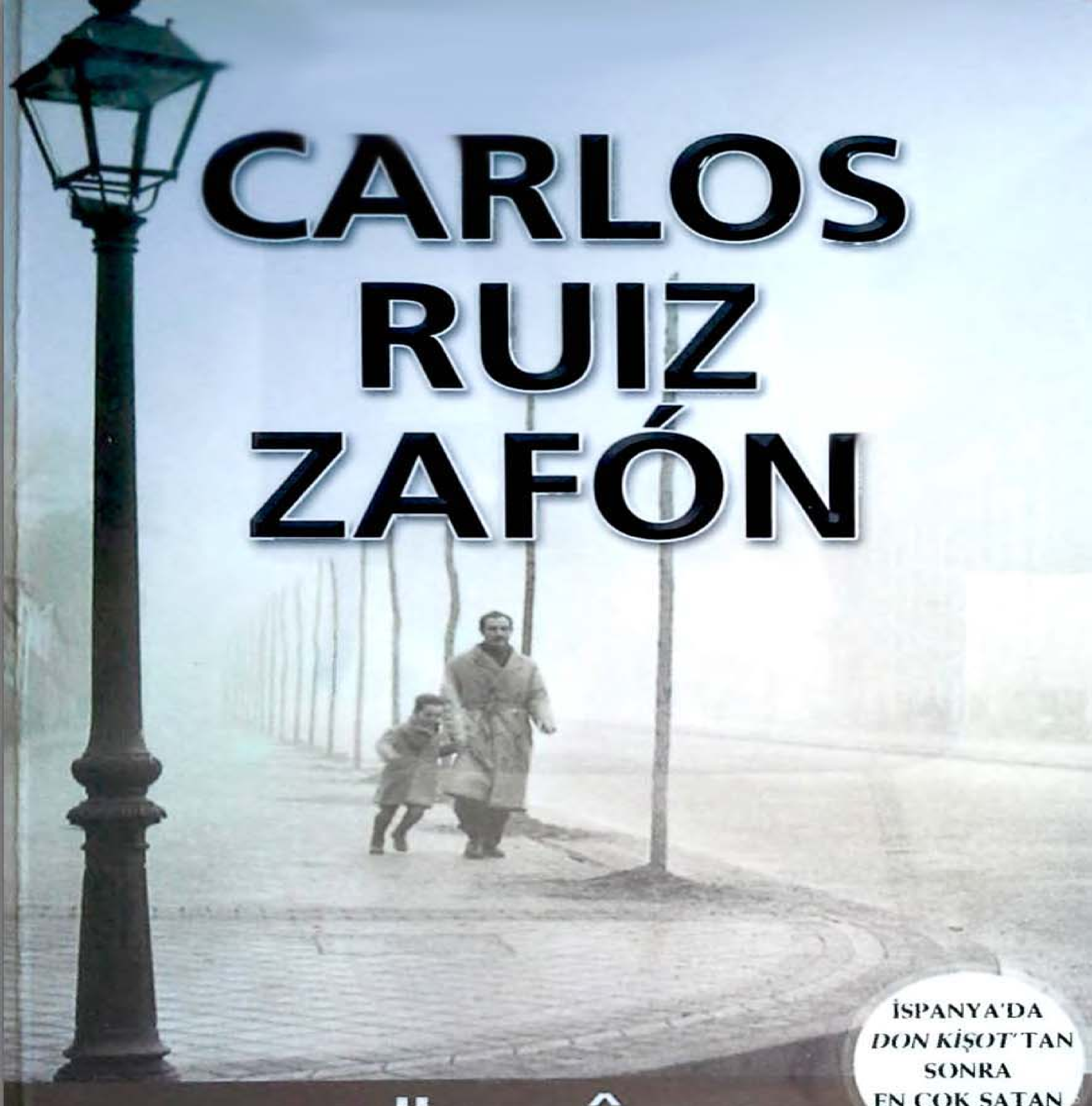
CARLOS RUIZ ZAFÓN

İSPANYA'DA *DON KİŞOT*'TAN SONRA EN ÇOK SATAN KİTAP

RÜZGÂRIN GÖLGESİ

ALTIN KİTAPLAR

KİTABIN ORİJİNAL ADI
LA SOMBRA del VIENTO

Yayin Haklari

Kapak
SELÇUK ÖZDOĞAN

Baskı
5. BASIM/EYLÜL 2013/İSTANBUL AKDENİZ YAYINCILIK TİC. AŞ Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad. No: 32 Mahmutbey - Bağcılar / İstanbul Matbaa Sertifika No: 10766

ISBN 978 - 975 - 21 - 0558 - 4

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad. No: 32 Mahmutbey - Bağcılar / İstanbul Yayınevi Sertifika No: 10766
Tel: 0.212.446 38 86 pbx Faks: 0.212.446 38 90
http://www.altinkilaplar.com.tr
info@altinkitaplar.com.tr

CARLOS RUIZ ZAFÓN

RÜZGÂRIN GÖLGESİ

TÜRKÇESİ

Mustafa Karabiber

ALTIN KİTAPLAR

Çok daha iyi şeylere layık Joan Ramón Planas'a....

UNUTULMUŞ KİTAPLAR MEZARLIĞI

Babamın beni Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı’na ilk götürüşü hiç aklımdan çıkmaz. Yaz başlarıydı, günün ilk ışıkları bakır bir çelengin içinden Santa Mónica Bulvarı’nın üzerine akarken külrengi bir gökyüzünün altına sıkışıp kalmış Barcelona sokaklarından geçtik.

"Daniel bugün göreceklerini kimseye anlatmamalısın," diye uyardı, babam. "Hiç kimseye, arkadaşın Tomás’a bile."

"Anneme bile mi?"

Babam yaşamı boyunca kendisini bir gölge gibi izleyen hüzünlü gülümseyişinin ardına gizlenerek iç geçirdi.

"Kuşkusuz ona anlatabilirsin," diye yanıtlarken kederliydi. "Annenle gizlimiz saklımız yok. Ona her şeyi anlatabilirsin."

İç Savaş’tan kısa bir süre sonra, bir kolera salgını annemi bizden almıştı. Dördüncü yaş günümde onu Montjuic’e gömdük. Hatırlayabildiğim tek şey tüm gün, tüm gece aralıksız yağan yağmurdu. Babama gökler mi ağlıyor, diye sorduğumda adamcağız ne diyeceğini bilememişti. Altı yıl sonra bile annemin boşluğu, sözcüklerle bastırmayı hâlâ öğrenemediğim sağır edici bir sessizlik olarak çevremizde asılı duruyordu. Babamla Santa Ana Sokağı’nda, kilise meydanına bir taş atımı uzaklıktaki mütevazı bir apartman dairesinde oturuyorduk. Daire, büyükbabamdan miras kalan kitabevinin bir üst katındaydı. Kitabevinde ikinci el kitaplar ve koleksiyoncuların ellerindeki az bulunur baskılar satılıyordu; babamın bir gün benim olmasını umut ettiği büyülü bir dükkândı. Kitaplar arasında büyüdüm. Toz kalıbına dönüşmüş sayfalarında, kokularını bugüne dek ellerimde taşıdığım düşsel dostlar edindim. Yatak odamın karanlığında annemle konuşarak, ona günün olaylarını, okul maceralarımı ve bana öğretilen şeyleri anlatarak uykuya dalmayı çocukken öğrendim. Onun sesini duyamıyor ya da dokunuşlarını hissedemiyordum, ama sıcaklığı ve aydınlığı evimizin her köşesini kaplamıştı; gözlerimi kapayıp onunla konuşursam, nerede olursa olsun beni duyabileceğine, yaşlarını hâlâ on parmağıyla sayabilenlerin saflığıyla inanıyordum. Kimi zaman babam yemek odasından sessizce ağlayarak dinlerdi beni.

O haziran sabahı günün ilk ışıklarıyla çığlık atarak uyandım. Kalbim göğüs kafesimde gümbür gümbür atıyor, ruhum kafesinden kaçmaya çalışan bir kuş gibi çırpmıyordu. Babam telaşla odama geldi, beni kollarıyla sararak sakinleştirmeye çalıştı.

"Yüzünü anımsayamıyorum. Annemin yüzünü anımsayamıyorum," diye mırıldandım, nefesim kesilmişti.

Babam, bana sıkıca sarıldı.

"Üzülme, Daniel. Ben ikimizin yerine anımsarım."

Söylenmemiş sözler arayarak loş ışıkta birbirimize baktık. Babamın yaşlanmaya başladığını ilk o zaman fark ettim. Ayağa kalktı, şafağın solgun parıltıları içeri girsin diye perdeleri açtı.

"Gel, Daniel, üstünü giyin. Sana bir şey göstermek istiyorum," dedi.

"Şimdi mi? Sabahın beşinde?"

"Bazı şeyler yalnızca karanlıkta görülebilir," dedi, babam. Yüzünde parlayıp sönen gizemli gülümseyişi büyük olasılıkla kitaplığındaki yıpranmış Alexandre Dumas romanlarından birinin sayfalarından ödünç almıştı.

Dış kapıdan çıktığımızda, gece bekçileri sisli sokaklarda hâlâ nöbetlerinin başındaydı. Şehir yavaş yavaş canlanan suluboya bir tablo gibi uyanırken, sabahın puslu alacakaranlığında, bulvar boyunca sıralanmış lambalar caddenin sınırlarını belirlemişti. Arco del Teatro Sokağı’na vardığımızda, sokağa adını veren tiyatro kemerinin altından geçerek Raval tarafına yürüyüp mavi sisle kaplı bir tonozun içine girdik. Bulvarın parıltıları ardımızda solana dek, sokaktan çok, bir yara izini andıran o dar koridorda babamı izledim. Balkonlardan, pervazlardan ışık demetleri halinde süzülen parlak gün ışığı yere ulaşmadan yitip gidiyordu. Sonunda babam, zamanın ve nemin kararttığı ağaç oyma büyük bir kapının önünde durdu. Önümüzde, bana bir saray iskeleti gibi görünen gölgeli ve yankılı bir yer hayal meyal belirdi.

"Daniel bugün göreceklerini kimseye anlatmamalısın. Hiç kimseye, arkadaşın Tomás’a bile."

Gür, kır saçlarının biçimlediği akbaba suratlı, ufak tefek bir adam kapıyı açtı. Yabansı kartal bakışlarını üzerime dikti.

"Günaydın, Isaac. Bu, oğlum Daniel," diye tanıttı, babam. "Yakında on birine girecek ve bir gün dükkân onun olacak. Burayı tanımasının zamanı geldi."

Isaac denen adam başıyla onaylayarak bizi içeri davet etti. Mermer bir merdivenin dolambaçlı hatlarıyla masalsı yaratıkların ve meleklerin fresklerinden oluşan bir galeriyi iç sıkıcı bir mavilik örtüyordu. Ev sahibimizi izleyip görkemli bir koridordan geçerek çevresine düzensizce yayılan yuvarlak bir hole geldik. Sarmal yapının gölgeleri, üstümüzdeki yüksek bir cam kubbeden süzülen ışık sütunlarıyla deliniyordu. Tıka basa dolu kitap rafları, geçitlerden oluşan labirentler, devasa bir kütüphanenin inanılmaz geometrik görüntüsü, tüneller, eşikler, platformlar ve köprülerle örülmüş bir arı kovanı gibi aşağıdan yukarıya doğru yükseliyordu. Babama baktım, afallamıştım. Bana gülümseyerek göz kırptı.

"Unutulmuş Kitaplar Mezarlığfna hoş geldin, Daniel."

Kütüphanenin koridorlarıyla platformları arasına serpiştirilmiş bir düzine kadar insan figürü fark edebildim. Bir kısmı dönmüş uzaktan beni selamlıyordu, aralarında babamın Sahaflar Derneği üyesi birkaç meslektaşının yüzlerini tanıdım. On yaş gözlerime, gizli çalışan bir simyacılar topluluğu gibi göründüler. Babam bana doğru eğildi, gözlerimin içine bakarak yeminler ve sırlar için özgülenmiş kısık bir sesle söylev verdi.

"Burası gizemli bir yer Daniel, bir mabet. Burda gördüğün her kitabın, her cildin bir ruhu var. Onu yazanın, okuyanların, onunla yaşayıp onu düşleyenlerin ruhu. Bir kitap sürekli el değiştirir, birileri gözleriyle sayfalarını sürekli tarar, kitabın ruhu gelişir ve güçlenir. Uzun yıllar önce, babam beni buraya ilk kez getirdiğinde burası yine eski bir yerdi. Belki de şehrin kendisi kadar eski. Buranın ne kadar zamandır var olduğunu ve kim tarafından kurulduğunu kimse tam olarak bilmiyor. Bu yüzden sana babamın bana anlattıklarını anlatacağım. Bir kütüphane yok olduğu ya da bir kitabevi kapandığında unutulmaya terk edilen bir kitap olursa, burayı bilen bizler, yani buranın bekçileri o kitabın buraya getirilmesinden sorumluyuz. Zamanın içinde kaybolmuş, uzun süre kimselerin anımsamadığı kitaplar burda yeni bir okurun elleriyle buluşacağı günü bekleyerek sonsuza dek yaşar. Biz onları dükkânlarda alıp satsak da, gerçekte kitapların sahibi yoktur. Burda gördüğün her kitap bir zamanlar birilerinin en iyi dostuymuş. Şimdi yalnızca biz varız, Daniel. Böylesi bir sırrı saklayabileceğini düşünüyor musun?" Bakışlarım oranın büyülü ışıkları ve görkeminde kaybolmuştu. Başımla onayladım, babam gülümsedi.

"Ve buranın en iyi yanı ne biliyor musun?" diye sordu.

Başımı iki yana salladım.

"Geleneğe göre, burayı ilk kez ziyaret eden kişinin istediği herhangi bir kitabı seçip sahiplenmesi, yok olmasına asla izin vermemesi gerekiyor; böylelikle o kitap her zaman yaşayacak. Bu çok önemli bir sorumluluk. Bir ömür boyu," diye açıkladı, babam. "Bugün sıra sende."

Dolambaçlı labirentin içinde neredeyse bir buçuk saat kadar toz ve eski sayfa kokuları soluyarak dolandım. Seçimimin ne olacağı konusunda derin düşüncelere dalarak kitapların koridorlara bakan sırtlarını sıvazladım. Yaşlarından dolayı solmuş kitap isimleri arasında bildiklerimin yanı sıra tanımlayamadığım dillerdeki sözcükler de gözüme çarptı. Yüzlerce, binlerce ciltle dolu koridorlarda gezindim. Yürürken, bu duvarların ötesinde, dışarıdaki dünyada insanların kendileri için bir şeyler yapmak yerine yaşamlarının her akşam futbol ve pembe dizilerle geçip gitmesini umursamadıklarını, hatta bundan memnun olduklarını, oysa bu kitapların her birinin kapakları arasında sonsuz bir evrenin keşfedilmeyi beklediğini düşündüm. İster bu düşüncelerin etkisi, ister yalnızca şans ya da onun daha süslü biçimiyle yazgı deyin, tam da o an sahipleneceğim ya da beni sahiplenecek olan kitabı seçmiş olduğumun farkına vardım. Bir rafın köşesinden ürkekçe dışarıya sarkmıştı, üzeri şarap rengi deri bir ciltle kaplıydı, isminin altın rengindeki yaldızlı harfleri üstümüzdeki kubbeden sızan ışıkta parıldıyordu. Yanına yaklaştım, onları parmak uçlarımla okşayıp mırıldanarak okudum.

Rüzgârın Gölgesi

JULIÁN CARAX

Ne kitabın ismini, ne de yazarını daha önce duymamıştım ama umursamadım. Karar verilmişti. Büyük bir dikkatle onu raftan aldım, sayfalarını çevirerek göz gezdirdim. Raftaki tutsaklığından kurtulunca çevresine altın bir toz bulutu yaydı. Seçimimin verdiği mutlulukla onu kolumun altına sıkıştırdım, dudaklarımdaki gülümseyişle geldiğim yoldan geri dönerek labirentten çıktım. Belki de buranın büyülü havasına yenik düşmüştüm, ama *Rüzgârın Gölgesi*'nin yıllardır, büyük bir olasılıkla ben daha doğmadan önce orada beni beklediğine emindim.

O akşamüstü Santa Ana Sokağı'ndaki daireye döndüğümüzde, kitabın ilk birkaç satırını okumak için odama kapandım. Daha neler olduğunu anlayamadan kendimi kitabın içinde buldum. Roman gerçek babasını arayan bir adamın öyküsünü anlatıyordu. Babasının varlığından daha önce hiç haberi olmamışken bunu ölüm döşeğindeki annesinden öğrenmişti. Bu maceranın öyküsü, kahramanın yitik gençliği telafi etme savaşımını ve son

nefesine dek yaşamını kaplayan talihsiz bir aşkın gölgesinin anlatıldığı fantastik bir serüven yolculuğuna dönüşüyordu. Konu geliştikçe öykünün yapısı bana, içinde bir sürü küçülen tekrarını barındıran şu Rus matruşka bebeklerini anımsatmaya başladı. Öykü adım adım ilerledikçe, sanki aynalardan oluşan bir galeride görüntüsü sonsuz yansımaya uğramış gibi bin alt öyküye bölünmüştü. Dakikalar, saatler bir rüyadaymışçasına akıp gitti. Katedralin çanları gece yarısını ağır ağır vurduğunda seslerini güçlükle duydum. Okuma lambasından yayılan sıcak ışığın altında, bana en az çevremdekiler kadar gerçek görünen karakterlerden oluşan yeni bir hayal ve duygu dünyasına dalmıştım. Günün ilk ışıklarının soluğu pencereme değene ve yorgun gözlerim son sayfayla buluşuncaya dek öykünün baştan çıkarıcı dünyasının beni sayfa sayfa teslim almasına göz yumdum. Loş bir mavilikte kitabı göğsümün üstüne koyarak uzandım, uyuyan şehrin mırıltılarını dinledim. Gözlerim kapanmaya başlamıştı ama direndim. Öykünün büyüsünü yitirmekten korktum ya da karakterleriyle vedalaşmayı henüz istemiyordum.

Bir defasında, babamın kitapçı dükkânında sürekli bir müşterinin, bazı şeyler okur da onun kalbine giden yolu bulan ilk kitaptan daha derin bir iz bırakır, dediğini duymuştum. O ilk imgeler, unuttuğumuz usandığımız sözcüklerin yankısı yaşamımız boyunca bize yoldaşlık eder ve belleğimizde er ya da geç -ne kadar kitap okuduğumuzun, kaç tane dünya keşfettiğimizin veya neleri öğrenip neleri unuttuğumuzun hiç önemi yok- döneceğimiz bir saray kurar. Benim için de her zaman yalnızca Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı’nın koridorlarında bulduğum bu büyüleyici sayfalar olacak.

GÜNLERİN GETİRDİĞİ

1

Bir sırrın değeri onun kimden saklanması gerektiğiyle ölçülür. Uyanınca ilk aklıma gelen şey Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı'nı en iyi arkadaşıma anlatmak oldu. Tomás Aguilar boş zamanını ve yeteneğini aerostatik cirit veya topaçla çalışan dinamo gibi tuhaf ama şaşılacak derecede zekice düzenekler icat etmeye ayırmış bir sınıf arkadaşımdı. İkimizi el feneri ve pusulalarımızla şu yeraltı dehlizlerindeki bibliyografik gömütlerin gizemini çözerken hayal ederdim. Sırrımı Tomás'tan daha iyi kiminle paylaşabilirdim? Sonra verdiğim sözü anımsayarak, içinde bulunduğum koşulların dedektif romanlarında adlandırılan farklı bir "hareket tarzı" benimsememi gerektirdiğine karar verdim. Öğleyin babamı kitap ve Julián Carax hakkında küçük bir sınava çekmek için yanına yaklaştım... ikisinin de ünlü olması gerektiğini varsayıyordum. Planım tüm materyalleri elde edip hafta sonuna dek hepsini okumaktı. Doğuştan bir kütüphaneci, tuhaf şeylerin ve yayınevleri kataloglarının ayaklı sözlüğü olan babamın *Rüzgârın Gölgesi* ya da Julián Carax'la ilgili hiçbir şey bilmediğini şaşkınlıkla fark ettim. Çaktırmadan, ipuçları bulmak için başsayfanın arkasındaki basım tarihçesini gözden geçirdi.

"Burda yazdığına göre bu kopya Aralık 1935'te Cabestany Yayınları tarafından Barcelona'da yayımlanan iki bin beş yüz adetlik baskının bir parçası."

"Yayınevini tanıyor musun?"

"Yıllar önce kapandı. Ama dur hele, bu orijinal değil. Birinci baskı aynı yılın kasım ayında çıkmış ama Paris'te basılmış... Galiano ve Neuval tarafından yayımlanmış. Bir şey çağrıştırmadı."

"Yani bu bir çeviri mi?"

"Öyle denemez. Anlayabildiğim kadarıyla bu metin orijinal olmalı."

"İspanyolca bir kitap, ilk basımı Fransa'da?"

"Sıradışı sayılmaz, günümüzde buna benzer şeyler olmuyor," diye ekledi, babam. "Belki Barceló bize yardım edebilir..."

Gustavo Barceló, Fernando Sokağı'nda büyük bir mağazası olan ve şehrin ikinci el kitap alım satımında etkin bir konuma sahip, babamın eski bir arkadaşıydı. Çevresindeki kişiyi bir Acem dükkânının hoş kokusuyla mest eden sönmüş bir pipo sürekli ağzındaydı. Kendini son romantik olarak tanıtmaktan hoşlanıyordu; atalarının uzaktan Lord Byron'la akraba

olduğunu iddia ederdi. Bu bağı kanıtlamak istercesine gardırobunu bir on dokuzuncu yüzyıl züppesinin tarzıyla donatmıştı. Gösterişli gündelik giysileri bir kıravat, beyaz rugan ayakkabılar ve düz cam bir monoklüden oluşuyordu, hatta art niyetli bir söylentiye göre tek gözüne taktığı bu gözlük camını tuvalette bile çıkarmıyordu. Hayalleri bir yana bırakılırsa en önemli akrabası, on dokuzuncu yüzyıl sonlarında edindiği şüpheli mal varlığıyla inanılmaz derecede zengin bir fabrikatör ve dünyaya gelmesinin nedeni olan kişi, babasıydı. Babama göre Gustavo Barceló mesleki deyişle yüklü biriydi ve saray büyüklüğündeki kitapçı dükkânı ticaretten çok bir tutku içindi. Kitapları sınırsızca seviyordu ve -bunu kesin olarak reddetse de- herhangi biri dükkânına gelip de gücünün satın almaya yetmeyeceği bir cilde tutulursa, Barceló alıcının o kitabın tesadüfen karıştıran biri değil de ciddi bir okur olduğunu hissederse fiyatı düşürüyor, hatta onu hediye ediyordu. Ayrıca Barceló tavrına ve sesinin tınısına denk düşen bir bilgiçlikle desteklenen fil hafızasıyla övünüyordu. Eğer biri tuhaf kitaplar hakkında bilgi sahibiyse bu kişi ondan başkası olamazdı. Öğleden sonra, dükkânı kapayınca babam, Barceló ve kitapsever dostlarının yuvarlak bir masanın etrafında Kral Arthur'un şövalyeleri gibi toplanarak şiirdeki çöküşün ayrıntılarını, ölü dilleri ve güvelerin hüküm sürdüğü başyapıtlara gösterilen ilgisizliği tartıştıkları Montsió Sokağındaki Els Quatre Gats kafeye doğru bir gezintiye çıkmayı önerdi.

Els Quatre Gats evimizden yürüyerek yalnızca beş dakika uzaklıktaydı ve uğrak yerlerimden biriydi. Babamla annem 1932'de orada tanıştıklarından bu dünyaya tek kişilik geliş biletimi kısmen bu eski kafenin çekiciliğine borçluydum. Dış görünümüyle karanlıklara demirlemiş bir kandil ışığını andıran yapıyı taştan ejderhalar koruyordu. İçeride sesler başka zamanların gölgeleriyle yankılanır gibiydi. Saymanlar, hayalperestler ve deha adayları, Pablo Picasso, Isaac Albéniz, Federico García Lorca ve Salvador Dalí'nin hayaletleriyle masaları paylaşıyorlardı. Burada kimi zavallılar bir küçük fincan kahve fiyatı karşılığında tarihsel bir kişilik olarak kabul edilebilirdi.

Babamın içeriye girdiğini gördüğünde, "Sempere, dostum," diye seslendi, Barceló. "Seni mirasyedi. Bu onuru neye borçluyuz?"

"Bu onuru oğlum Daniel'e borçlusunuz, Don Gustavo. Bir keşif yaptı da."

"Eh, o zaman lütfen buyrun, bu istisnai olayı kutlamamız için bize katılın," dedi yüksek sesle.

"İstisnai," diye fısıldadım, babama.

"Barceló kendisini yalnızca süslü sözcüklerle ifade edebilir," diye fısıltıyla yanıtladı, babam. "Bir şey söyleme yoksa hemen heyecanlanıp coşar."

Halka biçiminde oturan topluluğun küçük bir kısmı bize yanlarında yer açarken toplumda cömertliğini göstermekten hoşlanan Barceló bize bir şeyler ısmarlamak için ısrar etti.

"Delikanlı kaç yaşında?" diye sordu gözucuyla beni süzerek.

"On bir sayılırım," dedim.

Barceló’nun yüzünde kurnazca bir gülümseyiş belirip kayboldu.

"Diğer bir söyleyişle, on. Yaşını büyütme, seni afacan. Yaşam senin yardımın olmaksızın onu halleder."

Birkaç yakın dostu onaylayarak homurdandı. Barceló, bunu ulusal bir işaret olarak tescil ettirmesi gerekiyormuşcasına, öyle dikkate değer bir edayla bakarak garsona işaret etti.

"Dostum Sempere’ye bir konyak, iyisinden olsun; bir de genç için tarçın aromalı sütlü dondurma; o gelişmekte olan bir çocuk. Ayrıca bize biraz jambon getirin ama daha önce getirdiklerinizin lezzetinde olsun. Canımız kauçuk çekerse Pirelli lastikleri isteriz.”

Garson başıyla onayladı ve ayaklarını sürüyerek uzaklaştı.

"Sözünü etmekten nefret ederim," dedi, Barceló. "Ama işler nasıl? Bu ülkede kimse hiçbir zaman emekli olmaz, hatta öldükten sonra bile. El Cid’e bir bak. Sana söylüyorum, umutsuz bir vakayız."

Sönmüş piposundan bir nefes çekti, gözleri hâlâ elimdeki kitabı tarıyordu. Gösterişli dış görünüşü ve gevezeliğinin yanı sıra Barceló bir kurdun kan kokusunu alması gibi güzel bir avın kokusunu alabilirdi.

"Bir bakayım," dedi ilgilenmiyormuş numarası yaparak. "Burda neyimiz var."

Babama göz attım. Başını onaylamasına salladı. Ses çıkarmadan kitabı Barceló’ya uzattım. Kitapçı, onu uzmanlaşmış elleriyle tuttu. Piyanist parmakları kitabın dokusunu, fiziki yapısını ve durumunu hızla inceledi. Yayımcı ve basımcının notlarının yer aldığı sayfayı bularak Holmesvari bir sezgiyle gözden geçirdi. Geriye kalanlar sanki yeniden soluk almak için izin ya da bir mucize bekliyormuşcasına sessizce seyrediyorlardı.

"Carax ilginç," diye anlaşılmaz bir tonda mırıldandı.

Kitabı geri almak için elimi uzattım. Barceló kaşlarını kaldırdıysa da soğuk bir gülümsemeyle geri verdi.

"Bunu nerden buldun, genç adam?"

Babamın kendi kendine gülümseyeceğini bilerek, "Bu bir sır," diye yanıtladım. Barceló kaşlarını çatarak babama baktı.

"Sempere en değerli eski dostum, bu sen olduğun için, sana karşı duyduğum büyük saygıdan dolayı ve bizi kardeş gibi birbirimize bağlayan uzun süreli, çok derin dostluğun onuruna bu işi kırk duroya bağlayalım da konu kapansın."

Bunu oğlumla tartışman gerekecek," diye belirtti, babam. "Kitap onun."

Barceló, bana bir kurt gülüşü bahşetti. "Sen ne dersin, delikanlı? İlk satış için kırk duro hiç fena değil... Sempere bu oğlun var ya, ticarette kendine bir isim yapar ilerde."

Koro onun sözlerini neşeli övgülerle destekledi. Barceló, bana doğru utkulu bir bakış atarak deri cüzdanını çıkardı. Törensel bir edayla içinden iki yüz peseta çekip bana uzattı; bu o günlerde oldukça iyi bir para sayılırdı. Ama başımı yalnızca iki yana sallamakla yetindim. Barceló suratını astı.

"Sevgili çocuk, hırs kesinlikle çok çirkindir, gelip geçici bir şey dememeli, günah. Mantıklı ol. İstersen bana çılgın de, fiyatı altmış duroya yükseltiyorum, bununla bir emeklilik fonu oluşturabilirsin. Bu yaşlarda geleceği düşünmeye başlasan iyi olur."

Başımı yine iki yana salladım. Barceló monoklünden babama zehir gibi bir bakış fırlattı.

"Hiç bana bakma," dedi, babam. "Ben burada yalnızca eşlik etmek için bulunuyorum."

Barceló iç geçirerek beni dikkatle süzdü.

"Söyle bakalım küçük. İstediğin *nedir?"*

"İstediğim şey, Julián Carax'ın kim olduğunu ve yazdığı diğer kitapları nerden bulabileceğimi öğrenmek."

Barceló kıkırdadı ve rakibini yeniden gözden geçirerek cüzdanını cebine yerleştirdi.

"Tanrım, bir yazın araştırmacısı. Sempere bu çocuğu neyle besliyorsun?"

Kitapçı, bana doğru güvenle eğildi, bir an onun daha birkaç dakika önce var olmayan bir saygıyla baktığını düşündüm.

"Bir anlaşma yapalım," dedi. "Yarın, pazar, görüşmek için öğleden sonra Ateneo Kütüphanesi'ne gel ve beni bul. Değerli bulgunu da yanında

getir ki onu iyice inceleyebileyim, hem sana Julián Carax hakkında bildiklerimi anlatırım. *Quid pro quo".*

"Quid pro ne demek?"

"Latince, genç adam. Ölü dil diye bir şey yok, yalnızca uyuşuk bellekler var. Başka sözcüklerle açıklayacak olursam, bedavaya bir şey alamazsın anlamına gelir, ama değil mi ki senden hoşlandım, sana bir iyilik yapacağım."

Adamın konuşma biçimi havadaki sinekleri bile öldürebilirdi, yine de Julián Carax hakkında bir şeyler öğrenmek istiyorsam onunla iyi ilişkiler içinde olmam gerektiğine inanıyordum. Duygularını Latince dile getirişine azizlere yakışır gülüşümle sevinç içinde eşlik ettim.

"Unutma, yarın Ateneo'da," diye yineledi, kitapçı. "Ama kitabı da getir yoksa anlaşma yok."

"Olur."

Sohbetimiz yavaş yavaş kafede oturan diğer insanların mırıltılarına karıştı. Tartışmanın konusu, El Escorial'ın zemin katında bulunan ve Don Miguel de Cervantes'in gerçekte Toledolu, iriyarı, bol kıllı bir kadın yazarın takma ismi olabileceği olasılığını ima eden bazı belgelere kaydı. Barceló şaşırmış görünüyordu, tartışmada kendine bir pay çıkarmaya çalışmıyordu. Sessizdi, taklit monoklünün arkasından beni sahte bir gülümsemeyle inceliyordu. Ya da kim bilir, yalnızca ellerimde tuttuğum kitaba bakıyordu.

2

O pazar, bulutlar gökyüzünden dökülüyor, duvarlardaki termometreleri terleten sıcak bir sis caddeleri boğuyordu. İkindiye doğru, Barceló ile olan randevuma yetişmek için kitabı kolumun altına değerli bir mücevher gibi sıkıştırıp Canuda Sokağı’na doğru yola çıktığımda havadaki nem yeni yeni doksanlara düşüyordu. Ateneo, Barcelona’daki on dokuzuncu yüzyıldan kalan ve henüz tahliyesine karar verilmemiş birçok tarihi yapıdan biriydi. Görkemli bir taş merdiven şatafatlı bir avludan başlayarak yükseliyor, geçitlerden oluşan gizemli bir ağ ile okuma odalarına bağlanıyordu. Orada telefon, kol saati gibi buluşlar ve hız fütüristik bir tarih yanılgısı olarak görünüyordu. Bekçi ya da belki üniformalı bir heykel geldiğimi güçlükle fark etti. Oluşturduğu hava akımlarıyla altındaki uykulu okurların dikkatini buz küpleri gibi diri diri tutan vantilatöre minnet duyarak sessizce birinci kata süzüldüm.

Don Gustavo’nun yandan görünen yüz hatları, yapının iç avlusunu tepeden gören bir salonun pencerelerine yansıyordu. Neredeyse tropik bir atmosfere karşın alışılmış züppe giysilerini giyinmişti, monoklü karanlıkta, kuyunun dibindeki madeni bir para gibi parlıyordu. Yanında, beyaz alpaka yününden giysisiyle bana bir meleği andıran biri vardı.

Barceló yankılanan ayak seslerimi duyduğunda gözlerini kısarak biraz daha yaklaşmamı işaret etti. "Daniel, değil mi?" diye sordu, kitapçı. "Kitabı getirdin mi?"

Başımla onaylayarak Barceló’nun gösterdiği sandalyeye, gizemli dostunun yanına oturdum. Kitapçı varlığıma pek aldırmadan bir süre dinginlikle gülümsedi. Beyazlar içindeki bayanla, her kimse, tanıştırılacağım ümidine kapıldım. Barceló sanki kız orada yokmuş ve biz onu hiç göremiyormuşuz gibi davranıyordu. Boşlukta ifadesizce dolaşan gözleriyle karşılaşmaktan çekinerek kıza yandan bir bakış attım. Yüzünün ve ellerinin derisi renksizdi, neredeyse saydamdı. Başının üstünde ıslak kömürler gibi parlayan siyah saçları ve sert çizgilerle biçimlenmiş keskin yüz hatları vardı. Tahminimce en fazla yirmi yaşında olmalıydı, ama tavırlarında bana hiç büyümeyecekmiş hissi veren bir şey vardı. Mağazaların vitrinlerindeki mankenler gibi, sonsuza dek sürecek bir gençlik tuzağına yakalanmıştı sanki. Barceló’nun bana dik dik baktığını fark ettiğimde, kuğu boynunun altında bir nabız atışı yakalamaya çalışıyordum.

"Pekâlâ, bana kitabı nerden bulduğunu söyleyecek misin?" diye sordu.

"Söylerdim, ama babama bu sırrı saklayacağıma dair söz verdim," diye açıkladım.

"Anladım. Sempere ve onun gizemleri," dedi, Barceló. "Sanırım nerden bulduğunu tahmin edebilirim. Büyük bir iş başardın, ufaklık. Bunu samanlıkta iğne bulmaya benzetiyorum. Kitaba bakabilir miyim?"

Kitabı uzattım, Barceló, onu büyük bir özenle aldı. "Sanırım bunu okudun."

"Evet, efendim."

"Seni kıskanıyorum. Genç bir yüreğe ve saf bir ruha sahip olunan çağların Carax'i okumak için en uygun dönem olduğunu düşünmüşümdür hep. Bunun yazdığı son roman olduğunu biliyor muydun?"

Başımı iki yana salladım.

"Piyasada bu kitaptan kaç tane daha olduğunu biliyor musun, Daniel?"

"Sanırım, binlerce."

Hayır, diye belirtti, Barceló. "Yalnızca seninki. Geri kalanı yandı."

"Yandı mı?"

Yanıt olarak Barceló anlaşılması güç bir biçimde gülümseyerek kitabın sayfalarını okşadı, sanki çok değerli bir ipekti okşadığı. Beyazlar içindeki bayan usulca döndü. Dudaklarında utangaçlıkla titreyen bir gülümseyiş biçimlenmişti. Gözleri boşlukta asılı duruyordu, gözbebekleri mermer gibi beyazdı. Boğazım düğümlendi. Kız kördü.

"Yeğenim Clara'yı tanımıyorsun, değil mi?" diye sordu, Barceló.

Yalnızca başımı iki yana sallayabildim, gözlerimi porselen bir oyuncak bebek gibi görünen kızdan alamıyordum ve beyaz gözleri hayatımda gördüğüm en kederli gözlerdi.

"Gerçekte, Julián Carax uzmanı Clara'dır, onu bu yüzden yanımda getirdim," dedi, Barceló. "Aklıma gelmişken, sence bir sakıncası yoksa, siz birbirinizi tanırken ben de yan odaya çekilip kitabı gözden geçireceğim. Anlaştık mı?"

Dehşetle baktım ona. Alçak herif, sırtımı sıvazlayıp kolunun altına sıkıştırdığı kitabımla yanımızdan ayrıldı.

"Onu etkiledin, biliyor musun?" dedi ardımda bir ses.

Kitapçının yeğeninin donuk gülümseyişini bulma umuduyla döndüm. Saf kristal, saydam bir sesi vardı, **öylesine kırılgandı ki, sözünü kesersem sözcüklerinin kırılacağından korktum.**

"Amcam, sana Carax için büyük miktarda para önerdiğini, ama senin bunu reddettiğini anlattı," dedi Clara ve ekledi. "Onun saygısını kazanmışsın."

"Tüm beklentilerin tersine," diye fısıldadım.

Gülümsediğinde, Clara’nın başını incelikle bir yana eğdiğini, parmaklarıyla safir bir çelenge benzeyen bir yüzükle oynadığını fark ettim.

"Kaç yaşındasın?" diye sordu.

"Nerdeyse on bir," diye yanıtladım. "Siz kaç yaşındasınız, Bayan Clara?"

Clara arsız saflığıma güldü.

"Nerdeyse senin yaşının iki katı, ama yine de bana Bayan Clara demene gerek yok."

"Daha genç gösteriyorsunuz bayan," diye belirttim, boşboğazlığımı affettireceğimi umuyordum.

"Öyleyse, sana güveniyorum, çünkü neye benzediğimi bilmiyorum." diye yanıtladı. "Ama sana daha genç görünüyorsam, mantıken 'bayan' sözcüğüne gerek yok."

"Siz nasıl isterseniz, Bayan Clara."

Kucağına birer kanatmışçasına yayılmış kollarını, alpaka kıvrımları altında kırılganmış duygusu uyandıran belini, omuzlarının biçimini, son derece solgun boynunu, dudaklarını dikkatle inceledim; parmaklarımın ucuyla ona dokunabilmek için canımı vermeye razıydım. Daha önce bir kadını, gözlerine yakalanma tehlikesi olmadığında bile, hiç bu denli yakından ve böylesine açıkça incelememiştim.

"Neye bakıyorsun?" diye sordu, Clara, sesinde en ufak bir art niyet kırıntısı dahi yoktu.

"Amcanız sizin Julián Carax konusunda uzman olduğunuzu söyledi, bayan," dedim. Ağzım kurumuştu.

"Amcam, eğer onu büyüleyen bir kitapla birkaç dakika baş başa kalabilecekse her şeyi söyler," diye açıkladı, Clara. "Ama senin, kör birinin nasıl olup da kitap uzmanı olabildiğine şaşman gerekirdi."

"Hiç aklıma gelmemişti."

"Nerdeyse on bir yaşma gelmiş biri için hiç de kötü bir yalancı değilsin. Dikkat et, yoksa ilerde amcama benzersin."

Yeni bir pot daha kırarım korkusuyla sessiz kalmaya karar verdim. Onun varlığını içime çekerek bön bön oturdum.

"Buraya gel, daha yakına," dedi, Clara.

"Efendim?"

"Yakına gel, korkmana gerek yok. Seni yemeyeceğim."

Sandalyemden kalkarak yanına gittim. Kitapçının yeğeni sağ elini havaya kaldırdı, beni bulmaya çalışıyordu. Ne yapmam gerektiğini tam olarak bilemesem de, ben de elimi ona doğru uzattım. Hiçbir şey söylemeden elimi sol elinin içine aldı ve sağ elini yeniden bana doğru uzattı. İçgüdüsel olarak benden ne yapmamı istediğini anladım ve yüzümü ona doğru yaklaştırdım. Dokunuşu sert ama aynı zamanda incelikliydi. Parmakları yanaklarımda, elmacık kemiklerimde gezindi. Clara yüz hatlarımı parmaklarının yardımıyla ezberlerken, soluk almaya güçlükle cüret ederek, orada kıpırdamadan durdum. İşini bitirdiğinde kendi kendine gülümsedi. Dudakları mırıldanır gibi sessizce kımıldıyordu. Alnımda, saçlarımda ve gözkapaklarımda elleri okşarcasına geziniyordu. Dudaklarımın kıvrımlarını yüzük ve işaret parmaklarıyla izleyerek durdu. Parmakları tarçın kokuyordu. Nabzımın hızla attığını fark ederek yutkundum, bir adım uzakta bile olsa, yüzünün kızarmasına tanıklık edebilecek, purosunu tutuşturan birinin olmayışına sessizce şükrettim.

3

Sisli ve çisentili o ikindi vakti, Clara Barceló yüreğimi, soluğumu ve uykumu çaldı. Ateneo'nun o gizemli karanlığında tenime, yıllarca peşimi bırakmayacak bir laneti elleriyle çizdi. Kendimden geçmiş bir halde onu izlerken, kendisinin de Provence'de bir köyde, Julián Carax hakkındaki çalışmasında nasıl tökezlediğini anlattı. Katalan başkanlık kabinesine bağlı seçkin bir avukat olan babası, İç Savaş'ın başlamasıyla önlem olarak, karısı ve kızını sınırın öte yakasına göndermişti. Kimileri onun bu korkusunu abartılı bularak, Barcelona'da hiçbir şey olamayacağını ileri sürmüşlerdi. Ispanya'da, Hıristiyan uygarlığının doğduğu ve en üst aşamaya ulaştığı her iki dönemde de anarşistlere karşı vahşet uygulanmıştı -bunlar bisiklete binen ve yamalı çoraplar giyen insanlardı- ve kuşkusuz, çok ileri gidemeyeceklerdi. Ama Clara'nın babası ulusların, savaş sıkıntısı çekmeye başlamalarıyla kendilerini aynada asla net olarak göremeyeceklerine inanıyordu. İyi bir tarih bilgisi vardı, geleceğin sabah gazetelerinde değil, caddelerde, fabrikalarda ve kışlalarda biçimleneceğini biliyordu. Aylarca karısı ve kızına haftada bir kez mektup yazdı. Önceleri mektuplarını Diputación Sokağı'ndaki ofisinden yazıyordu, ama sonraları mektuplarının geri dönüş adresi kalmamıştı. Son olarak, Montjuic Kalesindeki bir hücreden gizlice yazmıştı, sayısız benzeri gibi, oraya götürüldüğünü gören olmamıştı, hiçbir zaman da oradan kurtulamayacaktı.

Clara'nın annesi mektupları yüksek sesle, gözyaşlarını güçlükle tutarak okuyor, kızının duygusal durumuna göre, duymasına gerek görmediği paragrafları atlıyordu. Daha sonra, annesi uyuduğunda, Clara kuzeni Claudette'yi ikna ederek babasının mektuplarını başından sonuna dek yeniden okutuyordu. Bu, Clara'nın ödünç gözlerle okumasıydı. Ne savaş haberleri tüm korkularını daha da artırdığında ne de avukattan gelen mektuplar kesildiğinde tek bir damla gözyaşı döktüğünü gören olmamıştı.

"Babam daha en başında neler olacağını biliyordu," diye açıkladı, Clara. "Arkadaşlarının yanında kaldı, çünkü bunu bir görev olarak duyumsuyordu. Sırası geldiğinde ona ihanet etmekten çekinmeyen bu insanlara olan bağlılığı ölümüne neden oldu. **Hiç kimseye güvenme, Daniel, özellikle de hayran olduğun insanlara. Sana acı verecek en büyük darbeyi onlar vurur."**

Clara bu sözleri, çok sıkıntılar görüp geçirmiş bir insanın olgunluğuyla söyledi. Onun porselen bakışlarında seve seve kaybolmuş anlattığı şeyleri

dinliyordum, şu an, anlayabilmem mümkün değildi. Usta bir Flaman ressam gibi şimdiye dek hiç görmediği nesneleri, yerleri ve insanları en ince ayrıntılarına dek betimliyordu. Kullandığı sözcüklerin yapıları ve yankıları, seslerin rengini ve ayak seslerinin ritmini çağrıştırıyordu. Fransa'daki sürgün yıllarında kuzeni Claudette'yle birlikte özel bir öğretmeni nasıl paylaştıklarını anlattı. Öğretmenleri ellili yaşlarında, biraz akşamcı, edebiyata yatkın, Virgil'in Latince *Aeneid*'ini aksansız ve ezbere okuyabilmekle övünen biriymiş. Rabelyan[1] anatomisini salamuraya yatırırcasına her gün kolonya banyosu yapmasına karşın peynir gibi ter koktuğundan dolayı, kızlar ona "Mösyö Roquefort" ismini takmış. Her ne kadar tuhaf özellikleri varsa da (sosislerin ve domuz etinden diğer lezzetli yiyeceklerin kan dolaşımına ve gut hastalığına mucizevi yararlar sağladığına ilişkin katı ve militan bir inanca sahipti) Mösyö Roquefort ince beğenileri olan bir adammış. Gençlik yıllarından beri kültürel birikimini artırmak için ayda bir kez Paris'e gider, yeni çıkan romanları takip edip müzeleri dolaşır ve geceyi, ismi Hortense olmasına karşın "Madam Bovary" diye seslendiği ve okuması yirmi franklık banknotların yazılarıyla sınırlı bir lolitanın kolları arasında geçirirmiş. Bu maceraları sırasında Mösyö Roquefort sıklıkla Notre Dame'ın dış kısmındaki bir sahafa uğruyormuş. 1929 yılının bir öğleden sonrası, ismi Julián Carax olan tanınmamış bir yazarla böylelikle karşılaşmış. Noveauya[2] hep açık olan Mösyö Roquefort kitabı hevesle almış. Kitabın ismi ilginç görünüyormuş ve Mösyö Roquefort'un dönüş yolculuğunda, trende hafif bir şeyler okuma alışkanlığı varmış. *Kırmızı Ev* isimli bir romanın arka kapağında yazarının bulanık bir fotoğrafı ya da belki karakalem bir resmi varmış. Biyografi notunda, yüzyılın başlarında Barcelona'da doğan Julián Carax'in yirmi yedi yaşında olduğu ve halen Paris'te yaşadığı; Fransızca yazdığı ve geceleri bir pavyonda piyanist olarak çalıştığı yazılıymış. Kitabın kapağında yer alan artık modası geçmiş stildeki gösterişli reklamda, etkileyici bir cesarete sahip çok yönlü ve öncü yetenek, Avrupa yazının gelecekteki önemli bir kilometre taşı olarak sunuluyormuş. Böylesine iddialı sözlere karşın kimi çevreler öykünün, saygısız bir melodramın içine ustaca yedirilmiş bazı bozuk unsurlardan oluştuğunu öne sürüyorlarmış. Öyle ki bu, Mösyö Roquefort'a göre her zaman bir artı puandı: suç öykülerini, bir kadının gizli aşk maceralarını ve kuşkulu davranışları işleyen en sevdiği klasiklerden sonra.

Kırmızı Ev'de anlatılan, müzelere ve oyuncakçılara zorla girerek oyuncak bebekler ve kuklalar çalan, gizemli ve acılı bir insanın öyküsüydü. Bebekler artık onun egemenliğindeydi; gözlerini oyuyor ve onları iç sıkıcı mekânına götürüyordu, Seine kıyılarında, artık kullanılmayan eski bir konservatuvar binasına. Roman kahramanı, yazgısal bir gecede, Foch Caddesi'ndeki lüks bir malikâneye girerek zengin bir işadamının özel oyuncak koleksiyonunu soymaya karar verir, bilindiği kadarıyla bu işadamı endüstri devrimi sırasında çevirdiği dalaverelerle inanılmaz bir servet edinmiştir. Çaldıklarıyla tam evden ayrılmak üzereyken *hırsızımız* sürpriz bir biçimde işadamının kızıyla karşılaşır; Paris yüksek sosyetesine mensup, iyi öğrenim görmüş, zarif bir genç kız olan Giselle, talihsizlik bu ya, hastalıklı bir yapıya sahiptir ve davetsiz misafire çılgınca âşık olur, kaderin cilvesi işte. Bu karmaşık destan bulanık bir atmosferde düzensiz rastlantılarla ilerlerken, kadın kahraman bu anlaşılması güç adamın (kuşkusuz ismi hiç açıklanmıyor) oyuncakları kör etmesinin gizemini çözmeye başlar, bu sırada babası ve Çin oyuncakları hakkında da korkunç bir sırra ulaşır. Sonunda öykü trajik ve karanlık vahşi bir sona bağlanıyordu.

Mösyö Roquefort'un kendince yazınsal iddiaları varmış, ayrıca Paris'in saygın yayınevlerine bıkmaksızın yolladığı düzyazı ve şiir dosyalarına yanıt olarak gönderilen red mektuplarından oluşmuş çok geniş bir koleksiyonun sahibiymiş. Bu yüzden, roman yayımlayan yayınevlerini aşçılık, dikiş ve diğer el sanatları hakkında kitaplar çıkaran yayınevleri gibi ikinci sınıf olarak tanımlıyormuş. Küçük bir kitabevi sahibi ona, bu kitabın basında yalnızca şöyle bir göründüğünü söylemiş. Taşra gazetelerinde stratejik olarak ölüm ilanlarından hemen sonraya yerleştirilmiş iki yetersiz eleştiri yayımlanmış. Spor haberleri arasına sıkıştırılmış bu eleştiri yazıları birkaç satırı geçmiyor ve o yazılarda da Carax'a, sanki yazınsal alanda bir yerlere gelemeyeceği çok belliymiş gibi, piyanist olarak yoluna devam etmesi öneriliyormuş. Hem kalbi, hem de cebi yumuşak bir insan olan Mösyö Roquefort kaybetme nedenleriyle yüzleştiğinde, Carax tarafından yazıldığı söylenen bu kitaba yarım frank yatırmaya karar vermiş, ayrıca büyük usta Gustave Flaubert'in zarif baskılı bir kitabını almış, kendisini ustanın tanınmamış vârisi olarak görüyormuş.

Lyon treni ağzına kadar doluydu. Mösyö Roquefort ikinci sınıf kompartımanını, Austerlitz Garı'ndan ayrıldıklarından beri çevrelerine kınayan gözlerle bakıp fısıltıyla mırıldanan rahibelerle paylaşmak zorundaydı. Dikkatli bakışlarla karşılaşan öğretmen, kitabı çantasından

çıkararak sayfalarıyla kendisine bir sığınak oluşturmaya karar verdi. Yüzlerce kilometre sonra, rahibeleri, trenin sallantısını ve Lumiere kardeşlerden bir kâbus sahnesi gibi pencerelere yansıyan karanlık kır manzaralarını bütünüyle unutmuş olduğunu şaşırarak fark etti. Rahibelerin ya da sisin içinde parıldayan istasyonların uğultusuna aldırmaksızm tüm gece boyunca okudu. Günün ilk ışıklarıyla son sayfayı çeviren Mösyö Roquefort'un gözleri dolmuş, yüreği şaşkınlık ve kıskançlıkla zehirlenmişti.

*

O pazartesi Mösyö Roquefort, Julián Carax hakkında bilgi almak için Paris'teki yayınevini aradı. Astımlı sesiyle düşmanca davranan bir santral görevlisi yoğun ısrarlar sonucunda, Carax'in şirketle uzun süreli bir anlaşması olmadığını ve adresinin bilinmediğini anlattı ve ekledi. *Kırmızı Ev* basıldığı günden bu yana yalnızca yetmiş yedi adet satılmıştı. Herhalde bunların çoğunu hali vakti yerinde genç kızlar ile yazarına birkaç kuruş kazandırmak isteyen gece kulübünün müdavimleri almıştı. Satılmayıp elde kalanlarıysa piyango bileti, dua kitabı ve kâğıt hamuru yapılmak üzere geri yollanmıştı.

Gizemli yazarın mutsuzluklarla dolu yazgısı Mösyö Roquefort'da sempati uyandırmıştı ve sonraki on yıl boyunca Paris'e her gidişinde Julián Carax'm diğer çalışmalarını bulma umuduyla ikinci el kitap satan dükkânları köşe bucak tarayacaktı. Bir tanesini bile bulamadı. Neredeyse hiç kimse Carax'in ismini duymamıştı, ismini anımsayanlardaysa çağrıştırdığı belli belirsiz şeylerdi. Yazdığı diğer kitaplar hep küçük yayınevleri ve taşra matbaaları aracılığıyla yayımlanmıştı. Eğer gerçekten varsalar, bu kitapları bulmak olanaksızdı. Bir kitapçı, uzun zaman önce eline bir Julián Carax kitabı geçtiğini öne sürmüştü. Kitabın adı *Katedral Hırsızı*'ymış, ama üzerinden uzun zaman geçtiğinden bundan çok da emin değildi. 1935 yılının sonlarında Julián Carax'in yeni kitabı *Rüzgârın Gölgesi*'nin küçük bir firma tarafından Paris'te yayımlandığı haberi Mösyö Roquefort'a ulaştı. Birkaç kitap almak için yayınevine mektup yazdı, ama yanıt alamadı. Ertesi yıl, 1936 baharında, Seine kıyısında sahaflık yapan eski bir dostu Mösyö Roquefort'a hâlâ Carax'la ilgilenip ilgilenmediğini sordu. Mösyö Roquefort, ondan hiç vazgeçmediğini söyledi. Şimdi geriye yalnızca çetin bir sorun kalmıştı: Eğer dünya Carax'i yok sayarak gömmeye niyetliyse, buna izin vermemeliydi. Daha sonra arkadaşı, birkaç hafta önce Carax hakkındaki bir söylentinin ağızdan ağıza dolaştığım söyledi. Görünüşe bakılırsa sonunda şansı yaver gitmişti. Sosyal konumu iyi bir

kadınla evlenmek üzereydi ve birkaç yıllık suskunluğun ardından yeni bir kitap yayımlamış, ilk kez *Le Monde* ayarında bir gazeteden olumlu bir eleştiri almıştı. Ama rüzgâr yalnızca görünürde değişmişken, diye devam etti kitapçı, Carax, Pere Lachaise Mezarlığı'nda bir düelloya katılmıştı. Bu olayın ayrıntıları belirgin değildi. Tüm kitapçılar, düellonun Carax'ın evleneceği günün şafağında yapıldığını ve damadın kiliseye asla ulaşamadığını biliyordu.

Her beğeniye uygun ayrı bir görüş vardı: Kimileri düelloda öldüğünü ve kimsesizler mezarlığına terk edildiğini ileri sürüyordu; diğerleri, daha iyimser bir biçimde, Carax'ın birtakım karanlık işlere bulaştığına ve bu yüzden nişanlısını kilisede bırakmak zorunda kalarak Paris'ten sıvışıp Barcelona'ya döndüğüne inanmayı yeğliyordu. İsimsiz gömüt hiçbir zaman bulunamadı ve kısa bir süre sonra öykünün yeni bir versiyonu ortalıkta dolaşmaya başladı: Kötü talihinden usanan Julián Carax doğduğu kentte büyük sıkıntılar içinde ölmüştü. Piyano çaldığı pavyonda çalışan kızlar ona huzurlu bir cenaze töreni düzenlemek için para toplamış, ama para Barcelona'ya ulaştığında ceset çoktan Kimsesizler Mezarlığı'na, limanda yüzerken boğulanların ya da metro girişlerinde soğuktan donarak ölen dilencilerin, kimsesiz insanların yanına gömülmüştü bile.

*

Mösyö Roquefort yalnızca genel bakış açılarına karşı olmayı sevdiğinden, Carax'i hiç unutmadı. *Kırmızı Ev'ı* keşfetmesinin üstünden on bir yıl geçtikten sonra romanı iki küçük öğrencisine vermeye karar verdi, belki bu şaşkınlık veren kitabın onlara okuma alışkanlığı kazandıracağını umuyordu. Kanları damarlarında hızlı akan iki yeniyetme kız olan Clara ile Claudette, ders kitaplarının ağırlığı altında kendilerinin dünyaca görmezlikten gelindiğini düşünüyorlardı. Özel öğretmenlerinin tüm çabalarına karşın kızlar o güne dek, Ezop'un masalları ya da Dante Alighieri'nin ölümsüz dizeleri gibi klasiklerin çekiciliğine kapılmışlardı. Clara'nın annesinin, bu iki kara cahil, kuşbeyinli, genç kıza yanlış eğitim önerdiğini duyup da sözleşmesini iptal etmesinden korkan Mösyö Roquefort, Carax'in kitabını onlara bir aşk öyküsüymüş gibi süsleyerek sundu, en azından yarı doğru bir yalandı bu.

4

"Daha önce hiç böylesine baştan çıkarıcı ve sürükleyici bir öyküye tutulmamıştım," diye açıkladı, Clara. "O kitapla birlikte her şey değişti. O zamana dek okumak yalnızca bir görevdi. Ne için olduğunun ayrımına varmaksızın, özel hocalara ve öğretmenlere ödenen bir çeşit bedeldi. Okumanın verdiği keyifleri tatmamıştım; ruhsal yolculukların, düş gücüyle uzak diyarları gezmenin, güzelliklerin lezzetini bilmediğim gibi edebiyatın ve dilin gizeminden habersizdim. Tüm bu şeyler benim için bu romanla başladı. Daha önce hiçbir kızı öptün mü, Daniel?"

Aklım karıştı, dut yemiş bülbüle döndüm.

"Evet, henüz çok gençsin. Ama bu da öyle bir şey ki, ilk kıvılcımını asla unutamazsın. Bu bir hayaller dünyası, Daniel ve büyü olağanüstü bir servettir. Okudukça, bu kitap bana daha dirençli yaşayabileceğimi öğretti. Kaybetmiş olduğum gözlerimi geri verebilirdi bana. Salt bu yüzden, kimsenin dikkatini çekmeyen bu kitap benim hayatımı değiştirdi."

O ana kadar sözcüklerini anlayamadığım ve cazibesine karşı koymayı istemediğim bu varlığın merhameti karşısında umutsuzca donakalmışım. Hiç durmadan konuşmasını, sesinin çevremi sonsuza dek sarmalamasını istiyordum; amcasının geri dönüp de bana ait olan o büyülü anı bölmesini hiç istemiyordum.

"Yıllarca Julián Carax'in diğer kitaplarını aradım," diye sürdürdü, Clara. "Kütüphanelere, kitapçılara, okullara sordum. Ne yapsam boş. Onu ve yazdığı kitapları kimse duymamıştı. Anlayamıyordum. Daha sonra Mösyö Roquefort, kütüphane ve kitabevlerinde Julián Carax'ın çalışmalarını arayan bir adamın tuhaf öyküsünden oluşan bir söylenti duydu. Herhangi bir çalışmasını bulduğunda, satın alıyor, çalıyor ya da başka yollarla ele geçiriyor, sonra da bunları ivedilikle yakıyordu. Onun kim olduğunu ve bunu niçin yaptığım hiç kimse bilmiyordu. Carax'ın kendi bilmecesine eklenen başka bir gizem daha. Zamanla annem İspanya'ya dönmek istediğini kavradı. Hastaydı ve Barcelona her zaman onun evi olmuştu. Burda Carax hakkında bazı keşifler yapabileceğim umuduna kapıldım, ne de olsa Barcelona onun doğduğu ve savaş başladığında ortadan kaybolduğu yerdi. Ne var ki, amcamın tüm yardımlarına karşın bulabildiklerim yalnızca çıkmaz sokaklardı. Annem için de kendi özel araştırmalarının sonucu aynı oldu. Döndüğünde onu karşılayan Barcelona, onun yıllar önce ardında bıraktığı yer değildi artık. Her köşesinde

babamdan bir iz bulsa da, babamın uzun zaman önce ayrıldığı bir gölgeler şehri bulmuştu karşısında. Tüm bunlar yetmezmiş gibi, onun başına tam olarak neler geldiğini öğrenmek için birilerini tutmaya karar verdi. Aylar süren araştırmaların sonunda dedektiflerin tüm bulabildiği, kırık bir saat ile Montjuic Kalesi'nin hendeğinde babamı öldüren adamın ismiydi. İsmi Fumero'ydu, Javier Fumero. Bize anlatıldığı kadarıyla bu kişi -ki tek başına değildi- kiralık katil olarak FAI anarşist sendikasıyla çalışmaya başlamış, sonrasında komünist ve faşistlerle flört ederek hepsini tuzağa düşürmüş. En yüksek teklifi verene satmış. Barcelona'nın düşmesinin ardındansa kazananların safına geçerek emniyet güçlerine katılmış. Şimdiyse madalyalı, ünlü bir müfettiş. Babamı ise hiç kimse anımsamıyor. Annemin birkaç ay içinde sararıp solması sürpriz olmadı. Doktorlar kalp rahatsızlığı olduğunu söylediler ve sanırım bu kez haklıydılar. Ölümünün ardından amcam Gustavo'nun yanına yerleştim, annemin geride bıraktığı tek akrabasıydı Barcelona'da. Ona bayılıyordum, çünkü her ziyaretimize gelişinde kitaplar getiriyordu bana. Tüm bu yıllar boyunca benim tek ailem ve en iyi dostum oldu. Ara sıra biraz kendini beğenmiş görüntüsü verse de çok iyi bir yüreği var, sağ olsun. Uykudan gözleri kapansa da her gece bıkmaksızın bana bir süre kitap okur."

"İsterseniz, size ben de okuyabilirim, Bayan Clara," diye kibarca önerdim, sonra hemen bu cüretimden pişmanlık duydum, şaka olarak algılamazsa arkadaşlığımın ona yalnızca sıkıntı vereceğine inanmasından çekiniyordum.

"Teşekkür ederim, Daniel," diye yanıtladı. "Buna sevinirim."

"Ne zaman isterseniz."

Başını yavaşça salladı, gülümseyerek bana bakıyordu.

"Ne yazık ki, *Kırmızı Ev* artık bende değil," dedi. "Mösyö Roquefort onu bize bırakmadı. Sana öyküyü anlatmaya çalışırım, ama bu bir katedrali sivri bir tepeyle sonlanan taş yığını olarak betimlemeye benzer."

"Bundan daha iyi anlatacağımıza eminim," diye mırıldandım.

Kadınların, bir erkeğin kendilerine çılgınca âşık olduğunu hissetme konusunda şaşmaz bir içgüdüleri vardır, özellikle de söz konusu erkek genç ve üstelik tam bir alıksa. Clara Barceló'nun beni başından savması için tüm niteliklere sahiptim, ama körlüğünü yanlışımın ve suçumun -yaş, boy ve zekâca benden iki kat büyük bir kadına tutuluşumun- karanlıkta kalmasını sağlayan bir avantaj olarak görmeyi yeğledim. Solgun yansımasından ve yalnızlığı ile kayıplarının yankısından daha çok, bende bulduğu şeylerin

onda benimle dostluk kurma hissi uyandırıp uyandırmadığını merak ettim. Okul çağlarımdaki hayallerimde ikimiz, kitapların sırtına birer süvari gibi binmiş, düşler dünyasına ve ikinci el rüyalara balıklama dalmaya her zaman istekli iki kaçaktık.

Barceló takındığı kurnazca gülümseyişiyle yanımıza geri döndüğünde aradan iki saat geçmişti. İki dakika geçmiş gibi gelmişti bana. Kitapçı kitabı elime sıkıştırarak bana göz kırptı.

"Buna iyi bak, küçük afacan. Sonra bana gelip de içini değiştirdiğimi söylemeni istemiyorum, tamam mı?"

"Size güveniyorum," dedim.

"Kuru laf kalabalığına gerek yok. Bunu bana söyleyen en son kişi *(fabada* yahnisini San Fermín boğa koşusunda Hemingway'in bulduğuna inandırılmış bir turistti) Shakespeare'in tükenmezkalemle imzaladığı bir *Hamlet* satın almıştı, bir düşün. Bu yüzden gözün açık olsun. Kitap işinde dizine bile güvenemezsin."

Canuda Sokağı'ndan geçtiğimiz sıralarda hava kararmak üzereydi. Kenti tatlı bir esinti kapladı, Barceló ceketini çıkararak Clara'nın omuzlarına koydu. Daha güzel bir fırsat bulamam endişesiyle, eğer uygun görürlerse, ertesi gün Clara'ya *Rüzgârın Gölgesinden* birkaç bölüm okumak için evlerine gelmeyi düşündüğümü söyledim. Barceló, bana yan gözle bakarak kutsanmış bir gülücük attı.

Sesinde uygun gördüğünü imleyen bir ton olmasına karşın, "Çocuk, boynundan büyük işlere kalkışıyorsun," diye homurdandı.

"Şey, eğer uygun değilse daha sonraki gün ya da..."

"Bu Clara'ya bağlı," dedi, kitapçı. "Yedi kedimiz ve iki papağanımız var zaten. Fazladan bir canlı çok büyük bir değişiklik yapmaz."

"O zaman, yarın görüşelim, saat yedi sıralarında," diye konuyu noktaladı, Clara. "Adresi biliyor musun?"

5

Bir zamanlar, çocukluk yıllarımda, belki de kitaplar ve kitapçılar arasında büyüdüğümden, bir roman yazarı olmanın düşünü kuruyordum. Beş yaşındaki birinin nesneleri olağanüstü bir yalınlıkta algılamasının dışında, edebiyat tutkumun kökeni, askeri hükümet binasının hemen yanında bulunan Anselmo Clavé Sokağı'ndaki bir dolmakalem mağazasında sergilenen, hünerli ve titiz bir çalışmanın eseri olan olağanüstü bir parçada saklıydı. Düşkünlüğümün kaynağı olan nesne, mağazanın vitrininde saray mücevheri gibi sergilenen zarafet ve incelik yüklü siyah bir dolmakalemdi. İskenderiye Feneri gibi parlayan altın ve gümüş işlemeli bir barok fantezisiydi, ucu tek kelimeyle muhteşemdi. Babamla gezintiye çıktığımızda, beni kaleme götürünceye dek başının etini yiyordum. Babam, onun en azından bir imparator kalemi olması gerektiğini söylemişti. Böylesi bir şaheserle romandan ansiklopediye her şeyin yazılabileceğine, onun doğaüstü gücüyle yazılan mektupların posta sınırlarına sığmayacağına gizlice inandırmıştım kendimi... o kalemle dünyanın en uzak köşelerine, hatta babamın anlattığı ve annemin gidip de bir daha dönmediği, bilinmeyen yerlere rahatlıkla ulaşılabilirdi.

Bir gün o mağazaya giderek bu kutsanmış sanat yapıtı hakkında araştırma yapmaya karar verdik. Tüm dolmakalemlerin kraliçesi olarak üretilen, seri numarası belli bir Montblanc Meinsterstück'tü; mağaza görevlisinin bize anlattıklarına bakılacak olursa, Victor Hugo'ya aitmiş. *Sefiller*'in el yazısı müsveddelerinin onun altın ucundan doğduğunu öğrendik.

"Tıpkı Caldas'daki kaynağından fışkıran Vichy Catalán suyu gibi," diye yemin etti, tezgâhtar.

Paris'in en önemli koleksiyoncusundan kendisi almış ve kalemin özgünlüğüne inandırılmıştı.

"Söylemenizde bir sakınca yoksa, bu harika dolmakalemin fiyatını Öğrenebilir miyim?" diye sordu, babam.

Söylenen miktar karşısında babamın rengi attı, ama ben o kalemin çekimine daha yeni kapılmıştım. Bizim fizikten anlamadığımızı sanan tezgâhtar, paha biçilmez madenlerin değerini azaltan unsurlar, Uzakdoğu'daki mineler, ulaştırmacılık alanında bir devrim niteliğindeki teori ve pistonlar hakkında anlaşılmaz şeyler söyledi; bu söylenenlerin tümü, yazı teknolojisinin bu şampiyonunun yazım kalitesini yaratan

Cermen bilimini destekler nitelikteydi. İki zavallı gibi görünüyor olmalıydık, buna karşın, nezaketini yadsıyamayacağım tezgâhtar hayran kaldığımız kaleme mürekkep çekerek elimize tutuşturdu ve ismimi yazmam için bir parşömen uzattı. Victor Hugo'nun izindeki yazınsal kariyerim de böylece başlamış oldu. Daha sonra, bir bez parçasıyla cilalayarak eski görkemli parlaklığına yeniden kavuşturduğu kalemi, tahtına tekrar yerleştirdi.

"Belki başka bir gün," diye mırıldandı, babam.

Caddeye yeniden çıktığımızda, süngüsü düşmüş bir sesle bana, bu fiyatın bizim için çok fazla olduğunu söyledi. Kitapçı dükkânı ancak kendi masraflarımızı karşılamaya ve beni uygun bir okula göndermeye yetecek kadar kazanıyordu. Büyük Victor Hugo'nun Montblanc kalemi beklemek zorundaydı. Hiçbir şey söylemedim, ama babam yaşadığım hayal kırıklığının farkında olmalıydı.

"Ne yapacağımızı sana söyleyeyim," diye önerdi. "Yazmaya başlayacak kadar büyüdüğünde, buraya geri dönüp onu alacağız."

"Ya birisi onu daha önce alırsa?"

"Kimse bunu almayacak, bundan emin olabilirsin. Ama eğer alırlarsa, Don Federico'dan bize bir tane yapmasını rica edebiliriz. O adam bir ustanın ellerine sahip."

Yerel bir saatçi olan Don Federico, kitapçı dükkânına ara sıra uğrayan bir müşteriydi ve büyük bir olasılıkla kuzey yarımkürenin en nazik ve saygılı adamıydı. Bir zanaatçı olarak ünü Ninot Market'ten Ribera bölgesine kadar yayılmıştı. Peşini bırakmayan diğer bir şöhreti de, en erkeksi yapıdaki işçilerle kaslı bir vücuda sahip genç erkeklere yönelik erotik bir eğilimi olduğuydu, müzikhol yıldızı Estrellita Castro gibi giyinmeye özeniyordu.

"Ya Don Federico'nun bu iş için gerekli aleti yoksa?" diye sordum, söylentilerden haberim yoktu ve cümlem müstehcen bir çağrışım yapabilirdi.

Babam kaşlarını çattı, belki de benim bu söylentilerden etkilenmiş olabileceğim korkusuna kapılmıştı.

"Don Federico tüm Alman malları hakkında çok bilgilidir ve eğer kafasına koyarsa bir Volkswagen bile yapabilir. Ayrıca, Victor Hugo'nun yaşadığı günlerde dolmakalem olup olmadığını da öğrenmek gerekir. Ortalıkta bir sürü düzenbaz var."

Babamın tarihsel bir olguyu araştırma isteği beni hiç etkilemedi. İnatla kalemin geçmişteki ününe inanıyor, aynı zamanda, Don Fcderico'nun onun

bir taklidini yapması kadar kötü bir fikir olamayacağını düşünüyordum. Victor Hugo’nun düzeyine ulaşmak için yeterince zamanım olacaktı. Tek tesellim, düzenli olarak her cumartesi sabahı ziyaret ettiğimiz Montblanc kalemin babamın kehanetini doğrularcasına mağazanın vitrininde yıllarca sergilenmesiydi.

"Hâlâ orda," derdim şaşkınlıkla.

"Seni bekliyor," derdi, babam. "Bir gün senin olacağını ve onunla bir başyapıt yazacağını biliyor."

"Ben bir mektup yazmak istiyorum. Anneme, ki kendini yalnız hissetmesin."

Babam, bana baktı. "Annen yalnız değil, Daniel. O Tanrı’yla birlikte ve her ne kadar onu göremesek de, bizimle."

Aynı teoriyi okuldayken, kıdemli bir Cizvit uzmanı ve evrenin tüm gizemlerini -gramofondan diş ağrısına- Matta İncili’nden alıntılarla yorumlayan Peder Vicente’den de duymuştum. Babamın dudaklarından dökülen sözcükler hâlâ boşlukta yankılanıyordu.

"Tanrı’nın ona ne ihtiyacı var ki?"

"Bilmiyorum. Bir gün karşılaşırsak ona sorarız."

Sonunda bu kutsal mektup düşüncesinden vazgeçtim ve bir başyapıta başlamamın daha iyi olacağına karar verdim... bu daha pratik olacaktı. Kalemin yokluğunda babam, deftere not alabilmem için bana iki numara bir Staedtler kurşunkalem verdi. İlk öykümde, mağazadakine benzeyen olağanüstü bir dolmakalemin büyüsünü anlatmış olmam sürpriz olmasa gerek. Daha doğrusu, açlık ve soğuktan ölmüş bir roman yazarı olan eski sahibinin acı çeken ruhuna sahip bir kalemdi anlatılan. Kalem bir çaylağın eline düştüğünde, yazarın hayattayken bitirmeyi başaramadığı son çalışmasını tamamlamaya çabalıyordu. Bu fikri nereden buldum, anımsamıyorum, ama bir daha asla buna benzer düşüncelerim olmadı. Defterimin sayfalarında yeniden roman yaratma girişimlerim başarısızlıkla sonuçlandı. Sözdizimim ruhsuz bir yaratıcılık yüzünden başıma dert oldu ve aklımca yaptığım benzetmeler eskiden tramvay duraklarında okuduğum köpük banyosu reklamlarını anımsatıyordu. Beni usta bir yazar yapmakla yükümlü olan dolmakalem için can attığımdan, bütün kusuru kurşunkaleme buldum.

Karmaşık gelişimimi babam bir kaygı ve gurur karışımıyla izliyordu.

"Öykün nasıl gidiyor, Daniel?”

"Bilmiyorum. Dolmakalem benim olsaydı, sanırım her şey farklı olurdu."

Babam, bu tür bahanelerin yalnızca bir yazarın olgunlaşma sürecinde ortaya çıktığını söyledi. "Sen yazmaya devam et, ilk çalışmanı bitirmeden Önce onu sana alacağım."

"Söz mü?"

Her zaman bir gülümsemeyle cevap verirdi. Babamın şansına, kısa bir süre sonra yazınsal düşlerim azaldı ve konuşma sanatı içinde eriyip gitti. Mekanik oyuncaklar ile Encantes Market'in süs eşyası bölümlerinde kolayca bulunabilen ve maddi durumumuza daha uygun her çeşit metal zımbırtıyı keşfetmemin bunda büyük etkisi oldu. Çocukluk döneminin bağlılıkları vefasızca ve dönekçe oluyor, bir süre sonra gözüm son model teknelerde ve Meccano'daydı. Beni Victor Hugo'nun kalemini görmeye götürmesi için babamın başının etini yemeyi kestim, o da bir daha bu konuyu açmadı. O günler zamanla unutulup gitti, ama babamın bugün bile tazeliğini koruyan görüntüsü uzun süre aklımdan çıkmadı; Condal Sokağından yedi pesetaya satın alınmış ikinci el şapkası, kendisine çok büyük gelen eskimiş giysileriyle cılız bir adam; kullanışsız görünse de oğluna çok şeyler ifade eden zavallı bir kalemi ona almaktan aciz bir adam.

O gece Ateneo'dan, Clara'nın yanından eve döndüğümde, babamı her zamanki kaygılı ve endişeli ifadeyle yemek odasında beni beklerken buldum.

"Bir yerlerde kaybolduğunu düşünmeye başlıyordum nerdeyse," dedi. "Tomás Aguilar telefon etti. Onunla buluşacakmışsınız. Unuttun mu?"

"Barceló'nun yüzünden. Konuşmaya başladığında onu durdurmak mümkün değil," diye yanıtladım, konuşurken başımı sallayarak. "Ondan nasıl kurtulacağımı bilmiyorum."

"İyi bir adamdır, ama ipin ucunu kaçırır. Acıkmış olmalısın. Merceditas annesi için yaptığı çorbadan getirdi. Bu kız bir melek."

Merceditas'ın çorbasından tatmak için masaya oturduk. Merceditas üçüncü katta oturan bir kadının kızıydı ve herkesin gözünde bir rahibe, bir azizeydi, oysa eskiden onu, ara sıra bir gemiciyle mağazaları dolaşırken ve adamı öpücüklere boğarken görüyordum.

"Bu gece dalgın görünüyorsun," dedi, babam, sohbet etmek istiyordu.

"Nemden olmalı, Barceló'nun deyişiyle insanın beynini şişiriyor.'"

"Bir şeyler daha olmalı. Seni rahatsız eden bir şey mi var, Daniel?"

"Hayır. Yalnızca düşünüyorum."

"Neyi?"

"Savaşı."

Babam başını kederle sallarken çorbasını sessizce kaşıkladı. Çok özel bir insandı, geçmişte yaşadığı halde o günlerden hiç söz etmezdi. Savaş sonrasının yavaş gelişimi, suskun, yoksul bir dünya ve gizli düşmanlık gibi kavramların -ki bunlar kentin gerçek yüzleriydi- yaralı kentin duvarlarından sızan sessiz kederler olduğuna inandırılarak büyüdüm. Çocukluk tuzaklarından biri de, bir şeyleri duyumsayabilecek kadar anlayamamaktır. Zamanla zekâ neler olduğunu kavrayabilecek duruma geldiğinde, yürekteki yaralar çok derine işlemiş oluyor. O ilk yaz akşamı, Barcelona'nın ihanet kokan karanlığında geri dönerken, babasının ortadan kayboluşunu anlatan Clara'nın öyküsünü unutamadım. Benim dünyamda ölüm, anneleri, dilencileri veya doksan yaşındaki komşuları berbat bir piyango bileti gibi alıp götüren bir pazarlamacıya, isimsiz ve anlaşılmaz bir güce benzerdi. Ama ölümün insan görünümünde ve kinle zehirlenmiş bir yürekle benim yanımdan geçebileceği düşüncesini kabullenemiyordum; ölüm üniforma ya da bir yağmurluk giyebilir, sinema kuyruğuna girebilir, barlarda gülebilir ya da sabahları Ciudadela Parkı'nda çocuklarını gezintiye çıkarabilir ve daha sonra, akşamüstü, Montjuic Kalesi zindanlarında ya da Kimsesizler Mezarlığı'nda birilerini isimsiz ve törensiz ortadan kaldırabilirdi. Tüm bunları düşünürken, gerçek olduğunu kabul ettiğim bu kartonpiyer dünyanın, belki de yalnızca bir tiyatro sahnesi olduğu düşüncesine kapıldım. İspanyol trenlerinin varışına çok benzeyen bu çalınmış yıllarda yalnızca bir görev olan çocukluğun ne zaman bittiğinin farkına asla varamazsın.

*

Artan yemek malzemeleriyle ekmek parçalarından yapılmış et suyu çorbayı paylaştık, pembe dizinin açık pencerelerden kilise meydanına yayılan yapışkan vızıltısı odayı kaplamıştı.

"Öyleyse söyle bakalım. Gustavo'yla neler oldu bugün?"

"Yeğeni Clara'yla tanıştım."

"Kör kızla mı? Onun gerçek bir güzel olduğunu duydum."

"Bilmem. Bu tip şeylere pek dikkat etmem."

"Etsen iyi olur."

"Onlara, yarın okuldan sonra, kıza biraz kitap okumak için -o çok yalnız- evlerine gidebileceğimi söyledim. Eğer izin verirsen tabii."

Babam, bana yan gözle baktı, sanki benim çok hızlı büyüdüğümü ya da kendisinin çok erken yaşlandığını düşünüyordu. Konuyu değiştirmeye karar verdim, ama bulabildiğim tek bahane kafamı kurcalayıp duran şeydi.

"Savaş sırasında insanların Montjuic Kalesi'ne götürüldüğü ve onlardan bir daha hiç haber alınmadığı doğru mu?"

Babam soğukkanlılıkla kaşığındaki çorbayı içti ve bana dikkatle baktı, minicik gülüşü dudaklarından uzaklara uçup gitmişti.

"Kim söyledi bunu sana, Barceló mu?”

"Hayır. Tomás Aguilar. Okulda ara sıra öyküler anlatır."

Babam yavaşça başını salladı.

"Bir savaş varsa, olan şeyleri açıklamak çok güçtür, Daniel. Çoğunlukla ben bile gerçekten ne anlama geldiklerini bilmiyorum. Kimi zaman en iyisi hepsini oluruna bırakmaktır."

İç geçirdi ve tadına bakarcasına çorbasından küçük bir yudum aldı. Tek bir söz söylemeden onu izledim.

"Annem, ölmeden önce bana, seninle savaş hakkında hiç konuşmamam için söz verdirdi. Neler yaşandığını anımsamana izin vermeyecektim."

Nasıl yanıt vereceğimi bilmiyordum. Babam gözlerini kıstı, sanki söylediklerini doğrulatmak için boşlukta bir şeyler arıyordu... bir bakış, bir susuş ya da belki annemi.

"Kimi zaman onu dinlemekle yanlış yaptığımı düşünüyorum. Bilmiyorum."

"Önemli değil, babacığım..."

"Yo hayır, önemli, Daniel. Bir savaştan sonra hiçbir şey aynı kalmaz. Ve evet, doğru, o kaleye giden birçok insan bir daha asla geri dönemedi."

Kısa bir süre göz göze geldik. Sonra babam ayağa kalkarak yatak odasındaki sığınağına geçti. Tabakları temizledim, onları mermer mutfak lavabosunda yıkadım. Oturma odasına geri döndüğümde ışıkları söndürerek babamın eski koltuğuna oturdum. Caddeden gelen esinti perdeleri oynatıyordu. Hiç uykum yoktu, uyumak da istemiyordum. Balkona geçerek Angel Limanı’nın sokak lambalarından yayılan puslu kızıllığı görmek için uzaklara baktım. Parke yolun gölgeli kaldırımında kımıldamadan duran bir karaltı vardı. Bir sigaranın titreyen ışığı gözlerine yansıyordu. Koyu renk giyinmişti, bir eli paltosunun cebindeydi, diğer elindeyse dumanıyla çevresini loş bir ağ ile saran sigarası vardı. Beni sessizce inceledi, arkasındaki sokak lambaları yüzünü gölgeliyordu. Gözlerini gözlerime

dikmişti, soğukkanlılıkla sigarasını içip neredeyse bir dakika kadar durdu orada. Sonra, katedralin çanları gece yarısını vurduğunda, karaltı başını belirsizce kımıldattı, göremezsem de gülümsediğini hissediyordum. Dönüp selam vermek istedim, ama cesaretim kırılmıştı. Karaltı döndü ve hafifçe aksayarak uzaklaşan bir adam gördüm. Artık her gece o yabancının varlığını açıkça görecektim, ama sisin içinde görüntüsünü kaybetmemle birlikte hemen alnımda tatlı bir soğukluk hissettim ve soluk alışlarım güçleşti. *Rüzgârın Gölgesi*'nde buna benzer bir sahne okumuştum. Öykünün kahramanı her gece yarısı balkona çıkıyor ve gölgeler içinde soğukkanlılıkla sigara içen bir yabancının kendisini izlediğini fark ediyordu. Yabancının yüzü karanlığın peçesiyle örtülüydü, sıcak kömürler gibi yanan gecede yalnızca gözleri seçiliyordu. Yabancı, sağ eli siyah paltosunun cebinde orada öylece duruyor, daha sonra aksayarak uzaklaşıyordu. Daha yeni okuduğum bu sahnedeki yabancı, gecenin içindeki herhangi bir insan olabilirdi, yüzü ve ismi olmayan bir karaltı. Carax'ın romanında bu karaltı, şeytanın ta kendisiydi.

6

Derin, rüyasız bir uyku ve öğleden sonra Clarayı yeniden görme olasılığı beni geceki görüntünün yalnızca bir rastlantı olduğuna inandırdı. Belki de düş gücünün bu beklenmedik, bu coşkulu patlaması beklediğim sonucun bir yan etkisiydi, binadaki tüm kadınlar -boylu boslu değillerse de en azından ortalama bir boydaydılar- bana birer erkekmiş gibi göründüler. Tam saat yedide, bayramlık giysilerimi giyinmiş ve babamdan ödünç aldığım Varón Dandy kolonyasını sürünmüş bir halde Gustavo Barceló'nun evinin önündeydim, kendimi özel bir okuyucu ve oturma odasının baş belası olarak sosyeteye takdim etmeye hazırdım. Kitapçı, yeğeniyle birlikte Real Plaza'daki muhteşem bir apartmanı paylaşıyordu. Beyaz başlığı ve bir askerinkini andıran ifadesiz bakışlarıyla üniformalı bir hizmetçi kız, kapıyı göstermelik bir saygıyla açtı.

"Siz Bay Daniel olmalısınız," dedi. "Ben Bernarda, hizmetinizdeyim."

Bernarda çevresine sıcaklık yayan boğuk bir Cáceres aksanını gizleyemeden, törensel bir edayla konuşuyordu. Beni gösterişli ve tantanalı bir şekilde Barceló'nun katına götürdü. Zemin katta bir halka biçiminde salonlar, oturma odaları ve geçitlerden oluşan daire Escorial Sarayı'nın bir minyatürüne benziyordu. Ama benim için Santa Ana Sokağı'ndaki mütevazı aile evimizden pek bir farkı yoktu. Don Gustavo'nun ilk baskı yapıtlarla gizli kalmış metinlerden oluşan kitaplarının yanında en az onlar kadar değerli heykel, resim ve mozaik koleksiyonu, belirli bölgelerde yetişen türlü çiçek ve hayvanları vardı. Yeşillikler ve tropikal bitkilerle dolu bir salondan geçen Bernarda'yı izledim. Altın rengi loş bir ışık pencere camlarından salona süzülüyor, bir piyanodan yayılan uyuşuk ezgiler havada yankılanıyordu. Bernarda sık sazlıklardan oluşan ormanda, tersane işçisini andıran ellerini pala gibi kullanarak kendine yol açtı. Çevremdekileri inceleyerek peşi sıra yürüdüm, yarım düzine kedi, birkaç papağan -göz alıcı bir renkte ve ansiklopedik boyutta- vardı, hizmetçinin anlattığına göre Barceló bu papağanlara sırasıyla Ortega ile Gasset isimlerini vermişti. Bu ormanın diğer tarafında meydana bakan köşesinde Clara beni bekliyordu. Turkuvaz mavisi şeffaf bir elbise giymiş olan karmakarışık arzularımın öznesi, renkli camlı pencereden sızan zayıf ışığın altında piyano çalıyordu. Kötü çalıyordu Clara, notaları yanlış okuyarak, ritmi duyumsamaksızın, ama onun serenatı benim için mutluluk kaynağıydı. Başını hafifçe yana eğmişti, dudaklarında yarım bir gülümsemeyle klavyenin başında otururken

kutsal bir varlığa benziyordu. Küçük bir öksürükle geldiğimi haber vermeye hazırlanıyordum, ama kolonyanın kokusu benden önce davranmıştı. Clara birdenbire durdu, yüzüne şaşkın bir gülümseme yayıldı.

"Bir an seni amcam sandım," dedi. "Mompou'yu çalmamı yasaklamıştı, çünkü bunun kutsal şeylere karşı bir saygısızlık olduğunu düşünüyor."

Bildiğim tek Mompou, okulda bize fizik ve kimya öğreten, uluorta yellenen sıska bir rahipti. Bu çağrışım bana kara mizah ve beklenmedik bir şey gibi göründü.

"Şey, bence çok güzel çalıyorsunuz."

"Yok, pek çalamam. Amcam gerçek bir müzik tutkunudur, müzik anlayışımı değiştirmek için bir müzik öğretmeni bile tuttu... Adrián Neri isminde gelecek vaat eden genç bir besteci. Paris ve Viyana'da okumuş. Onunla tanışmalısm. Galasını Barcelona Şehir Orkestrasıyla yapacağı -amcası orda yönetici- bir senfoni yazıyor. O bir dâhi."

"Amca mı, yoksa yeğen mi?"

"Kötü olma, Daniel. Adrián'a bayılacağına eminim."

Yedinci kattan üstüme düşen kocaman bir piyano gibi beni bayıltacağı fikri daha uygun olur, diye düşündüm.

"Bir şeyler yemeye ne dersin?" diye önerdi Clara. "Bernarda'nın tarçınlı pandispanyalarının lezzeti insanın soluğunu keser."

Hizmetçi kızın öğleden sonra önümüze koyduğu yiyecekleri kraliyet ailesi gibi silip süpürdük. Yabancı ortamlar için gerekli protokol kurallarını bilmediğimden nasıl davranacağım konusunda endişeliydim. Her zaman ne düşündüğümü anlıyor görünen Clara *Rüzgârın Gölgesi*'ni dilediğim yerden başlayarak okumamı önerdi; en baştan başlamam daha uygun olurdu. Böylece, sesimi Ulusal Radyo'nun akşam duasından sonra yurtsever öyküler anlatan anlamlı seslerinden birine benzetmeye çalışarak kendimi romanın yeniden konuk olduğum sayfalarına bıraktım. Başlangıçta sert olan sesim yavaş yavaş rahatladı, kısa bir süre sonra da kendimi unutup bir kez daha öykünün içinde kayboldum, ilk okuyuşumda farkına varmadığım müzik ezgileri gibi akan üslubu ve ahengi, ses renginin oluşturduğu bilmeceleri ve duraklamaları keşfettim. Satırlar arasında görünen fantezi ve düşlerin kıyılarında yeni ayrıntılar, yeni biçimlerle ortaya çıkan şeyler, bir yapının farklı açılardan görüntülenmesi gibiydi. Boğazım kuruyana, daire kapısı ahenkle birkaç kez çalınıp bana saatin geç olduğunu anımsatıncaya

dek, yaklaşık bir saatlik zaman diliminde beş bölüm okudum. Kitabı kapadığımda Clara sessizce gülümsüyordu.

"Bana biraz *Kırmızı Ev*'i anımsattı," dedi. "Ama bu öykü daha az kasvetli görünüyor."

"Biliyor musunuz," dedim. "Bu yalnızca başlangıç. Daha sonra olaylar karmaşıklaşıyor."

"Gitmen gerekiyor, değil mi?" diye sordu, Clara.

"Korkarım ki öyle. Bunu hiç istemiyorum, ama..."

"Eğer bir işin yoksa yarın da gelebilirsin," diye önerdi. "Ama sana yük olmak istemem..."

"Saat altı uygun mu?" diye sordum. "Böylelikle daha fazla zamanımız olur."

Real Plaza'daki apartmanın müzik odasındaki o buluşma, 1945 yazı boyunca ve sonraki yıllarda da sıklıkla devam edecek olan buluşmaların ilkiydi. Bir süre sonra Barcelólara yaptığım ziyaretler Clara'nın Adrián Neri'den müzik dersi aldığı salı ve perşembe günleri hariç neredeyse her gün olmaya başladı. O evde uzun saatlerim geçti, zamanla her odayı, her salonu ve Don Gustavo'nun ormanındaki her bitkiyi ezberledim. *Rüzgârın Gölgesi* ni bitirmek iki haftamızı aldı, ama okuma saatlerimizi dolduracak ardıllarını bulmak hiç zor olmadı. Barceló'nun müthiş bir kütüphanesi vardı, düzinelerce küçük klasiği ve önemsiz şeyleri yavaş yavaş okuyarak geçtik. Kimi öğleden sonraları güç bela okuyabiliyorduk, zamanımızı daha çok sohbetle ya da dışarıda katedrale dek uzanan gezintilerle geçirmeyi yeğliyorduk. Clara oturup manastırdaki insanların mırıltılarını dinlemekten ve taş geçitlerde yankılanan ayak seslerinden geçenler hakkında tahmin yürütmekten hoşlanıyordu. Benden yolumuz üstündeki insanları, arabaları, mağazaları, sokak lambalarını ve vitrinlerin görünümünü ayrıntılarıyla anlatmamı istiyordu. Çoğunlukla koluma girerdi, ona yalnızca ikimizin görebildiği kendi özel Barcelona'mızı gezdirirdim. Bu gezintilerimiz her zaman Petritxol Sokağı'nda süt ürünleri satan bir dükkânda son buluyordu. Bir kâse kremşanti veya bir bardak sıcak çikolatayı paylaşır, dibini parmaklarımızla silip süpürürdük. Kimi zaman insanlar bize sorgulayan gözlerle bakıyor, bizi birkaç kez görmüş tüm garsonlar "ablanız" diyerek iğneliyorlardı, ama tüm ima ve sataşmalarına aldırmıyordum. Diğer zamanlar, iyi mi yoksa, kötü mü niyetliydi bilmiyorum ama, Clara, bana nasıl saklayacağımı bile bilmediğim garip sırlarını anlatıyordu. Gözde konularından biri, bir yabancıyla ilgiliydi; Clara caddede yalnızken ara sıra

bu kişi yanına geliyor ve onunla boğuk bir sesle konuşuyormuş. İsmini hiç söylemeyen bu gizemli kişi, Don Gustavo hakkında sorular soruyormuş, hatta benim hakkımda bile. Bir keresinde kızın boğazına sarılmış. Böylesi öyküleri bana acımasızca işkence ediyordu. Bir başka zaman Clara, bana, elleriyle yüzünü okumak için o yabancıya yalvardığını anlattı. Adam evet anlamına gelen tek bir söz söylememiş. Clara ellerini adamın yüzüne doğru uzattığında onu ani bir hamleyle durdurmuş, ama kız deri olduğunu düşündüğü bir şey hissetmiş.

"Sanki deri bir maske giymişti," dedi.

"Uyduruyorsun, Clara."

Clara bunların doğru olduğuna tekrar tekrar yemin etti. Tek yapabildiğim yalnızca arzulamakken, kuğu boynunu zevkle okşayan -ki kim bilir daha neler yapmıştır- hayaletin beni canımdan bezdiren hayaline yenik düştüm. Bu yansımanın önüne geçsem de, Clara'ya olan bağlılığım bana acıdan başka bir şey getirmeyecekti. Belki de bu yüzden onu her şeyden çok seviyordum, **çünkü insan sonsuz aptallığı gereği ona en çok ne acı veriyorsa onun peşinden gidermiş.** Savaş sonrasının o solgun yaz ayları boyunca tek korkum, Clara'yla daha fazla zaman getiremeyeceğim için, yeni okul döneminin başlamasıydı.

*

Beni evin yakınlarında sıkça görmeye alışan Bernarda, ciddi görünümünün altına gizlenmiş bir annelik güdüsüyle beni sevdi ve kendi tarzıyla evlat edinmeye karar verdi.

"Bu çocuğun annesinin olmadığı bir bakışta anlaşılıyor, efendim," dedi, Barcelo'ya. "Onun için çok üzgünüm, vah zavallı çocuk."

Bernarda savaştan kısa bir süre sonra, açlıktan ve babasının zulmünden kaçarak Barcelona'ya gelmiş. Eğer babası iyi günündeyse onu döver, ahmak, çirkin ve sürtük olduğunu söyleyerek aşağılarmış; kötü günündeyse onu domuz ağılının bir köşesine atar ve kafayı çektikten sonra, Bernarda dehşet içinde kalıp hıçkırıklarla ağlayıncaya dek taciz eder, bıraktığında, onun annesi kılıklı namus kumkuması kendini beğenmiş biri olduğunu söylermiş. Bernarda, Borne Market'in sebze reyonunda çalışırken şans eseri Barceló ile karşılaşmış, içgüdülerini dinleyen Barceló ev işlerinde çalışması için kıza bir iş önermiş.

"Bizimki yepyeni bir *Pygmalion* olacak," dedi. "Sen benim Eliza'm olacaksın, ben de senin Profesör Higgins'in."

Okuma tutkusu kilise gazeteleriyle gelişen Bernarda, ona bakıp, "Yoksul ve cahil olabilirim, ama ben de düzgün biriyim," dedi.

Barceló, George Bernard Shaw değildi, ama her ne kadar öğrencisine güzel konuşma sanatını, edebi ruha sahip bir bayan olmasını öğretemediyse de çabaları Bernarda'yı zarifleştirdi, ona taşralı bir hizmetçi kızın tavır ve konuşmasının nasıl olması gerektiğini öğretti. Yirmi sekiz yaşındaydı, ama her zaman onun on yaş daha fazla gösterdiğini düşündüm, bu yalnızca gözlerinden belli olsa da. Meryem Ana'yı gördüğünü öne süren Azize Lourdes'e kendinden geçercesine bağlılığıyla kilisenin müdavimlerindendi. Her sabah deniz kıyısındaki Santa María Kilisesi'nin saat sekiz ayinine giderdi. Haftada en az üç kez günah çıkarırdı, sıcak havalardaysa dört kez. Kronik bir bilinmezci olan Don Gustavo (Bernarda bunun yalnızca kibar centilmenleri etkileyen astım gibi bir solunum rahatsızlığı olabileceğini düşünüyordu) hizmetçinin bu sıklıkla günah çıkarıp pişmanlık duymasını gerektirecek kadar günah işlemesinin matematiksel olarak olanaksız olduğuna inanıyordu.

"Altın gibi değerlisin, Bernarda," derdi kızgınlıkla. "Her yerde günah gören bu insanların ruhları hasta, çok üstüme gelirsen, bağırsakları da. İberyalı azizlerin arasında kronik kabızlık çok yaygındır."

Her zaman böyle sövgüler duyan Bernarda beş kat fazla haç çıkarıyordu. Sonra, gece olduğunda, Sancho Panza'ya benzeyen, iyi bir yüreği olduğu halde aşırı okumaktan düşünceleri yoldan çıkmış Sinyor Barcelo'nun günahkâr ruhu için dua ediyordu. Çok nadiren de olsa, Bernarda'nın erkek arkadaşları olurdu; onu döver, hesabında biriktirdiği paranın bir kısmını alır ve eninde sonunda onu terk ederlerdi. Ne zaman böyle bir kriz ortaya çıksa, Bernarda kendini günlerce odasına kilitler, orada hıçkıra hıçkıra ağlar, çamaşır suyu ya da fare zehri içerek intihar edeceğine yemin ederdi. Kandırmak için çevirdiği dolaplar tükendiğinde Barceló korkmaya başlar, bir çilingir çağırarak kapıyı açtırırdı. Sonra aile doktoru ona bir atı bile uysallaştırabilecek güçlü yatıştırıcılar verirdi. Zavallı kadın iki gün sonra uyandığında, kitapçı ona güller, çikolatalar ve yeni bir giysi alır, Bernarda'yı onun yazılı tarihin en yakışıklı adamı olarak gördüğü Cary Grant'ın en son filmine götürürdü.

"Biliyor musun? Cary Grant'ın eşcinsel olduğunu söylüyorlar," diye mırıldanırdı, Bernarda, midesini çikolatayla tıka basa doldururken. "Olabilir mi?"

"Saçmalık," diye söverdi, Barceló. "Ahmaklar ve dangalaklar daima kıskançlık içinde yaşarlar."

"Güzel konuşuyorsunuz, efendim. Bu sizin Sorbet Üniversitesi'ne devam ettiğinizi gösterir."

"Sorbonne," diye kibarca düzeltirdi, Barceló.

Bernarda'yı sevmemek öylesine güçtü ki. Sormaksızın benim için yemek pişirir, dikiş dikerdi. Giysilerimi, ayakkabılarımı onarır, saçlarımı tarar, keser, bana vitaminler ve diş macunları satın alırdı. Bir keresinde bana, içi kutsal suyla dolu küçük bir cam madalya bile vermişti. Bunu San Adrián del Besós'da yaşayan kız kardeşlerinden biri Lourdes'ten otobüsle getirmiş. Kimi zaman, başımda bit ve diğer parazitleri ararken benimle kısık bir sesle konuşurdu.

"Bayan Clara dünyanın en mükemmel insanıdır, eğer şimdiye dek onu eleştirmeyi aklımın ucundan bile geçirdiysem Tanrı canımı alsın, ama bu yaptığınız doğru değil, Bay Daniel, kafanızı onunla çok meşgul ediyorsunuz, ne dediğimi anlamış olmalısınız."

"Endişelenme, Bernarda, biz yalnızca arkadaşız."

"Söylediğim de bu ya!"

Bernarda savunduğu görüşleri desteklemek için radyoda dinlediği, öğretmenine âşık bir gencin çeşitli öç alma öykülerini gündeme getiriyordu. Bu onun dişlerini kamaştırıyor, yüzü ve elleri mantar hastalığına yakalanmış gibi kabarıyor, bir tür şehvet cüzzamına tutuluyordu.

"Şehvet kötü bir şeydir," diye kestirip atardı, Bernarda. "Bunu da benden öğren."

Ona pahalıya mal olduğum yolunda şakalar yapsa da Don Gustavo, Clara'ya olan bağlılığıma ve onun yoldaşı olma yönündeki isteğime olumlu bakıyordu. Bu hoşgörüsünü beni zararsız olarak görmesine bağlıyordum. Zaman zaman Carax'in romanını satın almak için bana baştan çıkarıcı öneriler sunuyordu. Bu konuyu antika kitap ticaretiyle uğraşan arkadaşlarına açtığını, tümünün, bir Carax'in şimdilerde, özellikle de Paris'te bir servet değerinde olduğu konusunda görüş birliği içinde olduklarını anlattı. O sadece kurnazca gülümsese de, önerilerini her defasında geri çevirdim. Apartmanın anahtarlarından birer tane de benim için yaptırmıştı, böylece onun ve Bernarda'nın evde olmadığı zamanlar kimseyi rahatsız etmeden eve girip çıkabilecektim. Babamın durumu ayrı bir öykü konusuydu. Yıllar geçtikçe, kendisini gerçekten üzen konularda duygusal davranarak gönülsüzce konuşuyordu. Bu sürecin ilk sonuçlarından

biri olarak, Clara'yla olan arkadaşlığımı onaylamadığını göstermeye başladı.

"Tomás Aguilar gibi yaşıtlarınla -mükemmel bir çocuk olmasına karşın onu da unutmuş görünüyorsun- arkadaşlık yapmalısın, evlenecek yaşa gelmiş bir kadınla değil."

"İyi birer dostsak, kaç yaşımızda olduğumuzun ne önemi var?"

Beni en çok yaralayan Tomás hakkında söyledikleriydi, çünkü hepsi doğruydu. Aylardır onu hiç aramamıştım, oysa içtiğimiz su ayrı gitmezdi önceleri. Babam bana azarlarcasına baktı.

"Kadınlar hakkında hiçbir şey bilmiyorsun, Daniel bu kadın seninle bir kedinin fareyle oynadığı gibi oynuyor."

"Kadınlar hakkında hiçbir şey bilmeyen biri varsa, o da sensin," diye yanıtladım kırgınlıkla. "Ve Clara hakkında da."

Bu konudaki tartışmalarımız sitemli ve yaralı bakışlardan öteye pek geçmiyordu. Okulda ya da Clara'nın yanında değilsem, zamanımı kitapçıda babama yardım ederek geçiriyordum, dükkânın arka kısmındaki depoyu temizleyip düzenliyor, siparişleri hazırlıyor, getir götür işlerine bakıyor, sürekli müşterilerimize satış bile yapıyordum. Babam aklımı ve yüreğimi işe gerçekten veremediğimden yakınıyordu. Bense, yaşamımı orada çalışmakla geçirdiğimi, yakınmasını gerektirecek bir şey göremediğimi söylüyordum sırasıyla. Çoğu gece, uykum kaçtığında, yatakta öylece uzanır, içten dostluğumuzu anımsardım; annemin ölümünden sonraki yıllarda paylaştığımız küçük dünyayı, Victor Hugo'nun kalemini ve teneke trenlerle geçen yılları. Huzur ve hüzün yılları olarak anımsıyordum o zamanları, babamın beni Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı'na götürdüğü günün ilk ışıklarıyla buharlaşmaya başlayan ve kaybolup giden bir dünya vardı. Zaman, karşı takımın oyuncusuydu. Bir gün, Carax'ın kitabını Clara'ya verdiğimi öğrenen babam öfkeyle ayağa kalktı.

"Beni düş kırıklığına uğrattın, Daniel," dedi. "Seni o gizli yere götürdüğümde, seçtiğin kitabın özel olduğunu, o kitabı evlat edindiğini ve ondan bir ömür boyu sorumlu olduğunu söylemiştim."

"O zaman on yaşındaydım baba ve o bir çocuk oyunuydu."

Babam sanki onu hançerlemişim gibi bakıyordu bana.

"Ve şu an on dört yaşındasın, hâlâ yalnızca bir çocuk değil, koca adam olduğunu sanan bir çocuksun. Yakında yaşam sana sıkı darbeler vuracaktır, Daniel. Hem de çok yakında."

O günlerde, babamın, zamanımın çoğunu Barcelólarda geçirdiğim için incindiğine inanmayı istedim. Kitapçıyla yeğeni, babamın ancak rüyasında görebilecek lüks bir yaşam sürüyorlardı. Sanırım Don Gustavo'nun hizmetçisinin öz annemmiş gibi davranmasına, benim de onu öyle benimsemeye başlamama gücenmişti. Arka odada paketleme yapar ya da bir sipariş hazırlarken kimi zaman bir müşterinin babama takıldığını duyardım.

"İhtiyacın olan şey güzel bir kadın, Sempere. Bu günlerde çevrede birçok güzel dul kadın var, hepsi de yaşamlarının en hoş evresinde, anlarsın ya. Genç bir kadın seni hayattan bezdirir dostum, yirmi yılını alır senden. Bir çift güzel göğüs neler yapmaz..."

Babam bu iğnelemeleri hiç dikkate almadı, ama ben gün geçtikçe uygun bulmaya başlıyordum. Bir keresinde, artık kaçamak bakışların ve sessizliğin savaş alanına dönmeye başlayan bir akşam yemeğinde konuyu masaya getirdim. Bu öneriyi benim getirmem her şeyi kolaylaştırır, diye düşünüyordum. Babam çekici bir adamdı, her zaman temiz ve düzgün bir görünümü vardı; komşu kadınlardan birçoğunun onu beğendiğini, dükkâna babamın okuma önerilerinden çok onunla selamlaşmak için geldiklerini biliyordum.

"Annenin yerine bir başkasını koymak senin için kolay," diye acıyla yanıtladı. "Ama benim için öyle biri yok, kimseye o gözle bakmadım hiçbir zaman."

Zamanla babamın ve Bernarda'nın iğnelemeleri, hatta Barceló'nun imaları bile üzerimde baskı oluşturmaya başladı. İçimden bir ses çıkmaz bir sokağa girdiğimi söylüyordu. Clara'dan beni on yaşlarında bir çocuk olarak görmesinden daha fazlasını bekleyemezdim. Onun yakınında olmak, ellerinin dokunuşuna katlanmak ya da dışarıda dolaşırken onun koluma girmesi, bana her gün daha karmaşık geliyordu. İçten yakınlığı neredeyse fiziksel bir acıya dönüşmeye başladığında işler içinden çıkılması güç bir hal almıştı. Herkes, en çok da Clara bunun farkındaydı.

"Daniel, sanırım konuşmamız gerekiyor," deyiverdi. "Sana karşı çok doğru davrandığımı sanmıyorum..."

Cümlesini tamamlamasına asla izin vermedim. Clara'nın ekseninde kurduğum fantezi dünyasının yıkılması olasılığıyla yüzleşmekten korkarak her defasında eski ayak oyunlarıyla odayı terk edecektim. Asıl sorunlarımın henüz yeni başladığını bilmeme imkân yoktu.

[1] Rabelais’ye özgü coşkunluğuyla ve kaba nükte anlayışına sahip olan.
[2] *Fransızca, "Yeni-yenilikçilik".*

BOS BİR TABAK

7

On altıncı doğum günümde aklıma çok uğursuz bir düşünce geldi. Kimseye danışma gereği duymadan, bir doğum günü partisi verip Bernarda, Barceló ve Clara'yı davet etmeye karar verdim. Babama göre bu felakete davetiye çıkarmaktı.

"Bu benim doğum günüm," diye yanıtladım sert bir sesle. "Yılın diğer günleri senin için çalışıyorum. Hiç değilse bir kerecik beni mutlu etmeye çalışabilirdin."

"Keyfine bak."

İzleyen aylar Clara'yla olan tuhaf dostluğumuzun en sersemletici dönemiydi. Artık ona güçlükle okuyabiliyordum. Clara benimle yalnız kalmaktan sürekli olarak kaçıyordu. Ne zaman Clara'yı ziyarete gitsem, amcası ansızın ortaya çıkıveriyor, gazete okuyormuş ayaklarına yatıyordu ya da Bernarda arkamızda telaşla işlerine koşuşturuyor, gözucuyla bizi süzüyordu. Başka zamanlardaysa, ortam Clara'nın bir ya da birkaç arkadaşının yerini almasıyla tamamlanıyordu. Onlara "Kızlar Tugayı" adını takmıştım. Görünüşleri her zaman sade ve mütevazıydı, bir ellerinde dua kitabı, polis gözleriyle Clara'nın çevresinde devriye geziyorlardı, varlığımın Clara ve onun dünyasına sıkıntı verdiğini, ayak altında fazla dolaştığımı hissettirmek için tüm bunlar olabildiğince açık yapılıyordu. Bununla birlikte, en kötüsü de uğursuz senfonisini bir türlü besteleyemcyen müzik öğretmeni Neri idi. Yoksul San Gervasio bölgesinden zengin bir çocuk olan Neri'nin akıcı bir konuşması vardı, etkilendiği Mozart havasına karşın briyantinli parlak saçlarıyla daha çok bir tango şarkıcısını andırıyordu. Anımsadığım tek yeteneği kötü bir biçimde gizlenmiş ahlaksız yalakalığıydı. Onursuz ve terbiyesizce Don Gustavoya yağcılık yapıyor, Bernarda'yı güldürerek ona mutfakta kur yapıyor ve badem şekeri gibi aptalca hediyeler vererek, arada sırada da poposunu çimdiklemekten geri kalmıyordu. Kısaca, onun bu girişimlerinden nefret ediyordum. Bu hoşlanmama karşılıklıydı. Neri, bana, sanki sakıncalı, küçük bir kamarotmuşum ve varlığım tüm sorunların kaynağıymış gibi davranarak kendisine pay çıkarmaya çalışıyordu.

"Senin gidip ev ödevini yapman gerekmiyor mu, evlat?"

"Ya senin, maestro, bitirmen gereken bir senfonin yok mu?"

En sonunda onlar baskın çıktılar, başımı öne eğip yenilmiş olarak oradan ayrıldım. Don Gustavo’nun konuşma yeteneğine sahip olsaydım o kibirli yaratığın ağzının payını verirdim, diye düşündüm.

*

Doğum günümde babam köşedeki fırına giderek bulabildiği en güzel keki aldı. Gümüş yemek takımlarını çıkarıp yemek masasını sessizce donattı. Birkaç mum yakıp çok sevdiğimi düşündüğü yemekler pişirdi. Bütün bir öğleden sonrayı tek bir sözcük bile söylemeden geçirdik. Akşam olunca babam odasına geçip en şık elbisesini giydi, elinde parlak selofana sarılmış bir paketle geri döndü, paketi yemek odasındaki sehpanın üstüne koydu. Bir armağan. Sonra masaya oturdu, kendisine bir bardak beyaz şarap doldurup beklemeye başladı. Davetimde, yemeğin sekiz buçukta başlayacağını özellikle belirtmiştim. Saat dokuz buçukta hâlâ bekliyorduk. Babam üzgün bir edayla baktı bana. İçeride, öfkeden kuduruyordum.

"Kendinle gurur duyuyor olmalısın," dedim. "İstediğin bu değil miydi?"

"Hayır."

Yarım saat sonra Bernarda geldi. Yüzünde hüzünlü bir ifade vardı, bana mutluluklar dileyen Bayan Clara’dan bir mesaj getirmişti. Ne yazık ki, hanımı doğum günüm için düzenlenen akşam yemeğine katılamayacakmış. Sinyor Barceló iş için birkaç günlüğüne kent dışına çıkmış, Bayan Clara’ysa Maestro Neri’yle olan müzik dersini iptal edemezmiş. Bernarda gelmiş, çünkü öğleden sonra izinliymiş.

"Clara müzik dersi olduğu için mi gelemedi?" diye sordum, şaşkınlıkla.

Bernarda bakışlarını yere çevirdi. İçinde armağanının olduğu küçük bir paketi elime tutuşturup beni her iki yanağımdan öperken neredeyse ağlayacaktı.

"Beğenmezsen değiştirebilirsin," dedi.

Zarif gümüş yemek takımı ve bitinceye dek sessizce yanan mumların eşliğinde babamla bir başımıza kalmıştık.

"Üzgünüm, Daniel," dedi, babam.

Omuz silkip başımı sessizce salladım.

"Hediyelerini de açmayacak mısın?" diye sordu.

Tek yanıtım, evden çıkarken dış kapıyı sertçe çarpmak oldu. Merdivenlerden öfkeyle indim, kendimi dışarıya attığımda gözlerim yaşlarla dolmuştu. Cadde soğuk ve ıssızdı, her yer ürkütücü bir maviliğe bürünmüştü. Kalbim duracak sandım. Çevremdeki her şey sallanıyordu. Angel Limanı'ndan beni gözleyen yabancıya aldırmadan amaçsızca yürüdüm. Siyahlar giyinmişti, sağ eli paltosunun cebindeydi, gözleri sigarasının ateşinde ışık hüzmesi gibi parlıyordu. Hafifçe topallayarak beni izlemeye başladı.

Kendimi Kolomb Anıtı'nın önünde buluncaya dek bir saat, belki de daha fazla caddelerde dolaştım. Limanın karşı tarafına geçip gezi teknelerinin bağlandığı rıhtımın yanından karanlık sulara doğru inen taş basamaklara oturdum. Birileri gece partisi düzenlemişti, limanın iç kısmından projeksiyon ışıkları ve yansımaları eşliğinde müzik sesleri ve gülüşmeler yayılıyordu çevreye. Babamın tıpkı bunlara benzeyen bir tekneyle beni dalgakıranın ucuna kadar götürdüğü günleri anımsadım. Oradan, Montjuic eteklerindeki mezarlığı, ölümün sonsuz kentini görebilirdiniz. Kimi zaman, annemin hâlâ orada olduğunu, yanından geçerken bizleri gördüğünü düşünerek ona el sallardım. Babam da benimle el sallardı. Babam böyle gezileri ara sıra tek başına yapsa da, yat gezilerine birlikte çıktığımız yıllardı.

"Pişmanlık için güzel bir gece, Daniel," diye bir ses geldi gölgelerin içinden. "Sigara?"

İrkilerek yerimden sıçradım. Bir el bana sigara uzatıyordu.

"Siz kimsiniz?"

Yabancı karanlığın sınırına dek ilerledi, yüzü hâlâ görünmüyordu. Sigarasından mavimsi bir duman yükseldi. Siyah giysiyi ve paltonun cebine gizlenmiş eli hemen anımsadım. Gözleri cam boncuklar gibi parlıyordu.

"Bir dost," dedi. "Ya da olmak için can atan biri. Sigara?"

"Sigara kullanmıyorum."

"Senin için sevindim. Ne yazık ki, sunabilecek başka bir şeyim yok, Daniel."

Hışırtılı, kırık bir sesi vardı. Sözcükleri uzatarak, Barceló'nun topladığı eski 78'lik plaklar gibi boğuk ve belirsiz konuşuyordu.

"İsmimi nerden biliyorsun?"

"Hakkında çok şey biliyorum. İsmin bunların en önemsizi."

"Başka ne biliyorsun?"

"Seni şaşırtabilirdim, ama buna ne zamanım, ne de niyetim var. Yalnızca, sende beni ilgilendiren bir şey olduğunu bildiğimi söyleyeyim. Bunun için sana iyi bir para ödemeye hazırım."

"Korkarım beni başka biriyle karıştırdınız."

"Hayır, kesinlikle eminim. Başka hatalar yapmaya eğilimli olabilirim, ama asla insanları karıştırmam. Ne kadar istiyorsun?"

"Ne için?"

"Rüzgârın Gölgesi için."

"Bende olduğunu nerden çıkarıyorsun?"

"Konumuz bu değil, Daniel. Yalnızca bir fiyat. Onun çok uzun zamandır sende olduğunu biliyorum. İnsanlar konuşuyor. Duydum."

"Şey, yanlış duymuş olmalısınız. O kitap bende değil. Bende olsaydı da, onu satmazdım."

"Dürüstlüğün hayranlık uyandırıcı, özellikle de bu dalkavukluk ve yalakalık günlerinde, ama bana palavra atma. Söyle, ne kadar? Bin duro? Benim için paranın hiç önemi yok. Fiyatı sen belirle."

"Size az önce söyledim: satılık değil, ayrıca bende de değil," diye yanıtladım. "Görüyorsunuz işte, bir hata yaptınız."

Yabancı sessiz ve kımıldamadan öylece kaldı, hiç dağıtmayacakmış gibi görünen mavi bir sigara dumanıyla sarmalanmıştı. Tütün değil de yanmış kâğıt koktuğunun ayrımına vardım. İyi kâğıt, kitaplar için kullanılan türden.

"Belki de şu an hata yapan tek kişi sensin," diye imada bulundu.

"Beni tehdit mi ediyorsun?"

"Olabilir."

Güçlükle yutkundum. Gözü karalığıma karşın adam beni korkutmuştu.

"Niçin bu kadar ilgilendiğinizi sorabilir miyim?"

"Bu benim işim."

"Eğer bende olmayan bir kitap için beni tehdit ediyorsanız, benim de."

"Senden hoşlandım, Daniel. Cesaretin var, üstelik zeki birisine benziyorsun. Bin duro? Bununla bir sürü kitap alabilirsin. Böyle hevesle koruduğun şu saçmalığı değil, güzel kitapları. Haydi, al şu binliği ve dost kalalım."

"Seninle dost değiliz."

"Evet öyleyiz, yalnızca sen henüz farkına varamadın. Seni suçlamıyorum, aklın çok karışık. Sözgelimi arkadaşın Clara. Öyle bir kadın... herkesin başını döndürebilir."

Clara'nın isminin anılması kanımı dondurdu. "Clara hakkında ne biliyorsun?"

"Bana kalırsa senden fazlasını biliyorum ve her ne kadar öyle yapamayacağını bilsem de, onu unutmakla en iyisini yaparsın. Bir zamanlar ben de on altı yaşındaydım..."

Ansızın korkunç bir gerçeklikle çarpıldım. Bu adam, Clara'yı caddede rahatsız eden isimsiz yabancıydı. Gerçekti. Clara yalan söylememişti. Adam bir adım öne çıktı. Ben de bir adım geriledim. Yaşamım boyunca hiç bu kadar korkmamıştım.

"Kitap Clara'da değil; bunu bilmen gerekiyor. Sakın bir daha ona dokunayım deme!"

"Arkadaşın zerre kadar umurumda değil, Daniel, bir gün sen de benimle aynı duyguları paylaşacaksın. İstediğim şey, kitap. Onu iyilikle, kimseye zarar vermeden almak niyetindeyim. Anlıyor musun?"

Daha iyi bir şey öne süremeyeceğimden, kuyruklu bir yalan attım. "Kitap Adrián Neri adlı birinde. Bir müzisyen. Onu duymuşsunuzdur."

"Hayır, duymadım, bir müzisyen için söylenebilecek en kötü söz bu olsa gerek. Bu Adrián Neri'yi uydurmadığına emin misin?"

"Keşke uydursaydım."

"Öyleyse bu kadar yakın göründüğüne bakılırsa, belki onu kitabı sana geri getirmeye ikna edebilirsin. Böyle şeyler dostlar arasında kolay çözülür. Yoksa Clara'ya sormamı mı tercih edersin?"

Başımı salladım. "Neri'yle konuşacağım, ama kitabı bana geri vereceğini sanmıyorum. Belki de çoktan elinden çıkarmıştır. Her ne ise, kitabı niçin istiyorsunuz? Sakın bana okuyacağınızı söylemeyin."

"Hayır. Onu ezbere biliyorum."

"Bir koleksiyoncu musunuz?"

"Onun gibi bir şey."

"Sizde Carax'ın diğer kitapları var mı?"

"Bir dönem oldu. Julián Carax benim uzmanlık alanım, Daniel. Onun kitaplarını araştırarak dünyayı dolaştım."

"Eğer okumuyorsanız, onlarla ne yapıyorsunuz?"

Yabancı boğuk, korkunç bir ses çıkardı. Güldüğünü anlamam biraz zaman aldı.

"Onlarla yapılması gereken tek şeyi, Daniel," diye yanıtladı.

Cebinden bir kutu kibrit çıkardı. Bir kibrit çöpü alıp yaktı. Alevin parlamasıyla yüzü ilk kez görüldüğünde kanım dondu. Burnu, dudakları ya da gözkapakları yoktu. Ateşte yanmış derisini örten siyah bir maskeden başka hiçbir şey yoktu yüzünde. Bu Clara'nın dokunduğu aynı ölü deriydi.

"Onları yakıyorum," diye fısıldadı, sesi ve gözleri nefretle doluydu.

Parmaklarındaki kibrit parlayıp söndü, yüzü yeniden karanlığa gömüldü.

"Tekrar görüşeceğiz, Daniel. Gördüğüm bir yüzü asla unutmam, senin de unutacağım sanmıyorum," dedi soğukkanlılıkla. "Senin ve Clara’nın iyiliği için umarım doğru karar vermişsindir. Bu işleri Neri’ye -oldukça gösterişli bir isim- bırakma. Ona zerre kadar güvenmiyorum."

Yabancı sahte kahkahalarıyla gölgelerin içine karışan bir hayalet gibi, geri dönerek rıhtımlara doğru yürüdü.

8

Bulutlar denizin üstünden kümeler halinde hızla akıyor ve şimşekler çakıyordu. Yaklaşan sağanaktan korunmak için bir barınak bulmalıydım, ama adamın sözleri beni daha yeni etkilemeye başlamıştı. Ellerim titriyordu, kafam çok karışıktı. Başımı yukarıya kaldırdığımda, kararmış kan ırmakları gibi akan, ayın görüntüsünü örterek kentin çatılarını karanlığa boğan fırtına bulutlarını gördüm. Adımlarımı hızlandırmaya çalıştım, ama korkudan tükenmiştim, kurşun gibi ağırlaşan bacaklarımla yürüdüm, yağmur yaklaşıyordu. Bir gazete satılan kulübenin gölgeliğine sığındım, ne yapmam gerektiğine karar vermek için düşüncelerimi toparlamaya çalışıyordum. Yakınlarımda bir yere yıldırım düştü, toprağın ayaklarımın altında sarsıldığını hissettim. Birkaç saniye sonra, binaların çevresini ve pencereleri aydınlatan zayıf ışıklandırma sistemi çöktü. Sokak lambaları göz kırptı ve ardından rüzgârda bırakılmış bir mum gibi söndü. Caddelerde tek bir canlı bile görünmüyordu, ışıkların kararmasıyla ortalığa keskin bir lağım kokusu yayıldı. Yağmur kenti kefenine sararken, gece donuk, zifiri bir karanlığa gömüldü.

"Öyle bir kadın... herkesin başını döndürebilir."

Bulvar boyunca hızla koşmaya başladım, aklımda tek bir düşünce vardı: Clara.

Bernarda, Barceló’nun iş gereği dışarıda olduğunu söylemişti. Bernarda’nın da izin günüydü ve izinliyken geceyi San Adrián del Besos kasabasında, teyzesi Reme ile kuzenlerinin yanında geçirirdi. Yani Clara saray yavrusu Real Plaza Apartmanı’nda tek başınaydı ve o suratsız, tehditkâr adam fırtınanın içinde elini kolunu sallayarak dolaşıyordu. Kim bilir neler geçiyordu aklından. Sağanak yağmurun altında Real Plaza’ya doğru telaşla koştururken tek düşüncem, Carax’ın kitabını Clara’ya bırakarak onu tehlikeye atmış olduğumdu. Dörtyol ağzındaki girişe ulaştığımda iliklerime kadar ıslanmıştım. Fernando Sokağı’ndaki kemerin altına sığınmak için hızla koştum. Böylelikle arkamdan bana doğru yaklaşan karartıların gölgelerini görebileceğimi düşündüm. Dilenciler. Giriş kapısı kapalıydı. Barceló’nun verdiği anahtarları bulabilmek için ceplerimi karıştırdım. Serserilerden biri yanıma yaklaştı, geceyi giriş holünde

geçirmek için ricada bulundu. Cümlesini tamamlamasına fırsat vermeden kapıyı yüzüne kapadım.

*

Merdiven oldukça karanlıktı. Çakan şimşeklerin basamakları bir saniyeliğine aydınlatan ışıkları giriş kapısının çatlaklarından süzülüyordu. El yordamıyla ilerleyerek ilk basamağı buldum. Trabzana tutunarak usulca tırmandım. Kısa bir süre sonra basamaklar bitip de bir düzlüğe ulaşınca birinci katta olduğumu anladım. Mermer duvarlar soğuk ve saldırgandı, meşe kapının kabartmalarını ve alüminyum kapı tokmağını buldum. Bir süre beceriksizce uğraştıktan sonra el yordamıyla anahtarı yerleştirmeyi becerdim. Dairenin kapısı açıldığında mavi bir ışık büzmesi bir an için gözlerimi kamaştırdı; sıcak bir hava akımı tenimi yalayıp geçti. Bernarda'nın odası dairenin arka kısmında, mutlağın hemen yanı başındaydı. Hizmetçinin evde olmadığına emin olsam da ilk önce oraya gittim. Kapıyı çaldım, yanıt gelmeyince içeriye süzüldüm. Basit bir odaydı, içeride büyükçe bir yatak, renkli aynalarıyla bir dolap, Bernarda'nın takdis merasimi için azizlerin ve Bakire Meryem'in resimlerini, küçük heykelcikleri üzerine koyduğu bir konsol vardı. Kapıyı kapayıp arkama döndüğümde kalbim neredeyse duracaktı: bir düzine kırmızı göz koridorun sonundan beni izliyordu. Barceló'nun kedileri beni iyi tanıyorlardı, varlığımı hoşgördüler. Uysalca miyavlayarak çevremi sardılar. Sırılsıklam olmuş giysilerimden istedikleri sıcaklığı alamayacaklarını anlar anlamaz vurdumduymazlıkla yanımdan ayrıldılar.

Clara'nın odası dairenin öbür ucunda, kütüphaneyle müzik odasının bitişiğindeydi. Kedilerin görünmez adımları koridor boyunca beni izledi. Fırtınanın titreşen karanlığında Barcelóların evi, ikinci evimmiş gibi görüp geldiğim yerden farklı olarak geniş ve uğursuz görünüyordu. Apartmanın ön tarafına bakan kare biçimli odaya geldim. Sık ve geçit vermez limonluk önümdeydi. Sık yapraklarla dallardan oluşan koruluğun içine girdim. Bir an için ürperdim, eğer yüzü olmayan yabancı bir apartmana girmeyi başardıysa, burası beni beklemek için seçeceği en uygun yerdi. Çevresine yaydığı yanık kâğıt kokusuna benzer bir koku duyumsadım, ama sonra bunun tütün kokusu olduğunun ayrımına vardım. Yüreğim ağzıma geldi. Evde kimse sigara kullanmıyordu, Barceló'nun sönmüş piposuysa yalnızca bir süstü.

Müzik odasına vardığımda, şimşek çakmalarıyla aydınlanan havada halkalanmış sigara dumanlarının buhar çelenkleri gibi sürüklendiğini gördüm. Koridorun bitişiğinde, piyanonun tuşları sonsuz parlaklıklarını sergiliyorlardı. Müzik odasından geçip kütüphanenin kapısına geldim. Kapalıydı. Kapıyı açtım, Barceló'nun kişisel kitaplığını çevreleyen cam balkondan yayılan parlaklıkla karşılandım. Tıka basa kitap dolu rafların sıralandığı duvarlar, merkezinde bir okuma masasıyla iki pelüş koltuk bulunan oval bir biçim alıyordu. Clara'nın, Carax'in kitabını balkon kemerinin yanındaki cam bir dolapta sakladığını biliyordum. Dolaba sessizce sokuldum. Planım, kitabı ellerimin arasında sarmalayıp oradan uzaklaşmak ve o akıl hastasına vererek görüntüsünden sonsuza dek kurtulmaktı. Kitabın yokluğu benim dışımda kimsenin dikkatini çekmeyecekti.

Julián Carax'in kitabı her zamanki yerinde, bir rafın kenarında beni bekliyordu. Onu elime alıp ihanet etmek üzere olduğum eski bir dostmuş gibi göğsüme bastırdım. Yahuda, diye düşündüm kendi kendime. Geldiğimden Clara'nın haberi olmadan oradan ayrılmaya karar verdim. Kitabı alıp Clara Barceló'nun yaşamından sonsuza dek çıkacaktım. Sessizce kütüphaneden dışarıya yürüdüm. Clara'nın yatak odasının kapısı koridorun sonunda net olarak görünüyordu. Onu yatağında uyurkenki haliyle gözümde canlandırdım. Fantezilerimde canlandırdığım bir bedeni incelediğimi, parmaklarımla boynumu okşadığını düşledim. Arkama döndüm, altı yıllık düş dünyamla vedalaşmaya hazırdım, ama müzik odasına varmadan önce bir şeyler beni duraksattı. Arkamda, bir kapının ardında ıslık gibi bir ses. Boğuk fısıltılar, gülüşme sesleri. Clara'nın odası. Kapıya doğru yavaşça yaklaştım. Parmaklarımı kapı tokmağımn üstüne koydum. Titriyorlardı. Çok geç kalmıştım. Güçlükle yutkunup kapıyı açtım.

9

Clara’nın çıplak vücudu, yaldızlı ipek gibi parlayan beyaz çarşafların üstünde sere serpe uzanmıştı. Maestro Neri’nin elleri onun dudakları, boynu ve göğüslerinin üzerinde kayıp gidiyordu. Beyaz gözlerini tavana dikmişti, gözkapakları vücudunu solgun ve titreyen uyluklarının arasına almış müzik öğretmeninin hamleleriyle açılıp kapanıyordu. Altı yıl önce Ateneo’nun iç sıkıcı havasında yüzümü okuyan aynı eller şimdi maestronun terden parlayan kalçalarını kavramıştı. Tırnaklarını Neri’nin etine batırmış, hayvani bir şehvetle onu kendine doğru çekiyordu. Soluk alamıyordum. Dayanmak zorundaydım, sanki felç geçirmiştim. Neredeyse yarım dakika, Neri’nin gözleri başlangıçta inanmayıp sonra öfkeyle parlayarak beni fark edinceye dek onları seyrettim. Hâlâ nefes alamıyordum, şaşkınlıktan donakalmıştım, maestro durdu. Clara, onu sıkıca yakaladı, anlamamıştı, vücudunu onun vücuduna sürtüyor, boynunu yalıyordu.

"Sorun nedir?" diye inledi. "Niçin duruyorsun?"

Adrián Neri’nin gözleri öfkeyle yanıyordu. "Bir şey yok," diye mırıldandı. "Hemen geliyorum."

Neri ayağa kalktı, yumruklarını sıkarak üzerime atıldı. Gelişini görmedim bile. Gözlerimi Clara’dan alamıyordum, ter içinde, soluk soluğaydı, kaburgaları derisinin altından görünüyor ve göğüsleri titriyordu. Müzik öğretmeni beni boynumdan sıkıca yakaladı, sürükleyerek yatak odasının dışına çıkardı. Ayaklarım yere güçlükle değiyordu, ne kadar çabalarsam çabalayayım, limonlukta beni bir bohça gibi taşıyan Neri’den kurtulmam olanaksızdı.

"Boynunu kıracağım senin, alçak," diye homurdandı.

Beni ön kapıya doğru sürükleyip kapıyı açtı ve tüm gücüyle merdiven sahanlığına savurdu. Carax’ın kitabı elimden düştü. Kitabı yerden aldı ve öfkeyle yüzüme fırlattı.

"Seni bir daha buralarda görür ya da Clara’yı caddede rahatsız ettiğini duyarsam, yemin ederim sana öyle bir ders veririm ki, gözünü hastanede açarsın, ne kadar genç olduğun umurumda değil," dedi soğuk bir sesle. "Anlıyor musun?"

Güçlükle ayağa kalktım. Neri ile boğuşurken hem montum, hem de gururum yırtılmıştı.

"İçeriye nasıl girdin?"

Yanıt vermedim. Neri başını sallayarak iç geçirdi. "Hadi," diye hiddetle bağırdı. "Anahtarları bana ver."

"Ne anahtarı?"

Bana sert bir yumruk atınca yere kapaklandım. Ayağa kalktığımda, ağzımın kenarından kan sızıyor, sol kulağım sanki içinde bekçi düdükleri çalıyornıuş gibi çınlıyordu. Yüzüme dokundum, dudağımdaki yaranın parmaklarımın altında yandığını hissettim. Müzik öğretmeninin parmağındaki mühür yüzükte bir kan lekesi parlıyordu.

"Anahtarlar dedim."

"Def ol başımdan!" diyerek tükürdüm.

Sonraki darbenin gelişini görmedim. Yalnızca, bir kaya delgisi midemi dışarı çıkarıyormuşcasına bir acı hissettim. Kırılan bir kukla gibi iki büklüm oldum, soluk almakta güçlük çekiyordum, sendeleyerek duvara yaslandım. Neri beni saçlarımdan yakalayıp anahtarları buluncaya dek ceplerimi aradı. Acı ve kızgınlıkla inleyerek midemi tutarken dışarıya çıkmıştım.

"Clara'ya söyle..."

Kapıyı yüzüme çarpıp beni zifiri bir karanlığın içinde bıraktı. Çevremde kitabı el yordamıyla aradım. Bulunca merdivenlerden aşağı duvarlara yaslanarak indim, soluk soluğaydım. Dışarıya çıkıp ağzımda biriken kanı tükürdüm, soluğum kesiliyordu. Yüzümdeki yara sızlıyordu.

"İyi misin?" diye sordu bir ses, karanlığın içinden.

Kısa bir süre önce yardım etmeyi reddettiğim dilenciydi. Utandım, gözlerinden sakınarak başımı salladım. Yürüyerek uzaklaşmaya başladım.

"Bekle biraz, en azından yağmur dininceye kadar," diye önerdi, dilenci.

Beni kolumdan tutarak bir köşeye, içinde eski püskü, kirli giysilerin olduğu bir çantayı ve yığdığı eşyaları sakladığı bir saçağın altına çekti.

"Biraz şarabım var. Fena sayılmaz. Biraz iç. Isınmana yardımcı olur. Hem şunu da temizler..."

Sunduğu şişeden bir yudum aldım. Tadı sirkeyle karıştırılmış mazot gibiydi, ama ateşi midemi ve sinirlerimi yatıştırdı. Yaramın üstüne birkaç damla damlatmamla, yaşamımın en karanlık gecesinde yıldızları gördüm.

"İyi, ha?" Dilenci gülümsedi. "Devam et, bir fırt daha çek. Bu şey ölü bir adamı bile ayağa kaldırabilir."

"Hayır, teşekkür ederim. Zaten size de az kalmış," diye mırıldandım.

Dilenci büyük bir yudum aldı. Onu yakından inceledim. On beş yıldır aynı giysiyle yatıp kalkan eski hükümet saymanlarına benziyordu. Elini uzattı, tokalaştık.

"Fermín Romero de Torres, kronik işsiz. Tanıştığımıza sevindim."

"Daniel Sempere, tam bir aptal. O sevinç bana ait."

"Kendine haksızlık etme. Böyle gecelerde her şey göründüğünden daha kötüdür. Onu hiç tahmin edemezsin, ama ben bir iyimser olarak doğdum. Şu anki rejimin günlerinin sayılı olduğundan hiç şüphe etmedim. Tüm istihbarat kaynakları, pek yakında Amerikalıların bizi istila edeceklerini ve Melilla'da Franco'yu alaşağı edeceklerini söylüyor. O zaman benim konumum, saygınlığım ve incinen onurum iade edilecek."

"Ne iş yapıyordun?"

"Gizli servis. Hızlı casusluk," dedi, Fermín Romero de Torres. "Şu kadarını söyleyeyim ki, Havana'da Başkan Maciá'nın adamıydım."

Başımı salladım. Bir başka kötü adam daha. Barcelona geceleri hepsini avucunun içinde topluyordu. Tabii benim gibi ahmakları da.

"Dinle, bu yara iyi görünmüyor. Biri sana sıkı bir dayak attı galiba?"

Parmaklarımla ağzımı yokladım. Hâlâ kanıyordu.

"Kadın meselesi mi?" diye sordu. "Kendini kurtarmaya çalışabilirdin. Bu ülkedeki kadınlar -birçok yer gördüm- çok soğuk ve dindardır. İnan bana. Küba'da bıraktığım küçük bir melez kız vardı. Buradakilerle kıyaslanamaz, ha? Buradakiler onların eline su dökemez. Karayip kadınları adalılara has kırıtarak sana yaklaşıp, *'Ah, papito,* mutlu et beni, beni mutlu

et,’ diye fısıldarlar. Gerçek bir erkek, damarlarındaki kanla... şey, ne söyleyebilirim?"

Anlaşılan Fermín Romero de Torres ya da gerçek ismi her neyse, neşeli sohbeti uzatabildiği kadar uzatıp sözü sıcak bir banyoya, bir tabak yemeğe ve temiz giysilere getirecekti. Acımın azalmasını beklerken ona bir süre daha katlandım. Çok zor değildi bu, çünkü doğru anda baş sallayarak dinlermiş gibi görünen birine herkesin gereksinimi vardır. Dilenci, Franco’nun karısını kaçırmak için yaptığı acayip bir planın ayrıntılarını yeniden anlatırken, yağmurun azaldığını, fırtınanın kuzeye doğru yol aldığını gördüm.

"Geç oldu," diye mırıldanarak ayağa kalktım.

Fermín Romero de Torres üzgün bir bakışla onayladı, ayağa kalkmama yardım ederek ıslak giysilerimin kirlenmesini önledi.

"Öyleyse, başka bir gün," dedi uysal bir tonla. "Korkarım çok konuşmam bir gün başıma iş açacak. Bir kere başladım mı... Dinle, bu kaçırma işi çevrede duyulmamak, anladın mı?"

"Merak etme. Mezar kadar suskunumdur. Ayrıca şarap için teşekkürler."

Bulvara doğru yola koyuldum. Meydanın girişinde durarak Barcelólaların apartmanına son bir kez baktım. Hâlâ derin bir karanlık içindeki pencerelerden yağmur damlaları süzülüyordu. Clara’dan nefret etmek istedim, ama beceremedim. İçtenlikle söylemek gerekirse, nefret zamanla öğrenilebilecek bir sanattır.

Kendi kendime yemin ettim, bir daha asla onu görmeyecek, ismini anmayacak, yanında boşa harcamış olduğum zamanları anımsamayacaktım. Anlaşılmaz nedenlerle kendimi huzurlu hissettim. Evden çıkmama neden olan öfkem dinmişti. Önümüzdeki günlerde daha şiddetli olarak tekrarlanmasından korktum. O geceye ait tüm parçalar belleğimdeki yerlerine bir kez tam olarak oturduğunda, kıskançlık ve korkunun beni tüketmesinden korktum. Şafağa henüz birkaç saat vardı, eve vicdanım temiz olarak dönebilmem için yapmam gereken bir şey daha bulunuyordu.

Arco del Teatro Sokağı orada beni bekliyordu. Cenaze alayını andıran kapkara bir su, daracık sokağın göbeğinde birikerek Raval semtinin içlerine

doğru akıyordu. Altı yıl önce babamın beni bir şafak vakti getirdiği sabahtan aklımda kalanlar eski bir ahşap kapıyla yapının barok dış görünüşüydü. Basamakları çıkıp giriş kemerinin altında yağmurdan korunmaya çalıştım. Ortalık sidik ve çürümüş ağaç kokuyordu. Hepsinden çok, Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı'nda ölümün kokusu egemendi. Kapı tokmağının bir şeytan biçiminde olduğunu unutmuştum. Tokmağı boynuzlarından tutarak üç kez çaldım. Derin bir yankı yapının içine yayıldı. Bir süre sonra avucum acıymcaya dek yeniden çaldım, bu kez altı defa ve her biri bir öncekinden daha şiddetli. Birkaç dakika daha geçince içeride kimsenin olmadığı korkusuna kapıldım. Kapının karşısına çömelip Carax'in kitabını paltomun içinden çıkardım. Kitabı açıp yıllar önce beni büyüleyen o ilk cümleyi yeniden okudum.

> O yaz her gün yağmur yağdı, çoğu insan bunu kilisenin yanı başında gazino açan köylülere Tanrının bir öfkesi olarak yorumlasa da, bunun benim ve yalnızlığımın suçu olduğunu biliyordum; yalan söylemeyi öğrendiğim ve annemin ölüm döşeğinde söylediği son sözcükleri hâlâ tekrarlayıp durduğum için; "Evlendiğim adamı asla sevmedim, ama savaşta öldürüldüğü söylenen bir başkası vardı; onu bul ve hakkındaki son düşüncelerimi ona anlat, o senin öz baban."

Altı yıl önceyi, ilk geceki coşkulu okuyuşumu anımsayarak gülümsedim. Kitabı kapadım, tam son bir kez kapıyı çalmaya hazırlanıyordum ki, parmaklarım daha tokmağa ulaşmadan büyük kapı bekçinin yüz hatları seçilecek kadar aralandı. Elinde bir gaz lambası tutuyordu.

"İyi akşamlar," diye mırıldandım. "Isaac, değil mi?"

Bekçi gözlerini bile kırpmadan beni inceledi. Gaz lambasının kızıl pırıltıları köşeli yüz hatlarını kehribar rengi bir heykel gibi gösteriyordu. Kapı tokmağındaki küçük şeytanla gözle görülür bir benzerliği olduğunu fark ettim.

"Sen Küçük Sempere'sin," diye homurdandı yorgunlukla.

"Belleğiniz mükemmel."

"Ve senin zamanlama anlayışın berbat. Saatin kaç olduğundan haberin var mı?"

Keskin gözleri paltomun altındaki kitabı yeni fark etmişti. Isaac, bana soran gözlerle baktı. Kitabı çıkarıp ona gösterdim.

"Carax," dedi. "Bu kentte onu tanıyan ya da kitaplarını okuyan en fazla on kişinin olduğunu söyleyebilirim."

"Şey, içlerinden biri de bunu ateşe vermeye kararlı. Saklamak için burdan daha güvenli bir yer düşünemiyorum."

"Burası bir mezarlık, kasa değil."

"Aynen. Bu kitabı yanmaktan kurtarmak için, onu kimsenin bulamayacağı bir yere saklamak gerek."

Isaac kuşkuyla aşağıdaki geçite baktı. Kapıyı biraz daha aralayarak başıyla içeri girmemi işaret etti. Karanlık, derin antre parafin ve nem kokuyordu. Karanlıkta aralıklarla düşen damlaların sesleri duyuluyordu. Isaac elini paltosunun cebine sokup içinden üzerinde her gardiyanı kıskandıracak kadar çok anahtar takılı bir halkayı çıkarırken lambayı bana uzattı. Ölçülmez bir beceriyle doğru olanı bulduğunda, büyükçe bir laternaya benzeyen, elektrik şalterleri ve dişli çarklarla dolu bir cam kâsenin altındaki kilide yerleştirdi. Bir bilek hareketiyle mekanizma tıkırdadı, manivelalar taş duvara kurulmuş halka biçimindeki bir demir çubukla iyice sıkıştırılıncaya dek şaşırtıcı bir mekanik baleye dönüştü.

"İspanya Bankası daha iyisini yapamaz," diye belirttim, şaşırmıştım. "Jules Verne'nin romanlarındaki şeylere benziyor."

"Kafka," diye düzeltti Isaac, lambayı yeniden eline alarak yapının derinliklerine doğru yürümeye başladı. "Günü geldiğinde, kitap ticaretinin boş bir tabaktan başka bir şey olmadığını anlayıp da bir bankanın nasıl soyulacağını ya da birisinin nasıl kaçırılacağını öğrenmeye karar verirsen gel ve beni gör, sana kilitler hakkında bir şeyler öğretirim."

Hâlâ unutmadığım solgun melek freskleri ve karanlık yaratıkların resmedildiği koridorlarda onu izledim. Titrek kırmızı ışığını ayarlayarak lambayı yukarıya kaldırdı. Hafifçe topallıyordu, yıpranmış pazen elbisesi ölü gömücülerinkine benziyordu. Bu adam, Julián Carax'ın romanlarından birindeki karakterlerden Charon ile İskenderiye'deki kütüphane görevlisi arası bir yaratıktı.

"Carax hakkında bir şey biliyor musun?" diye sordum.

Isaac bir salonun sonunda durup bana duygusuzca baktı. "Çok değil. Yalnızca bana anlattıkları kadar."

"Kimler?"

"Onu iyi tanıyan birileri ya da en azından öyle düşünenler."

Kalp atışlarım hızlandı. "Ne zaman?"

"Tarak kullandığım zamanlar. Sen o zamanlar kundaktaydın. Doğru konuşmak gerekirse çok da büyümüş görünmüyorsun. Haline bak: titriyorsun."

"Giysilerim ıslak, içersi de çok soğuk."

"Değil mi? Eh, bir dahaki sefere geleceğini önceden bildirirsen, hayali ısıtma sistemini çalıştırıp seni gül goncalarıyla karşılarım. Gel hadi, beni izle. Ofisim yukarda. Orda bir soba ve giysilerini kuruturken üstüne giyebileceğin bir şeyler var. Biraz tentürdiyotla oksijenli su da hiç eksik olmaz. Bir polis otosundan atılmış gibi görünüyorsun."

"Rahatsız olmayın, gerçekten."

"Rahatsız olmuyorum. Bunu kendim için yapıyorum, senin için değil. Bir kez bu kapıdan içeri girdin mi, benim kurallarımla oynayacaksın. Bu mezarlık kitaplar için, insanlar için değil. Zatürree olabilirsin, morgu aramak istemem. Kitaba daha sonra bakarız. Otuz sekiz yıldır, kaçabilen birini henüz görmedim."

"Size nasıl minnettarım anlatamam..."

"Öyleyse anlatma. Eğer içeriye girmene izin verdiysem, bu babana karşı duyduğum saygıdandır. Aksi halde seni caddede bırakırdım. Şimdi, izle beni. Uslu durursan, sana arkadaşım Julián Carax hakkında bildiklerimi anlatmayı düşünebilirim."

Yan gözle onu göremeyeceğimi düşündüğü bir anda haylazca gülümsediğini fark ettim. Isaac'ın uğursuz bekçi köpekliği rolünden zevk aldığı açıkça görülüyordu. Ben de kendi kendime gülümsedim. Kapı tokmağındaki yüzün kime ait olduğu konusunda hiç şüphem kalmamıştı.

10

Isaac omuzlarıma birkaç battaniye atıp sıcak çikolata ve biraz alkol kokan bir tür karışım ikram etti.

"Carax hakkında konuşuyordunuz..."

"Söyleyecek çok şey yok. Carax'in adını andığını duyduğum ilk kişi yayıncı Toni Cabestany'di. Onunla yirmi yıl önce, firması çalışır durumdayken konuşmuştum. Londra, Paris ya da Viyana'ya yaptığı keşif gezilerinden döndüğünde Cabestany, bana uğrardı, bir süre sohbet ederdik. O zamanlar her ikimizde dulduk ve artık kitaplarla evli olduğumuzdan yakınırdı, ben eskileriyle, o hesap defterleriyle. İyi dosttuk. Ziyaretlerinden birinde bana, Paris'te yaşayan Barcelonalı genç bir yazar olan Julián Carax'in bir romanının İspanyolca basımından biraz para kazandığını söyledi. 1928 ya da 1929 olmalı. Görünüşe bakılırsa Carax geceleri Pigalle'deki bir genelevde piyanist olarak çalışıyor ve gün boyu Saint-Germain'deki yoksul bir tavan arasında yazıyormuş. Paris açlıktan ölmenin sanatla aynı anlama geldiği dünyadaki tek şehirdir. Carax Fransa'da hepsi düş kırıklığıyla sonuçlanan birkaç kitap yayınlamış. Paris'te ona kimse zaman ayırmadı, Cabestany ise hep ucuz şeyleri severdi.

"Öyleyse Carax İspanyolca mı, yoksa Fransızca mı yazdı?"

"Kim bilir? Büyük olasılıkla her iki dilde de. Bir müzik öğretmeni olan annesi Fransızdı, on dokuz ya da yirmi yaşından sonra Paris'te yaşamış olmalı. Cabestany'nin söylediğine göre müsveddeleri İspanyolcaymış. Çeviri ya da özgün olması onun için önemli değildi. Gözde dili paraydı, gerisi ha öyle olmuş, ha böyle. Cabestany şansı yaver giderse birkaç bin kitabı İspanyol piyasasına pazarlamayı ummuştu.

"Yaptı mı?"

Isaac ayıltıcı iksirinden bana biraz daha doldururken kaşlarını çattı. "Sanırım en çok satanı *Kırmızı Ev*'di, o da topu topu doksan adet sattı."

"Ama para kaybetmesine karşın Carax'ın kitaplarını yayımlamayı sürdürdü," diye belirttim.

"Doğru. Bunu ben de anlayamadım. Cabestany kesinlikle bir romantik değildi. Ama sanırım herkesin sırları vardır... 1928 ile 1936 yılları arasında

sekiz Carax kitabı yayımlandı. Gerçekte Cabestany parasal gücünü sorulu yanıtlı eğitim kitapları ile taşralı bir kadın olan Violeta LaFleur’un serüvenlerinin anlatıldığı ucuz bir pembe roman dizisine borçluydu. Bunlar peynir ekmek gibi sattı. Tahminimce Carax’in romanlarını hoşlandığı için basıyordu ya da sırf Darwin’i yalanlamak için."

"Sinyor Cabestany’ye ne oldu?"

Isaac bakışlarını yukarıya çevirerek iç geçirdi. "Yaşlılık... hepimizin ödeyeceği bir bedel. Hastalandı ve küçük bir para sorunu yaşadı. 1936’da en büyük oğlu firmanın başına geçti, ama o da iç çamaşırlarının beden numarasını bile okuyamayan bir tipti. Bir yıl dolmadan işi batırdı. Bereket versin, Cabestany vârislerinin hayatını adadığı işinin meyvelerine ya da savaşın bu ülkeye neler yaptığını hiçbir zaman görmedi. Bir kalp krizi Ölmüşlerin Ruhuna Dua Gecesi’nde onu bizden aldığında, dudaklarında bir Küba purosu, kucağında yirmi beş yaşında bir genç kız vardı. Oğluysa tamamen başka bir tipti. Salaklık yalnızca aptallara özgüdür. İlk parlak düşüncesi, baba yadigârı firmanın elindeki tüm stokları satmaya, onları kâğıt hamuru ya da benzeri şeylere dönüştürmeye çalışmak oldu. Bir arkadaşı, Caldetas’ta bir evi ve İtalyan spor arabası olan başka bir yumurcak, *Kavgam*’ın ve fotoromanların çılgın gibi satacağına onu inandırdı; sonuçta selüloza büyük bir talep oldu."

"Bunu gerçekten yaptı mı?"

"Yapacaktı, ama zamanı olmadı. Firmanın başına geçtikten kısa bir süre sonra ofise çıka gelen birisi çok cömert bir teklif sundu. Ellerindeki tüm Julián Carax romanlarını satın almak istiyor ve etiket fiyatlarının üç katını öneriyordu."

"Fazla söze gerek yok. Onları yakmak için," diye homurdandım.

Isaac gülümsedi. Şaşırmış görünüyordu. "Gerçekten de öyle. Ben de seni çok soru soran ve hiçbir şey bilmeyen, biraz can sıkıcı biri olarak düşünüyordum."

"O adam kimdi?"

"Aubert ya da Coubert denilen biri, tam olarak anımsayamıyorum."

"Lam Coubert?"

"Tanıdık biri mi?"

"Bu, Carax'm son romanı *Rüzgârın Gölgesi*'ndeki karakterlerden birinin ismi."

Isaac kaşlarını çattı. "Hayali bir karakter, öyle mi?'

"Lain Coubert romanda şeytanın kullandığı bir isim."

"Bana sorarsan biraz kurgusal. Ama her kimse en azından komik birisiymiş," dedi, Isaac.

O gece karşılaştıklarım belleğimde hâlâ tazeliğini koruyordu, hangi açıdan bakılırsa bakılsın gülünç bir yanını göremiyordum, ama daha uygun bir fırsat için düşüncemi kendime sakladım.

"Bu adamın, Coubert ya da ismi her neyse... yüzü yanmış, çirkinleşmiş miydi?"

Isaac hoşnut ve ilgisini açığa vuran bir gülümseyişle baktı. "Haberim yok. Bunları bana anlatan kişi gerçekte onu hiç görmemiş, tek bildiği Cabestany'nin oğlunun ertesi gün sekreterine söyledikleri. Yanık bir yüzden hiç söz etmemiş. Bunu bir radyo programından duymadığına emin misin?"

Konuyu aydınlatacakmış edasıyla başımı geriye attım. "Sonunda ne oldu? Yayıncının oğlu kitapları Coubert'e sattı mı?" diye sordum.

"Anlamsızca, o yarım beyniyle uyanıklık yapmaya kalkıştı. Coubert'in önerdiğinden daha fazlasını istedi, Coubert bunu kabul etmedi. Birkaç gün sonra, saatler gece yarısını henüz geçmişken, Cabestany'nin Pueblo Nuevo'daki deposu içindekilerle birlikte yandı. Hem de bedavaya."

İç geçirdim. "Carax'in kitaplarına ne oldu, sonra? Hepsi mi yok oldu?"

"Nerdeyse hepsi. Bereket versin ki, Cabestany'nin sekreteri öneriyi duyduğunda bir şeyler sezinlemiş. Kendi inisiyatifiyle depoya giderek Carax romanlarının her birinden birer tane almış. Carax'la tanışıklığı olan biriydi, uzun yıllar güzel bir dostluk yaşamışlar. İsmi Nuria'ydı, sanırım Barcelona'nın tüm yayıncıları içinde Carax'in romanlarını okumuş tek kişi oydu. Nuria'nın umutsuz vakalara karşı bir düşkünlüğü vardı. Küçük bir kızken sokakta bulduğu hayvan yavrularını beslerdi. Zamanla başarısız yazarlara ilgi duymaya başladı, kim bilir, belki de sırf babasının yazar olmak isteyip de bunu asla başaramamış oluşundandır."

"Onu iyi tanıdığınız anlaşılıyor."

Isaac şeytani gülümseyişini takındı. "Onu tanıdığımı düşündüğünden de çok. O benim kızım."

Sessizlik ve kuşku beni kemirdi. Öyküye ilişkin duyduklarım beni daha da şaşırtmıştı. "Görünüşe bakılırsa, Carax 1936 yılında Barcelona'ya geri dönmüş. Kimileri burda öldüğünü söylüyor. Burda hiç akrabası yok mu? Onu tanıyabilecek birileri?"

Isaac iç geçirdi. "Yalnızca Tanrı bilir. Carax'in annesiyle babasının ayrıldıklarını biliyorum. Anne Güney Amerika'ya gitmiş ve orda yeniden evlenmiş. Carax'ın, Paris'e taşındığından beri babasıyla görüştüğünü sanmıyorum."

"Niçin öyle?"

"Bilmem. Sanki yaşam yeterince karmaşık değilmiş gibi insanlar kendi yaşamlarını daha da güçleştirmeye yöneliyorlar."

"Carax'in babasının yaşayıp yaşamadığını biliyor musunuz?"

"Umarım yaşıyordur. Benden daha gençti, ama ben o günlerde dışarıya çok az çıkıyordum, yıllardır da ölüm ilanlarını okuduğum yok... tanıdık ölümler öylesine çok ki, gerçeği söylemek gerekirse, insanı korkutuyor. Her neyse, Carax, onun annesinin soy ismiydi. Babasının ki Fortuny. Ronda San Antonio'da bir şapka dükkânı var."

"Arkadaş olduklarına göre, Barcelona'ya döndüğünde Carax kızınız Nuria ile görüşmüş olamaz mı? Babasıyla da arası iyi değilmiş. Sizce bu olası mı?"

Isaac acıyla gülümsedi. "Herhalde bunu bilecek en son kişi benim. Her şeyden önce, ben onun babasıyım. Bir keresinde, yıl 1932 ya da 1933 olmalı, Nuria, Cabestany'nin işleri için Paris'e gitti; birkaç hafta Julián Carax'ın evinde kalmış. Bunu bana Cabestany söyledi. Kızım da otelde kaldığını söyledi. O zaman bekârdı. Anladığım kadarıyla Carax ona abayı yakmış. Nuria'm her erkeğin başını döndürebilecek bir kızdır. Carax'in da ondan etkilendiğini sezinlemiştim."

"Onların sevgili olduklarını mı söylüyorsunuz?"

"Melodramlardan hoşlanıyorsun, ha? Bak, Nuria'nın özel yaşamına hiç karışmadım, çünkü benimkine karışılmasını da istemem. Eğer bir kızın olursa -Tanrı kimsenin başına vermesin, çünkü doğanın kanunu gereği er geç seni üzecektir- her ne ise, dediğim gibi, eğer bir kızın olursa farkına bile varmaksızın erkekleri iki kısma ayırmaya başlarsın: onunla yattığından kuşkulandıkların ve kuşkulanmadıkların. Her kim bunun doğru olmadığım söylerse, bil ki yalan söylüyordur. Carax kuşkulandığım kişilerin başında geliyordu, bu yüzden bir deha mı, yoksa yoksul bir zavallı mı olduğuna hiç dikkat etmedim. Bana göre her zaman hergelenin tekiydi."

"Belki de yanılıyordunuz."

"Darılma ama hâlâ çok gençsin, kadınlar hakkında bildiğin, benim acıbadem kurabiyesi pişirmeyi bildiğim kadar."

"Buna bir itirazım yok," diye kabullendim. "Kızının depodan aldığı kitaplara ne oldu?"

"Burdalar."

"Burda mı?"

"Babanın seni buraya getirdiği gün bulduğu kitabın nerden geldiğini sanıyorsun?"

"Anlamıyorum."

"Çok basit. Cabestany'nin deposundaki yangından birkaç gün sonra, bir gece, kızım Nuria buraya geldi. Sinirli görünüyordu. Birinin kendisini izlediğini söyledi, kitapları yok etmek için toplamaya çalışan şu Coubert denilen adamdan korkuyordu. Nuria, Carax'ın kitaplarını saklamaya geldiğini söyledi. Büyük salona geçerek kitapları bir hazine gömer gibi rafların labirentleri arasına sakladı. Onları nereye koyduğunu ne ben sordum, ne de o söyledi. Gitmeden önce, Carax'i bulur bulmaz kitaplar için geri döneceğini söyledi. Bana öyle geldi ki, Carax'a hâlâ âşıktı, ama hiçbir şey demedim. Son günlerde onu görüp görmediğini, ondan bir haber alıp almadığını sordum. Carax, ona son kitabının son düzeltmelerini gönderdiğinden beri aylardır, ondan bir haber alamamıştı. Yalan söyleyip söylemediğini bilemem. Bildiğim, o günden sonra Nuria'nın Carax'tan bir daha haber alamadığı, kitapları burda tozlanmaya bıraktığıdır."

"Sence kızın bütün bunlar hakkında benimle konuşmak ister mi?"

"Olabilir, ama sana şimdiye dek öğrendiklerinden fazlasını söyleyebileceğini sanmam. Unutma, bunların hepsi uzun bir zaman önce oldu. Aslında, arzuladığım biçimde bir ilişki tutturamadık. Birbirimizi ayda bir kez görüyoruz. Yakınlarda bir yerlere yemeğe gidiyoruz, sonra geldiği hızla geri dönüyor. Birkaç yıl önce biraz kuşbeyinli bir gazeteciyle evlendi, böyleleri her zaman başlarını politikacılarla derde sokarlar, bilirsin, ama iyi yürekli biri. Kimseyi davet etmeden sade bir törenle evlenmişler. Ben de bir ay sonra öğrendim. Beni kocasıyla hiç tanıştırmadı. İsmi Miquel ya da onun gibi bir şey. Babasıyla fazla gurur duymadığını tahmin ediyorum, bunun için onu kınamıyorum da. Şimdi değişmiş bir kadın. Düşün, örgü örmeyi bile öğrenmiş, bence Simone de Beauvoir'dan aşağı kalır yanı yok. Bugünlerde dede olacağım. Yıllardır, evinde İtalyanca ve Fransızca çeviriler yaparak çalışıyor. Dobra konuşmak gerekirse, bu yeteneği kimden aldığını bilmiyorum. Babasından değil, buna eminim. Sana adresini yazayım, yalnız seni benim gönderdiğimi söylemenin iyi bir fikir olduğundan emin değilim."

Isaac eski bir gazete kâğıdının köşesine bir şeyler karalayıp buna uzattı.

"Çok minnettarım. Belki bir şeyler anımsar, hiç bilemezsin..."

Isaac hüzünle gülümsedi. "Küçük bir çocukken her şeyi anımsardı. Her şeyi. Daha sonra, çocuklar büyüyünce, neler düşündüklerini ya da neler hissettiklerini hiç bilemezsin. Bu yüzden her şey olasıdır. Anlattıklarımı Nuria'ya söyleme, olur mu? Bu gece burda konuşulan hiçbir şey dışarıya çıkmasın."

"Merak etme. Sence hâlâ Carax'i düşünüyor mudur?"

Isaac derin bir iç çekerek gözlerini kıstı. "Tanrı bilir. Onu gerçekten sevip sevmediğini bilmiyorum. Böyle şeyler insanın içinde gizlidir, hem şimdi o evli bir kadın. Senin yaşlarındayken bir kız arkadaşım vardı, ismi Teresita Boadas'tı... Comercio Sokağı'ndaki Santamaría Tekstil Fabrikası'nda önlük dikiyordu. On altısındaydı, benden iki yaş küçük, âşık olduğum ilk kadındı. Bana öyle bakma. Biliyorum, siz gençler bizim gibi yaşlı insanların hiç âşık olmadıklarını düşünürsünüz. Teresita'nın babasının Borne Market'te bir dondurma tezgâhı vardı, doğuştan sağır ve dilsizdi. Kızıyla evlenmek istediğimi söylemeye gittiğim gün ondan nasıl korktuğunu hayal bile edemezsin, elinde buz kıracağı, hiçbir tepki

vermeden beş uzun dakika boyunca beni inceledi. Teresita hastalandığında, nikâh yüzüğü alabilmek için iki yıldır para biriktiriyordum. Bana söylediğine göre, atölyede çalışırken bir şeyler kapmıştı. Altı ay sonra veremden öldü. Onu Pueblo Nuevo Mezarlığı'na gömdüğümüz gün acılı adamın nasıl inlediğini hiç unutamadım."

Isaac derin bir sessizliğe gömüldü. Soluk almaya cüret edemedim. Bir süre sonra yukarıya bakıp gülümsedi.

"Yirmi beş yıl öncesinden söz ediyorum, düşün! Ama eğer dürüst olmam gerekirse, onu düşünmeden geçen bir günüm bile olmadı, 1888 Uluslararası Fuarı'nın yıkıntıları üstünde yaptığımız yürüyüşler, Leopoldo Amca'mın bakkal dükkânının arka kısmında şiirlerimi ona okuduğum zaman bana nasıl güldüğü. Hatta Bogatell Plajı'nda falımıza bakan ve bize hiçbir zaman ayrılmayacağımızı söyleyen çingene kadının yüzünü bile anımsıyorum. Kadın kendince haklıydı. Ne diyebilirim ki? Şey, evet, sanırım Nuria aksini söylese de o adamı hâlâ unutmamıştır. Şu da bir gerçek ki, bu yüzden Carax'i asla bağışlamayacağım. Henüz çok gençsin, bunların nasıl acı verdiğini bilemezsin. Düşüncemi sorarsan, Carax bir kalp hırsızıdır ve kızımın kalbini çalıp mezara ya da cehennemin dibine gitmiştir. Senden bir tek şey isteyeceğim: Nuria'yı görür, onunla konuşursan, nasıl olduğunu bana bildir. Mutlu olup olmadığını öğren. Bir de babasını bağışlayıp bağışlamadığını."

*

Şafaktan kısa bir süre önce, elimde yalnızca yolumu aydınlatan bir gaz lambası ile Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı'na tekrar gittim. Şu an yaptığım gibi, bir zamanlar Isaac'ın kızının da bu karanlık, sonsuz koridorlarda kitabı saklamak için aynı amaçla gezindiğini düşündüm. Buraya babamla ilk geldiğimiz zamanki yolu anımsayabileceğimi düşünmüştüm, ama çok geçmeden labirentin girinti ve çıkıntılarıyla birbirlerine bağlanmış spiral geçitleri fark ederek bunun olanaksız olduğunu anladım. Anımsadığımı sandığım bir koridordan üç kez geçtim, her defasında da labirent beni aynı noktaya çıkardı. Isaac yüzünde çarpık bir gülümsemeyle beni orada bekliyordu.

"Bir gün onu almak için geri dönmeyi mi düşünüyorsun?"

"Kuşkusuz."

"O halde küçük bir numara yapabilirsin."

"Numara mı?"

"Genç adam, anlayışın biraz kıt, değil mi? Monitaur'u[1] anımsa."

Ne önerdiğini anlayabilmem birkaç saniyemi aldı. Isaac cebinden eski bir çakı çıkarıp bana uzattı.

"Her köşeye yalnızca senin fark edebileceğin bir çentik at. Bunların tümü ağaç ve her tarafları oluklar, çiziklerle dolu, ne aradığını bilen biri bakmadığı sürece kimse bir şey fark etmez..."

Önerisini dinleyerek yapının kalbine doğru bir kez daha yola çıktım. Geçmeyi düşündüğüm koridorlara bakan raflara birer C ve X koyarak ve her defasında yönümü değiştirerek işaretlemeyi bitirdim. Yirmi dakika sonra kulenin derinliklerinde kaybolmuştum ki, tamamen şans eseri, kitabı gömeceğim yer karşıma çıktı. Sağımda kilisenin mülkiyetine vakfedilen taşınmazlar hakkında, Jovellanos tarafından düzenlenmiş bir sıra kitap vardı. Yeniyetme aklımca, böylesi bir maskeleme en açıkgöz beyinleri bile yolundan caydırırdı. Elime birkaç cilt alıp can sıkıcı mermer duvarların bitişiğindeki ikinci sırayı inceledim. Toz bulutları arasında, Moratin'in çeşitli oyunları ile Spinoza'nın *Tractatus Logico Politicus*'unun hemen yanı başında gıcır gıcır bir *Curial a Güelfa* duruyordu. En sonunda Carax in kitabını 1901 Gerona mahkeme kararları yıllığıyla Juan Valera romanlarının koleksiyonu arasına gizlemeye karar verdim. *Rüzgârın Gölgesi*'ne yer açmak amacıyla yanıma şiir sanatına ilişkin Altın Çağ isimli kitabı almaya karar verdim, ayrıldığım romanımı alıp Jovellanos'un antolojisinin arka kısmına, duvar tarafındaki sıraya koydum.

Ses çıkartmaksızm, yolumu işaretlerden bularak oradan ayrıldım. Karanlık tünellerde ve kitap tünelleri içinde yürürken içime çöreklenen bir hüzün duygusundan kurtulamadım. Tümüyle rastlantısal da olsa, bu sonsuz mezarlığa gömülmüş on binlerce benzeri gibi sonsuza dek unutulmaya terk edilmiş tek bir kitapta tüm evreni bulmuş olduğumu düşünmeden edemedim. Kütüphanenin dışında akıp giden dünya günden güne farkına bile varmaksızın belleğini yitirirken, kendimi dünyalarla, sahipleri bir okyanusun karanlığında yitip gitmiş ruhlarla ve milyonlarca terk edilmiş sayfayla sarmalanmış olarak duyumsadım.

Santa Ana Sokağı'ndaki evimize döndüğümde şafak söküyordu. Kapıyı sessizce açıp lambayı yakmadan içeriye süzüldüm. Giriş holünden koridorun sonundaki yemek odasını görebiliyordum, parti için donatılan masa hâlâ öylece duruyordu. Pastaya dokunulmamıştı ve yemek takımı servise hazır bekliyordu. Koltuğunda oturan babamın hareketsiz siluetini fark ettim, pencereden manzarayı seyrediyordu. Uyanıktı, üstünde hâlâ en yeni elbiseleri vardı. İşaret parmağı ile yüzük parmağı arasında bir kalem gibi tuttuğu sigaranın dumanı odanın içine tembelce yayılıyordu. Yıllardır babamı sigara içerken görmemiştim.

"Günaydın," diye homurdandı, yarı içilmiş sigarasını izmarit dolu küllüğe söndürürken.

Ne söyleyeceğimi bilemeden ona öylece baktım. Arkasındaki ışık gözlerini gölgeliyordu.

"Gece sen gittikten bir iki saat sonra Clara birkaç kez aradı," dedi. "Sesi çok üzgündü. Saat kaçta olursa olsun onu aramanı istedi."

"Clara'yı yeniden görmeyi ya da onunla konuşmayı düşünmüyorum," dedim.

Babam yalnızca başını sallamakla yetindi. Kendimi yemek odası sandalyelerinden birinin üstüne bırakarak bakışlarımı yere diktim.

"Bana nerde olduğunu söylemeyecek misin?"

"Buralarda."

"Bana korkunç bir gece yaşattın."

Sesinde öfke ya da sertçe bir azarlama ifadesi yoktu, yalnızca yorgunluk seziliyordu.

"Biliyorum. Üzgünüm," diye yanıtladım.

"Yüzüne ne yaptın?"

"Yağmurda kaydım ve düştüm."

"Yağmurun çok haklı bir nedeni olmalı. Onun üstüne bir şey koy."

"Önemli bir şey değil. Fark etmedim bile," diye yalan söyledim. "İhtiyacım olan tek şey derin bir uyku. Zar zor kalkabilirim."

"Bari yatmadan önce armağanını aç," dedi babam, gece sehpanın üstüne koyduğu selofanla sarılmış paketi göstererek. Bir süre durakladım. Babam başını salladı. Paketi aldım, ağırlığını hissettim. Açmadan babama uzattım.

"Onu geri versen iyi olur. Hiçbir armağanı hak etmiyorum."

"Armağanlar onları verenleri mutlu etmek içindir, almayı hak edenler için değil," dedi, babam. "Ayrıca, geri verilemez. Aç onu."

Şafağın loş ışıkları altında paketi dikkatlice açtım. İçinde parlak kaplamalı, kenarları altın perçinli ağaç bir kutu vardı. Daha açmadan gülümsüyordum. Kopçası açılırken çıkardığı ses, bir saatin tiktakları gibi zarifti. Victor Hugo'nun efsanevi Montblanc Meinsterstück'ü kutunun ortasına yerleştirilmişti. Göz kamaştırıcı bir manzaraydı. Onu alıp balkon lambasının altında hayranlıkla inceledim. Kalemin tepesindeki altın klipsin üstünde bir yazı vardı.

Daniel Sempere, 1950

Gözlerimi babama diktim, afallamıştım. Onu o anki kadar mutlu gördüğümü hiç sanmam. Hiçbir şey söylemeden koltuğundan kalkıp bana sıkıca sarıldı. Boğazım düğümlendi, sözcükler hükmünü yitirmişti, katı bir sessizliğe büründüm.

---

[1] İnsan bedenli boğa başlı bir canavar. Minos bu korkunç yaratığı mimarı Dardaloio yaptırdığı Labrinthes Sarayı'nda saklamış.

SÖZÜNÜN ERİ

11

O yıl sonbahar Barcelona'yı, caddelerde gümüş rengi pullar gibi dalgalanan kurumuş yapraklarla sarmaladı. On altıncı doğum günümdeki o gecenin uzak anıları duygularıma bir sürgü çekmiş ya da yaşam beni duygusal üzüntülerimden kurtararak bir tatil bağışlamaya karar vermişti, artık büyümeye başlayabilirdim. Clara Barceló, Julián Carax ya da şu kitaptan çıkma bir karakter olduğu öne sürülen, yüzü olmayan ve yanık kâğıt kokan adam hakkında bu kadar az düşünmeme ben de şaşırmıştım. Kasım ayı boyunca, Clara bir an için pencereden gözüme ilişir diye, Real Plaza yakınlarındaki hiçbir yere gitmeden ağırbaşlı bir dönem geçirdim. Bu erdem, itiraf etmeliyim ki, tümüyle bana ait değildi. Kitapçıdaki işler alabildiğine hızlandı, babamla birlikte daha fazla mesai yapmak zorunda kaldık.

"Bu hızla giderse, siparişleri yetiştirmek için bir yardımcı tutmak durumunda kalacağız," dedi, babam. "Yarı dedektif, yarı şair, çok fazla ücret istemeyecek ya da olanaksızı başarmanın peşinde koşmayacak çok özel birine ihtiyacımız var."

"Sanırım tam aradığımız gibi birisi var," dedim.

Fermín Romero de Torres'i Fernando Sokağı kemerinin altında, her zamanki yerinde buldum. Dilenci çöpten bulduğu pazar gazetesinin baş sayfasını kenarlarından tutarak bir araya getiriyordu. Baş sayfada diktatörlük politikalarının şanlı ilerleyişine vurgu yapan, milli cephe çalışmalarının büyüklüğü hakkında sürmanşet bir haber vardı.

"Aman Tanrım! Başka bir bela daha!" diye bağırdığım duydum. Bu fasistler hepimizi azizlerle kurbagalardan olusan bir ırka cevirecek.

"Günaydın," dedim sessizce. "Beni anımsadın mı?"

Dilenci başını kaldırdı, birdenbire yüzünde muhteşem bir gülümseme belirdi.

"Gözlerim beni aldatıyor mu? işler nasıl gidiyor, dostum? Umarım bir yudum kırmızı şaraba hayır demezsin?"

"Bugün sıra bende," dedim. "Aç mısın?"

"Şey, şöyle güzel bir tabak deniz ürününe hayır diyemem, ama önüme bırakılan her şeyi de yerim."

Kitapçıya dönüş yolumuzda Fermín Romero de Torres geçen hafta Güvenlik Servisi'ni atlatmak için ne gibi maceralar yaşadığını anlattı, özellikle savaş yıllarında isim yapmış Müfettiş Fumero'dan çekiniyordu.

"Fumero?" diye sordum. Bu, savaşın bitimine yakın Montjuic Kalesi'nde Clara Barceló'nun babasını öldüren askerin ismiydi.

Küçük adam korkuyla başını salladı, rengi solmuştu. Açlıktan ölecekmiş gibi görünüyordu ve kirliydi, aylardan beri sokaklarda yaşadığından pis kokuyordu. Davranışlarında derin bir kaygı, sürekli gevezelik ederek saklamaya çalıştığı büyüyen bir huzursuzluk sezinledim. Dükkâna geldiğimizde bana korkulu gözlerle baktı.

"Lütfen içeriye gel. Burası babamın kitapçı dükkânı. Seni onunla tanıştırmak istiyorum."

Dilenci kirli bir bohça gibi iki büklüm oldu, sinirliydi. "Yo, hayır, bunu duymak istemiyorum, giyimim kuşamım uygun görünmüyor, üstelik burası sosyetik bir yer. Seni utandırırım..."

Babam kapı aralığından başını çıkarıp dilenciyi süzdü, ardından yan gözle bana baktı.

"Baba, bu Fermín Romero de Torres."

"Hizmetinizdeyim," dedi dilenci, neredeyse titriyordu.

Babam, ona sakince gülümseyerek elini uzattı. Dilenci elini tutmaya cesaret edemedi, görünüşünden ve derisini kaplayan kirden utanıyor olmalıydı.

"Dinle, burdan gidip sizi baş başa bıraksam, iyi olur," dedi kekeleyerek.

Babam, onu kolundan kibarca tuttu. "Önemli değil, oğlum öğle yemeğini bizimle yiyeceğinizi söyledi."

Dilenci şaşkın bir edayla bize baktı, korkmuştu.

"Niçin evimize gelip güzel bir sıcak banyo yapmıyorsunuz?" dedi, babam. "Daha sonra, her şey uygun olduğunda, Can Solé'ye yemeğe

gidebiliriz."

Fermín Romero de Torres anlaşılmaz bir şeyler mırıldandı. Hâlâ gülümsüyordu, babam ön kapıya doğru ona eşlik edip daireye çıkarmak için merdivenlerden yukarıya doğru sürüklerken ben de dükkânı kapadım. Tatlı sözler ve el altından taktikler sayesinde inadını kırmayı başarıp onu banyoya soktuk. Üstünde hiçbir şey kalmayınca bir savaş zamanı fotoğrafına benzedi, tüyleri yolunmuş bir tavuk gibi titriyordu. El ve ayak bileklerinde derin izler vardı, gövdesinde ve sırtında bakması bile insana acı veren korkunç yaralar görülüyordu. Babamla dehşete düşmüş bakışlarımızla göz göze gelsek de konuşamadık.

Dilenci korkarak, titreyerek kendisinin bir çocuk gibi yıkanmasına izin verdi. Ben temiz giysiler ararken, babamın onunla durmaksızın konuştuğunu duyabiliyordum. Eski bir kazak, iç çamaşırı ve babamın uzun zamandır giymediği bir giysi buldum. Dilenci üstünden çıkardığı giysi yığınından ayakkabılarını bile kurtaramadı. Babamın küçük geldiği için giymediği bir çift ayakkabısını da verdim. Çok pişmiş jambon rengi ve kıvamındaki pantolonu dahil tüm paçavralarını bir gazete kâğıdına sarıp kömürlüğe kaldırdım. Banyoya geri döndüğümde babam küvette Fermín'i sabunluyordu. Temizlik ve sabun kokusu onu yirmi yaş gençleştirmişti. Görebildiğim kadarıyla, ikisi şimdiden iyi dost olmuşlardı. Bunun banyo tuzunun etkileriyle ilgisi olabilirdi, ama Fermín Romero da Torres'i coşturmuştu.

"İnanın bana, Sinyor Sempere, yazgı beni uluslararası entrikalar içine sürüklese de, peşine düştüğüm şey yüreğime en yakın olan şeydi, klasik Yunan ve Latin edebiyatları. Bir çocukken bile şiirin çağrışımlarını duyumsuyordum, bir Sofokles ya da bir Virgil olmak istiyordum, çünkü trajedi ve ölü diller bana ürperti verir. Ama babam, huzur içinde yatsın, dar görüşlü ve inatçı bir adamdı. Her zaman çocuklarından birinin muhafız alayına katılmasını isterdi, üç köşeli şapkasını giymeyi başaramazsam tüm yazınsal düşlerimi terk ederek en azından bir devlet memuru olacağıma dair yemin ettirdi. Ben de tutucu biriyim, her ne kadar budala da olsa, bir babanın sözünün dinlenmesi gerektiğine inanırım. Bunlara karşın, macera peşinde koştuğum yıllar boyunca tüm entelektüel uğraşlarımı terk ettiğimi sanmayın. Büyük bir tutkuyla okudum, *İlahi Komedya*'nın en güzel parçalarının bir kısmını hâlâ ezbere okuyabilirim."

"Hadi şef, şu giysileri bir giy; bilgi birikimin konusunda kimsenin bir kuşkusu yok," dedim, babamı kurtarmaya çalışarak.

Fermín Romero de Torres banyodan pırıl pırıl çıktığında gözleri şükranla parlıyordu. Babam, onu bir havluyla sarmalamıştı, dilenci temizlenmiş derisini sarmalayan havlunun içinde gülümsüyordu. Giysilerini değiştirmesi için ona yardımcı oldum, yaklaşık on beden büyük oldukları belliydi. Babam, ona takmam için kemerini çıkarıp bana verdi.

"Çok şık görünüyorsun," dedi, babam. "Değil mi, Daniel?"

"Herkes seni bir film yıldızıyla karıştırabilir."

"Saçmalama. Eskiden neysem şimdi de oyum. Herkülvari kaslarımı hapiste kaybetmiştim ve o zamandan beri..."

"Şey, sanırım Charles Boyer’e benziyorsun, en azından yapı olarak," diye karşı çıktı babam. "Hazır aklıma gelmişken; sana bir teklifim var."

"Sizin için, Sinyor Sempere, gerekirse öldürürüm. Yalnızca ismini söyleyin, o ne olduğunu bile anlayamadan ondan kurtulurum."

"Onu demek istemedim. Sana kitapçı dükkânında bir iş önermek istiyorum. İşin, müşterilerimize az bulunan kitapları aramaktan oluşuyor. Bir tür yazınsal arkeoloji gibi bir şey ve temel karaborsa teknikleri kadar klasiklerden anlıyor olman çok önemli. Şimdilik sana fazla bir şey ödeyemem, ama bizimle yiyebilir, sana iyi bir pansiyon buluncaya kadar bizimle burda, dairemizde kalabilirsin, tabii senin açından uygunsa."

Dilenci bize doğru baktı, afallamıştı.

"Ne dersin?" diye sordu, babam. "Takıma katılacak mısın?"

Sanırım bir şeyler söyleyecekti, ama o sırada gözlerinden yaşlar boşanmaya başladı.

*

Fermín Romero de Torres ilk haftalığıyla kendine göz kamaştıran bir şapka ile bir çift bot aldı, ayrıca babamla bana Monumental Arenasının birkaç blok arkasında kalan bir lokantada pazartesi günleri pişirilen boğa kuyruğu ısmarlamaya çalıştı. Babam, ona Joaquín Costa Sokağı’nda, komşumuz Merceditas’ın dostu olan kadının pansiyonunda bir oda buldu,

böylece polisin istediği konuk formunu doldurmaktan sakınarak Fermín Romero de Torres'i Müfettiş Fumero ve adamlarının işe burnunu sokmasından kurtarmış olduk. Kimi zaman ona vücudundaki korkunç yaralar hakkında sorular sormayı düşünüyordum, bu işle Müfettiş Fumero'nun bir ilgisi olmasından korkuyordum. Ama o zavallı adamın gözlerindeki bakışlar konuyu gündeme getirmemi her defasında engelliyordu. Belki zamanın uygun olduğunu düşündüğü bir gün bize kendisi anlatacaktı. Her sabah, saat tam yedide, Fermín tertemiz giyinmiş ve on iki saat ya da daha uzun sürecek kesintisiz bir çalışmaya hazır durumda, bizi yüzünde bir gülümseyişle dükkânın kapısında beklerdi. Çikolata ve İsviçre topkeklerine karşı -Yunan tragedyasının büyük isimlerine olan coşkunluğu kadar olmasa da- bir tutkuya kapılmıştı, bu da onun biraz kilo almasına yol açtı. Genç bir züppe gibi tıraş olup briyantinli saçlarını geriye yatırıyor, modaya uymak için incecik bir bıyık bırakıyordu. Banyo faslından otuz gün sonra eski dilenci artık tanınmayacak bir durumdaydı. Bu şaşırtıcı değişiminin yanında Fermín Romero de Torres başka alanlarda da ağzımızı açık bırakıyordu. Çılgın fanteziler olarak gördüğüm dedektif içgüdüleri her zaman kusursuzdu. En tuhaf istekleri bile günler, hatta saatler içinde yerine getirebilirdi. Bilmediği bir kitap mı var ya da onu uygun bir fiyata elde etmek olanaksız mı? Hep sahte kimliklerle, Pearson Bulvarı'nda özel kütüphaneleri olan düşeslerin ve at binicisi sanat severlerin ağzından girer burnundan çıkar, sonunda sözü edilen kitapları armağan olarak ya da çok az bir fiyat karşılığında elde ederdi.

Dilenciden örnek vatandaşa dönüşüm, yoksul cemaatlerin Tanrı'nın sonsuz merhametini anlatan öyküleri gibi mucizevi görünüyordu... bu öyküler, saç besleyici losyonların tramvay duraklarına yapıştırılan ilanları gibi doğru olması çok istenen değişmez söylemlerdi.

Fermín'in kitapçıda işe başlamasından üç buçuk ay sonra, bir pazar günü, sabahın ikisinde Santa Ana Sokağı'ndaki dairenin telefonu bizi uyandırdı. Arayan Fermín'in kaldığı pansiyonun sahibiydi. Kaygılı bir ses tonuyla Sinyor Romero de Torres'in kendisini odasına kilitlediğini, deliler gibi bağırarak duvarlara vurduğunu, içeri girmeye çalışan olursa elindeki kırık şişeyle kendi boğazını keseceğine yemin ettiğini anlattı.

"Polisi lütfen aramayın. Hemen oraya geliyoruz."

Telaşla çıktık, Joaquín Costa Sokağı’na doğru yola koyulduk. Buz gibi esen rüzgârı, katran karası gökyüzüyle soğuk bir geceydi. Kömür kokan karanlık kapılardan yöneten bakışları, konuşmaları önemsemeden iki eski huzurevini -Casa de la Misericordia ile Casa de Piedad- hızla geçtik. Biraz sonra Ferlandina Sokağı’nm köşesine vardık. Joaquín Costa orada, kararmış arı kovanlarını andıran yan yana sıralanmış evlerin oluşturduğu bir geçit olarak Raval semtinin karanlığına karışıyordu. Pansiyoncu kadının büyük oğlu bizi alt katta bekliyordu.

"Polisi aradınız mı?" diye sordu, babam.

"Henüz değil," diye yanıtladı oğlan.

Koşarak üst kata çıktık. *Pansiyon* ikinci kattaydı, düz bir kablodan aşağıya sarkıtılmış ampullerin koyu sarı aydınlığında spiral merdiveni kaplayan kir tabakası açıkça seçiliyordu. Bir muhafız alayı onbaşısının dul eşi olan pansiyoncu Bayan Encama kapıda açık mavi bir gecelikle karşıladı bizi, saçında bigudiler vardı.

"Bakın Sinyor Sempere, burası saygın bir ev. Pansiyonuma talep çok fazla, bu tip şeylere katlanmak zorunda değilim," dedi, amonyak ve nem kokan karanlık bir koridorda bize eşlik ederken.

"Anlıyorum," diye mırıldandı, babam.

Fermín Romero de Torres’in duvarları yırtan haykırışları koridorun sonundan duyulabiliyordu. Korkmuş, meraklı birkaç yüz, yarı aralık kapılarının ardından koridora bakıyordu... bulaşık suyu gibi çorbayla beslenmiş pansiyoner yüzleri.

"Ve siz, geriye kalanlar, Tanrı aşkına odalarınıza dönün bu Molino’daki bir varyete şov değil!" diye bağırdı Bayan Encama hiddetle.

Fermín’in oda kapısının önünde durduk. Babam kapıyı parmaklarıyla kibarca tıklattı.

"Fermín? Orda mısın? Ben Sempere."

Duvarları delip geçen inilti içimi ürperti. Hatta Bayan Encama bile ağırbaşlı dinginliğini yitirerek ellerini yüreğinin üstüne, birçok kıvrımın altında gizlenen büyük göğüslerine bastırdı.

Babam yeniden seslendi. "Fermín? Hadi, kapıyı aç."

Fermín yine inledi, kendisini duvarlara çarpıyordu, iğrenç çığlıkları en üst düzeydeydi. Babam içini çekti.

"Bayan Encama, sizde bu odanın anahtarı var mı?"

"Şey, elbette."

"Lütfen onu bana verin."

Bayan Encama bir süre duraksadı. Diğer müşteriler korkudan bembeyaz kesilmiş bir halde yeniden koridoru gözetlemeye başlamışlardı. Bu bağırışlar ordu karargâhından duyuluyor olmalıydı.

"Sen de, Daniel, bir koşu Dr. Baro'yu bui. Çok yakında, Riera Alta on iki numarada oturuyor."

"Dinle, bir rahip çağırsak daha iyi olmaz mı? Sesi bana sanki çıldırmış gibi geldi," diye önerdi Bayan Encama.

"Hayır. Bir doktor daha iyi olur. Hadi, Daniel. Koş. Siz de verin lütfen şu anahtarları."

Dr. Baro, uykusuz gecelerini Zola okuyarak, sıkıntısını dağıtmak için genç kızların açık saçık üç boyutlu resimlerine bakarak geçiren bir bekârdı. Babamın kitapçı dükkânının düzenli müşterilerindendi, kendisini ikinci sınıf sahte bir doktor olarak tanımlamasına karşın, doğru teşhisler koyma konusunda Muntaner Sokağı'nda usta doktorların çoğundan daha iyi bir göze sahipti. Hastalarının çoğu semtindeki yaşlı orospular ya da ödeme yapacak durumu olmayan çaresiz zavallılardı, ama o tümünü aynı görürdü. Sıklıkla dünyanın Tanrı'nın bir lazımlığı olduğunu söylerdi, tek isteği Barcelona futbol takımının ligi şampiyon olarak bitirmesiydi, böylece huzur içinde ölebilirdi. Kapıyı açtığında üstünde ropdöşambr vardı, şarap kokuyordu ve dudaklarının arasından sönmüş bir sigara sallanıyordu.

"Daniel?"

"Beni babam gönderdi. Acil bir durum var."

Pansiyon'a döndüğümüzde Bayan Encarna'yı korkuyla ağlarken bulduk, diğer müşterilerin rengi mum gibi olmuştu. Babam odanın bir köşesinde Fermín Romero de Torres'i kollarının arasında tutuyordu. Fermín çıplaktı, ağlıyor ve titriyordu. Oda yıkıntıya dönmüştü, duvarlar kan ya da söyleyemeyeceğim pislik gibi şeylerle kaplıydı. Dr. Baro hızla içeriye dalıp

babama Fermín’i yatağa yatırmasını söyledi. Onlara Bayan Encarna’nın sözüm ona bir boksör olan oğlu yardım etti. Fermín sanki böcekler içini parçalıyormuş gibi inliyor, dövünüyordu.

"Tanrı aşkına, bu zavallı adama ne olmuş? Nesi var böyle?" diye inledi kapıdan Bayan Encarna başını sallayarak.

Doktor nabzını ölçtü, bir ışıkla gözbebeklerini kontrol etti ve tek bir sözcük bile etmeden çantasından çıkardığı bir şişeden iğne hazırlamaya başladı.

"Sıkı tutun. Bu onu uyutacaktır. Daniel bize yardım et."

İğnenin sivri ucunu kalçasında hissettiğinde çılgınca sıçramaya başlayan Fermín’i dördümüz aramıza alarak etkisiz hale getirdik. Kasları çelik kablolar gibi gerilmişti, ama birkaç dakika sonra gözleri karardı, vücudu gevşedi.

"Dikkatli olun, bu adam çok güçlü değil, herhangi bir şey onu öldürebilir," dedi, Bayan Encarna.

"Kaygılanmayın. Yalnızca uyuyor," dedi, doktor, Fermín’in sıska vücudundaki yaraları dikkatle inceleyerek.

Onu başını yavaşça sallarken gördüm. "Piçler," diye mırıldandı.

“Bu yaralar neden olmuş?" diye sordum. "Kesik mi?"

Dr. Baró bakmadan başını yeniden salladı. Hastasını yıkıntıdan bulduğu bir battaniyeye sardı. "Yanık yaraları. Bu adam işkence görmüş," diye açıkladı. "Bu izler bir havya ile yapılmış."

Fermín iki gün boyunca aralıksız uyudu. Uyandığında hiçbir şey anımsamıyordu; yalnızca karanlık bir hücrede uyandığını düşünüyordu. Yaptıklarından dolayı çok utanan Fermín bağışlanmak için aşağıya inip Bayan Encarna’nm önünde diz çöktü. Dindar bir kadın olduğunu bildiğinden Belén Kilisesi’nde onun için on kez ayin yaptıracağına söz verdi, *pansiyonu* boyayacağına dair yemin etti.

"Yapman gereken şey iyileşmek ve beni bir daha böyle korkutmamak. Bu işler için çok yaşlıyım."

Babam, Bayan Encarna'ya zararını ödeyip ondan Fermín'e bir şans daha vermesini rica etti. Kadın seve seve kabul etti. Müşterilerinin çoğu kendisi gibi kimi kimsesi olmayan insanlardı. Korkusu geçmişti bir kez, artık Fermín'i daha çok seviyordu, ona Dr. Baro'nun önerdiği ilaçları alacağına dair söz verdirdi.

"Sizin için, Bayan Encarna, gerekirse tuğla bile yutarım."

Zamanla hepimiz neler olduğunu unutmuşuz gibi davranmayı yeğledik, ama bir daha asla Müfettiş Fumero hakkında konuşmadım. O olaydan sonra, her pazar günü öğleden sonra onu yalnız bırakmamak için Fermín'e Novedades Kafe'de yemek ısmarlıyorduk. Sonra Paseo de Gracia'ya ve Diputación Sokağı'nın köşesindeki Fémina Sineması'na gidiyorduk. Yer göstericilerden biri babamın arkadaşıydı, her zaman sinema haberlerinde Başkomutan'ın yeni sarnıçların açılış töreninde kurdeleyi nasıl kestiği gösterilirken bizi yangın çıkışından gizlice içeriye alırdı, bu durum Fermín'in sinirlerine dokunurdu.

"Ne utanç verici," derdi kızgınlıkla.

"Sinemayı sevmez misin, Fermín?"

"Aramızda kalsın, bu yedinci sanat işine bir türlü ısınamadım. Anlayabildiğim kadarıyla, **yalnızca akılsızlığı besliyor ve insanları daha da aptallaştırıyor**. Boğa güreşleri ya da futboldan daha ahmakça. Sinema bilgisiz kitleleri eğlendirmek için icat edilmiştir. Elli yıl da geçse, bu değişmez.

Fermín'in yaklaşımı Carole Lombard'ı keşfettiği gün kökten değişti.

"O ne göğüsler öyle, İsa, Meryem ve Yusuf aşkına, o ne göğüsler." diye şaşkınlıkla bağırdı filmin ortasında, yanındakine. "Bunlar meme değil, iki büyük bira bardağı!"

"Kes sesini, soysuz, yoksa müdürü çağıracağım," diye günah çıkarma hücresinden çıkma bir sesle homurdandı biri, birkaç sıra arkamızdan. "İnsanlarda utanma kalmamış. Bir domuzlar ülkesinde yaşıyoruz."

"Sesini biraz alçaltırsan iyi olur, Fermín," diye önerdim.

Fermín Romero de Torres beni dinlemiyordu. Gözlerini kırpıştırmaksızın, kendinden geçmiş bir gülümsemeyle kapıldığı mucizevi

göğüslerin burgacında tüm nezaketini yitirmişti. Daha sonra, Paseo da Gracia’dan yürüyerek geri dönerken bibliyografik dedektifimizin hâlâ trans halinde olduğunu fark ettim.

"Sanırım sana bir kadın bulmamız gerekecek," dedim. "Bir kadın yaşamını aydınlatacak, göreceksin."

Fermín içini çekti, aklı hâlâ yerçekimi kanununa başkaldırmış görünen büyüleyici göğüslerde kalmıştı.

"Deneyimlerine dayanarak mı konuşuyorsun, Daniel?" diye sordu tüm saflığıyla.

Babamın beni izlediğini bilerek yalnızca gülümsedim.

O günden sonra Fermín Romero de Torres her pazar sinemaya gitti. Babam evde kalıp okumayı yeğliyordu, ama Fermín hiçbir iki film birden gösterimini kaçırmıyordu. Günün divasının görüntülerini beklerken bir kutu çikolata alıyor, onları iştahla yuttuğu on yedinci sıraya oturuyordu. Gereksiz konulara ilgi göstermiyor, perdede Tanrı vergisi güzelliğiyle bir kadın görününceye dek durmaksızın konuşuyordu.

"Geçen gün söylediklerini düşünüyordum, hani bana bir kadın bulma konusunda," dedi, Fermín Romero de Torres. "Belki de haklısmdır. *Pansiyonda* yeni bir kiracı var, Seville’dan eski bir seminerci, iyi yürekli biri, genç ve güzel kızların biri gidip biri geliyor. Doğrusu yeni nesil çok güzelleşti. Delikanlının bunu nasıl başardığını bilmiyorum, çünkü çok yakışıklı biri değil; belki de onları anlamsız dualarla kandırıyor. Odası hemen yanı başımda, bu yüzden her şeyi duyuyorum, bu keşiş gerçek bir artist olmalıymış. Davranışları hep aynı tarz. Söyle bana, ne tip kadınlardan hoşlanırsın, Daniel?"

"Doğrusu, onlar hakkında fazla bir şey bilmiyorum."

"Kadınlar hakkında hiç kimse fazla bir şey bilmez, Freud bile bilmez, hatta kadınların kendileri bile. Ama bu elektrik akımına benzer: nasıl çarpacağını hiç bilemezsin. Hadi, söyle artık. Nasıl kadınlardan hoşlanırsın? İnsanlar bana katılmayabilir, ama bence bir kadının kadınsı bir görünümü olmalı, ele avuca gelebilecek bir şeyleri olmalı. Öte yandan sen zayıf olanlara eğilimliymiş gibi görünüyorsun, bu da benim çok saygı duyduğum bir görüş, beni yanlış anlama."

"Dobra konuşmak gerekirse, kadınlarla ilgili çok fazla deneyimim yok. Hiçbiri kusursuz değil."

Fermín Romero de Torres, bana dikkatle baktı, bu itirafım ilgisini çekmişti.

"O gece neler olduğunu düşünüyorum, biliyorsun işte, dayak yediğin gece..."

"Keşke her şey yüzdeki bir sıyrık kadar az açıtsa..."

Fermín sanki düşüncelerimi okudu ve desteklercesine gülümsedi. "O zaman, bunun seni üzmesine izin verme. Kadınlarla ilgili en önemli kısım ilk görüştür. Hiçbir şey ilk görüşe benzemez, hiçbir şey. Bir kadını ilk kez soyuncaya dek yaşamın ne olduğunu bilemezsin. Bir kış gecesi sıcak, tatlı bir patatesi soymaya benzeyen anlık bir tomurcuklanmadır."

Birkaç saniye sonra, Veronica Lake'in büyüleyici görüntüsü perdedeydi, Fermín hemen başka bir aşamaya geçti. Bayan Lake'in olmadığı filmde Fermín, stoklarını yenilemek için fuayenin şirin koltuklarını ziyaret edeceğini söyledi. Açlıkla geçen aylardan sonra arkadaşım tüm kavrayışını yitirmişti, ama metabolizması gereği açlığı ve savaş sonrası yıllarının acınası bakışlarını hiç yitirmedi. Tek başıma kalmış, perdedeki hareketleri güçlükle izliyordum. Clara'yı düşünüyordum, dersem yalan söylemiş olurum. Yalnızca müzik öğretmeninin devinimleri altında terden ve hazdan ışıl ışıl yanan vücudunu düşünüyordum. Bakışlarım perdeden ayrıldı, o sırada içeriye yeni giren bir seyirci dikkatimi çekti. Koltukların ortasına doğru ilerleyen siluetini gördüm, altı sıra önümdeydi. Oturdu. Sinema yalnız insanlarla dolu, diye düşündüm. Tıpkı benim gibi.

Öykünün olaylar zincirine yoğunlaşmaya çalıştım. Kahraman, toplum törelerini hor gören iyi yürekli bir dedektifti; Veronica Lake gibi kadınların niçin duyarlı erkeklerin yaşamlarını altüst ettiğini, niçin bu erkeklerin tümünün aşırı ve ölürcesine sevdiğini, sonunda da yenildiklerini ikincil bir karakter üzerinden inceliyordu. Bir film uzmanı olan Fermín Romero de Torres onun bu tarzını "tipik bir peygamber örneği" diye isimlendirdi. Ona göre bu değişimler hiçbir şeye, ama dindar kadınlara ya da kabız daire kâtiplerine göreyse zampara bir yaşamın düşleriyle yaşayanların sıkılarak günah çıkarmasıydı. Kendimi arkadaşımın yerinde, fuayenin şirin koltuğunda oturmuş eleştiri yaparken düşleyerek gülümsedim. Ama

gülümseyiş yüzümde dondu. Altı sıra önüme oturan seyirci arkasına dönüp gözlerini bana dikerek bakmaya başladı. Projektörün sisli ışıkları yalnızca dış hatları gösteren titrek parlaklıktaki cılız bir ışın demeti halinde salonun karanlığını delip geçiyordu. Hemen yüzü olmayan adamı, Coubert'i anımsadım. Çelik bakışlarını, gözkapaksız parlak gözlerini; karanlıkta, var olmayan dudaklarını yalayarak gülümseyişini. Soğuk bir elin yüreğimi sıkıştırdığını hissettim. Perdede iki yüz keman birden çalmaya başladı, çatışmalar, bağrışmalar eşliğinde sahne sona erdi. Salon bir süre koyu bir karanlığa gömüldü, yalnızca tansiyonumu yükselten kalp atışlarımı duyabiliyordum. Mavi ve mor sisli bir ışığın belirmesiyle perdede yavaşça yeni bir sahneye geçildi. Yüzü olmayan adam ortadan kaybolmuştu. Arkama döndüm, bir an ara koridorda yürüyerek yeme içme safarisinden dönen Fermín'in yanından geçen bir siluet gördüm. Fermín sıraya yöneldi, koltuğuna oturup bana cevizli bir çikolata uzattı.

"Daniel, bir rahibe kıçı gibi bembeyaz kesilmişsin. İyi misin?" diye sordu, bana kaygıyla bakarak...

Salonda gizemli bir hava oluştu.

"Garip kokuyor," diye uyardı, Fermín. "Bir encümen ya da avukatın kokuşmuş osuruğuna benziyor."

"Hayır. Yanık kâğıt kokuyor."

"Hadi gel. Limonlu bir Sugus tatlısı alalım... içinde her şey var."

"Canım istemiyor."

"Bir dene, o zaman bir Sugus tatlısının seni tüm sıkıntılarından kurtardığını görürsün."

Tatlıyı montumun cebine koyup Veronica Lake'e ya da onun öldüren cazibesinin kurbanlarına aldırmaksızın filmin geri kalan kısmını izlemek için salona girdim. Fermín Romero de Torres çikolatalarıyla ve gösterimle meşguldü. Filmin bitiminde ışıklar yandığında kendimi kötü bir rüyadan uyanmış gibi hissettim, sanki o adamın görüntüsü belleğimin bir oyunuydu. Ama karanlıktaki o bir anlık bakışı verdiği mesajı anlamama yetti. Beni ve yaptığımız anlaşmayı unutmamıştı.

12

Fermín'in bize katılışının ilk sonuçları kısa zamanda ortaya çıktı: Daha fazla boş zamanım olduğunu keşfettim. Fermín bir müşterinin talebi üzerine dışarıda, egzotik kitaplar avında olmadığı zamanlar vaktini dükkândaki kitapların kayıtlarını düzenleyerek, pazar stratejileri düşleyerek, dükkânın tabelasını, camlarını ışıl ışıl oluncaya kadar parlatarak ya da küçük bir bez parçası ve biraz alkolle kitapların ciltlerini temizleyerek geçiriyordu. Onun bu umulmadık yardımıyla, boş zamanlanmı sürekli ertelediğim birkaç işe ayırmaya karar verdim: Carax'ın gizemini çözme girişimlerim ve en önemlisi, gerçekten çok özlediğim dostum Tomás Aguilar ile daha çok vakit geçirmek.

Tomás ağzı sıkı ve ağırbaşlı bir çocuktu, diğer çocuklar onun bir katile benzeyen yüz hatlarının sağladığı ciddiyetten ve ürkütücü bakışlarından korkuyorlardı. Bir güreşçinin vücut yapısına, gladyatör omuzlarına ve insanın içine işleyen çelik bakışlara sahipti. Onunla yıllar önce, Caspe Sokağındaki Cizvit Okulu'na başladığımın ilk haftasında yumruk yumruğa bir kavgada tanıştım. Babası derslerden sonra onu almaya, yanında büyük olasılıkla Tomás'ın ablası olan kibirli bir kızla gelirdi. Kıza uygunsuz laf atmak gibi parlak bir düşünceye kapılmıştım, daha göz kırpmadan Tomás üstüme atlayıp yumruk yağdırmaya başladı. Acısını birkaç hafta çektim. Tomás benden iki kat büyük, güçlü ve vahşiydi. Okuldaki düello sırasında çevremiz kanlı kavgalara susamış çocuklarca sarılmıştı, bir dişimi yitirdim, ama direnç kazandım.

Babama ya da beni böyle döven insanı cezalandırmayı düşünen rahiplere onun ismini vermeyi reddettim. Ben dayak yerken baş düşmanımın babasının da diğer çocuklarla birlikte keyifle bu dövüşü izlediğinden de söz etmedim.

"Benim hatamdı," deyip konuyu kapattım.

Üç hafta sonra Tomás teneffüste yanıma geldi. Dizlerimin bağı çözülmüştü. İşimi tamamen bitirmeye geldi, diye düşündüm. Kekelemeye başladım, ama sonra onun dayak olayı için özür dilemek istediğini anladım, çünkü kavganın haksız ve eşit olmadığını düşünüyordu.

"Kardeşini incittiğim için asıl özür dilemesi gereken benim," dedim. "Bunu daha önce söylemem gerekirdi ya, bana öyle bir vurmuştun ki konuşamıyordum."

Tomás başını önüne eğdi, kendisinden utanıyordu. Kayıp bir ruh gibi okul koridorlarında, sınıflarda dolaşan bu sessiz devi, o utangaç halini şaşırarak izledim. Öteki tüm çocuklar -ben dahil- onun sertliğinden ürküyorduk, kimse onunla konuşmaya ya da gözlerine bakmaya cesaret edemiyordu. Başı önünde, neredeyse titreyerek, bana kendisiyle arkadaş olmayı isteyip istemeyeceğimi sordu. İstediğimi söyledim. Elini uzattı, tokalaştık. El sıkışı sertti, yine de çekinmedim. O öğleden sonra beni okul sonrası hafif bir yemek ve odasında sakladığı hurda metallerden yapılma küçük makinelerden oluşan koleksiyonunu göstermek için evine davet etti.

"Bunları ben yaptım," diye açıkladı, gururla.

Nasıl çalıştıklarını, hatta ne işe yaradıklarını bile anlama yeteneğinden yoksundum, ama tek söz etmedim. Yalnızca hayranlıkla başımı salladım. Bana öyle geldi ki, bu yalnız, irikıyım çocuk kendi arkadaşlarını yaratmıştı ve ben onlarla tanışan ilk kişiydim. Bu onun sırrıydı. Ben de kendiminkini paylaştım. Annemi ve onu ne çok özlediğimi anlattım. Sesim titremeye başlayınca Tomás tek söz etmeden beni kucakladı. On yaşındaydık. O günden sonra Tomás Aguilar benim -ben de onun- en iyi arkadaşım oldu.

Görünümüyle insanları ürküten Tomás saldırgan bakışlarına karşın barışçıl ve iyi kalpli biriydi. Biraz kekeliyordu, özellikle konuştuğu kişi annesi, ablası ya da ben değilsem, hep zorlanıyordu. Tuhaf buluşlara ve mekanik aygıtlara aşırı bir merakı vardı, sonraları gramofondan diğer makinelere dek tüm mekanik düzenekleri, sırlarını çözmek amacıyla söküp taktığını keşfettim. Benimle birlikte değilse ya da babasıyla çalışmıyorsa zamanının çoğunu odasında anlaşılmaz düzenekler tasarlayarak geçiriyordu. Zekâsıyla deneyim eksikliğinin üstesinden geliyordu. İlgi alanları, Gran Via'daki trafik ışıklarının eşzamanlı hale getirilmesi, Montjuic Pınarları'nın gizeminin aydınlatılması ya da Tibidabo eğlence parkındaki kendiliğinden hareket eden saat makinesi parçalarının özü gibi gerçek dünyayı çevreleyen ayrıntılardı.

Öğleden sonraları babasının ofisinde çalışan Tomás, kimi zaman, yolu düştüğünde bizim dükkâna uğrardı. Babam, onun buluşlarına her zaman ilgi gösterir, ona mekanik üzerine el kitapları ya da Tomás'ın çok sevdiği

Edison ve Eyfel gibi mühendislerin yaşam öyküsünü anlatan kitaplar verirdi. Yıllar geçtikçe Tomás, babama daha da yakınlaştı, eski bir elektrik fanının parçaları üzerinde deneyim kazanıp zamanını bibliyografik dizin kartlarının dosyalanmasıyla ilgili otomatik bir sistem icat etmeye çalışarak geçirmeye başladı. Dört yıldan beri bir proje üzerinde çalışıyordu, ama babam hâlâ onun bu sürecine büyük bir ilgi gösteriyordu, çünkü Tomás'ın kalbinin kırılmasını istemiyordu.

Tomás'la Fermín'i ilk tanıştırdığımda, Fermín'in arkadaşıma nasıl davranacağını merak ediyordum.

"Siz Daniel'in mucit arkadaşı olmalısınız. Sizinle tanışmak benim için bir onur. Fermín Romero de Torres, Sempere kitapçısının bibliyografik danışmanı, hizmetinizdeyim."

'Tomás Aguilar," diye kekeledi dostum, gülümseyerek Fermín'in elini sıktı.

"Dikkat et, dostum, sizinki el değil sanki bir hidrolik pres. Şirketteki işim için bir kemancının parmaklarına ihtiyacım var."

Tomás elini çekip özür diledi.

"Şimdi söyleyin bakalım, Fermat Teoremi'nin neresindesiniz?" diye sordu Fermín, parmaklarını ovuşturarak.

Sonra matematiğin gizemi hakkında bana tümüyle yabancı gelen anlaşılmaz bir tartışmaya başladılar. O günden sonra Fermín, Tomás'a karşı her zaman saygılı bir üslupla davrandı ya da onu "doktor" diye seslenerek çağırdı ve kekemeliğini görmezden gelmeye özen gösterdi. Fermín'in sonsuz sabrının bir karşılığı olarak Tomás, ona üzerinde mavi gökyüzü resimleriyle yeşil otlaklarda sürüler halinde gezen inek figürlerinin yer aldığı kutularda İsviçre çikolataları getirdi.

"Arkadaşın Tomás yetenekli bir çocuk, ama içinde itki yok, biraz hırslı davranması onun yararına. Ancak bu şekilde bir yere varabilir," dedi günün birinde, Fermín. "Al sana bilim adamı zekâsı. Albert Einstein'ı bir düşün. Bunların tümü şaşırtıcı buluşlar ve ilk pratik uygulaması onun izni alınmaksızın kullandıkları atom bombasıyla oldu. Tomás boksör suratıyla akademik eğitiminde zorlu bir süreçten geçecek. Bu dünyada mahkemeleri ayakta tutan tek düşünce önyargıdır, bunu unutma."

Tomás’ı yoksul bir hayattan ve yanlış anlaşılmaktan kurtarma isteğiyle hareket eden Fermín, dostumun az gelişmiş sosyal yönlerini geliştirmek zorunda olduğuna karar verdi.

"İyi bir maymuna benziyor o, insan sosyal bir hayvandır. Karakteristik özellikleri, ahbap çavuş ilişkileri, akraba kayırmacılık, rüşvet yemek ve dedikodu etmektir. Bunlar bizim 'etik davranışlarımızın’ temel kaynağıdır," diye iddia etti. "Tamamen biyolojik bir olgu."

"Abartmıyor musun?"

"Kimi zaman öylesine safsın ki, Daniel."

Tomás’ın sert bakışları zengin El Siglo Mağazası’nın yanındaki Pelayo Sokağı’nda bir ofiste yönetici olarak çalışan babasından miras kalmıştı. Sinyor Aguilar her zaman haklı olma ayrıcalığına sahip bir soydan geliyordu. Katı inançları olan bir adamdı, başka şeylerin yanı sıra, oğlunun hem korkak, hem de akılca yetersiz olduğuna inanıyordu. Bu utanç verici özellikleri kapatmak için, ilk çocuğunu düzeltmek umuduyla her çeşit özel hoca tuttu. "Sizden oğluma bir ahmakmış gibi ders vermenizi istiyorum, anlıyor musunuz?" dediğini sıklıkla duyacaktım. Öğretmenler her şeyi hatta yalvarmayı bile denediler, ama Tomás onlarla yalnızca Katolik aksanıyla ve hiç kekelemeden Latince konuşuyordu. Er ya da geç hepsi onun bir deli olabileceğinden korkarak istifa etti: Tüm bildikleri kendileriyle Arami dilinde cinlerden eğitim almış gibi coşkuyla konuşmasıydı. Sinyor Aguilar’ın tek umudu, askerlik görevinin oğlunu bir erkek yapacağıydı.

Tomás’in Beatriz isminde, bizden bir yaş büyük bir ablası vardı. Bu dostluğumuzu ona borçluydum, çünkü uzun zaman önce, o öğleden sonra, onu, babasının elinden tutmuş, okulun dağılmasını beklerken görüp o tatsız davranışta bulunmaya karar vermeseydim arkadaşım, bana o dayağı atmaz, ben de hiçbir zaman onunla konuşmaya cesaret edemezdim. Bea Aguilar annesine çok benziyordu ve babasının gözbebeğiydi. Kızıl saçlıydı, zarif bir solgunluğu vardı, her zaman saf yün ya da ipekten pahalı giysiler giyerdi. Bir manken beline sahipti, kendi peri masalının prensesi rolünde çevrede düz bir çubuk gibi dolaşıyordu. Yeşile çalan mavi gözleri vardı, ama o gözlerini "zümrüt ve safir" olarak tanımlamakta ısrarcıydı. Uzun yıllar soylu bir Katolik okulu olan Teresacı Rahibeler Okulu’nda öğrencilik yapmasına karşın, kim bilir belki de sırf bu yüzden, Bea, babasının olmadığı zamanlar ince uzun bir bardakla anason likörü içiyor, şık La Perla

Gris Mağazası’ndan aldığı ipek çoraplar giyiyor, dostum Fermín’i transa sokan beyazperde tanrıçaları gibi süsleniyordu. Onun bu görünüşüne katlanamıyordum, o da benim bu açık düşmanlığıma tepeden bakan ruhsuz, soğuk bakışlarıyla karşılık veriyordu. Bea’nin Pablo Cáceos Buendia isminde, Falanjist Partisi’nin parlak saçlı bir üyesi olan askerlik görevini teğmen olarak Murcia’da yapan bir erkek arkadaşı vardı. Galician Irmağı’nda birkaç tersanesi olan aristokrat bir aileden geliyordu ve zamanının çoğunu askeri hükümetteki amcalarına teşekkür ederek geçiriyordu. Teğmen Cascos Buendia insanlara Bolşevik İmparatorluğumun çöküşünün yakınlığı, İspanyolların genetik ve manevi üstünlüğü gibi konularda konferans verebileceği hiçbir fırsatı kaçırmazdı.

"Marks öldü," derdi ciddiyetle.

"Tam olarak 1883 yılında öldü," diye yanıtlardım.

"Kapa çeneni, mankafa, yoksa seni Cebelitarık kayalıklarına dek tekmelerim."

Erkek arkadaşı böyle konuşurken Bea’nin birçok kez kendi kendine anlamsızca güldüğüne tanık oldum. Gözlerini dikerek uzunluğunu ölçemediğim bir bakışla beni süzerdi. Ben de karşılığında güçsüz bir nezaketle düşmanların karşılıklı yaptıkları şüpheli bir ateşkese uyarcasına gülümser, ama bakışlarımı hızla ondan kaçırırdım. Ona teslim olmaktansa ölmeyi yeğlerdim, ama yüreğimin derinliklerinde Bea’den korkuyordum.

13

O yılın başlarında, Tomás'la Fermín akıllarını yeni bir tasarı üstünde birleştirmeye karar verdiler, her ikimiz de askere gitmeyecektik. Fermín Bay Aguilar'ın askerlik deneyimi konusundaki yoğun isteğine özellikle karşıydı.

"Askerlik hakkında söylenebilecek tek yararlı şey, onun toplumdaki kuşbeyinlilerin sayısını açığa çıkarmasıdır," diye düşüncesini belirtti. "İlk iki haftada anlaşılabilir bu, iki yıla hiç gerek yok. Askerlik, evlilik, kilise ve bankacılık: mahşerin dört atlısı. Evet, sen gülmeye devam et."

Fermín Romero de Torres'in anarşist-özgürlükçü eğilimi, yazgının bir oyunu, ekim ayının bir öğleden sonrası, eski bir dostun ziyaretiyle sarsıldı. Babam bir kitap koleksiyonuna değer biçmek için Argentona'ya gitmişti ve akşamdan önce dönmeyecekti. Fermín bir ip cambazı gibi merdivene tırmanarak tavanın hemen altında kalan en üst raftaki kitapları birbirine tutturmaya çalışırken ben de tezgâhta bekliyordum. Kısa bir süre sonra, güneş daha yeni inişe geçmişken Bernarda'nın profili dükkânın vitrininde belirdi. Perşembe giysilerini giyinmiş -perşembe onun tatil günüydü- bana el sallıyordu. Onu görünce kalp atışlarım hızlandı, içeriye girmesini işaret ettim.

"Yüce Tanrım, ne kadar büyümüşsün!" dedi giriş kapısından. "Seni güçlükle tanıdım... çünkü, kocaman bir adam olmuşsun."

Beni kucakladı, birkaç damla gözyaşı döküp başımı, omuzlarımı ve yüzümü sanki onun yokluğunda her şeyimin yerli yerinde durduğundan emin olmak istercesine elleriyle yokladı.

"Evde gerçekten özleniyorsunuz, Bay Daniel," dedi üzüntülü gözlerle.

"Ben de seni çok özledim, Bernarda. Haydi, bana bir öpücük ver."

Beni utanarak öptü, ben de her iki yanağına birkaç sesli öpücük kondurdum. Güldü. Gözlerinden anladığım kadarıyla benden Clara hakkında bir şeyler sormamı bekliyordu, ama ben sormamaya kararlıydım.

"Bugün çok güzel ve zarif görünüyorsun. Bu ziyaretini neye borçluyuz?"

"Doğrusu, uzun zamandır gelmek istiyordum, ama biliyorsun işte, hepimiz meşgulüz ve tüm bilgisine karşın Sinyor Barceló'nun çocukça istekleri var. Yalnızca işini iyi yapıp insanlarla iyi geçinmek zorundasın.

Ama bugün beni buraya getiren nedense, şey, yarın yeğenimin doğum günü, San Adriân'da oturanın, ona bir hediye almak istiyorum da. İçinde Çokça yazıyla birkaç resim bulunan güzel bir kitap, ama cahil olduğumdan ve anlamadığımdan..."

Daha ben yanıt veremeden, Blasco Ibáñez'in tüm çalışmalarının yer aldığı bez kapaklı ciltler yukarıdan düştü ve yer balistik bir gümbürtüyle sarsıldı. Bernarda'yla başlarımızı kaldırıp kaygıyla yukarıya baktık. Fermín yüzünde parıldayan gizemli bir gülüşle merdivenlerden aşağıya iniyordu, gözleri kösnüyle dolmuştu.

"Bernarda, bu..."

"Fermín Romero de Torres, Sempere'yle oğlunun bibliyografik danışmanı, hizmetinizdeyim, madam," diye araya girdi Fermín, Bernarda'nın elini tutup törensel bir edayla öperken.

"Karıştırıyor olmalısınız, ben madam değilim..."

"En azından, bir markiz," diye araya girdi, Fermín. "Tahmin etmeliydim. Pearson Bulvarındaki en güzel kadınlarla çıktım. Lütfen, çocuklar ve gençlere yönelik klasikler bölümümüzde size eşlik etme onurunu bana verin, güzel bir rastlantıyla orda Emilio Salgari'nin en iyi yapıtlarından oluşan bir antoloji ve Sandokan'ın epik öyküsünü bulabiliriz."

"Hay Allah, bilmiyorum, azizlerin yaşantısı hakkında olmasından emin değilim. Kızın babası aşırı solcu, bilirsiniz işte..."

"Daha fazla bir şey söylemeye gerek yok, burda Jules Verne'in *Esrarlı* Ada sından daha iyisini bulamayız. Muhteşem bir macera öyküsü, eğitici içeriğiyle hoşnut bırakır, çünkü tümü bilimsel."

"Öyle düşünüyorsanız..."

Fermín, Bernarda'ya nasıl sulandığını, buna karşılık kadının bu ufak tefek adamın karmaşık bakışlarıyla yer gösterici konuşma tarzının altında nasıl bunaldığına dikkat ederek olanları sessizce izledim. Fermín sanki bir parça çikolataymış gibi kadını gözleriyle yiyordu.

"Sen ne dersin, Bay Daniel? Senin düşüncen ne?"

"Fermín Romero de Torres bu konuda uzmandır. Ona güvenebilirsin."

"Şey, o zaman bana güzelce paketlersen adayla ilgili olanı alacağım. Borcum ne kadar?"

"Bu bizden," dedim.

"Hayır, olmaz, bunu duymayayım."

"Eğer izin verirseniz, madam, benden, Fermín Romero de Torres'den olsun. Beni Barcelona'nın en mutlu adamı yapmış olursunuz."

Bernarda ikimize de dikkatle baktı. Suskundu.

"Dinleyin, satın aldığım şeyin parasını ödeyeceğim, hem bu benim yeğenime vermek istediğim bir hediye..."

"Şey, o zaman, belki de karşılığında benimle bir akşam çayı içersiniz," diye hızla araya sokuşturdu Fermín, saçlarını düzelterek.

"Haydi, Bernarda," diyerek, onu yüreklendirdim. "Keyfine bak. Dinle, ben bunu paketlerken Fermín ceketini giyip gelebilir."

Fermín koşturarak arka odaya geçti, saçlarını taradı, biraz kolonya sürünüp ceketini giydi. Çaktırmadan ona birkaç duro verdim.

"Onu nereye götüreyim?" diye fısıldadı bana, bir çocuk gibi ürkekti.

“Ben olsam Els Quatre Gats’a götürürdüm," dedim. "Bir aşk macerası için uğurlu bir yer olduğunu iyi biliyorum."

Paketi Bernarda’ya uzatıp ona göz kırptım.

"O halde sana olan borcum ne, Bay Daniel?"

"Emin değilim. Öğrenince sana söylerim. Kitabın üstünde fiyat yazmıyor, babama sormam gerek," diye yalan söyledim.

Cennette, bir kereliğine olsun, bu çifte bir şans tanınmasını sağlayacak birilerinin olmasını umarak onların Santa Ana Sokağı’ndan kol kola uzaklaşmalarını izledim. Kapalı tabelasını dükkânın camına astım.

Kapı çıngırağının çıngırdadığım duyduğumda babamın sipariş defterine bakmak için arka odaya yeni geçmiştim. Fermín’in bir şeyler unutmuş olabileceğini düşündüm, belki de babam iş gezisinden erken dönmüştü.

"Buyrun?"

Birkaç saniye geçti, yanıt gelmedi. Sipariş defterinin sayfalarını karıştırmayı sürdürdüm.

Dükkânın içinde yavaşça dolaşan ayak seslerini işittim.

"Fermín? Baba?"

Yanıt yoktu. Boğuk bir gülme sesi duydum ve defteri kapadım. Belki de bir müşteri kapalı tabelasına dikkat etmemişti. Gelenin kim olduğuna bakmak için dışarı çıkmak üzereyken raflardan düşen kitap seslerini duydum. Yutkundum. Bir mektup açacağını sıkıca kavrayıp arka odadan kapıya doğru usulca süzüldüm. İkinci kez seslenmeye cesaret edemedim. Az sonra ayak seslerini yeniden duydum, uzaklaşıyordu. Kapı çıngırağı çıngırdadı, caddeden gelen bir hava akımı hissettim. Dükkânın içini dikkatle inceledim. İçeride kimse yoktu. Giriş kapısına koşarak kapıyı iki kez kilitledim, derin bir soluk aldım, kendimi korkak ve gülünç

buluyordum. Satış tezgâhının üstündeki küçük bir kâğıt parçası dikkatimi çektiğinde arka odaya geri dönmek üzereydim. Yaklaştıkça onun bir fotoğraf olduğunun ayrımına vardım, kalın bir kartona basılmış eski bir stüdyo resmi. Kenarları yanıktı, bulanık görüntünün üstünde mangal kömürüyle konulmuş işaretler vardı. Lambanın ışığı altında iyice inceledim. Kameraya gülümseyen genç bir çiftin fotoğrafıydı. Erkek, açık renk saçları ve ince, aristokratik yapısıyla on yedi ya da on sekiz yaşından daha fazla göstermiyordu. Kadınsa en fazla bir ya da iki yaş daha genç olmalıydı. Kısa siyah saçlarıyla biçimlenmiş keskin yüz hatları, solgun bir teni vardı. Mutlulukla kendinden geçmiş görünüyordu. Adam kolunu kadının beline sarmıştı, kadınsa sanki adamın kulağına muzipçe bir şeyler fısıldıyordu. Onların bu görüntüsü bende, sanki bu iki yabancı, tanıdığım iki eski dostummuş gibi sıcak bir hava yarattı. Arkalarındaki eski moda şapkalarla dolu gösterişli vitrini güçlükle fark ettim. Bütün dikkatimi çifte yöneltmiştim. Giysilerinden resmin en az yirmi beş, otuz yıl önce çekildiğini tahmin edebildim. Resim yalnızca gençlerin gözlerinde görülebilen bir zenginlikle, aydınlık ve umut doluydu. Fotoğrafın kenarları neredeyse tamamen yanmıştı, ama eski model tezgâh masasının ardında sert bir yüz hâlâ seçilebiliyordu, cama işlenmiş kabartma yazıların ardında hayaleti anımsatan bir görüntü.

ANTONIO FORTUNY
Oğulları
Kuruluş 1888

Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı'na döndüğüm gece Isaac, bana Carax'ın, babasının Fortuny olan soy ismini değil annesinin soy ismini kullandığını söylemişti. Carax'ın babasının Ronda de San Antonio'da şapka dükkânı varmış. Genç adamın Julián Carax olduğundan emin olmak için portredeki çifte yeniden baktım, kendisine yaklaşan alevleri görmeksizin geçmişten bana doğru gülümsüyordu.

GÖLGELER KENTİ

14

Ertesi sabah Fermín işe aşk Tanrısı Eros'un kanatlarını kuşanmış bir halde, gülümseyerek ve ıslıkla bolero çalarak geldi. Başka zaman olsa, Bernarda'yla çıktığında neler yaptıklarını sorardım, ama o gün onun şiirsel patlamalarını dinleyecek durumda değildim. Babam, Profesör Javier Velázquez'e saat on birde üniversitedeki çalışma odasında teslim edilmek üzere, uzunca bir sipariş listesi hazırlamıştı. Profesörün isminin çokça anılması Fermín'i ürkütmüştü, bu yüzden kitapları tek başıma götürmeyi önerdim.

"Bu üzücü örnek fırsatçı bir namussuzdan başka bir şey değil. Faşist bir kıç yalayıcısı," diye bildirdi, Fermín, işaret parmağını havaya kaldırıp intikamcı bir ruh haliyle poz vererek. "Profesörlüğünün arkasına sığınarak kadınları baştan çıkarır. Yemin ederim, fırsatını bulsa Gertrude Stein'i bile becerir."

"Sakin ol, Fermín. Velázquez ödemelerini aksatmaz, her zaman fazladan ödeme yapar, üstelik, bizi herkese öneriyor," dedi, babam.

"O para masum bakirelerin kanıyla lekelenmiştir," diye karşı çıktı, Fermín. "Tanrı aşkına, burda size yeminle söylüyorum ki, asla yaşı küçük bir kadınla yatmadım, böyle bir saplantı ya da eğilime de girmedim. Bugün neysem önce de aynıydım, bunu aklınızdan çıkarmayın, ama her şeye karşın yanıma geldiklerinde onlarla berabermişim gibi bir görüntü sergilediğim bir dönem olabilir. Sonraları buna da izin vermedim, bir kızın uçuk kaçık bir tip olduğunu hissedersem kimlik bilgilerini ya da o yoksa, ailesinin iznini gösteren bir belge görmedikçe onunla yakınlaşmam. Kişi kimi etik standartları korumalı."

Babam gözlerini devirdi. "Seninle tartışmak anlamsız, Fermín."

"Şey, eğer haklıysam, haklıyımdır."

Yeni bir tartışmanın patlak vereceğini hissederek bir gece öncesinden hazırladığım paketi aldım... bir çift Rilke ile Darwin taraftarlarına atfedilen, İspanyolların komşuları Fransızlardan daha üstün bir maymun soyundan geldiğini öne süren uyduruk bir deneme. Kapı ardım sıra kapandığında Fermín'le babam etik üstüne derin bir tartışmaya başlamışlardı.

Görkemli bir gündü; gökyüzü çelik mavisiydi, tertemiz bir esinti denizin ve sonbaharın hoş kokulu serinliğini taşıyordu. Barcelona ekimini her zaman yeğleyeceğim. Bu dönemde kentin ruhu caddelerde gururla

dolaşırken, siz Canaletas'ın eski pınarlarından su içerek kendinizi daha bilge hissedersiniz, bir kez bile klor tadı vermez o sular. Ayakkabı boyacılarını, öğle paydosundan dönen yazmanları ve süpürgelerini boya fırçası gibi kullanarak noktacı bir ressamın vuruşlarıyla caddeleri parlatmaya niyetli görünen çöpçüleri atlatarak coşkuyla yürüdüm. O günlerde Barcelona daha yeni yeni otomobillerle dolmaya başlamıştı, Balmes Sokağı'nın köşesindeki trafik ışıklarına geldiğimde, gri paltolu ofis yazmanlarının oluşturduğu bir kalabalık kan kırmızı bir Studebaker limuzine sanki yarı çıplak bir müzikhol yıldızını süzüyormuşçasma arzuyla bakıyordu. Trafik ışıklarını, otomobilleri ve hatta sepetli motosikletleri ardımda bırakarak Balmes'ten Gran Via'ya doğru yoluma devam ettim. Bir dükkânın vitrininde gördüğüm Philips afişi yeni bir mesihin geldiğini duyuruyordu, bir televizyon. Kimileri bu tuhaf aletin yaşamımızı sonsuza dek değiştireceğini, hepimizi Amerikalılar gibi geleceğin yaratıklarına dönüştüreceğini öne sürüyorlardı. Sanat teknolojisi alanında her zaman modern olan Fermín Romero de Torres, vahşi sonuçlarını şimdiden görmüştü.

"Televizyon, sevgili Daniel, Deccal'dır, seni temin ederim ki, yalnızca üç ya da dört kuşak sonra insanlar nasıl yelleneceklerini bile bilemez olacaklar. İnsanoğlu mağaralarda yaşamaya, ortaçağ vahşetine ve buzul dönemindeki aptallığına geri dönecek. Dünyamız kitaplarda yazdığı gibi bombayla yok olmayacak... gülmeyle, bayağılıkla, her şeyi alaya almakla ve alçakça bir şakayla sona erecek."

Profesör Velázquez'in ofisi, üniversite kampusündeki Edebiyat Fakültesinin ikinci katında, hipnotik bir satranç tahtasını andıran çiniler ve güney verandasına yayılan tozlu ışıklarla kaplı bir koridorun sonundaydı. Profesörü konferans salonlarından birinin kapısında, bir kız öğrencinin olağanüstü görüntüsüne kapılmış ve onu dinlerken buldum. Öğrenci, belinin kıvrımlarını ve ince ipek çoraplarla örtülü baldırlarını ortaya çıkaran koyu kırmızı bir elbise giymişti. Profesör Velázquez bir Don Juan olarak nam salmış olmaktan hoşnuttu; namuslu genç bir hanımın duyusal eğitiminin, herkesçe bilinen bir hafta sonu, Sitges Sahillerindeki küçük bir otelde baş başa, Aleksandirinleri[1] ezbere okumaksızın tamamlanmadığını öne sürenler vardı.

Ticari içgüdülerim söyleşilerini bölmemem gerektiği konusunda beni uyarıyordu, ben de bu yüzden kız öğrenciyi düş gücümle soyarak zaman öldürmeye karar verdim. Belki tempolu yürüyüş isteğimi kabartmıştı ya da

on sekiz yılımın bir kusuruydu, zamanımı kızların etini, kemiğini gösteren dergilerden çok eski kitapların sayfalarını süsleyen ilham perileri arasında geçirdiğimi söylememe gerek yok -bana hep Clara Barcelo'dan daha uzak bir sevgiliyi anımsatırlardı. Nedeni ne olursa olsun, kızın giyinik vücudunun baştan çıkarıcı, eşsiz güzellikteki ayrıntılarının her birini belleğime yerleştiririrken- onu yalnızca arkadan görebiliyordum, ama tüm görüntüsünü hayalimde canlandırmıştım, belli belirsiz bir titremenin omurgamdan aşağıya doğru aç kurtlar gibi koşturduğunu duyumsadım.

"Bak sen, Daniel burda," diye bağırdı, Profesör Velázquez. "Tanrıya şükürler olsun, geçen seferki, hani şu ismi bir matodorunkine benzeyen o deli değil de sen geldin. Bana sarhoş ya da bir zırdeli gibi göründü. İğneleyici bir tonda 'diken' sözcüğünün kökenini bilip bilmediğimi sordu."

"Doktorun ona verdiği güçlü ilaçlardandır. Karaciğeriyle ilgili bir sorun var da."

"Bütün gün kafası iyidir, hiç kuşkusuz," dedi, Velázquez. "Yerinde olsam polisi arardım. Bahse girerim, sabıka kaydı vardır. Aman Tanrım, ayakları da nasıl kokuyordu öyle... Cumhuriyet yıkıldığından beri ortalıkta bir küvet yüzü görmeden dolaşan öyle çok boktan solcu var ki."

Profesör Velázquez'le görüşen öğrenci yüzünü döndüğünde Fermín için mantıklı başka özürler öne sürmek üzereydim, sanki bir an dünyanın dönüşü durdu. Kızın, bana gülümsediğini görünce kulaklarıma kadar kızardım.

"Merhaba, Daniel," dedi, Beatriz Aguilar.

Onu başımla selamladım, dilim tutulmuştu. En iyi dostumun ablasına, Bea'ye sulanmıştım. Beni ürküten tek kadına.

"Vay, tanışıyor musunuz yoksa?" diye sordu, Velázquez şaşırmıştı.

"Daniel eski bir aile dostumuzdur," diye açıkladı, Bea. "Benim kendini beğenmiş ve kibirli biri olduğumu yüzüme karşı söylemeye cesaret eden tek kişidir."

Velázquez şaşkınlıkla bana baktı.

"Bu on yıl önceydi," diye açıkladım. "Üstelik onu demek istememiştim."

"Eh, hâlâ bir özür bekliyorum."

Velázquez içtenlikle gülerek paketi elimden aldı.

"Sanırım burda ayak altındayım," dedi paketi açarken. "Ah, harika. Dinle, Daniel, Francisco Franco Bahamonde tarafından yazılmış, önsözünü

Pemân'ın hazırladığı *Fas Kasabı: Generalissimo'nun Fas Savaşı Anıları*[2] isimli bir kitabı aradığımı babana ilet."

"Olmuş sayın. Birkaç hafta içinde size bilgi veririz."

"Sözüne güveniyorum, şimdi izninizle. Otuz iki şaşkın beyin beni bekliyor."

Profesör Velázquez, bana göz kırparak konferans salonuna girdi. Nereye bakacağımı bilmiyordum.

"Dinle Bea, o hakaret hakkında, yemin ederim ben..."

"Yalnızca seni kızdırıyordum, Daniel. Onun bir çocukluk saçmalığı olduğunu biliyorum, üstelik, Tomás, seni yeterince dövmüştü."

"Hâlâ acıyor."

Bea'nin gülümseyişi bir barış ya da en azından bir ateşkes önerisi gibiydi.

"Ayrıca, sen haklıydın, ben biraz kendini beğenmiş, kimi zaman da kibirli biriyim," dedi. "Benden çok hoşlanıyorsun, değil mi, Daniel?"

Soru beni çok şaşırtmıştı. Düşmanınız olarak gördüğünüz kişi düşmanca davranmayı bırakınca ona karşı olan tüm düşmanlığınızın bitebildiğini fark ettim, yeni bir dost kazanmıştım.

"Hayır, bu doğru değil."

"Tomás, benden hoşlanmadığının doğru olmadığını, babama katlanamadığını ve beni bunun sorumlusu olarak gördüğünü, çünkü onunla karşılaşmaya cesaretin olmadığını söyledi. Seni kınamıyorum. Kimse babamla karşılaşmayı göze alamaz."

Yanaklarımdaki kan çekilmişti, ama birkaç saniye sonra başımı sallayıp gülümserken buldum kendimi. "Kimileri Tomás'ın beni benden daha iyi tanıdığını söylerler."

"Onu bundan daha iyi ifade edemem. Kardeşim hepimizin içini dışını bildiği halde, asla hiçbir şey söylemez. Ama ağzını açmaya bir karar verirse, dünya yerinden oynar. Bilirsin, seni çok seviyor."

Omuzlarımı kaldırıp başımı önüme eğdim.

"Hep senden, babandan, kitapçı dükkânından ve birlikte çalıştığınız şu dostunuzdan bahsediyor. Tomás, onun keşfedilmeyi bekleyen bir deha olduğunu söylüyor. Kimi zaman sizi, evdekilerin dışında, kendi gerçek ailesi gibi görüyor."

Gözlerim gözleriyle buluştu: sert, dobra ve korkusuzdu. Ne söyleyeceğimi bilemediğimden yalnızca gülümsemekle yetindim.

Dürüstlüğüyle beni yakaladığını hissettim, avluda bakışlarımı önüme eğdim.

"Burda okuduğunu bilmiyordum."

"Bu benim ilk yılım."

"Edebiyat?"

“Babam fen bilimlerinin güçsüz cinsiyetlere göre olmadığını düşünüyor.”

"Elbette. Bir sürü rakam."

"Önemsemiyorum, çünkü okumayı seviyorum. Ayrıca burda ilginç insanlarla karşılaşabilirsin."

"Profesör Velazquez gibi mi?"

Bea dudaklarını büzüp alay edercesine baktı. "İlk yılım olabilir, ama kimin ne olduğunu anlayacak kadar bir şeyler biliyorum, Daniel. Özellikle de onun tipindeki insanları."

Nasıl bir tip olduğumu merak ettim.

"Ayrıca Profesör Velázquez, babamın iyi bir arkadaşıdır. İkisi de İspanyol Opereti’ni Koruma ve Yükseltme Topluluğu’na üye."

Etkilenmiş gibi bakmaya çalıştım. "Soylu bir uğraş. Ya erkek arkadaşın Teğmen Cascos Buendia, o nasıl?"

Yüzündeki gülüş bir anda kayboldu. "Pablo üç hafta sonra izinli olarak burda olacak."

"Mutlu olmalısın."

"Çok. O önemli bir adam, gerçi onun hakkında neler düşündüğünü tahmin edebilirim."

Bu konuda biraz kuşkuluyum, diye düşündüm. Bea, beni gergin bakışlarla izliyordu. Konuyu değiştirmek üzereydim, ama dilimi tutamadım.

"Tomás evlenip El Ferrol’a yerleşeceğinizi söyledi."

Gözlerini kırpıştırmaksızın başıyla onayladı. "Pablo askerliğini bitirir bitirmez."

"Sabırsızlanıyor olmalısın," dedim, sesimde kinci bir vurgu, Tanrı bilir nereden gelen saygısız bir ton vardı.

"Çok önemsemiyorum, gerçekten. Orda ailesinin hatırı sayılır bir mal varlığı, birkaç tane tersanesi var, Pablo onlardan birinin başına geçecek. Liderlik konusunda önemli bir yeteneği var."

"Belli."

Bea zorla gülümsedi. "Üstelik Barcelona'yı yeterince gördüm, bunca yıldan sonra..." Gözleri yorgun ve hüzünlü bakıyordu.

"El Ferrol'un büyüleyici bir yer olduğunu duydum. Yaşam doluymuş. Deniz ürünlerinin, özellikle de örümcek yengeçlerinin muhteşem olduğu söyleniyor."

Bea başını sallayarak iç geçirdi. Öfkesinden ağlamak istiyormuş gibi bir hali vardı, ama çok gururluydu. Bunun yerine dingince gülümsedi.

"On yıl sonra bile beni aşağılamak hoşuna gidiyor, değil mi, Daniel? Devam et öyleyse, çekinme. Dost olabileceğimizi ya da öyle görünebileceğimizi düşünmek benim hatam, ama kardeşim kadar iyi olmadığımı tahmin etmeliydim. Zamanını çaldığım için üzgünüm."

Arkasına dönüp kütüphaneye bağlanan koridorda yürümeye başladı. Siyah beyaz çiniler boyunca hareketlerini izledim, gölgesi salonun pencerelerinden süzülen ışıklarla kesiliyordu.

"Bea, bekle."

Kendimi lanetleyerek peşinden koştum. Onu kolundan tutarak koridorun ortasında durdurdum. Bana öfkeli bir bakış attı.

"Özür dilerim. Ama yanılıyorsun: Bu senin değil, benim hatam. Kardeşin kadar iyi olmayan biri varsa o da benim. Eğer seni aşağıladıysam bu, senin o aptal erkek arkadaşını kıskanmamdan ve senin gibi birinin onun peşinden El Ferrol'a gideceğini düşünerek kızmamdan kaynaklanıyor. Yoksa orası Kongo da olabilirdi."

"Daniel..."

"Hakkımda yanılıyorsun, eğer denememe izin verirsen arkadaş olabiliriz, çünkü şimdi benim ne kadar değersiz biri olduğumu biliyorsun. Hem Barcelona konusunda da yanılıyorsun, çünkü her şeyi gördüğünü sanıyorsun, ama bunun doğru olmadığına garanti verebilirim. Eğer izin verirsen bunu sana kanıtlayabilirim."

Yüzünde bir gülümsemenin parlayıp söndüğünü, sessiz bir gözyaşının yanağından usulca süzüldüğünü gördüm.

"Haklı olsan iyi olur," dedi. "Çünkü eğer değilsen seni kardeşime söylerim, kafanı bir tapa gibi çekip çıkarır."

Elimi ona uzattım. "Bu daha uygun. Dost muyuz?"

O da elini uzattı.

"Cuma günü derslerin saat kaçta bitiyor?" diye sordum.

Biraz duraksadı. "Beşte."

"Saat tam beşte seni manastırda bekleyeceğim. Karanlık bastırmadan önce, Barcelona'da henüz görmediğin yerler olduğunu sana kanıtlayacağım ve sen de o aptal El Ferrol'a gidemeyeceksin. Onu sevdiğine inanmıyorum. Gidersen, şehrin anısı seni cezalandıracak ve acı içinde öleceksin."

"Kendinden çok emin görünüyorsun, Daniel."

Saatin kaç olduğundan bile hiçbir zaman emin olmayan ben cahilce bir inançla başımı salladım. Koridorun sonsuzluğunda Bea'nin silueti karanlığa karışıncaya dek orada durup onun yürüyüşünü seyrettim. Kendi kendime, ne halt etmeye böyle davrandığımı sordum.

15

Fortuny şapka dükkânı ya da ondan geriye ne kaldıysa, Ronda de San Antonio'daki Goya Plaza'nın yanında, isten kararmış, yoksul görünümlü dar bir binanın giriş katında yıkık dökük bir halde duruyordu. Kirli pencerelerdeki kabartma harfleri hâlâ okunabiliyordu. Paris'ten yeni moda ölçümü yapılmış çizimlerin sözünü veren melon şapka biçimindeki bir duyuru dükkânın girişinde asılıydı. Kapı en az on yıldır kullanılmadığı belli olan bir asma kilitle kilitlenmişti. Karanlık iç kısımları görmeye çalışarak alnımı cama dayadım.

"Kiralamak için geldiyseniz geç kaldınız," diye bir ses arkamda şamar gibi patladı. "Yönetici çoktan ayrıldı."

Benimle konuşan kadın altmış yaşlarında olmalıydı, tüm dindar dulların ulusal giysisini giyinmişti. Saçlarını kapayan pembe eşarbın altından bir çift bigudi görünüyordu, yumuşak terlikleri dizkapaklarına dek uzanan ten rengi çoraplarıyla uyumluydu. Onun binanın kapıcısı olduğunu sandım.

"Dükkân kiralık mı?"

"Bunun için gelmedin mi?"

"Aslında hayır, ama kim bilir, bakarsın ilgilenebilirim."

Kapıcı, beni onaylayıp onaylamayacağını tartarak kaşlarını çattı. Ticari bir marka olmuş melek gülümseyişimi takındım.

"Dükkân kapanalı ne kadar oldu?"

"Yaşlı adam öldüğünden bu yana geçen on iki kocaman yıl."

"Sinyor Fortuny? Onu tanıyor musunuz?"

"Kırk sekiz yıldır burdayım genç adam."

"O zaman belki Sinyor Fortuny'nin oğlunu da tanırsınız."

"Julián'ı mı? Elbette tanırım."

Yanmış fotoğrafı cebimden çıkarıp kadına gösterdim. Bu fotoğraftaki genç adamın Julián Carax olup olmadığını bana söylemenizde bir sakınca var mı?"

Kapıcı, bana kuşkuyla baktı. Fotoğrafı alarak inceledi.

"Onu tanıdınız mı?"

"Carax, annesinin kızlık soyadıydı," diye açıkladı kapıcı, yadırgayan bir tonla. "Bu Julián, evet. Onu çok sarışın biri olarak anımsıyorum, ama bu fotoğrafta saçları daha koyu çıkmış."

"Kızın kim olduğunu söyleyebilir misiniz?"

"Kim soruyor?"

"Özür dilerim, adım Daniel Sempere. Sinyor Carax, yani Julián hakkında araştırma yapıyorum."

"Julián 1918 ya da 1919 yılları arasında Paris’e gitti. Babası, onun orduya katılmasını istiyordu, anlarsın. Sanırım annesi de onu alıp götürdü, böylelikle Julián tüm bunlardan yakasını kurtarabildi, zavallı çocuk. Sinyor Fortuny tavan arasındaki dairesinde bir başına kaldı."

"Julián’ın Barcelona’ya ne zaman döndüğünü biliyor musunuz?"

Kapıcı, bana dikkatle baktı, ama bir süre hiç konuşmadı.

"Bilmiyor musun? Julián aynı yıl Paris’te öldü."

"Efendim?"

"Julián göçüp gitti, dedim. Paris’te. Burdan ayrıldıktan kısa bir süre sonra orduya katılsaydı onun için daha iyi olurdu."

"Bunu nerden duyduğunuzu sorabilir miyim?"

"Sence nerden? Babası söyledi."

Başımı yavaşça salladım. "Anladım. Neden öldüğünü söyledi mi?"

“Doğru söylemek gerekirse yaşlı adam, bana hiçbir ayrıntıyı anlatmadı. Bir keresinde, Julián’ın gidişinin üzerinden fazla zaman geçmemişti, onun adına bir mektup geldi ve babasına sorduğumda bana oğlunun öldüğünü, onun adına başka bir şey daha gelirse yırtıp atabileceğimi söyledi. Bana niçin öyle bakıyorsun?"

"Sinyor Fortuny size yalan söylemiş. Julián 1919’da ölmedi."

"Ne dedin sen?"

"Julián en azından 1935’e kadar Paris’te yaşadı ve daha sonra Barcelona’ya döndü."

Kapıcının yüzü aydınlandı. "Öyleyse Julián burda, Barcelona’da? Nerde?"

Bana daha fazlasını anlatmaya özendireceğini umarak başımı salladım.

"Kutsal Meryem... Ne harika bir haber. Eğer hâlâ yaşıyorsa ne güzel. Çok tatlı bir çocuktu, düş kuran biraz tuhaf bir çocuk, bu doğru, ama onda insanları çeken bir şey vardı. İyi bir asker olamazdı, bunu onu görür görmez anlayabilirdim. Isabelita’m onu gerçekten seviyordu. Düşün, bir ara evlenmeyi bile düşünmüşlerdi. Çocukça şeyler... O fotoğrafı tekrar görebilir miyim?"

Fotoğrafı ona geri uzattım. Kapıcı resme sanki uğurlu bir tılsımmış, gençliğine geri dönüş biletiymiş gibi baktı. "Ne tuhaf, biliyor musun, sanki şu an burdaymış gibi... Demek o yaşlı şeytan çocuğun öldüğünü söyledi. Tanrı'nın böyle insanları niçin dünyaya yolladığına şaştığımı söylemeliyim. Peki Paris'te Julián'a ne oldu? Zengin olduğuna eminim. Bir gün varlıklı biri olacağını düşünmüşümdür hep."

"Tam değil. Bir yazar oldu."

"Öykü mü yazıyor?"

"Onun gibi bir şey."

"Radyo için mi? Ah, ne sevimli. Şey, biliyor musun, benim için sürpriz olmadı. Çocukken mahallenin yumurcaklarına öyküler anlatırdı. Isabelita'm ve kuzeni kimi yaz geceleri terasa onu dinlemeye giderlerdi. Bir öyküyü asla iki kez anlatmazmış. Ama aslına bakarsan tümü de ölmüş insanlar, hayaletler üstüneymiş. Söylediğim gibi, biraz tuhaf bir çocuktu. Her ne kadar babası öyleyse de Julián'ın tuhaflığı bir delilik değildi. Sonunda karısının onu terk etmesine şaşırmadım, çünkü iğrenç bir adamdı. Dinle: İnsanların işlerine asla karışmam, benim için hava hoştur, ama bu adam iyi biri değildi. Bitişik dairelerde hiçbir şey gizli kalmaz. Karısını dövüyordu, biliyor musun? Onların dairesinden gelen çığlık seslerini her zaman duymak olasıydı, birçok kez polis geldi. Bir kocanın, karısını kendisine saygılı olsun diye ara sıra dövmesini anlayabilirim, dövmemeliler demiyorum; çevrede bir sürü sürtük var, genç kızlar da eskisi gibi yetiştirilmiyor. Ama bu, her boktan sebebe karısını dövüyordu. Zavallı kadıncağızın tek dostu 4-2'de oturan genç bir kızdı, Viçenteta. Zavallı kadın kimi zaman kocasının dayağından kaçıp Viçenteta'nın dairesine sığınırdı. Şeylerini ona söylerdi..."

"Ne tür şeyler?"

Kapıcı kaşlarını kaldırıp sağa sola bakınarak gizli bir tavır takındı.

"Çocuğunun şapkacıdan olmadığı gibi bir şeyler."

"Julián'ın mı? Julián'ın Fortuny'nin oğlu olmadığını mı söylemek istiyorsun?"

"Bu Fransız kadın Viçenteta'ya böyle söylemiş, bunu intikam hırsıyla mı, yoksa kim bilir, başka bir sebeple mi söyledi, bilmiyorum. Kız bunları bana onlar burdan ayrıldıktan yıllar sonra anlattı."

"O zaman Julián'ın gerçek babası kim?"

"Fransız kadın bunu söylememiş. Belki kendisi de bilmiyordu. Yabancıların nasıl olduklarını bilirsin işte."

"Sence kocası, onu bunun için mi dövüyordu?"

"Tanrı bilir. Kadını üç kez hastaneye kaldırdılar. Üç kez. Domuz herif, herkese bunun sorumlusunun kadın olduğunu, sürekli kafayı çekip evin içinde düştüğünü söyleme cüretini gösteriyordu. Buna inanmam. Herif tüm komşularla tartışırdı. Bir keresinde son kocamı, Tanrı günahlarını bağışlasın, dükkânını soydu diye polise bildirdi. Ona sorarsan her güneyli bir aylak ve hırsızdır, domuz herif."

"Fotoğrafta, Julián'ın yanındaki kızı tanıdığınızı söyleyebilir misiniz?"

Kapıcı görüntüye bir kez daha yoğunlaştı. "Daha önce hiç görmedim. Çok güzelmiş."

Kadının belleğini kurcalamak için, "Sanki evli bir çift gibi poz vermişler," dedim.

Başını sallayarak resmi bana geri uzattı. "Fotoğraflar hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Bildiğim tek şey Julián'ın hiç kız arkadaşı olmadığı, ama olsaydı da bana söylemezdi, diye düşünüyorum. Isabelita'mın o gence bağlandığını öğrenmek benim için yeterince zordu zaten... Siz gençler hiçbir şey söylemezsiniz. Biz yaşlı bunaklar da susmasını bilmeyiz."

"Arkadaşlarını anımsıyor musunuz, buraya uğrayan özel birilerini?"

Kapıcı omuzlarını silkti. "Şey, bu çok uzun zaman önceydi. Ayrıca, Julián'ın son yılları, buralar çok karışıktı, bilirsin. Okulda kendine bir arkadaş edinmişti, çok iyi bir ailenin, Aldayaların çocuğu, işte bu anlatılmaya değer. Artık hiç kimse haklarında konuşmuyor, ama o günler kraliyet ailesi gibi anılıyorlardı. Çok paraları vardı. Biliyorum, çünkü kimi zaman Julián'ı aldırmak için bir araba gönderiyorlardı. O arabayı görmeliydin. Franco'nun bile öyle bir arabası yoktur. Özel şoförlü olan pırıl pırıl parlak bir arabaydı. Otomobilleri iyi bilen Paco'nun onun bir *rolsroi* ya da ona benzer bir şey olduğunu söylemişti. İmparatorlara yaraşır."

"O arkadaşının ismini anımsıyor musun?"

"Dinle, Aldaya gibi bir soyadı varsa, ilk isme gerek yoktur. Başka bir çocuk daha anımsıyorum, Miquel isminde, kafası biraz karışık biriydi. Sanırım sınıf arkadaşıydı. Ama bana soyadı ya da neye benzediğini sorma."

Çıkmaz bir sokağa girmiş görünüyorduk, kapıcının ilgisinin kaybolmaya başlamasından korktum. Bir önseziyi izlemeye karar verdim. "Şu an Fortunylerin dairesinde oturan kimse var mı?[1]'

"Hayır. Yaşlı adam bir vasiyet bırakmadan öldü, karısıysa bildiğim kadarıyla hâlâ Buenos Aires'te, cenazeyi almak için gelmedi bile. Onu kınayamazsm."

"Niçin Buenos Aires?"

"Çünkü daha uzak bir yer bulamazdı, sanırım. Her şeyini çok garip bir adama, bir avukatın denetimine bıraktı. Adamı ben hiç görmedim, ama beşinci katta, onların tam altında oturan kızım Isabelita, onun anahtarı olduğunu, kimi geceler gelerek dairede saatlerce dolaştığını ve sonra ayrıldığını söyledi. Bir keresinde kadınların yüksek topuklarının sesi gibi tıkırtılar bile duyduğunu söyledi. Ne diyebilirim ki?..."

"Belki de koltuk değnekleriydi," diye öne sürdüm.

Bana boş boş baktı. Açıkçası bu kapıcı için ciddi bir konuydu.

"Peki yıllar boyunca bu daireye başka hiç kimse uğramadı mı[7]"

"Bir keresinde çok ürkünç bir kişi geldi, gülmesi hiç durmayan kıkırdayan biri, ama gelişini bir kilometre öteden görebilirdin. Cinayet Masası’ndan olduğunu söyledi. Daireyi görmek istiyordu."

"Nedenini söyledi mi?"

Kapıcı başını iki yana salladı.

"İsmini anımsıyor musun?"

"Müfettiş bir şey ya da başkası. Onun polis olduğuna bile inanmadım. Tüm şeyler pis kokuyordu, neyi kastettiğimi biliyor musun? Özel bir şey kokuyordu. Dairenin anahtarının bende olmadığını, bir şey istiyorsa avukatı çağırması gerektiğini söyleyip onu başımdan savdım. Geri geleceğini söyledi, ama daha sonraları onu buralarda hiç görmedim. İyi kurtulduk."

"Avukatın isim ve adresini almaya fırsatınız olmadı, değil mi?"

"Binanın yöneticisi Sinyor Molins’e sormalısın. Ofisi epey yakın, Floridablanca, ilk kat, yirmi yedi numara. Ona seni benim gönderdiğimi söyle... Sinyora Aurora, hizmetinizdeyim."

"Çok minnettarım. Pekâlâ, söyleyin, Bayan Aurora, Fortunylerin dairesi boş mu?"

"Hayır, boş değil, çünkü yaşlı adam öldüğünden beri geçen yıllar boyunca ordan hiç kimse bir şey almadı. Kimi zaman kokuyor bile. Dairede sıçanların olduğunu söylüyorum, bunu bir kenara yaz."

"Sizce oraya bir göz atmak olası mı? Julián’a gerçekte ne olduğunu bize söyleyebilecek bir şeyler bulabiliriz..."

"Yo, hayır, bunu yapamam. Sinyor Molins’le konuşman gerek, bundan o sorumlu."

Ona yaramazca gülümsedim. "Ama sizde bir yedek anahtar olmalı, diye düşünüyorum. O adama olmadığını söyleseniz bile... Sakın bana orda

ne olduğunu görmek için can atmadığınızı söylemeyin."

Bayan Aurora, bana gözlerinin ucuyla baktı.

"Sen bir şeytansın."

Bir mezar taşına benzeyen kapı, havaya ağır bir küf kokusu saçarak, ani bir gürültüyle açıldı. Dış kapıyı içeri doğru ittirdiğimde karanlığa bürünmüş bir koridor buldum. Ev havasız ve nemliydi. Toz tabakası ve kirden oluşmuş sarmal iplikler tavandan beyaz saç gibi sarkıyorlardı. Kırık yer döşemeleri kül yığınını andıran bir şeyle kaplanmıştı. Üstelik dairenin içine doğru ilerleyen ayak izlerini fark ettim.

"Ulu Tanrım!" diye mırıldandı, kapıcı. "Burda bir kümestekinden daha çok pislik var."

"İzin verirseniz, ben kendim gireyim," dedim.

"Bunu gerçekten istiyorsun. Haydi, sen ilerle, ben seni izlerim."

Kapıyı arkamızdan kapayıp gözlerimiz karanlığa alışıncaya dek bir süre girişte bekledik. Kapıcının ürkek soluyuşlarını duyabiliyordum, ter kokusu bana kadar geliyordu. Kendimi, ruhu hırs ve tutkuyla kirlenmiş bir mezar soyguncusu gibi hissettim.

"Hey, o ses de neydi?" diye sordu kapıcı, kaygılı bir tonda. Varlığımızdan rahatsız olan bir şey karanlığın içinde çırpındı. Koridorun sonlarına doğru renksiz bir şeklin titreştiğini görür gibi oldum.

"Güvercinler," dedim. "Kırık bir camdan içeriye girip burda yuva yapmış olmalılar."

"Bu çirkin kuşlar bana ürperti veriyor," dedi, kapıcı. "Üstelik hiç yarın olmayacakmış gibi sıçıyorlar."

"Sakin olun, Bayan Aurora, yalnızca aç olduklarında saldırırlar."

Koridorun sonuna ulaşıncaya dek birkaç adım daha atmaya cesaret ettik, orada balkona açılan bir yemek odası vardı. Yalnızca, kefene benzeyen paçavra bir örtüyle kaplanmış eski püskü bir masa görülebiliyordu. Masanın çevresinde dört sandalye ile içinde çanak çömleklerin korunduğu bir çift cam dolap vardı: bir çay takımı ve bardaklar ayrı ayrı dizilmişti. Bir köşede Carax'ın annesine ait eski, düz bir piyano duruyordu. Tuşları kirden kararmıştı, ahşap doğraması bir toz katmanı altında güçlükle seçiliyordu. Uzun, yıpranmış kaplamasıyla bir koltuk parçalarına ayrılmış halde balkonun yanı başında duruyordu. Ayrıca, üstünde bir okuma gözlüğüyle çocuklara ilk komünyonlarında armağan edilen türden deri ciltli, altın yaldızlı İncil bulunan bir sehpa vardı. Kırmızı bir ipten oluşan kitap ayracı hâlâ duruyordu.

"Bak, yaşlı adam bu sandalyede ölü bulundu. Doktor iki gün boyunca burda kaldığını söyledi. Böyle, bir köpek gibi yalnız başına gitmek ne üzücü. Bunu hak etmedi değil, ama yine de...”

Fortuny’nin öldüğü sandalyenin yanına gittim. Incil’in hemen yanında, içinde siyah beyaz eski fotoğrafların olduğu küçük bir kutu duruyordu. Dokunmaya korktuğum halde incelemek için önünde diz çöktüm. Kendimi zavallı, yaşlı bir adamın anılarına karşı saygısızlık ediyormuşum gibi hissettim, ama merakım galip geldi. İlk resimde dört yaşından daha büyük olmadığı anlaşılan bir çocukla genç bir çift görülüyordu. Onu gözlerinden tanıdım.

"Bak, işte hurdalar. Sinyor Fortuny genç bir adamken ve karısı..."

"Julián’ın hiç kız ya da erkek kardeşi var mıydı?"

Kapıcı omuzlarını silkerek derin bir iç geçirdi. "Bir keresinde kocasının dayağı yüzünden çocuk düşürdüğü konusunda söylentiler duymuştum, ama bilmiyorum. İnsanlar dedikoduyu seviyorlar, değil mi? Ama ben sevmem. Tüm bildiğim, Julián’ın diğer çocuklara apartmanda yalnızca kendisinin görebildiği bir kız kardeşi olduğunu söylediğidir. Onun ince bir hava gibi aynalardan çıktığını ve bir gölün dibinde şeytanla yaşadığını söylüyordu. Bu yüzden Isabelita’m bir ay boyunca kâbus gördü. O çocuk kimi zaman gerçekten hastalıklı olabiliyordu."

Mutfağa göz attım. İç avluya bakan küçük bir pencere camı kırılmıştı, diğer taraftan güvercinlerin ürkek ve düşmanca kanat çırpışları duyulabiliyordu.

"Tüm dairelerin planı aynı mı?" diye sordum.

"Caddeye bakanların tümü öyle. Ama burası çatı katı, o yüzden biraz farklıdır. İç tarafa bakan mutfak ve bir çamaşırhane var. Bu koridorun ilersinde üç yatak odası, sonunda da bir banyo var. Doğru döşenirse, inan bana çok güzel görünüyor. Burası Isabelita’mın dairesinin bir benzeri, ama şimdi kuşkusuz bir gömüte benziyor."

"Hangisinin Julián’ın odası olduğunu biliyor musunuz?"

"İlk kapı asıl yatak odasının. İkincisi daha küçük bir oda. Büyük olasılıkla şurdaki diyebilirim.”

Koridorda ilerledim. Duvarlardaki boyalar parça parça dökülüyordu. Koridorun sonunda, banyo kapısı aralıktı. Sanki bir yüz gözlerini dikmiş aynadan bana bakıyordu. Bu ben olmalıydım ya da belki orada yaşayan kız kardeşinin yüzüydü. Yanına yaklaşınca karanlığın içine doğru çekildi. İkinci kapıyı açmaya çalıştım.

"Kilitli," dedim.

Kapıcı şaşkınlıkla bana baktı. "Bu kapılarda kilit yoktur," dedi.

"Bunda var."

"O zaman yaşlı adam taktırmış olmalı, çünkü diğer tüm dairelerde..."

Yere doğru baktım, tozun içinde kilitli kapıya dek uzanan ayak izlerini fark ettim. "Son zamanlarda, birileri bu odaya girmiş," dedim.

"Beni korkutma," dedi, kapıcı.

Öteki kapıya gittim. Kilidi yoktu. Kapıya dokunduğumda paslı bir gıcırtıyla açıldı. Odanın ortasındaki dört direkli karyola parçalanmıştı. Çarşaflar kefen bezini andıran sarımsı bir renge dönüşmüştü ve yatağın başucunda bir haç duruyordu. Odada ayrıca üstünde küçük bir ayna olan bir konsol, bir leğen, bir sürahi ve bir sandalye vardı. Kapağı aralık dolap duvara dayanmıştı. Yatağın çevresini dolaştım, cam yüzeyinin altında aile fotoğrafları, cenaze kartları ve piyango biletleri olan bir komodin, başucunda duruyordu. Komodinin üstünde ağaç kaplama bir müzik kutusu ile beşi yirmi geçe sonsuza dek durmuş bir cep saati vardı. Müzik kutusunu açmaya çalıştım, ama melodi altı nota sonra takılıp kaldı. Komodinin çekmecesini açtığımda, boş bir gözlük kutusu, bir tırnak makası, şişkin bir matara ve bir Bakire Lourdes nişanı buldum. Başka bir şey yoktu.

"Bir yerlerde o odanın anahtarı olmalı," dedim.

"Yönetici de bir tane olmalı. Bak, sanırım en iyisi burdan gitmek."

Birdenbire müzik kutusuna baktım. Kapağını kaldırdım ve orada, düzeneği tıkayan altın rengi bir anahtar buldum. Onu çıkardım, müzik kutusu melodisini çalmaya devam etti. Ravel'in bir melodisiydi, tanıdım.

"Bu, o anahtar olmalı." Kapıcıya gülümsedim.

"Dinle, oda kilidiyse mutlaka bir sebebi olmalı. Yalnızca anılara saygısızlık etmemek için bile olsa..."

"İsterseniz, beni aşağıda, kendi dairenizde bekleyebilirsiniz, Bayan Aurora."

"Sen bir şeytansın. Devam et. Açman gerekiyorsa aç."

16

Anahtarı sokarken kilit deliğinden gelen hafif bir soğuk hava akımı parmaklarımı ıslık çalarak yaladı. Sinyor Fortuny'nin, oğlunun kullanılmayan odasına taktığı kilit giriş kapısındakinin üç katı büyüklüğündeydi. Bayan Aurora, sanki Pandora'nın Kutusu'nu açıyormuşuz gibi bana korkuyla baktı.

"Bu oda evin ön tarafında mı?" diye sordum.

Kapıcı başını iki yana salladı. "Havalandırma için küçük bir penceresi var. Avluya bakıyor."

Kapıyı içeriye doğru ittim. Önümüzde zifiri bir karanlık belirdi. Arkadan gelen zayıf ışık karanlığı tırmalıyordu. Avluya bakan pencere sararmış gazete kâğıtlarıyla kaplanmıştı. Gazeteleri yırttım, puslu bir ışık karanlığı iğne gibi deldi.

"İsa, Meryem ve Yusuf aşkına," diye mırıldandı, kapıcı.

Oda haçlarla doluydu. Tavana asılmış kordonların ucundan sarkıyorlardı, çiviyle tutturulanlar duvarları kaplıyordu. Düzinelercesi vardı. Onları her köşede görebilirdiniz; ağaç kaplama mobilyalara bıçakla oyulmuş, yer döşemelerine çizilmiş, aynalara kırmızı boyayla resmedilmiş bir halde. Bizi kapıya dek getiren ayak izleri, ağaçlarını kurtların yediği, iskeleti tellerle bağlanan çıplak yatağın çevresindeki tozların üstünde bir patika oluşturmuştu. Odanın bir köşesinde, pencerenin altında, üçlü bir metal haçla süslenmiş kapalı bir yazı masası duruyordu. Onu dikkatle açtım. Tahta çıtaların kıvrımlarında hiç toz yoktu, buradan masanın çok yakın bir dönemde açıldığını anladım. Altı çekmeceliydi. Kilitler zorlayınca açıldı. Hepsini tek tek gözden geçirdim. Boştu.

Masanın üstüne eğilip çiziklerini ellerimle yokladım, zamanla anlamları birbirine karışan bu çiziklerin, resimlerin ve yazıların Julián Carax'in elinden çıktığım hayal ettim. Masanın içinde bir defter yığını ile içi kurşun ve tükenmezkalemlerle dolu bir vazo fark ettim. Defterlerden birini alıp inceledim. Çizimler, basit sözcükler. Matematik alıştırmaları. Kitaplardan alıntı bağımsız cümleler. Bitmemiş şiirler. Tüm defterler birbirine benziyorlardı. Kimi çizimler küçük değişikliklerle sayfa sayfa tekrar edilmişti. Alevlerden yapılmışa benzeyen bir adam figürü dikkatimi çekti. Ötekinin bir melek ya da halka biçiminde kıvrılmış bir sürüngen olması olasıydı. Kabaca çizilmiş taslaklarda, kulelerle örülmüş,

kemerlerden oluşan bir katedrali andıran, fantastik dolambaçlı bir ev gösteriliyordu. Çizimler cüretkârdı ve kesin bir yeteneği gösteriyordu. Anlaşılan genç Carax bir teknik ressam olmaya adaydı, ama çizimlerin hiçbiri kaba krokilerden öteye geçmiyordu. Son defteri bakmaksızın yerine koymak üzereyken, sayfalarının arasından kayan bir şey ayaklarımın dibine duştu. Bendeki resimden tanıdığım kızın bir fotoğrafıydı... bir binanın girişinde çekilmişti. Kız gösterişli bir bahçede poz vermişti, ardındaki ağaçların üstünden evin biçimi seçiliyordu, bunu genç Carax'in çizimlerinde görmüştüm. Hemen anımsadım. Bu, Tibidabo Bulvarı'ndaki Beyaz Manastır denilen villaydı. Fotoğrafın arkasına basitçe bir not düşülmüştü:

Seni seven, Penélope

Resmi cebime koydum, masayı kapayıp kapıcıya gülümsedim.

"Yeterince gördün mü?" diye sordu, odadan ayrılmak için sabırsızlanıyordu.

"Hemen hemen," diye yanıtladım. "Daha önce bana, Julián. Paris'e gittikten sonra ona bir mektup geldiğini, ama sana onu atman söylendiğini anlatmıştın..."

Kapıcı bir an duraksadı, sonra başıyla onayladı. "Annesi bir gün geri döner diye mektubu holün girişindeki bir dolabın çekmecesine koymuştum. Hâlâ orda olmalı."

Aşağıya inip dolabın üst çekmecesini açtık. Koyu sarı bir zarf, düğmeler, bozuk saatler ve yirmi yıl önce kullanımdan kalkmış madeni paralardan oluşan bir koleksiyonun yanında duruyordu. Zarfı alıp inceledim.

"Bunu okudun mu?"

"Beni ne sanıyorsun?"

"Hemen gücenmeyin. Bu koşullar altında çok normal bir davranış olurdu, bir de Julián'ın öldüğünü düşünüyorsanız..."

Kapıcı omuzlarını silkip başını öne eğdi, kapıya doğru yürümeye başladı. Bunu fırsat bilip mektubu montumun cebine indirdim.

"Bak, sende yanlış bir izlenim bırakmak istemem," dedi, kapıcı.

"Elbette bırakmadınız. Mektupta ne diyor?"

"Bir aşk mektubuydu. Radyo oyunlarına benziyor, yalnızca hüzün var, bilirsin, çünkü bana gerçekten doğruymuş gibi geldi. İnan bana, okuduğumda nerdeyse ağlayacaktım."

"Çok içten birisiniz, Bayan Aurora."

"Sense bir şeytan."

*

Aynı gün Öğleden sonra, Bayan Aurora’ya hoşça kal diyerek ona, Julián Carax’la ilgili araştırmam hakkında bilgi vereceğime söz verdim. Oradan ayrıldıktan sonra, sitenin yöneticisiyle görüşmeye gittim. Sinyor Molins daha iyi günler görmesine karşın şimdi Floridablanca Sokağı’ndaki düzayak pis bir ofiste çürüyüp gidiyordu. Böyle olmasına rağmen, Molins neşeli, kendi halinden memnun bir adamdı. Dudaklarının arasına yapışmış yarım bir sigara, bıyığıymış gibi görünüyordu. Onun uyuyup uyumadığını söylemek zordu, çünkü soluk alışı çoğu insanın horlayışına benziyordu. Alnının üzerine düşen yağlı saçları seyrekti, hınzırca bakan minicik gözleri vardı. Giysileri Encantes Bit Pazarı’nda on pesatadan fazla etmezdi, ama üstüne tropikal renklerde cicili bicili bir kravat uydurmuştu. Ofisin görünüşünden artık yönetilecek fazla bir şey kalmadığı anlaşılıyordu. Tabi Barcelona’nın börtü böceğini unutmamak gerek.

"Tadilatın tam ortasındayız," dedi özür dilercesine.

Havayı yumuşatmak için Bayan Aurora’nın ismini sanki eski bir aile dostumuzun referansıymış gibi kullandım.

"Gençliğinde bir içim suydu," dedi, Molins. "Yaşlandıkça kilo aldı, ama ben de eskisi gibi değilim. Buna inanmayabilirsin, ama senin yaşındayken bir Adonis’tim. Kızlar beni oldu bittiye getirmek ya da çocuklarıma anne olmak için dizlerinin üstünde bana yalvarırlardı. Yazık, yirminci yüzyıl pislikten başka bir şey değil. Sizin için ne yapabilirim, genç adam?"

Ona Fortunylerle uzaktan akraba olma olasılığım üzerine az çok uygun bir öykü sundum. Beş dakikalık bir gevezeliğin ardından Molins dosya dolabından çıkarıp bana, Julián’ın annesi Sophie Carax’la ilgili her şeyden sorumlu avukatın adresini verdi.

"Bir bakayım... José María Requejo XIII. León Sokağı, yirmi beş numara. Ama biz ona yılda iki kez Via Layetana Sokağı’ndaki postanesinde bir posta kutusuna mektup gönderiyoruz."

"Sinyor Requejo’yu tanıyor musunuz?"

"Telefonda genellikle sekreteriyle konuşuyorum. İşin gerçeği, onunla ilgili her şey posta yoluyla hallediliyor, bununla sekreterim ilgileniyor. Bugün berberde. Avukatların yüz yüze görüşecek zamanları pek olmaz. Meslekte centilmen kimse kalmadı."

Anlaşılan daha güvenilir bir adres yoktu. Yöneticinin masasındaki kent rehberine bir göz atınca farkına vardım: Avukat varsaydığım Sinyor Requejo'nun adresi yoktu. Her şeyi bir şakaymış gibi algılayan Bay Molins'e bunu söyledim.

"Ne, olur şey değil!" dedi, gülerek. "Ne diyebilirim ki? Düzenbazlar."

Yönetici, koltuğuna yaslanıp horultusuna devam etti.

"Posta kutusunun numarasını verebilir misiniz?"

"Sekreterimin rakamlarını okuyamasam da, karta göre 2837. Sen de biliyorsun, kadınlar matematikte hiç iyi değiller. İyi oldukları şey..."

"Kartı görebilir miyim?"

"Elbette. Buyur, kendin al."

Bana uzattığı karta göz attım. Rakamlar tümüyle okunaklıydı. Posta kutusu 2321'di. O ofiste tutulan hesapları düşünmek beni korkuttu.

"Yaşarken Sinyor Fortuny ile çok sıkı görüşür müydünüz?"

"Çok sık değil. Oldukça dindar bir tipti. Fransız kadının, onu terk ettiğini öğrendiğimde, birkaç arkadaşımla birlikte onu La Paloma Dans Salonu'nun yanında, önceden bildiğim müthiş bir yere çapkınlığa çağırdığımı anımsıyorum. Biraz neşesini bulsun istemiştim. Fena mı? Hepsi bu. Ya sen ne biliyorsun? Benimle hiç konuşmazdı, sanki görünmez biriymişim gibi yolda görse bile selam vermezdi. Sen buna ne anlam verirsin?"

"Şaşırdım kaldım. Fortuny ailesi hakkında bana başka neler söyleyebilirsiniz? Onları iyi anımsıyor musunuz?"

"Farklı zamanların insanlarıydı," diye nostaljiyle mırıldandı. "Aslında, şapka dükkânını açan Büyükbaba Fortuny'yi tanırım. Oğlu hakkında söylenecek fazla bir şey yok. Ama karısı olağanüstüydü. Ne kadındı. Ayrıca nazikti de. Bütün dedikodulara karşın..."

"Julián'ın Fortuny'nin öz çocuğu olmadığı gibi mi?"

"Sen nerden duydun bunu?"

"Söylediğim gibi, ailenin bir parçasıyım. Hiçbir şey gizli kalmıyor."

"Hiçbiri kanıtlanmış şeyler değil."

"Ama konuşuluyor," dedim, onu cesaretlendirerek.

"İnsanlar çok fazla konuşuyorlar. İnsanoğlu maymunlardan türemedi. Papağanlardan geldi."

"İnsanlar ne diyorlardı?"

"Bir bardak roma ne dersin? İnsanı öldüren tüm güzel şeyler gibi Küba malı."

"Hayır, teşekkürler, ama size eşlik ederim. Siz de bu arada bana anlatabilirsiniz..."

*

Herkesin şapkacı dediği Antoni Fortuny, Sophie Carax'la Barcelona Katedrali'nin merdivenlerinde karşılaştı. Aziz Eustace'ye -Aziz Eustace, aşkla ilgili mucizeler gösterdiği halde, azizler içinde en sadesi ve çalışkanı olarak gösterilirdi- bir adak adamaktan geliyordu. Otuz yaşına yeni girmiş müzmin bir bekâr olan Antoni Fortuny bir eş arıyor, üstelik bunu hemen istiyordu. Sophie, Riera Alta Sokağı'ndaki kız yurdunda kalan bir Fransızdı. Barcelona 'daki en ayrıcalıklı ailelerin çocuklarına özel müzik ve piyano dersleri veriyordu. Güvenebileceği bir birikimi ya da ailesi yoktu, yalnızca gençliği ve veremden ölmeden önce babasından -Nmes Tiyatrosu'nda piyanistti- aldığı müzik eğitimi vardı. Diğer yandan Antoni Fortuny ise zengin olma yolunda ilerleyen bir adamdı. Son dönemde, Ronda de San Antonio'da, ticareti öğrendiği ve bir gün kendi çocuklarına öğretmeyi düşlediği bir şapka dükkânı ile biraz saygınlık babasından miras kalmıştı. Sophie Carax'i çok güzel, ince, genç, uysal ve doğurgan buldu. Aziz Eustace dualarını kabul etmişti. Dört aylık ısrarcı kurlarının sonucunda Sophie, Antoni'nin evlilik önerisini kabul etti. Yaşlı Fortuny'nin bir arkadaşı olan Sinyor Molins, Antoni'yi bir yabancıyla evlendiği için uyardı. Sophie'nin güzel bir kıza benzediğini söylüyordu, ama bu evlilik kız açısından çok uygun olsa bile en azından bir yıl beklemesi gerekirdi... Antoni Fortuny gelecekteki eşi hakkında bilmesi gereken her şeyi bildiğini söyledi. Gerisi de onu ilgilendirmiyordu. Del Pino Bazilika'sında evlendiler, üç günlük balayılannı Mongat Sahili yakınlarındaki bir kaplıcada geçirdiler. Balayına çıkmalarından bir önceki sabah şapkacı, Sinyor Molins'e yatak odası oyunları öğrenmek için mahrem şeyler sordu. Molins iğneleyici bir biçimde karısına sormasını söyledi. Yeni evli çift yalnızca iki gün sonra Barcelona'ya geri döndü. Komşular Sophie'nin eve geldiğinde ağladığını söylüyordu. Bir yıl sonra Viçenteta, Sophie'nin şunları söylediğine yemin etti: Şapkacı, ona elini bile sürmemiş, Sophie, onu baştan çıkarmaya çalışınca da ona bir fahişe olduğunu ve niyetlendiği o utanç verici şeyi yapmaktan iğrendiğini söylemiş. Altı ay sonra Sophie, kocasına bir çocuk beklediğini söyledi. Başka bir adamdan.

Antoni Fortuny, babasının annesini dövdüğüne defalarca tanık olmuştu, o da doğru bildiği şeyi yaptı. Yalnızca bir fazla darbenin kadını öldürmesinden korktuğu zamanlarda duruyordu. Onca dayağa karşın Sophie, çocuğun babasının kimliğini açıklamayı kabul etmedi. Olayı kendi mantığıyla yorumlayan Antoni Fortuny, onun bir şeytandan olduğuna karar verdi, bu yüzden o günahın çocuğuydu ve günahın tek bir babası vardı: Şeytan. Günahın evine, hatta karısının bacakları arasına sinsice girdiğine inanan şapkacı her yere haç astı: tüm odaların kapılarına, tavana, duvarlara. Sophie hapsedildiği yatak odasında onu haçları etrafa saçarken görünce korktu, yaşlı gözlerle ona çıldırıp çıldırmadığını sordu. Öfkeden gözü dönmüş adam dönüp kadına saldırdı. Kadını kemeriyle derisini kabartıncaya dek dövdükten sonra, "Diğerleri gibi bir orospu," diye yüzüne tükürüp kapının önüne attı. Ertesi gün, Antoni Fortuny şapka dükkânına gitmek için dairenin kapısını açtığında Sophie hâlâ orda, kurumuş kan lekeleri içinde ve soğuktan titrer bir durumdaydı. Doktorlar kırılan sağ elini eski haline getirebilmeyi hiçbir zaman beceremediler. Sophie Carax bir daha asla piyano çalamadı, -ama genç yaşta babasını yitirmesinin hemen ardından ismini Julián olarak koyacağı bir erkek çocuk dünyaya getirecekti- yaşamının en güzel dönemini yaşaması gerekirken, Fortuny kadını evinden atmaya niyetlendiyse de bunun işlerini kötü etkileyecek bir skandal olacağını düşünerek vazgeçti. Boynuzlu olduğu bilinen bir adamdan hiç kimse şapka satın almazdı, ikisi bir arada yürümezdi. O zamandan sonra, Sophie dairenin arka tarafındaki soğuk odada karanlığa terk edildi. Çocuğunu iki komşusunun yardımıyla orada doğurdu. Antoni üç gün boyunca evine uğramadı. "Bu, Tanrının sana verdiği bir çocuktur," diye açıkladı, Sophie. "Birilerini cezalandırmak istiyorsan beni cezalandır, masum bir yaratığı değil. Çocuk bir ev ile bir babaya gereksinim duyar. Benim günahlarımı ona yükleme. Yalvarırım bize acı."

İlk ay her ikisi için de zorlu geçti. Antoni Fortuny, karısına bir hizmetçi gibi davrandı. Bir daha asla aynı yatağı ya da masayı paylaşmadılar, kimi ev sorunlarının çözümü konusu dışında pek az konuştular. Ayda bir kez, genellikle dolunay zamanı, Antoni Fortuny şafakla Sophie'nin yatak odasında görünür, tek bir sözcük etmeden, enerjik, ama az bir beceriyle eski karısına sahip olurdu. Bu seyrek ve saldırgan birlikteliklerin çoğunda Sophie, onu okşayarak, kulağına aşk sözcüklerini fısıldayarak kalbini kazanmaya çalıştı. Ama şapkacı böyle saçmalıklarla zaman yitirecek bir adam değildi, istek eğilimi onda bir dakikada hatta bir

saniyede buharlaşıp giderdi. Bu çabalar bir çocuk getirmedi. Birkaç yıl sonra Antoni Fortuny, Sophie'nin yatak odasına uğramayı keserek çektiği acıya avuntu olsun diye gece yarısının ilk saatlerine dek İncil okuma alışkanlığı edindi.

İncil'in de yardımıyla şapkacı, her şeyin bir şakasını yapmayı seven, hiç olmayacak yerlerde gölgeler arayan derin gözlü çocuğa biraz sevecenlik göstermeye çalıştı. Antoni Fortuny tüm bu çabalarına karşın küçük Julián'ı kendi soyundan, kendi kanından bili olarak göremediği gibi, onun kendine benzeyen bir yanını da bulamıyordu. Onun düşüncesine göre çocuk şapkalara veya sorulu cevaplı kitaplara pek ilgili görünmüyordu. Noel zamanı çocuk, Hz. İsa'nın doğuş sahnesinde küçük değişiklikler yaparak İsa bebeğin şeytani düşünceli üç doğulu yıldız falcısı tarafından kaçırılışını anlatan bir öykü tasarladı. Daha sonra, kurt dişli melekler çizmeye, duvarlardan çıkıp insanlar uyurken onların düşüncelerini yutan kukuletalı cinler hakkında masallar uydurmaya başladı. Zamanla şapkacı bu çocuğu doğru yola çekme konusundaki tüm umutlarını yitirdi. Çocuk bir Fortuny değildi, asla da olmayacaktı. Julián okulda da baş belası olmayı sürdürdü, eve defterleri canavarımsı yaratıklar, kanatlı şeytanlar, kıışkulanmayanları yutan canlı ve yürüyen binaların resimleriyle dolu olarak geliyordu. O zamana dek, çevresindeki güncel gerçeklerden çok fantezi ve buluşlarla ilgilendiği çok açıktı. Yaşamı boyunca karşılaştığı düş kırıklıklarının hiçbiri Fortuny'nin canını şeytan tarafından onunla alay etmek için gönderilmiş bu çocuk kadar yakmadı.

On yaşına geldiğinde, Julián, Velázquez gibi bir ressam olmak istediğini söyledi. Büyük ustanın sağlığında kullandığı tuval çeşitleriyle çalışmayı düşledi, çünkü Julián'a göre usta, birçok kez, zihni karıştıran büyük tabaka kartonlara yapmak zorunda kaldığı portrelere yazık etmişti. Sorunları daha da ağırlaşan Sophie belki hem yalnızlığını gidermek, hem de babasını anımsamak için ona piyano dersleri vermeye karar verdi. Müzik, sanat ve erkeklerin dünyasında pratik olarak kabul edilmeyen her şeye âşık Julián, kısa sürede armoninin temel bilgilerini öğrenerek müzik kitabındaki uyarlamaları izlemek yerine kendi kompozisyonlarını oluşturmaya karar verdi. Aynı zamanda, Antoni Fortuny, çocuktaki ahlaki eksikliği beslenme biçimine, annesinin pişirdiği Fransız yemeklerine bağlıyordu. Bol tereyağlı yiyeceklerin ahlaki bir çöküntüye ve zihin bulanıklığına yol açtığı konusunda yaygın bir inanış vardı. Sophie'ye yemek

yaparken tereyağı kullanmayı yasakladı. Sonuç tam olarak umduğu gibi olmadı.

Julián on ikisine geldiğinde, Velázquez'e ve resim yapmaya olan ateşli ilgisini yitirmeye başladı, ama şapkacının ilk umutları fazla uzun sürmedi. Julián tuvallere ilişkin düşlerini daha tehlikeli bir alışkanlık için terk etmişti. Carmen Sokağı 'nda bir kütüphane keşfedip şapka dükkânından izin aldığı her anı kitapların sığınağında roman, şiir ve tarih kitaplarını yutarcasına okuyarak geçirdi. On üçüncü doğum gününden bir önceki gün, bir yabancı olduğu belli olan Robert Louis Stevenson denilen biri gibi olmayı istediğini açıkladı. Şapkacı, ona bu şansla ancak bir taş ocağı işçisi olabileceğini söyledi. O anda oğlunun hiçbir şey olmadığına, olsa olsa bir geri zekâlı olduğuna inandı.

O gece öfke ve sinirden Antoni Fortuny'nin gözüne uyku girmedi, yatağında kıvranıp durdu. Kendi kendine, yüreğinin derinliklerinde bu çocuğu sevdiğini söyledi. Her ne kadar buna layık olmasa da, ilk günden beri ona ihanet eden sürtüğü de seviyordu. Onu tüm kalbiyle, kendince doğru olan bir tarzda seviyordu. Tercihen yine kendi tarzında, üçünün nasıl mutlu olabileceğini söylemesi için Tanrı'ya yalvardı. Kendisine bir işaret, bir fısıltı, varlığının bir kırıntısını göndermesi için efendisine yalvardı. Sınırsız bilgelik sahibi Tanrı belki de acı çeken bir sürü ruhun çığ gibi büyüyen istekleri karşısında bunalmıştı, yanıt vermedi. Antoni Fortuny pişmanlık ve kuşku içinde kaybolurken duvarın öte yanında Sophie'nin yaşamı, suç denizindeki bir gemi enkazı gibi yalıtılmışlık ve düş kırıklığı içinde yavaşça soldu. Evlendiği adamı hiç sevmemişti, ama kendisini ona bağlı hissediyordu, çocuğunu yanına alarak onu terk edip başka bir yere gitme düşüncesi ona anlaşılmaz geliyordu. Julián'ın gerçek babasını acıyla anımsadı, sonunda ona ve onun temsil ettiği her şeye karşı nefret besledi. Umutsuzluk içinde Antoni Fortuny'ye bağırmaya başladı. Hakaretler, karşılıklı yöneltilen keskin suçlamalar, önüne çıkan herkesi, genellikle de Julián'ı yaralayarak dairenin içinde bıçaklar gibi uçuştu. Daha sonra şapkacı, karısını gerçekten niye dövdüğünü asla anımsamadı. Aklında kalan yalnızca kızgınlık ve utançtı. Kendi kendine, bunu bir daha tekrarlamayacağına dair yemin etti, gerekirse kendisini hapse atmaları için yetkililere teslim olacaktı.

Antoni Fortuny Tanrı'nın da yardımıyla kendi öz babasından daha iyi bir adam olacağından emindi. Ama er ya da geç yumrukları Sophie'nin nazik bedeniyle buluşacaktı, zamanla Fortuny, karısına bir koca olarak söz

geçiremezse bunu bir zorba olarak yapmak zorunda kalacağını kavradı. Bu yolla Fortuny ailesi sakince yaşadıkları bir yerde ruhlarının ve yüreklerinin sesini keserek yılların gizlice geçip gitmesine izin verdi, gerçek duygularını dile getiren sözcükleri unuttular ***ve aile, koca kentteki birçok benzerleri gibi aynı çatı altında yaşayan yabancılara dönüştü.***

*

Dükkâna döndüğümde saat iki buçuktu. İçeri girdiğimde Fermín, ünlü Don Benito’nun *Episodios Nacionales*’inin tozunu alırken, merdivenin üstünden iğneleyici bir bakış attı.

"Kimleri görüyorum? Biz de senin daha şimdiden Yeni Dünya’yı keşfe çıktığını sanmıştık, Daniel."

"Yolda geciktim. Babam nerde?"

"Sen dönmeyince geri kalan siparişleri teslim etmeye gitti. Bu öğleden sonra, bir dul kadının özel kütüphanesine değer biçmek için Tiana’ya gideceğini sana söylememi istedi. Baban kuzu postuna bürünmüş bir kurt. Onu beklemeyip dükkânı kapamamızı söyledi."

"Canı sıkkın mıydı?"

Fermín merdivenden aşağıya bir kedi çevikliğiyle inerken başını iki yana salladı.

"Değildi. Baban bir aziz. Üstelik senin genç bir kızla randevulaştığını görmekten çok mutluydu."

"Ne?"

Fermín dudaklarını şapırdatarak bana göz kırptı.

"Ah, seni küçük şeytan, demek yeteneğini gizliyorsun! Ne kız ama, ha? Trafiği durdurmak için yeterince iyi. Öyle zarif ki. Her ne kadar gözleri ateşliyse de, iyi okullara gittiğini söyleyebilirsin... Bernarda kalbimi çalmasaydı ve sana gezintimiz hakkında her şeyi anlatmış olmasaydım... o gözlerden kıvılcımlar çıkıyordu, sana söylüyorum, kıvılcımlar, Hıdırellez ateşi gibiydi..."

"Fermín," diye sözünü kestim. "Neden bahsediyorsun?"

"Sözlünden."

"Benim sözlüm yok, Fermín."

"Tabi, bu günlerde gençler birbirlerine her şey söylüyor, şekerli turta ya da..."

"Fermín, lütfen tekrar eder misin? Ne hakkında konuşuyorsun?"

Fermín Romero de Torres, bana canı sıkılmış bir halde baktı.

"Bir bakayım. Bu öğleden sonra, yaklaşık bir ya da bir buçuk saat önce göz kamaştıran bir genç kız buraya uğrayıp seni sordu. Seni temin ederim, kuşkusuz bu kız bir hayalet değildi. Kokusunu bile tarif edebilirim. Lavanta, yalnızca daha hoş kokulusu. Fırından yeni çıkmış tatlı bir kurabiye gibi."

"Bu tatlı kurabiye kazara sana benim sözlüm olduğunu mu söyledi?”

"Şey, fazla söze gerek yok. Kısa, hızlı bir gülüş attı, ne demek istediğimi anlarsın işte, cuma günü öğleden sonra seninle buluşacağını söyledi. Tüm yaptığımız bu ikisinden bir sonuç çıkarmak."

"Bea..." diye mırıldandım.

"Yani, böyle biri var," dedi, Fermín içi rahatlayarak.

"Evet, ama kız arkadaşım değil."

"Şey, o halde ne bekliyorsun, bilmiyorum."

"O Tomás Aguilar’ın ablası."

"Mucit arkadaşının mı?"

Başımla onayladım.

"Daha mantıklı düşün. Papa’nın yeğeni bile olsa, o bir bomba. Yerinde olsaydım, her şeye hazırlıklı olurdum."

"Bea zaten sözlü. Askerliğini yapan bir teğmenle."

Fermín öfkeyle içini çekti. "Ah, ordu, en alçakça maymun içgüdüleri için hem bir felaket, hem de sığınak. Böylesi daha iyi, çünkü böylelikle suçluluk duymaksızın onu aldatabilirsin."

"Sen delisin, Fermín. Teğmen askerliğini bitirdiğinde Bea onunla evlenecek."

Fermín sinsice gülümsedi. "Sana komik gelebilir, ama nişanlısı ile evlenmeyeceği duygusuna kapıldım. Bu balkabağının yakın bir tarihte bu işi bağlayacağını sanmıyorum."

"Ne biliyorsun?"

"Kadınlar ve diğer dünyevi sorunlar hakkında büyük olasılıkla senden daha fazlasını biliyorum. Freud’un bizlere söylediği gibi, kadınlar düşündükleri va da söyledikleri şeylerin tersini isterler, düşünürsen çok da kötü bir şey değil, çünkü erkekler onların tersine açıkça kendi üreme ve sindirim organlarını düşünürler."

"Bana konferans vermeyi bırak, Fermín, nereye varmak istediğini anlıyorum. Söyleyeceğin bir şey varsa, yalnızca onu söyle."

"Doğru, o zaman, kısaca: Bu kızın muhteşem vücudunda onu uysal, küçük bir eş yapacak tek bir kemik bile yok."

"Yok mu? O zaman araştırmanda ne tür bir kemik buldun?"

Fermín gizli bir edayla daha yakınıma geldi. "Ateşli bir tür," dedi gizemli bir havayla kaşlarını kaldırarak. "Ve bunu övgü anlamında söylediğime emin olabilirsin."

Genellikle Fermín haklıydı. Duygular bozguna uğramıştı, en iyi savunmanın saldırı olduğuna karar verdim. "Tutkudan söz ediyorsun, bana Bernarda'yı anlat. Bir öpücük var mı, yok mu?"

"Beni aşağılama, Daniel. Baştan çıkarma sanatını profesyonellere, bu öpüşme işini de amatörler ile terlikli yaşlı adamlara yakıştırdığımı sana anımsatırım. Gerçek kadınlar kendilerini parça parça kabul ettirir. Bunların tümü bir psikoloji sorunu, arenadaki iyi bir *faena* gibi."

"Başka bir söyleyişle, seni başından savdı."

"Fermín Romero de Torres'i başından savabilecek bir kadın henüz anasından doğmadı. Sorun erkekte, Freud'a geri dönecek olursak -eğretilemeye izin ver- elektrik lambası gibi ısınır: kızgınlığı göz açıp kapayıncaya dek geçer ve bir anda yeniden soğur. Öte yandan kadınlar -bu saf bir bilimdir- bir demir gibi ısınır, yavaşça, düşük bir ısıda, lezzetli bir yemek gibi ısınır. Ama bir kez ısınmaya görsün, artık onu hiçbir şey durduramaz. Vizcaya'daki çelik ocakları gibi."

Fermín'in termodinamik teorileriyle kafam şişti. "Bernarda'yla bunu mu yapıyorsun? Demiri mi ısıtıyorsun?"

Fermín göz kırptı. "O kadın patlama noktasına gelmiş bir volkan, henüz bir meleğin kalbindeki volkanik magmaya benzeyen libidosuyla," dedi dudaklarını yalayarak. "Gerçek bir benzerlik kuracak olursam, bana Havana'daki körpe melez kızı anımsatıyor, her zaman kendi azizlerine tapınan çok dindar bir kadın. Ama derine inersek, ben kadınlardan yararlanmaktan hoşlanmayan eski moda bir adamım. Yanağına masum bir öpücük kondurmayı yeğlerim. Acelem yok, anlıyor musun? Tüm güzel şeyler beklemeli. Kadının arkasına dokunur ve kadın da bundan yakınmazsa, ona kancayı taktıklarını düşünen bir sürü hödük var. Amatörler. Kadın yüreği, şantajcı erkeklerin kaba akıllarına meydan okuyan, inceliklerle dolu bir labirenttir. Bir kadına gerçekten sahip olmak istiyorsan onun gibi düşünmelisin, ilk şey onun ruhunu kazanmaktır. Gerisi, tatlı, yumuşak ambalajıyla duygularını, erdemini çalıp götüren bir armağandır."

Bu konuşmayı ciddiyetle alkışladım. "Sen bir şairsin, Fermín."

"Hayır, ben Ortega'ya eşlik ediyorum ve bir pragmatikim. Şiir, tapınılası, günahkâr yolunda yalan söyler, oysa ne söylediysem bir dilim ekmek ve domatesten daha doğrudur. Usta bu konuda ne demiş: Bana bir Don Juan gösterin, size kılık değiştirmiş bir mağlup göstereyim. Amacım süreklilik, dayanıklılık. Namuslu bir kadın olmasa, Bernarda'ya yapacaklarımı gör, çünkü o mutluluğu daha yeni yakalamış birisi."

Başımla onaylayarak gülümsedim. İsteği bulaşıcıydı, konuşma tarzı geliştirmenin de ötesindeydi. "Ona çok iyi bak, Fermín. Bernarda'nın altın gibi bir kalbi var ve şimdiye dek bir sürü düş kırıklığı yaşadı."

"Bunu bilmediğimi mi sanıyorsun? Savaşta dul kalan kadınlara vurulan bir mühür gibi her yanından belli oluyor. Güven bana: Bu işlerin kitabını yazdım. Bu dünyadaki yapacağım son iş olsa bile bu kadını mutluluk sarhoşu edeceğim."

"Söz mü?"

"Evet, Fermín Romero de Torres sözü."

*

O öğleden sonra dükkânın işleri durgundu, güç bela iki üç müşteri geldi. Bu durum karşısında Fermín'e günün geri kalanını dinlenerek geçirmeyi önerdim.

"Hadi, gidip Bernarda'yı bul ve onu sinemaya ya da Puertaferrissa Sokağı'na vitrinleri dolaşmaya götür, kol kola yürürsünüz, bundan hoşlanır.

Fermín önerimi kabul etmek için bir an bile duraksamadı, süslenmek için arka odaya koşturdu, orada her zaman değiştireceği giysileri, her çeşit kolonyayı ve Veronica Lake'i bile kıskandıracak bir makyaj çantasında kremleri saklardı. Dışarıya çıktığında bir film yıldızını andırıyordu, ama biraz sıska bir film yıldızını. Babamın bir giysisini giymiş ve ona birkaç beden büyük gelen bir fötr şapka takmıştı, sorunu içine gazete kâğıdı yerleştirerek çözmüştü.

"Aklıma gelmişken, Fermín. Gitmeden önce... senden bir isteğim olacak."

"Fazla söze gerek yok. Sen işi söyle. Hemen yapayım."

"Bunun aramızda kalmasını isteyeceğim senden, tamam mı? Babama tek bir sözcük bile yok."

Yüzü sevinçle aydınlandı. "Ah, seni çapkın, kıza bir şeyler yaptın, ha?"

"Yo. Bu yüksek bir entrika meselesi. Senin branşın."

"Şey, ayrıca ben kızlar hakkında çok şey bilirim. Bunu sana söylüyorum, çünkü bilimsel bir kuşkuya kapılırsan kime ne soracağını bil. Gizlilik garanti altında. Böyle konularda bir doktor gibiyim. Fazla erdemlilik taslamaya gerek yok."

"Bunu aklımda tutacağım. Şu anda öğrenmek istediğim şey, Layetana Sokağı'ndaki merkez postanedeki bir posta kutusunun sahibi. Numarası 2321. Bir de, mümkünse, oraya gelen mektupları kimin aldığı. Bana yardımcı olabilir misin?"

Fermín numarayı tükenmez bir kalemle çorabının altına, ayağının üst kısmına yazdı.

"Çantada keklik. Tüm resmi kuruluşlar beni çok çekici bulur. Üç beş gün sonra sana ayrıntılı bir rapor veririm."

"Bundan babama tek bir sözcük bahsetmeme konusunda anlaştık değil mi?"

"Endişelenme. Bir Sfenks kadar ağzım sıkıdır."

"Çok memnun oldum. Hadi, şimdi defol ve hoşça vakit geçir."

Askeri bir selamla onu uğurladım, kümesine doğru yol alan, şirin bir horozu andıran ayrılışını izledim.

O gideli henüz beş dakika bile olmamıştı ki, kapı çıngırağının şıngırtısını duyarak sütunların arasından başımı uzattım. İçeriye gri bir yağmurlukla fötr bir şapkanın ardına gizlenmiş bir adam girdi. Kalemle çizilmiş gibi duran bir bıyığı, cam gibi mavi gözleri vardı. Gülümsemesi bir satıcının zoraki gülümsemesine benziyordu. Fermín'in burada olmayışına üzüldüm, çünkü kâfur satan yolcular ve diğer süprüntüler dükkâna girdiklerinde onları kapının önüne koyma konusunda bir uzmandı. Ziyaretçi, girişte sınıflandırılıp etiketlenmeyi bekleyen kitaplardan birini alıp bana yağlı dişlerini göstererek sırıttı. Gördüğü her şeye tepeden bakan bir tavrı vardı. Bana bir "iyi günler," bile bahşetmeyecek, diye düşündüm.

"Bir sürü sözcük, ha?" dedi.

"O bir kitap; genellikle içinde birkaç sözcük olur. Sizin için ne yapabilirim, efendim?"

Adam kitabı aldığı yere bırakarak başını anlaşılmaz bir edayla salladı. "Okumak, zamanı çok olup da yapacak bir şeyi olmayanlar içindir derim. Kadınlar gibi. Çalışmak zorunda olan bizim gibilerinse bu sahtekâr şeylere ayıracak zamanı yok. Geçimimizi sağlamak için çok çalışıyoruz. Katılmıyor musun?"

"Bu bir görüş. Özel bir şey mi aramıştınız?"

"Bu bir görüş değil. Gerçeğin ta kendisi. Bu ülkede yanlış olan ne: İnsanlar çalışmak istemiyor. Ortalıkta bir sürü serseri var. Katılmıyor musun?"

"Bilmiyorum, efendim. Belki. Gördüğünüz gibi, burda yalnızca kitap satıyoruz."

Adam gözleriyle dükkânı kolaçan edip özellikle gözlerime sabitlenerek kasanın yanına geldi. Görünüşü, tarzı bana çok tanıdık geliyordu ama niçin böyle olduğunu çıkaramadım, varlığı eski moda kumarbazlardan biri ya da 1500'lü yılların kitaplarından fırlamış falcılar gibi bana bir şeyler anımsatıyordu: bayramlıklarını giyinmiş bir bela gibi kızgın, sıkıntılı bir hali vardı.

"Sizin için ne yapabileceğimi söylerseniz..."

"İşin gerçeği, size hizmet etmeye gelen benim. Bu kuruluşun sahibi siz misiniz?"

"Hayır. Sahibi babam."

"İsim?"

"Benim mi, yoksa babamınki mi?"

Adam alaycı bir gülüş attı. Kıkırdak biri, diye düşündüm.

"O halde bunu Sempere ve oğluna ait diye kabul edeyim mi?"

"Çok anlayışlısınız. Bir kitapla ilgili değilse, ziyaretinizin nedenini sorabilir miyim?"

"Ziyaret nedenim, incelikli bir sesleniişle sizi uyarmak. Sakıncalı kişilerle, özellikle de dönmeler ve suçlularla iş yaptığınız konusunda duyumlar aldım."

Gözlerini ona dikip şaşkınlıkla baktım. "Anlamadım?"

Adam gözlerini bana sabitledi. "Eşcinsellerle, hırsızlardan söz ediyorum. Ne hakkında konuştuğumu bilmediğini söyleme bana."

"Korkarım ne dediğiniz konusunda hiçbir fikrim olmadığı gibi sizi daha fazla dinlemek de istemiyorum."

Adam yıkıcı, soğuk bir edayla başını salladı. "O halde bana katlanmak zorundasın. Senin yurttaş Federico Flaviá'nın etkinliklerinden haberdar olduğunu sanıyorum."

"Don Federico yerel bir saatçi ve mükemmel bir insandır. Onun bir suçlu olduğu konusunda çok kuşkuluyum."

"Eşcinsellerden söz ediyordum. Bu yaşlı homonun dükkânınıza sıkça uğradığını kanıtlayabilirim, sanırım romantik romanlar ve porno kitaplar

satın alıyor."

"Sizin mesleğinizi sorabilir miyim?"

Yanıtı, cüzdanını çıkarıp kasanın üzerine koymak oldu. Üstünde resminin olduğu kirli bir polis kimliği fark ettim. Resimde biraz daha genç görünüyordu. Orada "Şef Müfettiş Francisco Javier Fumero" yazısını okudum.

"Benimle doğru konuş, çocuk, sen ve baban komünist süprüntüleri satarak başınızı büyük derde sokuyorsunuz. Beni duydun mu?"

Yanıt vermek istedim, ama sözcükler dudaklarımda yapışıp kaldı.

"Buna karşın, bugün beni buraya getiren şey bu yaşlı homo değil. Er geç, onun anlayışındaki diğerleri gibi, o da karakola düşecek ve inan ki dersini alacak. Beni endişelendiren şey şu, edindiğim bilgilere göre tanınmış bir hırsızı, en istenmeyen bir kişiyi yanınızda çalıştırıyormuşsunuz."

"Kimden söz ettiğinizi bilmiyorum, müfettiş."

Fumero yılışık ve aşağılık bir biçimde kıkır kıkır güldü.

"Şimdi hangi ismi kullandığını yalnızca Tanrı bilir. Yıllar önce kendini Mambo Kralı Wilfredo Camagüey olarak tanıtıyor, bir karabüyü uzmanı olduğunu, Bourbon soyunun vârisine dans öğretmenliği yaptığını ve Mata Hari'nin sevgilisi olduğunu söylüyordu. Başka zamanlar, büyükelçilerin, varyete oyuncularının ve matadorların ismini kullanıyordu. Şimdi saymakla bitiremem."

"Korkarım ki size yardımcı olamayacağım. Wilfredo Camagüey isminde birini tanımıyorum."

"Tanımadığına eminim, ama kimden söz ettiğimi biliyorsun, değil mi?"

"Hayır."

Fumero yeniden güldü, bu zorlama gülüş kitap kapağındaki bir reklam gibi onu özetliyordu. "İşleri zorlaştırmaktan hoşlanıyorsun, değil mi? Bak, buraya bir dost olarak seni uyarmaya geldim, bu adam kadar sakıncalı birini işe alan her kim olursa olsun sonunda parmakları yanar, hâlâ bana bir yalancı gibi davranıyorsun."

"Öyle değil. Uyarınızın ve ziyaretinizin değerini biliyorum, ama inanın burda..."

"Bana şu saçmalıkları anlatma, çünkü böyle lanet bir şey algılarsam sana bir araba sopa atar, kodese tıkarım, anlaşıldı mı? Ama bugün iyi tarafımdan kalktım, bu yüzden seni yalnızca uyarmakla yetineceğim. Tarafını seçmek sana kalmış. Eşcinselleri ve hırsızları seviyorsan, her

ikisine de bir parça eğilimin olmalı. Neyin peşinde olduğum yeterince açık. Ya benimlesin ya da karşımdasın. Yaşam bu kadar basit. Öyle ya da böyle, ne fark eder?"

Hiçbir şey söylemedim. Fumero başını sallayıp kıkır kıkır güldü.

"Çok iyi, Sinyor Sempere. Bu senin hakkın. Bizim için iyi bir başlangıç olmadı. Sorun istiyorsan, bulacaksın. Yaşam bir roman gibi değil, biliyorsun. Yaşamda tarafını seçeceksin. Senin seçtiğin taraf belli. Kaybedenlerin, aptalların tarafı."

"Lütfen, dükkânı terk edin."

Sinsi gülüşünün ardı sıra kapıya doğru yürüdü. "Tekrar görüşeceğiz. Arkadaşına Müfettiş Fumero'nun gözünün üzerinde olduğunu ve ona selam yolladığımı söyle."

Müfettişin isteği, sözcüklerinin yankısı öğleden sonramı berbat etti. Tezgâhın arkasında yaklaşık on beş dakika geçtikten sonra midem sıkıştı, dükkânı normal saatinden önce kapayıp yürüyüşe çıkmaya karar verdim. Uğursuz eşkıyanın ima ve tehditlerinden kurtulamadan amaçsızca dolaştım. Babamı, Fermín'i bu ziyaretle ilgili uyarmalıydım, ama Fumero'nun olası niyetini tahmin ettim: aramıza ikilik, korku, acı ve kuşku sokacaktı. Onun oyununa gelmemeye karar verdim. Öte yandan, Fermín'in geçmişi hakkında söyledikleri beni telaşlandırmıştı. Bir an, bunu fark edince kendimden utandım, polisin sözcüklerine değer vermiştim. En sonunda, iyice düşünüp taşındıktan sonra, olayı tamamen aklımdan çıkarmaya karar verdim.

Eve doğru ilerlerken, saatçinin dükkânının yanından geçtim. Don Federico tezgâhın arkasından beni selamlayıp eliyle içeriye çağırdı. Saat tamircisi hiç kimsenin doğum gününü asla unutmayan saygılı ve neşeli biriydi. Güç bir durumla karşılaşıldığında çözüm bulacağını bilerek her zaman yanına gidilebilecek bir insandı. Onun, Fumero'nun kara listesinde olduğu düşüncesiyle titremekten kendimi alamadım, nasıl yapacağımı bilmesem de, beni ilgilendirmeyen işlerde bir hatasını görmemiş olsam da onu uyarmalıydım.

"Nasılsın, Daniel? Yüzünün hali ne böyle?"

"Tatsız bir gün," dedim. "Nasıl gidiyor, Don Federico?"

"İpek gibi yumuşak. Artık eskisi gibi saat yapmıyorlar, bu yüzden çok işim var. Bu gidişle kendime bir yardımcı tutacağım. Şu mucit arkadaşın ilgilenir mi? Bu tür şeylerde çok iyi olmalı."

Tomâs’ın gerici babasının, oğlunun semtin resmi eşcinselinin işyerinde çalışmayı kabul etmesine ne diyeceğini tahmin etmek çok güç değildi. "Ona söylerim."

"Aklıma gelmişken, Daniel, yaklaşık iki hafta önce baban alarmlı bır saat getirmişti. Ona ne yaptığını bilmiyorum, ama bunu onarmaktansa yenisini alması daha iyi olur."

Kimi zaman, bunaltıcı yaz gecelerinde babamın balkonda uyuduğunu anımsadım.

"Büyük olasılıkla caddeye düşmüştür," dedim.

"Bu durumu açıklıyor. Ona, bu saate ne yapmam gerektiğini sorup bana haber ver. Ona çok uygun bir fiyata bir Radiant alabilirim. Bak, istersen bunu yanına al, denesin. Eğer beğenirse parasını daha sonra öder. Beğenmezse yalnızca geri getirirsin."

"Çok teşekkürler, Don Federico."

Saat tamircisi söz konusu çirkin şeyi paketlemeye başladı.

"En son teknoloji," dedi memnunlukla. "Aklıma gelmişken, geçen gün Fermín’in bana sattığı kitaba bayıldım. Şu Graham Greene’in kitabı. Bu Fermín müthiş bir satıcı."

Başımla onayladım. "Evet ağırlığının iki katı altın eder."

"Dikkat ettim de, hiç saat takmıyor. Ona söyle, dükkâna uğrasın, bir şeyler ayarlarız."

"Söylerim. Teşekkürler, Don Federico."

Alarmlı saati elime tutuşturduğunda saat tamircisi beni yakından inceleyip kaşlarını çattı. "Bir sorun olmadığına emin misin, Daniel? Yalnızca tatsız bir gün mü?"

Yeniden başımla onaylayıp gülümsedim. "Sorun edecek bir şey yok, Don Federico. Kendine iyi bak."

"Sen de, Daniel."

Eve geldiğimde babamı göğsünde gazeteyle kanepede uyurken buldum. Alarmlı saati, "Don Federico eskisini atmanı söylüyor," yazan küçük bir notla birlikte masanın üstüne bırakıp sessizce odama süzüldüm. Karanlıkta yatağıma uzanıp müfettişi, Fermín’i ve saat tamircisini düşünerek uykuya daldım. Tekrar uyandığımda saat henüz sabahın ikisiydi. Koridora göz attığımda babamın yeni alarmlı saatle birlikte yatak odasına dinlenmeye çekildiğini anladım. Daire gölgelerle doluydu, dünya yalnızca bir gece öncesine göre daha uğursuz, daha iç sıkıcı bir yer gibi görünüyordu. Gerçekte Müfettiş Fumero’nun varlığına hiç inanmamış

olduğumu fark ettim. Mutfağa gidip kendime bir bardak soğuk süt doldurdum ve Fermín’in pansiyonunda güvende olup olmadığını merak ettim.

Odaya geri dönerken polisin hayalini kafamdan atmaya çalıştım. Yeniden uyumak için uğraştım, ama bunun mümkün olmayacağını anladım. Işığı açıp o sabah Bayan Aurora’dan çaldığım, hâlâ cebimde duran Julián Carax adına yazılmış zarfı incelemeye karar verdim. Zarfı masama, okuma lambasının ışığı altına yerleştirdim. Parşömen benzeri bir zarftı, kenarları sarı oluklu, yüzeyi kirliydi. Bir gölgeyi andıran damgasında yalnızca "18 Ekim 1919" tarihi okunuyordu. Balmumu mührü büyük olasılıkla Bayan Aurora’nın usta elleri sayesinde açılmıştı. Zarfın iç tarafında, gönderici adresinin yazılı olduğu yerde rujlu bir dudağın öpücük izine benzeyen kırmızımsı bir leke vardı.

Penélope Aldaya
Tibidabo Bulvarı, Barcelona

Zarfı açıp içinden mektubu çıkardım. Koyu sarı bir sayfa düzgünce ikiye katlanmıştı. Mavi mürekkepli el yazısı üç beş sözcükte bir koyuluğunu yeniden kazamncaya dek yavaşça soluklaşarak sayfa üzerinde ürkekçe kayıyordu. O sayfadaki her şey bir başka zamana aitti. Mürekkep hokkasından kaynaklı darbeler, kalemin sivri ucuyla kalın kâğıda kazınmış sözcükler, kâğıdın pürüzlü yüzeyi. Mektubu masanın üzerine açıp soluk soluğa okudum.

> Sevgili Julián:
>
> Bu sabah Jorge’dan aslında senin Barcelona’dan ayrılıp düşlerinin peşinden koşmaya gideceğini öğrendim. Bu düşlerin, benim ya da bir başkasının olmana izin vermeyeceğinden hep korktum. Bir mektupta nasıl söylenileceğini bile bilmediğim şeyleri gözlerinin içine bakarak anlatmak için seni son bir kez görmek istiyorum. Hiçbir şey istediğimiz gibi sonuçlanmadı. Çok iyi olduğunu biliyorum, bana yazmayacağını, hatta adresini bile göndermeyeceğini, başka bir insan olmak isteyeceğini de biliyorum. Söz verdiğim halde orada olmadığım için benden nefret edeceğini biliyorum. Seni başarısızlığa uğrattığımı düşüneceksin. Cesaretim olmadığını.
>
> Birçok kez, seni o trende yalnız başına düşleyerek, sana ihanet ettiğime inandım. Birçok kez Miquel aracılığıyla sana ulaşmaya çalıştım, ama o, senin benimle tüm ilişkini kestiğini söyledi. Sana

ne yalanlar söylediler, Julián? Benim hakkımda ne söylediler? Niçin onlara inandın?

Şimdi seni yitirdiğimi biliyorum. Her şeyi yitirdim. Sende gördüklerimi, senin asla bende göremeyeceğini, seni yitireceğimi biliyordum, bunu en başından beri bilmeme karşın sana hiç kin beslemediğimi bilmeni sağlamadan beni unutmana ve sonsuza dek gitmene izin veremem. Seni ilk günden beri sevdiğimi, her ne kadar sen beni artık sevmesen de seni hâlâ, şimdi eskisinden de çok sevdiğimi bilmeni istiyorum.

Sana gizlice yazıyorum, kimsenin haberi yok. Jorge, seni bir daha görürse öldüreceğine dair yemin etti. Artık evden dışarı çıkmam yasak, hatta pencereden dışarıya bile bakamıyorum. Beni bağışlayacaklarını sanmam. Güvendiğim biri bu mektubu sana postalayacağına söz verdi. Söz konusu kişiyi tehlikeye atmamak için isminden söz etmeyeceğim. Sözcüklerimin sana ulaşıp ulaşmayacağını bilmiyorum. Ama ulaşır da benimle görüşmek için buraya dönmeye karar verirsen bunu başarmanın bir yolunu bulacağını biliyorum. Yazdığım gibi, seni o trende, düşlerle dolu ve ihanetlerle kırılmış yüreğinle, hepimizden ve kendinden kaçarken hayal ediyorum. Sana anlatamayacağım çok şey var, Julián. Asla bilmediğimiz, senin hiç bilmemenin daha iyi olacağı şeyler.

Tek dileğim mutlu olman, Julián, başarmayı istediğin her şeyin gerçekleşmesi ve zamanla beni unutsan da, sonunda bir gün seni ne çok sevdiğimi anlaman.

Sonsuza dek, Penélope

17

O gece Penélope Aldaya'nın ezberleyinceye dek tekrar tekrar okuduğum sözcükleri Müfettiş Fumero'nun ziyaretinin bende bıraktığı tüm acıları silip süpürdü. Geceyi tümüyle uyanık geçirdikten sonra, şafakta, mektuptaki sözcüklerin ardında hissettiğim ses kulağımda çınlayarak evden ayrıldım. Sessizce üstümü giyindim, babama birkaç işim için bir yerlere gittiğimi, dokuz buçukta dükkâna döneceğimi bildiren bir not yazıp holdeki dolabın üstüne bıraktım. Sokak kapısından dışarıya çıktığımda, geceki yağmurun caddede oluşturduğu kirli su birikintileri sabahın ilk ışıklarıyla mavimsi gölgeler gibi yansıyordu. Montumu ilikleyip Cataluña Meydanı'na doğru yola koyuldum. Metro durağına inen merdivenler bir sıcak hava burgacı yaratıyordu. Ferrocarriles Catalanes bilet gişesinden Tibidabo İstasyonu'na üçüncü sınıf bir bilet satın aldım. Gazete kâğıdına sarılmış tuğla büyüklüğünde sandviçler taşıyan gündelikçiler, hizmetçi kızlar ve ofis çalışanlarıyla dolu bir vagonda yolculuk yaptım. Tren kentin iç kısımlarına, Barcelona'ya hâkim Tibidabo Tepesi'nin eteklerine doğru ilerlerken tünellerin karanlığını kendime siper edinip başımı cama yaslayarak dinlendim. Yeniden caddeye çıktığımda sanki başka bir yer keşfetmişim gibi geldi. Şafak söküyordu, eflatun bir bıçağın keskin yanı ışıltısıyla bulutları kesiyor, rengini Tibidabo Bulvarı'nı çevreleyen malikânelerin ve görkemli evlerin dış cepheleri üstüne saçıyordu. Sisin içinde mavi bir tramvay yokuş yukarı tembelce, ağır ağır ilerliyordu. Kondüktörün onaylamayan bakışları altında tramvayın ardı sıra koşarak arka platformuna tutunmayı başardım. Ahşap vagon neredeyse boştu. İki Katolik rahiple matem elbiseleri içindeki soluk tenli, yarı uykulu bir kadın vagonun sarsıntısında sallanıyorlardı.

"Yalnızca otuz iki numaraya kadar gidiyorum," dedim. Kondüktöre, en iyi gülüşümü takınarak.

"Horn Burnuma gitsen de benim için önemi yok," diye yanıtladı, aldırmazlıkla. "Burda İsa'nın askerleri bile biletlerinin ücretini ödedi. Sen de ya ücreti ödersin ya da yürürsün. Uyak için ayrı bir ücret talep etmeyeceğim."

Franciscan Mezhebi'ne ait sade, kahverengi çuval bezinden pelerinleriyle çarıklarını giymiş Katolik rahipler kondüktörün söylediklerini

kanıtlamak için ellerindeki iki pembe bileti gösterip başlarıyla onu onayladılar.

"O halde ineceğim," dedim. "Çünkü bozuk param yok."

"Nasıl istersen. Ama bir sonraki durağa kadar bekle. Görevim sırasında kaza olsun istemem."

Tramvay ağaçların gölgesini bağrına basarak, içlerinin heykeller, pınarlar, ahırlar ve gizli tapmaklarla dolu olduğunu tahmin ettiğim saray gibi malikâneleri dikizleyerek neredeyse yürüme hızında tepeyi tırmandı. Tramvay sahanlığının bir kenarından dışarıya bakarken ağaçların arasında Beyaz Manastır Villası'nın siluetini fark ettim. Tramvay Romané Maçaya Sokağı'nın köşesine yaklaştığında yavaşlayarak neredeyse durma noktasına geldi. Sürücü çanını çaldığında kondüktör bana keskin bir bakış attı. "Haydi açıkgöz, atla, otuz iki numara hemen şurda."

Vagondan inip sisin içinde yitinceye dek mavi tramvayın tıkırtısını dinledim. Aldayaların konağı caddenin karşısında, sarmaşık ve kuru yapraklarla örülü dökme demirden büyük bir giriş kapısının ardındaydı. Güçlükle görülen demir bir sürgü çekilmiş, kapı sıkıca kilitlenmişti. Girişin üstüne, yılan gibi kıvrımlı siyah bir demire iliştirilen numara, otuz ikiydi. Oradan yapıyı gözetlemeye çalıştım, ama yalnızca karanlık bir kulenin kemeriyle melekleri fark edebildim. Kapının anahtar deliğinden bir pas izi akıyordu. Eğilerek bu açıdan bahçenin manzarasını daha iyi gözlemlemeye çalıştım. Tüm görebildiğim bir sarmaşık ağıyla bir çeşmeye ya da gökyüzünü işaret eden bir ele benzeyen bir havuzun dış hatlarıydı. Bunun taştan bir el olduğunun farkına varmam üç beş saniyemi aldı. Suyla kaplı çeşmede ne olduklarını tam olarak anlayamadığım başka organlar ve şekiller de vardı. Daha uzakta, yaban otlarıyla perdelenmiş mermer bir merdivenin görüntüsünü yakaladım. Kırılmış, kurumuş yaprak döküntüleriyle kaplıydı. Aldayaların şansı ve gösterişi uzun zaman önce onları terk etmişti. Yer bir mezarlığa dönmüştü.

Birkaç adım geriye yürüdüm, sonra evin güney yakasını gören köşeye doğru döndüm. Buradan malikânenin kulelerinden birinin manzarasını daha iyi görebilirdiniz. O anda, görüş alanımda bir insan figürünün belirdiğini fark ettim. Mavi iş tulumuyla zayıf, çelimsiz bir adam büyük bir süpürgeyi savurarak asfalta dökülen yaprakları süpürüyordu. Adam beni biraz kuşkuyla selamladı. Tahminimce, komşu yapılardan birinin kapıcısı olmalıydı. Tüm zamanını bir tezgâhın ardında geçiren herhangi bir kişinin yapabileceği kadar gülümsedim.

"Günaydın," diye içten bir tonla seslendim. "Aldayaların evinin ne kadar zamandır kapalı olduğunu biliyor musunuz?"

Gözlerini dikerek sanki meleklerin cinsiyetini soruyormuşum gibi bana baktı. Çelimsiz adam, ucuz, filtresiz Celtas sigaralarına karşı olan düşkünlüğünü ele veren sararmış parmaklarıyla çenesini okşadı. Onun kalbini kazanmak için yanımda bir paket sigaranın olmayışına üzüldüm. Ona sunabileceğim bir şey bulmak umuduyla montumun cebini altüst ettim.

"En azından yirmi, yirmi beş yıl olmuştur ve bu biçimde sürmesini umalım," dedi kapıcı, kölelikten bitkin düşmüş insanların uysal tonuyla.

"Uzun zamandır burda mısınız?"

Adam başıyla onayladı. "1920’den beri burda, Miravellerin yanında Çalışıyorum."

"Aldaya ailesine neler olduğu hakkında hiçbir fikriniz yok, değil mi?"

"Şey, bildiğiniz gibi, cumhuriyet döneminde her şeylerini yitirdiler," dedi. "O baş belası herif... Miravelllerden duyduklarım kadarıyla bir şeyler biliyorum... eskiden Aldaya ailesinin dostuydular. Sanırım en büyük oğulları Jorge yurtdışına, Arjantin’e gitti. Orda fabrikaları vardı galiba. Çok zengin insanlar. Her zaman dörtayak üstüne düşerler. Bir sigaran yok, değil mi?"

"Üzgünüm, ama size bir Sugus şekeri sunabilirim, içinde Montecristo sigarası kadar nikotin ile bir vitamin deposu olduğu bilinen bir gerçek."

Kapıcı kuşkuyla kaşlarını kaldırdı, ama kabul etti. Cebimin kıvrımları arasında bulduğum limonlu Sugus şekerini bana uzun bir zaman önce Fermín vermişti. Bozulmamış olmasını umut ettim.

"Güzelmiş," dedi, kapıcı, kauçuğa benzeyen şekeri emerken.

"Ulusal şeker sanayinin gururunu çiğniyorsun. Başkomutan onlara acıbadem gibi başa çıkılması zor işlerden dolayı katlanıyor. Söyler misiniz, Aldayaların kızı Penélope hakkında bir şey duydunuz mu?"

Kapıcı, Rodin’in *Düşünen Adam* edasıyla süpürgesine yaslandı.

"Sanırım bir yanlışın var. Aldayaların hiç kızı yoktu. Tüm çocukları erkekti."

"Emin misiniz? 1919 yılı sıralarında burda Penélope Aldaya isminde bir genç kızın yaşadığını biliyorum. Büyük olasılıkla Jorge’un kız kardeşiydi."

"Olabilir, ama söylediğim gibi 1920’den beri hurdayım."

"Binaya ne oldu? Şimdiki sahibi kim?"

"Gerçi burayı yıkıp yerine bir okul yapmaktan söz ediyorlar, ama bildiğim kadarıyla hâlâ satılık. Açık konuşmak gerekirse yapılabilecek en güzel şey bu olurdu. Onu temellerine dek yıkmalı."

"Neden böyle düşünüyorsun."

Kapıcı, bana çekingen bir bakış attı. Gülümsediğinde en az dört üst dişinin olmadığını fark ettim. "Şu insanlar, Aldayalar. İnsanların söylediklerine bakılırsa, karanlık kişilermiş."

"Korkarım ki duymadım. İnsanlar onlar hakkında neler söylüyorlar?"

"Bilirsin. Hepsi kuru gürültü. Şahsen bu tür şeylere inanmıyorum, beni yanlış anlama ama, birden fazla kişinin orda altına ettiğini söylüyorlar."

"Bana evin perili olduğunu söyleme sakın," dedim, gülmemeye çalışarak.

"Gülebilirsin. Ama ateş olmayan yerden..."

"Bir şey gördün mü?"

"Kesin olarak değil, hayır. Ama duydum."

"Duydun mu? Neyi?"

"Şey, yıllar önce bir gece, Bay Joanet'e eşlik ettiğimde. Yalnızca o ısrar ettiği için, biliyor musun? Orayla ilgili hiçbir şeyi isteyerek yapmadım... Söylediğim gibi, orda tuhaf bir şeyler duydum. Bir tür hıçkırık sesi."

Kapıcı sözünü ettiği sesi kendince çıkardı. Sanki bir halk türküsünün sözleri anlaşılmaz nakaratının mırıldanmasına benziyordu.

"Rüzgâr olmalı," diye öne sürdüm.

"Öyle olmalı, ama bende boktan bir etki bıraktı. Hey, sende şu şekerlerden başka yok, değil mi?"

"Bir boğaz pastiline ne dersin? Şekerin üstüne seni güçlendirir."

"Peki, o zaman," diye kabul etti, kapıcı, almak için elini uzatırken.

Ona tüm kutuyu verdim. Anlaşılan meyankökünün güçlü tadı dilini çözmüştü. Aldaya Konağı'nın olağanüstü öyküsünü anlatmaya koyuldu.

"Bu öykü aramızda kalsın. Bir defasında, Joanet, Sinyor Miravell'in oğlu, senin iki katın büyüklüğünde yapılı bir gençti (hentbol milli takımında oynuyordu, bu sana bir fikir versin)... Her neyse, genç Joanet'in kimi arkadaşları Aldayaların evi hakkında öyküler duymuş ve onu kandırmışlar. O da yanında olmamı isteyerek beni kandırdı... tüm böbürlenmelerine karşın yalnız gitmeye cesaret edemedi. Zengin piçleri, ne beklersin ki? Kız arkadaşına gösteriş yapmak için oraya gece yarısı gitmeye niyetlendi,

nerdeyse donuna işiyordu. Yani, sen şimdi buraya gün ışığında bakıyorsun, ama gece olunca burası oldukça farklı görünüyor. Neyse, Joanet ikinci kata çıktığını (tabii ki içeri girmeyi kabul etmedim; ev en az on yıldır terk edilmiş bile olsa bu yasadışı sayılabilirdi), orda bir şeyler olduğunu söyledi. Odalardan birinden bir ses duyduğunu sanmış, ama içeri girmeye çalıştığında kapı yüzüne kapanmış. Bundan ne çıkarırsın?"

"Sanırım bir hava akımıydı," dedim.

"Ya da başka bir şey," diye belirtti kapıcı, sesinin tonunu alçaltarak. "Geçen gün radyoda duydum: tüm evren gizemlerle dolu. Bir düşün, Kutsal Kefen'i bulduklarını sanıyorlar, hem de gerçeğini, Toledo şehir merkezinde. Müslümanlardan gizlemek için bir sinema perdesine dikilmiş. İsa'nın bir zenci olduğunu söyleyebilmek için görünüşte bunu kullanmak istiyorlar. Buna ne dersin?"

"Dilim tutuldu."

"Aynen. Her şeyde gizem var. Bu yapıyı yerle bir edip toprağın üstüne kireç serpmeleri gerek."

Başımı gökyüzüne kaldırıp şeffaf bulutların ardında uyanık bekleyen Tibidabo Dağları'nı gördüğümde kapıcıya verdiği bilgiler için teşekkür etmiş, yola doğru dönmek üzereydim. Birdenbire, zirveyi süsleyen eski lunaparka uğrayarak atlıkarıncalar ve korku tünelleri arasında dolaşan kablolu bir tramvayın beni tepeye doğru çektiğini hissettim, ama zamanında dükkânda olacağıma dair söz vermiştim.

İstasyona dönerken, Julián Carax'i, aynı yollarda yürürken, o zamandan beri epeyce değişmiş olan şu görkemli yapıların görünümünü seyrederken, belki cennete yol alan mavi tramvayın yanaşmasını beklerken gözümde canlandırdım. Sokağın girişine vardığımda Penélope Aldaya'nın malikânenin bahçesinde gülümseyerek çektirdiği fotoğrafı çıkardım. Gözleri sıkıntısız bir ruhu ve gelecek umudunu anlatıyordu. *Seni seven, Penélope.*

Kendimi onun yerine koyup Julián Carax'ın benim yaşımdaki halini, belki şu an bana korunak olan aynı ağacın gölgesi altında oturduğunu hayalimde canlandırdım. Onu güvenle gülümserken, bu bulvar kadar parlak ve geniş bir gelecek tasarlarken görebiliyordum, bir an için burada yokluklardan, kayıplardan başka hayalet olmadığını düşündüm, bende gülümseyen aydınlık ödünç alınmış bir aydınlıktı, yalnızca saniye saniye gözlerimde tutabildiğim kadar gerçekti.

18

Eve geri döndüğümde Fermm'in ya da babamın dükkânı açmış olduğunu fark ettim. Bir şeyler atıştırmak için daireye çıktım. Babam yemek masasına benim için biraz tost ve reçelle bir termos sade kahve bırakmıştı. Tümünü yalayıp yutup on dakika içinde yeniden aşağıya indim. Yapının giriş holüne bitişik arka odasının kapısından dükkâna girerek dolabımın başına gittim. Genellikle rafların, kutuların tozundan giysilerimi korumak için giydiğim mavi önlüğü üstüme geçirdim. Dolabın alt bölmesinde eski, teneke bir bisküvi kutusunu bir hazine sandığı gibi saklıyordum. Orada atmaya kıyamadığım kullanışsız parçaları tutuyordum: tamir edilmesi olanaksız dolmakalemler, saatler, eski metal paralar, mermer parçaları, Laberinto Parkı'nda bulduğum mermi kovanları, bir önceki yüzyıl Barcelona'sma ait solmuş kartpostallar. Unutulmuş Kitaplar Mezarlığına *Rüzgârın Gölgesi*'ni saklamak için gittiğim gece Isaac Montfort'un kızının adresini yazdığı eski gazete kâğıdı parçası, ıvır zıvırın arasında hâlâ duruyordu. Raflarla birikmiş kutuların arasından sızan tozlu ışıkta onu inceledim, teneke kutuyu kapayıp adresi cüzdanıma koydum. Aklımı, ellerimi oyalayacağını düşündüğüm, bulabildiğim en önemsiz işle dükkânın içine doğru yürüdüm.

"Günaydın," diye seslendim.

Fermín, Salamanca'daki bir koleksiyoncudan gelen çeşitli kutuları içeriklerine göre sınıflandırırken babam Lutherci apokrifaya[3] ait bir Alman katalogunun şifrelerini çözmeye çalışıyordu.

"Tanrı bize daha iyi bir öğleden sonra bahşetsin," diye söylendi, Fermín... kuşkusuz Bea'yle buluşmamı ima ediyordu.

Ona yanıt vermedim. Bunun yerine, hesap defterini güncellemek, makbuzları, sipariş formlarını, koleksiyonları ve ödemeleri denetlemek gibi kaçınılmaz aylık işlemlere koyuldum. Radyonun sesi, o zamanlar oldukça moda olan ünlü şarkıcı Antonio Machin'in liste başı şarkılarından oluşan seçimiyle huzurlu tekdüzeliğimizi boğuyordu. Karayip ritimleri babamın sinirlerine dokunurdu, ama bu tropik seslere hoşgörü gösteriyordu, çünkü ritimler Fermín'e Kübalı sevgilisini anımsatıyordu. Aynı sahne her hafta tekrarlanıyordu: Babam dinlemekten sakınıyor, Fermín *danzón* zamanında kendini belirsiz bir kıpırtıya kaptırıyor, reklam aralarında Havana'daki serüvenlerinden oluşan kısa anlatılarla söze giriyordu. Dükkânın aralık olan

kapısından içeriye süzülen hoş bir kahve ve taze ekmek kokusu ruhumuzu okşadı. Bir süre sonra Boquería Market'ten yaptığı alışverişten dönen komşumuz Merceditas vitrinin önünde durup kapı aralığından içeriye baktı.

"Günaydın, Sinyor Sempere," diye seslendi.

Babam yüzü kızararak ona gülümsedi. Merceditas'tan hoşlandığını hissettim, ama keşiş tavrı onu önlenemez bir sessizliğe hapsetmişti. Fermín kalçasını sallayıp tempo tuttu, sanki kapıdan içeri giren bir top kekmiş gibi dudaklarını yalayıp onu gözlerinin ucuyla süzdü. Merceditas elindeki kesekâğıdından bize üç parlak elma verdi. Bence, dükkânda çalışma düşüncesi Merceditas'ı hâlâ cezbediyor ve gaspçı Fermín'e, olan hoşnutsuzluğunu gizlemek için biraz çaba sarf ediyordu.

"Çok güzeller değil mi? Onları gördüğümde kendi kendime, bunlar tam Sempereler için dedim," dedi yapmacık bir tonla. "Siz entelektüellerin elmalardan hoşlandığını biliyorum, şu yerçekimi şeyiyle Isaac gibi, bilirsiniz."

"Isaac Newton, balkabağı," diye belirtti, Fermín.

Merceditas, ona öfkeyle baktı. "Merhaba, Bay Süslü Pantolon. Sana layık ekşi bir greyfurt yerine bir tane elma getirdiğim için mutlu olabilirsin."

"Ama, kadın, şuh ellerinden gelen bu sunu, bu olgun, özgün günah meyvesi, tutuşturur benim..."

"Fermín, lütfen," diye araya girdi babam.

"Evet, Sinyor Sempere," dedi, Fermín, söz dinler bir biçimde geri çekilerek.

Caddedeki gürültüyü duyduğumuzda Merceditas, Fermín'e çıkışmak üzereydi. Hepimiz sessizliğe bürünüp kulak kesildik. Dışarıda, artan homurtuları izleyen bağırışları duyabiliyorduk. Merceditas başını kapı aralığından dikkatle dışarıya uzattı. Rahatsız görünen, fısıltıyla küfürler savuran bir grup dükkân sahibini yürürken gördük. Sonra Don Anacleto Olmo göründü... apartmanımızın bir sakini ve semtimizdeki Kraliyet Dil Akademisi'nin gayri resmi sözcüsü. Don Anacleto yedi kedisiyle apartmanın birinci katında yaşayan, İspanyol yazınıyla Klasik Yunan ve Latin yazını alanında bilgili bir lise öğretmeniydi. Öğretmenlik yapmadığı zamanlarda reklam yazarı olarak saygın bir yayınevinde çalışıyor, bir söylentiye göre "Humberto Peacock" adıyla erotik romanlar yazıyordu. Don Anacleto arkadaşları arasında mütevazı, güler yüzlüydü, kendisini herkesin

önünde coşkulu şiirler okumak zorunda hissederdi, etkili düzyazı söylevleri ona "tutucu" takma adını kazandırmıştı.

"Don Anacleto, sorun nedir?" diye sordu, babam.

"Franco öldü, lütfen öyle olduğunu söyleyin," diye kışkırttı, Fermín.

"Kapa çeneni, seni hayvan," diye sözünü kesti, Merceditas. "Bırak da doktor konuşsun."

Don Anacleto derin bir soluk alıp eski dinginliğini yeniden yakaladı, alışılmış görkemiyle neler olduğunu açıklamaya başladı.

"Sevgili dostlar, yaşam dramlarla dolu, Tanrı'nın soylu yaratıkları bile yazgının kaprisli ve inatçı yollarında acılar tadabilirler. Dün, gece yarısından hemen sonra, kentin tüm emekçileri uykudayken, saat tamirciliği ile bu semtin zenginleşmesine çok katkıları olan sevgili komşumuz Don Federico Flaviá'i Pujades bu kitapçıdan yalnızca üç blok aşağıda eyalet polisi tarafından tutuklanmış."

Kalbim duracak sandım.

"İsa, Meryem ve Yusuf!" diye seslendi, Merceditas.

Fermín diktatörün sağlığı yerinde olduğu için düş kırıklığıyla püfledi.

Kendini konuşmaya iyice kaptıran Don Anacleto derin bir soluk alıp devam etti:

"Polis merkezine yakın kaynaklardan öğrendiğime göre dün, gece yarısından hemen sonra, asayiş bürosundan madalyalı, iki gizli üye, Don Federico'yu körkütük sarhoş, üstünde bir divanın erotik giysisiyle, Escudellers Sokağı'ndaki bir batakhanede açık saçık şarkılar söylerken yakalamışlar. Toplumun beyinsel özürlü üyelerinin çoğunlukta olduğu bir dinleyici kitlesini eğlendiriyormuş. Dini bir mezhebe bağlı bir yurttan o öğleden sonra kaçmış olan bu kahrolası yaratıklar, gösterinin çılgınlığıyla giysilerini yırtarcasına çıkararak utanıp sıkılmadan dans ediyor, alkışla tempo tutuyor, cinsel organları tümüyle ortada, ağızları sulanıyormuş."

Anlatılan salakça olaylar karşısında dehşete düşen Merceditas istavroz çıkardı.

"Bu zavallılara neler olduğunu öğrenen dindar anneleri, bu durumun kamu yararına ve en temel törel değerlere aykırı olması nedeniyle resmi bir şikâyette bulunmuşlar. Basının, namussuzluk ve belayla beslenen alçak akbaba sürüsünün bu leş kokusunu alması uzun sürmemiş. Bir profesyonel muhbirin çirkin görevi sayesinde iki polis memurunun oraya varışının üstünden kırk dakika geçmeden Kiko Calabuig olay yerinde belirmiş. Karanlık olayları ortaya çıkaran günlük *El Caso* gazetesinin as muhabiri

olan Calabuig acıklı süslemeler için ne gerekliyse bulmak ve bu korkunç haberi bugünün baskısına yetiştirmek için görevlendirilmiş. Söylemeye gerek yok, olay yerindeki korkunç manzara *magazin* gazetelerine özgü bir kötü niyetle ve Danteci bir korkunçlukla, yirmi dört puntoluk başlıklarla verildi."

"Bu doğru olamaz," dedi, babam. "Umarım Don Federico dersini almıştır."

Don Anacleto papazlara yakışır bir edayla başını salladı. "Evet, ama eskilerin dediklerini unutmamak gerek: 'Huylu huyundan vazgeçmez,’ ve 'insan yalnız beylik sözlerle yaşayamaz.’ Henüz en kötüsünü duymadınız."

"O halde, lütfen efendimiz, en boktan konuya gelebilir misiniz? Çünkü tüm bu metaforik döngüler ve süslemelerle daha başında ateşli bir tuvalet isteği duymaya başladım," diye karşı çıktı, Fermín.

"Bu hayvanı dikkate almayın. Sizin konuşma biçiminizi seviyorum. Günümüzün filmlerindeki sese benziyor, Don Anacleto," diye araya girdi, Merceditas.

"Teşekkür ederim, çocuk, ama mütevazı bir öğretmenim. Girişler ya da gösterişli süslemelerle vakit yitirmeden konuya geri dönelim. Görünen o ki, yakalandığında 'Kıvıran Leydi’ takma ismini kullanan saatçi bu koşullar altında birkaç nedenle tutuklandı... ismini düzen ve kanun bekçilerince hazırlanan suç kayıtlarına yazdırdı.

"Suçluların fişlendiğini söylüyorsunuz," diye haykırdı, Fermín.

"Politikayla ilgilenmem. Ama sana zavallı Don Federico’nun hedefini bulan bir şişeyle sahneden atılmasının ardından iki görevlinin onu Via Layetana Sokağı’ndaki polis karakoluna götürdüğünü söyleyebilirim. Biraz şans ve başka koşullar altında bu şeyler biraz alayla, birkaç hakaret ve başka aşağılama yöntemleriyle kapanırdı, ama büyük bir şanssızlık sonucu dün gece Müfettiş Fumero’nun görevli olduğu söyleniyor."

"Fumero," diye fısıldadı, Fermín. İntikam meleğinin isminden söz edilmesi onun tüylerini ürpertti.

"Ta kendisi. Vigatans Sokağı’ndaki yasadışı böcek yarıştıran ve bahis oynatan bir kuruma yaptığı başarılı baskından yeni dönen kent güvenliğinin savunucusu, kayıp çocuklardan birinin acılı annesi tarafından kaçışın arkasındaki beyin olarak gösterilen Pepet Guardiola hakkında bilgilendirilmiş. Konuyu öğrenen ünlü müfettiş akşam yemeği boyunca on iki duble konyağı devirerek olaya el atmaya karar vermiş. Eldeki ağırlaştırıcı sebepleri inceledikten sonra Fumero görevli komiser

yardımcısına çok sayıda eşcinselin (genç bir bayanın varlığına karşın belgelere geçmiş haliyle sözcüğün en sade yazınsal anlamını kullanıyorum) bir derse ihtiyacı olduğu bilgisini vermiş, saatçinin -ismini söylemek gerekirse bizim Don Federico Flaviá i Pujades'in- kendi iyiliği ve orda oluşları tümüyle rastlantısal da olsa karar verdirici etken olan mongol çocukların ahlaksız ruhları için gereken şey geceyi yapının bodrum katındaki adi bir hücrede, seçilmiş bir katil grubuyla birlikte geçirmek olmuş. Büyük olasılıkla bildiğiniz üzere, bu hücre suçlular dünyasında konuk sevmezliği ve tehlikeli sağlık koşullarıyla ünlüdür ve tekdüze hapishane yaşamına bir yenilik, bir tat getirdiği için sade bir yurttaşın misafir listesine girmesi her zaman bir kutlamaya neden olur."

Bu noktaya ulaşan Don Anacleto kuşkusuz hepimizin iyi tanıdığı kurbanın kısa ama sevimli portresini kabaca betimlemeye başladı.

"Sîzlere Sinyor Flaviá i Pujades'in kırılgan ve narin kişiliği, erdemli yüreği ve Hıristiyan yardımseverliğiyle kutsandığını anımsatmaya gerek duymuyorum. Bir sinek yolunu bulup da dükkândan içeri girse, onu terlikle öldürmek yerine kapıyı, pencereyi ardına dek açarak, Tanrı'nın bir yaratığı olan o böceğin hava akımıyla dışarıya çıkmasını sağlıyor. Don Federico'nun inançlı, her zaman çok dindar ve cemaat etkinlikleriyle ilgili bir insan olduğunu biliyorum, ama yaşamı boyunca zorunlu bir gizlilikle yaşadı, duygularının baskın çıktığı çok nadir durumlarda kendisini bir sokak fahişesi gibi süsleyip caddelere attı. Kol saatinden dikiş makinesine dek her şeyi onarma becerisi dillere destandır, onu tanıyan, dükkânına uğrayan, peruk, toka ve flamenko giysileri giydiği söylenen o nadir gece kaçamağını kanıtlayamayan her birimiz, onu bir insan olarak çok severdik."

"Sanki ölmüş gibi konuşuyorsunuz," diye umutsuzlukla araya girdi, Fermín.

"Tanrı'ya şükür, Ölmedi."

Derin bir oh çektim. Don Federico balkonundaki serçeleri şaşkına çevirerek yere düşmelerini sağlayan, kasırga şiddetinde yellenmeleriyle ünlü, çevrede "La Pepita" olarak tanınan seksenlik, sağır annesiyle birlikte yaşıyordu.

"Pepita, Federico'sunun geceyi iğrenç bir hücrede geçirdiğini aklından bile geçirmedi," diye devam etti, öğretmen. "Orda bulunan tüm pezevenk ve kabadayılar, onu bir parti fahişesi gibi kullanmış, zayıf vücudundan usandıklarında ona hayatının dayağını atmışlar, bu sırada geri kalan kodes

sakinleri koro halinde 'Homo, homo, bok ye seni yaşlı züppe!’ diye tempo tutup şarkı söylemişler."

Hepimizi ölümcül bir suskunluk kapladı. Merceditas hıçkırarak ağlamaya başladı. Fermín merhametli bir kucaklamayla onu sakinleştirmeye çalıştı, ama Merceditas başka bir tarafa sıçradı.

19

"Manzarayı düşünün artik," diye bitirdi. Don Anacleto.

Öykünün sonunda umutlarımızı artıracak hiçbir şey olmadı. Öğleye doğru gri bir polis arabası Don Federico'yu dükkânın eşiğine fırlattı. Her yanı kan içindeydi, giysisi parça parça olmuş, şeffaf kostümünü tamamlayan mücevher koleksiyonuyla peruğu kaybolmuştu. Üzerine işemişlerdi, yüzü kesik ve çürüklerle doluydu. Fırıncının oğlu, onu kapı sahanlığında çömelmiş, bir bebek gibi ağlayıp titrerken bulmuştu.

"Yo, bu hiç adil değil, efendim," diye itiraz etti, Merceditas, Fermin'in gezinen ellerinden uzakta, dükkânın kapısına yakın durmuştu. "Zavallı şey, altın gibi bir kalbi var ve her zaman kendi işiyle ilgilenir. Bir çingene gibi giyinip insanların önünde şarkı söylemekten mi hoşlanıyormuş? Kime ne? Bu insanlar günahkâr."

"Günahkâr değil," diye karşı çıktı, Fermín. "Moron, ki bu aynı şey değildir. Günah, törel bir yargı, niyet ve biraz sağgörü gerektirir. Bir moron ya da bir aptal, her neyse, düşünmek veya sonuç çıkarmak için durmaz. Bir hayvan gibi her zaman içgüdüleriyle hareket eder, her zaman kendisinin iyi olduğuna ve doğru şeyleri yaptığına inanmıştır, dindarlık taslayarak herkesi idare etmekten gurur duyar, eğer Fransızlara hak verecek olursanız, derisinin renginden, dininden, dilinden, ırkından ya da Don Federico'nunkine benzer koşullardan dolayı, herkesi kendinden farklı görür, uygun zamanını kollar. Gerçekte dünyanın gereksinimi olan şey daha günahkâr insan ve daha az aptaldır."

"Saçmalama. Gereksinimimiz olan şey biraz daha Hıristiyan dayanışmasıyla daha az kincilik. Çok utanç verici bir durumdayız," diye araya girdi, Merceditas. "Herkes ayine gidiyor, ama kimse İsa Efendimiz'in sözlerine aldırmıyor."

"Merceditas dua kitabı sanayiinden söz etmeyelim. Bu çözüm değil, sorunun bir parçası."

"İşte bir tanrıtanımaz daha. Ruhban sınıfı sana ne yaptı, sorabilir miyim?"

"Haydi, şimdi tartışmanın sırası değil," diye söze karıştı, babam. "Fermín, sen de gidip Don Federico'yu gör, bir şeye ihtiyacı olup olmadığını, eczaneye gidecek ya da marketten bir şeyler alacak birini isteyip istemediğini bir öğren bakalım."

"Evet, Sinyor Sempere. Hemen. Bildiğiniz gibi, söylevcilik benim mahvolma sebebim."

"Senin mahvolma sebebin çevrende taşıdığın utanmazlık ve saygısızlık," dedi, Merceditas. "Kâfir. Senin ruhunu hidroklorik asitle temizlemen gerekiyor."

"Bana bak Merceditas, senin iyi biri olduğunu bildiğimden (her ne kadar biraz dar görüşlü ve bir tuğla kadar bilgisiz olsan da), şu an sosyal bir sıkıyönetim durumuyla karşı karşıya olduğumuzdan ve birinin benim yardımıma olan gereksiniminin öncelikli oluşundan birkaç önemli noktayı senin için aydınlatmaktan sakınacağım..."

"Fermín!" diye bağırdı, babam.

Fermín çenesini kapayıp dükkândan koşturarak çıktı. Merceditas onu hoşnutsuzlukla seyretti.

"Bu adam bu günlerde başınızı belaya sokacak, sözümü ciddiye alın. O bir anarşist, bir Mason ya da en azından bir Yahudi. O büyük burnuyla..."

Onu dikkate almayın. Aykırı olmaktan hoşlanıyor."

Merceditas onaylayan bakışlarıyla başını salladı. "Pekâlâ, şimdi izninizi isteyeceğim, bazılarımızın yapacak çok işi var ve zaman kısıtlı. İyi sabahlar."

Hepimiz başımızı kibarca sallayıp onun caddede yüksek topuklarıyla salmışını seyrettik. Babam sanki daha yeni sağlanmış barış havasını solumak istercesine derin bir soluk aldı. Sonunda retorik uçuşlarından yere inen Don Anacleto, babamın ardı sıra eğildi. Yüzü solgundu, hüzünlü bir güz bakışı gözlerinden taşıyordu. "Bu ülke çok kötüye gidiyor," dedi.

"Gel şimdi, Don Anacleto, geçmiş olsun. Olaylar burda ve başka her yerde hep böyledir. Sorun, kimi karamsar anlar olmasında, bu darbeler yankılaşmaya başladığında her şey daha karanlık görünür. Don Federico’nun bunun üstesinden nasıl geleceğini göreceksin. O hepimizin sandığından daha güçlüdür."

Öğretmen soluk alırcasına mırıldandı. "Bu gelgite benziyor, anlıyor musun?" dedi, kendinden geçmiş bir halde. **"Vahşeti kastediyorum. Senden uzaklaşır ve kendini güvende hissedersin, ama her zaman geri döner, her zaman geri döner... soluğumuzu keser.** Okulda bunu her gün görüyorum. Tanrım... Kuyruksuz maymunlar, işte sınıflarda karşılaştıklarımız. İnanın, Darwin bir hayalci. Evrim ya da o tarz bir şey yok. Anlama yeteneği olan herkes uğruna dokuz tane orangutanla çarpışmak durumundayım."

Yalnızca uysalca başımızı sallayabildik. Don Anacleto hoşça kal demek için bir elini yukarı kaldırdı, başıyla selamlayıp ayrıldı. Geldiğinden beş yaş daha yaşlı gösteriyordu. Babam içini çekti. Ne söyleyeceğimizi bilemeden kısa bir süre birbirimize baktık. Ona Müfettiş Fumero'nun dükkâna gelişini anlatıp anlatmama konusunda ikircikliydim. Bu bir uyarıydı, diye düşündüm. Bu ikaz. Fumero zavallı Don Federico'yu bir telgraf olarak kullanmıştı.

"Bir sorun mu var, Daniel? Solgun görünüyorsun."

İç geçirerek yere doğru baktım. Geçen gece Müfettiş Fumero'yla yaşanan olayı ve onun tehditleriyle ilgili her şeyi anlatmaya başladım. Babam kızgınlığını birer alev topuna dönüşen gözlerinde saklayarak dinledi.

"Benim hatam," dedim. "Bir şeyler söylemem gerekirdi..."

Babam başım iki yana salladı. "Hayır. Bilemezdin, Daniel."

"Ama..."

"Bunun hakkında düşünme bile. Fermín'e de tek söz etme. O adamın yeniden peşinde olduğunu öğrendiğinde nasıl davranacağını Tanrı bilir."

"Ama bir şeyler yapmalıyız."

"Onun sorun yaşamayacağına emin ol."

Çok inanmasam da başımla onayladım, babam yazışmalarına geri dönerken Fermün'in başladığı işlere kaldığı yerden devam ettim. Babam paragraf aralarında beni gözleriyle süzdü. Dikkat etmiyormuş numarası yaptım.

"Dün Profesör Velázquez'le nasıl gitti? Her şey yolunda mı?" diye sordu, konuyu değiştirmek isteyerek.

"Evet, kitaplardan memnundu. Franco'nun mektuplarından oluşan bir kitap aradığından söz etti."

"Moorslayer kitabı. Ama o uydurma bir şey... Madariaga'nın bir şakası. Ona ne dedin?"

"Araştıracağımızı ve en az iki hafta içinde ona haber vereceğimizi söyledim."

"İyi yapmışsın. Bunu Fermin'in üstüne yükleyip Velázquez'e bir şans verelim."

Başımla onayladım. Her zamanki işlerimizle ilgilenmeyi sürdürdük. Babam hâlâ bana bakıyordu. Yine başladık diye düşündüm.

"Dün dükkâna çok güzel bir kız geldi. Fermín, onun Tomás Aguilar'ın ablası olduğunu söyledi."

"Evet."

Babam hafif şaşkın bir ifadeyle rastlantı olduğunu düşünerek başını salladı. Tekrar yüklenmeden önce bana bir anlık barış bahşetti, bu kez bir şeyleri daha yeni anımsamış birinin bakışlarını takındı.

"Aklıma gelmişken, Daniel, bugün çok fazla işimiz yok, şey, belki kendi işlerinle ilgilenmek istersin. Son günlerde çok sıkı çalıştığını düşünüyorum."

"Ben iyiyim, teşekkürler."

”Ben de Fermín’i burda bırakıp Barcelona Liceo Opera Salonuna gitmeyi düşünüyordum. Öğleden sonra *Tannhauser*'i sahneliyorlar, Barceló salonda kendine birkaç koltuk ayırttığından beni de davet etti." Babam mektuplarmı okuyormuş gibi yaptı. Çok kötü bir aktördü.

"Ne zamandan beri Wagner’den hoşlanıyorsun?"

Omuzlarını silkti. "Verilen bir armağanı asla beğenmemezlik etme... Ayrıca, Barcelona olması işleri zorlaştırmaz, çünkü kostümleri ve oyunun temposunu eleştirerek tüm gösteri yorumlarını oyun sırasında harcıyor. Sıklıkla seni soruyor. Belki bir gün onu görmeye dükkânına gidersin."

"Önümüzdeki günlerden birinde."

"Doğru, o zaman, eğer kabul edersen bugün işi Fermín’e bırakalım ve dışarıya çıkıp biraz keyfimize bakalım. Tam zamanı. Eğer paraya ihtiyacın varsa..."

"Baba. Bea, benim kız arkadaşım değil."

"Kız arkadaş hakkında kim bir şey söyledi ki? O halde tartışmaya gerek yok. Sen bilirsin. Paraya ihtiyacın olursa kasadan alırsın, ama bir not bırak ki Fermín günün sonunda dükkânı kapatırken endişelenmesin."

Bunları söyledikten sonra aldırmıyormuş gibi yaparak arka odaya geçti, ağzı kulaklarındaydı. Saatime baktım. Sabahın on buçuğuydu. Bea’yle saat beşte üniversite manastırında buluşacaktım, **beni korkutan, günün *Karamazov Kardeşler*'den daha uzun geçiyor oluşuydu**.

Az sonra Fermín saatçinin evinden döndü ve bize semt kadınlarından oluşan bir komando timinin zavallı Federico’ya eşlik etmek için sürekli nöbet tuttukları bilgisini verdi. Doktor, saatçinin üç kaburga kemiğinin kırıldığını, vücudunda çok sayıda ezik olduğunu ve kalın bağırsağında ciddi yırtıklar meydana geldiğini söylemiş.

"Bir şeyler satın aldın mı?" diye sordu, babam.

"Bir eczane açmaya yetecek kadar ilaç ve kremleri var, bu yüzden ona biraz çiçek, bir şişe kolonya ve... Don Federico’nun en sevdiği üç şişe de

şeftali suyu aldım."

"Doğru olanı yapmışsın. Sana olan borcumu söyle," dedi, babam. "Durumu nasıl?"

"Doğruyu söylemek gerekirse, hamur gibi dövülmüş. Yalnızca yatağında bir yün topu gibi bükülüp kaldığını, ölmek istediğini, inlediğini gördüm. İnanın bana, bu bende birini öldürme isteği uyandırdı. Asayiş bürosunu basıp çıbanın başı Fumero'dan başlayarak şu pisliklerden yarım düzinesini bir makineli tüfekle ortadan kaldırmayı çok istedim."

"Fermín biraz sakin olalım. Bu tür şeyler yapmanı kesin olarak yasaklıyorum."

"Siz nasıl isterseniz, Sinyor Sempere."

"Peki Petita bu durumu nasıl karşılaşmış?"

"Örnek alınacak bir yüreklilikle. Komşular konyak kadehleriyle ona yatıştırıcı vermişler, onu gördüğümde kanepeye yığılmıştı, bir domuz gibi horluyor ve döşemede mermi delikleri açarcasına yelleniyordu."

"Karakterine uygun. Fermín, senden bugün dükkâna göz kulak olmanı isteyeceğim, bir süre Don Federico'yu ziyarete gideceğim. Daha sonra Barcelo'yla bir randevum var. Tabi Daniel'in de yapacak şeyleri var."

Gözlerimi kaldırdığım anda babamla Fermín'i imalı bakışlarla birbirlerine bakarken yakaladım.

"Bir çift çöpçatan," dedim. Kapıdan dışarı çıktığımda arkamdan hâlâ gülüyorlardı.

*

İnsanın içine işleyen soğuk esinti, caddeleri süpürüyor, patikayı kaplayan sisi dağıtıyordu. Çelik sertliğindeki güneş gotik semtin çan kuleleri ve çatılarından bakır rengi yansımalar yaratıyordu. Bea'yle olan randevuma hâlâ saatler vardı, bu yüzden Nuria Monfort'u ziyaret ederek şansımı denemeye karar verdim, hâlâ bir süre önce babasının verdiği adreste oturduğunu umuyordum.

San Felipe Neri Meydanı, eski Roma surlarının ardına gizlenmiş gotik semtin birbirini çapraz kesen ve bir labirenti andıran caddeleri arasında küçük bir soluklanma mekânı gibiydi. Savaş sırasındaki makineli tüfek atışından kalma delikler kilise duvarlarını çiçek bozuğuna çevirmişti. O sabah bir grup çocuk, taşların anılarından habersiz askercilik oynuyorlardı. Saçları yer yer kırlaşmış genç bir kadın, kucağında açık bir kitap ve yüzünde dalgın bir gülümsemeyle oturduğu banktan çocukları seyrediyordu. Adres, Nuria Monfort'un dörtyol ağzının girişindeki bir

binada yaşadığını gösteriyordu. Yapının yapılış yılı giriş kapısının üstünde yer alan taş kemerde hâlâ duruyordu: 1801. Az sonra koridordaydım, eğreti bir spiral biçiminde yukarıya kıvrılan merdivenden yalnızca yarı karanlık katlarını fark edebileceği yeterlilikte bir ışık vardı. Pirinç kaplama bir arı kovanını andıran posta kutularını inceledim. Kiracıların isimleri, o günlerde çok yaygın olduğu üzere, kutuların üzerindeki küçük deliklere yerleştirilen sarı kart parçalarında görünüyordu.

Miguel Moliner / Nuria Monfort

3.°- 2.ª

Parmaklarımın ucunda usul usul yukarı çıktım. Oyuncak evin merdivenlerine benzeyen basamaklara tüm ağırlığımla basmaya korkuyordum. Her katta iki daire kapısı vardı, üstlerinde bir numara ya da işaret yoktu. Üçüncü kata ulaştığımda birini gelişigüzel seçerek kapıyı çaldım. Merdiven eski taş, çamur ve nem kokuyordu. Kapıyı birkaç kez çaldım, ama yanıt yoktu. Şansımı diğer kapıda denemeye karar verdim. Yumruğumla üç kez vurdum. Dairenin içinde bir radyonun bangır bangır dini yayın yaptığını duyabiliyordum, *Rahip Martin Calzado'yla Derin Yansımalar*.

Kapıyı turkuvaz renkli kapitone sabahlık ve terlik giymiş, saçlarında bigudiler olan bir kadın açtı. O puslu ışıkta okyanus dalgıçlarına benziyordu. Fonda Rahip Martin Calzado'nun yumuşak sesi, Lourdes Tapınağı'nı ve kutsal yerleri ziyaret eden hacıların gözdesi olan, sivilce ve siğillere iyi geldiği söylenen bir güzellik ürünü markası olan Aurorin'e programın destekleyicisi olarak teşekkür ediyordu.

"Tünaydın. Sinyora Monfort'a bakmıştım."

"Nurieta? Yanlış kapıyı çaldınız, genç adam. Tam karşıdaki kapı."

"Çok üzgünüm. Az önce onu da çaldım, ama yanıt alamadım."

"Tahsildar değilsiniz, değil mi?" diye birdenbire sordu görmüş geçirmiş komşu kuşkuyla.

"Hayır. Beni Sinyora Monfort'un babası gönderdi."

"Ah, şimdi oldu. Nurieta aşağıda kitap okuyor olmalı. Çıkarken onu görmediniz mi?"

Giriş katın basamaklarına indiğimde kır saçlı kadının elindeki kitapla hâlâ dörtyol ağzındaki bankta oturduğunu gördüm. Onu dikkatle inceledim. Nuria Monfort moda dergileri ya da stüdyo resimlerinde görülebilecek türden zarif yüz hatlarıyla çok güzel bir kadındı, ama gençliği uzaklaşıp gitmiş bir kadın görüntüsü yansıyordu gözlerindeki hüzünde. Aldırmaz

yapısında babasından bir şeyler vardı. Ağarmış saçları ve yüzündeki çizgilerden anladığım kadarıyla kırklı yaşların başında olmalıydı. Loş bir ışıkta on yaş daha genç gösterirdi.

"Sinyora Monfort?"

Beni görmeksizin, sanki bir transtan uyanır gibi bana doğru baktı.

"İsmin Daniel. Adresinizi bir süre önce babanız vermişti. Benimle Julián Carax hakkında konuşabileceğinizi söyledi."

Bu sözcükleri duyduğunda düşlerinden tamamen sıyrıldı. Ona babasından söz etmenin iyi bir düşünce olmadığı izlenimine kapıldım.

"İstediğin nedir?" diye sordu kuşkuyla.

O anda güvenini kazanamazsam tek şansımı da yitireceğimi hissettim. Oynayabileceğim tek kart doğruları söylemekti.

"Lütfen açıklamama izin verin. Sekiz yıl önce Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı'nda şans eseri Julián Carax'ın bir romanını buldum. Kendisini Lain Coubert olarak tanıtan bir adam tarafından yok edilmesini önlemek için onu oraya siz gizlemişsiniz," dedim.

Kımıldamaksızın beni inceledi, sanki çevresindeki dünyanın parçalanıp dağılmasından korkuyordu.

"Yalnızca birkaç dakikanızı alacağım," diye ekledim. "Söz veriyorum."

Boyun eğen bir bakışla başını salladı. "Babam nasıl?" diye sordu, göz göze gelmekten sakınarak.

"O iyi. Biraz yaşlandı ve sizi çok özlüyor."

Nuria Monfort anlamını çözemediğim bir iç geçirdi. "Daireye çıksak iyi olur. Bunu sokakta konuşmak istemiyorum."

20

Nuria Monfort gölgelerin içinde tek başına yaşıyordu. Dar bir koridor aynı zamanda mutfak, kütüphane ve ofis olarak kullanılan bir yemek odasına açılıyordu. Yolda, penceresi olmayan mütevazı bir yatak odası dikkatimi çekti. İçinde mutfaktan gelen yemek kokularından tutun da, geçtiğimiz yüzyıldan kalma kanalizasyon borularından sızan antika bir leş kokusuna dek her tür kokuyu barındıran, duş ya da küveti olmayan ufak tefek bir banyodan oluşuyordu. Duvarların sıvaları arasına karanlık bir kütle yerleştirilmiş gibi tüm daire sonsuz bir karanlığa bürünmüştü. İçerisi soğuk, izmarit ve yokluk kokuyordu. Evinin kuşkulu durumuna dikkat etmekten sakınırken Nuria Monfort, beni inceliyordu.

"Sokağa iniyorum, çünkü evde hemen hiç ışık yok," dedi. "Kocam, geri döndüğünde bana bir okuma lambası alacağına söz verdi."

"Kocanız uzakta mı?"

"Miquel hapiste."

"Üzgünüm, bilmiyordum."

"Bilemezdin. Sana söylemekten utanmıyorum, çünkü o bir suçlu değil. Bu kez onu metal işçileri sendikası için bildiri basmaktan içeriye aldılar. İki yıl önceydi. Komşular onun Amerika'da, gezide olduğunu sanıyor. Babam da bilmiyor ve öğrenmesini istemiyorum."

"Merak etmeyin. Benden öğrenmeyecek," dedim.

Çevremiz gergin bir sessizlikle örüldü, sanırım benim Isaac tarafından gönderilmiş bir casus olup olmadığımı düşünüyordu.

Aramızdaki sessizliği bozmak amacıyla aptalca, "Tek başınıza bir ev geçindirmek zor olmalı," dedim.

"Kolay değil. Çevirilerden para kazanabiliyorum, ama hapiste bir kocayla o da yeterli sayılmaz. Avukatlar kuruttu beni, borçla ayakta duruyorum. Çevirmenliğin nerdeyse yazarlık kadar kötü bir getirisi var."

Bana sanki bir yanıt bekliyormuşçasma baktı. Yalnız uysalca gülümsedim. "Kitap mı çeviriyorsunuz?"

"Artık değil. Şimdi gümrük belgeleri, sözleşmeler ve formlar çevirmeye başladım... bunlar çok daha iyi para getiriyor. Yazın çevirileriyle az miktarda bir gelir elde edersin, yine de kitap yazmaktan biraz daha fazla kazanırsın, bu doğru. Apartman yönetimi beni birkaç kez burdan çıkarmaya çalıştı. Tüm kaygıları kurum ödentilerini ödeyemem. Gerisini tahmin

edersin, pantolon giyen ve yabancı dil konuşan bir kadın... Birden fazla komşum beni kötü şöhretli bir evde çalışmakla suçladı. Çok şanslı olmalıyım..."

Karanlığın yüzümün kızardığını gizlemesini umut ettim.

"Üzgünüm. Tüm bunları sana niye anlattığımı bilmiyorum. Canını sıkıyorum."

"Benim hatam. Ben sordum.”

Sinirli bir biçimde güldü. Şiddetli bir yalnızlık atmosferiyle kuşatılmış görünüyordu.

"Bana biraz Julián’ı anımsattın," dedi aniden. "Bakış tarzın, mimiklerin. O da senin şu an yaptığın gibi yapardı. Tek sözcük etmeden gözünü dikip bakardı, bu yüzden, sende kalması daha iyi olan şeyleri bir aptal gibi ona söylerdin... Sana bir şeyler ikram edebilir miyim? Bir fincan kahveye ne dersin?"

"Hayır, teşekkürler. Zahmet etmeyin."

"Ne zahmeti? Kendime de pişirmek üzereydim."

Bir şeyler bana, bu bir fincan kahvenin onun öğle yemeği olduğunu hissettirdi. Tekrar reddedip yemek odasının küçük bir elektrik sobası olan köşesine doğru gidişini seyrettim.

"Rahatına bak," dedi, sırtı bana dönük bir biçimde.

Çevreme bakınıp nasıl diye sordum kendi kendime. Nuria Monfort’un ofisi, balkonun bitişiğindeki köşeyi kaplayan bir masa, yanındaki gaz lambasıyla Underwood bir daktilo ile sözlükler ve kılavuz kitapçıklarla dolu bir raftan oluşuyordu. Aile fotoğrafları yoktu, ama masanın karşısındaki duvar kartpostallarla kaplanmıştı, tümü bir yerlerde gördüğüm, ama yerini tam olarak anımsayamadığım bir köprünün resimleriydi; belki Paris ya da Roma. Gösterişten yoksun bu masa neredeyse saplantılı bir temizlik ve düzen içindeydi. Kalemler uçları açılıp kusursuzca sıralanmıştı. Kâğıtlarla dosyalar düzenlenip üç sıra halinde dizilmişti. Arkamı döndüğümde Nuria Monfort’un koridorun girişinden beni incelediğini fark ettim. Sessizlik içinde dikkatle bana bakıyordu, metro ya da caddede bir yabancıya yöneltilen türden bir bakışla. Bir sigara yakarak olduğu yerde durdu, yüzü mavi bir duman bulutuyla kaplandı. Ansızın, tüm olumsuzluklara rağmen, Nuria Monfort’un, beyazperdede Fermín’in gözlerini kamaştıran, Berlin’de bir tren garında sislerin arasından bir ışık çemberi içinde beliriveren, o güzel baştan çıkarıcı kadınlara benzediğini düşündüm.

"Anlatacak çok fazla şey yok," diye söze başladı. "Julián'la yirmi yıldan da fazla bir süre önce Paris'te karşılaştım. O zamanlar Cabestany Yayınevi'nde çalışıyordum. Sinyor Cabestany, Julián'ın romanlarının yayın hakkını çerez parasına elde etmişti. Önceleri muhasebe bölümünde çalıştım, ama Cabestany, Fransızca, İtalyanca ve biraz Almanca konuştuğumu öğrendiğinde beni satın alma bölümüne kaydırdı, onun özel sekreteri oldum. İşlerimden biri şirketimizle çalışan yabancı yazarlar ve yayınevleriyle iletişimi sağlamaktı, böylelikle Julián Carax'la bağlantı kurdum."

"Babanız, bana ikinizin iyi arkadaş olduğunu söyledi."

"Babam büyük olasılıkla sana onunla fingirdediğimi ya da bu türden bir şeyler söyledi, doğru mu? Ona göre azgın bir orospu gibi pantolonlu her şeyin peşinden koşarım."

Bu kadının açık sözlülüğü, pişkince davranışı karşısında dilim tutuldu. Uygun bir yanıt verebilmek için uzun süre bekledim. O ana dek Nuria Monfort kendi kendine gülümseyerek başını iki yana salladı.

"Ona aldırma sen. Babam bu düşünceye, bir keresinde, 1933 yılında, Sinyor Cabestany ile Gallimard Yayınevi arasındaki bir sorunu çözmek için Paris'e yaptığım bir geziden sonra kapıldı. Kentte bir hafta geçirdim, Cabestany'nin otel ücreti ödemek istememesi gibi basit bir nedenden dolayı Julián'ın dairesinde kaldım. Görüyorsun ya, çok romantik. O zamana dek Julián Carax'la olan ilişkim tümüyle mektuplar aracılığı ile sürmüştü, işin gereği telif hakkı, denemeler ya da yayımcılıkla ilgili sorunlar üzerine yazışıyorduk. Hakkında bildiklerim ya da hayal ettiklerim bize gönderdiği müsveddeleri okumamdan oluşmuştu."

"Size Paris'teki yaşantısı hakkında bir şey anlattı mı?"

"Hayır. Julián kitapları ya da kendisi hakkında konuşmaktan hoşlanmazdı. Paris'te mutlu olduğunu sanmıyorum. Hiçbir yerde mutlu olamayan şu insanlardan biri izlenimi verse de, işin gerçeği, onu yakından tanıma olanağım hiçbir zaman olmadı. Buna izin vermedi. Çok özel bir kişiydi, kimi zaman bana dünyayla ya da diğer insanlarla ilgisi olmadığı izlenimi verirdi. Sinyor Cabestany, onun utangaç, belki biraz da çılgın biri olduğunu düşünüyordu, ama Julián'ın kendisini anılarına hapsetmiş, geçmişte yaşadığı düşüncesi daha ağır basıyordu. Julián kendi iç dünyasında kitapları ve onların içerikleri için yasıyordu... kendi kurcusu olan konforlu bir hapishane."

"Bunu sanki onu kıskanıyormuşsunuz gibi söylediniz."

"Sözcüklerden daha kötü hapishaneler de var, Daniel."

Ne demek istediğini tam olarak anlamasam da başımla onayladım.

"Julián şu anılarından, Barcelona yıllarından size hiç söz etti mi?"

"Çok az. Onunla Paris'te kaldığım bir hafta boyunca ailesini bana biraz anlattı. Annesi Fransız bir müzik öğretmeniydi. Babasının bir şapka dükkânı ya da ona benzer bir şeyi varmış. Çok dindar ve sert birisi olduğunu biliyorum."

"Julián size babasıyla arasında nasıl bir ilişki olduğunu açıkladı mı?"

"Hiç uyuşmadıklarını biliyorum. Uzun zaman öncesine dayanan bir şey. Gerçekte, Julián'ın Paris'e gidiş sebebi babasının, onu orduya kaydettirmesinden kaçmaktı. Annesi, oğlunu askere göndermektense onu o adamdan olabildiğince uzağa götüreceğine söz vermiş."

"Ama 'o' adam yine de onun babasıydı."

Nuria Monfort gülümsedi. İmalı bir gülüştü bu, yorgun gözleri hüzünle parladı.

"Öyle bile olsa asla bir baba gibi davranmıyordu, Julián da onu asla gerçek bir baba gibi kabul etmedi. Bir keresinde bana, annesinin evlenmeden önce ismini hiçbir zaman açıklamadığı bir yabancıyla ilişkisi olduğunu itiraf etti. O adam Julián'ın gerçek babasıydı."

*"Rüzgârın Gölgesi'*nin başlangıcına benziyor. Size doğruyu söylediğini düşünüyor musunuz?"

Nuria Monfort başıyla onayladı. "Julián bana şapkacının -onu böyle adlandırmıştı- annesini nasıl dövdüğünü, hakaret ettiğini izleyerek büyüdüğünü anlattı. Sonra Julián'ın odasına giderek ona bir günah çocuğu olduğunu, annesinin aşağılık karakteri ve zayıflığının ona miras kaldığını, ne yaparsa yapsın başarısızlıkla karşılaşacağını ve yaşamı boyunca yoksulluk içinde yaşayacağını söylermiş."

"Julián, babasından nefret mi ediyordu?"

"Zaman mükemmel bir ilaçtır. Julián'ın ondan nefret ettiğini hiç hissetmedim. Belki de böylesi daha iyiydi. Tüm bu yaşananların sonucu olarak şapkacıya olan tüm saygısını yitirdiği izlenimi edindim. Julián bunlar hakkında konuşurken sanki onu hiç ilgilendirmiyormuş, ardında bıraktığı geçmişinden bir kesitmiş gibi söz ediyordu, ama böyle şeyler asla unutulmaz. İster bilinçsizce, ister kötü niyetle söylenmiş olsun bir çocuğun yüreğini zehirleyen sözcükler onun belleğinde iz bırakır, er geç onun ruhunu yakar."

Bunları deneyimlerine dayanarak mı söylediğini merak ettim ve dostum Tomás Aguilar’ın hayali, kibirli babasının acı ve küçültücü eleştirilerini sabırla dinlerken, gözümün önünde canlandı.

"Babası onunla böyle konuşmaya başladığında Julián kaç yaşındaydı?"

"Yaklaşık sekiz ya da on arası, sanırım."

İç geçirdim.

"Orduya katılacak yaşa geldiğinde annesi onu Paris’e götürmüş. Babası ile vedalaştıklarını bile sanmıyorum. Şapkacı, ailesinin onu terk etmesini asla kabullenemezdi."

"Julián’in Penélope ismindeki bir kızdan söz ettiğini hiç duydunuz mu?"

"Penélope? Sanmıyorum. Olsa anımsardım."

"Barcelona’da yaşadığı dönemden bir kız arkadaşı."

Carax’la Penélope Aldaya’nın fotoğrafını çıkarıp ona uzattım. Delikanlılık çağındaki Julián Carax’i gördüğünde yüzünde bir gülümsemenin ışıdığını fark ettim. Geçmişe özlem ve yitirilenler onu tüketiyordu.

"Burda oldukça genç görünüyor... Sözünü ettiğin Penélope bu mu?"

Başımla onayladım.

"Çok güzel bir kız. Julián bir yolunu her zaman bulup çevresine hep güzel kadınları toplardı."

Senin gibi, diye düşündüm. "Acaba çok mu?..."

Soruma yine aynı şekilde gülümsedi. "Kız arkadaş mı? Sevgili mi? Bilmiyorum. Doğrusunu söylemek gerekirse, yaşamındaki herhangi bir kadın hakkında konuştuğunu hiç duymadım. Bir keresinde yalnızca onu iğnelemek için sormuştum. Bir pavyonda piyano çalarak geçimini sağladığını biliyor olmalısın. Bütün gün çevresinde dolanan hafif meşrep güzel kadınların onu baştan çıkarıp çıkarmadıklarını sordum. Şakayı komik bulmadı. Hiç kimseyi sevmeye hakkı olmadığını, yalnız yaşamak için yaratıldığını söyledi."

"Nedenini söyledi mi?"

"Julián asla hiçbir şeyin nedenini söylemezdi."

"Öyle de olsa", sonunda,1936’da Barcelona’ya döndükten kısa bir süre sonra, Julián Carax evlenmek üzereymiş."

"Öyle diyorlar."

"Buna inanmıyor musunuz?"

Omuzlarını silkerken kuşkuyla baktı. "Söylediğim gibi, tüm o yıllar boyunca yalnızca birbirimizi tanıdık, Julián özel olarak herhangi bir kadından, hatta evleneceği kişiden bile hiç söz etmedi. Varsayılan evliliği hakkındaki öykü bana daha sonra ulaştı. Neuval, Carax'ın son yayımcısı, Cabestany'ye nişanlısının Julián'dan yirmi yaş büyük, fazla sağlıklı olmayan varlıklı bir dul olduğunu söylemiş. Neuval'a göre, kadın onun geçimini az ya da çok yıllarca sağlayacak biriymiş. Doktorlar ona altı ay, en çok bir sene ömür biçmiş. Neuval, kadının Julián'la evlenerek mirasını ona bırakmak istediğini söyledi."

"Ama evlilik töreni hiç gerçekleşmedi."

"Eğer ortada böylesi bir plan ya da böyle bir dul varsa."

"Bildiğim kadarıyla Carax, evleneceği günün şafağında bir düelloya karıştı. Kiminle ya da niçin olduğunu biliyor musunuz?"

"Neuval o kişinin bu dulla ilgili bir kişi olduğunu varsayıyor. Mirasın sonradan görme herhangi bir kişinin eline geçtiğini görmek istemeyen hırslı uzak bir akraba. Neuval çoğunlukla ucuz korku romanları basardı, sanırım bu yazın türü kafasına işlemiş."

"Nikâh ve düello öyküsüne gerçekten inanmadığınızı anlıyorum."

"Hayır. Hiç inanmadım."

"O halde, neler olduğunu düşünüyorsunuz? Carax Barcelona'ya niçin döndü?"

Hüzünle gülümsedi. "Aynı soruyu on yedi yıldır soruyorum kendime.

Nuria Monfort bir sigara daha yaktı. Bir tane de bana sundu. Canım almak istedi, ama kabul etmedim.

"Ama sizin bir teoriniz olmalı?" dedim.

"Tüm bildiğim, 1936 yazında, savaşın patlak vermesinden kısa bir süre sonra, belediye morgundan bir görevlinin şirketi arayarak Julián Carax'in üç gün önce öldüğünü ve cesedin onlarda olduğunu söylediği. Onu Raval tarafındaki bir geçitte paçavralar içinde, kalbinde bir mermi deliğiyle bulmuşlar. Üstünde bir kitap, *Rüzgârın Gölgesi*'nin bir kopyası ile pasaportu varmış. Pasaportundaki damgaya göre Fransız sınırını bir ay önce geçmiş. Bu süre boyunca nerde olduğunu kimse bilmiyor. Polis, babasıyla bağlantıya geçti, ama şapkacı bir oğlu olmadığını öne sürerek cesedin sorumluluğunu üstlenmeyi reddetti. Arayan soran olmayınca iki gün sonra Montjuic Mezarlığı'nda isimsiz bir mezara gömüldü. Ona bir çiçek bile götüremedim, çünkü nereye gömüldüğünü bana söyleyebilecek kimse yoktu. Julián'ın montunda bulduğu kitabı saklayan, birkaç gün sonra da

Cabestany Yayınevi’ni arayan morgtaki görevli sayesinde neler olduğunu öğrendim. Bunu anlamakta güçlük çektim. Eğer Julián’ın Barcelona’da dönebileceği herhangi biri varsa bu ben ya da bir pinti olan Cabestany olmalıydı. Tek dostları bizlerdik, ama döneceğini bize hiç söylemedi. Barcelona’ya döndüğünü ancak o öldükten sonra öğrendik."

"Bu haberleri aldıktan sonra başka bir şey öğrenebildiniz mi?"

"Hayır. Bunlar savaşın ilk aylarında oldu ve Julián iz bırakmadan kaybolan tek kişi değildi. Kimse bu konuyu daha fazla konuşmadı, ama Julián’ınki gibi pek çok isimsiz mezar var. Soru sormak kafanı tuğladan bir duvara çarpmaya benziyordu. Sonrasında, çok hastalanan Sinyor Cabestany’nin yardımıyla polise bir şikâyet dilekçesi vererek bulabildiğim tüm torpilleri kullandım. Başvurularıma aldığım tek yanıt, kibirli ve uğursuz görünümlü genç bir müfettişin ziyareti oldu, o da bana bu işi daha fazla kurcalamamamı önerip çabalarımı daha olumlu şeylere yöneltmemi, çünkü ülkenin geleceğinin belli olmayan hareketli bir mücadele içinde dalgalandığını söyledi. Bunlar onun sözcükleri. İsmi Fumero’ydu, tüm anımsadığım bu. Sanırım şimdilerde daha önemli bir adam. Gazeteler sık sık ondan söz ediyor. Belki onu sen de duymuşsundur."

Yutkundum. "Galiba."

"Birisi yayımcılarla bağlantı kurup depoda bulunan tüm Carax romanlarını edinmek istediğini söyleyinceye dek Julián hakkında başka hiçbir şey duymadım."

"Lain Coubert."

Nuria Monfort başıyla onayladı.

"Bu adamın kim olduğu hakkında bir bilginiz var mı?"

"Bir ipucum var, ama emin değilim. 1936 Martı’nda -tarihi iyi anımsıyorum, çünkü o günlerde *Rüzgârın Gölgesi*'ni baskıya hazırlıyorduk- biri yayımcıları arayıp onun adresini istedi. Julián’ın eski bir dostu olduğunu, Paris’te ziyaretine gitmek istediğini söyledi. Ona bir sürpriz yapacakmış. Onu bana bağladılar, ben de herhangi bir bilgi vermeye yetkili olmadığımı söyledim."

"Kim olduğunu söyledi mi?"

"Jorge diye biri."

"Jorge Aldaya mı?"

"Olabilir. Julián bir vesileyle ondan birkaç kez söz etmişti. Sanırım San Gabriel Okulu’nda birlikteylermiş, kimi zaman Julián, onu en iyi arkadaşı olarak anardı."

"Jorge Aldaya’nın Penélope’nin erkek kardeşi olduğunu biliyor muydunuz?"

Nuria Monfort kaşlarını çattı. Altüst olmuş gibi bakıyordu.

"Aldaya’ya Julián’ın Paris’teki adresini verdiniz mi?"

"Hayır. Beni endişelendirdi."

"Ne söyledi?"

"Bana güldü, onu başka yollardan nasıl olsa bulacağını söyleyip telefonu kapadı."

Bir şeyler ona sıkıntı vermiş görünüyordu. Konuşmanın bizi nereye götürdüğünden kuşkulanmaya başladım. "Ama ondan yeniden haber aldınız, değil mi?"

Beni başıyla sinirli bir biçimde onayladı. "Söylediğim gibi, Julián’ın kaybolmasından kısa bir süre sonra o adam Cabestany Şirketi’ne geldi. O zaman Cabestany işinin başında değildi, işlerle en büyük oğlu ilgileniyordu. Ziyaretçi, Lain Coubert, Julián’ın depolardaki tüm romanlarını satın almayı önerdi. Tüm bu şeylerin uygunsuz bir şaka olabileceğini düşündüm. Lain Coubert *Rüzgârın* Gölgesi’ndeki bir karakterdi."

"Şeytan."

Nuria Monfort yine başıyla onayladı.

Lain Coubert’i gerçekten gördünüz mü?"

Başını iki yana sallayıp üçüncü sigarasını yaktı. "Hayır. Ama Sinyor Cabestany’nin ofisinde oğluyla yaptığı konuşmanın bir kısmını duydum."

Sanki bitirmekten korkuyormuş ya da nasıl bitireceğinden emin değilmiş gibi cümlesi havada asılı kaldı. Sigara parmaklarının arasında titriyordu.

"Sesi," dedi. "Telefonda Jorge Aldaya olduğunu söyleyen adamın sesiyle aynıydı. Cabestany’nin oğlu, kibirli dangalak, daha fazla para kazanmaya çalıştı. Coubert -ya da her kimse- öneri hakkında düşüneceğini söyledi. Aynı günün gecesi Cabestany’nin Pueblo Nuevo’daki deposu tutuşup yandı, Julián’ın kitapları da içinde kül oldu."

"Sizin kurtarıp da Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı’na sakladıklarınız hariç."

"Doğru."

"Herhangi birinin Julián Carax’ın tüm kitaplarını niçin yakmak istediği hakkında bir düşünceniz var mı?"

"Kitaplar niçin yanar? Aptallıktan, bilgisizlikten, nefretten... yalnızca Tanrı bilir."

"Niçin böyle düşünüyorsunuz?" diye üsteledim.

"Julián kitaplarının içinde yaşardı. Morgtaki ceset yalnızca onun bir parçasıydı. Ruhu onun öykülerindeydi. Bir keresinde ona, karakterlerini yaratırken kimden esinlendiğini sormuştum, hiç kimseden, diye yanıtlamıştı. Karakterlerinin tümü kendisiydi."

"Yani, eğer biri onu yok etmek istiyorsa, bu öyküleri, bu karakterleri yok etmek zorunda, öyle değil mi?"

Keyifsiz gülümseyişi yenilgi yorgunu bir mimik gibi geri döndü. "Bana, Julián'ı anımsatıyorsun," dedi. "İnancını yitirmeden önceki halini."

"Neye olan inancını?"

"Her şeye."

Yarı aydınlıkta yanıma dek sokulup elimi tuttu. Derimin üstündeki çizgileri okumak istercesine sessizce avucumun içini okşadı. Elim onun dokunuşları altında titredi. Kendimi, onun ödünç alınmış şu eski giysilerinin altındaki vücut hatlarını belleğime kazırken yakaladım. Ona dokunmayı, teninin altında şiddetle atan nabzını hissetmeyi istedim. Gözlerimiz buluştu, neler düşündüğümü anladığını hissettim. Anladım ki her zamankinden daha yalnızdı. Gözlerimi kaldırdığımda açık bakışlarının berraklığıyla karşılaştım.

"Julián yalnız öldü, hiç kimsenin onu ya da kitaplarını anımsamayacağına, yaşamının bir anlam taşımadığına inanarak," dedi. "Birisinin onu anımsadığını ve yaşatmak istediğini bilmek hoşuna giderdi. Birileri bizi anımsadığı sürece var oluruz derdi."

Daha önce, hatta belleğimde Clara Barceló'nun hayalini canlandırdığımda bile duymadığım bir istekle, bu kadını öpmek için neredeyse acı veren bir arzuyla doluyordum. Düşüncelerimi okudu.

"Senin için vakit oldukça geç, Daniel," diye mırıldandı.

Bir yanım bu tuhaf yakınlığın içinde kendimi yitirmek, mimiklerim ve suskunluğumla ona, Julián Carax'i anımsattığımı yeniden duymak İçin kalmak istiyordu.

"Evet," diye mırıldandım.

Başıyla onayladı, ama hiçbir şey söylemedi, sonra kapıya dek bana eşlik etti. Koridor sonsuzmuş gibi görünüyordu. Kapıyı benim için açtı, merdiven sahanlığına çıktım.

"Babamı görürsen iyi olduğumu söyle. Yalan söyle ona."

Zaman ayırdığı için teşekkür ederek kibarca elimi uzatıp kısık bir sesle hoşça kal dedim. Nuria Monfort resmi üslubuma aldırmadı. Ellerini kollarımın üstüne koyup eğilerek yanağımdan öptü. Göz göze geldik, bu kez dudaklarını iyice inceledim, neredeyse titriyorlardı. Bana sanki biraz aralıklarmış ve parmakları yüzüme doğru uzanıyormuş gibi geldi. Son anda Nuria Monfort uzaklaşıp bakışlarını önüne eğdi.

"Sanırım gitsen çok iyi olacak, Daniel."

Ağlamak üzere olduğunu düşündüm, ama hiçbir şey söyleyemeden kapıyı kapadı. Merdiven sahanlığında tek başıma kalmıştım, kapının öteki yanındaki varlığını hissederek hareketsizce durup o anda orada neler yaşandığını kendi kendime sordum. Sahanlığın öteki ucunda komşusunun gözetleme deliği yanıp sönüyordu. Ona el sallayıp merdivenlerden indim. Caddeye ulaştığımda Nuria Monfort'un yüzünü, sesini, kokusunu ruhumun derinliklerinde hâlâ hissedebiliyordum. Mağaza ve ofislerden çıkan isimsiz insanlarla dolu caddeler boyunca dudaklarının izini, tenime sinen soluğunu taşıdım. Canuda Sokağı'na döndüğümde caddelerin koşuşturmacasını delip geçen buz gibi bir rüzgâr bana çarptı. Yüzüme vuran soğuk havayla karşılanıp üniversiteye doğru yola koyuldum. Bulvarı geçip yönümü Tallers Sokağı'na çevirdim, şimdi Nuria Monfort'un gözlerinde yaşlarla, o iç sıkıcı yemek odasının karanlığında kalemlerini ve anılarım sessizce düzenlediğini hayal ederken gölgelerden oluşan dar kanyonların içinde gözden kayboldum.

21

Akşam karanlığı, soğuk bir esinti ve caddelerdeki geçitler arasında süzülen mor ışıktan bir örtüyle, neredeyse gizlice çöktü. Adımlarımı hızlandırdım, yirmi dakika sonra üniversitenin ön cephesi, geceye demirlemiş koyu sarı bir gemi gibi karşımda belirdi. Edebiyat bölümünün kapıcısı spor sayfalarının akşam baskısında ülkenin en etkili köşe yazarının sözcüklerini dikkatle okuyordu. Bir öğrencinin bu koşullar altında okuldan ayrılması zor görünüyordu. Ayak seslerimin yankıları manastıra açılan koridorlar, dehlizler boyunca beni izledi, girişte gölgeleri güç bela rahatsız eden iki sarımsı ışığın kızarıklığı seçiliyordu. Ansızın, Bea'nin intikam almak için böyle uygunsuz bir saate randevu vererek belki de bana bir oyun oynadığı düşüncesine kapıldım. Manastırdaki portakal ağaçlarının yaprakları titrek ışığın altında gümüşten gözyaşları gibi parıldıyor, çeşmenin sesi tonozların içinde yankılanıyordu. Bir düş kırıklığı ya da belki korkakça bir ferahlama duygusu içinde bahçenin çevresine dikkatle bakındım. Oradaydı, silueti havuza vurmuştu, banklardan birine oturmuş manastırın çatısındaki kemerleri seyrediyordu. Onu daha iyi görmek için girişte durdum, bir an için dörtyol ağzındaki bankta düşlere dalan Nuria Monfort'u anımsadım. Bea'nın yanında dosyasının ya da kitaplarının olmadığını fark ettim, o öğleden sonra dersi olmadığından kuşkulandım. Belki de buraya yalnızca benimle buluşmaya gelmişti. Zorlukla yutkunarak manastırın içine doğru yürüdüm. Ayak seslerim beni ele verdi ve Bea oradaki varlığım sanki yalnızca bir rastlantıymış gibi başını sürpriz bir gülümsemeyle kaldırarak baktı.

"Gelmeyeceğini düşündüm," dedi.

"Ben de öyle düşünmüştüm," diye yanıtladım.

Dimdik, dizleri birbirine sıkıca yapışmış ve elleri kucağında oturmayı sürdürdü. İçimden kendimi ondan nasıl böylesine uzak hissedebildiğimi sorarken, bir yandan da dudaklarını en ince ayrıntısına dek inceliyordum.

"Geldim, çünkü geçen gün söylediklerin konusunda haksız olduğunu sana kanıtlamak istiyorum, Daniel. Pablo'yla evleneceğim, bu gece bana göstereceklerin de umrumda değil. O askerliğini bitirir bitirmez El Ferrol'a gidiyorum."

Sanki ayaklarımın altından bir halı çekilmiş gibi ona baktım. İki gündür bulutlarda dolaştığımın farkına vardım, şimdiyse tüm dünyam

yıkılıyordu.

"Ve işte hurdayım, beni görmekten hoşlandığın için geldiğini düşünüyorum," diye cılız bir gülümseyişle karşılık verdim.

Utangaç bir edayla kızardığını fark ettim.

"Yalnızca şaka yapıyordum," diye yalan söyledim. "Ama kentin hâlâ bilmediğin bir yüzünü sana göstermek için verdiğim söz konusunda ciddiyim. Gittiğinde en azından beni ya da Barcelona’yı anımsaman için sana iyi bir neden sunacağım."

Bea’nin gülümseyişinde bir hüzün belirtisi vardı, gözlerime bakmadan, "Biliyor musun, seni bugün görmemek için, nerdeyse sinemaya gidiyordum," dedi.

"Niye?"

Bea, bana baktı, ama hiçbir şey söylemedi. Omuzlarını silkti, gözlerini kendisinden kaçan sözcükleri yakalamaya çalışıyormuşçasına kaldırdı.

"Çünkü, senin haklı olabileceğinden korktum," dedi sonunda.

İç geçirdim. Akşamın ışıkları ve bir araya gelen yabancıların umutsuz sessizliğiyle sarmalandık, son kezliğine bile olsa, aklıma gelen her şeyi söylemek için kendimi yeterince cesur hissettim.

"Onu seviyor musun, yoksa sevmiyor musun?"

Bir gülümseme belirip kayboldu. "Bu seni ilgilendirmez."

"Orası doğru," dedim. "Bu yalnızca seni ilgilendirir."

Bana soğuk bir bakış attı. "Bunun senin için ne önemi var?"

"Bu seni ilgilendirmez,” dedim.

Gülümsemedi. Dudakları titredi. "Beni tanıyan insanlar Pablo'ya çok düşkün olduğumu bilir. Ailem ve..."

"Ama ben bir yabancı sayılırım," diye sözünü kestim. "Ve bunu senden duymak istiyorum."

"Neyi duymak?"

"Onu gerçekten sevdiğini. Evden uzaklaşmak, kendinle ailen ve Barcelona arasına mesafe koymak ve seni incitemeyecekleri herhangi bir yere gitmek için onunla evlenmeyeceğini. Yalnızca ayrıldığını, kaçmadığını."

Gözleri öfkeli gözyaşlarıyla parladı. "Benimle böyle konuşmaya hakkın yok, Daniel. Beni tanımıyorsun."

"Bana yanıldığımı söyle, bırakayım. Onu seviyor musun?"

Bir sözcük bile etmeksizin uzunca bir süre birbirimize baktık.

"Bilmiyorum," diye mırıldandı en sonunda. "Bilmiyorum."

"Bir zamanlar birisi, **birini sevip sevmediğini düsünmeyi bıraktığın anda o kişiyi sevmeyi sonsuza dek bırakmışsındır demişti,"** dedim.

Bea sözlerimin altında yatan ironiyi anlamaya çalıştı. "Bunu kim söyledi."

"Julián Carax diye biri."

"Bir arkadaşın mı?"

Başımla onaylarken buldum kendimi. "Sayılır."

"Beni onunla tanıştırmalısın."

"İstersen, bu gece."

Alacakaranlığa boyanmış gökyüzünün altında üniversiteden ayrılıp yan yana yürümeye alışmak için amaçsızca dolaştık. Tek ortak konumuza sığındık, kardeşi Tomás'a. Bea, ondan sevdiği ama zar zor tanıdığı gerçek bir yabancı gibi söz ediyordu. Gözlerimden sakınarak ürkekçe gülümsüyordu. Üniversite manastırında bana söylediklerinden pişman olduğunu hissettim, o sözcükler hâlâ acıtıyor, hâlâ içini kemiriyordu.

"Dinle, sana daha önce söylediklerim," dedi birdenbire. "Tomâs'a tek bir sözcüğünden bile söz etmeyeceksin, değil mi?"

"Kuşkusuz. Hiç kimseye söylemeyeceğim."

Ürkekçe gülümsedi. "Ne söyleyeceğimi bilmiyorum. Darılma ama kimi zaman bir yabancıyla konuşmak tanıdığın biriyle konuşmaktan daha kolay. Neden böyle?"

Omuz silktim. "Büyük olasılıkla, bir yabancı bizi olmamızı istediği gibi değil, olduğumuz gibi görür de ondan."

"Bu da arkadaşın Carax'tan mı?"

"Hayır, seni etkilemek için şimdi uydurdum."

"Peki sen nasıl görüyorsun beni?"

"Bir gizem olarak."

"Bu, bugüne dek birisinin bana yaptığı en tuhaf kompliman."

"Kopliman değil, bir gözdağı."

"Ne demek istiyorsun?"

"Gizemler çözülmek zorunda, insan neler gizlediklerini öğrenmeli."

"İçinde ne olduğunu gördüğünde düş kırıklığına uğrayabilirsin."

"Şaşırabilirim. Tabi, sen de."

"Tomás senin böylesine küstah olduğunu hiç söylememişti."

"Çünkü bir katre küstahlığımın tamamını sana sakladım."

"Niçin?"

Çünkü senden korkuyorum, diye düşündüm.

Oturmak için Poliorama Tiyatrosu'nun yanındaki küçük bir kafede karar kıldık. Bir masayı pencerenin yanına çekip biraz *serrano* jambonlu sandviçle ısınmak için bir çift köpüklü kahve istedik. Çok geçmeden yönetici, afacan bir çocuk yüzüne sahip zayıf bir kişi, kibar bir ifadeyle masamıza geldi.

"Jambonlu sandviçleri siz mi istemiştiniz?" diye sordu.

Başımızla onayladık.

"Müessesemiz adına üzülerek bildirmeliyim ki, bir parça bile jambon kalmamış. Size sade veya sütlü kahve ya da köfte ya da et yahnisi önerebilirim. Üstelik çok taze. Eğer dinsel nedenlerle et ürünleri yemiyorsanız, salamura sardalye balığım var. Biliyorsunuz bugün cuma olduğundan..."

Bea, "Ben sütlü kahve istiyorum," dedi.

Açlıktan ölüyordum. "Yanında iki kişilik soslu patatesle biraz da ekmek getirirseniz iyi olur."

"Hemen, efendim. Lütfen malzemelerimizin azlığının kusuruna bakmayın. Genellikle her şeyi, hatta Bolşevik havyarı bile bulundururdum. Ama bu öğleden sonra Avrupa Kupası yarı finali oynandı, çok fazla müşterimiz oldu. Muhteşem maçtı."

Yönetici törensel bir edayla yürüyerek uzaklaştı. Bea, onu eğlenerek izledi.

"Bu nerenin lehçesi? Jaén olabilir mi?"

"Daha yakın: Santa Coloma de Gramanet," diye belirttim. "Metroyu çok sık kullanmıyorsun, değil mi?"

"Babam metronun ayaktakımıyla dolu olduğunu ve tek başına yolculuk eden bir kızı çingenelerin rahat bırakmayacağını söyler."

Bir şeyler söylemek üzereydim, ama ağzımı kapamaya karar verdim. Bea güldü. Kahvelerle yiyecekler gelir gelmez hepsine görgü kurallarına aldırmaksızın saldırdım. Bea hiçbir şey yemedi. Sıcak fincanı elleriyle kavramış, merakla şaşkınlık arası bir ifadeyle gülümseyerek beni izliyordu.

"Pekâlâ, bana bugün ne göstereceksin?"

"Birtakım şeyler. Gerçekte sana bugün göstereceğim şey bir öykünün parçası. Geçen gün okumaktan hoşlandığını söylememiş miydin?"

Bea kaşlarını çatarak beni başıyla onayladı.

"Sey, bu kitaplar hakkındaki bir öykü."

"Kitaplar hakkında mı?"

Lanetlenmiş kitaplar ve onları yazan adam hakkında bir romanın sayfaları arasından çıkan bir karakterin daha sonra o kitabı yakması hakkında, bir ihanet ve kayıp bir dostluk hakkında. Rüzgârın gölgesinde yaşanan aşk, nefret ve hayallerin öyküsü."

"Viktorya devri romanların arka kapaklarındaki tanıtım yazısı gibi konuşuyorsun, Daniel."

"Büyük olasılıkla bir kitapçıda çalıştığım ve çok fazla kitap gördüğüm içindir. Ama bu gerçek bir öykü. Bize verdikleri şu ekmeğin en az üç günlük olduğu kadar gerçek. Ve tüm gerçek öyküler gibi bir mezarlıkta başlayıp bitiyor, her ne kadar senin gözünde canlandırdığın gibi bir mezarlık olmasa da."

Bir bilmece ya da sihirbazlık gösterisi sözü verilen çocukların gülümsediği biçimde gülümsedi. "Can kulağıyla seni dinliyorum."

Kahvemin sonunu yudumlayıp hiçbir şey söylemeden bir süre ona baktım. O kaçamak bakışlarda kendimi yitirmeyi ne kadar çok istediğimi düşündüm. Yanımda kalmasını sağlayan öykü ve numaralar tükenip de ona veda ettiğimde, o gece beni pençesine alacak yalnızlığı düşündüm. Ona ne kadar az şey sunup karşılığında ne kadar çok şey istediğimi düşündüm.

"Beyninin tıkırtılarını duyabiliyorum, Daniel. Ne planlıyorsun?"

Bir gece birdenbire uyanarak annemin yüzünü anımsayamadığım geçmişteki o şafak vaktini anlatarak öyküme başladım ve o sabah Nuria Monfort’un evinde hissettiğim gölgeler dünyasının taze anılarında ara verinceye dek durmadım. Bea yargıda bulunmadan, bir sonuç çıkarmadan sessizce dinledi. Ona Unutulmuş Kitaplar Mezarlığını ilk ziyaretimi. *Rüzgârın Gölgesi*’ni okuyarak geçirdiğim geceyi anlattım. Yüzü olmayan adamla karşılaşmamı ve nedenini bilmeksizin her zaman yanımda taşıdığım Penélope Aldaya imzalı mektubu anlattım. Clara Barceló’yu ya da başka birisini nasıl olup da hiç öpmediğimi ve yalnızca birkaç saat önce Nuria Monfort’un dudaklarının tenime değdiğini hissettiğimde ellerimin nasıl titrediğini söyledim. Bunun yalnız insanların, yokluğun ve kayıpların bir öyküsü olduğunu nasıl olup da o ana dek anlamadığımı, bu yüzden de, gereksinim duyduğu aşk bir yabancının beyninde yaşayan hayaletlerden başka bir şey olmadığı için bir romanın sayfalarından firar etmiş biri gibi, kendi yaşamımda karmaşa yaratıncaya dek o kitabı sığınak edindiğimi anlattım.

"Hiçbir şey söyleme," diye fısıldadı, Bea. 'Yalnızca beni oraya götür."

Arco del Teatro Sokağı’nm kasvetinde, Unutulmuş Kitaplar Mezarlığının giriş kapısının önünde durduğumuzda her yer zifiri karanlıktı. Şeytan başlı kapı tokmağını kaldırıp kapıyı üç kez çaldım. Giriş kemerinin altına sığınarak bir süre bekledik, soğuk rüzgâr mangal kömürü kokuyordu. Bea’nin benimkilere çok yakın gözleriyle karşılaştım. Gülümsüyordu. Az sonra kapıya yaklaşan hafif ayak seslerini, ardından da bekçinin yorgun sesini duyduk.

"Kim o?" diye sordu, Isaac.

"Benim, Daniel Sempere, Isaac."

Fısıltıyla sövdüğünü tahmin ettim. Bunu kilidin karmaşık sisteminden gelen bir gıcırtı ve inilti izledi. Sonunda kapı Isaac Monfort’un mum ışığıyla aydınlanmış akbaba suratını gösterecek kadar, beş on santim aralandı. Beni gören bekçi iç çekişini tutarak gözlerini devirdi.

"Benim aptallığım. Niye soruyorum bilmem ki," dedi. "Gecenin bu saatinde başka kim olabilir?"

Isaac, bornozla Rus Ordusu’na ait bir palto arası tuhaf, melez bir gecelik giymişti. İçi yün dolu keçe terlikleri, püskülüyle daha çok bir profesörün başlığını andıran kareli yün şapkasıyla mükemmel bir uyum sağlamıştı.

"Umarım seni yataktan kaldırmamışımdır," dedim.

"Önemli değil. Dualarımı okumaya daha yeni başlamıştım..."

Sanki ayaklarının dibinde ışıl ışıl parlayan bir dinamit lokumu görmüşcesine Bea’ye baktı. "Senin iyiliğin için, umarım bu göründüğü gibi değildir," diye gözdağı verdi.

"Isaac, bu arkadaşım Beatriz ve izninle ona burayı göstermek istiyorum. Merak etme, tümüyle güvenilir biri."

"Sempere daha yeni yürümeye başlamış çocukların bile sağduyuları seninkinden daha güçlüdür."

"Yalnızca bir süreliğine."

Isaac bir yenilgi homurtusu çıkararak Bea’yi kuşkucu bir polis memuru gibi dikkatle inceledi.

"Bir budalaya eşlik ettiğinin farkında mısın?"

Bea kibarca gülümsedi. "Anlamaya başlıyorum."

"Yüce masumiyet! Kuralları biliyor musun?"

Bea başıyla onayladı. Isaac sessizce mırıldandı, her zamanki gibi caddedeki gölgeleri gözden geçirerek bizi içeri aldı.

"Kızın Nuria'yı ziyaret ettim," dedim. "İyi. Çok çalışıyor, ama iyi. Sana sevgilerini yolladı."

"Evet, bir de zehirli oklarını. Olayları farklı göstermekte başarılı değilsin, Sempere. Hadi, içeri gel."

İçeri girer girmez Isaac mumu elime tutuşturup kapıyı kilitlemeye gitti.

"İşiniz bittiğinde beni nerde bulacağını biliyorsun."

Karanlığın örtüsünün altında, kitap labirentlerinin yalnızca hayaletimsi biçimlerini seçebiliyorduk. Mumun ışığı yalnızca ayaklarımızın dibini aydınlatıyordu. Bea duraksadı, labirentin girişi karşısında şaşkınlığa düşmüştü. Yüzündeki ifadenin aynısını babamın yıllar önce benim yüzümde gördüğünü ammsayarak gülümsedim. Labirentin tünel ve koridorlarına girdik; adımlarımızın altında gıcırdadılar. Son gelişimde koyduğum işaretler hâlâ duruyordu.

"Gel, sana bir şey göstermek istiyorum," dedim.

Birkaç kez izimi kaybettim ve son işareti bulmak için geri dönmek zorunda kaldık. Bea korku ve hayranlıkla beni seyretti. İçimdeki pusula labirentin tam kalbine doğru yavaşça yükselen bir spiraller düğümüne yakalandığımızı söylüyordu. Sonunda karanlığın içine uzanan bir geçit olarak algıladığım dar bir pasaja girerek, arapsaçına dönmüş tünel ve koridorlar içinde yolumu yeniden buldum. Son rafın yanına çöküp tozla kaplı kitap sırasının ardına gizlediğim eski dostumu aradım... toz tabakası mum ışığında çiy damlası gibi parlıyordu. Kitabı alıp Bea'ye uzattım.

"İzin verirsen seni Julián Carax'la tanıştırayım."

"Rüzgârın Gölgesi," diye okudu Bea, kitabın kapağındaki solgun harfleri okşayarak.

"Onu yanıma alabilir miyim?" diye sordu.

"Her kitabı alabilirsin, ama bu hariç."

"Ama bu adil değil. Bana anlattığın tüm şeylerden sonra, kesinlikle bunu istiyorum."

"Belki, bir gün. Ama bugün değil."

Kitabı ondan alıp gizlendiği yere geri koydum.

"Sensiz geri gelip haberin olmadan alıp götüreceğim onu," dedi alay ederek.

"Onu bin yılda bulamazsın."

"O senin düşüncen. İşaretlerini gördüm, ayrıca Minotaur'un öyküsünü ben de biliyorum."

"Isaac içeri girmene izin vermez."

"Yanılıyorsun. Beni sana yeğler."

"Bunu da nerden çıkarıyorsun?"

"İnsanların gözlerini okuyabilirim."

İstemediğim halde ona inanıp gözlerimi uzaklara çevirdim.

"Başka birini seç. Bak, bunun geleceği parlak görünüyor. Anselmo Torquemada'nın *Kastilya Evcil Domuzu, O Bilinmeyen Hayran: İberyan Domuz Etinin Köken Araştırması.* Eminim ki, Julián Carax'ın her kitabından daha çok satmıştır. Domuzun her parçası uygun kullanıma sunulabilir."

"Şu öteki beni daha çok kendine çekti."

"Tess of the d'Urbervilles. Bu orijinal. Hardy'yi İngilizce okumak için yeterince cesur musun?"

Bana yan gözle baktı.

"Öyleyse, bunların hepsi senin!"

"Anlamıyor musun? Sanki beni bekliyormuş gibi hissediyorum. Sanki ben doğmadan önce buraya benim için saklanmış."

Şaşkınlıkla ona baktım. Bea'nin dudakları bir gülümsemeyle kıvrıldı. "Ne dedim ben?"

Sonra, düşünmeksizin, dudaklarına güçlükle dokunarak onu öptüm.

*

Bea'lerin evinin kapısına vardığımızda neredeyse gece yarısıydı. Yolun büyük bölümünü konuşmadan, düşüncelerimizi sözcüklere dökmeye korkarak yürümüştük. Birbirimizden gizlenerek, ayrı ayrı yürüdük. Bea *Tess'i* kolunun altına alıp önden yürümüş, bense dudaklarının tadını hâlâ duyumsayarak bir adım geriden izlemiştim. Isaac'ın bana, Unutulmuş Kitaplar Mezarlığımdan ayrıldığımızdaki bakışı hâlâ aklımdaydı. Çok iyi bildiğim ve babam da belki bin kez bana öyle bakmıştı, yaptığım şey hakkında en küçük bir fikrimin olup olmadığını soran bir bakış. Son saatlerde, başka bir dünyada, anlamadığım, mantığı ve utancı ortadan kaldıran bakışlar ve dokunuşlar evreninde kaybolmuştum. Şimdi, her zaman Ensanche semtinin gölgeleri arasında pusuya yatan gerçeğe geri dönüş zamanıydı, büyü dağılıyordu ve bende tüm bıraktığı acı veren bir istekle tanımlanamaz bir rahatsızlık olmuştu. Bea'nin şu anki haline bakmak, onun içinde dalgalanan fırtınayla karşılaştırıldığında kuruntularımın yalnızca bir

esinti olduğunu fark etmek için yeterliydi. Kapısının yanında durduk, yapmacık davranışlara yeltenmeden birbirimize baktık. Bir gece bekçisi, anahtar demetinin şıngırtısıyla ritim tutup kulağa hoş gelen sesle bolero müziği mırıldanarak yavaşça bize doğru yürüyordu.

"Belki de birbirimizi bir daha görmemek en iyisi," diye önerdim, çok fazla inanmadan.

"Bilmiyorum, Daniel. Hiçbir şey bilmiyorum. İstediğin bu mu?"

"Hayır. Elbette değil. Ya senin?"

Omuzlarını silkerek hafifçe gülümsedi. "Ne düşünüyorsun?" diye sordu. "Daha önce sana yalan söylemiştim, biliyorsun. Manastırda."

"Ne hakkında?"

"Seni bugün görmek istemediğim hakkında."

Bir kapının önündeki ilk fısıldaşmama ilgisiz kalan gece görevlisi, bize yılışıkça sırıtarak oyalanıyordu. Böylesi durumlarla çokça karşılaşmış olan deneyimli bekçi, bize aldırmadı.

"Benim için kaygılanmayın, acelesi yok," dedi. "Köşede bir sigara içeceğim, sohbetiniz sona erince bana haber verin."

Bekçinin uzaklaşmasını bekledim.

"Seni tekrar ne zaman göreceğim?"

"Bilmiyorum, Daniel."

"Yarın?"

"Lütfen, Daniel. Bilmiyorum."

Başımla onayladım. Yüzümü okşadı. "Şimdi gitsen iyi olur."

"En azından, beni nerde bulacağını biliyorsun, değil mi?"

Başıyla onayladı.

"Bekleyeceğim."

"Ben de."

Oradan uzaklaşırken gözlerimi ondan alamadım. Bu durumların uzmanı olan gece bekçisi ona kapıyı açmak için ilerledi.

"Seni çapkın," diye hayranlıkla fısıldadı yanımdan geçerken. "Ne güzel bir kız."

Bea yapıdan içeriye girinceye dek bekledim, sonra her adımda ardıma dönüp bakarak koşarcasına yürüdüm. Yavaşça, her şeyin mümkün olduğuna dair saçma bir inanç doğdu içime, şu ıssız caddelerle saldırgan rüzgâr bile bana umut kokuyormuş gibi göründü. Cataluña Meydanı'na vardığımda bir güvercin sürüsünün meydanın merkezini sessizce ileri geri sallanan beyaz

kutuyu bir battaniye gibi kaplayarak toplandığım fark ettim. Çevrelerinden dolaşmayı düşündüm, ama o anda güvercinlerin uçmak yerine geçmem için bana yol açtığını fark ettim. İleriye doğru yürüdüm, güvercinler yol açıp peşim sıra tekrar toplanıyorlardı. Meydanın ortasına geldiğimde katedral çanlarının gece yarısını çaldığını duydum. Gümüş rengi kuşlar okyanusunda karaya oturmuş gibi bir süre durakladım, bunun nasıl olup da yaşamımın en tuhaf ve olağanüstü günü olduğunu düşündüm.

---

[1] Mısraları on ikişer heceli şiir.
[2] *Diktatör Franco'nun unvanı.*
[3] Mitolojide yüzü ve vücudu kadına, kanatlarıyla ayakları kuşa benzeyen canavarlardan biri.

22

Caddeden dükkân vitrininin olduğu karşı tarafa geçtiğimde kitapçıda ışıklar hâlâ yanıyordu. Babamın, beni bekleyip Bea'yle buluşmamız hakkında ağzımı yoklamak için, yazışmalarını güncelleyerek ya da başka mazeretler bularak geç saatlere dek kalmış olabileceğini düşündüm. Bir kitap yığınıyla uğraşan bir siluet görebiliyordum, kendini işine kaptırmış Fermín'in sinirli, sıska profilini tanıdım. Parmaklarımın ucuyla pencerenin camını tıklattım. Fermín dışarıya baktı, sevinçli bir şaşkınlıkla arka odanın kapısından içeriye girmemi işaret etti.

"Hâlâ çalışıyor musun, Fermín? Çok geç oldu."

"Zavallı Don Federico'ya refakat etmeye gidinceye dek gerçekte yalnızca zaman öldürüyordum. Eby'le birlikte gözlükçüden nöbeti devralacağız. Nasılsa çok uyuyamıyorum. En fazla iki ya da üç saat. Biliyorum, ağzın sıkıdır, Daniel. Saat gece yarısını geçiyor, bundan, genç bayanla buluşmandan büyük bir başarı elde ettiğin anlaşılıyor."

Omuzlarımı silktim. "Doğrusu bir şey bilmiyorum," diye yanıtladım.

"Ona dokunmana izin verdi mi?"

"Hayır."

"İyi bir işaret. Kendilerine dokunmana hemen izin veren kızlara asla güvenme. Ama onay için bir rahibe gereksinim duyanlara da daha az güven. İyi bir sığır bifteğinin -karşılaştırmayı bağışla- nefis bir duruma gelinceye dek pişirilmesi gerekir. Kuşkusuz, fırsatlar ortaya çıkarsa fazla iffet taslayan biri olma, onu haklamaya git. Ama eğer benimle Bernarda'nınkine benzer ciddi bir şeyler arıyorsan altın kuralı anımsa."

"Sizin şey ciddi mi?"

"Ciddiden de öte. Kutsal. Peki seninle balkabağı Beatriz hakkındaki durum ne? Bir kilometre öteden onun milyon değerinde olduğunu görebilirsin, ama konunun dönüm noktası şu: O, seni kendisine âşık eden biri mi, yoksa alt bölgelerini devindiren biri mi?"

"En küçük bir fikrim yok?" diye belirttim. "Her ikisi de diyebilirim."

"Bak, Daniel, bu hazımsızlığa benzer. Burda, midenin üstünde -sanki bir tuğla yutmuşsun gibi- bir şey hissediyor musun? Yoksa yalnızca genel bir sıcaklık mı hissediyorsun?"

"Tuğlalı olan daha çok benziyor," dedim, her ne kadar sıcaklığı tümüyle ıskartaya çıkarmasam da.

"Öyleyse ciddi bir durum var demektir. Tanrı yardımcımız olsun! Hadi, otur da sana bir ıhlamur yapayım."

Arka odada, kitaplarla kuşatılmış bir masamn çevresine yerleştik. Kent uykudaydı, kitapçı dükkânı sessizlik ve gölgeler denizinde ilerleyen bir kayık gibi görünüyordu. Fermín bana sıcak bir fincan ıhlamur vererek biraz acemice gülümsedi. Bir şey ona sıkıntı veriyordu.

"Özel bir soru sorabilir miyim, Daniel?"

"Elbette."

"Tüm açık sözlülüğünle yanıtlamanı rica ediyorum," diyerek boğazım temizledi. "Benim bir baba olabileceğimi hiç düşünüyor musun?"

Şaşkın yüz ifademi görmüş olmalıydı ki, hızla ekledi. "Biyolojik olarak demiyorum... biraz sarsak görünebilirim, ama şans eseri Tanrı bana dövüşen bir boğanın çılgınlığını ve gücünü bağışlamış. Öteki tür bir babalıktan söz ediyorum. İyi bir baba, eğer neyi anlattığımı anlıyorsan."

"İyi bir baba?"

"Evet. Seninki gibi. Beyni, yüreği ve ruhuyla bir adam. Bir çocuğa ilgi ve yol göstermeye, onu dinlemeye yetenekli, kendi kusurlarıyla onu boğmayacak bir adam. Çocuğun yalnızca babası olduğu için seveceği biri değil de, hayranlık duyacağı, büyüyünce ona benzemek isteyeceği biri."

"Bana bunu niçin soruyorsun, Fermín? Senin evliliğe ve aile kurumuna inanmadığını sanıyordum. Boyunduruk ve tüm ötekiler, anımsadın mı?"

Fermín başıyla onayladı. "Bak, bunların tümü amatörler için. Evlilikle aile yalnızca bizim oluşturduğumuz şeyler. O olmadan bunlar yalnızca bir ikiyüzlülük yığınıdır. Süprüntü ve boş sözcükler. Ama eğer ortada gerçek bir aşk varsa, herkese anlatmazsın, yalnızca hissedilir ve yaşanır..."

"Fermín, sen çok değiştin."

"Evet. Bernarda bende daha iyi bir adam olma isteği yarattı."

"O nasıl oluyor?"

"Böylece ona layık olabilirim. Bu tür şeyleri şimdi anlayamazsın, çünkü gençsin. Ama uygun bir zamanda, kimi zaman meselelerin kişinin beklediği gibi değil de istemediği tarzda geliştiğini sen de göreceksin. Bernarda'yla konuştuk. Bildiğin gibi oldukça anaç biri. Böyle söylemiyor ama, bence onu hayatta gerçekten mutlu edecek şey anne olmaktır. Ve bu kadın benim için şeftali suyundan daha tatlı. Şu kadarını söylemek yeter ki, onun için otuz iki yıllık papazlarla muhatap olma ve St. Seraph ilahileri

okuma perhizimden sonra bir kiliseye girmeye ya da ne gerekiyorsa yapmaya kendimi hazırlıyorum."

"Biraz ileri gitmiyor musun, Fermín? Onunla daha yeni tanıştın..."

"Bak, Daniel, benim yaşımdayken ya şeyleri olduğu gibi görmeye başlarsın ya da onlar seni çok fazla yıkar. Yaşam için değerli olan yalnızca üç ya da dört değerli şey var; gerisi boktur. Aylak aylak çok dolaştım, şimdi gerçekten istediğim tek şeyi Bernarda'yı mutlu etmek ve bir gün onun kollarında ölmek olduğunu biliyorum. Yeniden namuslu bir adam olmak istiyorum, anlıyor musun? Kendim için değil -bana gelince, adına insanlık dediğimiz şu maymun korosunun hatırı için bir sinek gibi osuramam- ama onun için. Çünkü Bernarda böyle şeylere inanır... rahiplere, pembe dizilere, saygınlığa ve Lourdes Ana'mıza. Bu onun yolu ve onu tam da böyle istiyorum. Çenesinde çıkan şu kıllardan bile hoşlanıyorum. Ve bu yüzden onun gurur duyabileceği biri olmak istiyorum. Fermín'im çok iyi bir adam, Cary Grant, Hemingway ya da Manolete gibi, diye düşünmesini istiyorum."

Kollarını kavuşturup meseleyi zihnimde tarttım. "Bütün bunlar hakkında onunla konuştun mu? Beraber bir çocuk sahibi olmak hakkında?"

"Elbette hayır. Beni ne sanıyorsun? Sence çevrede dolaşıp onları gebe bırakmak istediğimi mi anlatıyorum? Öyle değil, bunu istemiyorum. Şu sersem Merceditas'ı ele alalım, ona hemen şimdi üçlü bir mani döktürerek kendisini dünyanın tepesinde hissetmesini sağlarım, ama..."

"Bir aile kurmak istediğini konuştun mu Bernarda'yla?"

"Böyle şeyleri konuşmaya gerek yok, Daniel. Onlar yüzünde görülür."

Başımla onayladım. "Peki o zaman, benim düşüncem niye önemli, senin mükemmel bir eş ve baba olacağına eminim. Bu şeylere inanmadığın sürece, asla onlar olmuş gibi kabul etmeyeceksin."

Yüzü mutlulukla ışıldadı. "Doğru mu söylüyorsun?"

"Elbette."

"Üstümden kocaman bir yük aldın. Çünkü yalnız kendi öz babamı anımsayıp sonunda ona benzemekten korktuğumdan kendimi kısırlaştırmayı bile düşündüm."

"Endişelenme Fermín. Ayrıca senin dölleme gücünü baskı altına alabilecek bir sağaltım büyük olasılıkla yoktur."

"İyi bir konuya değindin," dedi. "Haydi git ve biraz uyu. Seni daha fazla tutmayayım."

"Beni tutmuyorsun, Fermín. Hiç uykum yok."

"Mutluluk için biraz sıkıntı çek... Aklıma gelmişken, bana sözünü ettiğin şu posta kutusunu anımsadın mı?"

"Bir şey mi buldun?"

"Bu işi bana bırakmanı söylemiştim. Bugün öğle paydosunda postaneye gidip orda çalışan eski bir arkadaşımla görüştüm. 2321 numaralı posta kutusu José María Requejo isimli bir avukat adına kayıtlı. Avukatın bürosu XIII. Leon Sokağı'nda. Adresi kontrol etmeye cüret ettim, sanırım senin de bildiğin gibi, öyle bir adresin olmaması beni şaşırtmadı. Birisi o kutuyu adres göstererek yıllardır mektupları topluyor. Bir taşınmazın satışı için taahhütlü olarak gönderilen kimi belgelerin alındı imzası karşılığında ve kimlik onayıyla verilmesinden dolayı biliyorum."

"O kim? Requejo'nun bir çalışanı mı?" diye sordum.

"Tam olarak anlayamasam da kuşkulandım. Ya ben yanılıyordum ya da bu Requejo'nun adamı Fatma Ana'mızla aynı düzlemdeydi. Sana yalnızca şunu söyleyebilirim, mektupları alan kişinin ismi: Nuria Monfort."

Kanımın çekildiğini hissettim.

"Nuria Monfort mu? Emin misin, Fermín?"

"Alındı belgelerinden bir kısmını kendim gördüm. Hepsinin üstünde ismi ve kimlik numarası vardı. Yüzünün hasta görüntüsünden anladığım kadarıyla bu durum seni şaşırttı."

"Hem de çok."

"Bu Nuria Monfort'un kim olduğunu sorabilir miyim? Konuştuğum kâtip bana o kadını çok iyi anımsadığını, çünkü daha iki hafta önce mektupları almaya geldiğini anlattı. Söylediğine göre, *Milo Venüs* 'ünden daha diri göğüsleri varmış. Görüşüne güveniyorum, çünkü savaştan önce bir estetik profesörüydü, ama sosyalist lider Largo Caballero'nun uzak bir kuzeni olduğundan, normal olarak şimdi bir pesetalık pulları yalıyor."

"Bugün o kadınla birlikteydim, onun evinde," diye mırıldandım.

Fermín şaşkınlıkla bana baktı. "Nuria Monfort'la birlikte mi? Senin hakkında yanıldığımı düşünmeye başladım, Daniel. Sen iyi bir çapkın olmuşsun."

"Düşündüğün gibi değil, Fermín."

"O zaman bu senin kaybın. Ben senin yaşındayken El Molino müzikholü gibiydim, sabah, Öğle ve akşam şov yapardım."

Koca burunlu, sarı tenli bu ufak tefek, sıska adamı inceledim ve en iyi dostum olduğunu fark ettim.

"Sana bir şey söyleyebilir miyim, Fermín? Bir süredir aklımda olan bir şeyi?"

"Elbette. Her şeyi. Özellikle de bu tatlı kız kurusuyla ilgili şaşırtıcı şeyleri."

O gece ikinci kez Julián Carax'ın öyküsünü ve ölümündeki bilmeceyi anlatmaya başladım. Fermín dikkatle dinledi, defterine notlar aldı, her defasında sözümü kesip konuyla ilgili gözümden kaçan kimi ayrıntıları sordu. Anlattıklarımı dinlerken, öyküde birçok eksik nokta olduğunun farkına vardım. Birçok kez aklım karıştı, Nuria Monfort'un bana niçin yalan söylediğini anlamaya çalışırken düşüncelerim kayboldu. Tüm bunların anlamı neydi? Nuria niçin Ronda de San Antonio'daki Fortuny-Carax dairesinin sorumlusu olarak görünen, ama gerçekte var olmayan bir avukatın bürosuna gönderilen mektupları yıllarca toplamıştı. Kuşkularımı sesli olarak düşünmeye başladığımı fark etmemiştim.

"O kadının, sana niçin yalan söylediğini henüz bilemiyoruz," dedi, Fermín. "Ama, eğer bu konuda böyle davrandıysa diğer birçok konuda da böyle davranmış olabilir, büyük olasılıkla davranmıştır diye de düşünebiliriz."

Aklım tamamen karışmış bir halde iç geçirdim. "Ne öneriyorsun, Fermín?"

Fermín Romero de Torres iç geçirerek en Sokratesçi tavrını takındı. "Ne yapabileceğimizi sana anlatacağım. Eğer kabul edersen, önümüzdeki pazar San Gabriel Okulu'na şöyle bir uğrayıp Carax'la diğer zengin çocuk arasındaki dostluğun başlangıcı hakkında biraz soruşturma yapacağız..."

"Aldaya."

"Her ne kadar çapkın bir keşiş gibi görünsem de rahipleri ikna edebilirim. Biraz yağcılık edip hepsini avucumun içine alırım."

"Emin misin?"

"Kesinlikle. Sana bu şansın bülbüller gibi şakıyacağını garanti ederim."

23

Cumartesi gününü trans halinde, dükkânındaki tezgâhın arkasında demir atıp Bea'nin bir büyüyle kapıdan içeri girişini göreceğimi umut ederek geçirdim. Telefonun her çalışında yanıtlamak için koşarak Fermin'den ya da babamdan almacı kaptım. Öğleye doğru, müşterilerden gelen yirmiye yakın telefona karşın Bea'den hiç haber alamayınca, dünyanın ve sefil varlığımın sonunun geldiğini kabul etmeye başladım. Babam San Gervasio'daki bir koleksiyona değer biçmeye gitmiş, Fermín de bu durumdan yararlanarak kendini birçok gizemli aşk destanından bilgece dersler çıkarmaya vermişti.

"Sakin ol, yoksa karaciğerinde bir taş büyüteceksin," diye bana öneride bulundu, Fermín. "Bu kur yapma işi tangoya benzer: saçma ve saf bir süsleme. Ama sen bir erkeksin ve öncü olmalısın."

Oldukça amansız bir bakış için yalnızca bir başlangıçtı. "Öncü? Ben?"

"Ne sanıyorsun? Birisi ayakta işemenin bedelini ödemek zorunda."

"Ama Bea beni arayacağını ima etti?"

"Kadınları gerçekten anlamıyorsun, Daniel. Yılbaşı ikramiyem üzerine iddiaya girerim ki, o küçük piliç şu anda evinde Kamelyalı Kadın gibi isteksizce pencereden dışarıya bakıyor, gidip onu o aptal babasından kurtarmanı ve durdurulmaz bir şehvet ve günah sarmalına sürüklemeni bekliyor."

"Emin misin?"

"Matematiksel bir kesinlik bu."

"Ya beni bir daha görmek istemediğine karar verdiyse?"

"Bak, Daniel. Kadınlar -komşumuz Merceditas gibi dikkate değer tuhaflıklar hariç- bizden çok daha zekidir ya da en azından yaptıkları veya istemedikleri şeyler hakkında daha dürüsttür. Diğer bir sorunsa onların sana anlatmadıkları dünyalarıdır. Doğanın bilmeceleriyle yüzleşiyorsun, Daniel. Kadınlar çözülemeyecek kadar şaşırtıcıdır. Ona düşünmek için zaman verirsen kaybedersin. Anımsa: kalp sıcak, beyin soğuktur. Çapkınlığın kanunu."

Kapı çıngırağı çıngırdayıp da arkadaşım Tomás Aquilar içeriye girdiğinde Fermín baştan çıkarma sanatının teknik ve kişisel yönleri

hakkında ayrıntılar vermek üzereydi. Kalbim durmuştu. Tanrısal adalet beni Bea'den yoksun bırakıyor, ama yerine kardeşini gönderiyordu. Yazgısal bir haberci, diye düşündüm. Tomâs'm sıkıntılı, kesin çaresiz bir havası vardı.

"Bu ne dokunaklı bir görünüş," diye belirtti, Fermín. "Umarım, en azından küçük bir kahveyi kabul edersin?[11]

"Hayır demem," dedi, Tomás olağan haliyle.

Fermín bir termosta sakladığı karışımdan ona bir fincan doldurdu. Karışım İspanyol beyaz şarabına benzer bir koku yayıyordu.

"Bir sorun mu var?" diye sordum.

Tomás omuz silkti. "Yeni bir şey yok. Babamın her zamanki günlerinden biri, ben de dışarıya çıkıp bir süre hava almak istedim."

Yutkundum. "Niye ki?"

"Tanrı bilir. Dün gece kız kardeşim Bea eve çok geç geldi. Babam onu beklemek için yatmadı, her zaman olduğu gibi biraz öfkelendi. Bea nerde ya da kiminle olduğunu söylemeyi reddedince babam öfkeden deliye döndü. Sabahın dördüne dek ona bağırıp çağırarak ağzına ne gelirse söyledi, fahişe bunların en hafifiydi. Onu bir rahibe manastırına göndereceğine yemin etti, eğer hamile kalacak olursa onu kahrolası sokaklara atacağını söyledi."

Fermín, bana telaşlı bir bakış attı. Sırtımdan soğuk ter damlaları boşanıyordu.

"Bu sabah," diye devam etti, Tomás. "Bea kendini odasına kilitleyip bütün gün dışarıya çıkmadı. Babam da yemek odasına kapandı. Gazete okurken radyoyu da sonuna dek açıp opera dinlemeye başladı. *Luisa Fernanda* operasının birinci sahnesi sona erince arada dışarıya çıktım, çünkü çıldırıyordum."

"Şey, ablan büyük olasılıkla dışarda nişanlısıyla birlikteymiştir, öyle değil mi?" diye sokuşturdu Fermín. "Nişanlısıyla gezmesi çok doğal."

Tezgâhın altından Fermín'e bir tekme savurdum, bir kedi çevikliğiyle tekmemden sakındı.

"Nişanlısı askerlik görevini yapıyor," dedi, Tomás. "Daha iki hafta izne gelmez. Ayrıca onunla dışarıya çıktığında en geç saat sekizde evde olur."

"Yani nerde ya da kiminle olduğu hakkında bir fikriniz yok?"

"Olmadığını az önce söyledi, Fermín," diye araya girdim, konuyu değiştirme isteğiyle.

"Baban da mı bilmiyor?" diye üsteledi, Fermín, kendini adamakıllı eğlendiriyordu.

"Hayır. Ama o çocuğu bulacağını ve kim olduğunu öğrenir öğrenmez de yüzünü dağıtıp bacaklarını kıracağına yemin etti."

Betimin benzimin attığını hissettim. Fermín sorma gereği duymadan bana bir fincan kahve uzattı. Bir dikişte hepsini içtim. Tadı ılık mazota benziyordu. Tomás, bana baktı, ama hiçbir şey demedi... karanlık, akıl almaz bir bakıştı.

"Şu sesi duydunuz mu?" dedi, Fermín aniden. "Parende atmak için çalan trompete benziyor."

"Hayır."

"Gerçekten gurulduyor. Bak, birdenbire korkunç acıktım... İkinizi baş başa bırakıp kendime bir çörek almaya gitmemin sizce bir sakıncası var mı? Reus'tan yeni gelen tezgâhtardan söz etmeyeyim: o kadar tatlı görünüyor ki onu yiyebilirsiniz. İsmi Maria Virtudes, ama ismine karşın bu kız saf bir ahlaksızlık... Bu yüzden ikinizi rahat konuşmanız için baş başa bırakacağım, ha?"

On saniye içinde Fermín atıştırmak ve genç kadınla kırıştırmak için kaybolma numarası çekti. Tomâs'la baş başa kalmıştım. Çevremizi yoğun bir sessizlik sarmıştı. Birkaç dakika sonra daha fazla dayanamadım.

"Tomás," diye başladım, ağzım kurumuştu. "Dün gece kız kardeşin benimle birlikteydi."

Kırpıştırmaksam gözlerini dikip bana baktı. Güçlükle yutkundum.

"Bir şey söyle," dedim.

"Aklın başında değil."

Caddeden gelen boğuk sesler eşliğinde bir dakika geçti. Tomás hiç dokunmadığı kahve fincanını elinde tutuyordu.

"Ciddi misin?" diye sordu.

"Onu yalnızca bir kez gördüm."

"Yanıt bu değil."

"Sence bir sakıncası var mı?"

Omuzlarını silkti. "Ne yaptığını bildiğinden emin olsan iyi olur. Yalnızca ben istiyorum, diye onunla görüşmeyi keser miydin?"

"Evet," diye yalan söyledim. "Ama benden bunu isteme."

Tomás önüne baktı. "Bea'yi tanımıyorsun," diye mırıldandı.

Yanıt vermedim. Dükkânın vitrinini inceleyen gri figürlere bakarak, içlerinden birinin içeriye girmeye karar verip bizi bu zehirli sessizlikten kurtarması için dua ederek, tek sözcük etmeden birkaç dakika daha geçirdik. Bir süre sonra Tomás elindeki fincanı tezgâha bırakıp kapıya doğru yürüdü.

"Hemen gidiyor musun?"

Başıyla onayladı.

"Yarın bir süreliğine görüşebilir miyiz?" dedim. "Eski günlerdeki gibi, Fermin'le birlikte sinemaya gidebiliriz."

Kapının yanında durdu. "Sana bir kez söyleyeceğim, Daniel. Kardeşimi sakın incitme."

Tomás dışarıda, bir torba dolusu sıcak çörekle dönen Fermín'in yanından geçti. Onun alacakaranlık içinde kaybolduğunu gören Fermín başını salladı. Çörekleri tezgâhın üstüne bırakıp bana fırından yeni çıkmış bir *ensaimada* sundu. Reddettim. Bir aspirin yutacak halim dahi yoktu.

"Bunu atlatacak, Daniel. Göreceksin. Böyle şeyler arkadaşlar arasında yaygındır."

"Bilmiyorum," diye mırıldandım.

24

Fermín’le pazar sabahı saat yedi buçukta Canaletas Kafe’de buluştuk. Fermín bir kahve ile üzerine sürülen tereyağının süngertaşı gibi kabardığı tatlı çöreklerden ısmarladı. Yakasında bir faşist rozeti taşıyan kalem bıyıklı bir garson bize servis yapıyordu. Durmadan kendi kendine şarkı mırıldanıyordu. Bu mutlu ruh halinin nedenini sorduğumuzda, bize bir gün önce baba olduğunu anlattı. Onu kutladık, bize ilk kez baba oluşunun şerefine gün boyu içmemiz için birer puro ikram etmek için ısrar etti. İçeceğimizi söyleyerek ikramını kabul ettik. Fermín, ona kaşlarını çatarak gözucuyla bakıyordu, bir dolap çevirdiğini tahmin ettim.

Kahvaltı sırasında Fermín günün araştırmasını gizemin genel hatlarıyla anlatmaya başladı.

"Bunların hepsi yakın bir dostluğu olan iki çocuk, Julián Carax ile Jorge Aldaya arasında, çocukluğun ilk döneminden başlayan sınıf arkadaşlığıyla başladı, tıpkı Don Tomas'la seninki gibi. Yıllarca her şey yolunda gitti. Önceleri her şeyleriyle ayrılmaz bir dosttular. Ve sonunda dostluklarını yıkan bir anlaşmazlık konusu ortaya çıktı. Oyun yazarının konuk odasını başka sözcüklerle açıklayacak olursam, anlaşmazlık konusu bir kadın isminden kaynaklanıyordu: Penélope. Çok Homerosça. Beni izliyor musun?"

Aklıma gelen tek şey, bir gece önce Tomâs’ın dükkândan ayrılmadan önce söylediği sözdü: "Kardeşimi incitme." Kendimi iğrenç hissettim.

"1919’da Julián Carax, Paris’e taşınır, Odysseus tarzı," diye devam etti, Fermín. "Yerine hiç ulaşmayan Penélope imzalı mektup, genç kadının bilinmeyen nedenlerle ailesinin bir tutsağı olarak kendi evine hapsedildiğini açıklıyor, böylece Aldaya’yla Carax arasındaki arkadaşlık sona eriyor. Üstelik Penélope’ye göre kardeşi Jorge eski arkadaşı Julián’ı tekrar görecek olursa öldüreceğine yemin ediyor. Gerçekten korkunç sözcükler. Bu anlaşmazlığın Penélope’yle Carax arasındaki ilişkiyle doğrudan bir bağlantısı olduğunu anlamak için ille de Pasteur olmaya gerek yok."

Alnımı soğuk bir ter kapladı. Kahve ve bir lokma çörek sanki boğazımda düğümlendi. Güçlükle yutkundum.

"Her neyse, Carax’in Penélope’ye neler olduğunu hiçbir zaman öğrenemediğini kabul etmek zorundayız, çünkü mektup ona ulaşmadı.

Carax gözden uzaklaşıp Paris’in buğulu atmosferinde kaybolur. Bir varyete kulübünde piyano çalarak hayatını kazanmaya çalışırken bir yandan da başarısız romanlar yazmaktadır. Paris’teki yılları tam bir bilmece. Bugün tüm yaşananlardan bize kalansa, nerdeyse kaybolmaya yüz tutan, unutulmuş yazınsal bir çalışma. Bu noktada bildiğimiz, kendisinden yaşça iki kat büyük, gizemli, zengin bir hanımla evlenmeye karar verir. Böylesi bir evliliğin doğası, tanıkların söylediklerine göre ilerleyecek olursak, karşılıklı bir aşktan daha çok yardımsever bir iş ya da rahatsız edilen bir kadının yararına bir dostluk olarak görünüyor. Bu konuya neresinden bakarsan bak, bu sanatsever, koruması altındaki erkeğin parasal geleceğinden kaygılanarak ona servetini bırakmaya karar verir ve soylu davası için saman altından su yürütür. Parisliler böyledir."

"Belki de onlarınki gerçek bir aşktı," diye öne sürdüm, kısık bir sesle.

"Hey, Daniel, sen iyi misin? Çok solgun görünüyor ve korkunç terliyorsun."

"İyiyim," diye yalan söyledim.

"Söylediğim gibi. Aşk domuz etine çok benzer: Fileto var, salam var. Her birinin kendi yeri ve işlevi ayrıdır. Carax kendini herhangi bir aşka layık bulmadığını açıklamıştı, gerçekten de, bildiğimiz kadarıyla, Paris’te geçirdiği yıllar boyunca hiçbir aşk macerası yaşamamış. Kuşkusuz, bir genelevde çalıştığından, sanki onlarla sohbet etmek işin bir ayrıcalığıymış gibi belki de temel dürtülerini çalışan kadınlarla arkadaşlık ederek tatmin ediyordu. Ama bu saf bir kurgu. Carax ile koruyucu kadını arasında ilan edilen evlilik anına geri dönelim. Jorge Aldaya tam da bu anda bu karanlık işin haritasında yeniden ortaya çıkar. Onun Carax’ın Barcelona’daki yayıncısıyla bağlantıya geçerek yazarın nerde yaşadığını öğrenmeye çalıştığını biliyoruz. Kısa bir süre sonra, nikâh gününün sabahında, Julián Carax bilinmeyen bir kişiyle Pere Lachaise Mezarlığında düelloya tutuşup ortadan kaybolur. Nikâh hiçbir zaman gerçekleşmez. Sonrasında her şey arapsaçına döner."

Fermín, bana bir komplocu bakışı atarak etkileyici bir ara verdi. "Farz edelim ki Carax sınırı geçer ve herkesçe bilinen zamanlama duyusuyla 1936’da, İç Savaş’ın tam da başlangıcında Barcelona’ya geri döner. Bu süre içinde yaptıkları ve Barcelona’da nerde olduğu belirsiz. Yaklaşık bir ay kadar kentte kaldığını ve bu süre içinde hiçbir tanıdığıyla bağlantı kurmadığını tahmin ediyoruz. Ne babasıyla, ne de arkadaşı Nuria Monfort’la. Daha sonra caddede bir mermiyle vurulmuş olarak ölü

bulunuyor. Çok geçmeden uğursuz bir karakter manzaradaki yerini alır. Kendini Lain Coubert olarak tanıtır... Julián Carax'ın son romanından ödünç aldığı bir isim, Karanlıklar Prensi gibi her şeyin üstünü örtüyor. Sözüm ona bu şeytan, Carax'tan kalan en küçük şeyleri bile yok etmeye hazırlandığını ve kitaplarını sonsuza dek ortadan kaldıracağını bildirir. Melodramı tamamlamak için ateş tarafından çirkinleştirilmiş yüzsüz bir adam olarak ortaya çıkar. Gotik bir operadan çıkma bir hergele yalnızca konuyu daha da karmaşıklaştırır, Nuria Monfort, Jorge Aldaya'nın sesini tanıdığına inanır."

"Nuria Monfort'un yalan söylemiş olduğunu sana anımsatırım," dedim.

"Doğru. Ama Nuria Monfort, sana yalan söylemiş olsa bile, bunu daha çok gözünden kaçmış olduğu için ve belki de gerçeklerle ilgisini kesmek için yapmış olabilir. Doğruyu söylemek için birkaç neden varken, yalan söylemek için sonsuz neden vardır. Dinle, iyi olduğuna emin misin? Yüzün keçi peynirinin rengine döndü."

Başını iki yana sallayıp hızla tuvalete koştum.

Sabah kahvaltımı, akşam yemeğimi ve beraberinde taşıdığım büyük miktardaki öfkeyi dışarı attım. Lavaboda soğuk suyla yüzümü yıkayıp birinin pastel boyayla üzerine bok kafalı faşistler yazdığı bulanık aynadaki yansımama baktım. Masaya geri döndüğümde Fermín'i hesabı ödemiş, bize servis yapan garsonla barda futbol tartışırken buldum.

"İyi misin?" diye sordu.

Başımla onayladım.

"Tansiyonun düştü," dedi, Fermín. "Al. Bir Sugus şekeri her derde devadır."

Kafeden çıkışta Fermín San Gabriel Okulu'na dek taksi tutup metroyu kullanmayı sonraki güne bırakmamız için üsteledi. O tünellerin de sıçanlarla dolu olduğunu sabahın politik bir pankart kadar parlak olduğunu ileri sürdü.

"Sarriâ'ya kadar taksi bir servet tutar," diye karşı çıktım.

"Gezinti ücretleri Kreten Tasarruf Bankası'nda," diye geçiştirdi, Fermín. "Deminki gururlu yurtsever bana yanlış para üstü verdi ve iş üstündeyiz. Ayrıca sen de yerin altında yolculuk edecek durumda değilsin."

Cebimizdeki haksız kazanılmış paramızla Rambla de Catelona'nın köşesinde taksi beklemeye başladık. Yanımızdan birkaç araba geçmesine karşın binmedik, çünkü Fermín arabayla çok seyrek yolculuk ettiğinden en

azından bir Studebaker limuzinle gitmek istediğini belirtti. Hoşuna gidecek bir araba bulmamız çeyrek saatimizi aldı. Sonunda Fermín kolunu bir yeldeğirmeni gibi sallayarak taksiyi durdurdu. Fermín, kendisine şoförün idolü ve manevi önderi Joseph Stalin hakkında bir tartışmaya girme şansını veren ön koltuğa oturmak için üsteledi.

"Bu yüzyılın üç büyük insanı oldu: La Pasionaria; muhteşem matador Monolete ve Joseph Stalin," diye ilan etti şoför, aziz bir yoldaşın yaşamını bize anlatmaya hazırlanarak. Usandıran sohbete çok az kulak kabartıp açık pencereden içeriye süzülen temiz havadan keyif alarak arka koltukta rahat bir yolculuk yaptım. Limuzin ayarındaki bir arabada yolculuk etmekten memnun olan Fermín, kimi zaman kuşkulu tarihi bulgularla Sovyet liderin duygusal biyografisinin üstünde durarak şoförün gevezeliğini cesaretlendirdi.

"Duyduğuma göre bir maltaeriği çekirdeğini yuttuğundan beri çok kötü prostat ağrısı çekiyormuş ve yalnızca birisi ona 'Enternasyonel'i mırıldandığında çişini yapabiliyormuş," diye konuya girdi.

"Faşist propagandası," diye açıkladı taksi şoförü, eskisinden daha ciddi bir ifadeyle.

"Yoldaş bir boğa gibi işer. Volga Irmağı bile böyle bir akışı kıskanabilir."

Bu üst düzey politik tartışma yönümüzü Augusta Sokağı'ndan tepelere doğru çevirdiğimizde bize eşlik ediyordu. Tatlı bir esintiyle gün ağarmaya başlarken gökyüzü keskin bir maviliğe bürünüyordu. Ganduxer Sokağı'na vardığımızda şoför aşağı saptı, Bonanova Geçiti'ne doğru can sıkıcı bir yokuşu tırmanmaya başladık. San Gabriel Okulu, kırmızı tuğlalı dış görünüşüne benek benek serpiştirilmiş hançer biçimindeki pencereleriyle, bulvara açılan rüzgârlı, dar bir caddenin tepesindeki bir korunun ortasında duruyordu. Kimi gotik katedraller gibi bir küme çınar ağacıyla sarmalanmış tüm bina, kemerler ve kulelerle süslenmişti. Taksiden inip yosun kaplı meleklerle süslenmiş çeşmelerin çevreye düzensizce yayıldığı yapraklı bir bahçeye girdik. Ağaçların arasında kaldırım taşları döşenmiş yılankavi patikalar kıvrılıyordu. Ana kapıya doğru ilerlerken Fermín, bana binanın geçmişini anlattı.

"Her ne kadar burası sana Rasputin'in mozolesi gibi görünse de, San Gabriel Okulu Barcelona'da kendi zamanının en saygın ve eşsiz binasıydı. Cumhuriyet yönetimi sırasında sonradan görme zenginler yüzünden bozuldu, soyadları çok kötü koktuğundan çocuklarının okula girmesi

yıllarca reddedilen yeni fabrikatör ve bankerler, kendilerine saygıyla davranacak ve sırası geldiğinde diğerlerinin çocuklarını reddedebilecek kendi okullarını açmaya karar verdiler. Para herhangi bir virüs gibidir: önce onu barındıran insanın ruhunu çürütür, sonra yeni kanlar araştırmaya başlar. Bu dünyada bir soyadı sürekliliği bir bademşekerinden azdır. En parlak döneminde -aşağı yukarı 1880 ile 1930 arasında diyelim- cüzdanları şişkin, eski ve köklü ailelerin gözbebekleri okula kabul ediliyordu. Aldayalar ve beraberindekiler bu uğursuz binaya yatılı öğrenci olarak, birbirleriyle kardeş gibi yakın olmaya, ayinlere gitmeye ve kusturacak denli çok yineledikleri tarihlerini öğrenmeye geldiler."

"Ama Julián gerçekte onlardan biri değildi," diye öne sürdüm.

"Kimi zaman böyle ünlü kuruluşlar yalnızca yüce gönüllülüklerini ve Hıristiyan dayanışmasını göstermek adına ayakkabı boyacısı ya da bahçıvanların çocuklarına bir veya iki kişilik burs verirler," dedi, Fermín. "Yoksulların zarar vermesini önlemenin en etkili yolu onlara zenginleri taklit etmek istemeyi öğretmektir. Bu, kapitalizmin köleleştirmesiyle zehirlenen..."

"Sosyal öğretini bir kenara bırak lütfen, Fermín. Bu rahiplerden biri seni duyarsa bizi burdan dışarı şutlarlar." Bir çift rahibin okulun giriş kapısına açılan basamakların tepesinden merak ve ilgi karışımıyla bizi izlediğini fark ettim. Konuşmalarımızdan bir şeyler anlayıp anlamadıklarını merak ettim.

Onlardan biri saygılı bir gülümsemeyle ileri doğru hareket etti, ellerini bir piskopos gibi göğsünde çapraz kavuşturmuştu. Ellili yaşlarının başlarında olmalıydı, zayıf vücut hatlarıyla seyrek saçları ona yırtıcı bir kuş havası veriyordu. İnsanın içine işleyen bir bakışı vardı, taze kolonya ve naftalin kokuyordu.

"Günaydın. Ben Peder Fernando Ramos," diye tanıttı kendini. "Size nasıl yardımcı olabilirim?"

Fermín elini uzattı. Rahip tokalaşmadan önce onu kısaca süzerek bize soğuk bir gülümseyişle karşılık verdi.

"Fermín Romero de Torres, Sempere ve oğlunun bibliyografik danışmanı. Siz ekselanslarıyla tanışmak müthiş bir mutluluk kaynağı. Burda, yanımdaki, çalışma arkadaşım ve dostum, Daniel, gelecek vaat eden, daha çok Hıristiyan nitelikleriyle tanınan bir delikanlıdır."

Peder Fernando gözünü kırpmadan bizi inceledi. Yer yarılsa da içine girsem, diye düşündüm.

"O mutluluk bana ait Sinyor Romero de Torres," diye dostça yanıtladı. "Böyle yüce bir çift insanı mütevazı kurumumuza neyin getirdiğini sorabilir miyim?"

Fermín başka çirkin yorumlar yapıp da geldiğimiz gibi gitmek durumunda kalmadan önce konuya el atmaya karar verdim. "Peder Fernando, San Gabriel'in iki eski mezunu hakkında bir şeyler öğrenmeye çalışıyoruz: Jorge Aldaya ile Julián Carax."

Peder Femando dudaklarını büzerek bir kaşını havaya kaldırdı. "Julián on beş yıl önce öldü ve Aldaya Arjantin'e gitti," dedi kuru bir biçimde.

"Onları tanıyor muydunuz?" diye sordu, Fermín.

Yanıtlamadan önce rahibin bakışları ikimizin üzerine dikildi. "Biz sınıf arkadaşıydık. Sizin bu işle ilginizin ne olduğunu sorabilir miyim?"

Soruya nasıl bir yamt vereceğimi düşünürken Fermín benden atak davrandı. "Bilirsiniz, bu çok olur, elimizde bu kişilere bağlı ya da bağlantılı kimi makaleler var... özellikle hukuksal yorumları karışıklığa yol açıyor..."

"Peki, sormamda bir sakınca yoksa, bu makalelerin konusu nedir?"'

"Sessizliğimizin kabulü için acıma duygunuza sığınıyorum, günahtan sakınma ve yiğitlik ölçülerinizle temsil ettiğiniz buyrukların yerine getirilmesi gibi, kuşkusuz ki sır saklamak ve acıma duygusu gibi konularda siz ekselanslarının erdemlerine karşı sorgusuz bir güveni gerektiren birçok neden vardır," diye hızla saçmalamaya başladı, Fermín.

Peder Fernando neredeyse bir şoka girmiş gibi görünüyordu. Fermin'in soluklanması bitmeden önce konuya girmeye karar verdim.

"Sinyor Romero de Torres'in sözünü ettiği makaleler tümüyle manevi değeri olan nesneler ve anılardan oluşan kişisel şeyler. Size sormak istediğimiz şey, peder, eğer sizce büyük bir sakıncası yoksa, Julián ile Aldaya hakkında okul yıllarınızdan kalma anımsadığınız şeyleri bize anlatabilir misiniz?"

Peder Fernando bize hâlâ kuşkuyla bakıyordu. Yaptığımız açıklamaların ilgimizi haklı çıkarmaya ve bizimle işbirliği yapmasını sağlamaya yeterli olmadığı bence çok açıktı. Fermín'e rahibi kazanmamızı sağlayacak kurnazca tartışma konuları bulması için umutsuz bir bakışla yalvarırcasına baktım.

"Biraz Julian'ın gençliğine benzediğini biliyor musun?" diye ansızın sordu, Peder Fernando.

Fermín'in gözleri parladı. İşte başlıyor, diye düşündüm. Tüm şansımız onun oynayacağı bu karta bağlıydı.

"Çok zekisiniz, saygıdeğer efendim," diye konuştu, Fermín, şaşırmış gibi yaparak. "Gizemli anlama yeteneğiniz maskemizi düşürdü. En azından bir kardinal ya da papa olarak öleceksiniz."

"Ne hakkında konuşuyorsunuz?"

"Gün gibi ortada ve açık değil mi, efendimiz?"

"Doğrusunu isterseniz, hayır."

"Bir günah çıkarma kabininin gizliliğiyle devam edebilir miyiz?"

"Burası bir bahçe, günah çıkarma kabini değil."

"Dinsel takdir hakkınızı bize bahşetmeniz yeterli olacaktır."

"O halde devam edin."

Fermín derin bir iç çekerek sıkıntılı bir ifadeyle bana baktı. "Daniel, İsa'nın bu aziz askerine yalan söylemeye devam edemeyiz."

"Elbette edemeyiz..." diye onayladım, tümüyle kendimi yitirmiştim.

Fermín, rahibe yanaşarak gizli bir tonda mırıldanmaya başladı. "Peder, burda görmüş olduğunuz dostumuz Daniel'in, hiç kimseye benzemeyen bir genç olan Julián Carax'ın evlilik dışı çocuğu olduğuna ilişkin çok geçerli nedenlerimiz var. Geçmişteki bir olayın ayrıntılarını incelemeye olan ilgimiz ve yazgı tanrıçalarının zavallı bir çocuktan ayırdığı şerefli bir kişinin anılarını yaşatma isteğimiz bundandır."

Peder Fernando'nun faltaşı gibi açılan gözleri bana sabidendi. "Bu doğru mu?"

Başımla onayladım. Fermín sırtımı okşadı, yüzü keder doluydu.

"Ona bir bakın, zavallı delikanlı, anıların sisinde kaybolmuş bir babayı arıyor. Bundan daha üzücü ne olabilir? Söyleyin bana, aziz efendimiz."

"Bu savınızı destekleyecek bir kanıtınız var mı?"

Fermín çenemi tutarak karşılık olarak yüzümü sundu. "Bir rahibin babadan kalma reddedilemez bir kanıt olan bu küçük yüzden başka ne gibi bir kanıta gereksinimi olur?"

Rahip tereddüt ediyordu.

"Bana yardım edecek misiniz, peder?" diye sevimli bir ifadeyle yalvardım. "Lütfen..."

Peder Fernando rahatsız bir biçimde içini çekti. "Bunda bir sakınca olduğunu sanmıyorum," dedi en sonunda. "Neyi bilmek istiyorsunuz?"

"Her şeyi," dedi, Fermín.

25

Peder Fernando’nun ofisine gittik. Anılarını toplayıp sesini vaaz tonuna ayarlaması uzun sürdü. Cümlelerini yüksek bir moral veriyormuş gibi görünen ritimle ölçüp tartarak düzgünce kuruyordu. Yıllardır öğretmenlik yaptığından ders verir gibi sert ve didaktik bir tonda konuşmaya alışmıştı.

"Eğer doğru anımsıyorsam, Julián Carax, San Gabriel’e 1914 yılında başladı. Onunla hemen iyi geçinmeye başlamıştım, çünkü her ikimiz de varlıklı ailelerden gelmeyen küçük bir öğrenci grubuna bağlıydık. Bize "Yoksullar Çetesi" ismini takmışlardı ve her birimizin kendine özgü bir öyküsü vardı. Burs almayı bu okulun mutfağında yirmi beş yıl çalışan babamın sayesinde başarmıştım. Julián, babasının şapka dükkânının sürekli bir müşterisi olan Sinyor Aldaya’nın ricası sayesinde kabul edilmişti. Kuşkusuz ki farklı zamanlardı, o günlerde güç hâlâ aileler ve saltanatla ölçülüyordu. O dünya yok oldu... kalan birkaç tanesi de cumhuriyetin çöküşüyle birlikte silinip gitti, bence daha iyi oldu. Tüm bunlardan geriye kalan, bankaların, şirketlerin ve bilinmeyen konsorsiyumların isimlerinin basılı olduğu mektup kâğıtlarıydı. Tüm eski kentler gibi Barcelona kendi çöküşünü yaşıyor. Pek çok ünlü insanın gurur duyduğu -yerleri fabrikaları, malikâneleri ve kendilerini tanıtan amblemleri- yok edilmiş bir medeniyetin kalıntılarından başka bir şey değildir."

Bu noktaya ulaşan Peder Fernando, cemaatten boş Latince cümleler ya da kutsal kitaptan bir yanıt bekliyormuş gibi sözlerine ara verdi.

"Amin, saygıdeğer peder. Bu engin sözcüklerin içinde ne büyük bir gerçek yatıyor," dedi, Fermín hantal sessizliği doldurmak için.

"Bize babamın okuldaki ilk yılını anlatıyordunuz," diye kibarca değindim.

Peder Fernando başıyla onayladı. "O günlerde, babasının soyadı Fortuny olmasına rağmen kendini Carax olarak tanıtmaya yeni başlamıştı. Önceleri kimi çocuklar bunun için onunla alay ettiler, tabii bir de "Yoksullar Çetesi"nin bir üyesi olduğu için. Bana da güldüler, çünkü aşçının oğluydum. Çocukların neye benzediklerini bilirsiniz. Derine inildiğinde,

Tanrı onları iyilikle doldurmuştu, ama onlar evlerinde ne duyuyorlarsa onu tekrarlıyorlardı."

"Küçük melekler," diye söz arasına girdi, Fermín.

"Babam hakkında neler anımsıyorsunuz?"

"Şey, bu çok uzun zaman önceydi... O zamanlar babanın en iyi arkadaşı Jorge Aldaya değil, Miquel Moliner isimli bir çocuktu. Miquel’in ailesi de Aldayalar kadar varlıklıydı ve açıkça söyleyebilirim ki bu okulun gelmiş geçmiş en savurgan çocuğuydu. Okul müdürü, ona şeytanın egemen olduğunu düşünüyordu, çünkü ayin boyunca Marx’i Almanca ezbere okuyordu."

"Çılgınlığın açık bir işareti," diye onayladı, Fermín.

"Miquel ile Julián çok iyi anlaşıyorlardı. Kimi zaman öğle tatilinde üçümüz bir araya gelirdik ve Julián bize öyküler anlatırdı. Diğer zamanlar ailesi ve Aldayalar hakkında konuşurdu..."

Rahip duraksar gibi göründü.

"Okuldan ayrıldıktan sonra da Miquel’le bir süre görüştüm. O zamanlar Julián, Paris’e yeni gitmişti. Miquel’in onu çok özlediğini biliyorum. Sıklıkla ondan söz eder, onun bir tek kendisine açtığı sırları anımsardı. Daha sonra, ilahiyatı seçtiğimde, Miquel, bana düşman saflarına geçtiğimi söyledi. Bir şaka gibi gelmişti, ama gerçek olan şu ki, ayrı yerlere sürüklendik."

"Miquel’in Nuria Monfort isminde biriyle evlendiğini duydunuz mu?"

"Miquel, evlendi mi?"

"Bunu tuhaf mı buluyorsunuz?"

"Aslında bulmamam gerek, ama... bilmiyorum. Doğrusu Miquel'den yıllardır haber almadım. Savaş öncesinden beri."

"Nuria Monfort isminden hiç söz etmiş miydi?"

"Hayır, asla. Evlenmeyi düşündüğünü söylemedi ya da bir nişanlısı olduğunu... Dinleyin, tüm bunları sizinle konuşmalı mıyım, bundan çok emin değilim. Bunlar Julián’la Miquel’in bana güvenip aramızda kalacağına inanarak anlattıkları şeyler."

"Yani bir çocuğun babasının geçmişini tek öğrenme şansını ret mi edeceksiniz?" diye sordu, Fermín.

Peder Fernando kuşku içinde bocaladı, bu, o yitik günleri yeniden geri getirme, anımsama isteği gibi göründü bana. "Bence üstünden çok zaman geçmiş ve artık bunların hiç önemi yok. Julián’ın bana Aldayalarla nasıl

tanıştığını ve farkında bile olmadan yaşamının sonsuza dek nasıl değiştiğini anlattığı günü hâlâ anımsayabiliyorum..."

...Ekim ayında, herkesin tekerlekler üstünde ilerleyen bir panteon olarak kabul ettiği insan yapımı bir makine, bir öğleden sonra Ronda de San Antonio'daki Fortuny şapka mağazasının önünde durdu. İçinden gururlu, kibirli ve görkemli Don Ricardo Aldaya indi. O zamana dek yalnızca Barcelona'nın değil, tüm Ispanya'nın en zengin adamıydı. Tekstil imparatorluğu Katalonya'nın tüm ırmakları boyunca ticaret kolonilerini ve endüstri kalelerini elinde bulunduruyordu. Sağ elinde eyaletin arsalarıyla bankalarının yarısının dizginlerini tutuyor, sol eliyle de, hiç durmadan eyalet meclisinin, belediyenin, çeşitli bakanlıkların, piskoposluk görevlilerinin ve limandaki gümrük servisinin iplerini çekiyordu.

O öğleden sonra kalın bıyıkları, heybetli favorileriyle herkesin korktuğu adam bir şapkaya ihtiyaç duydu. Don Antonio; Fortuny'nin dükkânına girdi ve dükkândaki mallara hızla göz attıktan sonra şapkacıyla yardımcısı genç Julián'a şunları söyledi "Bana, dış görünüşüne rağmen Barcelona'daki en iyi şapkaların burda satıldığı söylendi. Sonbahar kesinlikle çetin görünüyor ve altı tane silindir, bir düzine melon şapkaya, avcı kasketlerine ve Madrid'deki yasama meclisinde giymek için bir şeye ihtiyacım olacak. Bunu not olarak alacak mısınız, yoksa hepsini tekrar etmemi mi bekliyorsunuz?"

Bu, baba ve oğulun Don Ricardo Aldaya'nın siparişlerini yetiştirmek için güçlerini birleştirdiği yorucu ve kârlı bir sürecin başlangıcı oldu. Gazeteleri okuyan Julián, Aldaya'nın konumunun farkındaydı, kendi kendine ticari kariyerinin en önemli noktasında babasını başarısızlığa uğratamayacağını söyledi. Aldaya'nın dükkânına ayak bastığı andan itibaren şapkacı keyiften neredeyse havada uçuyordu. Aldaya eğer hoşnut kalırsa onun dükkânını tüm arkadaşlarına tavsiye edeceğini söylemişti. Bu da mütevazı bir kuruluş olan Fortunay şapka dükkânının, milletvekilleri, belediye başkanları, kardinaller ve bakanların küçük ya da büyük başlarına uyan şapkalar üretmesi gerekiyordu. O hafta... büyülü bir rüya gibi uçarcasına geçti. Julián okula gitmeyip dükkânın arka tarafında bir günde on sekiz ya da yirmi saat çalıştı. Kendi hevesinden yorgun düşen babası, onu arada sırada kucakladı, sonra düşünmeksizin öptü bile. On dört yıl sonra ilk kez karısı Sophie'ye bir giysi ve bir çift yeni ayakkabı aldı. Şapkacı tanınmaz olmuştu. Bir pazar kiliseye gitmeyi unuttu ve öğleden

sonra Julián'a gururla sarıldı, gözlerinde yaşlarla ona, "Büyükbaba bizimle gurur duyuyordur," dedi.

Şimdilerde ortadan kalkmış olan şapka yapma sanatının en karmaşık süreçlerinden biri, hem teknik, hem politik olarak ölçü almaktı. Julián'a göre Don Ricardo Aldaya'nın kavun biçiminde ve oldukça engebeli bir kafatası vardı. Şapkacı heybetli adamın kafasını görür görmez zorluklarını anlamıştı ve aynı akşam Julián, ona Montserrat Dağları'nın sivri tepelerini anımsattığını söylediğinde Fortuny, ona katılmadan edemedi. "Baba, sen de biliyorsun ki, iş ölçü almaya gelince bu konuda senden daha iyiyim, çünkü sen sinirleniyorsun. Bırak bu işi ben yapayım." Şapkacı gönüllü olarak kabul etti, ertesi gün Aldaya, Mercedes-Benz'iyle geldiğinde Julián onu karşılayıp atölyeye götürdü. Aldaya ölçüsünün on dört yaşında bir çocuk tarafından alınacağını fark ettiğinde küplere bindi. "Bu da ne? Bir çocuk? Bana ayak mı çekiyorsunuz?" Müşterisinin sosyal konumundan haberdar olan ama en azından gözü korkmayan Julián yanıt verdi: ",Efendim, ayağımız hakkında bir şey bilmiyorum, ama burda çekilecek çok fazla bir şey de yok. Bu kafa bir arenaya benziyor ve eğer acele edip size bir set şapka yapmazsak kafanız yanlışlıkla Barcelona cadde planı olacak." Bu sözcükleri duyduğunda Fortuny yerin dibine girmeyi istedi. Aldaya bakışlarını cesurca Jıliân'a dikti. Daha sonra herkesi şaşırtan bir biçimde, yıllardır yapmadığı tarzda bir kahkaha patlattı.

"Senin bu çocuğun ilerde çok yüksek konumlara gelecek, Fortunato," diye bildirdi. Şapkacının ismini tam olarak öğrenememiş olan Aldaya.

*

Don Ricardo Aldaya'nın herkesçe korkulan bir adam olmaktan ve yüzüne karşı açıkça yağcılık yapılmasından artık bıktığı böylece anlaşıldı, yanlarından geçerken insanların kendilerini bir paspas gibi yere atmaları onu bezdirmişti. Dalkavukları, korkakları ve fiziksel, ahlaki ya da zihinsel zayıflık gösteren her çeşit insanı aşağı görüyordu. Çırak bile olamayacak alçakgönüllü bir çocuk, onu güldürebilecek ruh ve cürete sahipti. Aldaya ideal şapka dükkânını bulduğuna karar vererek hemen siparişlerini iki katına çıkardı. O hafta Aldaya randevusuna her gün hoşnutlukla geldi, böylece Julián ölçülerini alıp üstünde değişik modeller deneyebildi. Antony Fortuny, Catalan sosyetesinin en tepesindeki adamın nasıl olup da hâlâ kendisine bile bir yabancı olan çocuğun anlattığı hikâyelere ve yaptığı şakalara katıla katıla güldüğünü görmekten şaşırmıştı, kendisi çocukla hiçbir zaman konuşmamış ve yıllardır onun mizah yeteneğini gösteren bir

işaret görmemişti. O haftanın sonunda Aldaya şapkacıyı bir kenara çekip onunla gizlice konuştu.

"Bak, Fortunato, senin bu oğlunun büyük yeteneği var, yeteneklerini hiçe sayıp onu burda tutarak iki küçük dükkânda örümcek ağları arasında tozlanmasına neden oluyorsun."

"Bu güzel bir iş Don Ricardo ve her ne kadar çocuk biraz acemi olsa da işte iyi bir ilerleme gösteriyor."

"Boş laf. Hangi okula devam ediyor?"

"Şey, yerel bir okula gidiyor..."

"işçiler için bir üretim uzantısından başka bir şey değil. Birisi genç ve yetenekli -hatta dâhiyse- yetiştirilmesi gerekir, tersini yapmak kişiyi boş yere harcamak ve sapkınlık demektir. Bu, yönlendirme ister, destek ister. Beni anlıyor musun, Fortunato?"

"Oğlum hakkında yanılıyorsunuz. O dâhiliğin yakınından bile geçemez. Ancak güç bela coğrafyadan geçebiliyor. Öğretmenleri bana, onun kuşbeyinli olduğunu, tıpkı annesi gibi kötü tutum ve davranışları bulunduğunu söylediler. Ama en azından burda her zaman namuslu bir işçi olacaktır ve..."

"Fortunato, kafamı şişiriyorsun. Bugün umutsuzluk yok. San Gabriel Okulu 'nun öğrenci kabul heyetiyle görüşmeye gideceğim ve onları oğlunu benim en büyük oğlum Jorge'la aynı sınıfa kayıt etmelerini söyleyeceğim. Bunu yapmak benim boynumun borcu."

Şapkacının gözleri fincan tabağı gibi büyüdü. San Gabriel, yüksek sosyetenin kaymak tabakasının çocuklarını gönderdiği bir okuldu.

"Ama Don Ricardo, ben oranın giderlerini karşılayamam..."

"Kimse senden bir şey ödemeni istemiyor. Çocuğun tüm eğitim masraflarını ben karşılayacağım. Sen, babası olarak sadece kabul et yeter."

"Ama elbette, kesinlikle, ama..."

"O halde karar verilmiştir. Tabi Julián'ın da kabul etmesi gerekir."

"O kendisine söyleneni yapar."

Konuşmanın tam da burasında Julián elinde bir şapka kalıbıyla arka odanın kapısından başını uzattı.

"Don Ricardo, ne zaman hazır olursanız..."

"Söyle bakalım Julián, öğleden sonra ne yapıyorsun?" diye sordu, Aldaya.

Julián bir babasına, bir zengin işadamına baktı.

"Şey, burda, dükkânda babama yardım ediyorum."

'Ondan başka."

"Kütüphaneye gitmeyi düşünüyorum..."

"Kitaplardan hoşlanıyorsun, ha?"

"Evet, efendim."

"Conrad'ı okudun mu? Karanlığın Kalbi'ni?

"Üç kez."

Şapkacı tamamen kendinden geçmiş bir halde kaşlarını çattı. "*Sormamda sizce bir sakınca yoksa, kimdir bu Conrad?"*

Aldaya hissedarlar toplantısındakine benzer bir mimikle sustu.

"Evimde on dört bin kitaplık bir kütüphanem var, Julián. Gençken çok okurdum, ama şimdi fazla zamanım olmuyor. Aklıma gelmişken, Conrad in bizzat kendisinin imzaladığı üç kitabım var. Oğlum Jorge kütüphaneye uğramıyor bile. Evde düşünen ve okuyan tek kişi kızım Penélope, dolayısıyla tüm kitaplar boş boş duruyor. Onları görmek ister misin?'

Julián konuşmaksizin başını salladı. Şapkacı manzarayı huzursuz bir ruh haliyle, neler olduğunun pek farkında olmadan izledi. Tüm bu isimler ona yabancı geliyordu. Herkesin bildiği gibi romanlar, kadınlar ve yapacak daha iyi bir şeyi olmayan insanlar içindi. En azından Karanlığın Kalbi *kulağa ölümcül bir günah gibi geliyordu.*

"Fortunato, oğlun benimle geliyor. Onu oğlum Jorge ile tanıştırmak istiyorum. Merak etme, daha sonra onu, sana geri getiririz. Söyle bana, genç adam, daha önce hiç Mercedes-Benz'e bindin mi?"

Julián bunun fabrikatörlerin dolaşmak için kullandığı şahane görünüşlü bir makinenin hantal ismi olduğunu tahmin etti. Başını iki yana salladı.

"Peki o zaman. Şimdi tam zamanı. Bu, ölmeden cennete gitmeye benziyor."

Antoni Fortuny onların çok lüks bir taşıtla ayrılışlarını seyretti, yüreğini yokladığında tüm bulduğu şey kederdi. O gece Sophie'yle akşam yemeği yerken (Sophie yeni giysi ve ayakkabılarını giymişti, vücudunda neredeyse hiç yara ve çürük izi yoktu) kendi kendine bu kez nerede yanlış yaptığını sordu. Tanrı kendisine bir oğul verdiği anda bu kez Aldaya, onu alıp götürmüştü.

"Çıkar o giysileri, kadın, bir fahişeye benziyorsun. Bu şarabı da bir daha masada görmeyeyim. Kalitesi düşük, sulandırılmış türü bizim için yeterli. Açgözlülük en sonunda hepimizi baştan çıkaracak."

Julián Diagonal Bulvarı’nın öte yakasına hiç geçmemişti. Boş arsalar, ağaçlıklar ve şehrin genişlemesini bekleyen malikâneler hattı yasaklanmış bir sınır bölgesiydi. Küçük köyler, tepeler ve gizemli yerlerin ardında uzanan hayal edilemez zenginliklerin olduğu rivayet ediliyordu. Oradan geçerlerken, Aldaya, Julián a San Gabriel ve oğlanın hiç görmediği yeni arkadaşları hakkında, tahmini olanaksız bir gelecekten söz etti.

"Ne bekliyorsun, Julián?Hayattan demek istiyorum."

"Bilmiyorum. Kimi zaman bir yazar olmak istediğimi düşünüyorum. Bir romancı."

"Conrad gibi ha? Çok gençsin, neden olmasın. Söyle bakalım, bankacılık sana çekici gelmiyor mu?"

"Bilmiyorum, efendim. İşin doğrusu bunu hiç düşünmedim bile. Üç pesetadan fazlasını hiç bir arada görmedim. Büyük para benim için bir gizem."

Aldaya güldü. "Gizem diye bir şey yok, Julián. Mesele pesetaların üç tanesini bir araya getirmek değil, üç milyonunu bir araya getirmek. Seni temin ederim ki, bunda bir bilmece yok. Kutsal üçlü birlik, diye bir şey yok."

O gün öğleden sonra Tibidabo Bulvarı’na giderken, Julián cennetin kapılarından içeri girdiğini düşünüyordu. Yolun iki kenarına katedrallere benzeyen konaklar dizilmişti. Yolun yansında şoför arabayı döndürerek onlardan birinin giriş kapısından içeriye girdi Bir uşak ordusu efendilerini karşılamak üzere hemen koşuşturdu. Julián’ın tüm görebildiği üç katlı büyük ve görkemli bir evdi. Hiçbir zaman böyle bir yerde insanların yaşayabileceğini düşünmemişti. Kendisinin girişe doğru sürüklenmesine izin verdi, daha sonra içinden kadife halılarla döşeli mermer bir merdivenin yükseldiği üstü kemer biçimindeki salondan geçti, son olarak duvarları tabandan tavana kadar kitaplarla kaplanmış büyük bir odaya girdi.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu, Aldaya.

Julián güçlükle dinliyordu.

"Damián, Jorge’a hemen kütüphaneye inmesini söyle."

Sessiz ve suratsız hizmetçiler efendilerinden gelen en önemsiz bir emirle bile iyi eğitimli böceklerin becerisi ve uysallığıyla hareket ediyorlardı.

"Yeni bir gardıroba gereksinimin olacak, Julián. Dışarda yalnızca görünümleriyle isim yapmış birçok moron var... Jacinta'ya bu işle ilgilenmesini söyleyeceğim, bu konuda üzülme. Bir de bunları babana

söylemezsen bence iyi olur, onun bu duruma canı sıkılabilir. Bak, işte Jorge geliyor. Jorge, sana yeni sınıf arkadaşın olacak mükemmel bir genç adamı tanıştırmak istiyorum. Julián Fortu..."

“Julián Carax," *diye düzeltti.*

",Julián Carax," diye hoşnutlukla tekrarladı, Aldaya. "Bunun tınısı hoşuma gitti. Bu da oğlum Jorge."

Julián elini uzatarak Jorge Aldaya ile tokalaştı. Dokunuşu kayıtsız ve hevessizdi. Bu oyuncak benzeri dünyada büyümüş olmaktan kaynaklanan solgun bir bakışı vardı. Julián’a göre giysileriyle ayakkabıları bir romandan çıkmış izlenimi uyandırıyordu. Gözlerinden kibir ve kabadayılık akıyordu, davranışları küçümseyici ve aşırı kibardı. Julián bu kendini beğenmişlik zırhının altında yatan boşluk, korku ve güvensizlik duygularını okuyarak ona dostça gülümsedi.

"Burdakı kitaplardan hiçbirini okumadığın doğru mu?"

"Kitaplar can sıkıcı."

"Kitaplar aynalardır, içlerinde yalnızca kendi içindekileri görürsün," diye yanıtladı, Julián.

Don Ricardo Aldaya yeniden güldü. "Pekâlâ, ikinizi yalnız bırakacağım, böylece birbirinizi tanıyabilirsiniz. Julián maskesinin altında Jorge kibirli ve şımarık görünüyorsa da, aslında onun göründüğü kadar aptal olmadığını anlayacaksın"

Aldaya’nın sözcükleri çocuğa bir bıçak gibi saplansa da, yüzündeki gülümseme silinmedi. Verdiği yanıttan pişman olan Julian ona acıdı.

"Sen şapkacının oğlu olmalısın," dedi Jorge, sesinde bir iğneleme tonu olmaksızın. "Bu günlerde babam sürekli senden bahsediyor."

"Alışılmamış bir şey. Umarım bunu bana karşı kullanmazsın. Bu maskenin altında her işe burnunu sokan anlamı yatıyor, göründüğüm kadar ahmak değilim."

Jorge, ona gülümsedi, Julián, onun bu gülümsemesinin hiç arkadaşı olmayan -ve bundan hoşnut- insanların gülümsemesi olduğunu düşündü.

"Gel, sana evin geri kalan kısmını göstereyim."

Kütüphaneyi arkalarında bırakarak ana kapıya ve bahçelere doğru yürüdüler. Merdivenli salondan geçerlerken Julián yukarıya baktı ve bir eli tırabzanda merdivenlerden çıkan bir çocuk, bir an için gözüne ilişti. Julián anlık bir hayal gördüğünü sandı. Kız on iki ya da on üç yaşlarında olmalıydı, mürebbiyeye benzeyen ufak tefek, kırmızı yanaklı orta yaşlı bir kadın, ona eşlik ediyordu. Kız mavi saten bir elbise giymişti. Saçları badem

rengiydi, omuzlarından ve ince boynundan görünen teni yarı saydamdı. Merdivenin sonunda durup çevresine kısa bir bakış attı. Bir anlığına gözleri buluştu, kız, Julián'a gülümsedi. Sonra mürebbiye ellerini kızın omuzlarına koyarak ikisinin birlikte gözden yittikleri bir koridorun girişine doğru ona yol gösterdi. Julián bakışlarını aşağıya indirdiğinde gözleri yeniden Jorge'unkilerle buluştu.

"O Penélope, kız kardeşim. Onunla daha sonra tanışırsın. Biraz çatlaktır. Bütün gününü okuyarak geçirir. Hadi gel, sana bodrum katındaki küçük kiliseyi göstermek istiyorum. Aşçılar oranın perili olduğunu söylüyor."

Julián, çocuğu uysalca takip etti, ama bir yandan da başka şeylerle ilgilendi. Şimdi anlamıştı. O kızı rüyasında sayısız kez görmüştü, aynı merdivende, aynı mavi giysisi ve hareli gri gözlerinin aynı hareketiyle, onun kim olduğunu ve kendine niçin gülümsediğini bilmeksizin görmüştü. Bahçeye çıktığında Jorge'un kendisini evin çevresine yayılmış tenis kortları ve spor salonlarına doğru götünnesine aldırmadı. Daha sonra bir an için geriye dönüp arkasına baktığında onu ikinci katın penceresinde gördü. Kızı güçlükle seçebiliyordu, ama kendisine gülümsediğine ve bir biçimde onun da kendisini tanıdığına emindi.

Penélope Aldaya'nın merdivenin üstündeki o bir anlık görüntüsü San Gabriel'deki ilk haftası boyunca Juliánin aklından hiç çıkmadı. Yeni dünyası tümüyle hoşlandığı tarzda değildi; San Gabriel'deki öğrenciler kendini beğenmiş, kibirli prensler gibi davranırken diğer yanda öğretmenleri uysal uşaklara benziyorlardı. Julián'in Jorge Aldaya'dan ayrı olarak orada edindiği ilk dostu okuldaki aşçılardan birinin oğlu olan Fernando Ramos isminde bir çocuktu. Ramos sonunda papaz cüppesi giyip içlerinde büyüdüğü sınıflarda bir gün ders verebileceğini asla hayal edememişti. Diğerlerinin Mutfak Süpürgesi lakabını takıp bir uşak gibi davrandıktan Fernando uyanık ve zekiydi, ama okul çocukları arasında çok zor dost ediniyordu. Tek yoldaşı, zamanla Julián'in da okuldaki en iyi arkadaşı olan Miquel Moliner isminde farklı bir çocuktu. Aklı çok, sabrı az olan Miquel Moliner, öğretmenlerinin tüm cümlelerini sorgulamaktan, yaratıcılığını ve zehirli iğnesini ortaya çıkaran zekice tartışmalar açarak onlarla alay etmekten hoşlanıyordu. Geriye kalanlar onun keskin dilinden korkuyor ve onu başka bir dünyanın insanı olarak kabul ediyorlardı. Bu, bir yönüyle yanlış bir saptama değildi, bohem davranışlarına ve aristokrat olmayan yapmacık tonuna rağmen Miquel silah imalatından haksız olarak

para kazanmış bir işadamının oğluydu. "Carax, değil mi? Bana babanın şapka yaptığı söylendi," dedi, Fernando Ramos onları tanıştırdığında.

Arkadaşlarım Julián der. Bana da seninkinin top yaptığı söylendi."

"Gerçekte onları yalnızca satıyor. Bildiği tek şey nasıl para kazanılacağı. Burda, içlerinde yalnızca dostum olarak saydığım Nietzsche ile Fernando bana Miquel der."

Miquel Moliner kederli bir çocuktu. Ölüm ve cenaze törenlerine ilişkin tüm meseleleri sürekli olarak takıntı yapıp acı çekiyordu, zamanının çoğunu ve yeteneğini bu düşüncelere adamıştı. Evdeki tuhaf bir kaza sonucu annesini kaybedeli üç yıl oluyordu. Budala bir doktor bunu bir intihar olarak tanımlama cüreti göstermişti. Cesedi ailenin Argentona'daki yazlık malikânesinde kuyuda suyun içinde şişmiş bir şekilde bulmuştu, Miquel. Annesini iplerle kuyudan dışarıya çıkardıklarında ölü kadının ceket ceplerinin taşlarla dolu olduğu anlaşıldı. Ayrıca annesinin anadili olan Almanca yazılmış bir de mektup vardı. Ama dil öğrenmeye hiçbir zaman önem vermemiş Sinyor Moliner aynı günün öğleden sonrası kimsenin okumasına izin vermeden mektubu yaktı. Miquel Moliner her yerde ölümü görüyordu... dökülen yapraklarda, yuvasından düşmüş kuş yavrularında, yaşlı insanlarda ve her şeyi süpürüp götüren yağmurda. Çizim konusunda olağanüstü yetenekliydi, devamlı, saatlerce kendinden geçerek bir kadının karakalem taslaklarını çizerdi, Julián bu kadının annesi olduğunu düşünüyordu. Bu çizimlerin arka planında her zaman çölleşmiş kumsallar ve duman görünürdü.

"Büyüyünce ne olmak istiyorsun, Miquel?"

Nedeni anlaşılmaz bir halde, "Asla büyümeyeceğim" diye yanıt verirdi.

Yaşayan her canlıya karşı olmak ve taslak çizmek dışında temel ilgisi, o yıllarda ismi daha yeni duyulmaya başlamış, ama sonraları Sigmund Freud olarak ünlenecek olan Avusturyalı bir doktorun eserleriydi. Annesi sayesinde çok iyi derecede Almanca okuyup yazdığından Viyanalı doktorun birçok kitabına sahipti. En sevdiği konu rüya yorumlarıydı. Genellikle insanlara rüyalarında ne gördüklerini sorar ve bunlardan yola çıkarak bir tanı koyardı. Sürekli genç yaşta öleceğini ve bunu hiç umursamadığını söylerdi. Julián, onun ölümü çok fazla düşündüğünden yaşamdan daha değerli bulduğuna inanıyordu.

"Öldüğüm gün, daha önce bana ait olan ne varsa senin olacak, Julián," derdi. "Düşlerim hariç."

Femando Ramos, Moliner ve Jorge Aldaya'nın dışında Julián ayrıca okul bahçesinin girişindeki mütevazı bir evde yaşayan, San Gabriel'in kapıcılarının tek çocuğu olan, utangaç ve asosyal Javier'le arkadaş olmuştu. Fernando gibi Javier de geri kalan çocuklar için sinir bozucu bir uşaktan başka bir şey olarak görülmüyordu. Kampusun avlu ve bahçelerinde yalnız başına gizli gizli dolaşmak zorunda kalıyordu. Okulun çevresinde bu kadar çok dolaştığından bodrumdaki tünellerden kulelerin geçitlerine dek her kuytuyu, her köşeyi ve artık kimselerin anımsamadığı gizli yerleri avucunun içi gibi biliyordu. Buralar onun gizli dünyası ve sığınağıydı. Her zaman üzerinde babasının çekmecesinden aşırdığı bir çakıyla gezerdi, onunla ağaç figürler yontmaktan hoşlanır, bunları da okulun güvercinliğinde saklardı. Babası Ramón, yani kapıcı, bir Küba Savaşı gazisiydi. Cochinos Körfezi çıkartması sırasında bizzat Theodore Roosevelt'in kendisinden gelen bir saçma sonucu bir elini ve (söylentiye göre) sağ hayasını kaybetmişti. Bu aslı astarı olmayan söylenti tüm kötülüklerin anasıydı. "Ramón Tekyumurta" *(okul çocuklan ona bu lakabı takmıştı) oğlunu çeşmelerin çevresindeki avlu ile çam konduğundaki dökülen yapraklan bir çuvala doldurup toplamakla görevlendirmişti. Ramón iyi bir adamdı. Bir aşçı yamağı görünümünde olmasına rağmen düşsel güzellikte, uzun boylu ve bulanık fikirli bir kadınla evliydi; oğlunun ve diğer çocukların önünde açık saçık giyinmeyi alışkanlık haline getiren karısı bunun sonucunda sonu gelmeyen cümbüş ve alaylara neden oluyordu. Gerçek ismi María Craponcia olmasına rağmen daha kibar bulduğu için kendisini Yvonne olarak tanıtıyordu. Yvonne, Barcelona'nın yüksek sosyetesiyle ilişkiler geliştirdiğine inandığı oğluna arkadaşlarının sunduğu sosyal bir ilerlemenin olasılıkları hakkında sık sık sorular soruyordu. Kendisini en güzel ipekleri giyinmiş, sosyetenin büyük salonlarında çaya davet edildiğini hayal ederek oğluna bunun ya da şunun servetini sorardı.*

Javier evde mümkün olduğunca az zaman geçirmeye çalışır, babasının kendisine verdiği işler ne kadar zor olursa olsun onlardan mutluluk duyardı. Hepsi yalnız kalmak, gizli dünyasına sığınarak ağaç figürler yontmak için iyi birer gerekçeydi. Okul çocukları onu uzaktan gördüklerinde, bir kısmı güler ya da ona taş atarlardı. Bir gün Julián alnına çarpan bir taşın çocuğu moloz yığınına düşürdüğünü görünce çok üzüldü ve yardımına koşarak dostluğunu göstermeye karar verdi. Diğerleri gülmekten

katılırken Julián'ın geldiğini gören Javier başlangıçta onun işini bitireceğini düşündü.

"İsmim Julián," dedi elini uzatarak. "Arkadaşlarımla çam korusunda satranç oynamaya gidiyoruz, bize katılmak isteyip istemeyeceğini merak ettim."

"Satranç oynamayı bilmiyorum."

"İki hafta öncesine dek ben de bilmiyordum. Ama Miquel iyi bir öğretmen..."

Bir eşek şakası beklentisiyle her an ani bir saldırıya uğrayabileceğini düşünen çocuk ona kuşkuyla baktı.

"Arkadaşlarının beni orda isteyip istemeyeceklerini bilmiyorum."

"Bu onların sorunu. Sen ne diyorsun?"

O günden sonra, Javier kendisine verilen işleri bitirince ara sıra onlara katılacaktı. Genellikle hiç konuşmuyordu, ama diğerlerini dinleyip seyrediyordu. Aldaya, ona biraz korkuyla bakıyordu. Küçümsenen kökeninden dolayı ötekilere kabul edilmeme konusunda deneyimli olan Fernando bu tuhaf çocuğa iyi davranmak uğruna tarzının dışına çıkmıştı. Ona satrancın kurallarını öğreten ve onu dikkatli gözlerle izleyen Miquel Moliner hepsinden fazla kuşkucuydu.

"Bu çocuk tam bir çatlak. Kedileri, kumruları yakalayıp çakısıyla onlara saatlerce işkence ediyor. Sonra da onları çamlığa gömüyor. Doğrusu çok eğlenceli."

"Bunu kim söyledi?"

"Geçen gün bana kendisi anlattı, satranç oyununda piyonların hareketlerini gösteriyordum. Ayrıca kimi geceler annesinin yatağına gelip kendisini okşadığını da söyledi."

"Seninle kafa buluyor olmalı."

"Ben de bundan kuşkulandım. Bu çocuk kafaca sağlam değil, Julián, büyük olasılıkla da bu onun hatası değil."

Julián, Miquel'in uyarı ve kehanetlerine aldırmamaya çalıştı, ama gerçekte kendisi de kapıcının oğluyla dostluk kurmanın zorluğunun farkındaydi. Yvonne özellikle Julián ya da Fernando Ramos'la olan bu dostluğu onaylamıyordu. Genç adamların tümü içinde yalnızca onların bir tek pesetası bile yoktu. Bir söylentiye göre Julián'ın babası basit bir dükkân sahibiydi ve annesinin tek özelliği bir müzik öğretmeni olmasıydı. "Bu insanların parası, sınıfı ya da zarafeti yok, aşkım," diye onun kafasını

ütülüyordu. "Arkadaş olabileceğin tek kişi Aldaya. O çok iyi bir aileden geliyor." "Evet, anne," diye yanıtlıyordu çocuk. "Nasıl istersen

Zamanla, Javier yeni arkadaşlarına güvenmeye başladı. Ara sıra birkaç sözcük konuşuyor ve Miquel Moliner için, verdiği derslerin karşılığı olarak bir satranç takımı yontuyordu. Bir gün, hiç kimsenin beklemediği ya da gerçekleşebileceğini düşünmediği bir şey oldu, Javier'in gülümsemeyi öğrendiğini ve masum bir çocuğun gülüşüne sahip olduğunu keşfettiler.

"Gördün mü? O yalnızca normal bir çocuk," diye iddia etti, Julián.

Miquel Moliner hâlâ emin değildi, bu tuhaf çocuğu neredeyse bilimsel bir incelemeye varan özenli bir biçimde gözlemledi.

"Javier'in sana karşı bir saplantısı var, Julián," *dedi bir gün. "Yaptığı her şey yalnızca senin beğenini kazanmaya yönelik*."

"Ne saçma! Bunun için bir annesi ve babası var; ben yalnızca arkadaşıyım. "

"Sen sorunsuz birisin. Babası kendi kıçını bulmaktan aciz yoksul bir zavallı ve Bayan Yvonne pire kadar beyniyle zamanının çoğunu kazara insanlara iç çamaşırlarıyla yakalanmamak için geçiren bir fahişe, kendisini Venüs'ün insan biçimine girmiş hali ya da sözünü etmek istemediğim daha kötü bir şey sanıyor. Çocuk bu koşullar altında onların yerine koyabileceği bir şey arıyor ve sen, kurtarıcı, cennetten gelerek ona elini uzatıyorsun. Pınarların Aziz Julián'ı, mülksüzlerin baş azizi."

"Bu Dr. Freud senin aklını karıştırıyor, Miquel. Hepimizin arkadaşa ihtiyacı var. Hatta senin bile."

"O veledin hiç arkadaşı yok ve asla da olmayacak. Onda bir örümceğin kalbi var. Eğer bana inanmıyorsan, zaman doğruyu gösterecektir. Merak ediyorum, acaba nasıl rüyalar görüyor..."

Miquel Moliner, Francisco Javier'in rüyalarının arkadaşı Julián'mkilere tahmin edebileceğinden daha fazla benzediğini bilemezdi. Bir keresinde, Julián okula başlamadan birkaç ay önce, kapıcının oğlu çeşmeli avluda dökülen yaprakları topladığı sırada Don Ricardo Aldaya'nın lüks otomobilinin geldiğini görmüştü. O gün, öğleden sonra zengin işadamının konuğu vardı. Ona, yerin üstünde ııçuyormuş izlenimi veren parıltılı ipek bir giysi giymiş bir melek, bir hayal eşlik ediyordu. Bu melek Aldaya'nın kızı Penélope den başkası değildi, Mercedes'ten inerek çeşmelerden birine doğru yürüdü, güneş şemsiyesini sallayıp ellerini havuzun suyuna sokmak için durdu. Bakıcısı Jacinta olağan bir tavırla kızın en önemsiz mimiklerine bile dikkat ederek onu saygıyla takip ediyordu. Kızı

bir uşak ordusu da korusa hiç fark etmezdi: Javier gözlerini kızdan alamıyordu. Gözlerini kırpacak olursa görüntünün tümden yiteceğinden korkuyordu. Orada hareketsizce duruyor, soluğu kesilmiş bir halde bu serabı izliyordu. Kısa bir süre sonra, sanki Penélope varlığını ve sinsi bakışlarını hissetmiş gibi gözlerini ona doğru çevirerek baktı. O yüzün güzelliği kederli bir görünüm sergiliyordu. Kızın dudaklarında bir gülümseme işareti gördüğünü sandı. Paniğe kapılan Javier koşarak gözde saklanma yeri olan okul binasının tavan arasındaki güvercinliğin yanına, su kulesinin tepesine kaçtı. Yontma malzemelerini toplayıp az önce gördüğü yüzün biçimini verebileceği yeni bir parça üstünde çalışmaya başladığında ellerinin titremesi hâlâ geçmemişti. Geceleyin eve normalden daha geç bir saatte dönünce annesini yarı çıplak ve öfkeli bir halde kendisini beklerken buldu. Çocuk korkuyla başını öne eğdi, annesi gözlerini okuyacak olursa havuz başındaki kızı görecek ve onun hakkında ne düşündüğünü bilecekti.

"Nerdeydin, seni küçük pislik?"

"Özür dilerim, anne. Kayboldum."

"Sen doğduğun günden beri kayıpsın."

Yıllar sonra, Şef Müfettiş Francisco Javier Fumero tabancasını bir tutuklunun ağzına sokup tetiği her çekişinde, annesinin kafasının Las Planas yakınlarındaki bir açık hava barında olgun bir kavun gibi yarıldığını gördüğü günü anımsayacaktı, Ölü şeylerin verdiği bezginlik dışında hiçbir şey hissetmemişti. Silah sesi duyan barın yöneticisi tarafından uyarılan muhafız alayı, çocuğu, kucağında dumanı tüten bir av tüfeğiyle bir kayanın üstünde otururken buldu. María Craponcia'nın, takma adıyla Yvonne'nin böceklerle kaplı kafası kopmuş cesedine sakin bir biçimde bakıyordu. Askerlerin kendisine doğru geldiğini gördüğünde yalnızca omuzlarını silkti, yüzü sanki çiçek hastalığı geçirmiş gibi kan lekeleriyle kaplıydı. Ağlama seslerine doğru yönelen muhafız alayı, Ramón Tekyumurta'yı yirmi beş otuz metre ileride bir ağacın altındaki çalıların arasına çömelmiş bir halde buldular. Bir çocuk gibi titriyordu ve söylenilenleri anlayacak durumda değildi. Muhafız alayındaki teğmen konu hakkında epeyce kafa yorduktan sonra, olayın trajik bir kaza olduğunu rapor etti, her ne kadar böyle olduğunu düşünmese de kayıtlara kaza olarak geçirtti. Çocuğa, onun için yapabilecekleri bir şey olup olmadığını sorduklarında, Francisco Javier o eski silahı saklamak istediğini söyledi, çünkü büyüyünce o da bir asker olmak istiyordu...

*

"Kendinizi iyi hissediyor musunuz, Sinyor Romero de Torres?"

Peder Fernando Ramos'un hikâyesinde Fumero'nun aniden ortaya çıkışı beni afallatmıştı, ama Fermin'e etkisi çok daha kötü oldu. Beti benzi sarardı, elleri titremeye başladı.

"Kan basıncında ani bir düşüş," diye ince bir sesle uydurdu, Fermín. "Bu Katalan iklimi biz güneyliler için çok zararlı olabiliyor."

"Bir bardak su ister misiniz?" diye sordu peder, telaşlı bir tonla.

"Efendimize zahmet olmazsa. Ve belki bir çikolata, bilirsiniz, şeker için..."

Rahip, ona bir bardak su doldurdu, Fermín suyu bir yudumda içti.

"Bizde yalnızca biraz okaliptüs şekeri bulunur. Size bir yararı olur mu?"

"Tanrı sizi korusun."

Fermín avuç dolusu şekeri yuttu, bir süre sonra teninin rengi normale döndü.

"Bu çocuğun, koloni savunmasında kahramanca savaşırken erbezini yitiren kapıcının oğlunun isminin Fumero, Francisco Javier Fumero olduğuna emin misiniz?"

"Evet. Elbette eminim. Onu tanıyor musunuz?"

"Hayır," diye yanıtladık aynı anda.

Peder Fernando kaşlarını çattı. "Bu benim için sürpriz olmadı. Üzücü bir biçimde, Francisco Javier sonunda kötülüğüyle ün salmış bir karakter oldu."

"Sizi anladığımızdan pek emin değiliz..."

"Beni çok iyi anlıyorsunuz. Francisco Javier Fumero Barcelona Asayiş Bürosu'nun başmüfettişidir ve çok tanınan biridir. Onun ünü bu kurumdan hiç ayrılmayan bizlere bile ulaştı ve şunu söyleyebilirim ki, onun ismini duyduğunuzda yerinizden sıçrarsınız."

"Şimdi siz söyleyince, ekselansları, isim bir çağrışım yaptı..."

Peder Fernando bize yan yan baktı. "Bu genç adam Julián Carax'ın oğlu değil. Doğru mu?"

"Manevi oğlu, yüce efendimiz. Ahlaken bu daha ağır basıyor."

"Siz ikiniz ne haltlar karıştırıyorsunuz? Sizi kim gönderdi?"

O anda rahibin ofisinden artık kovulmak üzere olduğumuza emindim. Fermín'i susturup bir kereliğine de olsa dürüstlük kartım oynamaya karar verdim.

"Haklısınız, peder. Julián Carax, babam değil. Ama bizi buraya kimse göndermedi. Yıllar önce Carax'in bir kitabıyla karşılaştım, kaybolduğu düşünülen bir kitapla ve sonrasında hakkında daha fazla şey öğrenmeye ve ölümündeki olayları aydınlatmaya karar verdim. Sinyor Romero de Torres de bana yardımcı oldu."

"Ne kitabı?"

"Rüzgârın Gölgesi. Onu okudunuz mu?"

"Julián'ın tüm romanlarını okudum."

"Onları saklıyor musunuz?"

Rahip başını iki yana salladı.

"Onları ne yaptığınızı sorabilir miyim?"

"Yıllar önce birisi odama girerek tümünü ateşe verdi."

"Kim olduğu hakkında bir fikriniz var mı?"

"Elbette. Fumero olduğunu sanıyorum. Bunun için burda değil misiniz?"

Fermin'le şaşkın bakışlarla birbirimize baktık.

"Müfettiş Fumero? Niçin kitapları yakmak istesin ki?"

"Başka kim isteyebilir? Okulda beraber geçen son yılımızda Francisco Javier, babasının av tüfeğiyle Julián'ı öldürmeye çalıştı. Eğer Miquel onu durdurmasaydı..."

"Niçin onu öldürmeye çalıştı? Julián, onun tek dostuydu."

"Francisco Javier, Penélope Aldaya'ya tutulmuştu. Bunu hiç kimse bilmiyordu. Bence Penélope'nin çocuğun varlığından bile haberi yoktu. Fumero bu sırrı yıllarca sakladı. Kimi zaman Julián'ı takip ederdi. Bence bir gün onu kızı öperken gördü. Bilmiyorum. Bildiğim onun güpegündüz Julián'ı öldürmeye çalışması. Fumero'ya hiçbir zaman güvenmeyen Miquel Moliner üstüne atlayarak onu son anda durdurdu. Kurşunun açtığı delik binanın girişinde hâlâ duruyor. Altından her geçişimde o günü anımsarım."

"Fumero'ya ne oldu?"

"O ve ailesi burdan kovuldu. Sanırım Francisco Javier bir süreliğine yatılı bir okula gönderildi. Annesinin bir av kazasıyla öldüğünü duyuncaya dek birkaç yıl onlardan hiçbir haber alamadık. Böyle bir kaza olmamıştı. Francisco Javier Fumero bir katildir."

"Ah, size bir söyleyebilsem..." diye mırıldandı, Fermín.

"Biriniz bana bir şeyler söylese hiç de fena olmayacak, ama bu kez gerçeği söyleyin."

"Size kitapları yakan kişinin Fumero olmadığını söyleyebiliriz."

"Kimdi öyleyse?"

"Çok büyük bir olasılıkla bir yangında yüzü yanmış bir adam; kendini Lain Coubert olarak tanıtan bir adam."

"Bu, o değil mi?..."

Başımla onayladım. "Carax'm karakterlerinden birinin ismi. Şeytanı."

Peder Fernando neredeyse bizim kadar kafası karışmış bir halde koltuğuna yaslandı.

"Gittikçe daha iyi anlaşılıyor ki, Penélope Aldaya tüm bu işlerin merkezinde ve hakkında en az sey bildigimiz kişi." diye belirtti. Fermín.

"Size bu konuda yardımcı olabileceğimi sanmıyorum. Onu iki üç kez güçlükle, o da belli bir uzaklıktan gördüm. Hakkında bildiklerim Juliân'ın bana anlattığından fazlası değil. Penélope'nin isminden birkaç kez söz eden diğer bir kişi de Jacinta Coronado'dur."

"Jacinta Coronado?"

"Penélope'nin bakıcısı. Jorge'la Penélope'yi o büyüttü. Onları, özellikle de Penélope'yi çok severdi. Kimi zaman Jorge'u okuldan almaya o gelirdi, çünkü Don Ricardo Aldaya, çocukların her zaman ev halkından biri tarafından izlenmesini isterdi. Jacinta bir melekti. Julián'la benim mütevazı ailelerden geldiğimizi duymuştu, bu yüzden her gelişinde bize atıştıracak bir şeyler getirirdi, çünkü okula aç geldiğimizi düşünürdü. Ona, babamın aşçı olduğunu, yemek bulamama gibi bir sorun yaşamadığımı ve bunun için endişelenmemesini söyledim. Ama o bize bir şeyler getirmekte ısrar etti. Kimi zamanlar onunla konuşmak için yolunu gözlerdim. Hayatımda karşılaştığım en kibar insandı. Bildiğim kadarıyla hiç çocuğu ya da erkek arkadaşı yoktu. Dünyada tek başınaydı ve yaşamını Aldaya'nın çocuklarına adamıştı. Penélope'ye karşı aşın bir sevgisi vardı. Hâlâ sık sık ondan söz eder..."

"Jacinta'yla hâlâ görüşüyor musunuz?"

"Kimi zaman onu Santa Lucía Huzurevi'nde ziyaret ederim. Hiç kimsesi yok. Kimi şeyleri anlamakta zorlanırız, yüce Tanrı yaşamımız boyunca her zaman bizi ödüllendirmez. Jacinta şimdi çok yaşlı bir kadın ve her zaman olduğu gibi yine yalnız."

Fermín'le birbirimize baktık.

"Peki Penélope ne yapıyor? Onu hiç ziyaret etmiyor mu?"

Peder Fernando'nun gözleri koyu bir karanlığa büründü. "Penélope'ye neler olduğunu hiç kimse bilmiyor. O kız, Jacinta'nın yaşamıydı. Aldayalar

Amerika’ya göç ettiğinde onu ve her şeyini yitirdi."

"Niçin onu da yanlarına almadılar? Penélope, Aldayalarla birlikte Arjantin’e gitti mi?" diye sordum.

Rahip omuzlarını silkti. "Bilmiyorum. 1919 yılından sonra bir daha hiç kimse Penélope’yi ne gördü, ne de hakkında bir şeyler duydu."

"Carax’ın Paris’e göç ettiği yıl," diye dikkat çekti, Fermín.

"Üzücü anıları deşeleyip bu zavallı yaşlı kadını rahatsız etmeyeceğinize dair bana söz vermelisiniz."

"Bizi ne sanıyorsunuz, peder?" diye sordu, Fermín sıkıntılı bir halde.

Bizden daha fazla bir şeyler öğrenemeyeceğini düşünen Peder Fernando, bulduğumuz her yeni bilgiden kendisini haberdar edeceğimize dair bize yemin ettirdi. Fermín, onun güvenini tazelemek için, rahibin masasının üzerinde duran Yeni Ahit’e el basarak yemin etti.

"İncil’i rahat bırakın. Sözünüz benim için yeterli."

"Hiçbir şeyin sizi ezmesine izin vermiyorsunuz, değil mi, peder? Bu çivi gibi keskinsiniz."

"Gelin, kapıya kadar size eşlik edeyim."

Çiçeklerle kaplı giriş kapısına varıncaya dek bahçede bize eşlik etti ve çıkışa belli bir mesafe kala durdu, birkaç adım daha atsa sanki buharlaşmaktan korkarcasma, gerçek dünyaya uzanan bir yol olarak gördüğü caddeye dikti gözlerini. Peder Fernando’nun okuldan dışarıya en son ne zaman çıktığını merak ettim.

"Julián’ın öldüğünü duyduğumda çok üzüldüm," dedi yumuşak bir tonla. "Sonrasında yaşanan her şeye ve zaman içinde ayrı yörüngelere savrulmamıza rağmen bizler iyi arkadaştık: Miquel, Aldaya, Julián ve ben. Hatta Fumero. Hep bizi hiçbir şeyin aylamayacağını düşünürdüm, ama hayat bizim bilmediğimiz şeyleri bilir. Bir daha asla onlar gibi arkadaşlarım olmadı, olacağım da sanmıyorum. Umarım aradığın şeyleri bulursun, Daniel."

26

Kendi düşüncelerimize dalmış bir halde Bonanova Geçiti'ne vardığımızda hemen hemen kuşluk vaktiydi. Dedektif Fumero'nun hikâyedeki uğursuz görünümünün Fermin'i pek ikna etmediği konusunda küçük kuşkularım vardı. Ona bir bakış attım, endişeli görünüyordu. Koyu kırmızı bir bulut tabakası yerlerdeki kurumuş yaprakların rengini delip geçen ışık parçalarını örterek gökyüzünü karartmaya başladı.

"Acele etmezsek sağanağa yakalanacağız," dedim.

"Henüz değil. Bu bulutlar gece vaktine benziyor, bir çürük gibi. Daha zaman var."

"Bana bir de bulut uzmanı olduğunu sakın söyleme, Fermín."

"Sokaklarda yaşamanın beklenmedik eğitimsel yan etkileri var. Dinle, bu Fumero işi hakkında yalnızca kafa yormak vücut sıvılarımı harekete geçirdi. Pozitif bir denge için, Sarriâ Meydanı'ndaki barda bir mola verip iyi hazırlanmış iki tane yumurtalı sandviçe bir itirazın olmaz, değil mi?"

Meydana doğru ilerledik. Kumruları ekmek kırıntılarıyla beslemeyi bir ritüel haline getiren yaşlılardan oluşan bir grup kuşların çevresinde dolanıyorlardı. Kendimizi kafenin giriş kapısının yanındaki bir masada bulduk. Fermín iki sandviçi, benimkini ve kendisininkini, yarım litre birayı, iki çikolatayı ve romla şeker karıştırılmış kahveyi bir solukta mideye indirdi. Yemekten sonraki tatlısı Sugus şekerlemesiydi. Yan masada oturan bir adam arada sırada okuduğu gazeteden başını kaldırıp Fermín'i izliyordu ve büyük olasılıkla benimle aynı şeyi düşünüyordu.

"Nasıl olup da hiç kilo almadığmı anlamıyorum, Fermín."

"Bizim ailede herkesin hızlı bir metabolizması vardı. Kız kardeşim Jesusa, Tanrı ruhuna huzur versin, akşamüstü sosisli ve altı yumurtalı bir omlet yiyip gece olunca da bir Kazak gibi tıkınabiliyordu. Zavallı şey. Bana çok benziyordu, biliyor musun? Zayıflığı da dahil aynı yüz, aynı vücut yapısı. Bir keresinde Caceresli bir doktor, anneme, Romero de Torres ailesinin insan ırkıyla çekiçbalığı arasında kayıp bir halka olduğunu söylemişti. Burun ve kulaklar başta olmak üzere organizmamızın yüzde doksanı kıkırdaktan oluşuyor. Köydeyken sık sık Jesusa'yı benimle karıştırırlardı, çünkü göğüsleri hiç büyümemişti ve tıraş olmaya benden önce başlamıştı. Yirmi iki yaşındayken veremden öldü. Yolda

karşılaştıklarında ona her zaman, 'Merhaba Fermín, gün geçtikçe şık bir genç adam oluyorsun,’ diyen sofu bir rahibe gizli bir aşk besleyerek ve bir bakire olarak öldü. Hayatın ironisi."

"Onları özlüyor musun?"

"Ailemi mi?"

Fermín omuzlarını silkti, nostaljik bir biçimde gülümsedi.

"Haklarında ne biliyorum ki? Kimi şeyler anılardan daha aldatıcı olabiliyor. Rahibe bir bak... Ya sen Daniel? Anneni özlüyor musun?"

Başımı önüme eğdim. "Çok."

"Benimki hakkında en çok neyi anımsıyorum, biliyor musun?" dedi, Fermín. "Kokusunu. Her zaman tertemiz kokardı, taze bir somun ekmek gibi. Tüm gününü tarlada çalışarak geçirmesinin ya da tüm hafta boyunca aynı eski paçavraları giymesinin hiç önemi yoktu. Her zaman bu dünyadaki en güzel şeyler gibi kokardı. Oldukça kaba birisiydi. Bir süvari eri gibi küfür edebilirdi, ama bir peri masalının prensesi gibi kokardı. Ya da en azından bana öyle geliyordu. Ya sen Daniel? Annenle ilgili en çok neyi anımsıyorsun."

Bir süre durakladım, sözcüklerle hırpalanan dudaklarım kımıldamıyordu.

"Hiçbir şey. Yıllardır annemi anımsayacak gücü kendimde bulamıyorum. Julián Carax’i keşfettiğim gün hepsini yitirdim ve bir daha geri gelmediler."

Fermín ne karşılık vereceğini düşünerek beni ihtiyatla seyretti. "Sende bir fotoğrafı yok mu?"

"Onlara bakmayı hiç istemedim," dedim.

"Niçin?"

Bunu hiç kimseye, babama ya da Tomâs’a bile söylememiştim. Çünkü korkuyorum. Annemin bir fotoğrafına bakıp onun bir yabancı olduğunu keşfetmekten korkuyorum. Büyük olasılıkla bu sana çok saçma geliyordur."

Fermín başını iki yana salladı. "Bu nedenle mi Julián Carax’ın gizemini çözmeyi başarıp onu unutulmaktan kurtarırsan, annenin yüzünün sana geri döneceğine inanıyorsun?"

Ona baktım. Yüz ifadesinde bir yargı ya da ironi yoktu. Fermín Romero de Torres bir an için bana bu evrendeki en akıllı ve bilgili adam olarak göründü.

"Belki," dedim hiç düşünmeden.

Saat tam öğleye geldiğinde bizi kent merkezine geri götürecek otobüse bindik. En öne, şoförün hemen arkasına oturduk. Hem teknik, hem de kozmetik birçok ilerlemeyi Fermín, adamın biriyle bir tartışma yaratmak için gerekçe olarak kullandı. Son olarak 1940'lı yıllarda kullandığı kamu ulaşımına dikkat çekti, özellikle de, tam anlamıyla yasaklanmış bir dilde serpiştirilmiş yorumların olduğu uyarı tabelaları hakkında. Fermín işaret tabelasına gözucuyla baktı ve ona doğru hızla bir balgam atarak bunun doğruluğunu kanıtlamaya karar verdi. Bu davranışı bize, otobüsün arka kısmında her biri bir dua kitabıyla silahlanmış, komando birliği gibi yolculuk eden ve azizelere benzeyen üç kişilik bir kadın grubundan keskin bir hoşnutsuzluk bakışı kazandırdı.

"Seni yabani herif!" diye homurdandı doğu kanadındaki, bukleleri hariç Il Duce'nin resmi portresine belirgin benzerliğinden canı sıkıldığı anlaşılan bağnaz kadın.

"İşte yine başlıyorlar," dedi, Fermín. 'Ispanya'nın üç azizesi; Azize Kibir, Azize Kutsal Pislik ve Azize Kutsal İnek. Aramızda kalsın, bu ülkeyi bir şakaya çevirdik."

"Bir daha söyleyebilirsin," diye onayladı, şoför. "Cumhuriyet döneminde daha iyi durumdaydık. Trafiğe laf söylememeli. O zaten kötü."

Otobüsün arka tarafında oturan bir adam gülümsedi, konunun değişmesi hoşuna gitmişti. Onun barda hemen bizim bitişiğimizde oturan kişi olduğunu fark ettim. Yüz ifadesi Fermin'den yana olduğunu ve onun tutuculara karşı daha acımasız olmasını istediğini gösteriyordu. Kısa bir süreliğine göz göze geldik. Bana dostça gülümseyip gazetesine geri döndü. Ganduxer Sokağı'na geldiğimizde Fermín'in yüzünde bir keyif ve sağlık ifadesiyle paltosunun içine bir top gibi kıvrılmış ve ağzını iyice açmış bir halde şekerleme yaptığını fark ettim.

Fermín birdenbire uyandığında, otobüs San Gervasio Geçiti'nin zengin arazilerinde sessizce ilerliyordu. "Peder Fernando'yla ilgili bir rüya görüyordum," dedi, bana. "Rüyamda Real Madrid'in forveti gibi giyinmişti ve yanında İsa'nın son akşam yemeğinde kullandığı Kutsal Kâse gibi parlayan lig kupası duruyordu."

"Niye acaba?" diye sordum.

"Eğer Freud haklıysa, bu rahibin bize sinsi bir gol attığı anlamına gelir."

"Bana dürüst bir adam gibi geldi."

"Yeterince adil. Belki kendi doğruları için çok fazla dürüst. Bir azizin nitelikleriyle donanmış tüm rahipler en sonunda sivrisineklerin ya da piranaların onları bitirip bitirmeyeceğini görmek üzere göreve yollanırlar."

"Abartma."

"Saflık kutsanmıştır, Daniel. Diş perilerine bile inanabilirsin. Peki, sana yalnızca bir örnek vereyim: Miquel Moliner'in abartılı öyküsünde Nuria Monfort, seni yanılttı. Sanırım bu eksik etek sana *L'Osservatore Romano* gazetesinin başsayfasından daha fazla yalan atmış. Şimdi bir de Aldaya'yla Carax'ın okul arkadaşıyla evlendiği ortaya çıktı, sence bu bir rastlantı mı? Ve hepsinin üstünde iyi yürekli hemşire Jacinta'nın öyküsü var elimizde. Doğru olma olasılığı var, ama daha çok Alexandre Dumas'ın gençliğinde yazdığı bir oyunun son sahnesine benziyor. Fumero'nun bir star gibi ortaya çıkışına hiç değinmeyelim istersen."

"Yani sence Peder Fernando bize yalan mı söyledi?"

"Hayır. Dürüst göründüğü konusunda sana katılıyorum, ama üniforma fazla ağırlık taşır ve rahip bir *ora pro nobis* olarak ya da ikisini de koz olarak kullanmak için saklamış olabilir. Bence, eğer yalan söylediyse bunu kendini tutma ya da terbiyeli olma kaygısıyla yapmıştır, yoksa kötülüğünden ya da kininden dolayı değil. Ayrıca onun böyle bir hikâyeyi uyduracak yeteneği olduğunu da sanmıyorum. Daha iyi yalan söyleyebilse, cebir ya da Latince dersi veriyor olmazdı. Şimdiye dek piskoposluk rütbesine ulaşmış, ofiste bir kardinal gibi göbek büyütüyor ve kahvesiyle birlikte pandispanyaları götürüyor olurdu."

"O halde, ne yapmamızı önerirsin?"

"Er ya da geç bu yaşlı, melek gibi kadının mumyalanmış cesedini kazıp çıkararak, neler döküldüğünü görmek için onu ayak bileklerinden tutup sallamak zorunda kalacağız. Şimdilik biraz torpil ayarlayıp şu Miquel Moliner hakkında neler bulabildiğime bakacağım. Gözümüz de şu Nuria Monfort'un üstünde olursa hiç fena olmaz. Sanırım ölmüş annemin kurnaz yaşlı tilki dediği şeyi oynuyor."

"Onun hakkında yanılıyorsun," diye öne sürdüm.

"Bir çift güzel göğüs görünce Azize Teresa'yı gördüğünü sanıyorsun, senin yaşlarında bu anlayışla karşılanabilir, ama çaresi yok. Onu yalnızca bana bırak, Daniel. Ölümsüz dişilerin baştan çıkarıcı kokusu bana seni hipnotize ettiği gibi etki etmez. Benim yaşlarımda beyne pompalanan kan bele pompalanandan daha önce gelir."

"Bak şu konuşana."

Fermín cüzdanını çıkarıp parasını saymaya başladı.

"Burda bir servet var," dedim. "Bunların tümü bu sabahki para üstünden mi?"

"Kısmen. Geri kalanı tamamen yasal. Bugün Bernarda'mı alışverişe çıkaracağım, o kadının hiçbir şeyini reddedemem. Eğer gerek duyarsam her saçma arzusuna hoşgörü göstermek için İspanya Merkez Bankası'nı bile soyarım. Ya sen? Günün geri kalanında ne yapmayı düşünüyorsun?"

"Özel bir planım yok."

"Peki ya kız."

"Hangi kız?"

"Şu küçük Agu bebek. Aguilar'ın kız kardeşi hakkında ne düşünüyorsun?"

Bilmiyorum. Herhangi bir planım yok."

"Sende olmayan şey, onunla açıkça konuşmaya cesaret edecek kadar büyük yumurtalar."

O sırada biletçi yüzünde bezgin bir ifadeyle bize doğru döndü. Ağzında gevelediği kürdanı bir sirk cambazı hüneriyle ikiye büküp dişlerinin arasına aldı.

"Özür dilerim, ama şurdaki hanımlar sizin daha saygılı bir dil kullanmanızı rica ediyorlar."

"Kendi uğursuz işleriyle ilgilenebilirler," diye yanıtladı, Fermín yüksek bir sesle.

Biletçi üç kadının oturduğu yöne dönerek elinden geleni yaptığını ve utangaçlıkla ilgili bir mesele üstüne, tartışmaya girme eğiliminde olmadığım gösterir bir biçimde omuzlarını silkti.

"Yaşam tarzı olmayan insanlar her zaman başkalarının işlerine burunlarını sokarlar," diye söylendi, Fermín. "Ne hakkında konuşuyorduk?"

"Benim cesaret eksikliğim hakkında."

"Doğru. Bir ders kitabı konusu. Güven bana genç adam. Sevgilinin peşinden git. Hayat uçar gider, özellikle de yaşama değer katan küçük şeyler çabuk biter. Rahibin söylediğini duydun. Anlık bir parıltı gibi."

"O benim sevgilim değil."

"Peki o zaman, başka biri, özellikle de küçük teneke asker onu elinden almadan önce onu seninki yap."

"Bea bir ganimetmiş gibi konuşuyorsun."

"Hayır, bir lütufmuş gibi," diye düzeltti, Fermín. "Bak, Daniel. Yazgı genellikle yalnızca köşe başında durur. Bir hırsız, bir fahişe ya da bir piyango satıcısı gibi: En genel canlandırma bu üçüdür. Ama yazgının yapmadığı şey ev ziyaretleridir. Onu kendine getirmek için sen gitmelisin."

Fermín, Napolyonvari işgal yeteneğiyle yeni bir şekerlemeye başlamışken, yolculuğun geri kalan kısmını bu bilgece sözleri düşünerek geçirdim. Günün aydınlığını yok eden kurşuni bir gökyüzü altında Gracia Geçiti'yle Gran Via'nın kesiştiği köşede otobüsten indik. Paltosunu boğazına dek ilikleyen Fermín, Bernarda'yla buluşmak için giyinip süsleneceğini, aceleyle pansiyonuna dönmesi gerektiğini söyledi.

"Şunu anlamalısın ki, benimki gibi oldukça sıradan görünüşlü insanların temel güzellik bakımı için en az doksan dakikaya ihtiyacı var. Belirli bir görünüşün olmadan çok ileri gidemezsin; işte sana bu sahtekâr zamanlar hakkında üzücü bir gerçek. *Vanitas peccata mundi*."

Onu Gran Via'dan aşağı doğru yürürken gördüm. Eski püskü bir bayrak gibi rüzgârda sallanan koyu gri bir paltonun altından ufak tefek bir adamın dış hatları ancak görülebiliyordu. Eve doğru yürümeye başladım. Güzel bir kitap alarak kendimi dünyadan soyutlamayı planlamıştım. Puerta del Angel ile Santa Ana Sokağı'nın kesiştiği köşeyi döndüğümde kalbim neredeyse duracaktı. Fermín yine her zamanki gibi haklıydı. Yazgı dar, gri bir yün giysi, yeni ayakkabılar ve ipek çoraplar giymiş kitapçı dükkânının önünde beni bekliyor, dükkânın vitrinindeki kendi yansımasını inceliyordu.

"Babam on iki ayinine gittiğimi sanıyor," dedi Bea, bakışlarını kendi görüntüsünden ayırmaksızın.

"Kolayca orda olabilirdin. Burdan en fazla yirmi metre uzaklıktaki Santa Ana Kilisesi'nde sabah dokuzdan beri sürekli ayin var."

Bir vitrinin önünde rastlantıyla durmuş, cama yansıyan görüntülerde birbirinin gözlerini görmeye çalışan iki yabancı gibi konuşuyorduk.

"Bunun şakasını yapmayalım. Vaazın ne hakkında olduğunu öğrenmek için kiliseden bir broşür almak zorunda kaldım. Babam benden ayrıntılı bir özet isteyecek."

"Baban her şeyi düşünüyor."

"Senin bacaklarını kıracağına yemin etti."

"Ondan önce benim kim olduğumu bulması gerekecek. Ve bacaklarım hâlâ tek parça halindeyse, ondan daha hızlı koşabilirim."

Bea omzunun üzerinden arkamızda gezinen insanları süzerek bana gergin bir biçimde baktı.

"Neye güldüğünü bilmiyorum," dedi. "Dediğini yapar."

"Gülmüyorum. Pislikten korkuyorum. Bu yalnızca, seni görmekten çok mutlu olduğum için."

Ani ve sinirli bir gülümseme izlenimi uyandırarak, "Ben de," diye kabul etti, Bea.

"Bunu sanki bir hastalıkmış gibi söylüyorsun."

"Ondan daha kötü. Seni gün ışığında bir daha görürsem aklımın başına gelebileceğini düşünmüştüm."

Bunun bir iltifat mı, yoksa bir kınama mı olduğunu merak ettim.

"Birlikte görülmemiz doğru olmaz, Daniel. Herkesin ortasında böyle olmaz."

"İstersen dükkâna girebiliriz. Arka odada bir kahve makinesi var ve..."

"Hayır. Kimsenin beni buraya girip çıkarken görmesini istemiyorum. Şu an seninle konuştuğumu birisi görse, kardeşimin en iyi arkadaşına yolda rastladığımı her zaman rahatlıkla söyleyebilirim. Ama bir kereden daha fazla beraber görülürsek kuşku uyandırırız."

İç geçirdim. "Bizi kim görecek ki? Bizim ne yaptığımıza kim dikkat eder?"

"İnsanların kendilerini ilgilendirmeyen her işte gözü vardır ve babam Barcelona’nın yarısını tanır."

"O zaman niçin buraya gelip beni bekledin."

"Seni beklemeye gelmedim. Kiliseye geldim, anımsıyor musun? Kendin söylemiştin, burdan yirmi metre uzakta..."

"Beni korkutuyorsun, Bea. Benden bile daha iyi yalan söylüyorsun."

"Beni tanımıyorsun, Daniel."

"Öyleyse kardeşin bana anlatır."

Camdaki yansımada gözlerimiz buluştu.

"Geçen gece bana daha önce hiç görmediğim bir şey gösterdin," diye mırıldandı, Bea. "Şimdi sıra bende."

Kaşlarımı çattım, meraklanmıştım. Bea çantasını açarak içinden katlanmış bir kart çıkarıp bana uzattı.

"Barcelona’daki sırları bilen tek insan sen değilsin, Daniel. Sana bir sürprizim var. Bugün saat dörtte seni bu adreste bekleyeceğim. Orda buluşacağımızı hiç kimse bilmemeli."

"Doğru yeri bulduğumu nasıl bileceğim?"

"Bileceksin."

Bunun, bana yaptığı bir şaka olmaması için dua ederek gözucuyla ona baktım.

"Eğer gelmezsen, anlayacağım," dedi, Bea. "Anlayacağım ki beni artık görmek istemiyorsun."

Bana yanıt için bir saniye bile vermeden arkasını dönüp aceleyle bulvara doğru yürüdü. Elimdeki kartla bir başıma kalmıştım, sözcüklerim hâlâ dudaklarımda asılı duruyor, silueti fırtına habercisi gölgelere karışıncaya dek gözlerim onu izledi. Kartı açtım. İçinde, mavi bir el yazısıyla yazılmış çok iyi bildiğim bir adres vardı.

Tibidabo Bulvarı, 32

27

Fırtına, kendini göstermek için akşam karanlığını beklemedi. İlk şimşek çakması beni, 22. hattın otobüsüne binmemden kısa bir süre sonra sürpriz bir biçimde yakaladı. Malina Meydanı'nın yanından geçerek Balmes Sokağı'na çıkmaya başladığımızda, yanıma bir şemsiye almayı bile akıl edemediğimi anımsatan karanlık bir perdenin arkasında, kent solgunlaşmaya başlamıştı.

"Şimdi buna cesaret derim," dedi şoför, durması için rica ettiğimde.

Otobüs beni yokluğun ortasında bir yere -Balmes Sokağı'nın sonlarında bir yerde- fırtınanın insafına bıraktığında saat dördü on geçiyordu. Karşıda, Tibidabo Bulvarı sulu bir serap içinde kaybolmuştu. Üçe kadar sayarak koşmaya başladım. Dakikalar sonra iliklerime dek ıslanmış bir halde titreyerek bir saçak altında soluklanmak üzere durdum. Yolun geri kalan kısmını dikkatle inceledim. Fırtınanın sert ve soğuk esişi sisle perdelenmiş büyük ve geniş evlerin, konakların dış hatlarının görülmesini zorlaştırıyordu. Aralarından Aldaya konağının karanlık ve tenha kulesi iki yana sallanan ağaçlar arasına demirlemiş gibi yükseliyordu. Sırılsıklam olmuş saçlarımı gözlerime girmemesi için geriye attım, ıssız caddeyi geçerek o tarafa doğru koşmaya başladım.

Girişteki küçük kapı rüzgârda sallanıyordu. Kapının arkasında bir patika eve doğru kıvrılıyordu. Kapıdan içeri süzülüp binaya doğru yürüdüm. Ağaçların altında bulunan çalılıkların içeriden yere devrilmiş heykel sütunlarını fark edebiliyordum. Konağa yaklaştığımda, heykellerden birinin, bir intikam meleği figürünün, bahçenin ortasındaki çeşmenin üstüne devrildiğini gözlemledim. Kararmış mermerleri bir fanusun kenarından akan su tabakasının altında belli belirsiz parlıyordu. Kızgın meleğin bir eli sudan dışarı çıkmıştı; bir süngü keskinliğindeki işaret parmağı evin giriş kapısını gösteriyordu. Meşe kaplama kapı yarı aralık görünüyordu. Kapıyı ittirerek bir mağaraya benzeyen giriş salonuna birkaç adım atmaya cesaret ettim. Yumuşak bir mum ışığının titrek parıltıları duvarlara yansıyordu.

"Gelmeyeceksin sandım," dedi, Bea.

Koridor karanlığa gömülmüştü, Bea'nın silueti yukarı açılan bir geçidin silik ışıkları altında göze çarpıyordu. Elinde bir mumla, duvarın

karşısındaki bir sandalyeye oturmuştu.

"Kapıyı kapat," dedi ayağa kalkmadan. "Anahtar kilidin içinde."

Buyruğu dinledim. Kilit ölümcül bir ekoyla tıkırdadı. Bea'nin arkamdan yaklaşan ayak seslerini duydum ve ıslanmış elbiselerime dokunduğunu hissettim.

"Titriyorsun. Korkudan mı yoksa soğuktan mı?"

"Henüz karar vermedim. Niye burdayız?"

Karanlıkta gülümseyerek elimi tuttu. "Bilmiyor musun? Tahmin edeceğini düşünmüştüm..."

"Burası Aldayaların evi, tüm bildiğim bu. İçeri girmeyi nasıl başardın ve nasıl bildin?..."

"Haydi gel, ısınman için bir ateş yakalım."

Beni koridordan geçirip evin iç avlusuna uzanan galeriye doğru ilerletti. Oturma odasının çıplak duvarları ve mermer sütunları parça parça dökülen tahta kaplama tavana doğru uzanıyordu. Duvarda geçmişten kalma boyaların ve aynaların dökülmesiyle oluşan boşlukları seçebilirdiniz, mobilyaların durduğu mermer döşemede işaretler vardı. Odanın bir köşesinde bir şömine, onun yanında birkaç odun parçası duruyordu. Bir tutam eski gazete kâğıdı hazırda bekliyordu. Şömineden gelen hava taze ateş ve mangal kömürü kokuyordu. Bea ocağın yanına çömelip odunların arasına birkaç parça gazete kâğıdı yerleştirdi. Bir kibrit çıkarıp ateş tacının ani görüntüsüyle yaktı. Tahminimce, merak ve sabırsızlıktan ölmek üzere olduğumu düşünüyordu, bu yüzden benimle oyun oynamak istiyorsa kaybetme şansının da olduğunu iyice açık etmek için kayıtsız bir hava takınmaya karar verdim. Bea galip bir edayla gülümsedi. Belki de titreyen ellerim beni ele vermişti.

"Buraya sık sık gelir misin?" diye sordum.

"Bu ilk kez oluyor. Şaşırdın mı?"

"Bilinmez."

Yelken bezi bir çantadan çıkardığı temiz bir battaniyeyi yere serdi. Lavanta kokuyordu.

"Gel, buraya ateşin yanına otur. Benim yüzümden zatürreeye yakalanmanı istemem."

"Sırrı bana söyleyecek misin?" diye sordum en sonunda.

Bea iç geçirerek sandalyelerden birine doğru hareket etti. Giysilerimden çıkan buharı, bedenden ayrılan bir ruh gibi izleyerek ateşe yapışıp kaldım.

"Senin Aldaya konağı dediğin bu yerin, gerçekte bir ismi var. Bu eve 'Sis Meleği' deniliyor, ama çok az insan bunu bilir. Babamın şirketi burayı on beş yıldır satmaya çalışıyor, ama hiç şansları yok. Geçen gün bana Penélope Aldaya ve Julián Carax'ın öyküsünü anlatırken, bu hiç aklıma gelmemişti. Daha sonra o gece evde parçaları birleştirdim, babamın ara sıra Aldaya ailesi ve özellikle de bu ev hakkında konuştuğunu anımsadım. Dün babamın ofisine gittim, sekreteri Casasus, bana evin öyküsünü anlattı. Burasının onların ikâmet ettikleri yer olmadığım, yazlık evlerinden biri olduğunu biliyor muydun?"

Başımı iki yana salladım.

"Aldayaların sürekli oturdukları ev, bugün Mallorca Sokağı ile Bruch Sokağı'nın kesiştiği yerdeki bir sitede apartman bloku dikmek için 1925'te yıkılan bir konaktı. Bina Puiq i Cadafalch tarafından tasarlanmış, 1896'da bölgede sulama kanalları ve tarlalardan başka bir şey yokken Penélope ile Jorge'un büyükbabası Simón Aldaya tarafından yapılmış. Yaşlı Simón'un en büyük oğlu Don Ricardo Aldaya bu yazlık konutu, yüzyılın başında oldukça tuhaf bir kişiden gülünç bir fiyata satın almış, çünkü ev kötü bir üne sahipmiş. Casasus, bana buranın lanetlendiğini ve emlakçıların bile insanlara çevreyi göstermeye cesaret edemeyip sudan sebeplerle konudan kaçtığını anlattı..."

28

O öğleden sonra, ateşin yanında ısınmaya çalışırken, Bea, bana Sis Meleği'nin Aldayalara nasıl geçtiğini anlattı. Korkunç bir dramanın öğelerine sahipti; Julián Carax'ın kaleminden çıkabilecek kadar iyi bir şeydi. Ev, 1899'da Naulí, Martorell ve Bergadá mimarlık şirketi tarafından Salvador Jausâ adındaki zengin ve savurgan Katalan bir banker için yapılmış. Banker evde yalnızca bir yıl yaşayabilmiş. Mütevazı bir aileden gelen, altı yaşından beri yetim olan Jausâ'nın servetinin çoğunu Puerto Rico'da yapmıştı. Küba'nın düşüşüne ve kolonilerin sonuncusunun da yitirildiği Birleşik Devletler Savaşı'na neden olan entrikanın arkasındaki karanlık kişilerden biri olduğu söyleniyordu. Yeni Dünya'dan bir servetten çok daha fazlasını getirmişti. Yanında eşi olarak, bir tek sözcük İspanyolca bilmeyen Philadelphia'nın yüksek sosyetesinden narin bir genç kız, Küba'daki ilk yıllarından beri ona hizmet eden ve kafese koyup paylaço elbiseleri giydirdiği bir maymunla dolaşan melez bir hizmetçi kız ve yedi sandık bagaj vardı. Başlarda, Jausâ'nın arzu ve beğenilerine göre döşenmiş bir konut ayarlanmasını beklerlerken Colón Otel'de birkaç odada konakladılar.

Hizmetçi kızın -sosyete sayfalarına göre insanın kalp atışlarını hızlandıran vücut hatları ve güzel gözleriyle siyahi güzel bir kadın- gerçekte bankerin sayısız sapık zevklerinin akıl hocası ve sevgilisi olduğundan hiç kimse bir an bile şüphe etmemişti. Üstelik daha sonra o kadının bir cadı, bir büyücü olduğu kanıtlandı, ismi Marisela'ydı ya da Jausâ onu böyle çağırıyordu. Kısa bir süre sonra varlığı ve gizemli havası, soylu hanımların sonbahar hüznünü dağıtmak ve zaman öldürmek amacıyla tertipledikleri sosyal toplantılarda gözde sohbet konusu oldu. Bu çay partilerinde dönen, doğruluğu kanıtlanmamış söylentilere göre, kadın erkeğin gözü önünde başkalarıyla da yatıyordu, yani altı affedilmez günahın en az beşini ihlal ederek adamı şehvetiyle bir köpek gibi kendine bağlamıştı. Sonuçta birden çok insan, piskoposluğa dilekçe yazarak kadına özel bir lanetleme ve Barcelona'daki tüm namuslu ailelerin saf ve temiz ruhları için koruma talebinde bulunmuştu. Tüm bunların üstüne, Jausâ her pazar öğleye doğru karısı ve Marisela ile bir at arabası gezintisine çıkarak, büyük olasılıkla Paseo de Gracia'ya saat on bir ayinine giden namuslu gençlerin gözleri

önünde, bu günahkâr ahlaksızlık manzarasını sergileme küstahlığını gösterdi. Barcelona halkına "bir vahşi orman kraliçesinin pigmeler topluluğuna baktığı gibi" bakan bu uzun boylu, kibirli kadını gazeteler bile yazdı.

O zamanlar Katalan modernizmi Barcelona'da çok modaydı, ama Jausâ mimarlara yaptıracağı yeni evde bazı farklılıklar istediğini açıkça bildirdi. Onun kitabında "farklılık" en üst dereceden övgü anlamına geliyordu. Jausâ yıllarını, Amerikan Sanayi Devrimi'nin yarattığı büyük para babalarının, New York'taki Beşinci Cadde'de sıra sıra konaklar diken neo-gotik savurganlığını inceleyerek geçirmişti. Amerika günlerinin şaşaasına nostalji olarak, banker binayı günün modasına uygun olarak yapmaya dönük tüm tartışmaları dinlemeyi reddetti. Tıpkı görgü kurallarına göre zorunlu sayılan Liceo'dan bir loca satın almayı, opera binasını sağırlar için bir Babil ve sakıncalı insanlardan oluşan bir arı kovanı olarak nitelendirip reddettiği gibi evinin şehirden uzak olmasını istedi. Tibidabo Bulvarı hâlâ nispeten bir tecrit bölgesiydi. Barcelona'ya belirli bir uzaklıktan bakmak istediğini söyledi. Gördüğü tek şey talimatlarına göre (Marisela'nın isteğiyle) melek heykelleriyle dolu bir bahçeydi. Heykeller altı köşeli bir yıldızın her köşesine bir tane gelecek şekilde düzenlenmişti, ne fazla, ne eksik. Planlarını gerçekleştirmeye azimli ve her saçma arzusunu yerine getirecek kadar kasası para dolu Salvador Jausâ, mimarlarını yapmak istediği evi gözlerinde canlandırmaları için Komodor Vanderbilt, Astorlar, Andrew Carnegie ve geri kalan elli üst düzey ailenin evlerini görmeye, üç aylığına New York'a gönderdi. Stanford, White & McKim firmalarının teknik ve ayrıntılarını özümsemeleri için onlara talimat verdi, onları "domuz kasapları ve düğme imalatçıları" olarak adlandırdığı kimselerin projeleriyle kapısına gelerek canını sıkmamaları konusunda uyardı.

Bir yıl sonra, üç mimar Colon Otel'deki gösterişli odasına gelerek ona önerilerini sundular. Kübalı Marisela eşliğinde Jausâ onları sessizce dinledi. Mimarların sunma eylemi bittiğinde, onlara yapının altı ayda bitmesinin kaça mal olacağını sordu. Mimarlık şirketinin yöneticisi Federic Martorell boğazını temizleyerek bir kâğıt parçasının üstüne tutarı yazdı ve para babasına uzattı. Jausâ gözünü dahi kırpmadan tüm giderler için bir çek yazarak onları belirsiz bir el hareketiyle yolcu etti. Yedi ay sonra, 1900 Temmuzu'nda Jausâ, karısı ve hizmetçi Marisela eve taşındı. Ağustosa kadar iki kadın da ölecekti ve polis Jausâ'yı çalışma odasında bir koltuğa kelepçelenmiş, çıplak ve bilinçsiz bir şekilde bulacaktı. Konuyla ilgili bir

komiser yardımcısının hazırladığı rapora göre, evin tüm duvarları kan lekesi içindeydi ve bahçedeki melek heykelleri tahrip edilmiş -yüzleri kabile maskeleri gibi boyanmıştı- ayrıca heykellerinin tabanında siyah mum izlerine rastlanmıştı. Soruşturma sekiz ayda sona erdi. O zamana kadar Jausâ sessizliğini korumuştu.

Polis soruşturması tüm delillerin toplanmasıyla sona erdi; Jausâ ve karısı bitkisel bir esansla zehirlenmişti. Büyük bir olasılıkla bunu onlara, odasında çok miktarda zehir dolu şişe bulunan Marisela vermişti. Her ne kadar yan etkileri korkunç olsa da, bazı sebeplerden dolayı Jausâ zehrin etkisinden kurtulmuştu. Konuşma ve duyma yeteneğini kısmen kaybetmişti; korkunç acılar çekiyordu. Onu hayatının geri kalan kısmını sürekli acı çekerek yaşamaya mahkûm ettiler. Sinyora Jausâ yatak odasında, üzerinde mücevherleri hariç çırılçıplak bir şekilde yatağında yatarken bulunmuştu. Mücevherlerden biri de elmas bir bilezikti. Polis cinayeti Marisela'nın işlediğine, daha sonra bir bıçakla kendi bileklerini kesip tavan arasındaki odasında yığılıp kalıncaya dek kanını oda ve koridorların duvarlarına saçarak evde dolaştığına inanıyordu. Polise göre bu, kıskançlık güdüsüyle olmuştu. Görünüşe bakılırsa para babasının karısı öldüğü zaman hamileydi. Marisela'nın ateşten kıpkırmızı olmuş balmumuyla, kadının çıplak karnının bir maketini yaptığı söyleniyordu. Birkaç ay sonra dava dosyası tıpkı Salvador Jausâ'nın dudakları gibi sonsuza dek mühürlendi. Barcelona'nın yüksek sosyetesi şehrin bunca yıllık tarihinde, o güne dek böyle bir olayın hiç yaşanmadığına, okyanusun diğer tarafından gelen zengin sömürgeciler ile diğer ayaktakımının zevklerinin ülkenin ahlak yapısını çöküntüye uğrattığına dikkat çekti. Kapalı kapılar ardında çoğu, Salvador Jausâ'nın tuhaflığının sona erdiğine seviniyordu. Ama her zamanki gibi yanılıyorlardı; her şey daha yeni başlıyordu.

Polisle Jausâ'nın avukatları dava dosyasını kapatmıştı, ama varlıklı Jausâ devam etmek istiyordu. İşte bu noktada Don Ricardo Aldaya'yla -o zamana kadar aslan gibi sert mizacı ve dillere destan çapkınlığı ile ün yapmış zengin sanayici- karşılaştı. Aldaya binayı yıkıp orayı iyi bir kârla tekrar satmak amacıyla evi satın almayı önerdi: O bölgedeki arsa fiyatları yükseliyordu. Jausâ satmaya yanaşmadı, ama evi ziyaret ederek bilimsel ve manevi deneyimleriyle gözlem yapması için Ricardo Aldaya'yı davet etti. Soruşturmanın sonuçlanmasından sonra binaya hiç kimse girmemişti. Aldaya orada tanık olduğu şeyler hakkında hiç konuşmadı. Jausâ aklını tamamen yitirmişti. Marisela'nın kanının koyu izleri hâlâ duvarlardaydı.

Jausâ zamanın teknik yeniliği film makinesi konusunda uzman bir mucit çağırttı. Bu adamın ismi Fructuós Gelabert'di. Gelabert, Vallés bölgesinde bir film stüdyosu açmak için sermaye yapmak amacıyla Jausâ'nın taleplerini kabul etti. Yirminci yüzyılda hareketli resimlerin kabul edilmiş dinlerin yerini alacağına inanıyordu. Jausâ Marisela'nın ruhunun evde kaldığına inanıyordu. Varlığını, sesini, kokusunu ve hatta karanlıktâki dokunuşunu hissettiğini iddia ediyordu. Bu hikâyeleri duyan Jausâ'nın hizmetçileri daha az stresli bir iş bulmak umuduyla, hemen komşu Sarriâ bölgesine kaçtı. O bölgede bir kova su doldurmaktan ya da kendi çoraplarım yamamaktan aciz birçok aile ve konak vardı.

Jausâ tek başına, görülmeyen hayaletlere dair sürekli endişesiyle yavaş yavaş ölüme terk edilmişti. Para babası çektiği acıların karşılığının görünmezi görünür yapmakta olduğuna karar verdi. Hâlâ New York'taki film makinesi buluşunun sonuçlarını görmek için bir şansı vardı ve merhum Marisela'nın kameranın ruhları yuttuğu fikrine katılıyordu. Bunu gerçekleştirmek için, öbür dünyadan görüntü ve işaretler yakalama umuduyla Fructuós Gelabert'in Sis Meleği'nin koridorlarında metrelerce film çekmesini istedi. Film çeken Gelabert'in soylu çabalarına karşın Jausâ hayaletlerini bilimsel takibi boş çıktı.

Gelabert New Jersey Menlo Park'taki Thomas Edison Fabrikasından yeni bir duyarlı film çeşidi aldığını söylediğinde her şey değişti. Bu yeni malzemelerle düşük yoğunluklu ışık altında -mum ışığı altında- çekim yapmak mümkündü. Daha sonra, Gelabert'in laboratuvarındaki asistanlarından biri, filmleri banyo ederken üzerlerine kazara Penedés bölgesinin Xarelo şarabından biraz dökmüş, ama bu durum hiçbir zaman açığa çıkmadı. Kimyasal reaksiyonun bir sonucu olarak çıkan filmlerin üstünde acayip şekiller oluştu. Jausâ, Don Ricardo Aldaya'yı Tibidabo Bulvarındaki perili meskenine davet ettiği gece ona bu filmi göstermek istiyordu.

Aldaya bunu duyunca, Gelabert'in, Jausâ'dan gelen maddi kaynağı kaybetmekten korkarak patronunun ilgisini canlı tutmak için böyle ayrıntılı bir aldatmaca düzenlediğini düşündü. Gerçek ne olursa olsun Jausâ'nın filmin gerçekliğine dair en küçük bir kuşkusu yoktu. Dahası, diğerleri yalnızca şekiller ve gölgeler görürken o, hayaletler görüyordu. Marisela'nın siluetinin bir örtünün altında şekillenerek daha sonra bir kurta dönüştüğünü ve iki ayağının üzerine kalkarak yürüdüğünü iddia ediyordu. Fakat ne yazık ki, Ricardo Aldaya'nın tüm görebildiği ekrandaki büyük boşluklardı. Ayrıca

filmin kendisinin ve onu çeken kameranın şarap ya da başka dünyevi içkiler koktuğuna emindi. Her şeye karşın zeki bir işadamı olan sanayici, bu durumu yararına kullanabileceğini sezdi. Yalnız yaşayan ve zihni ruhlara tutsak olmuş çılgın bir milyoner, ideal bir avdı. Bu yüzden Aldaya, onun görüşlerine katılarak onu bu uğraşısına devam etmesi için cesaretlendirdi. Haftalarca Gelabert ve adamları kilometrelerce uzunlukta film çekti. Kırmızı şarap ve Tarrapana üzüm bağlarından her çeşit *kav* Ninot Kilisesi'nce yasaklandığı için, bu sefer sulandırılmış egzotik likörlerden oluşan farklı kimyasal bileşimler kullanılmaya başlamıştı. Bu görüntüler arasında Jausâ, gücünü, imza yetkisini ve finansal birikimlerini Ricardo Aldaya'ya devretti.

Jausâ o yılın fırtınalı bir kasım gecesi gözden kayboldu. Kimse onun başına neler geldiğini bilmiyordu. Güya Gelabert'in özel film rulolarını kendi başına tab etmeye çalışırken bir kaza olmuştu. Don Ricardo Aldaya, Gelabert'e ruloyu tekrar basmasım söyledi. Filmi gizli olarak izledikten sonra Aldaya bizzat kendisi onu ateşe attı. Daha sonra yüklü miktardaki bir çekin de yardımıyla teknisyenden kaza hakkındaki her şeyi unutmasını istedi. O zamana dek Aldaya kayıplara karışan Jausâ'nın mal varlığının çoğuna sahip olmuştu. Merhum Marisela'nın Jausâ'yı cehenneme, yanına almak için geri geldiği söyleniyordu. Bir kısım insanlar da, ölmüş milyonere çok benzeyen bir dilencinin, gün ortasında siyah perdelerle örtülü bir kamyonun altında kalana dek Ciudadela Parkı civarlarında bir süre görüldüğüne inanıyordu. Öyküler yayılmaya başladı: büyük konağın karanlık efsanesi Küba müziklerinin dans salonlarını istilası gibi kontrol altına alınamadı.

Birkaç ay sonra Don Ricardo Aldaya ailesini Tibidabo Bulvarındaki eve taşıdı. Eve gelişlerinden iki hafta sonra çiftin en küçük çocukları Penélope dünyaya geldi. Bu durumu kutlamak amacıyla Aldaya evin ismini "Villa Penélope" olarak değiştirdi. Evin kendine özgü bir yapısı vardı ve yeni sahiplerinin baskısına karşı direnç gösterdi. Son dönemlerde geceleri duvarlardan gelen sesler ve gürültüler, evin çevresinde devriye gezen nöbetçiler gibi dolanan dondurucu hava akımları ve ani çürük kokuları hakkında şikâyetler gelmeye başlamıştı. Konak tüm gizemli şeylerin bir özeti gibiydi. En alt katta yeraltı kemerleriyle süslü, pek kullanılmayan iki katlı bir bodrum vardı. Üstteki kat, İsa'nın çarmıha gerilişini tasvir eden büyük ve renkli bir resmin olduğu küçük bir kiliseydi. Hizmetçilere göre, resimdeki şahıs daha çok Rasputin'e -dönemin çok ünlü karakterine-

benziyordu. Kütüphanedeki kitaplar sürekli olarak dağınık duruyordu ya da arkadan öne doğru durduğu yerde gizemli bir şekilde dönüyordu. Üçüncü katta, anlaşılmaz rutubet lekeleri yüzünden hiç kullanılmayan bir yatak odası bulunuyordu. Duvarlarda görünen bu lekeler ve bulanık insan yüzü şekilleri birkaç dakika içinde canlı bitkileri solduruyordu. Orada, her ne kadar kendilerini göremeseniz de her zaman sinek vızıltılarını duymanız mümkündü.

Aşçılar, şeker gibi başlıca besin maddelerinin sihirli bir şekilde kilerden kaybolduğuna, her yeni ay başlangıcında sütlerin kırmızı bir tona büründüğüne yemin ediyordu. Kimi zaman bazı odaların kapılarında ölü kuşlar ya da küçük kemirgen hayvanlar buluyorlardı. Diğer zamanlardaysa, dolaplarda ve çekmecelerde saklanan değerli eşyalarla elbise düğmeleri sırra kadem basıyordu. Bazen aylar sonra, bu kaybolan nesneler evin uzak bir köşesinde ya da bahçeye gömülmüş bir şekilde bulunuyordu. Ama genellikle bir daha hiç bulunamıyorlardı. Don Ricardo bu olayların eşek şakaları ve saçma şeyler olduğu düşüncesindeydi. Ona göre bir haftalık oruç ailesinin korkularını dindirmeye yeterli olacaktı. Filozofça kabullenemediği tek şey ise sevgili karısının mücevherlerinin çalınmasıydı. Hanımlarının mücevher kutusu kaybolduğunda değişik görevlerde olan beşten daha fazla sayıda hizmetçi hüngür hüngür ağlayıp masum olduklarına dair yemin etmelerine karşın işten kovuldu. Bu hareket herhangi bir gizemli söylentiye yol açmamak için yapılmıştı: asıl sebep Don Ricardo'nun gece yarısı genç hizmetçilerin yatak odalarına süzülerek evcilik oyunları oynama alışkanlığından dolayı, pişman olmasıydı. Bu alandaki ünü neredeyse serveti kadar kötü bir şekilde dile düşmüştü ve bu maceraların karşılığında, ardında kendi sendikalarını kurabilecek kadar çok gayri meşru çocuk bıraktığı söyleniyordu.

Gerçekte yalnızca mücevherler kaybolmamıştı. Zaman içinde aile yaşam sevincini tamamen kaybetmişti. Don Ricardo'nun karanlık oyunlarla elde ettiği evde, Aldaya ailesi hiçbir zaman mutlu olamadı. Bayan Aldaya o mülkü satarak şehirde bir eve ya da ailenin en büyüğü büyükbaba Simón için Puig i Cadafalch'a yaptırılan konağa taşınmak için kocasına defalarca yalvardı. Ricardo Aldaya her defasında bunu reddetti. Zamanının çoğunu seyahatlerde ya da ailenin fabrikalarında geçirdiği için evdeki hiçbir sorunu görmüyordu. Bir seferinde küçük Jorge konağın içinde sekiz saat kayboldu. Annesi ve hizmetçiler umutsuzca onu aradılar ama bulamadılar. Solgun ve şaşkın bir halde ortaya çıktığında, tüm gün boyunca kütüphanede olduğunu,

gizemli zenci bir kadının ortaya çıkarak ona eski fotoğraflar gösterdiğini ve erkeklerin işlediği günahların kefaretini ödemek için ailedeki tüm kadınların o evde öleceğini söylediğini açıkladı. Gizemli kadın küçük Jorge ve annesinin öleceği tarihi bile söylemişti: 12 Nisan 1921. Söylemeye gerek yok, zenci kadın hiçbir zaman bulunamadı, ama yıllar sonra 12 Nisan 1921'de günün ilk ışıklarıyla Bayan Aldaya'nın cansız bedeni yatakta bulundu. Tüm mücevherleri kaybolmuştu. Avludaki havuz boşaltıldığında hizmetçi çocuklardan biri onları dipteki çamur tabakasının içinde, kızı Penélope'nin oyuncak bebeğinin yanında buldu.

Bir hafta sonra Don Ricardo Aldaya evden kurtulmaya karar verdi. O zamana dek finansal imparatorluğu can çekişmeye başlamıştı ve bazı kimseler tüm bunlara o evin neden olduğunu ima ediyordu. Oraya sahip olan herkesin başına bir kötülük gelmişti. Konuya daha temkinli yaklaşan diğerleri ise, Aldaya'nın değişen piyasa koşullarını hiçbir zaman anlamadığını ve hayatı boyunca, büyükbaba Simón'un kurduğu güçlü şirketleri batırmaktan başka bir işe yaramadığını iddia ediyorlardı. Aldaya, Barcelona'dan ayrılarak, tekstil atölyelerinin hâlâ sorunsuzca çalıştığı Arjantin'e gideceğini bildirdi. Çoğunluk onun başarısızlıktan ve utancından kaçtığına inanıyordu.

1922 yılında Sis Meleği oldukça düşük bir fiyatla satışa çıkarıldı. Kötü şöhretine karşın bölgenin gün geçtikçe artan saygınlığından dolayı, ilk günlerde büyük bir talep patlaması yaşandı, ama evi gezen hiçbir potansiyel alıcı fiyat vermeye yanaşmadı. 1923'te konak tamamen kapandı. Tapu senedi Aldaya'nın alacaklılar listesinin üst sırasında bulunan bir gayrimenkul şirketine geçti, böylece ev satılması ya da yıkılması için tanzim edilebilir konuma geldi. Konak yıllarca satılık olarak kaldı, ama şirket ona bir alıcı bulamadı. Adı geçen kuruluş, Botell ve Llofré A.Ş. 1939'da iflas etti ve şirketin iki ortağı bilinmeyen nedenlerden dolayı hapse girdi. Talihsiz bir kaza sonucu 1940'da her iki ortağın da San Viçens Hapishanesinde ölmesiyle ev bir fınans grubu tarafından satın alındı. Şirketin ortakları üç general ve bir İsviçreli bankerden oluşuyordu. Bu kuruluşun icra kurulu müdürü Bea'yle Tomás'm babası Sinyor Aquilar oldu. Sinyor Aquilar'in satış elemanlarının tüm çabalarına karşın ev elden çıkarılamadı. Zaten oldukça düşük olan fiyatın yanına yaklaşacak bir alıcı bile bulunamadı. On yıldan daha fazla bir zaman süresince binaya hiç kimse gelmedi.

"Bugüne kadar," dedi Bea sessizce, bir süre duraksadı. "Sana bu yeri göstermek istedim, anlıyor musun? Sana bir sürpriz yapmak istedim. Kendi kendime seni buraya getirmem gerektiğini, çünkü bunun senin öykünün, Penélope ve Carax'ın öyküsünün bir parçası olduğunu söyledim. Anahtarı babamın ofisinden ödünç aldım. Bizim burda olduğumuzu kimse bilmiyor. Bu bizim sırrımız. Bunu seninle paylaşmak istedim ve kendi kendime gelip gelmeyeceğini soruyordum."

"Geleceğimi biliyordun."

Gülümseyerek başını salladı. "Şansa inanmıyorum. Daha derine inecek olursam, her ne kadar biz anlamasak da, her şeyin özel bir amacı vardır. Aynı senin Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı'nda Julián Carax'ın romanını bulman ya da şu an burda, Aldayalara ait bu evde bulunmamız gibi. Bu kavrayamadığımız bir şeyin, bize ait bir şeyin tüm parçaları."

O konuşurken, elim Bea'nın ayak bileğinde acemice geziniyordu, daha sonra dizkapağına doğru sessizce ilerledi. Bea bunu, sanki bir böceğin ayağından yukarı doğru tırmanmasını izliyormuş gibi seyrediyordu. Kendi kendime böyle bir durumda Fermin'in ne yapacağını sordum. Onun bilgece sözleri, en çok ihtiyaç duyduğum zaman nerelerdeydi?

"Tomás, senin şimdiye kadar hiç kız arkadaşının olmadığını söylüyor," dedi Bea, sanki bana açıklama yapıyordu.

Elimi çektim ve yenilgiyle başımı öne eğdim. Bea'nin gülümsediğini düşünüyordum, ama bunu kontrol etmemeyi yeğledim.

"Onun çok sessiz olduğunu düşünürken meğer kardeşin koca ağızlı biri olmuş. Haber spikeri benim hakkımda başka neler söylüyor."

"Senin yıllarca kendinden büyük bir kadına âşık olduğunu ve bu deneyim sonucunda kalbimin incindiğini söylüyor."

"İncinen yalnızca bir dudağım ve gururum."

"Tomás, o zamandan beri hiçbir kızla çıkmadığını, çünkü hepsini o kadınla karşılaştırdığını söylüyor."

Hey gidi dostum Tomás ve gizli darbeleri. "Onun ismi Clara," diye onayladım.

"Biliyorum. Clara Barceló."

"Onu tanıyor musun?"

"Clara Barceló gibi birini herkes tanır. İsmi onun en az bilinen yanı."

Ateşin çıtırtısını izleyerek bir süreliğine sessizliğe büründüm.

"Senden ayrıldıktan sonra Pablo'ya bir mektup yazdım," dedi, Bea.

Zorlukla yutkundum. "Teğmen erkek arkadaşına mı? Ne için?"

Bea bluzundan bir zarf çıkararak bana gösterdi. Zarf kapalıydı ve üstü mühürlenmişti.

"Mektupta ona mümkünse aylık izninde bir an önce evlenmek istediğimi ve Barcelona'dan sonsuza dek uzaklaşmayı istediğimi söyledim."

Neredeyse titreyerek onun koyu karanlık gözleriyle yüzleştim.

"Niçin bunu bana anlatıyorsun?"

"Çünkü, senden bunu göndermemi ya da göndermememi söylemeni istiyorum. Bunun için bugün senden buraya gelmeni istedim, Daniel."

Elinde bir oyun kartı gibi çevirdiği zarfı inceledim.

"Bana bak," dedi, Bea.

Gözlerimi kaldırdığımda bakışlarıyla karşılaştım. Ne yanıt vereceğimi bilmiyordum. Bea bakışlarını yere indirip galerinin sonuna doğru yürüdü. Bir kapı evin iç avlusuna bakan mermer parmaklıklara açılıyordu. Bea'nin yağmurda solgunlaşan siluetini seyrettim. Arkasından giderek onu durdurdum, zarfı elinden kaptım. Yağmur damlaları yüzüne çarpıyor, gözyaşlarını ve kızgınlığını süpürüyordu. Onu tekrar konağa, ateşin sıcaklığına geri soktum. Benimle göz göze gelmeye sakınıyordu. Zarfı alıp alevlerin içine attım. Mektubun korların arasında dağılışını, sayfalarının birer birer mavi bir duman bulutuna dönüşmesini seyrettik. Bea gözlerinde yaşlarla yanıma oturdu. Onu kucaklayarak soluğunu boğazımda hissettim.

"Beni bırakma," diye mırıldandı.

Tanıdığım en geniş adam Fermín Romero de Torres bir keresinde bana, hayatta bir kadını ilk kez soymayla karşılaştırılabilecek bir duygunun olmadığım söylemişti. Tüm bu bilgece sözler yalan söylemiyordu kuşkusuz, ama tamamen gerçeği de söylemiyordu. İnsanüstü bir meydan okumayla her düğmeyi, her fermuvarı çözen ellerin bu tuhaf titremesi hakkında bir şey söylememişti Fermín. Ya da dudakların ilk buluşmasındaki tenin solgun ve ürkek cazibesini veya tenin her gözeneğinden şavkıyan, donuk ve titrek bir ışığa benzeyen o düşsel görüntüyü hiç anlatmamıştı. Bunların hiçbirine değinmedi, çünkü mucizenin yalnızca bir kez gerçekleştiğini, gerçekleştiği zaman da, gizemli bir dilde konuştuğunu, açıklaması halinde sonsuza dek tekrar kaybolacağını biliyordu. Yağmurun sesi tüm dünyayı sularıyla sürüklerken, Tibidabo Bulvarındaki o derme çatma evde Bea'yla geçirdiğim o ilk akşamüstünü geri getirmeyi binlerce kez istedim. Alevlerin ısısından çalarak kurtarabildiğim yalnızca tek görüntüden oluşan bir anıya geri dönerek kendimi o anın içine bırakmayı binlerce kez düşledim: Bea'nin yarı aralık gözleriyle ateşin yanına uzanmış çıplak, parıldayan görüntüsü o

günden sonra peşimi bırakmadı. Üzerine uzanıp parmaklarımın ucuyla karnına dokundum. Bea gözkapaklarını indirerek gülümsedi. Kendinden emin ve güçlüydü.

"Ne istiyorsan yapabilirsin," diye fısıldadı.

On yedi yaşındaydı ve tüm yaşamı önünde parlıyordu.

29

Konaktan ayrıldığımızda karanlık bizi koyu gölgesiyle sarmalamıştı. Fırtına uzaklaşmaya başlamış, soğuk yağmurun yankısı güç bela duyuluyordu. Anahtarı Bea’ye geri vermek istedim, ama gözleri onu benim saklamamı istediğini söyledi. Bir taksi ya da bir otobüs bulma umuduyla Paseo de San Gervasio’dan aşağı doğru indik. El ele tutuşarak ve birbirimizle göz göze gelmekten sakınarak sessizce yürüdük.

"Salı gününe kadar seni bir daha görme olanağım olmayacak," dedi, Bea. Ürkek bir sesle, sanki benim onu görme isteğimden bir anlık oir şüphe duymuştu.

"Seni burda bekliyor olacağım," dedim.

Bea’yle tüm buluşmalarımın bu derme çatma eski evin duvarları arasında gerçekleşeceğini, şehrin geri kalanının bizi ilgilendirmeyeceğini kabul ettim. Yürümeye devam ettikçe dokunuşlarındaki pekliğin azalmaya başladığını, attığımız her adımla sıcaklığının ve gücünün zayıfladığını fark ettim. Ana caddeye vardığımızda, sokakların neredeyse bir çöl gibi ıssızlaştığını gördük.

"Burda hiçbir şey bulamayız," dedi, Bea. "Balmes boyunca yola devam etmemiz daha iyi olur."

Çiseleyen yağmurdan korunmak amacıyla ağaçların altında yürüyerek hızlı bir şekilde Balmes Sokağı’na doğru yola çıktık. Bea’nin neredeyse beni sürüklercesine her adımda daha da hızlandığını fark ettim. Bir an elini bıraksam Bea’nin koşmaya başlayacağmı düşündüm. Dokunuşları ve tadıyla sevinçten çılgına dönmüş, hâlâ esrik olan düş gücüm onu bir bankta kıstırarak dudaklarına yapışma ve benim dışımdaki herkesi gülmekten kıracak tahmini mümkün saçma sapan bir şeyi ona ezbere okuma isteğiyle yanıp tutuşuyordu. Ama Bea kendini tekrar geri çekip imgelemimde kurduğum bir dünyayı soldurdu.

"Sorun nedir?" diye mırıldandım.

Yalnızlık ve korkuyla dolu kırık bir gülümseme bahşetti. Daha sonra onun gözlerinin içinde kendimi gördüm: bir saat içinde tüm dünyayı fethettiğini sanan, ama aynı anda onu tekrar yitirebileceğinin farkında bile olmayan saf bir çocuk. Bir yanıt beklemeden yürümeye devam ettim. En sonunda ikimiz de rüyalardan uyandık. Az sonra trafiğin gürültüsünü

duymaya başladık. Trafik ışıkları ve sokak lambalarının ısısıyla gökyüzü tutuşmuş gibi görünüyordu. Bu görüntüler bana görünmez duvarları anımsattı.

"Burda ayrılsak iyi olur," dedi Bea, elini elimden çekerek.

Taksi sırasından gelen ışıklar bir ateşböceği alayı gibi köşeden seçilebiliyordu.

"Nasıl istersen."

Bea, bana doğru eğilerek yanağımdan öptü. Saçları hâlâ balmumu kokuyordu.

"Bea," diye başladım, neredeyse duyulmayacak bir sesle. "Seni seviyorum..."

Başını iki yana salladı, ama bir şey söylemedi. Bunun yerine sanki sözcüklerim onu yaralıyormuş gibi eliyle dudaklarımı kapadı.

"Salı günü saat altıda, tamam mı?" diye sordu.

Tekrar başımla onayladım. Benden ayrılarak neredeyse bir yabancı gibi taksiye binişini izledim. Bir hakem edasıyla bu sahneyi seyreden şoförlerden biri merak içinde beni inceliyordu.

"Ne diyorsun? Eve doğru yola çıkalım mı, şef?"

Düşünmeden taksiye atladım. Taksi şoförü gözleriyle aynadan beni kontrol etti. İki ışık noktasının koyu bir karanlıkta yitmesi gibi. Bea'yi götüren arabanın görüntüsünü kaybettim.

Günün ilk ışıkları grinin yüzlerce iç sıkıcı tonuyla yatak odamın penceresine çarpıncaya dek bütün gece uyuyamadım. Fermín kilise meydanından cama, teneke sesli bir çakıltaşı fırlatarak beni uyandırdı. Bulabildiğim ilk şeyi üstüme geçirerek kapıyı açmak için aşağıya doğru koşturdum. Fermín sabahçı kuşların çekilmez canlılığıyla doluydu. Dükkânın kepenklerini kaldırarak açıktır tabelasını astık.

"Gözlerinin altındaki şu halkalara bir bak, Daniel. Bir apartmanın zemini kadar büyükler. Baykuşun sokak kedisini denize götürdüğünü kabul edebilir miyiz?"

Arka odaya giderek mavi önlüğümü üstüme geçirdim, Fermín'e de kendisininkini uzattım, daha doğrusu kızgın bir biçimde önlüğü ona fırlattım. Fermín kurnaz bir gülümsemeyle onu havada kaptı.

"Baykuşun suda boğuldu. Nokta. Mutlu musun?" diye tersledim.

"Tuhaf bir benzetme. Verlaine'ın tozunu mu atıyorsun, delikanlı?"

"Pazartesi sabahlarının sıkıcılığına saplanıp kaldım. Sana ne dememi bekliyorsun?"

"Bunu sana bırakıyorum. *Estocadas* numarasına ya da senin vicdanına."

"Hiç havamda değilim Fermín."

"Ah gençlik, ahmaklıklar dönemi! Pekâlâ beni kışkırtma o zaman. Dostun Julián Carax hakkındaki araştırmamızı ilgilendiren yeni haberlerim var."

"Kulağım sende."

Bir kaşını kaldırarak perdelenmiş öfkeli bakışıyla bana baktı.

"Şey, olay dün gerçekleşti. Sırtındaki, tam yerine kondurulmuş tatlı bir çift çürük hariç Bernarda'yı eve sağ salim bıraktıktan sonra, bir uykusuzluk nöbetine yakalandım -akşamın erotik görüntülerinden dolayı- bu da bana, Barcelona'nın yeraltı dünyasının bilgi merkezlerinden birine, "Soğuk Diken" ismiyle tanınan Eliodoro Salfumán Tavernası'na gitmek için bir bahane oldu. Raval semtinin gururu, Sant Jeroni Sokağı'ndaki bu kuruluş oldukça renkli bir yer olmasına rağmen geri kalmış bir bölgeye yapılmış."

"Tanrı aşkına, sadede gel Fermín."

"Geliyorum. Gerçek şu ki, vaktiyle oranın daimi topluluklarından bir kısmına kendimi sevdirmiştim. Yani orda, eski sorunlu günlerimden kalma yakın dostlarım var. Senin Mata Hari Nuria Monfort'un kocası şu Miquel Moliner hakkında yani bölge hapishanesindeki tahmini bir mahkûm hakkında araştırma yapmaya başladım."

"Tahmini?"

"T'si büyük harfle olsun. Tüm bu cümbüş arasında dudak ve dil sürçmesi hiç yok, ne dediğimi anlıyor musun? Konu hapishane nüfusunun sayımına gelince, benim muhbirim "Soğuk Diken"in tahminleri mahkemelerdeki kâtiplerden daha adildir. Daniel, sevgili dostum, sana garanti edebilirim ki, son on yıl boyunca Barcelona'daki hapishanelerin hiçbirinde Miquel Moliner isimli bir mahkûmdan, bir ziyaretçiden ya da herhangi bir canlıdan bahsedildiğini kimse duymamış."

"Belki de başka bir hapishanede kalıyordur"

"Evet. Alcatraz, Sing Sing ya da Bastille'de olabilir. Daniel o kadın sana yalan söyledi dostum."

"Öyle olduğunu sanıyorum."

"Sanma; kabul et."

"Ne olacak şimdi? Miquel Moliner bir çıkmaz sokak."

"Ya da bu Nuria çok kurnaz."

"Ne öneriyorsun?"

"Şimdi başka sokaklarda araştırma yapmamız gerekiyor. Dün sabah rahibin bize yutturduğu öyküdeki iyi huylu dadıyı ziyaret etmek fena fikir değil."

Bana mürebbiyenin de kaybolduğunu söyleme sakın.

"Hayır, ama bence küçük ayrıntılar peşinde koşmayı bırakıp sadaka toplar gibi kapı kapı dolaşmanın vakti geldi. İşin bu kısmında senin arka kapıdan girmen gerekiyor. Benimle birlikte misin?"

"Senin üstünde durduğun her konuya saygı duyduğumu biliyorsun."

"Peki o zaman, sunak çocuğu kostümünün tozunu almaya başla. Bugün öğleden sonra dükkânı kapar kapamaz Santa Lucía Huzurevi’ndeki yaşlı kadına cömert bir ziyaret yapacağız. Şimdi, söyle bakalım, genç kısrakla dünkü randevun nasıl geçti? Sakın benden sır saklama. Eğer bir şeyler saklarsan ölümcül sivilceler çıkarabilirsin."

Yenilgiyle iç geçirerek kabullenip itirafta bulundum. Öykümün sonunda kuş beyinli bir okul çocuğunun kuruntularını dinledikten sonra, Fermín içten bir davranışla bana sarılarak beni şaşırttı.

Sırtımı hafifçe sıvazlayarak, "Sen âşıksın," diye mırıldandı, duygu yüklüydü. "Zavallı çocuk."

O öğleden sonra tam kapanma zamanında dükkândan ayrıldık. Bu hareketin karşılığında, tüm bu gidiş gelişlerle karanlık işler çevirdiğimizi düşünmeye başlayan babamdan çelik gibi sert bir bakış kazandık. Fermín birkaç iş görüşmesi hakkında abuk subuk şeyler mırıldandı ve hızla ortadan kaybolduk. Kendi kendime tüm bu kargaşanın en azından bir kısmını babama açıklamak zorunda olduğumu söyledim, tam olarak hangi kısım olduğu ise farklı bir sorundu.

*

Yolda giderken Tanrı vergisi bir yetenekle Fermín, bana nereye gittiğimiz konusunda kısa bir bilgi verdi. Santa Lucia Huzurevi. Mancada Sokağı’ndaki eski bir konağın yıkıntıları arasına inşa edilmiş kötü şöhretli bir kuruluştu. O yerin etrafında dönen dedikodularda, oranın çok kötü sağlık koşullarıyla morg ile Araf arasında bir yer olduğu söyleniyordu. Huzurevinin öyküsü en düşük yorumuyla tuhaftı. On birinci yüzyıldan bu yana konak birçok zengin aileye bir ev, bir hapishane, zenginlerle düşüp kalkan fahişelere bir salon, yasaklanmış el yazması kitaplar için bir kütüphane, bir kışla, bir heykeltıraş atölyesi, vebalı hastalar için bir sanatoryum ve bir manastır olarak kullanılmıştı. On dokuzuncu yüzyılın ortalarinda hemen hemen dökülmeye başlayınca konak, kendini Parma

Dükü Laszlo de Vicherny ve Bourbonların özel simyacısı olarak tanıtan gösterişli bir menajerin sirk gösterileriyle diğer gaddarlıklarının sergilendiği bir müzeye dönüştürüldü. Daha sonra bu menajerin gerçek adının Baltasar-Deulofeu i Carrallot olduğu ortaya çıktı. Domuz kurusu bir işadamıyla sosyeteye yeni düşmüş bir genç kızın piçiydi. Dolandırıcı bir artist ve profesyonel bir jigolo olarak nam salmıştı.

Bu adam, Ispanya'nın en geniş insan cenini koleksiyonuna sahip olmakla övünüyordu. Biçimsizliğin değişik evrelerindeki bu ceninler mumya sıvılarıyla dolu kavanozlarda korunuyordu. Ayrıca cenin koleksiyonu kadar olmasa da bir diğer övünç kaynağı, Amerika ve Avrupa'nın en üstün emniyet müdürlüklerince çıkarılmış arama emirlerinden oluşan bir koleksiyondu. "Tenebrarium'daki" (Deulofeu konağa da bu ismi vermişti) seanslar halinde düzenlenen eğlence programları arasında; sihirbazlık gösterileri, dövüşler (horoz, sıçan, köpek, iriyarı kadınlar, embesiller ve bunların çeşitli bileşimleri arasında), bahis oyunları, ulusal folklor gösterileri, kukla şovları ve egzotik olan sözlerin sergilendiği oyunlar vardı. Burası ayrıca hastalıklı ve çılgınca hevesleri olan insanlar için bir genelev, bir gazino, yasal bir mali müşavirlik bürosu ve aşk iksirlerinin üretildiği bir atölye olarak kullanılıyordu. Noel'de hiçbir masraftan kaçınmadan Isa'nın doğuşunun tasvir edildiği bir oyun sergileniyor ve bu piyeslerde konaktaki kadrolu fahişelerin tamamı rol alıyordu. Konağın ünü kentin en uzak köşelerine dek ulaşmıştı.

Deulofeu'nun bir hafta içinde, kentin askeri valisinin kızını, karısını ve kayınvalidesini ayartarak onlarla yattığı ortaya çıkana dek, Tenebrarium'un dillere destan şaşaası on beş yıl sürdü. Konağın ve sahibinin üstüne iğrenç bir rezalet çökmüştü. Deulofeu başka bir kimliğe bürünerek şehirden kaçmayı başarmadan Santa María semtinin arka sokaklarında maskeli bir grup tarafından yakalanarak asılmak ve ateşe verilmek üzere Ciudadela Parkı'na götürüldü. Daha sonra cesedi, bölgede başıboş dolaşan vahşi köpeklere yem olarak atıldı. Yirmi yıllık bir ihmalden sonra, ki bu süre içinde kimse uğursuz Laszlo'nun iğrenç koleksiyonlarına dokunmaya yanaşmadı, Tenebrarium rahibelerin gözetimi altmda kiralık bir yer olarak kullanılmaya başlandı.

"Şimdi burası Son Çile Rahibelerimin ya da buna benzer marazi bir kuruluşun gözetiminde," dedi, Fermín. "Sorun onlarca konağın gizliliği (vicdan azabı diyebilirim) saplantı halini almış olması. Yani oraya girebilmenin bir yolunu bulmamız gerek."

Son dönemlerde Santa Lucía Huzurevi’nin işgal güçleri orayı ölmek üzere olan, terk edilmiş, delirmiş ya da Barcelona’nın yoksul kesimlerinden topladıkları yardıma muhtaç insanlarla doldurmuştu. Yeni misafirler için bir şans olarak, oraya alınmalarından kısa bir süre sonra çoğu ölmüştü; kurumun sağlık şartlarının kötülüğünden ya da şirketin uzun süre yaşamalarını istememesinden Fermin’e göre Ölen kişi şafaktan kısa bir süre önce yoksullar mezarlığına doğru son yolculuğuna kaynağı belirsiz şarküteri malzemeleri ve paketlenmiş et taşıyan bir şirket tarafından huzurevine bağışlanan kapalı bir kamyonla gönderiliyordu... Daha sonra bu şirketin adı sık sık ciddi skandallara karışacaktı.

"Bunların hepsini sen uyduruyorsun," diye karşı çıktım. Fermín’in öyküsündeki dehşet ayrıntılarından bunalmıştım.

"Benim yaratıcılığım bile bu kadar ileri gidemez, Daniel. Bekle ve gör. Yapıyı, şanssız bir olay yüzünden yaklaşık olarak on yıl önce ziyaret etmiştim. Bana kalırsa sanki o yerin iç dekorasyonu dostun Julián Carax tarafından düzenlenmiş. Kokuyu bastırmak için yanımızda defne yaprakları getirmediğimize yazık oldu. Ama eğer içeri girmeyi becerebilirsek zaten yeterince sorunumuz olacak."

Beklentilerim böyle anlatımlarla şekillenerek Moneado Sokağı’na doğru ilerledik. Günün o saatinde bile sokak karanlıktı. Loş geçitlerdeki eski evler yeni yeni depolara ve atölyelere dönüştürülmüştü. Santa María del Mar Bazilikasından gelen çan seslerinin ezgisi ayak seslerimizin yankısıyla birbirine karışıyordu. Az sonra, soğuk bir kış esintisiyle insanın içine işleyen keskin bir koku yayılmaya başladı.

"Bu koku da ne böyle?"

"Geldik," diye bildirdi, Fermín.

30

Ağaç kaplaması çürümüş giriş kapısından geçerek, ağzı açık insan ve melek heykellerinin üstünde titrek ışıklarıyla yanan gaz lambalarının çevrelediği bir bahçeye girdik. Heykellerin yüz kısımlarındaki eski taşlar yer yer dökülmüştü. Ana giriş kapısından huzurevine kadar olan yol boyunca, ışıkların oluşturduğu dikdörtgen şeklin sonunda bir merdiven ilk kata doğru açılıyordu. Bu açıklıktan görülen gaz lambalarının ışığı içeriden yayılan pis ve zehirli havaya koyu sarı renkte bir ton veriyordu. Sivri köşeli, yırtıcı bir figür kapının gölgesinden soğuk bir bakışla bizi inceliyordu. Gözleri zihinsel yapısıyla aynı renkti. Elindeki tahta kovadan berbat ve anlaşılmaz kokulu bir buhar yükseliyordu.

"Selam Sana Günahtan Arındırılmış Kutsal Meryem Ana," diye Fermín coşkuyla bağırdı.

"Tabut nerde?" diye karşılık verdi, yukardaki ciddi ve buyurgan ses.

"Tabut mu?" diye bir ağızdan yanıtladık.

"Cenaze işlerinden gelmiyor musunuz?" diye sordu rahibe, bıkkın bir ses tonuyla.

Bunun bizim varlığımızla ilgili bir yorum mu, yoksa gerçek bir soru mu olduğunu merak ettim. Bunu Tann'nın bahşettiği bir fırsat olarak gören Fermín'in yüzü aydınlandı.

"Tabut arabada. Öncelikle müşteriyi incelemek isteriz. Yalnızca teknik bir ayrıntı olarak."

Midemin bulantısını zorlukla zapt ettim.

"Sinyor Collbató'nun kendisinin geleceğini düşünmüştüm," dedi rahibe.

"Sinyor Collbató affınıza sığınıyor, ama son anda daha karmaşık bir defin işlemi çıktı. Güçlü bir sirk adamı."

"Defin işleri bürosunda Sinyor Collbató ile birlikte mi çalışıyorsunuz?"

"Biz onun sağ ve sol kollarıyız. Ben Wilfred Hairy hizmetinizdeyim efendim. Bu yanımdaki, yardımcım ve öğrencim Sansón Carrasco."

"Tanıştığımıza memnun oldum," diye toparladım.

Rahibe bize kısa bir bakış atarak başını salladı. Gözleri, bir çift duygusuz bostan korkuluğu gibi parlıyordu.

"Santa Lucia'ya hoş geldiniz. Ben Rahibe Hortensia, sizi çağıran kişi. Beni izleyin."

Rahibe Hortensia'yı, kokusu bana metro tünellerini hatırlatan mağara gibi bir koridor boyunca tek sözcük konuşmaksızın takip ettik. Yol boyunca koridorun yan taraflarındaki kapısız çerçevelerden, mumlarla aydınlanan salonlardaki sıra sıra yatakların havada kefen gibi sallanan cibinlikleriyle, duvara doğru yığıldığı görülebiliyordu. İnleme sesleri bize kadar geliyordu ve tüllerin içindeki insan şekillerini seçebiliyordum.

"Bu taraftan," diye işaret etti. Rahibe Hortensia, birkaç metre önümüzden yürüyordu.

Fermín'in tarif ettiği Tenebrarium'dan hiçbir farkım göremediğim geniş bir mahzene girdik. İlk başta balmumu figürlerden oluşan bir koleksiyon görünümü veren nesnelerin görülmesini karanlık güçleştiriyordu. Mum ışığındaki madeni paralar gibi parlayan ölü ve cam gözleriyle köşelerde oturuyorlardı ya da oraya terk edilmişlerdi. Onların eski müzeden kalan oyuncaklar olabileceğini düşündüm. Daha sonra oldukça yavaş, neredeyse gizlice hareket ettiklerini fark ettim. Yaşlarını ya da cinsiyetlerini söylemek olanaksızdı. Üzerlerini kaplayan paçavralar kül rengindeydi.

"Sinyor Collbató hiçbir şeye dokunmamamızı ya da temizlemememizi söyledi," dedi Rahibe Hortensia, özür diler gibi bakıyordu. "Biz de zavallı şeyi şurdaki kutulardan birine koyduk, çünkü ondan sıvılar gelmeye başlamıştı."

"Doğru olanı yapmışsınız. Çok tedbirli olmayabilirdiniz," diye kabullendi, Fermín.

Ona umutsuz bir bakış attım. Sakin bir şekilde başını sallıyordu. Onu bu haliyle bırakıp gitmem gerektiğini işaret ediyordu. Rahibe Hortensia bizi dar bir geçitin sonuna, havalandırması ve aydınlatması olmayan hücre gibi bir yere götürdü. Duvarlara asılmış gaz lambalarından birini alarak bize uzattı.

"İşiniz uzun sürecek mi? Çok meşgulüm de."

"Bizi merak etmeyin. Siz kendi işlerinizle ilgilenebilirsiniz. Biz onu götürürüz."

"Peki. Bir şeye ihtiyacınız olursa, bodrum katındaki yatalak koğuşunda olacağım. Sizin için çok önemli değilse onu arka kapıdan götürün. Diğerleri bunu görmesin. Bu, hastaların morali için hiç iyi olmaz."

"Sizi çok iyi anlıyoruz," dedim tereddütlü bir sesle.

Rahibe Hortensia kuşkulu bir merakla bana bir süre dik dik baktı. Onu daha yakından görünce, neredeyse ihtiyar bir kadın gibi yaşının oldukça ilerlemiş olduğunu fark ettim. Huzurevinin müşterileriyle arasında yalnızca birkaç yıl vardı.

"Dinle, yardımcın bu tarz bir iş için biraz genç değil mi?” diye sordu.

"Yaşamın gerçekleri yaş tanımıyor hemşire," dedi, Fermín.

Rahibe, onu başıyla onaylayarak bana tatlı tatlı gülümsedi. O bakışta bir kuşku değil, yalnızca keder vardı.

"Öyle olsa da," diye mırıldandı.

Gölgesini bir gelin duvağı gibi peşinde sürükleyerek elindeki kovasıyla gölgelerin içinde gözden kayboldu. Fermín, beni hücrenin içine çekti. Orası sıkıntılı, klastrofobik bir odaydı. Duvarları rutubetten terlemiş bir mağaraya benziyordu. Uçları kancalı zincirler tavandan sarkıyordu ve bir kanalizasyon ızgarası zemindeki çatlağı iyice açmıştı. Odanın ortasında gri renkli mermer bir masanın üstünde teknik bir paketlemeyle hazırlanmış tahta bir sandık duruyordu. Fermín elindeki lambayı yukarı kaldırınca, saman yığınları arasında bir düşkünün cesedini gördük. Parşömen derisine benzeyen yüz hatları anlaşılmaz bir biçimde keskin ve donmuş bir haldeydi. Şişmiş derisi morarmıştı. Gözleri açıktı; kırılmış yumurta kabuğu gibi beyazdı.

Görüntü midemi bulandırdı, bakışlarımı uzaklaştırdım.

"Haydi, çalışmaya başlayalım," diye buyurdu, Fermín.

"Sen deli misin?"

"Yakalanmadan önce Jacinta denilen bu kadını bulmamız gerektiğini kastediyorum."

"Nasıl?"

"Nasıl olacağını sanıyorsun? Tabii ki sorarak-"

Rahibe Hortensia’nın ortadan tamamen kaybolduğuna emin olmak için koridora bir göz attık. Daha sonra az önce geçtiğimiz salona doğru telaşla koşuşturduk. Perişan haldeki insanlar merakla korku arasında, bir bakıma da açgözlü olarak sınıflandırılabilecek bakışlarla hâlâ bizi inceliyorlardı.

"Dikkat et, bunlardan bir kısmı eğer bunun onları biraz gençleştireceğini düşünürse hiç düşünmeden kanını emerler," dedi, Fermín. "Yaşlılık hepsini kuzu gibi uysal bakışlı yapmış, ama burda dışardaki kadar ya da daha fazla sayıda orospu çocuğu olduğuna eminim. Çünkü bunlar kendilerinden başka yakınlarındaki herkesi gömmüş kişiler. Onlar için

üzülmene gerek yok. Haydi gel şu köşedekilerden başlayalım... Yeterince zararsız görünüyorlar."

Bu sözcükler beni görev için cesaretlendirmeye yönelikse tamamen başarısız olduğunu söyleyebilirim. Köşede toplanmış insan grubuna bakarak gülümsedim. Onların varlığının evrendeki ahlaki çöküntünün ve ihtiyaç duyulmayan parçaları yok eden mekanik vahşetin tanığı olduğunu düşündüm. Fermín, benim bu derin düşüncelerimi okumuş görünüyordu, temkinli bir şekilde başıyla beni onayladı.

"Tabiat Ana orospuların en rezilidir. Bu üzücü bir gerçek," dedi. "Haydi, cesur ol."

Jacinta Coronado'nun nerelerde olduğu hakkındaki ilk araştırma sonuçlarım, boş bakışlar, inlemeler, geğirmeler ve saçma sözler oldu. On beş dakika sonra paydos ederek Fermín'in benden daha şanslı olup olmadığını anlamak için ona katıldım. Onun hayal kırıklığı hepsinden daha ciddiydi.

"Bu bok çukurunda Jacinta Coronado'yu nasıl bulacağız?"

"Bilmiyorum. Burası bir aptallar kazanı. Sugus şekeri hilesini denedim, ama onlara sanki bir fitil gibi bakıyorlardı.

"Rahibe Hortensia'ya sorsak ne olur? Ona gerçeği anlatıp yardım etmesini isteriz."

"Gerçeği söylemek bizim son çaremiz olmalı Daniel. Bir rahibeyle birlikte olsan dahi bu değişmez. Önce tüm gücümüzü kullanalım. Şurdaki küçük gruba bir bak. Oldukça neşeli görünüyorlar. Birbirlerine aşırı derecede bağlı olduklarına eminim. Gidip onları bir sorguya çekelim."

"Ne yapmayı planlıyorsun?"

"Penguenin geri dönüşü için nöbet bekleyeceğim. Sen işine devam et."

Ufak bir başarı ya da başarısızlık beklentisiyle odanın diğer köşesinde bulunan hasta grubunun yanına gittim.

"İyi akşamlar," dedim. Selamlama şeklim oldukça saçma görünse de orası her zaman gece görünümündeydi. "Sinyora Jacinta Coronado'yu arıyorum. Co-ro-na-do. İçinizde onu tanıyan ya da bana onun nerde olduğunu söyleyebilecek biri var mı?"

Açgözlülükten bayağlaşmış dört surat karşıma çıktı. Burada bir şey var diye düşündüm. Belki hepsi aklını yitirmemişti.

"Jacinta Coronado?" diye ısrar ettim.

Dört hasta kendi aralarında bakışarak birbirlerine başlarını salladılar. İçlerinden biri, vücudunda tek bir kıl olmayan göbekli bir adam liderleri

gibi görünüyordu. Onun bu görünümü ve tavırları bende, Roma ayaklarının dibinde çatır çatır yanarken arpını çalmaya devam eden mutlu bir Nerón görüntüsü uyandırdı. Heybetli bir mimikle Nerón figürü bana neşeyle gülümsedi. Ben de ona umutla karşılık verdim.

Bana kaş göz işareti yapan adam, sanki kulağıma bir şeyler fısıldamak istiyormuş gibi yanıma yaklaştı. Bir ara duraksadım, daha sonra ona doğru eğildim.

Kulağımı hastanın dudaklarına kadar yaklaştırdım... O kadar yakındı ki, pis kokulu, sıcak nefesini tenimde hissedebiliyordum. "Sinyora Jacinta Coronado'yu nerde bulabileceğimi bana söyleyebilir misiniz?" diye son kez sordum. Beni ısırmasından korkuyordum. Karşılık olarak yüksek sesli bir yellenme geldi. Arkadaşları kahkahalar içinde neşeyle onu alkışlamaya başladı. Birkaç adım geri çekildim, ama artık çok geçti: Çıkardığı gazın kokusu bana ulaşmıştı bile. Tam da o anda peygamber sakallı, seyrek saçlı ve bakışları ateş saçan, kambur yaşlı bir adamın yanıma yaklaştığını fark ettim. Bir bastona dayanmıştı ve diğerlerine tiksintiyle bakıyordu.

"Boşa zaman harcıyorsun delikanlı. Juanito yalnızca nasıl yellenildiğini bilir, diğerleri de yalnızca buna gülerek koklamayı becerebilir. Gördüğün gibi buranın sosyal yapısı dış dünyadakinden çok da farklı değil."

Yaşlı filozof ciddi bir ses tonuyla ve mükemmel bir diksiyonla konuşuyordu. Aşağıdan yukarı doğru sanki ölçümü alıyormuş gibi beni süzdü.

"Jacinta'yı mı arıyorsun?"

Böylesi bir korku batağında zeki bir canlının varlığına şaşırmış bir halde onu başımla onayladım.

"Peki ne için?"

"Ben, onun torunuyum."

"Ben de Crémebrulée markiziyim. Sen korkunç bir yalancısın, gerçek olan bu. Bana, onu niye görmek istediğini söyle, yoksa deli rolünü oynarım. Eğer bu zavallı çaresizlere teker teker sorarsan, ne demek istediğimi anlarsın."

Juanito ve onun koklama çetesi hâlâ kahkahalar eşliğinde uluyorlardı. Solist daha sonra bir tekrar daha geçti. Bu seferki ilkinden daha sessiz ve daha uzundu. Patlak bir lastikten çıkan ıslık sesi gibi çınladı. Bu da Juanito'nun virtüöz olarak kaslarına hâkim olduğunu kanıtlıyordu. Gerçekleri kabul ettim.

"Haklısınız. Sinyora Coronado’nun bir akrabası değilim, ama onunla konuşmam gerekiyor. Son derece önemli bir konu hakkında."

Yaşlı adam yakınıma geldi. Şeytansı, kedi gibi bir gülümsemesi vardı. Haylaz bir çocuğun gülümsemesine benziyordu. Gözleri kurnazlıkla doluydu.

"Bana yardımcı olabilir misiniz?" diye rica ettim.

"Bu, senin bana ne kadar yardımcı olabileceğine bağlı."

"Gücüm ölçüsünde size yardımcı olmaktan mutluluk duyarım. Benden ailenize bir mesaj götürmemi mi istiyorsunuz?"

Yaşlı adam acı acı güldü. "Beni bu deliğe tıkan ailem. Hepsi bir sülük sürüsü; beni donuma kadar soydular. Şeytan görsün yüzlerini. Onları uzun süre yeterince besleyip baktım, zaten istediğim şey bir kadın."

"Anlamadım?"

Yaşlı adam sabırsızca bana baktı.

"Genç olmak geç algılamak için bir mazeret değil, çocuk. Sana bir kadın istediğimi söylüyorum. Bir dişi, bir hizmetçi ya da terbiyeli genç bir kız. Genç -yani elli beşin altında- ve sağlıklı. Acıları ya da yaraları olmayan biri."

"Sizi anladığımdan pek emin değilim..."

"Beni çok iyi anlıyorsun. Öteki dünyaya gitmeden önce, dişleri olan ve üstüme işemeyecek bir kadını becermek istiyorum. Güzel olup olmaması benim için önemli değil; yarı kör sayılırım ve benim yaşımdaki insanlar için ele avuca gelir bir şeyleri olan her kız bir Venüs sayılır. Açıkça anlatabildim mi?"

"Oldukça şeffaf. Ama size bir kadını nasıl bulacağımı anlayamadım..."

"Senin yaşlarındayken, 'hafifmeşrep kadınlar’ diye adlandırılan bir servis vardı. Dünyanın değiştiğini biliyorum, ama varlığın özü hiç değişmez. Bana balık etinde ve şakadan anlayan birini bul, seninle iş yapalım. Bir kadını mutlu edebilme yeteneğim hakkında herhangi bir şüphen varsa, kıçını çimdiklemeye ve kalçalarını okşamaya razı olduğumu bilmeni isterim. Bu da tecrübenin bir avantajı işte."

"Ayrıntılar sizin işiniz efendim, ama hemen şimdi buraya bir kadın getirmem mümkün değil."

"Kirli ve yaşlı bir adam olabilirim, ama aptal değilim. Bunu biliyorum. Sözün benim için yeterli."

"Peki sırf Jacinta Coronado’nun nerde olduğunu öğrenmek için evet demeyeceğimi nerden biliyorsunuz?"

Yaşlı adam bana kurnazca gülümsedi. "Sen yalnızca söz ver, sonrasında vicdani sorunları bana bırak."

Etrafıma bakındım. Juanito resitalinin ikinci yarısına başlamak üzereydi. Umudumu yitirmeye başlamıştım. Bu azgın dedenin isteğini yerine getirmek, bu ıstırap yerindeki en uygun şeymiş gibi görünüyordu. "Size söz veriyorum. Elimden gelen her şeyi yapacağım."

Yaşlı adamın ağzı kulaklarına vardı. Üç tane diş saydım.

"Saçları boyalı bile olsa sanşın isterim. Mümkünse havalı ve açık seçik konuşan biri olsun. Tüm duyu organlarım içinde hâlâ en iyi çalışan biri varsa o da duyma yeteneğimdir."

"Ne yapabileceğimi göreceğiz. Şimdi, Jacinta Coronado’yu nerde bulabileceğimi bana söyle."

31

"Bu yaşlı Methuselah'a *ne* söz verdin?"

"Duydun."

"Umarım şaka yapıyordun."

"Ölümün eşiğindeki yaşlı bir adama yalan söyleyemem. Ne kadar küstah olduğu hiç fark etmez."

"O senin itibarın, ama bu kutsal eve bir fahişeyi nasıl sokacağını düşünüyorsun?"

"Tahminimce, üç kat daha fazla ödeyerek. Tüm ayrıntıları sana bırakıyorum."

Fermín teslimiyetle omuzlarını çekti. "Eh, pekâlâ, anlaşma anlaşmadır. Bir şeyler düşüneceğiz. Ama bir dahaki sefere bu tarz bir görüşme olursa, unutma. Bırak ben konuşayım."

"Anlaştık."

Yaşlı, kurnaz şeytanın tarifiyle Jacinta Coronado'yu, yalnızca üçüncü kattaki bir merdiven yardımıyla çıkılan tavan arasında bulduk. Yaşlı adama göre tavan arası, anlama yetilerini henüz yitirmemiş üç beş hasta için bir sığınaktı. Bu gizli ek bina, Baltasar-Deulofeu, namı diğer Laszlo de Vicherny zamanında Tenebrarium'un etkinliklerinin yönetildiği, parfüm bulutları ve hoş kokulu yağlar arasında Doğu'dan yeni gelmiş aşk iksirlerinin hazırlandığı bir yermiş. Çok farklı bir şekilde de olsa, günümüzde de esans kokularının eksikliği duyulmuyordu. Jacinta Coronado olabilecek kadın, hasır bir sandalyede, battaniyesine sarınmış oturuyordu.

"Sinyora Coronado?" diye sordum, zavallı şeyin sağır ya da anlayışının kıt olabileceğini düşünüp sesimi yükselterek...

Oldukça yaşlı kadın bizi biraz çekinerek beni dikkatle inceledi. Uykulu gözlerle bakıyordu ve başını kaplayan yalnızca birkaç tutam beyaz saç vardı. Sanki beni daha önce bir yerlerde görmüş, ama nerede gördüğünü anımsayamıyor gibi şaşkın baktığını fark ettim. Fermín'in beni düşüncesizce Carax'in oğlu ya da bildik bir yalanla ona takdim etmesinden korktum, ama Fermín, yaşlı kadının yanına çömelerek onun titreyen buruşuk elini tuttu.

"Jacinta, ben Fermín ve bu yakışıklı genç delikanlı, arkadaşım Daniel. Bizi Peder Fernando Ramos gönderdi. Kendisi bugün gelemeyecek, çünkü okuması gereken on iki ayin var -Azizler Yortusu takviminin neye benzediğini bilirsiniz- ama size en içten saygılarını gönderdi. Kendinizi nasıl hissediyorsunuz?"

Yaşlı kadın Fermín'e tatlı tatlı gülümsedi. Dostum, kadının yüzünü ve alnını okşadı. Jacinta başka bir tenin tenine dokunmasından hoşlanarak bir kedi gibi mırıldandı. Boğazımın düğümlendiğini hissettim.

"Aptalca bir soru, değil mi?" diye devam etti, Fermín. "Fokstrot dansı yapmak için dışarda olmak istiyorsundur. Bir dansçıya benziyorsun; bunu sana herkes söylüyordur mutlaka."

Hiç kimseye, Bernarda'ya bile böyle kibar davrandığını görmemiştim. Sözleri tamamen övgüydü, ama sesinin tonu ve yüzündeki ifade gerçekti.

"Ne tatlı şeyler söylüyorsun öyle," diye mırıldandı Jacinta, hiç kimseyle konuşmamaktan ya da konuşacak bir şeyi olmamaktan kırılmış bir ses tonuyla.

"Senin tatlılığın yarısı kadar bile değil, Jacinta. Sana birkaç soru sormamızda sakınca var mı? Bir radyo yarışması gibi, ne dersin?"

Yaşlı kadın yanıt olarak yalnızca göz kırptı.

"Bunu bir evet olarak kabul ediyorum. Penélope'yi hatırlıyor musun, Jacinta? Penélope Aldaya'yı? Sana onun hakkında bir şeyler sormak istiyorum."

Jacinta'nın gözleri aniden parladı ve başıyla Fermin'i onayladı.

"Kızım," diye mırıldandı. Hüngür hüngür ağlamaya başlayacakmış gibi görünüyordu.

"Ta kendisi. Hatırlıyorsun değil mi? Biz Julián'ın dostlarıyız. Julián Carax'ın şu korkunç öyküler anlatan kişinin. Onu da hatırlıyorsun değil mi?"

Sanki bu sözler ve tenine dokunuş onu bir anlığına yaşama döndürmüş gibi yaşlı kadının gözleri aydınlandı.

"San Gabriel'deki Peder Fernando bize, senin Penélope'yi aşırı derecede sevdiğini söyledi. Peder de seni çok seviyor ve her an seni düşünüyor, biliyorsun. Seni çok sık ziyarete gelemiyorsa bu yalnızca yeni piskoposun yüzünden. O adam sosyal bir sarmaşık. Pedere sesini tüketmesi için bir ayin kontenjanı yükledi."

"Yeterince yemek yediğine emin misin?" diye aniden sordu yaşlı kadın, telaşlı bir yüz ifadesiyle.

"Bir at gibi yerim, Jacinta. Çok erkeksi bir metabolizmam var ve yediklerimin hepsini yakıyorum, sorun burda. Ama inan bana, bu elbiselerin altında, hepsi sırf kas. Dokun, dokun. Charles Atlas gibi, yalnız biraz daha kıllısı."

Jacinta güveni tazelenmiş bir tarzda bakarak başıyla Fermín'i onayladı. Beni tümüyle unutmuştu.

"Penélope'yle Julián hakkında bize neler anlatabilirsin?"

"Laf aramızda, onu benden kopardılar," dedi. "Kızımı."

İleri doğru bir adım atarak söze girmek üzereydim ki, Fermín, bana sessiz kalmamı anlatan bir bakış fırlattı.

"Penélope'yi senden kim kopardı, Jacinta? Anımsıyor musun?"

"Efendimiz," dedi. Sanki birinin bizi duyabileceğini düşünüyormuş gibi korkuyla gözlerini kaldırdı.

Yaşlı kadının bu mimiğinin önemini anlamış görünen Fermín tüm olasılıkları hesaba katarak kadının gözlerini tavana kadar izledi.

"Efendin olarak cennetler kralı, her şeye gücü yeten Tanrı'yı mı yoksa Bayan Penélope'nin babası Don Ricardo'yu mu kastediyorsun?"

"Fernando nasıl?" diye sordu yaşlı kadın.

"Rahip mi? Şahane. Bir gün papa olacak ve seni Vatikan'daki Şistine Kilisesi'nde işe alacak. Sana en içten duygularını gönderdi."

"O, buraya beni görmeye gelen tek kişi, biliyorum. Buraya geliyor çünkü başka hiç kimsem olmadığını biliyor."

Fermín, benimle aynı şeyi düşünüyormuşçasına yandan bir bakış attı. Jacinta Coronado göründüğünden daha akıllıydı. Vücudu solup gitmişti, ama aklı ve ruhu o sefil yerde hâlâ kederle ışıldıyordu. Onun gibi ya da onu bulmamıza yardımcı olan dinç bünyeli ufak tefek yaşlı adam gibi kaç kişinin orada kısılıp kaldığını merak ettim.

"Buraya geliyor, çünkü sana çok düşkün, Jacinta. Çünkü senin ona nasıl iyi baktığım, bir çocukken onu nasıl büyüttüğünü hiç unutmuyor. Bize tüm bunları o anlattı. Anımsıyor musun, Jacinta? Jorge'yu okuldan almaya gittiğin o günleri, Fernando ve Julián'ı anımsıyor musun?"

"Julián..."

İsmi yavaşça fısıldamıştı, ama gülümsemesi onu ele verdi.

"Julián Carax'i anımsıyor musun, Jacinta?"

"Penélope'nin bana onunla evleneceğini söylediğini anımsıyorum..."

Fermín'le şaşkınlık içinde birbirimize baktık.

"Evlenmek mi? Bunu ne zaman söyledi, Jacinta?"

"Julián'ı ilk gördüğü gün. On üç yaşındaydı ve onun neyin nesi ya da kimin fesi olduğunu bilmiyordu."

"O zaman, onunla evleneceğini nerden biliyordu?"

"Çünkü onu rüyalarında görmüş."

*

María Jacinta Coronado, bir çocuk olarak dünyanın sınırlarının Toledo'nun varoşlarında bittiğine, kentin sınırlarının ötesinde ateşten okyanuslar ve karanlıklardan başka bir şey olmadığına inanıyordu. Bu fikri, dört yaşındayken yakalandığı, neredeyse onun ölümüne neden olacak ateşli bir hastalık geçirirken gördüğü bir rüyadan edinmişti. Bu rüya sonrakilerin başlangıcıydı, her şey o gizemli hastalıkla başlamıştı. Kimileri bu ateşlenmesini, evde bir gün görülüp bir daha hiç görünmeyen kırmızı renkli iri bir akrebin sokmasına bağlıyordu. Diğerlerine göreyse bu, geceleri evlere girerek çocukları zehirleyen, İsa 'nın öğrettiği dualarda anlatıldığı kadarıyla yıllar sonra gözleti yuvalarından fırlayarak ağzından çıkana kadar boğularak idam edilen çılgın bir rahibenin şeytani planıydı. Jacinta rüyalarında geçmişi ve geleceği görüyor, zaman zaman da Toledo'nun eski caddelerinin gizemlerini ve sırlarını açığa çıkarıyordu. Rüyalarında sık sık gördüğü karakterlerden biri Zacarías isimli bir melekti ve yanında sarı gözlü, soluğu sülfür kokan siyah bir kedi gezdiriyordu. Zacarías her şeyi biliyordu: Amcası Benancio'nun -merhem ve kutsal su satan bir seyyar satıcı- ölümünü gün ve saat olarak tahmin etmişti. Ayrıca sofu bir kilise müdavimi olan annesinin, ateşli bir eczacılık öğrencisinden gelen mektupları ve birkaç finansal kaynağı nerede sakladığını ortaya çıkarmıştı. Jacinta, Santa Maria'nın arka sokağındaki yatak odasında genç yaşta cennetin kapılarını keşfetmişti. Zacarías, Jacinta'ya onun midesinde şeytansı bir şeyin olduğunu, bir ölünün ruhunun onun hasta olmasını istediğini ve yalnızca bir adamın aşkını tanıyacağını bildirdi: duygularını ikiye bölecek boş ve bencil bir aşktı bu. Yaşamı boyunca Jacinta'nın sevdiği her şeyin ölümünü göreceğini ve cennete gitmeden önce cehenneme ziyaret edeceğini söyledi. Jacinta'nın ilk âdet döneminde Zacarías ve sülfürik kedisi rüyalarında kayboldu, ama yıllar sonra Jacinta gözlerinde yaşlarla siyah meleğin ziyaretlerini anımsayacaktı, çünkü tüm kehanetleri doğru çıkmıştı.

Bunun için doktorlar Jacinta'nın hiçbir zaman çocuğu olmayacağı tanısını koyduklarında hiç şaşırmadı. Şaşırmadığı bir diğer konu da,

üzüntüden ölmek üzere olmasına karşın, üç yıllık kocasının onu meyve vermeyen çorak topraklar gibi görüp bir kadın olmadığını öne sürerek kendisinden ayrılacağını bildirmesi oldu. Zacarias'ın yokluğunda (Jacinta onu cennetin gizli ajanı olarak görüyordu, öyle ya da böyle, siyahlar giymiş olsa da hâlâ ışık saçan bir melek ve Jacinta'nın şimdiye dek gördüğü en yakışıklı adamdı.) Jacinta köşelere saklanarak kendi adına Tanrı'ya yalvardı. Onu görmek ya da ondan bir yanıt beklemek gibi bir düşüncesi yoktu, çünkü dünyada birçok acı vardı, onun sorıınları tüm bunların yanında küçücük kalıyordu. Tanrı'yla olan tüm monologlarında konu hep aynıydı: Hayatta yalnızca bir şey olmak, bir anne olmak, bir kadın olmak istiyordu.

Bir gün, katedralde dua ederken, Zacarías olarak bildiği bir adam onun yanına geldi. Her zamanki gibi giyinmişti ve hain kedisini kucağında tutuyordu. Hiç yaşlanmamıştı, hâlâ tıpkı bir düşesin tırnakları gibi uzun ve boyalı tırnakları vardı. Melek onun yanına geldiğini, çünkü Tanrı'nın onun dualarını yanıtlamak gibi bir planı olmadığını bildirdi. Ama ona üzülmemesi gerektiğini, çünkü bir şekilde ona bir çocuk gönderileceğini söyledi. Jacintaya doğru eğilerek "Tibidabo" kelimesini mırıldandı ve şefkatle onu dudaklarından öptü. O kibar, o bal gibi dudakların dokunuşuyla Jacinta'nın hayal dünyası genişledi: bir erkeğe ihtiyaç duymaksızın bir kızı olacaktı. (Bu yargıya, başına bir yastık kapayıp işini görürken bir yandan da, 'Sakın bakma, seni sürtük, ' diye homurdanan kocasıyla yatak odasında geçirdiği üç yılın deneyimiyle varmıştı.) Bu kız, ona hilal şeklinde sıralanmış dağlarla bir ışık denizi arasında kalmış uzaktaki bir kentten, yalnızca rüyalarda görülebilecek kadar muhteşem binalarda dolu bir kentten gelecekti. Daha sonra Jacinta, Zacarías'in ziyaretinin, rüyalarının bir yansıması olup olmadığını ya da meleğin, kedisi ve kırmızı-manikürlü tırnaklarıyla Toledo katedralinde yanına gerçekten gelip gelmediğinden emin olamadı. Ama kehanetlerinin gerçekliğinden bir an bile şüphe duymadı. Aynı günün öğleden sonrasında, çok okumuş ve dünyayı görmüş (Andorro'ya kadar gittiği söyleniyordu ve çok az Baskça biliyordu) bir adam olan kilise diyakozuna danıştı. Diyakoz, cennetteki kanatlı ordular arasında Zacarías isimli bir melekten haberinin olmadığını söyledi, ama Jacinta'nın anlattıklarını dikkatle dinledi. Defalarca düşünüp taşındıktan ve kâhinin tanımladığı yumuşak bir çikolatadan yapılmış büyükçe bir saç tarağına benzeyen yeri hayalinde canlandırdıktan sonra, deneyimli diyakoz, "Jacinta, gördüğün yer Barcelona; ünlü büyücü kadın ve

Sagnada Ailesinin Adak Tapınağı dedi. Jacinta iki hafta sonra bohçasını ve dua kitabını kaptığı gibi Barcelona'ya doğru yola çıktı. Beş yıldır ilk kez gülümsüyor ve meleğin kendisine anlattığı her şeyin bir gün gerçek olacağına inanıyordu.

Jacinta, Cindadela Parkı'ndaki eski Dünya Sergi Merkezi'nin kulübelerinin yakınlarında Aldaya ve oğullarına ait dükkânlardan birinde, daimi bir iş bulana kadar aylarca büyük sıkıntılar çekti. Hayallerindeki Barcelona, korunaklı konaklarla, kömür, sülfür gibi maddelerle havayı kirleten puslu soluğunu dışarı akıtan fabrikalarla dolu, uğursuz ve vahşi bir kente dönüşmüştü. Jacinta daha en başından kentin kibirli ve zalim bir kadın olduğunu biliyordu, ondan korkmayı ve gözlerinin içine hiç bakmamayı öğrenmişti. Ribera semtindeki bir pansiyonda, kirasını güç bela ödediği penceresiz sefil bir odada yalnız başına yaşıyordu. Odasındaki tek ışık kaynağı katedralden çaldığı mumlardı. Bunları tüm gece boyunca, Ramoneta'nın -Jacinta'nın on bir ay içinde edindiği tek dostu olan yan odasında kalan fahişe bir kadın- altı aylık bebeğini parmaklarını ve kulaklarını kemiren farelerden korunmak için yanık bırakıyordu. Kışın, neredeyse her gün yağmur yağıyordu, kurum renginde bir yağmur. Daha sonra Jacinta, insanların ilgisizlik, yoksulluk ve soğuktan öldüğü korkunç bir kente gelmesi için Zacarias'ın onu kandırdığından korkmaya başladı.

Ama Jacinta hayatta kalmak için donanımlıydı. Her gün şafaktan önce dükkâna gidiyor, gece karanlığında geri geliyordu. Orada, Jacinta'nın vereme yakalanmış bir ustabaşının kızına şefkatle bakması Don Ricardo Aldaya'nın gözünden kaçmamıştı. Genç kadının yoğun ilgisini ve yumuşak yürekliliğini gören Don Ricardo ilk çocuğuna gebe olan karısına bakması için onu eve, yanına almaya karar verdi. Jacinta'nın duaları kabul olmuştu. O gece Jacinta rüyasında tekrar Zacarias'ı gördü. Melek artık siyah giysi giymiyordu. Çıplak teni balık pullarıyla kaplıydı. Kedisi yanında yoktu, beyaz bir yılan gövdesine sarılmıştı. Saçları omuzlarına kadar uzamıştı. Gülümsemesinin, Toledo katedralinde onu Öptüğünde gördüğü o tatlı gülümsemesinin yerini, balık pazarında gördüğü ayıklanmış okyanus balıklarınınkine benzeyen üçgen biçimli testere dişler almıştı. Yıllar sonra genç kadın Ribera semtindeki pansiyondan ayrılarak Aldayaların konağına gittiği günü anımsayıp, o anki duygularını on sekiz yaşındaki Julián Carax'a açıklayacaktı. Bir gece önce arkadaşı Ramoneta, kapının eşiğinde bıçaklanarak öldürülmüş, bebeği de kucağında soğuktan donarak ölmüştü. Olayı öğrendiklerinde pansiyonda kalan müşteriler bağırış çağırışlarla ölü

kadının sıska cesedinin çevresinde toplandılar. Ramoneta 'dan geriye kalan en değerli şey yalnızca bir kitaptı. Jacinta o kitabı tanıyordu, çünkü okuması olmayan Ramoneta çoğu gece Jacinta 'dan kendisine o kitaptan bir ya da iki sayfa okumasını istemişti.

Dört ay sonra Jorge Aldaya doğdu. Jacinta, ona annesinin göstermediği ya da göstermek istemediği -Jacinta'ya göre kendi görünümüne hapsolmuş uçarı ruhlu bir kadındı- sevgiyi tüm kalbiyle sunmasına karşın, bu çocuğun, ona Zacarias'ın sözünü ettiği çocuk olmadığını anladı. Tüm bu yıllar boyunca Jacinta gençliğini boş yere harcayarak farklı bir kadın oldu. Öteki Jacinta, Ramoneta kadar ölü bir şekilde Ribera semtindeki pansiyonda kalmıştı. Artık, aylık izin günlerinde bile gitmeye cesaret edemediği, nefret ettiği o karanlık kentten uzakta, Aldayaların lüks yaşantısının gölgesinde yaşıyordu. Başkalarının sayesinde, anlamakta güçlük çektiği bir servete sahip bir ailenin sayesinde yaşamayı öğrendi. Kent gibi dişi olması gereken bir çocuğun beklentisiyle yaşadı. Ona, Tanrı'nın lanetlediği ruhuyla, tüm sevgisini verecekti. Jacinta kimi zaman kendi kendine, günlerini dolduran bu hayali huzurun, bu bilinç yoksunluğunun bazı insanların mutluluk dedikleri şey olup olmadığım soruyordu. Tanrı'nın sonsuz suskunluğu ve kendi yöntemiyle onun dualarını yanıtlayacağına inanmak istiyordu.

Penélope Aldaya 1902 yılının bahar aylarında doğdu. O zamana kadar Don Ricardo Aldaya Tibidabo Bulvarı'ndaki evi satın almıştı. Jacinta'nın yaşıtı hizmetçiler o büyük konağın güçlü bir büyünün etkisi altında olduğuna inansalar da Jacinta bu söylenenlere aldırış etmiyordu, çünkü diğerlerinin büyü olarak kabul ettikleri şeyin, yalnızca rüyalarında görebildiği bir varlığın yanında hiç anlamı olmadığını çok iyi biliyordu: insana güçlükle benzetebildiği ve son dönemlerde kendini ön ayakları üstünde yürüyen bir kurt gibi gösteren Zacarías'ın gölgesinin yanında bu söylentiler bir hiçti.

Penélope kırılgan, zayıf ve solgun bir çocuktu. Jacinta, onun büyümesine kışın açan bir çiçek gibi dikkat etti. Yıllarca her gece onun başında bekledi, yemeklerini tek tek kendisi hazırladı, elbiselerini dikti; hastalığa yakalandığında, ilk kez konuştuğunda ve bir kadın olduğunda hep yanındaydı. Bayan Aldaya görgü kurallarının zorunluluğuyla zaman zaman ona yardımcı olan sahne dekorundaki fazladan bir figürdü. Yatağına çekilmeden önce kızının yanına gelerek Penélope'ye iyi geceler diler, onu dünyadaki her şeyden çok sevdiğini ve onun kendisi için evrendeki en

Önemli şey olduğunu söylerdi. Jacinta, Penélope'ye onu sevdiğini hiçbir zaman söylemedi. Dadı gerçek sevginin hareketlerle belli edileceğini, sözcüklere gerek olmadığını iyi biliyordu. Jacinta konağın koridorlarında gün geçtikçe yaşlanan, kocasının -yıllardır, yabancı limanlara demir atan biri- onu susturmak için aldığı mücevherlerle ağırlaşan bu kibirli, boş yaratığa, Bayan Aldaya 'ya için için küçümseyerek bakıyordu. Bayan Aldaya 'dan nefret ediyordu, çünkü Tanrı, Jacinta'nın rahmini, gerçek bir annenin rahmini kısır bırakıp tüm kadınlar içinde Penélope'yi doğurmak için onu seçmişti. Zaman içinde, sanki kocasının kehaneti gerçekmiş gibi Jacinta kadınsı görünümünü de yitirmişti. Yıpranmış teni ve vücut batlarıyla sert ve kaba bir görünüme bürünmüştü. Göğüsleri teninin bir kırpıntısı gibi solmuş, kalçaları bir erkek çocuğunun kalçalarına benzemiş, kaslı, üçgen vücudu bir taşkınlık yapması için küçük bir canlılık belirtisi hissetmesi yeterli olan Don Ricardo Aldaya'nın bile gözünden kaçmamıştı. Don Ricardo'nun taşkınlıklarını evdeki ve yakın dostlarının evindeki tüm hizmetçi kadınlar iyi bilirdi. Böylesi en iyisi, diye düşündü Jacinta. Saçma sapan şeylere ayıracak zamanı yoktu.

Tüm vaktini Penélope'ye adamıştı. Ona kitap okuyor, her yerde ona eşlik ediyor, onu yıkıyor, giydiriyor, soyuyor, saçlarını tarıyor, onunla yürüyüşe çıkıyor, onu yatağına yatırıp uyutuyordu. Ayrıca tüm bunların yanında, onunla sürekli konuşuyordu. Herkes Jacinta'yi evdeki işinden başka hayatta bir şeyi olmayan, evde kalmış biri olarak görüyor, onu çatlak bir bakıcı olarak kabul ediyordu. Ama kimse gerçeği bilmiyordu: Jacinta, Penélope'nin yalnızca annesi değil, en iyi arkadaşıydı da. Jacinta, kızın konuşmayı öğrenerek düşüncelerini ifade etmeye başladığı andan itibaren birbirlerinin sırlarını ve yaşamlarını paylaşmaya başladıklarını anımsıyordu.

Geçen zaman yalnızca bu birliği daha da güçlü kıldı. Penélope genç bir kız olduğunda artık tamamen ayrılmaz olmuşlardı. Jacinta, Penélope'nin güzelliği ve parlaklığıyla alımlı bir kadın olarak gelişiminin başka gözlerden de kaçmadığını biliyordu. O, Julián ismindeki gizemli çocuk eve geldiğinde, Jacinta ilk andan itibaren onunla Penélope'nin arasındaki elektriklenmenin farkındaydı. Birbirlerine Jacinta'nın Penélope'ye bağlılığına benzer, ama bir yönüyle de farklı bir bağla bağlanmışlardı. Daha şiddetli, daha tehlikeli bir şekilde. İlk günlerde o çocuktan nefret edeceğini düşünüyordu, ama kısa bir süre sonra Julián Carax'tan nefret etmediğini ve hiçbir zaman da edemeyeceğini anladı. O da

Penélope gibi Julián'ın cazibesine tutuldu. Kendini onun etkisine bıraktı ve zamanla Penélope'nin istekleri onun tek arzusu haline geldi. Kimse farkına varmadı, kimse aldırış etmedi ama her zamanki gibi hikâye daha başlamadan temel konu şekillenmiş oldu ve o zaman da iş işten geçmişti.

Julián Carax'la Penélope'nin yalnız kalabilmeleri için özlem ve arzu dolu bakışlarla dolu aylar birbirini izleyecekti. Şans eseri yaşamları kesişti. Koridorlarda karşılaştılar, masanın ayrı uçlarından birbirlerini süzdüler, sessizce birbirlerine dokundular ve birbirlerinin yokluklarını hissettiler. Birbirleriyle ilk kez Tibidabo Bulvarı'ndaki evin kütüphanesinde, fırtınalı bir akşam vakti "Villa Penélope" mum ışıklarının loşluğuna gömülüp konuştular... karanlıktan çalınan yalnızlığın birkaç dakikalık zaman dilimi içinde Julián, kızın gözlerinde bir kesinlik gördüğünü düşündü, o sırada her ikisi de aynı duyguları, sonlarını getirecek aynı anlaşılmaz şeyleri hissetmişti. Kimse onlara aldırmıyordu. Aldayaların burnunun dibinde Penélope'yle Julián oynadığı gizli bakışmalar oyununu artan bir endişeyle izleyen Jacinta dışında kimse olanların farkında değildi.

O zamanlar Julián gece yarısından şafağa kadar Penélope için öyküler yazarak uykusuz geceler geçirmeye başlamıştı. Tibidabo Bulvarı'ndaki eve gitmek için her türlü uyduruk bahanenin ardına sığınıyor, daha sonra eve gider gitmez bir süre çevrede dolandıktan sonra Jacinta'nın odasına süzülerek yazdığı sayfaları dadıya veriyor, Jacinta da onları Penélope'ye ulaştırıyordu. Kimi zaman Jacinta, ona günlerce tekrar tekrar okuyacağı Penélope tarafından yazılmış bir not veriyordu. Bu oyun aylarca devam etti. Zaman onlara şanssızlıklar getirirken Julián, Penélope'ye yakın olmak için gereken her şeyi yapıyordu. Jacinta, Penélope'yi mutlu görmek için bu ateşi kızgın tutmaya çalışarak ona yardımcı oluyordu. Julián kendi fikrince, başlardaki rastlantısal saflığın artık kaybolduğunu hissederek bazı fedakârlıklar yapmanın zamanının geldiğine karar verdi. Bunun için Don Ricardo'ya bankacılık ve fınans konulannda bir kariyer yapmak için istek duyduğunu uydurarak gelecek planları hakkında yalanlar söylemeye, evde neredeyse sabit bir hale gelmiş varlığını meşrulaştırmak amacıyla Jorge Aldaya'ya karşı öyle hissetmediği halde ilgi ve şefkat göstermeye başladı; diğerlerinin umutlarını ve bakışlarını okuyarak onların duymak istediği şeyleri söyledi, samimiyetini ve dürüstlüğünü bir kenara bırakarak ruhuna ihanet ettiğini hissetmeye başladı. Eğer bir gün Penélope'yi hak etmeyi başarırsa, onun tanıdığı ilk Julián'dan geriye bir şey kalmamış olacağından korkmaya başladı. Kimi zaman Julián şafakla uyanarak,

öfkeden deliye dönmüş bir halde gerçek duyguların olduğu bir dünyanın özlemini duyuyordu. Don Ricardo Aldaya ile yüzleşerek ona, onun servetinin, gelecek planlarının ve şirketlerinin kendisinin umurunda olmadığını söylemek istiyordu; ondan tek istediği şey kızı Penélope'ydi, onu, babasının hapsettiği bu boş, örtülü dünyadan koparak mümkün olduğu kadar uzaklara götürmeyi düşünüyordu. Ama sonra günün ilk ışıkları cesaretini kırmaya yetiyordu.

Zaman zaman Jacinta'ya kalbindeki sırları açan Julian'ı dadı umduğundan da çok sevmeye başlamıştı. Jacinta sık sık Penélope'yi yalnız bırakıp Jorge'yu okuldan almaya gidiyor, Julián'ı gördüğünde ona, Penélope'nin mesajlarını iletiyordu. Böylelikle yıllar sonra Santa Lucia cehenneminde -Melek Zacarías tarafından önceden haber verilmiş bir cehennem- ölümü beklerken geride kalan tek dostu olan Fernando'yla tanışmıştı. Bazen, dadı okula giderken Penélope'yi yanına alır, kendine yasaklanmış olan hiç bilmediği bir duygunun, bir aşkın onlann arasında büyümesini seyretmek için iki yavrunun buluşmasını sağlardı. Bu dönemde Jacinta, herkesin Fransisco Javier diye çağırdığı kapıcının oğlu olan sessiz çocuğun can sıkıcı ve rahatsız edici varlığının farkına vardı. Onu sık sık onları gözetlerken, uzaktan hareketlerini izlerken ve Penélope'yi gözleriyle yerken yakalıyordu.

Jacinta, Julián'la Penélope'yi Ronda de San Antonio'daki şapkacı dükkânının kapısında Aldayaların özel fotoğrafçısı Recassens tarafından çekilmiş bir resmini saklıyordu. Don Ricardo ve Sophie Carax'ın gözetimi altında gün ortası çekilmiş masum bir görüntüydü. Jacinta bu resmi her zaman yanında taşıyordu. Bir gün, Jorge'u San Gabriel'in çıkışında beklerken dadı dalgınlıkla çantasını çeşmelerden birinin kenarında unuttu, onu geri almaya geldiğinde genç Fumero'yu sinirli sinirli bakınarak çeşmenin etrafında dolaşırken buldu. O gece fotoğrafı aradı, ama bulamadı. Çocuğun fotoğrafı çaldığı açıktı. Birkaç hafta sonra başka bir vesileyle Francisco Javier Fumero, Jacinta'nın yanına gelerek ona Penélope'ye bir şey vermesinin mümkün olup olmadığını sordu. Jacinta bu şeyin ne olduğunu sorduğunda, çocuk cebinden bir kumaş parçasına sarmış olduğu çam ağacından oyma bir şekile benzeyen bir şey çıkardı. Jacinta bunun Penélope'nin ağaç oyma bir figürü olduğunu anlayarak ürperdi. Dadının bir şey söylemesine fırsat kalmadan çocuk oradan ayrıldı. Tibidabo Bulvarı'ndaki eve dönerlerken Jacinta bu figürü pis kokan bir leş gibi arabanın camından dışarı fırlattı. Jacinta birkaç kez şafak vakti terler

içinde kâbuslar görerek uyandı. Bu rüyalarda sorunlu görünen çocuk soğuk, duygusuz ve vahşi bazı acayip böceklerle Penélope'nin üstüne atılıyordu.

Bazı öğleden sonraları Jacinta, Jorge'yu almaya gittiğinde ve çocuk geciktiğinde Julián'la dertleşiyordu. Julián da bu sert görünümlü kadını sevmeye başlamıştı. Yaşamının üstünde ne zaman bir sorunun gölgesi dolaşsa bu sorundan ilk haberdar olan kimseler dadı ve Miguel Moliner'di. Bir keresinde Julián, Jacinta'ya annesiyle Don Ricardo'nun çocukların okuldan dağılmasını beklerlerken bahçedeki çeşmenin başında birbirleriyle konuştuklarını gördüğünü söyledi. Don Ricardo, Sophie'nin kendisine eşlik etmesinden hoşlanmış görünüyordu. Julián kendini biraz huzursuz hissetti, çünkü kodaman adamın bir Don Juan olarak ününü ve kadın cinsine karşı doymak bilmez iştahını iyi biliyordu. "Annene, yeni okulunu senin ne kadar çok sevdiğini anlatıyordum demişti Don Ricardo. Vedalaşıp ayrılırken Don Ricardo onlara göz kırpmış, gürültülü bir kahkahayla yoluna devam etmişti. Eve dönerlerken annesi, Don Ricardo'nun yapmış olduğu imalara kızgınlığını açıkça belli edercesine hiç konuşmamıştı.

Sophie, Julián'in Aldayalarla gelişen ilişkisinden, eski semtindeki arkadaşlarını ve ailesini terk etme şeklinden rahatsızdı. Bu düşüncelerde yalnız da değildi. Ama Julián'ın annesi hoşnutsuzluğunu suskunluk ve üzüntüyle ona gösterirken, şapkacı bunu kin ve öfkeyle belli ediyordu. Babasının, başlardaki müşteri kapasitesini Barcelona sosyetesinin seçkin tabakasıyla artırma isteği kaybolmuştu. Son dönemlerde oğlunun yüzünü göremez olmuştu. Kısa süre sonra dükkâna bir yardımcı gerekince Julián'ın eski arkadaşlarından Quimet'i çırak olarak tutmuştu. Antoni Fortuny ancak şapkalar hakkında açıkça konuşabilen bir adamdı. Tüm bunlar ona, umutsuzca acı vermeye başlayana kadar şapkacı duygularını aylarca yüreğindeki hapishaneye kilitlemişti. Her gün biraz daha kötü ve çekilmez oluyordu. Her şeyde hata buluyordu, zavallı Quimet'in mesleği öğrenme çabalarından, Sophie'nin Juliân'm onları terk etmesini hafife almasına kadar her şeyde.

"Oğlun, sırf şu zengin aile ona bir sahne maymunu gibi davrandığı için kendini adam yerine koyuyor," diye söyleniyordu karısına, kızgınlık dolu etkileyici bir ses tonuyla.

Don Ricardo Aldaya'nın Fortuny ve Oğulları şapka dükkânına ilk ziyaretinin üstünden neredeyse üç yıl geçmişti. Bir gün şapkacı dükkânda Quimet'i bırakarak ona öğlene kadar geri döneceğini söyledi. Aldaya'nın

Paseo de Gracia'daki işletmesine cesaretle giderek Don Ricardo'yu görmek istediğini söyledi.

"Peki, kim şereflendirdi diye bildireyim?" diye sordu kapıdaki görevli, kibirli bir edayla.

"Özel şapkacısı."

Don Ricardo, Fortuny'nin kendisine bir hesap faturası getirmiş olabileceğini düşünerek onu biraz şaşkın, ama samimiyetle kabul etti. Küçük esnaflar iş paraya geldi mi hiçbir zaman anlayışlı olamıyordu.

"Söyle bakalım, senin için ne yapabilirim Fortunato, dostum ?"

Lafı fazla uzatmadan Antony Fortuny, Don Ricardo'ya oğlu Julián hakkında çok yanıldığını açıklamaya başladı.

"Don Ricardo, oğlum sizin düşündüğünüz gibi biri değil. Tam tersine: annesinin kafasına soktuğu kendini beğenmiş fikirlerden başka bir yeteneği olmayan cahil ve tembel bir çocuktur. İnanın bana, kendi başına bir yere gidemez. İstek ve karakter yoksunudur. Onu tanımıyorsunuz. Yabancılar onu çok sevimli bulur. Tam bir laf ebesidir. Çok şey bildiğine onları inandır, ama işin gerçeği hiçbir şey bilmediğidir. O, sıradan biridir. Onu herkesten daha iyi tanıyorum ve sizi uyarmak zorunda olduğumu düşündüm."

Don Ricardo Aldaya şapkacının konuşmalarını gözünü bile kırpmadan sessizlik içinde dinledi.

"Hepsi bu mu, Fortunato?"

Hepsinin bu kadar olduğunu anlayan sanayici masasındaki bir düğmeye bastı. Birkaç saniye sonra, Forîıny'yi içeri alan sekreter ofisin kapısında göründü.

"Dostumuz Fortunato ayrılıyor, Balcells," diye bildirdi Don Ricardo. "Lütfen ona kapıya kadar eşlik eder misin?"

Sanayicinin buz gibi ses tonu şapkacının hoşuna gitmemişti.

"Sizce bir sakıncası yoksa Don Ricardo; ismim Fortuny, Fortunato değil."

"Her neyse. Sen çok ezgin bir adamsın Fortuny. Bir daha buraya gelmemeni yeğlerim."

Fortuny kendini tekrar caddede bulduğunda, her zamankinden daha yalnız olduğunu hissetti. Artık herkesin ona karşı olduğuna daha fazla inanıyordu. Birkaç gün sonra, Aldaya'nın ilişkileriyle dükkâna gelen süslü müşteriler siparişlerini iptal ettiklerini ve hesaplarını kapattıklarını bildiren mesajlar gönderdiler. Birkaç hafta sonra, her ikisi için yeterli iş olmamasından dolayı Fortuny, Quimet'in işine son vermek zorunda kaldı.

Bundan sonra artık çocuğa ihtiyacı olmadığını düşündü. O da diğer çocuklar gibi sıradan ve tembel biriydi.

Hemen hemen aynı dönemde semtteki insanlar Sinyor Fortuny'nin daha yaşlı, daha yalnız ve daha kötü göründüğünü düşünmeye başladı. Artık insanlarla zar zor konuşuyor, saatlerini hiçbir şey yapmadan, dükkânın önünden geçen insanları seyrederek geçiliyor ve umutla kibiri birbirine karıştırıyordu. Daha sonra insanlar modanın değiştiğini, gençlerin artık şapka giymediğini, giyen insanların da daha modern desenlerde ve ucuz fiyata diğer dükkânlarda satılan hazır şapkalara yöneldiğini söylediler. Fortuny ve Oğulları şapka dükkânı yavaşça kederli, sessiz bir uyuşukluğa gömüldü.

Herkes ölmemi bekliyor, dedi Fortuny kendi kendine. Peki o zaman, şimdi size bu mutluluğu tattıabilirim. Gerçekte Fortuny çok uzun bir zaman önce ölmeye başlamıştı.

Julián Aldayaların dünyasına, Penélope'yle birlikte olabileceğini tasarladığı bir geleceğe daha fazla bağlandı. Hemen hemen iki yıldır ikisi de gizli birlikteliğin gergin ipi üzerinde yürüyorlardı. Zacarías kendince uzun zaman önce bir uyarıda bulunmuştu. Gölgeler Julián'ın çevresini sarmıştı ve kısa bir süre sonra onu tamamen kaplayacaklardı.

İlk işaret bir nisan günü geldi. Jorge Aldaya on sekiz yaşına girecekti. Pederşahi ailenin babası Don Ricardo gösterişli bir doğum günü partisi düzenlemeye (ya da daha doğrusu, düzenlemesi için birine emir vermeye) karar verdi. Oğlunun tüm isteğine karşın Don Ricardo partiye katılmayacaktı: önemli iş görüşmeleri görüntüsü altında, St. Petersburg'dan yeni gelmiş tatlı bir hanımla Colón Otel'in mavi süitinde buluşacaktı. Tibidabo Bulvarı'ndaki ev bu kutlama için bir sirke dönüşmüştü. Konukların eğlencesi için bahçeye yüzlerce fener, flama ve sergi kurulmuştu.

Jorge Aldaya'nın neredeyse tüm okul arkadaşları davet edilmişti. Juliân'ın önerisiyle Jorge, Javier Fumero'yu da davetliler listesine eklemişti. Miquel Moliner, okul kapıcısının oğlunun böylesi tantanalı olaylara alışık olmadığını söyleyerek onları uyardı. Francisco Javier daveti kabul etti etmesine, ama o da tam olarak aynı duygular içindeydi ve daveti reddetmeye karar verdi. Annesi Bayan Yvonne, oğlunun Aldayaların lüks konağındaki daveti geri çevireceğini duyunca neredeyse canlı canlı oğlunun derisini yüzecekti. Bu davet, onun çok yakında yüksek sosyeteye gireceğinin bir işaretinden başka ne olabilirdi? Bir sonraki basamak. Bayan Aldaya ve

diğer seçkin kadınlarla birlikte bir akşam çayına davet olabilirdi. Bayan Yvonne, kocasının maaşından biriktirdiği parayla oğluna sevimli bir denizci giysisi almaya gitti.

Francisco Javier o zaman daha on yedi yaşındaydı. Bayan Yvonne'nun hiç de kibar olmayan duyarlılığıyla satın aldığı o kısa pantolonlu mavi elbise çocuğun üstünde kaba ve utanç verici duruyordu. Francisco Javier, annesinin baskısıyla daveti kabul ederek haftayı, Jorge'ya hediye vermeyi düşündüğü ağaç oyma bir mektup açacağı yaparak geçirdi. Partinin olduğu gün, Bayan Yvonne oğluna Aldayalann evinin kapısına kadar eşlik etmek için ısrar etti. Saltanatın kokusunu almayı, çok yakında kendisine açılacak kapılardan oğlunun geçişini seyretmenin hazzını çıkarmak istiyordu. O berbat elbiseyi giyme zamanı geldiğinde Francisco Javier, onun kendine çok küçük geldiğini fark etti. Yvonne elbiseyi bir şekilde düzeltmeye karar verdi. Konağa geç vardılar. Aynı zaman diliminde gürültüden ve Don Ricardo'nun yokluğundan -kuşkusuz ki o esnada o da, kendi yöntemleriyle kutlama yapıyordıı- faydalanan Julián partiden sessizce ayrıldı. Juliánla Penélope diğer konukların içerı gelmesine olasılık vermedikleri kütüphanede buluşmuşlardı. Evin giriş kapısına yaklaşan çiftin farkına varmayacak kadar birbirlerinin dudaklarını iştahla yalayıp yutmakla meşguldüler. İlk komünyon denizci elbisesini giymiş ve utançtan morarmış Francisco Javier, annesi tarafından neredeyse sürüklenircesine çekiştiriliyordu. Bayan Yvonne fiyonklar ve çiçeklerle süslü bir giysiyle bunu tamamlayan geniş kenarlı bir şapka giymişti; oradakiler onu bir tatlı reyonuna benzetmişti ya da onu uzaktan gören Miquel Moliner'in deyimiyle Madam Récamier gibi giyinmiş bir bizona benziyordu. Kapıda bekleyen iki hizmetçi davetlileri pek hoş karşılamadı. Bayan Yvonne oğlunu, Don Francisco Javier Fumero de Sotoceballos giriş yapıyor diye takdim etti, iki hizmetçi alaycı bir tonla ismin bir şey çağrıştırmadığını söyledi. Sinirlenen ama varlıklı bir kadının sakinliğini gösteren Yvonne, oğluna davetiyeyi göstermesini söyledi. Ne yazık ki, elbise onarılırken kart Bayan Yvonne'nin dikiş masasında kalmıştı.

Francisco Javier durumu açıklamaya çalıştı ama kekelemeye başlayınca iki hizmetçinin kahkahaları yanlış anlaşılmayı düzeltmeye yardımcı olmadı. Anne ve oğul oradan kovularak uzaklaştırıldı. Bayan Yvonne burnundan soluyarak hizmetçilere kiminle konuştuklarını bilmediklerini söyledi.

Hizmetçiler de, ona yanıt olarak döşeme temizlikçisinin yerinin daha yeni doldumlduğunu söyledi.

Jacinta yatak odasının penceresinden Francisco Javier'in oradan ayrılmak için dönerken aniden durduğunu gördü. Annesinin boğuk sesiyle kibirli hizmetçilere bağırıp çağırmasıyla oluşturduğu görüntünün içinde çocuk onları gördü; kütüphanenin geniş penceresinin önünde Julián, Penélope'yi öpüyordu. Birbirlerine ait olmanın verdiği hazla, çevrelerindeki dünyadan habersiz insanlar gibi öpüşüyorlardı.

Ertesi gün öğle tatilinde Francisco Javier beklenmedik bir şekilde ortaya çıktı. Bir önceki günün manzarası hakkındaki haberler öğrenciler arasında yayılmıştı: kahkahalar eşliğinde sevimli denizci elbisesini ne yaptığı sorularıyla karşılandı. Çocuklar, Javier'in babasımn silahını taşıdığını fark edince kahkahalar birden kesildi Tam bir sessizlik kaplamıştı, okul bahçesini, birçoğu hemen orayı terk etti. Yalnızca Aldaya, Moliner, Femando ve Juliân'dan oluşan bir grup çocuğun etrafını çevirerek neler olduğuna anlam veremeden, dik dik ona bakıyordu. Francisco hiçbir uyarıda bulunmadı; tüfeğini kaldırarak tetiği çekti. Daha sonra, olay yerindeki görgü tanıkları onun yüz ifadesinde bir öfke ve kin belirtisi görmediklerini söylediler. Francisco Javier aynı otomatik soğukluğu bahçedeki temizlik işlerini yaparken de sergiliyordu. İlk mermi Juliánin başını sıyırıp geçti. Eğer Miquel Moliner kapıcının oğlunun üstüne atılıp onu yumruklayarak silahı elinden almasaydı İkincisi Julián'ın boğazına isabet edecekti. Julián Carax olanları şaşkınlıkla, hiç kımıldamadan izledi. Herkes bu mermilerin asıl hedefinin, Jorge Aldaya olduğunu düşünmüştü. Javier'in bir gün önce rezil olmasının intikamını aldığını sanmışlardı. Kısa bir süre sonra, Sivil Muhafızlar çocuğu alıp uzaklaştırmışlar. Kapıcı ve ailesi de kelimenin tam anlamıyla sokağa atıldıktan sonra Miquel Moliner, Julián'ın yanına giderek, onun yaşamını kurtardığı için en ufak bir kibir gösterisinde bulunmadan ona gerçekleri anlattı.

Bu, Julián ve arkadaşlarının San Gabriel Okulu'nda geçirdikleri son yıldı. Birçoğu planları hakkında ya da saygın ailelerinin bir sonraki seneye dair onlan nereye yerleştirmeyi düşündükleri hakkında konuşmaya başlamıştı. Jorge Aldaya babasının onu öğrenim görmesi için İngiltere'ye göndereceğini biliyordu Miquel Moliner'in Barcelona Üniversitesine gideceği kesindi. Fernando Ramos birçok kez, kişisel durumu nedeniyle öğretmenlerinin ona önerdiği Cizvit Cemiyeti'nin İlahiyat Fakültesi'ne girebileceğinden söz etmişti. Francisco Javier Fumero'nun ise Don Ricardo

Aldaya sayesinde, onu uzun bir kışın beklediği Pyrenees Vadisi'nin tepesindeki bir çocuk ıslah okuluna devam edeceğinden başka bir şey bilinmiyordu. Tüm arkadaşlarının hayatlarında bir yön çizdiğini gören Julián kendisinin ne olacağını düşünmeye başladı. Edebiyat tutkusu ve hayalleri uzak ve her zamankinden daha imkânsız görünüyordu. Özlemini çektiği tek şey Penélope'nin yakınında olmaktı.

O geleceğini düşünüp taşınırken diğerleri onun adına planlar yapıyordu. Don Ricardo Aldaya onu iş dünyasına sokmak istediğinden Julian'a şirketinde bir görev vermeyi planlıyordu. Şapkacı da, kendi adına, eğer çocuk aile mesleğine devam etmeyecekse onun üstüne sünger çekmeye karar vermişti. Julián'ı orduya gönderme planlarını gizlice harekete geçirmeye başlamıştı. Askeri bir yaşam tarzıyla geçen birkaç yılın onun saltanat ve debdebe hayallerine son vereceğine inanıyordu. Julián'ın bu planlardan haberi yoktu. Diğerlerinin onun hakkında yapmayı düşündüklerini öğrendiğindeyse her şey için çok geç olacaktı. Onun düşüncelerinde yalnızca Penélope vardı, son dönemlerde aslında bu gizli buluşmalar hiç hoşuna gitmiyordu. Yakalanma riskinin gün geçtikçe artmasına karşın Penélope'u daha sık görmek için ısrar ediyordu. Jacinta, onları koruyabilmek için elinden gelen her şeyi yapıyordu: onların kısa bir süre baş başa kalabilmeleri için bin bir dolap çeviriyor, sürekli yalan söylüyordu. Ama bunların Penélope'yle Julián için yeterli olmadığını anlamıştı. Bakıcı kadın kimi zaman onların bakışlarında tutkunun kibirini ve meydan okuyuşunu yakalıyordu: Sırlarının açığa çıktığında bir skandal yaratacağı ve böylelikle karanlıkta bir sevda büyütmek için köşe bucak saklanmak zorunda kalmayacakları umuduyla yakalanmayı bekleyen kör bir tutkuydu onlarınki. Bazen Jacinta geceleri Penélopeyi yatırırken kız gözyaşlarına boğuluyordu. Penélope ona, Julián'la birlikte ilk trene atlayıp kimsenin onları bulamayacağı bir yere kaçmanın özlemini duyduğunu anlatıyordu. Aldaya konağının demir kapıları ardındaki dünyayı çok iyi bilen Jacinta, kızın anlattıklarından ürperiyor, onu vazgeçirmeye çalışıyordu. Penélope doğası gereği yumuşak başlı bir kızdı, Jacinta'nın yüzünde gördüğü korku onu yumuşatmaya yetiyordu. Julián ise sorunun başka bir boyutuydu.

Geçen yıl ilkbaharda Aziz Gabriel Bayramında, Don Ricardo Aldaya ile annesinin sık sık gizlice buluştuklarını keşfeden Julián'nın güveni sarsılmıştı. İlk önce para babasının Sophie'yi de koleksiyonuna katmaya karar verdiğinden korkmuştu, ama çok geçmeden kent merkezindeki

kafelerde gerçekleşen bu buluşmaların yalnızca sohbetle sınırlı olduğunun farkına vardı. Sophie bu buluşmalar hakkında sessiz kalmayı yeğliyordu. Sonunda Julián, Don Ricardo'ya annesiyle arasında ne olduğunu sormaya karar vererek onun yanına gittiğinde zengin adam güldü.

"Senden gizli bir şey yapılmaz değil mi, Julián? Doğrusu, seninle bu konu hakkında zaten konuşacaktım. Annenle senin geleceğini tartışıyoruz. Birkaç hafta önce annen beni görmeye geldi. Oldukça endişeliydi, çünkü baban seni gelecek sene orduya yazdırmayı düşünüyormuş. Annen doğal olarak senin için en iyisini istiyor ve bana gelerek ikimizin arasında kalmak kaydıyla, neler yapabileceğimizi anlamak istemiş. Endişelenmene gerek yok; sana Don Ricardo Aldaya sözü, savaşa giden askerlerden olmayacaksın. Annenle ben senin için muhteşem planlar yaptık. Bize güven."

Julián, ona güvenmeyi çok istiyordu, ama Don Ricardo asla güvenilecek biri değildi. Düşüncelerini Miquel Moliner'e açınca arkadaşı ona hak verdi.

"Eğer Penélope'yi kaçırmak istiyorsan, Tanrı yardımcın olsun. Şimdi sana gereken tek şey para."

Tabii, Julián da meteliğe kurşun atıyordu.

"Bu iş kolay," dedi Miquel, ona. "Zengin arkadaşlar böyle günler içindir."

Böylece Miquel ve Julián âşıkların kaçışı için plan yapmaya başladı. Miquel Paris'e gitmelerini önerdi. Moliner'in görüşüne göre, eğer Julián bohem hayatı yaşayan fakir bir sanatçı olacaksa Paris onun için biçilmiş kaftandı. Penélope biraz Fransızca biliyordu, Fransızcayı annesinden öğrenen Julián için bu ikinci bir dildi.

"Bunun yanında, Paris kaybolmak için yeterince büyük, ama fırsat yaratmak için yeterince küçük bir yer," diye açıkladı, Miquel.

Miquel yıllardır biriktirdiği paraların yanına, saçma mazeretlerle babasından kopardığı paraları da ekleyerek küçük bir serveti bir araya getirdi. Paranın gerçekten nereye gittiğini yalnızca kendisi biliyordu.

"Ve, ikinizin o trene bindiği an, ben de sağır dilsiz rolü oynamayı düşünüyorum. "

Aynı gün akşamüstü, Moliner'le ayrıntıları konuştuktan sonra Julián, Tibidabo Bulvarı 'ndaki eve Penélope'ye planı anlatmaya gitti.

"Sana şu an söyleyeceklerimi hiç kimseye söylememeksin. Hiç kimseye. Jacinta 'ya bile," diye söze başladı Julián.

Kız şaşkınlıkla onu dinledi, büyülenmişti. Moliner'in planı kusursuzdu. Miquel biletleri farklı bir isimle satın alacaktı. İstasyondaki bilet gişesinden onları alacak üçüncü bir kişi ayarlamıştı. Eğer kazara polis onu bulacak olursa, yalnızca onlara Julián'a benzemeyen birinin tarifini verecekti. Julián ve Penélope trende buluşacaklardı. Görülme olasılığına karşı peronda bekleme olmayacaktı. Kaçış bir pazar günü gün ortası gerçekleşecekti. Julián, Francia Garı'na kendisi gelecekti. Miquel orada onu biletler ve parayla bekleyecekti.

Planın en tehlikeli kısmı Penélope'nin kaçışıydı. Bir yolunu bulup on bir ayininden çıkararak eve götürmesi için Jacinta'yı kandırması gerekiyordu. Kiliseden çıkınca Penélope, ailesi konağa dönmeden önce evde olacağına söz vererek Jacinta'dan Julián'la buluşmak için izin isteyecekti. Böylece Penélope istasyona gelecekti. Her ikisi de, eğer Jacinta 'ya doğrulan söylerlerse bakıcı kadının onların kaçmasına izin vermeyeceğini iyi biliyordu. Jacinta ikisini de kaybetmeyi göze alamayacak kadar çok seviyordu.

"Mükemmel bir plan, Miquel," dedi Julián.

Miquel kederle başını salladı. "Bir ayrıntı hariç; sonsuza dek burdan kaçmakla birçok insana vereceğiniz acı..."

Julián, annesi ve Jacinta'yı düşünerek başıyla Miquel'i onayladı. Miquel'in aslında kendini kastettiğini anlamamıştı.

En zor şey Penélope'nin inandırıcı davranışlarla Jacinta'dan bu sim saklayabilmesiydi. Yalnızca Miquel gerçeği bilecekti. Tren öğleden sonra kalkıyordu. Penélope'nin yokluğu fark edildiğinde, çift çoktan sınırı geçmiş olacaktı. Paris'e vardıklarında, sahte bir isim kullanıp kendilerini karıkoca olarak tanıtarak bir otele yerleşeceklerdi. Daha sonra ailelerine verilmek üzere Miquel Moliner'e bir mektup göndereceklerdi. Mektupta aşklarını itiraf edip iyi olduklarını ve onları çok sevdiklerini söyleyerek kilisedeki düğünlerini bildireceklerdi. Son olarak da, onlardan anlayışlı olmalarını ve kendilerini bağışlamalarını isteyeceklerdi. Miquel Moliner, Paris damgalı zarfı atarak mektubu, yakınlarındaki bir kasabadan atılmış izlenimi verecek şekilde ikinci bir zarfa koyacaktı.

"Ne zaman?" diye sordu, Penélope.

"Altı gün sonra," dedi, Julián. "Önümüzdeki pazar."

Miquel herhangi bir kuşkuya yol açmamak için kaçıştan önceki günler Julián'in Penélope'yle görüşmemesinin doğru olacağını düşünmüştü. Her ikisi de, onları Paris'e götürecek trende buluşana dek birbirlerini bir daha

görmemeye ikna olmuştu. Onu görmeden, ona dokunmadan geçecek altı gün Julián'a sonu gelmeyecek bir süreç gibi görünüyordu. Gizli evlilik antlaşmasını bir öpücükle mühürlediler.

Daha sonra Julián, Penélope'yi Jacinta'nın evin üçüncü katındaki yatak odasına götürdü. Bu katta yalnızca hizmetçiler kalıyordu ve Julián kimsenin onları görmeyeceğinden emindi. Kızgın bir tutku ve istekle, neredeyse birbirlerinin derisini soyarcasına hararetle giysilerini çıkararak sessizliğe gömüldüler. Altı günlük ayrılık düşüncesini bir kenara gömerek birbirlerinin vücutlarını ezberlemeye başladılar. Julián, Penélope'yi tahta döşemeye yatırarak çılgınca bir şehvetle ona sahip oldu. Kız bunu gözleri açık, bacaklarıyla çocuğun gövdesini sarmış, dudakları arzuyla yarı aralık bir şekilde karşıladı. Sıcak vücudunda ya da gözlerinde çocukluğun ya da narinliğin adı bile okunmuyordu. Daha sonra, yüzü kızın karnında ve elleri beyaz, titrek göğsünde dinlenen Julián, veda vaktinin geldiğinin farkındaydı. Odanın kapısı yavaşça açılıp bir kadının görüntüsü eşikte belirdiğinde Julián ancak ayağa kalkmaya vakit bulabilmişti. Julián bir an onun Jacinta olduğunu düşündü ama çok geçmeden onun Bayan Aldaya olduğunu fark etti. Kadın, tiksinti ve tutku karışımıyla büyülenmiş bir halde onları izliyordu. Mırıldanmayı başardığı tek şey, "Jacinta nerde?" oldu. Daha sonra, Penélope'yi sessiz ve şiddetli bir heyecan içinde yere çömelmiş bir halde ve Julián'ı dünyanın başına yıkıldığı hissiyle bir başına bırakarak arkasını dönüp oradan uzaklaştı.

"Git şimdi, Julián. Babam gelmeden önce git."

"Ama..."

"Git."

Julián başıyla onu onayladı. "Ne olursa olsun, pazar günü o trende seni bekleyeceğim."

Penélope isteksiz bir gülümseme takındı. "Orda olacağım. Şimdi git. Lütfen..."

Julián, onu bırakarak hizmetçilerin katından özel öğretmenlerin evlerine doğru sessizce inmeye başladığında Penélope hâlâ çıplaktı. Sonrasında Julián'ın anımsayabildiği, soğuk bir gecenin içine daldığı olmuştu.

Sonraki günler belirsizlik içinde geçti. Don Ricardo'nun kiralık katillerinin her an gelebilecekleri beklentisiyle Julián tüm geceyi uyanık geçirdi. Ertesi gün okulda, Julián, Jorge Aldaya'nın hareketlerinde

herhangi bir değişiklik sezinlemedi. Julián acı içinde olanları Miquel Moliner'e anlattı. Miquel başını iki yana salladı.

"Sen çılgın birisin Julián, ama bu yeni bir şey değil. Aldayaların evinde bir karışıklık olmaması çok tuhaf. Aslında, düşünecek olursak bu hiç de sürpriz sayılmaz. Eğer söylediğin gibi. Bayan Aldaya sizi yakaladıysa, büyük olasılıkla hâlâ ne yapması gerektiğine karar verememiştir. Kadınla hayatım boyunca üç kez karşılaştım ve onun hakkında iki yargıya vardım: birincisi, Bayan Aldaya on iki yaşındaki bir çocuğun aklına sahip: İkincisi, özellikle kendisiyle ilgili şeyleri görmek istemeyen ve olayları algılamayı imkânsız hale getiren bir narsizm hastalığına yakalanmış."

"Bana onun ne yapmak istediğini söyle, Miquel."

"Söylemek istediğim şey, Bayan Aldaya hâlâ ne söyleyeceğini, nasıl söyleyeceğini, ne zaman ve kime söyleyeceğini düşünüyordur. İlk olarak, potansiyel bir skandal ve kocasının öfkesi gibi kendisiyle ilgili sonuçları düşünecektir... Açıklıkla söyleyebilirim ki geri kalan kısmını umursamayacaktır bile."

"Yani, hiçbir şey söylemeyeceğini mi düşünüyorsun?"

"Bir ya da iki gün dayanabilir. Ama böylesi bir sırrı kocasından uzun süre saklayabileceğini sanmam. Kaçış planı ne oldu? Hâlâ istekli misin?"

"Her zamankinden daha çok."

"Bunu duyduğuma sevindim. Çünkü artık dönüş olmayacağına gerçekten inanıyorum."

Hafta sonu gelmeyecekmiş gibi uzadı. Julián yakasını hiç bırakmayan bir tedirginlikle her gün okula gitti. Zamanını oradaymış gibi görünerek geçirdi. Başlarda onun kadar ya da daha fazla telaşlanan Miquel Moliner'le zar zor görüşebiliyordu. Jorge Aldaya bir şey söylemedi. Her zamanki gibi kibardı. Jacinta bir daha Jorge'yu okuldan almaya gelmedi. Her akşamüstü Don Ricardo'nun şoförü uğruyordu. Julián bu bekleyişin bir an önce bitmesi için ne olacaksa bir an önce olmasını isteyerek kendini ölüyormuş gibi hissediyordu. Perşembe günü akşamüstü okuldan sonra, Julián şansın onun yanında olduğunu düşünmeye başladı. Bayan Aldaya belki utançtan, aptallıktan ya da Miquel'in öne sürdüğü herhangi bir sebepten dolayı hiçbir şey söylememişti. Bu çok önemli değildi. Asıl önemli olanı, bu sırrı pazar gününe dek saklamasıydı. O gece, günler sonra ilk kez Julián derin bir uyku çekti.

Cuma sabahı okula gittiğinde Peder Romanones, onu kapıda karşıladı.

"Julián, seninle konuşmam gerekiyor."

"Ne hakkında, peder?"

"Bugünün geleceğini her zaman biliyordum ve itiraf etmeliyim ki, sana bu haberi veren kişi olmaktan mutluluk duyuyorum

"Ne haberi, peder?"

Julián Carax artık San Gabriel Okulu'nun bir öğrencisi değildi. Okul binasında, sınıflarda ve hatta bahçede bulunması yasaklanmıştı. Okul malzemeleri, defterleri ve ona ait ne varsa hepsi artık okulun mülkiyetindeydi.

Teknik anlamda "acilen ve tamamen ihraç", diye özetlemişti Peder Romanones.

"Sebebini sorabilir miyim ?"

"Sana düzinelercesini sayabilirim ama eminimki sen en uygun olanını seçmesini bilirsin. İyi günler Carax. Ve bundan sonraki yaşamında sana iyi şanslar. Buna ihtiyacın olacak."

Otuz kırk metre uzakta, çeşmelerin olduğu bahçede bir grup öğrenci onu seyrediyordu. Bir kısmı gülerek ona güle güle anlamında el salladı. Diğerleri ona şaşkınlık ve acıma hissiyle bakıyorlardı. Yalnızca bir tanesi kederle gülümsedi. Yakın arkadaşı Miquel Moliner, sadece başını sallayarak Julián'ın havada okuyabileceğine inandığı bir sessizlikle bazı sözcükleri geveledi: "Pazar günü görüşürüz."

Ronda de San Antonio'daki apartmana geri döndüğünde Julián, Don Ricardo'nun Mercedes Benz'inin şapka dükkânının dışına park etmiş olduğunu gördü. Julián köşede durarak bekledi. Bir süre sonra Don Ricardo babasının dükkânından çıkarak arabaya bindi. Araba Üniversite Meydanı'na dönene kadar Julián bir kapı eşiğinde gizlendi. Daha sonra merdivenlerden koşturarak eve çıktı. Annesi Sophie gözyaşlarına boğulmuş bir halde evde onu bekliyordu.

"Ne yaptın, Julián?" diye mırıldandı. Kızgın değildi.

"Beni affet, anne..."

Sophie, oğlunu kucakladı. Zayıflamış, sanki onların arasında yaşamı ve gençliği çalınmışçasına yaşlanmıştı. Herkesten daha yalnızım, diye düşündü Julián.

"Beni dikkatle dinle Julián. Baban ve Don Ricardo Aldaya birkaç gün içinde seni orduya yerleştirmek için her şeyi ayarladı. Aldaya'nın büyük bir çevresi var... Gitmen gerekiyor, Julián. Onların seni bulamayacağı bir yere gitmen gerekiyor..."

Julián, annesinin gözlerinde onu teslim almış bir gölge görür gibi oldu.

"Başka bir şey var mı, anne? Bana söylemediğin bir şey?"

Sophie titreyen dudaklarıyla ona baktı. "Gitmelisin. İkimiz de burdan sonsuza dek gitmeliyiz."

Julián, ona sımsıkı sanlarak kulağına fısıldadı. "Benim için endişelenme, anne. Sakın endişelenme."

Julián cumartesi gününü çizim defterleri ve kitaplarının arasında, odasına kapanarak geçirdi. Şapkacı dükkâna şafaktan hemen sonra gidiyor ve gece yarısının ilk saatlerine dek gelmiyordu. Yüzüme karşı söylemeye cesareti yok, diye düşündü Julián. O gece, gözleri yaşlarla buğulanmış Julián artık hiçbir zaman geri gelmeyeceğini bildiği hayallerini yitirdiği o karanlık, soğuk odayla vedalaştı. Pazar sabahı, günün ilk ışıklarıyla yanına birkaç parça giysiyle kitaplarını alarak yemek odasında bir battaniyenin altına kıvrılmış yatan Sophie'yi alnından öpüp evden ayrıldı. Caddeler mavi bir sisle kaplanmıştı. Yaşlı kentin yassı çatılarında bakır rengi pırıltılar ışıldıyordu. Her kapıya, her köşe başına veda ederek ağır adımlarla yürüdü. Zamanın yanılsamalarının, prensiplerine bağlı kalarak günü geldiğinde, ona o caddelerde peşini bırakmayan yalnızlığı unutturup sadece iyi şeyleri anımsatıp anımsatmayacağını merak ediyordu.

Francia Garı ıssızdı, peronlarda şafağın yakıcı ışıkları, sisin içinde süvari kılıçları gibi kavisli bir şekilde parlıyordu. Julián verandanın altındaki bir banka oturarak çantasından kitabını çıkardı. Saatlerce sözcüklerin büyüsünde kayboldu. Teninin ve isminin değiştiğini kendini sanki başka biriymiş gibi hissetmeye başlamıştı. Kendine bırakılan tek sığınakta, gölgeli kişiliklerin hayalleriyle biiyülenmeye bıraktı kendini. Penélope'nin gelmeyeceğini biliyordu. O trene, anıları dışında hiçbir dostunun binmeyeceğini biliyordu. Öğle olmasına az bir süre kala Miquel Moliner istasyona gelerek ona biletleri ve toplayabildiği tüm parayı verdi, iki arkadaş tek sözcük etmeden birbirleriyle kucaklaştı. Julián, Miquel Moliner'in ağladığını hiç görmemişti. Uçup giden zamanı sayan saatler her yen kaplamıştı.

"Hâlâ vakit var," diye mırıldandı Miquel, gözleri istasyonun girişimleydi.

Saat biri beş geçe, istasyon şefi Paris yolcuları için son anonsu yaptı. Julián arkadaşına veda ettiğinde tren, perondan yavaşça hareket etmeye başlamıştı. Miquel Moliner elleri cebinde orada öylece durarak onu izledi.

"Yaz," dedi.

"Oraya varır varmaz sana yazacağım," diye yanıtladı Julián.

"Hayır. Bana değil. Kitap yaz. Mektup değil. Onlan Penélope ve benim için yaz.

Julián o zaman, arkadaşını ne kadar çok özleyeceğinin farkına vararak onu başıyla onayladı.

"Ve hayallerine sahip çık," dedi Miquel. "Onlara ne zaman ihtiyaç duyacağını hiç bilemezsin."

"Her zaman," diye mırıldandı Julián, ama trenin gürültüsü sözcüklerini yutmuştu.

*

"Annesinin onları benim yatak odamda yakaladığı gece, Penélope bana olanları anlattı. Ertesi gün Bayan Aldaya beni çağırarak, Julián hakkında ne bildiğimi sordu. Jorge’nun bir arkadaşı ve iyi bir çocuk olmasından başka bir şey bilmediğimi söyledim. Bana, Penélope’yi odasına kilitlememi emretti. O izin vermeden dışarı çıkmayacaktı. Don Ricardo, Madrid’deydi ve cuma gününe kadar dönmedi. Eve gelir gelmez Bayan Aldaya, ona gördüklerini anlattı. Ben de o sırada oradaydım. Don Ricardo koltuğundan fırlayarak karısına öyle bir tokat attı ki, kadın yere kapaklandı. Daha sonra deli gibi bağırarak ondan, az önce söylediklerini tekrar etmesini istedi. Bayan Aldaya çok korkmuştu. Kocasını daha önce hiç böyle görmemişti. Hiç. Sanki cehennemin tüm şeytanları ona hükmediyormuş gibi bir hali vardı. Kızgınlıktan deliye dönen Don Ricardo, Penélope’nin yatak odasına çıkıp onu saçlarından tutup sürükledi. Onu durdurmaya çalıştım, ama attığı tekmeyle bir kenara savruldum. Aynı günün akşamı aile doktorunu çağırarak Penélope’yi kontrol ettirdi. Doktor işini bitirdiğinde Don Aldaya ile konuştu. Penélope’yi odasına kilitlediler ve Bayan Aldaya, bana eşyalarımı toplamamı söyledi.

"Penélope’yi görmeme izin vermediler. Ona veda bile edemedim. Don Ricardo, neler olduğunu birilerine söylersem beni polise şikâyet edeceğini söyleyerek beni tehdit etti. Evdeki on sekiz yıllık kesintisiz hizmetimden sonra, aynı gece beni dışarı attılar. Gidecek hiçbir yerim yoktu. Muntaner Sokağı’nda bir pansiyona sığındım. İki gün sonra Miquel Moliner ziyaretime gelip Julián’ın Paris’e gittiğini söyledi. Penélope’nin niye istasyona gelmediğini öğrenmek istiyordu. Haftalarca, eve geri giderek onu görmek için yalvardım, ama konağın giriş kapısından geçmeme bile izin verilmedi. Ben de, günlerce her gün dışarı çıktıklarında onları görürüm

umuduyla evin karşı köşesinde bekledim. Onu hiç görmedim. Evin dışına hiç çıkmadı. Daha sonra, Don Aldaya polisi çağırarak güçlü arkadaşlarının yardımıyla beni Morta'daki akıl hastanesine kapattırdı. Beni tanımadıklarını, ailesini ve çocuklarını rahatsız eden kaçık bir kadın olduğunu öne sürüyordu. Bir hayvan gibi kafeste kalarak orada iki yıl geçirdim. Çıkar çıkmaz yaptığım ilk şey Tibidabo Bulvarı'ndaki eve gitmek oldu. Penélope'yi görmek için."

"Onu görmeyi başarabildin mi?" diye sordu Fermín.

"Ev kilitliydi ve satışa çıkarılmıştı. Orda kimse yaşamıyordu. Bana, Aldayaların Arjantin'e gittiği söylendi. Bana verilen adrese yazdım. Mektuplar açılmadan geri döndü...

"Penélope'ye ne oldu? Biliyor musun?"

Jacinta, neredeyse çökmüş bir halde başını iki yana salladı. "Onu bir daha hiç görmedim."

Yaşlı kadın inleyerek kontrolsüz bir şekilde ağlamaya başladı. Fermín, onu kollarının arasına alarak salladı. Jacinta Coronado küçük bir kız çocuğu kadar küçülmüştü, onun yanında duran Fermín, bir dev gibi görünüyordu. Kafamı kurcalayan sorular vardı, ama arkadaşım görüşmenin bittiğini işaret etti. Fermín'in, Jacinta Coronado'nun son günlerini geçirdiği o kirli, soğuk ağıla bakarak derin düşüncelere daldığını gördüm.

"Haydi Daniel. Gidiyoruz. Sen önden git."

Bana söyleneni yaptım. Yürürken bir an geriye döndüm ve Fermín'in yaşlı kadına doğru eğilerek onu alnından öptüğünü gördüm. Jacinta, ona dişsiz ağzıyla gülümsedi.

"Söyle bakalım Jacinta," dediğini duydum Fermín'in. "Sugus şekerlerini beğendin değil mi?"

Çıkış kapısına doğru dolambaçlı yolda ilerlerken gerçek cenaze görevlisinin ve kadavra gibi soluk benizli iki yardımcısının yanından geçtik. Ucuz bir çam tabut, ip ve büyük olasılıkla daha önce kullanılmış gibi görünen bir kefen taşıyorlardı. Heyetten çevreye uğursuz bir formol ile ucuz bir kolonya kokusu yayılıyordu. Adamların sıska kansız yüzlerini sevimsiz bir gülümseme süslüyordu. Fermín cesedin beklediği hücreyi göstererek haç çıkarıp üçlüyü kutsadı. Daha sonra onlar da saygıyla başlarını sallayarak haç çıkardı.

"Huzur içinde yatsın," diye mırıldandı Fermín, bir yandan beni çıkış kapısına doğru sürükledi. Kapıda, elinde bir gaz lambası tutan bir rahibe sert ve kınayıcı bir bakışla bizi süzdü.

Binanın dışına çıktığımızda, Moneada Sokağı’nın çirkin taş kanyonu ve onun gölgesi bana daha umut vaat eden bir vadi gibi görünüyordu. Fermín ferahlayarak derin derin soluk aldı. O yeri arkasında bıraktığına sevinen tek kişinin ben olmadığımı biliyordum. Jacinta’nın öyküsü vicdanlarımıza umduğumuzdan daha fazla ağırlık yüklemişti.

"Dinle, Daniel. Ağzımızın tadını değiştirmek için Xampañet’de birkaç bardak köpüklü şarapla biraz jambonlu köfteye ne dersin?"

"Samimiyetle söylemek gerekirse, hayır demem."

"Bugün kızla bir randevun yok mu?"

"Yarın."

"Ah, seni şeytan... Kızı peşinden koşturuyorsun ha? Hızlı öğreniyorsun..."

Caddenin birkaç ev aşağısında kalan gürültülü tavernaya doğru daha on adım atmamıştık ki, gölgelerin içinden üç siluet çıkarak yolumuzu kesti. İkisi arkamızda yerlerini aldı. Soluklarını ensemde hissedecek kadar yakına geldiler. Üçüncüsü, daha küçük ama daha tehditkâr olanı önümüzü kapadı. Bu oydu. Alışılmış yağmurluğunu giymiş, arsızca gülümseyerek, bastıramadığı neşesini açığa vuruyordu.

"Bakın burda kim var? Bu, benim eski dostum binbir surat değil mi!" diye bağırdı Müfettiş Fumero.

Fermín’in tüm kemiklerinin dehşet içinde titrediğini duyabiliyordum adeta. Geveze dostum yalnızca boğuk bir hırıltı çıkarmayı başarabildi. Asayiş Büro’nun iki memuru olduğunu tahmin ettiğim iki eşkıya bizi ensemizden yakalayarak en küçük bir hareket belirtisinde kolumuzu ikiye katlamaya hazır bir şekilde sağ bileklerimize yapıştı.

"Yüzündeki şaşkın ifadeye bakılırsa izini uzun zaman önce kaybettirdiğini düşünüyordun. Elbette, senin gibi bir bok parçasının saçak altlarından kurtularak temiz bir vatandaş gibi yaşayabileceğini düşünmedin. Aptal olabilirsin ama o kadar aptal değilsin. Ayrıca sana, seni ilgilendirmeyen şeylere burnunu -harika bir burun- soktuğunu söylemiştim. Bu kötü bir işaret... Şu sevimli rahibelerle senin ne işin olabilir ki? Yoksa onlardan birini mi beceriyorsun? Bu günlerde kaç para ödüyorlar?"

"Başka insanların kıçlarına saygı gösteririm müfettiş, özellikle de manastırda oturuyorlarsa. Belki sen de aynısını yapmayı denersen, penisiline yüklü paralar ödemekten kurtulur, bağırsaklarını daha rahat çalıştırıp tuvalete gitme sayısını azaltırsın."

Fumero kızgınlıkla süslenmiş küçük bir kahkaha patlattı.

"Bu doğru. Çok cesursun. Tüm dolandırıcılar senin gibi olsa, işimde çok eğlenirdim. Söyle bakalım orospu çocuğu, bu günlerde kendini kim olarak tanıtıyorsun? Gary Cooper? Haydi, bana o büyük burnunu Santa Lucía Huzurevi'ne neden soktuğunu söyle, sizi yalnızca bir uyarıyla bırakayım. Haydi, öt bakalım. Sizi buraya getiren şey ne?"

"Özel bir mesele. Bir akraba ziyaretine geldik."

"Şüphesiz öyledir, seni orospu çocuğu. Bana bak, iyi bir günüme denk geldin, yoksa seni merkeze götürür kaynak makinesiyle başka bir seans daha düzenlerdim. Haydi, iyi bir çocuk ol ve eski dostun Müfettiş Fumero'ya arkadaşınla birlikte burda ne bok aradığınızı söyle. Lanet olsun, yalnızca biraz işbirliği yap ki, sponsor olarak seçtiğin şu ufak çocuğu dövmeyeyim."

"Onun saçının kılına dokunursan yemin ederim ki..."

"Beni parçalar mısın gerçekten. Şimdi korkudan altıma kaçırdım."

Fermín tüm cesaretini toplamak istercesine yutkundu. "Bu, ünlü mutfak hizmetçisi kıymetli annenin sana diktiği denizci çocuk pantolonu değil mi? Onu giymeseydim yazık olurdu; söylediklerine göre takım sana çok yakışmış."

Müfettiş Fumero'nun yüzü soldu ve gözlerindeki tüm ifade kayboldu. "Ne dedin sen, orospu çocuğu?"

"Tüm bu çekiciliğin ve zevkin sana bir yüksek sosyete kadını olan Bayan Yvonne Sotoceballos'tan kalmış olabileceğini söylüyordum."

Fermín kuvvetli bir adam sayılmazdı ve ilk darbe onun ayaklarının yerden kesilerek çamurlu bir su birikintisine düşmesine yetti. Fumero tekme sağanağını onun midesine, böbreklerine ve yüzüne bölüştürürken Fermín bir top gibi kıvrılmıştı. Elliden sonrasını sayamadım. Fermín'in soluğu kesilmişti ve kısa bir süre sonra darbelerden korunma yeteneğini de kaybetti. Demir gibi elleriyle beni sımsıkı tutan iki polis memuru görev bilinciyle gülüyordu.

"Sakın karışma," diye fısıldadı içlerinden biri. "Kolunu kırmak hoşuma gitmez."

Elinden kurtulmak için boş yere çabaladım ve mücadele ederken onun bir anlık görüntüsünü yakaladım. Onu hemen tanıdım. Birkaç gün önce Sarriâ Meydam'ndaki barda gazete okuyan yağmurluklu adamdı. Aynı adam, Fermín'in şakalarına gülerek bizi otobüste takip etmişti.

"Dinle, beni gerçekten kızdıran tek şey geçmişe bok atan insanlardır!" diye haykırdı Fumero. "Geçmişi kurcalamamak gerekir, anladın mı? Bu,

seni ve dili tutulan arkadaşını ilgilendiriyor. Bak ve öğren çocuk. Bir sonraki sensin."

Müfettiş Fumero'nun, Fermín'i tekmeleyerek öldüresiye dövüşünü seyrederken ağzımdan tek bir sözcük çıkmamıştı. Merhametsizce arkadaşımın üzerine yağan korkunç, duygusuz yumruk darbelerini bugünmüş gibi hatırlıyorum. Hâlâ canımı acıtıyorlar. Tüm yaptığım şey, beni tutan polislerin arasında korkakça bir sessizlikte gözyaşları dökerek titremek oldu.

Fumero, ölü gibi yığılıp kalmış Fermín'e vurmaktan bıkınca, yağmurluğunu açarak pantolonunun fermuvarını çözdü ve onun üstüne işemeye başladı. Arkadaşım hiç kımıldamadı; çamur birikintisinin içinde eski bir giysi bohçasına benziyordu. Fumero buharlı sidiğini cömertçe Fermín'in üzerine boşaltırken hâlâ konuşamıyordum. Müfettiş işini bitirdiğinde fermuvarını çekerek soluk soluğa yanıma geldi. Yüzünden ter damlıyordu. Polislerden biri ona bir mendil uzattı. Fumero bununla yüzünü ve boynunu kuruladı. Yüzü benimkinden yalnızca birkaç santim uzakta kalana dek yanıma yaklaşarak dik bakışlarını bana sabitledi.

"Sen bu sopaya değmezsin çocuk. Sorun arkadaşınla ilgili; her zaman yanlış tarafı tutuyor. Bir dahaki sefere onun daha Önce hiç yapmadığım kadar anasını belleyeceğim ve eminim ki bu senin yüzünden olacak."

Daha sonra beni dövmeye başlayacağını düşündüm, sıra bana gelmişti. Aslında bunu istiyordum. Çünkü onun darbelerinin beni, Fermín dövülürken kılımı kıpırdatmamanın utancından kurtaracağına inanıyordum. Fermín, doğal olarak beni korumak için üstüne düşeni yapmıştı.

Ama beklediğim yumruk gelmedi. Fumero'nun tüm yaptığı yanağıma hafifçe vurmak oldu.

"Bu sana yeter çocuk. Korkaklarla ellerimi kirletmem."

Gösterinin bittiğini anlayarak şimdi daha rahatlayan iki polis kıkırdadı. Oradan bir an önce ayrılma istekleri açıkça belli oluyordu. Gülerek karanlıkta kayboldular.

Yardım etmek için yanma gittiğimde Fermín ayağa kalkmaya ve çamurlu suyun içinde kaybolan dişleri aramaya boş yere çabalıyordu. Ağzı, burnu, kulakları ve gözkapakları kanıyordu. Benim zarar görmediğimi anlayınca gülümsemeye çalıştı. Yanına çömelerek onu kollarımın arasına aldım. Aklımdan geçen ilk düşünce onun Bea'dan daha hafif olduğuydu.

"Fermín, Tanrı aşkına, hemen şimdi hastaneye gitmeliyiz."

Var gücüyle başını iki yana salladı. "Beni ona götür."

"Kime, Fermín?"
"Bernarda'ya. Öleceksem, onun kollarında olmasını yeğlerim."

32

O gece, bir daha adım atmamaya yemin ettiğim apartman dairesine, Real Plaza'ya geri döndüm. Xampañet Tavernası'nın kapısından dayağa tanık olan bir çift Katolik papazı, Princesa Sokağı'ndaki bir taksi durağına Fermín'i taşımam için bana yardım etmeyi önerdi. Aynı zamanda bir garson ona verdiğim numarayı arayarak gelişimizi bildirmişti. Taksi sırasının ucu bucağı görünmüyordu. Yola çıkmadan önce Fermín bilincini kaybetmişti. Onu ısıtmak için göğsüme sıkıca bastırıp kollarımın arasına almıştım. Elbiselerime damlayan ılık kanını hissedebiliyordum. Kulağına, oraya çok yakın olduğumuzu, iyileşeceğini fısıldadım. Şoför, bana aynadan sinsi sinsi bakıyordu.

"Dinle, sorun istemiyorum, duyuyor musun? Eğer ölürse sizi burda bırakırım."

"Kes sesini ve işini yap."

Fernando Sokağı'na vardığımızda Gustavo Barceló ve Bernarda yanlarında Dr. Soldevila'yla binanın ana kapısının önünde bizi bekliyordu. Bizi kir ve kan içinde gören Bernarda panik içinde çığlık atmaya başladı. Doktor aceleyle Fermín'in nabzını yoklayarak hastanın hâlâ hayatta olduğunu söyledi. Dördümüz Fermín'i üst kata, Bernarda'nın odasına taşımayı başardık. Orada doktorla birlikte gelen bir hemşire her şeyi hazırlamıştı. Önce hasta yatağa yatırıldı ve hemşire Fermín'i soymaya başladı.

Dr. Soldevila hepimizden odayı terk edip onu işiyle baş başa bırakmamızı istedi. Kısa bir sözle kapıyı ardımızdan kapadı. "Yaşayacak."

Koridorda Bernarda avutulamaz biçimde ağlıyordu. Hayatında ilk kez iyi bir adam bulduğunu, Tanrı'nın merhametsizce onu kendinden kopardığını iniltiyle mırıldanıyordu. Don Gustavo Barceló, onu kucaklayarak mutfağa götürdü. Zavallı şey kendine gelinceye dek orada onu konyakla sakinleştirmeye çalıştı. Hizmetçinin sözleri anlaşılmaz olmaya başlayınca kitapçı bir kadeh konyak da kendine doldurarak bir dikişte bitirdi.

"Üzgünüm. Nereye gitmem gerektiğini bilmiyordum..." diye başladım.

"Önemli değil. Sen doğru olanı yaptın. Soldevila, Barcelona'daki en iyi ortopedi cerrahıdır," diye ortaya konuştu.

"Teşekkür ederim," diye mırıldandım.

Barceló iç geçirerek bana su bardağına bir kadeh konyak doldurdu. İkramını reddettim ve konyak onu bir dikişte içen Bernarda'ya geçti.

"Lütfen git ve bir duş alarak üstüne temiz giysiler giy," dedi, Barceló. "Eğer eve bu şekilde dönersen baban kalp krizinden ölebilir."

"Sağ olun... Ben iyiyim," dedim.

"O halde titremeyi kes. Haydi, benim banyomu kullanabilirsin, orda bir su ısıtıcısı var. Yolu biliyorsun. Bu arada ben de babam arayarak ona olanları anlatırım... Şey, ona ne anlatacağımı bilmiyorum. Bir şeyler düşünürüm artık."

Başımla onu onayladım.

"Burası hâlâ senin evin, Daniel," dedi Barceló, ben koridorda ilerlerken. "Seni özledik."

Gustavo Barceló'nun banyosunu buldum, ama lambanın düğmesini bulamadım. Pis, kanlı elbiselerimi çıkararak kendimi şahane küvete attım. Binanın iç avlusuna bakan pencereden içeriye inci gibi bir sis süzülüyordu, içeride odanın dış hatlarıyla duvarlardaki ve zemindeki emaye çinileri görebilmeme yetecek kadar ışık vardı. Banyodaki su, Santa Ana'daki mütevazı banyomuzdan daha sıcak ve basınçlı akıyordu; bu da insana, içlerine adım bile atmadığım lüks otellerdeymiş gibi bir izlenim veriyordu. Duşun buharlı ışınları altında kımıldamadan birkaç dakika durdum.

Fermín'in üstüne yağan yumrukların yankısı hâlâ kulaklarımı çınlatıyordu. Fumero'nun sözlerini ya da beni yere yatıran polisin yüzünü aklımdan çıkaramıyordum. Bir süre sonra suyun soğumaya başladığını fark ettim, ev sahibimin ısıtıcısındaki suyun bitmek üzere olduğunu anladım. Son ılık su damlasını da kullanarak musluğu kapadım. Vücudumdan yükselen buhar gümüş renkli ipliklere benziyordu. Duş perdesinin içinden kapının yanında birinin durduğunu fark ettim. Mermer bakışları bir kedinin gözleri gibi parlıyordu.

"Dışarı çıkabilirsin. Endişelenecek bir şey yok, Daniel. Tüm şeytanca işlerime karşın seni hâlâ göremiyorum."

"Merhaba Clara."

Bana temiz bir havlu uzattı. Elimi uzatarak onu alıp bir okul kızının masumluğuyla havluya sarındım. İçeride buharlı bir karanlık olsa da Clara'nın hareketini tahmin ederek gülümsediğini görebiliyordum.

"İçeri girdiğini duymadım."

"Seslenmedim. Niçin karanlıkta duş alıyorsun?"

"Işığın açık olmadığını nasıl anladın?"

"Lambanın cızırtısından," dedi. "Veda etmeye hiç gelmedin."

Evet, geldim diye düşündüm, ama sen meşguldün. Sözcükler dudaklarımda dondu kaldı; sözcüklerin nefreti uzak ve gülünç görünüyordu.

"Biliyorum. Üzgünüm."

Duştan çıkarak paspasın üstünde durdum. Buharlı hava gümüş rengi benekleriyle çevreye sıcaklık yayıyordu. Pencereden gelen solgun ışık Clara’nın yüzüne beyaz bir duvak çekmişti. Clara’da en küçük bir değişiklik yoktu. Yoklukla geçen dört yıl bana yardımcı olmamıştı.

"Sesin değişmiş," dedi. "Çok değiştin mi, Daniel?"

"Eğer merak ettiğin şey buysa eskisi kadar aptalım."

Ve daha fazla korkak, diye düşündüm. Karanlıkta bile acı veren kırık gülümsemesi hâlâ aynıydı. Elini havaya kaldırdı, sekiz yıl önce Ateneo Kütüphanesindeki o akşamüstü olduğu gibi hemen anladım. Elleriyle nemli yüzümü okumasına yardımcı oldum. Sessizlikte dudakları sözcüklere şekil verirken parmaklarıyla beni yeniden tanımlamasını izledim.

"Hiçbir zaman seni incitmek istemedim, Daniel. Beni affet."

Karanlıkta elini tutup öptüm. "Hayır. Senin beni affetmen gerekiyor."

Bir melodram sahnesinin oluşma ihtimali, Bernarda’nın kapının eşiğinden kafasını uzatmasıyla kesildi. Oldukça sarhoş olmasına rağmen çıplak ve ıslak olduğumu, ışıkları açmayıp Clara’nın elini dudaklarıma doğru kaldırdığımı fark etti.

"İsa aşkına Bay Daniel, sizin hiç utanmanız yok mu? İsa, Meryem ve Yusuf. Bazı insanlar hiç öğrenmiyor..."

Bernarda utanarak hızla geri kaçtı, konyağın etkisi geçtiğinde gördüklerinin bir rüyanın izleri gibi belleğinde solup gitmesini umut ettim. Clara birkaç adım ilerleyerek sol kolunun altında tuttuğu giysileri bana uzattı.

"Amcam bunları giymen için gönderdi. Onun gençlik günlerinden kalma. Senin epey büyüdüğünü ve sana uyacağını söylüyor. Ben ayrılıyorum, sen de giyinebilirsin. Kapıyı vurmadan içeri girmemeliydim."

Uzattığı giysileri alarak temiz kokan sıcacık iç çamaşırlarını giyinmeye başladım, daha sonra solgun pembe renkli yün kazak, çoraplar, yelek, pantolon ve ceketi giydim. Aynaya bakınca gülümsemeleri kaybolmuş, kapı kapı dolaşan pazarlamacılara benzediğimi gördüm. Mutfağa döndüğümde Dr. Soldevila yatak odasından çıkarak Fermín’in durumu hakkında hepimize bilgi verdi.

"Şu an itibariyle en kötüsü geçti," diye bildirdi. "Artık endişelenmeye gerek yok. Böyle şeyler her zaman olduklarından daha ciddi görünür. Arkadaşınızın sol kolu ve iki kaburgası kırılmış, üç dişini kaybetmiş. Ayrıca vücudunda çok sayıda çürük, kesik ve ezik var. Ama çok şükür ki iç kanama ve beyin hasarı belirtilerine rastlanmadı. Hastanın, kendisini sıcak tutması ve vücut şeklini büyük göstermesi için giysilerinin altına giydiği katlanmış gazete kâğıtları ona bir zırh işlevi görerek darbelerin hızını kesmiş. Birkaç dakika önce bilinci bir süreliğine geri geldiğinde hasta benden, size kendisini yirmi yaşında hissettiğini söylememi rica etti ve taze sarımsaklı, sosisli sandviç, bir kutu çikolata, biraz limonlu sugus şekeri istiyor. Bunda bir sorun görmüyorum, yine de bence meyve suyu, yoğurt ve belki biraz pirinç lapasıyla başlamakta fayda var. Üstelik, gücünün ve akıl sağlığının yerinde olduğunun bir kanıtı olarak Hemşire Amparito bacağına birkaç dikiş atarken erkekliğinin bir buzdağı gibi kabardığı gerçeğini size aktarmamı rica etti."

"Bu sadece, tam bir erkek oluşundan," diye mırıldandı Bernarda özür diler gibi.

"Onu ne zaman görebileceğiz?" diye sordum.

"Henüz değil. Belki şafakta. Biraz dinlenmek ona iyi gelecektir. En azından yarın onu Mar Hastanesi'ne götürmek istiyorum, böylelikle içimizin rahat etmesi için bir beyin taraması yaptırılabilir. Ama bana kalırsa, Sinyor Romero de Torres'in birkaç gün içinde eskisi kadar sağlıklı olacağına eminim. Vücudundaki yaralardan ve izlerden çıkardığım sonuç, bu adam zorlarını görmüş geçirmiş. O gerçek bir kazazede. Polise sunmak için raporun bir kopyasına ihtiyacımz olursa..."

"Gerekli değil," diye araya girdim.

"Bu, çok ciddi bir durum olabilir, uyarmadı deme genç adam. Bunu hemen polise bildirmelisiniz."

Barceló dikkatle beni izliyordu. Ona doğru baktım ve başıyla beni onayladı.

"Bunun için vakit çok, doktor. Merak etme," dedi Barceló. "Şimdi önemli olan hastanın iyileşeceğinden emin olmak. Yarın sabah ilk iş bu kazayı bizzat kendim bildireceğim. Yetkililer bile geceleri huzuru ve sakinliği hak ediyor."

Kazayı polisten saklama önerimin doktoru kuşkulandırdığı açıktı, ama Barceló'nun meselenin sorumluluğunu üstüne aldığını görünce omuzlarını silkerek yatak odasındaki tedavisine geri döndü. Doktor gözden kaybolur

kaybolmaz, Barceló, bana onu çalışma odasına kadar izlememi söyledi. Bernarda yaşadığı şok ve içtiği konyağın etkisiyle uyuşmuş bir halde iskemlesinde derin derin iç çekiyordu.

"Bernarda, kendini bırakma. Biraz kahve yap güzel ve sert olsun."

"Emredersiniz efendim. Hemen yapıyorum."

Kitap ve defter sütunları boyunca kıvrılan tütün dumanı bulutlarıyla kaplı bir mağaraya benzeyen çalışma odasına kadar Barceló'yu takip ettim. Clara'nın çaldığı piyanonun ahenksiz ezgileri belli belirsiz gelmeye başladı. Maestro Neri'nin derslerinin en azından müzik alanında çok iyi gitmediği açıktı. Kitapçı bana bir sandalye göstererek piposunu doldurmaya başladı.

"Babana telefon ederek ona, Fermín küçük bir kaza geçirdiğini ve senin de onu buraya getirdiğini söyledim."

"Size inandı mı?"

"Sanmam."

"Peki."

Kitapçı piposunu yakarak çalışma masasının arkasındaki koltuğa oturdu. Dairenin öteki ucunda Clara, Debussy'e[1] işkence ediyordu. Barceló bezginlikle gözlerini devirdi.

"Müzik öğretmenine ne oldu?" diye sordum.

"Kovuldu. Sanki piyanoda onun parmaklarını meşgul etmeye yetecek kadar tuş yok gibi görünüyordu."

"Doğru."

"Sen dayak yemediğine emin misin? Hep tek heceli konuşuyorsun. Genç bir çocukken daha konuşkandın."

Çalışma odasının kapısı açıldı ve Bernarda iki fincan sıcak kahveyle bir şeker kutusunun olduğu tepsisiyle içeri girdi. Yürürken iki yana sallanıyordu. Bir kaynar kahve banyosuna yakalanma olasılığından korktum.

"İçeri girebilir miyim? Sizinkini biraz konyak ile karıştırarak mı alırsınız efendim?"

"Bence bir şişe Lepanto bu gece için yeterli, Bernarda. Senin için de tabii. Haydi paydos et ve yatmaya git. Bir şeye ihtiyaç olursa Daniel'le ayaktayız. Fermín, senin yatak odanda olduğu sürece benimkini kullanabilirsin."

"Yo, hayır efendim. Bunu duymamış olayım."

"Bu bir emirdir. Tartışma. Beş dakika içinde uyumanı istiyorum."

"Ama, efendim..."

"Bernarda, Noel ikramiyeni tehlikeye atıyorsun."

"Nasıl isterseniz, Sinyor Barceló. Ama diken üstünde uyuyacağım. Bunu söylemeye gerek yok."

Barceló, Bernarda'nın dinlenmeye çekilişini törensel bir edayla bekledi. Kahvesine yedi parça şeker atarak kaşığıyla karıştırmaya başladı. Felemenk tütününün karanlık dumanları ardında kedi gülümsemesi seçilebiliyordu.

"Gördüğün gibi, evimi zorbalıkla yönetiyorum."

"Evet, kesinlikle zorlu birisiniz, Don Gustavo."

"Ve sen de tatlı dilli birisin. Söyle bana Daniel, şimdi artık kimse bizi duyamaz. Olanları polise bildirmek niye iyi bir fikir değil?"

"Çünkü zaten biliyorlar."

"Yani demek istediğin?..."

Başımla onayladım.

"Sormamda sakınca yoksa, siz ikiniz nasıl bir sorunun içindesiniz?"

İç geçirdim.

"Size yardım edebileceğim herhangi bir şey var mı?"

Barceló'ya doğru baktım. Hiçbir muziplik ifadesi olmaksızın, gülümsüyordu. Alaycı tavırlarını ilk kez bir kenara kaldırmıştı.

"Bunun, rastlantı eseri şu bana satmak istemediğin Carax'ın kitabıyla bir ilgisi olabilir mi?"

Bu soru beni tamamen şaşırttı.

"Sana yardımcı olabilirim," diye önerdi. "Sende olmayan iki şeyin bende fazlası var. Para ve sağduyu."

"İnanın bana, Don Gustavo, bu işle ilgilenen zaten çok fazla insan var."

"O zaman bir fazlası çok fark etmez. Haydi bana güven. Beni günahlarını çıkardığın bir papaz olarak farz et."

"Yıllardır günah çıkarmadım."

"Yüzünden belli."

33

Gustavo Barceló bir papa ya da bir doktor gibi Süleyman sabrıyla düşüncelere dalmış bir şekilde dinliyordu. Dua eden biri gibi elleri çenesinin altında dirsekleri masanın üstünde dikkatle beni inceledi. Gözleri büyüdü ve sanki öykümün akışında bazı yeni bulgular keşfederek kendi tanısını oluşturuyormuşçasına anlattıklarımı başını sağa sola sallayarak dinledi. Kitapçı, her ara verdiğimde merakla kaşlarını kaldırarak onu aşırı derecede şaşırtmış görünen karmakarışık öykümü çözmeye devam etmek için sağ eliyle bana işaret yapıyordu; her seferinde bir elini havaya kaldırarak notlar alıyor ya da bu aralara, anlattığım şeylerin karışıklığından kaynaklandığını düşünürcesine bakıyordu. Bundan daha sık olmasa da, dudaklarını yalayarak hem yaratıcılığıma, hem de öngörülerimin mantıksızlığına dayandığına inandığım bir mimikle alaycı bir şekilde gülümsüyordu.

"Bakın, eğer bunun saçma olduğunu düşünüyorsanız hemen çenemi kapayayım."

"Tam tersi. Ahmaklar konuşur, korkaklar sessiz kalır, bilgili insanlar da dinler."

"Bunu kim söyledi? Seneca mı?"

"Hayır. Braulio Recolons, Avignon Sokağı'nda domuz eti satan bir kasap. Sosis yapma ve nükteli sözler oluşturma konusunda büyük bir yeteneği var. Lütfen devam et. Bana şunu, neşeli kızı anlatıyordun..."

"Bea. Bu yalnızca beni ilgilendiren bir konu, başkalarının bu işe karışmalarına izin veremem."

Barceló çaktırmadan gülmeye çalıştı. Maceralarıma kaldığım yerden devam etmek üzereyken Dr. Soldevila çalışma odasının kapısından başını içeriye uzattı. Yorgun ve soluk soluğa görünüyordu.

"Lütfen kusuruma bakmayın. Şimdi ayrılıyorum. Hastamız iyi ve doğrusunu isterseniz saçmalıyor demek yerinde olur. Bu beyefendi hepimizden çok yaşar. Sakinleştiricilerin doğrudan başına vurup onu uçurduğunu bile söylüyor. Dinlenmeyi reddederek bazı meseleler hakkında Daniel'le konuşması gerektiğini ısrarla yineliyor. Hipokrat ya da ikiyüzlülük yemini diye bir şeye inanmadığını iddia ederek bana anlatmak istemedi."

"Hemen şimdi gidip onu görürüz. Ve lütfen zavallı Fermín’i affedin. Hâlâ şokta olduğu çok açık."

"Belki, ama utanmazca davranışları için bunu mazeret olarak kullanamaz. Hemşirenin poposunu çimdikleyerek ona, zarafetini ve biçimli kalçalarını öven uyaklı şiirler okuyor."

Doktor ve hemşireye kapıya kadar eşlik ederek onlara hizmetleri için coşkuyla teşekkür ettik. Yatak odasına gittiğimizde Bernarda’nın Barcelo’nun emirlerini çiğneyerek yatakta Fermín’in yanı başında yattığını gördük. Korku, konyak ve yorgunluk en sonunda onu uykuya yenik düşürmüştü. Bandajlar, sargılar ve askılarla kaplı, Fermín, onu şefkatle tutmuş, saçlarını okşuyordu. Yaralı dudaklarını kaplayan dişsiz gülümsemesiyle galip bir edası vardı. Sağ elini zafer işareti yaparak havaya kaldırıp bizi selamladı.

"Kendini nasıl hissediyorsun Fermín?" diye sordum.

"Yirmi yaş daha genç," diye yanıtladı. Bernarda’yı uyandırmamak için kısık bir ses tonuyla konuşuyordu.

"Kahretsin, numara yapmayı bırak. Çok boktan görünüyorsun Fermín. Beni korkudan öldürüyordun nerdeyse. İyi olduğuna emin misin? Başın dönmüyor mu? Sesler duymuyor musun?"

"Şimdi sen söyleyince aklıma geldi, bazen sanki bir maymunun piyano çalmaya çalışması gibi ahenksiz ve düzensiz sesler duyar gibi oluyorum."

Barceló kaşlarını çattı. Clara dairenin öbür ucunda piyano tıngırdatmaya devam ediyordu.

"Endişelenme Daniel. Daha kötü sopa ve taşlardan kurtuldum. Bu Fumero denilen adam kötü alışkanlıklarından bir türlü kurtulamadı."

"Anlaşılan, yüzüne yeni bir şekil veren kişi Müfettiş Fumero?dan başkası değil," dedi, Barceló. "İkiniz de pek yükseklerde dolaşıyorsunuz."

"Öykünün bu kısmını anlatmamıştım," dedim.

Fermín, bana sıkıntıyla baktı.

"Pekâlâ Fermín. Daniel beni ikinizin rol aldığı şu küçük oyun hakkında biraz bilgilendirdi. Eklemem gerekir ki, hepsi çok ilginç. Ya sen Fermín, günah çıkarmayla aran nasıl? Seni uyarayım, iki yılım ilahiyat fakültesinde geçti."

"Ben olsaydım en az üç yıl derdim, Don Gustavo."

"Bazı şeyler yolda gelirken kaybolmuş. Örneğin, utanma duygusu. Bu, evime ilk gelişin ve daha şimdiden hizmetçimle aynı yatakta yatıyorsun."

"Ona bir bakın. Zavallı küçük şey, meleğim benim. Niyetimin çok ciddi olduğunu anlamanız gerekir, Don Gustavo."

"Niyetlerin seni ve Bernarda'yı ilgilendirir. O olgun bir kadın şimdi açık sözlü olalım. Siz ikiniz, ne gibi oyunlara karıştınız?"

"Ona ne anlattın, Daniel?"

"İkinci sahneye geldik: baştan çıkarıcı bir kadın konuya dahil olur," diye açıkladı, Barceló.

"Nuria Monfort?" diye sordu Fermín.

Barceló keyifle dudaklarını şapırdattı. "Başkaları da mı var? Bu, *Saraydan Kız Kaçırma'ya*. benziyor."

"Lütfen sesinizi biraz alçaltır mısınız! Nişanlım uyuyor."

"Merak etme, nişanlının damarlarında yarım şişe konyak dolaşıyor. Kıyamet boruları bile onu uyandıramaz. Devam et, Daniel'e bana geri kalan kısmı da anlatmasını söyle. Üç kafa ikiden iyidir, özellikle de üçüncüsü benimkiyse."

Fermín sargıların ve askıların altından omuzlarını silkmeye çalıştı. "Ben buna karşı değilim, Daniel. Bu senin bileceğin bir şey."

Don Gustavo'yu da aramıza katmaya razı olunca, Fumero ve adamlarının birkaç saat önce Moneada Sokağı'nda yanımıza geldikleri bölüme kadar, öyküme kaldığım yerden devam ettim. Öykü bitince Barceló ayağa kalkarak ağır adımlarla odanın bir ucundan diğer ucuna yürümeye başladı. Bernarda bir buzağı gibi horlarken Fermín'le birlikte Barceló'yu sıkıntıyla izliyorduk.

"Küçük meleğim," diye fısıldadı, Fermín, kendinden geçmişti.

"Birkaç şey ilgimi çekti," dedi kitapçı en sonunda. "Nasıl ve neden olduğu her ne kadar gözümden kaçmış olsa da, anlaşılan Müfettiş Fumero gırtlağına kadar bu işin içinde. Diğer yandan şu kadın..."

"Nuria Monfort."

"O zaman, Julián Carax'ın Barcelona'ya dönmesinde ve bir ay sonra kimsenin bilmediği bir şekilde sokak ortasında öldürülmesinde bir iş var. Şurası çok açık ki, o kadın göz göre göre yalan söylüyor."

"En başından beri ben de bunu söylüyorum," dedi Fermín, bana bir bakış fırlatarak. "Sorun içimizden birinin aşırı bir gençlik ateşiyle meseleye kıt bir bakış açısıyla yaklaşmasında."

"Bak şu konuşana: Aziz John."

"Bu kadar yeter. Sakin olalım ve gerçeklere bakalım. Daniel'in öyküsünde bana çok tuhaf gelen bir olay var, öykünün kendisinden bile

tuhaf. Destansı öykünün içindeki gotik döngülere yapacak bir şey yok, ama güya sıradan görünen temel bir ayrıntı var," dedi Barceló.

"Gözümüzü kamaştırdın, Don Gustavo."

"Şey, işte burası: Carax'ın babasının bir oğlu olmadığını iddia ederek Carax'in cesedini teşhis etmek istememesi bana çok tuhaf geldi. Hatta anormal. Dünyadaki hiçbir baba bunu yapmaz. Aralarında düşmanlık olsa bile bu değişmez. Ölüm herkesi duygusal yapar. Bir tabutun Önünde durduğumuzda, yalnızca iyi şeyleri ya da görmek istediklerimizi görürüz."

"Ne muhteşem bir alıntı, Don Gustavo," dedi, Fermín. "Sizce bir sakıncası yoksa bunu repertuvarıma ekleyebilir miyim?"

"Ama her zaman istisnalar vardır," diye karşı çıktım. "Bildiğimiz kadarıyla Sinyor Fortuny oldukça tuhaf biriydi."

"Onun hakkında bildiğimiz her şey üçüncü sınıf söylentilerden ibaret," dedi, Barceló. "Eğer herkes birinden canavar olarak bahsediyorsa, ortada iki olasılık vardır; bu adam ya bir azizdir ya da öykünün tamamını anlatmıyorlardır."

"Sorun, yalnızca bir ahmak olduğu için sizin şapkacıya kanınızın kaynaması," dedi, Fermín.

"Mesleğe olan tüm saygımla, kapıcının cümlelerinde bir dolandırıcı tanımlamasının tek başına geçtiğini görünce ilk hissettiğim şey ona inanmamak oldu."

"Ama buna göre hiçbir şeyden emin olamayız. Bildiğimiz her şey söylediğiniz gibi üçüncü, hatta dördüncü el. Kapıcınınkiler de ya da diğerlerininkiler de aynı."

"Herkese güvenen birine hiçbir zaman güvenme," diye ekledi, Barceló.

"Bize ne güzel bir akşam yaşatıyorsunuz, Don Gustavo," diye beğenisini dile getirdi, Fermín. "Bol bol inci gibi bilgece sözler kullanılıyor. Böylece sizin olayların iç yüzünü kavrama şeffaflığınızı anlayabiliyorum..."

"Tüm bunlar içinde şeffaf olan tek şey, eğer Müfettiş Fumero'nun San Sebas Hapishanesinde size ayırdığı odaya gitmeden önce bu pandomimi bir sonuca ulaştırmak istiyorsanız, benim yardımıma -parasal ve lojistik olarak- ihtiyacınız olduğudur. Fermín, bana katılıyor musun?"

"Daniel'in emirlerini dinlerim."

"Daniel, sen ne diyorsun?"

"İkinizin tüm yaptığı şey konuşmak. Ne öneriyorsunuz Don Gustavo?"

"İşte benim planım: Fermín iyileşir iyileşmez Daniel, sen Nuria Monfort'a rastlantısal bir ziyaret gerçekleştirerek kartlarını masanın üstüne

koyacaksın. Onun yalan söylediğini ve az ya da çok -bunun ne kadar olduğu görülecek- bir şeyler sakladığım bildiğini ona belli edeceksin."

"Ne için?"

"Nasıl tepki vereceğini görmek için. Kuşkusuz, sana bir şey söylemeyecek. Ya da sana tekrar yalan söyleyecek önemli olan banderilla'yı[2] ona saplayarak -boğa güreşi tasviri için beni bağışlayın- boğanın, genç düvenin demem daha doğru olacak, bizi nereye götüreceğini görmek. Ve burda sahneye sen giriyorsun, Fermín. Daniel görevini yaparken, sen zanlıyı gözünün önünden ayırmayacak şekilde pozisyon alıp onun yemi yutmasını bekleyeceksin. Ve kadın yemi yuttuğunda onu takip edeceksin."

"Onun bir yerlere gideceğini sanıyorsunuz," diyerek karşı çıktım.

'Kesinlikle! Gidecek. Er ya da geç. Ve bir şeyler bana, bu zamanın daha da yaklaştığını söylüyor. Bu, kadın psikolojisinin temel özelliğidir."

"Bu arada siz ne yapmayı düşünüyorsunuz, Dr. Freud?" diye sordum.

"Bu beni ilgilendirir. Zamam geldiğinde öğreneceksiniz. Ve bana bunun için teşekkür edeceksiniz."

Güven tazelemek için Fermín'in gözlerinin içine baktım, ama zavallı adam Barceló tutkulu planını anlatırken Bernarda'ya sarılarak yavaşça uykuya dalmıştı. Fermín'in başı bir tarafa yatmış, dudakları mesut bir gülümsemeyle kıvrılmış, ağzının kenarında salyası göğsüne doğru akıyordu. Bernarda ise yüksek sesle horluyordu.

"Umarım, bu iyi birisi çıkar," diye homurdandı Barceló.

"Fermín mükemmel bir insandır," dedim.

"Olmak zorunda, çünkü görünümüyle kendini Bernarda'ya kabul ettirebileceğini sanmam. Haydi gel, gidelim."

Işığı söndürerek iki âşığı uykunun kollarına bırakıp kapıyı kapadık ve sessizce oradan ayrıldık. Şafağın ilk ışıklarını koridorun sonundaki balkonun penceresinden görebildiğimi düşündüm.

"Diyelim ki, hayır dedim," diye mırıldandım kısık bir sesle. "Diyelim ki, size bunları unutmanızı söyledim."

Barceló gülümsedi. "Çok geç Daniel. Şansın varken, o kitabı bana yıllar önce satmalıydın."

Barceló'dan ödünç aldığım o gülünç giysinin içinde, kızıl renkte parlayan nemli caddeler boyunca kendimi sürükleyerek eve vardığımda gün daha yeni doğuyordu. Babamı yemek odasındaki koltukta uyurken buldum. Bacaklarına bir battaniye örtmüş, en sevdiği kitabı kucağında açık

duruyordu... Yılda birkaç kez tekrar tekrar okuduğu Voltaire’ın *Candide’*si. Ve babam yalnızca bu kitabı okurken içten gülerdi. Babamı dikkatle inceledim: Saçları kırlaşmış ve seyrelmiş, yüzünün derisi elmacık kemiklerinin olduğu bölgede sarkmaya başlamıştı. Bir zamanlar neredeyse yenilmez olarak düşlediğim bu adama uzun uzun baktım; artık narin ve bunu bilmeksizin yenik görünüyordu. Belki ikimiz de yeniktik. Ona doğru eğilerek yıllardır yardım derneğine bağışlamaya söz verdiği battaniyeyi üstüne örttüm. Sanki böyle yaparak onu benden, bu minik evden ve anılarımdan uzak tutan görünmez tehlikelerden koruyabilirmişim gibi onu alnından öptüm. Sanki, bu öpücükle zamanı aldatabileceğime, yanımızdan geçip giderek başka günlere, başka hayatlara yönelmesi için onu ikna edebileceğime inanıyordum.

34

Neredeyse tüm sabahı arka odada Bea'nın hayalini gözümde canlandırıp hayallere dalarak geçirdim. Ellerimin altındaki çıplak teni gözümün önünden gitmiyordu, kendimi neredeyse onun tatlı soluğunu duyumsar gibi hissettim. Kendimi bir haritayı dikkatle inceler gibi, Bea'nın vücudunun her köşesini, dudaklarında ışıldayan salyamı ve dostum Fermín'in cinsel yardım derslerinde "Jerez'e[3] giden küçük yol" olarak adlandırmaktan hoşlandığı, karnından aşağıya doğru inen neredeyse saydam sayılabilecek bir sarılıktaki o ince tüy hattını anımsarken yakaladım.

Saatime bilmem kaçma kez bakarak Bea'yı görüp ona dokunabilmem için aradan daha birkaç saatin geçmesi gerektiğini dehşetle fark ettim. Aylık faturalarla uğraşmaya çalıştım, ama dosya kâğıtlarının hışırtısı bana, çocukluk arkadaşımın ablası Bayan Beatriz Aquilar'ın solgun tenli kalçalarından ve bacaklarından aşağıya doğru kayan iç çamaşırının sesini hatırlattı.

"Daniel, başın bulutlarda geziyorsun. Canını sıkan bir şey mi var? Fermín mi?" diye sordu, babam.

Kendimden utanarak başımla onayladım. Daha birkaç saat önce arkadaşım beni kurtarmak için birkaç kaburgasını kaybetmişti ve benim tüm düşünebildiğim şey bir sutyenin kopçasıydı.

"İti an çomağa davran..."

Gözlerimi yukarı kaldırdığımda orada duruyordu. Fermín Romero de Torres, biricik dostum, en güzel giysisini giymiş, ucuz bir sigara gibi kılıksız bir halde duruyordu. Dükkânın kapısından içeri yakasında taze bir karanfil ve dudaklarında galip bir gülümsemeyle girdi.

"Ama sen burda ne arıyorsun? Dinleniyor olman gerekmiyor mu?"

"Herkes kendi işine baksın. Ben bir hareket adamıyım. Ve eğer burda olmazsam, siz ikiniz bir ilmihal bile satamazsınız."

Doktorun önerilerini önemsemeyen Fermín, tekrar görevinin başına geçmeye gelmişti. Sararmış yüzü çürüklerle kaplıydı; çok kötü topallıyor ve kırık bir kukla gibi hareket ediyordu.

"Tanrı aşkına, doğruca yatağa gidiyorsun, Fermín," dedi babam, telaşlanmıştı.

"Duymadınız mı!... İstatistikler yataklardaki ölüm oramnın siperlerdekinden çok daha fazla olduğunu söylüyor."

Tüm itirazlarımız sonuçsuz kaldı. Bir süre sonra babam teslimiyet içinde sustu, çünkü zavallı Fermín'in gözlerindeki bir şeyler ona, pansiyondaki odasında yalnız başına kalma olasılığının canını ağrıyan yerlerinden daha çok yaktığını söylüyordu.

"Pekâlâ, ama bir kalemden başka herhangi bir şey kaldırdığını görürsem, seni azarlarım."

"Evet efendim! Size şeref sözü veriyorum, parmağımı bile kaldırmayacağım."

Fermín mavi iş tulumlarını giymek ve yanına eski bir bez parçasıyla bir şişe alkol almak için ilerledi. Kasanın arkasında oturarak dükkâna o sabah gelen on beş adet ikinci el kitabın cilt ve kapaklarını temizlemeyi düşünüyordu. Bunlar, ülke genelindeki tüm eleştirmenlerce üstün yetenekli olarak ilan edilmiş oldukça genç yazar, Fulgencio Capón'un en çok aranan *Üç Köşeli Şapka: Alexandrine Verse Muhafız Alayı Tarihçesi* isimli kitabıydı. Fermín kendini işine vermişken, bir yandan da bana hilekâr bir şeytan gibi göz kırparak düzenbazca bakışlar atıyordu.

"Kulakların biber gibi kıpkırmızı, Daniel."

"Senin saçma sapan konuşmalarını dinlemekten olmalı."

"Ya da seni sıkı sıkı kavrayan heyecandan. Küçük hanımı ne zaman görüyorsun?"

"Seni ilgilendirmez."

"Gerçekten çok kötü görünüyorsun. Baharatlı yiyeceklerden sakınıyor musun? Sıcak baharatlar öldürücüdür, kan damarlarını genişletir."

"Kapa çeneni."

Uzun ve berbat bir gün olacaktı.

*

Metro beni Tibidabo Bulvarı'nın yakınlarına bıraktığında akşam olmak üzereydi. Mor sis katmanının içinde yavaşça hareket eden mavi tramvayın dış hatlarını ayırt edebiliyordum. Onun dönüşünü beklemeyip yürüyerek gitmeye karar verdim. Biraz sonra Sis Meleği'nin dış görünümünün farkına vardım. Bea'nin bana verdiği anahtarı çıkarıp girişteki küçük kapıyı açtım. Kapıyı kapalı görünecek, ama Bea'nin açabileceği bir şekilde örterek binaya girdim. Bilinçli olarak erken gelmiştim. Bea'nin gelmesine daha en azından yarım saat ya da kırık beş dakika olduğunu biliyordum. Evin varlığını tek başıma hissetmek ve Bea gelmeden önce çevreyi incelemek

istiyordum. Bir süreliğine durup açık kırmızı renkteki sulardan çıkan melek eline ve çeşmeye baktım. İşaret parmağı bir hançer gibi keskin görünüyordu. Su birikintisinin kenarına kadar gittim. Gözleri ve ruhu olmaksızın şekil verilmiş bir heykel yüzü, suyun altında titreşiyordu.

Giriş kapısına açılan geniş merdiveni çıktım. Evin kapısı yarı aralıktı. Şiddetli bir huzursuzluk hissettim, çünkü geçen gece hurdan ayrılırken kapıyı kapattığımı sanıyordum. Kilidi kontrol ettim. Hiç kurcalanmamış gibi göründüğünden kapatmayı unutmuş olabileceğim yargısına vardım. Yavaşça kapıyı içeri doğru ittirdim, evin içinden gelen yanık ağaç, kurumuş yaprak ve rutubet kokusu yüzümü yalayıp geçti. Kitapçıdan çıkmadan önce yanıma aldığım bir kutu kibriti cebimden çıkararak Bea'nin bıraktığı mumlardan ilkini yakmak için eğildim. Bakır rengi bir kabarcık avucumun içinde parlayarak tavandan ve harap kapılardan damlayan rutubet damlalarının duvarlarda oynaşan şekillerini açığa çıkardı.

İkinci muma doğru ilerleyerek onu da yaktım. Yavaşça, neredeyse ayinsel bir edayla mumları takip ederek hepsini birer birer yaktım. Karanlığın ortasına sıkışmış bir örümcek ağı gibi havada sürüklenen kehribar rengi bir ışık halesi oluştu. Yolculuğum oturma odasındaki şöminenin yanında son buldu. Üstündeki kül lekeleriyle battaniyeler hâlâ yerde serili duruyordu. Oraya oturup odanın geri kalan kısmını inceledim. Sessizce bekliyordum, ama evden bin türlü ses geliyordu. Ağaç gıcırtısı, rüzgârın çatı kiremitlerini oynatmasıyla çıkan sesler, duvarların içinde ya da zeminin altında bin bir tıkırtı bir yerden bir yere hareket halindeydi.

Yaklaşık olarak yarım saat sonra, karanlık ve soğuğun etkisiyle uyuşmaya başladığımı hissettim. Ayağa kalkıp ısınmak için odanın içinde ileri geri yürümeye başladım. Ocakta yalnızca yanarak kömür haline gelmiş bir ağaç kabuğu vardı. Bea gelene kadar eski konağın içindeki ısı, günlerdir başıma bela olan masumiyet ve namus dışındaki düşüncelerden oluşan ateşli fikirlerin hakkından gelecekti. Kendime bir iş bularak zamanı daha pratik geçirmek için, mumlardan birini alarak evin içinde yakacak bir şeyler bulmak umuduyla inceleme yapmaya başladım.

Tutucu yazınsal inançlarım araştırmaya başlamak için en uygun yerin bodrum katı olduğunu söylüyordu. Orada bir yerlerde mutlaka fırın ve kömürlük olmalıydı. Kafamda bu fikirle, neredeyse beş dakika kadar bir kapı ya da alt kata inen merdiveni bulmaya çalıştım. Pasajın sonunda ağaç kaplama büyük bir kapıyı gözüme kestirdim. Merkezindeki büyük bir haç işareti ve melek şeklindeki kabartmalarıyla ince bir marangoz işçiliğiyle

yapılmış bir görünümü vardı. Kapının ortasındaki tutamak haçın hemen altındaydı. Onu çevirmeye çalıştım, ama beceremedim. Düzenek büyük olasılıkla sıkışmış ya da pasın etkisiyle bozulmuştu. Bu bel vermiş kapıyı açmanın tek yolu onu bir manivelayla zorlamak ya da bir baltayla kırmaktı. Alternatifleri çabucak gözden geçirdim. Mum ışığı altında büyük ağaç parçasını inceleyerek onun bir kapıdan çok bir lahite benzediğine karar verdim. Kapının arkasında ne olduğunu merak ediyordum.

Kabartma melek figürlerine uzaktan bakmak yerine daha yakından yaptığım bir inceleme cesaretimi kırdı, oradan ayrıldım. Koridorun öteki ucunda şans eseri minik bir kapıya denk geldiğimde bodrum katma inmek için yaptığım araştırmaya nerdeyse son vermek üzereydim. İlk bakışta burası bana bir süpürge dolabının kapısı gibi gelmişti. Kapı tokmağını yoklayınca kapı hemen açıldı. Karşı tarafta dik bir merdiven dipsiz kuyu gibi bir karanlığa iniyordu. Güçlü bir rutubetli toprak kokusu burnuma çarptı. Tuhaf bir şekilde bu koku bana tanıdık geliyordu ve gözlerimi koyu karanlığa alıştırmaya çalışarak orada öyle dururken, korku yıllarının ardına gömdüğüm çocukluk döneminden kalma bir anı çevremi kuşattı.

> *Yağmurlu bir akşamüstü, Montjuic'in doğu yokuşundaki anlaşılmaz bir mozole ormanının içinden, dudakları ya da gözlen olmayan çocuk yüzleri ve kuru kafalarla süslü bir mezartaşı ve haç ormanından, yani kısacası ölüm kokan bir yerden denize bakıyordum; bir rahibin anlamsız sözcükleri, üç isimsiz mezar kazıcısının gri bir tabutu içine yerleştirdikleri mermer bir mezarın üstüne düşerken, anımsayabildiğim tek şey yağmurdan sınlsıklam olmuş giysileriyle yaklaşık yirmi civarındaki erişkin insanın silueti ve sanki öyle yaparak ağlamasını bastırabiliyormuş gibi babamın, elimi çok sıkı bir şekilde tutmasıydı. Sağanak yağmur erimiş balmumu gibi tabutun üstünde kayıyordu ve annemin, tabutun içinden seslenerek bu karanlık ve taştan hapishaneden onu kurtarmam için bana yalvardığını duyar gibi oluyordum. Ama tüm yapabildiğim titremek ve babama canımı acıttığını söyleyerek, ondan elimi bu kadar sıkmamasını kısık bir sesle istemek olmuştu. O taze toprak kokusu, toprak, kül ve yağmurdan oluşan bir ölüm ve boşluk kokusu her şeyi yutuyordu.*

Gözlerimi açarak basamakları neredeyse körlemecesine indim, çünkü mumdan gelen aydınlık karanlığı yalnızca bir ya da iki santim dağıtabiliyordu. En dibe vardığımda mumu yukarıya doğru kaldırarak çevreme baktım. Kuru ağaçlarla dolu bir dolap ya da bir mutfak bulamadım. Dar geçit önüm sıra genişleyerek yarım daire şeklindeki özel bir odada son buluyordu. Odanın içinde bir insan figürü duruyordu; yüzünde iki boş göz çukurundan süzülen kan damlaları vardı. Kollarını kanat gibi iki yana açmıştı ve şakaklarından bir yılan gibi kıvrılmış dikenler fışkırıyordu. Enseme buz gibi bir soğuğun saplandığını hissettim. O esnada, soğukkanlılığımı tekrar kazanarak aslında bir tapınağın duvarındaki ağaç oyma İsa tasvirine baktığımı fark ettim. İleri doğru birkaç adım atarak hayalete benzeyen görüntüyü inceledim. Bir düzine çıplak kadın heykeli eski tapınağın bir köşesine yığılmıştı. Başlarıyla kolları kayıptı ve üç ayaklı bir sehpayla destekleniyorlardı. Değişik yaş ve bünyedeki kadın figürlerinin her birinin şekli farklıydı. Karınlarında kara kalemle yazılmış sözcükler vardı: "Isabel, Eugenia, Penélope." Bu sefer tutucu okuma alışkanlığım yardıma koştu ve baktığım bu şeylerin aslında, şimdilerde kullanılmayan eski bir geleneğin kalıntılarından başka bir şey olmadığını anladım. Geçmiş dönemlerde varlıklı aileler, giysi dikmek ve çeyiz hazırlamak için aile üyelerinin ölçülerine göre mankenler hazırlatırlardı. İsa'nın tehditkâr, sert bakışına karşın elimi uzatma isteğine karşı direnç gösteremeyerek Penélope Aldaya'nın isminin yazılı olduğu mankene dokundum.

Tam o anda üst kattan ayak seslerinin geldiğini duyar gibi oldum. Bea'nin geldiğini ve beni aramak için eski konakta dolaşmaya başladığını düşündüm. Rahatladım ve tapınaktan çıkarak merdivene doğru yollandım. Merdivenden yukarıya doğru çıkmak üzereyken koridorun diğer ucunda çalışır durumda görünen bir merkezi ısıtma sistemi ve bir kazan dikkatimi çekti. Burası, bodrumun geri kalan kısmıyla uyumsuz bir görünüme sahipti. Bea'nin, yıllardır Aldaya konağını satmaya çalışan bir emlak bürosundan bahsettiğini anımsadım, şirket potansiyel alıcıların ilgisini çekmek amacıyla büyük olasılıkla bazı yenilikler yapmıştı. Düzeneğin yanına giderek onu daha yakından inceleyince küçük bir kazanla beslenen bir kalorifer sistemi gördüm. Ayaklarımın dibinde kömür dolu birkaç kova, kontrplak parçaları ve tahminimce içlerinde gaz olan birkaç tane teneke kutu duruyordu. Kazanın kapağını açarak içine baktım. Her şey çalışır durumda görünüyordu. O eski makineyi yıllar sonra tekrar çalıştırma fikri bana biraz uçuk gelse de bu kazanı odun ve kömür parçalarıyla doldurarak onları gazla

güzelce ıslatmama engel olamadı. Bunları yaparken bir ara ahşap gıcırtıları duyar gibi oldum, başımı çevirip arkama baktım. Aniden ağaç oyma tasvirdeki kan lekeli dikenlerin yerlerinden kaybolduğu kuruntusuna kapıldım, karanlıkla yüz yüze gelince birkaç adım Önümde duran ve vahşi bir gülümsemeyle bana doğru geliyormuş izlenimi veren İsa figüründen korktum.

Mumu içine doğru uzattığımda kazan metalik bir gürültü çıkararak ani bir ateşlenmeyle yandı. Kapağı kapayarak birkaç adım geri çekildim. Kazan biraz zorlukla da olsa çalışıyor görünüyordu, böylece giriş katma geri dönerek çabalarımın pratik sonuçlarını kontrol etmeye karar verdim. Merdivenleri çıkarak büyük odaya geri döndüm. Bea’yi orada bulacağımı umuyordum, ama orada yoktu. Konağa gelişimden bu yana bir saat geçmiş olmalıydı, tutkumun nesnel hali olan korkum artan bir keskinliğe hiç dönüşmemeliydi. Bu endişeyi yenmek için ısınma düzeneğiyle ilgilenmeye devam etmeye karar verirken kazanı yeniden kullanma işleminin başarılı olduğunu kanıtlayacak kalorifer petekleri aramaya başladım. Bulduklarımın hepsi umudumu kırmaya yetti: buz gibi soğuklardı. Ama daha sonra beş ya da altı metrekareden daha büyük olmayan küçük bir odada, kazanın tam üstünde olduğunu tahmin ettiğim bu banyoda bir parça sıcaklık hissettim. Yere eğildim ve sevinç içinde zemindeki döşemelerin ılık bir hal aldığını fark ettim. Bea, beni tam da bu sırada, yüzümde inatçı bir gülümsemeyle yere çömelmiş, bir aptal gibi fayansları yoklarken buldu.

Bugün geriye bakıp Aldaya konağında o gece yaşanan olayları gözümde yeniden canlandırdığımda, yaptığım şeyleri haklı çıkarabilecek tek mazeret, deneyim ve kurnazlık yoksunu on sekiz yaşındaki bir gence eski bir banyonun bile cennet gibi görünebileceğini söylemek olurdu. Oturma odasından battaniyeleri alarak yalnızca iki mum ve müze parçalarına benzeyen banyo malzemeleri eşliğinde o ufak banyoya kendimizi kapatmamız için Bea’yi ikna etmek birkaç dakikamı aldı. Temel dayanak noktam -iklimsel olarak- kısa sürede Bea’yi ikna etti. Zemin döşemelerinden yayılan sıcaklık, çılgın buluşumun evi tamamen yakacağına dair Bea nin başlangıçtaki korkusunu bir kenara itti. Daha sonra, kızılımsı loş mum ışığı altında titreyen parmaklarımla onu soyarken Bea, gözleriyle gözlerimi arayarak yalnızca gülümsüyordu.

Kolları iki yanına salınmış avuç içleri bana doğru açık bir şekilde sırtını o odanın kapalı kapısına dayayarak oturuşunu, parmaklarımın ucuyla boynunu okşarken yüzünü cüretli bir edayla geriye doğru atışını, ellerimi

tutarak onları göğüslerinin üstüne yerleştirişini, göğüs uçlarını parmaklarımın arasına alarak sıktığımda kendinden geçmiş bir halde dudaklarının ve gözlerinin titremesini, dudaklarımla karnını keşfederken yavaşça yere uzanışını ve beyaz kalçalarıyla beni kavrayışını bugün gibi anımsıyorum.

"Bunu daha önce hiç yaptın mı, Daniel?"

"Hayallerimde."

"Cidden."

"Hayır. Ya sen?"

"Yok. Clara Barceló'yla da mı yapmadın?"

Güldüm. Büyük olasılıkla kendi kendime. "Clara Barceló hakkında ne biliyorsun?"

"Hiçbir şey."

"Ben hiçbir şeyden de az şey biliyorum," dedim.

"Sana inanmıyorum."

Ona doğru eğilerek gözlerinin içine baktım. "Bunu daha önce hiç kimseyle yapmadım."

Bea gülümsedi. Elim kalçalarının arasında kendi yolunu buldu, dudaklarını arayarak onun üstüne uzandım. Artık bilgeliğin insanda yamyamlık olarak vücut bulduğuna inanıyordum.

"Daniel?" dedi Bea, kısık bir sesle.

"Ne var?" diye sordum.

Yanıt hiç gelmedi. Aniden soğuk bir hava akımı kapının altından tınladı ve rüzgâr tüm mumları söndürmeden önceki o bir anlık sonsuzlukta gözlerimiz buluştu. İkimiz de konağın o anda yıkılmaya başladığını düşündük. O bir an, kapının öteki tarafında birinin olduğunu anlamak için bize yetmişti. Bea'nin yüzündeki korkuyu gördüm ve bir saniye sonra karanlığa gömüldük. Daha sonra kapıdaki gürültü duyuldu. Ses, ağaca çarpan çelik bir yumruk gibi neredeyse kapıyı menteşelerinden sökecek kadar yabaniydi.

Karanlıkta Bea'nin sıçradığını fark ederek ellerimle onu sarmaladım. İkinci darbenin kapıya çarparak onu büyük bir kuvvetle duvara yapıştırmasından biraz önce odanın öteki ucuna geçmiştik. Bea çığlık atarak arkama geçti. Bir an için tüm görebildiğim, koridordan içeri doğru sızan mavi bir sis tabakasıyla söndükleri zaman mumlardan bir spiral şeklinde havaya yayılan duman oldu. Kapı çerçevesi gölgelerin içine keskin bir diş

gibi savrulmuştu. Bir an, karanlık kapı eşiğinde sivri köşeli bir figür görür gibi oldum.

Tatsız bir gecede sığınacak bir yer arayan bir serserinin ya da bir yabancının harabeye dönmüş bu konağa girmiş olabileceği umudu ya da korkusuyla koridora bir göz attım. Ama görünürde kimseler yoktu, yalnızca pencereden geldiği belli olan mavi renkli bir hava akımı vardı. Odanın bir köşesinde birbirine sarılmış titrer bir haldeydik. Bea ismimi fısıldıyordu.

"Orda kimse yok," dedim. "Belki de ani bir rüzgâr esintisiydi."

"Rüzgâr kapıları zorlamaz, Daniel. Haydi gidelim.”

Odaya geri giderek giysilerimizi topladım.

"İşte, şunları giy. Sonra gidip bir göz atarız."

"Burayı terk etsek daha iyi olur."

"Evet, hemen. Yalnızca bir şeyi kontrol etmek istiyorum."

Karanlıkta aceleyle giyindik, soluklarımız havada buhar bulutları oluşturuyordu. Yerdeki mumlardan birini alıp tekrar yaktım. Sanki biri tüm kapıları ve pencereleri açmış gibi evin içinde soğuk bir hava akımı dolaştı.

"Gördün mü? Rüzgâr işte."

Bea başını iki yana sallayarak sessizliğini korudu. Ellerimizi mumun önüne kalkan yaparak oturma odasına doğru yollandık. Bea soluğunu tutmuş, ardımda beni izliyordu.

"Ne arıyoruz, Daniel?"

"Yalnızca bir dakikamızı alacak."

"Hayır. Hemen şimdi gidelim burdan."

"Pekâlâ."

Çıkış kapısına doğru yürümeye başladık ve o anda birden fark ettim. Koridorun sonundaki, açmayı başaramadığım büyük kabartma kapı aralıktı.

"Sorun nedir?" diye sordu Bea.

"Beni burda bekle."

"Daniel, lütfen..."

Soğuk hava esintisiyle titreyen mumu tutarak koridorda ilerledim. Bea iç geçirerek gönülsüzce beni izliyordu. Kapının önünde durdum. Karanlığa doğru inen mermer basamaklar güçlükle seçiliyordu. Aşağıya doğru inmeye başladım. Bea, sersemlemiş bir halde mumu tutarak girişte bekledi.

"Lütfen Daniel, şimdi gidelim..."

Adım adım merdivenin sonuna kadar indim. Arkamdaki mumdan yükselen ışığın belirli belirsiz yansımaları haçlarla kaplı çıplak taş

duvarlardan oluşan dikdörtgen şeklindeki odanın dış hatlarını tırmalıyordu. Bu bölmedeki buz gibi soğuk hava soluğumu kesti. Önümde mermer bir levha duruyordu, onun üstünde farklı büyüklüklerde, birbirine benzeyen iki beyaz nesnenin yan yana durduğunu fark ettim. Mum ışığının titremesini odanın diğer kısımlarından daha yoğun yansıtıyorlardı, onların vernikli ağaçtan yapılmış bir şey olabileceğini düşündüm. Bir adım ileri atınca ne olduğunu anladım. İki nesne de beyaz bir tabuttu. İçlerinden biri taş çatlasın yetmiş santim boyundaydı. Ensemden sırtıma doğru bir titreme hissettim. Bu, bir çocuğun lahitiydi. Bir yeraltı kemerinin içindeydim.

Yaptığım şeyin farkında olmadan, elimi uzatıp ona dokunabilecek mesafeye gelene dek mermer taşın yanına yaklaştım. Her tabutun üstünde bir haç ve isim kazınmış olduğunu o zaman fark ettim, ama bir toz bulutu onların üstünü kaplamıştı. Tabutlardan birinin, büyük olanının üstüne elimi koydum. Yavaşça, neredeyse bir trans halinde ne yaptığımı düşünmeye fırsat vermeden, kapağın üstündeki tozları elimle temizledim. Loş, kızıl mum ışığı altında sözcükleri zar zor okuyabildim.

PENÉLOPE ALDAYA
1902-1919

Donup kaldım. Bir şey ya da birisi karanlıkta hareket eder gibi oldu. Tenimi yalayıp geçen soğuk hava akımını hissedebiliyordum, ancak o zaman birkaç adım geri çekilebildim.

"Def ol burdan," diye homurdandı bir ses, gölgelerin içinden.

Onu hemen tanıdım. Bu, Lain Coubert’di. Şeytanın sesi.

Koşarak merdivenlerden çıkmaya başladım ve giriş katına ulaşır ulaşmaz Bea’yi kolundan tutarak çıkış kapısına doğru olabildiğince hızlı bir şekilde sürükledim. Mumu kaybetmiştik ve körlemecesine koşuyorduk. Bea korkmuştu, benim bu ani paniğimi anlamakta güçlük çekiyordu. Hiçbir şey görmemişti. Hiçbir şey duymamıştı. Ona bir açıklama yapmak için durmamıştım. Her an gölgelerin içinden bir şeyin önümüze çıkarak yolumuzu kesmesini bekliyordum, ama ana kapı koridorun sonunda bizi bekliyordu. Kapı çerçevesinin aralığından parlayan ışık demeti seçilebiliyordu.

"Kilitli," diye fısıldadı, Bea.

Anahtar için ceplerimi karıştırmaya başladım. Bir anlığına başımı geriye doğru çevirdiğimde, geçitin öteki ucundan bize doğru yavaşça ilerleyen iki parlak nokta gördüm. Gözler. Parmaklarım sonunda anahtara ulaştı. Dehşet içinde anahtarı kilide yerleştirerek kapıyı açıp Bea’yi kabaca

dışarı ittim. Bea bendeki korkuyu sezmiş olmalıydı, çünkü bahçe kapısına doğru koştu ve her ikimiz de soluğumuz kesilip soğuk terler içinde Tibidabo Bulvarı'na varıncaya dek hiç durmadık.

"Aşağıda neler oldu, Daniel? Orda biri mi vardı?"

"Hayır."

"Solgun görünüyorsun."

"Her zaman solgun görünüyorum. Haydi gidelim."

"Ya anahtar?"

Onu içeride, kilidin üstünde unutmuştum. Geriye dönerek onu aramaya hiç niyetim yoktu.

"Sanırım onu yolda düşürdüm. Onu başka bir zaman ararız."

Karşı tarafa geçerek hızlı adımlarla caddeden aşağıya doğru yürüdük, konaktan iyice uzaklaşıncaya dek en az birkaç yüz metre hızımızı hiç kesmedik. O sırada, ellerimin hâlâ tabuttan çıkan küllerle kirli olduğunu fark ettim. Yanaklarımdan süzülen korku gözyaşlarını sakladığı için gecenin karanlık örtüsüne minnettardım.

*

Balmes Sokağından Núñez de Arce Meydanı'na kadar yürüyüp bir taksi bulduk. Balmes'ten Consejo de Ciento'ya gelene dek tek bir sözcük konuşmadık. Bea elimi tutmuştu ve birkaç kez onu cam gibi, anlaşılmaz gözlerle beni incelerken yakaladım. Eğilerek onu öptüm, ama o dudaklarını kımıldatmadı.

"Seni tekrar ne zaman göreceğim?"

"Yarın ya da bir sonraki gün seni ararım," dedi, Bea.

"Söz mü?"

Başıyla onayladı.

"Beni evden ya da dükkândan arayabilirsin, ikisi de aynı numara. Sende var, değil mi?"

Tekrar başıyla onayladı. Şoförden bir süre Muntaner'le Diputacion'un kesiştiği köşede durmasını rica ettim. Giriş kapısına kadar Bea'ya eşlik etmeyi önerdim, ama Bea kabul etmeyerek tekrar onu öpmeme izin vermeden ya da elimi bile sıkmadan yürüyüp uzaklaştı. Taksiden baktığımda artık koşmaya başlamıştı. Aguilarların dairesindeki ışıklar yanıyordu, arkadaşım Tomâs'ın yatak odasının penceresinden beni izlediğini net olarak görebiliyordum. Orada birçok akşam onunla satranç oynamış ya da sohbet etmiştik. Büyük olasılıkla onun göremeyeceği zoraki bir gülümsemeyle ona el salladım. Karşılık vermedi. Bana soğuk bir şekilde

bakarak pencerenin camına tutkalla yapıştırılmış gibi kımıltısız kaldı. Birkaç saniye sonra uzaklaştı ve pencere karanlığa gömüldü. Bizi bekliyordu, diye düşündüm.

35

Eve geldiğimde iki kişilik akşam yemeğinin kalıntılarını masada buldum. Babam odasına yeni çekilmişti, onun şans eseri, Merceditas'ı akşam yemeğine davet edecek cesareti bulup bulmadığını merak ettim. Parmaklarımın ucuna basarak odama doğru yürüdüm. Işığı açmadan içeriye girdim. Döşeğin ucuna oturduğumda, odada başka birinin daha olduğunu, elleri göğsüne bitiştirilmiş bir şekilde ölü bir beden gibi karanlık yatağın içinde yattığını fark ettim. Midemde soğuk bir sinir kasılması hissettim, ama kısa bir süre sonra horlamasını ve tarifi mümkün olmayan burnunun profilini tanıdım. Yatağın kenarındaki başucu lambasını yaktım ve Fermín Romero de Torres'i neşeli bir rüyanın içinde kaybolmuş, huzur ve zevk içinde inleyerek yatak örtüsünün üstüne yatmış bir halde buldum. İç geçirdim, uykucu gözlerini açtı. Beni gördüğüne şaşırmış bir hali vardı. Başka birilerini beklediği çok açıktı. Gözlerini ovalayarak çevresindeki şeyleri daha iyi algılayabilmek için etrafına bakındı.

"Umarım seni korkutmadım. Bernarda uykudayken İspanyol bir Boris Karloff a benzediğimi söylüyor."

"Yatağımda ne yapıyorsun, Fermín?"

Esneyerek gözlerini araladı.

"Carole Lombard'ı hayal ediyordum. Tanca'daki[4] Türk hamamlarına gitmiştik. Bebeklerin popolarına sürülen yağlarla onu yağlıyordum. Hiçbir kadını tepeden tırnağa kadar yağladın mı, Daniel?"

"Fermín, saat gece yarısını geçti ve benim ayakta durmaktan canım çıktı."

"Lütfen beni bağışla, Daniel. Baban yukarı çıkıp onunla akşam yemeği yemem için çok ısrar etti ve sonrasında üstüme korkunç bir ağırlık çöktü. Sığır eti, bende uyuşturucu etkisi yapıyor, bilirsin. Baban bir süre buraya uzanmamı önerdi. Senin buna aldırmayacağını söyledi..."

"Aldırmıyorum, Fermín. Yalnızca beni şaşırttın. Şimdi yatağa, Carole Lombard'a geri dön; seni bekliyor olmalı. Ve örtünün altına gir. Bu gece hava soğuk, eğer açıkta kalırsan bir şeyler kaparsın. Ben yemek odasına gidiyorum."

Fermín uysalca başını salladı. Yüzündeki çürükler şişmeye başlıyordu. İki günlük uzamış seyrek saçlarıyla kaplı başı ağaçtan düşen olgun

meyvelere benzemişti. Çekmeceden kendime bir battaniye çıkarıp bir tane de Fermín'e uzattım. Daha sonra ışığı söndürüp babamın gözde koltuğunun beni beklediği yemek odasına geri döndüm. Battaniyeye sıkıca sarınarak gözüme uyku girmeyeceğine inanmış bir halde elimden gelen en iyi şeyi yapıp kıvrıldım. İki beyaz tabutun görüntüsü aklımı allak bullak etmişti. Gözlerimi kapayarak görüntüyü aklımdan silmek için elimden gelen her şeyi yaptım. Onun yerine battaniyenin üstüne çıplak bir halde uzanmış Bea'nin banyoda mum ışığı altındaki hayalini koydum. Kendimi bu düşüncelere iyice kaptırınca denizin uzak uğultularını duyar gibi oldum ve kısa bir süre sonra da uykuya yenik düştüm. Belki de Tanca'ya doğru yelken açmıştım. Ama kısa süre sonra bu seslerin yalnızca Fermin'in horultusundan kaynaklandığını fark ettim. Bir an sonra da dünyanın ışıkları karardı. Yaşamım boyunca o gece uyuduğum gibi güzel ve derin hiçbir zaman uyumamıştım.

*

Sabah sağanak yağmurla geldi. Caddeleri sel basmıştı ve yağmur damlaları öfkeyle camlara çarpıyordu. Saat yedi buçukta telefon çaldı. Koltuktan fırlayarak telefona baktım. Yüreğim ağzıma gelmişti. Bir bornozun içindeki terlikli Fermín'le babam kahve fincanı tutarak artık görmeye alışkın olduğum bir tarzda birbirlerine baktılar.

"Bea," diye fısıldadım telefonun almacına. Sırtım onlara dönüktü.

Hatta bir uğultu duyar gibi oldum.

"Bea, sen misin?"

Yanıt gelmedi ve birkaç saniye sonra bağlantı tamamen koptu. Bir dakikaya yakın orada dikilerek bir daha çalar umuduyla gözlerimi telefona diktim.

"Tekrar ararlar, Daniel. Şimdi gel, biraz kahvaltı yap," dedi, babam.

Daha sonra tekrar arar, dedim kendi kendime. Birisi onu telefon açarken yakalamış olmalıydı. Sinyor Aquilarlarin yasaklarını çiğnemek kolay olmayabilirdi. Telaş edecek bir durum yoktu. Bu ve diğer mazeretlerle babam ve Fermín'le kahvaltı yapmak için kendimi masaya gönülsüzce bıraktım. Yağmurdan olsa gerek tüm yiyeceklerin tadı kaçmıştı.

Bütün sabah boyunca aralıksız yağmur yağdı. Dükkânı açtıktan kısa bir süre sonra öğleye kadar tüm semtte genel bir elektrik kesintisi oldu.

"Bir bu eksikti," diye iç geçirdi babam.

Saat üçte ilk sızıntılar görünmeye başladı. Fermín, Merceditas'ın dairesine giderek ondan biraz leğen, çanak ya da diğer çukur kaplardan

ödünç almayı önerdi. Babam, ona gitmesini kesinlikle yasakladı. Şiddetli yağmur etkisini arttırmıştı. Sinirlerimi yatıştırmak için, yeraltı kemerinde gördüklerimi kendime saklayarak bir gün önce olanları Fermín'e anlattım. Fermín büyülenmiş bir halde dinledi, ama onun tüm ısrarlarına karşın Bea'nin göğüslerinin kıvamını, yapısını ve şeklini ona anlatmayı reddettim. Gün, yavaş ve can sıkıcı ilerliyordu.

Akşam yemeğinden sonra, sözde ayaklarımın uyuşukluğunu gidermek için biraz dışarı çıkma bahanesiyle babamı kitap okurken evde bırakıp Bealerin evine doğru yürüdüm. Oraya vardığımda, köşede durup dairenin büyük pencerelerine doğru baktım. Kendi kendime ne yaptığımı sordum. Başkalarını gözetlemek, üstüne vazife olmayan işlere burnunu sokmak ve kendimi enayi yerine koymak aklımdan geçen bazı yanıtlar oldu. Bu onur yoksunu davranışımın yanında böyle dondurucu bir hava için uygun giysilerden de yoksundum. Rüzgârdan korunmak için yaklaşık yarım saat kadar caddenin karşı tarafındaki bir kapı eşiğine sığınarak pencereleri gözetledim. Sinyor Aquilar ile karısının dairenin içinde dolaşan siluetlerini gördüm. Ama Bea'den bir belirti yoktu.

Eve geri döndüğümde neredeyse gece yarısı olmak üzereydi. Soğuktan titriyor ve dünyanın yükünü omuzlarımda taşıyordum. Uyumaya çalışırken kendi kendime bin kere, yarın kesin arar dedim. Bea ertesi gün aramadı. Bir sonraki gün de. Bea hayatımın en uzun ve bitmek bilmeyen haftası boyunca hiç aramadı.

O yedi gün boyunca öldüm öldüm dirildim.

---

[1] Claude Debussy (1862-1918) "Pelléas el Melisande" adlı operanın Fransız bestecisi.
[2] Boğa güreşlerinde kullanılan küçük kargı.
[3] Ispanya'da şarap yapımıyla ünlü bir kent.
[4] Cebelitarık Boğazı'nın güneybatısında, Fas'ta bir liman ve tatil kenti.

36

Yalnızca en fazla bir hafta ömrü kalmış birisi, benim bu günler boyunca zamanı geçirirken neler çektiğimi anlayabilir. Tüm yaptığım, telefona bakmak ve daha çok yazgının benim için neler getireceğini tahmin etmekten bile aciz kendi körlüğümün bir esiri olarak ruhuma işkence etmek oldu. Pazartesi günü öğleyin Bea'yi görme umuduyla Üniversite Edebiyat Fakültesi'ne gittim. Benim orada olmamdan ve bir arada görünmemizden hoşlanmayacağını biliyordum, ama bu belirsizliğin sürüp gitmesindense, onun öfkesini görmeyi yeğlerdim.

Danışma ofisinden Profesör Velázquez'in ders verdiği salonun yerini öğrenerek orada öğrencilerin dışarı çıkmasını beklemeye karar verdim. Kapılar açılıp her zamanki gibi küçük bir dişi hayran grubuyla çevresi kuşatılmış Profesör Velázquez'in kibirli ve iyi giyimli görüntüsünü görene kadar yaklaşık yirmi dakika bekledim. Beş dakika geçmişti ve Bea'den hâlâ bir işaret yoktu. Konferans salonunun kapısına kadar giderek içeriye bir göz atmaya karar verdim. Üçlü bir kız grubu, din dersi almak için kilisedeki pazar okuluna gelen öğrenciler gibi bir araya toplanmış sohbet ediyor, ders notlarını ya da belki sırlarını birbirlerine anlatıyorlardı. Topluluğun lideri gibi görünen kız varlığımı fark etti ve konuşmasını yarıda keserek bana meraklı bir bakış fırlattı.

"Affedersiniz. Beatriz Aguilar'ı arıyorum. Bu sınıfa gelip gelmediğini biliyor musunuz?"

Kızlar zehirli bakışlarla birbirlerine baktılar.

"Sen onun nişanlısı mısın?" diye sordu içlerinden biri. "Şu subay olan?"

Boş boş gülümsedim, onlar da bunu evet olarak kabul ettiler. Yalnızca gözlerini utangaç bir edayla benden kaçıran üçüncü kız bana karşılık olarak gülümsedi. Diğer ikisinin daha küstah, neredeyse meydan okuyan bir hali vardı.

"Seni daha farklı hayal ediyordum," dedi, komandoların başı gibi görünen.

"Üniforman nerde?" diye sordu ikinci amir, kuşkuyla beni inceleyerek.

"İzindeyim. Onun ne zaman sınıftan ayrıldığını biliyor musunuz?"

"Beatriz bugün okula gelmedi," dedi şefleri.

"Ya, gelmedi mi?"

"Hayır," diye onayladı kuşkucu teğmen. "Eğer onun nişanlısıysan bunu bilmen gerekirdi."

"Ben onun nişanlısıyım, bekçisi değil."

"Haydi gidelim, bu çocuk bir aptal," dedi şefleri.

İkisi kibirli bakışlarıyla beni süzerek yanımdan geçti. Üçüncüsü geride kalmış, yavaş yavaş yürüyordu. Sınıftan çıkmadan önce bir an duraksayıp diğerlerinin onu görmediğine emin olduktan sonra kulağıma fısıldadı. "Beatriz cuma günü de gelmedi."

"Niye gelmediğini biliyor musun?"

"Sen onun nişanlısı değilsin, di mi?"

"Hayır. Yalnızca bir arkadaşıyım."

"Sanırım o hasta."

"Hasta mı?"

"Ona telefon eden kızlardan biri böyle söyledi. Gitmem gerekiyor."

Ona yardımı için teşekkür edemeden kız yanımdan ayrılarak manastırın uzak köşesinde kınayıcı bakışlarla onu bekleyen diğer ikisine katıldı. "Daniel, bir şey olmuştur mutlaka. Bir büyük hala ölmüştür ya da bir papağan kabakulak çıkarmıştır ya da ne bileyim, bu havalarda dışarda gezerken sırtını yeterince korumadığı için soğuk almıştır. Senin inancının aksine, dünya senin kasıklarının arzusu etrafında dönmüyor dostum." "Bunun farkında olmadığını mı düşünüyorsun? Beni hiç tanımıyor gibisin Fermín." "Canım, eğer Tanrı bana daha geniş kalçalar vermiş olsaydı, senin bir benzerini doğurabilecek kadar iyi tanıyorum seni. Beni dikkatle dinle şimdi. Bu kötü düşünceleri kafandan atıp biraz temiz hava al. Beklemek ruhun pasıdır."

"Yani sana gülünç görünüyorum."

"Hayır. Huysuz görünüyorsun. Senin yaşlarındayken böyle şeylerin dünyanın sonu gibi göründüğünü biliyorum, ama her şeyin bir sınırı var. Bu gece seninle birlikte Platería Sokağı’ndaki bir kulübe alem yapmaya gidiyoruz... güya bu günlerde çok gözde bir yermiş. Orda Ciudad Real’den gelen yeni İskandinav kızlar olduğunu duydum. İnsanın ayaklarını yerden kesiyorlarmış. Bu gece bendensin."

"Peki Bernarda buna ne der?"

"Kızlar senin için. Ben salonda bekleyerek dergi okuyup uzaktan güzel mallara bakacağım. Çünkü ben tekrar tek eşliliğe döndüm. Zihnen değilse

bile en azından fiilen."

"Çok memnun oldum Fermín, ama..."

"Böyle bir teklifi reddeden on sekiz yaşındaki genç bir çocuğun aklı başında değildir. Hemen şimdi burda bir şey yapmak gerekiyor."

Ceplerini karıştırarak bana biraz bozuk para uzattı. Bunların, acaba benim İberyalı perilerin lüks haremini ziyaretimi finanse edecek dublonlar[1] olup olmadığım merak ettim.

"Bununla çok uzağa gidemeyiz, Fermín."

"Sen, bir ağaçtan düşüp de, ayakları yere hiçbir zaman değmeyen şu insanlardan birisin. Seni bir geneleve götürüp daha sonra bel soğukluğuna yakalanmış olarak hayatımda tanıdığım en değerli insana, babana getireceğimi gerçekten düşünüyor musun? Tepkini ölçmek için sana kızları anlattım. Bozukluklar köşedeki telefona gidip gizlilik içinde sevgilini araman için."

"Bea çok net olarak bana kendisine telefon açmamı söyledi."

"Sana, seni cuma günü arayacağını da söylemişti. Şu an pazartesi. Bu sana kalmış. Birinci şey kadınlara inanmak ve diğeri de onların söylediklerine inanmak."

Fermín'in söylediklerine ikna olarak sessizce dükkândan sıvışıp caddenin köşesindeki telefon kulübesine gittim ve Aguilarların numarasını çevirdim. Beşinci çalışında karşı tarafta biri telefonu kaldırıp yanıt vermeden sessizce dinledi. Beş sonsuz saniye geçti.

"Bea?" diye mırıldandım. "Sen misin?"

Yanıt veren ses bir çekiç gibi mideme oturdu.

"Seni orospu çocuğu, yemin ederim ki senin beynini dağıtacağım."

Kızgınlık dolu, çelik gibi sert bir tonda konuşuyordu. Buz gibi ve berrak bir tonda. En çok da bu beni korkutmuştu. Sinyor Aguilar'ın dairenin giriş holündeki, benim eskiden sık sık babamı arayarak öğleden sonrayı Tomâs'la geçireceğim için geç kalacağımı bildirdiğim aynı telefonu kaldıran görüntüsünü gözümde canlandırabiliyordum. Dilim tutulmuş bir halde Bea'nin babasının soluğunu dinleyerek ve sesimi tanıyıp tanımadığını merak ederek olduğum yerde kalakaldım.

"Görüyorum ki konuşmaya bile cesaretin yok, seni pislik. Senin yaptığını herhangi küçük bir bok parçası da yapabilir, ama en azından bir erkek, yüzünü gösterecek kadar cesur olur. On yedi yaşındaki bir kızın benden daha cesaretli olduğunu öğrendiğimde utancımdan ölürdüm... Çünkü senin ismini bana söylemedi ve söylemeyecek de. Onu tanıyorum.

Ve sen, Beatriz'in hatırına yüzünü gösterecek cesareti bulamadığın sürece senin yaptığın şeylerin bedelini o ödeyecek."

Almacı yerine koyduğumda ellerim titriyordu. Telefon kulübesinden ayrılıp dükkâna geri gelene kadar ne yaptığımın farkında değildim. Telefon açmamın Bea için işleri daha da kötüleştirdiğini düşünmekten kendimi alamadım. Aklımdaki tek düşünce, yüzümü gizleyip meçhul biri olarak kaldığım ve sevdiğimi iddia ederek ondan faydalandığım bir kişiye sahip çıkmadığımdı. Bunun aynısını daha önce Müfettiş Fumero, Fermín'i döverken de yapmıştım. Şimdi Bea'yi kendi yazgısıyla baş başa bırakarak tekrar yapıyordum. Şartlar beni zorlamaya başlayınca yine aynı şekilde davranmaya devam edecektim. Dükkâna dönmeden önce sakinleşmeye çalışarak yaklaşık on dakika kadar caddede kaldım. Belki de, tekrar arayarak Sinyor Aguilar'a evet, o benim demeliydim. Ona kızına çılgınca âşık olduğumu söyleyerek işi bitirmeliydim. Daha sonra, eğer canı general üniformasıyla gelip beni dövmek isterse buna hakkı vardı.

Dükkâna doğru dönerken yolda, caddenin karşı tarafındaki bir kapı eşiğine gizlenerek beni izleyen birini fark ettim. İlk önce onun saatçi Don Federico olduğunu sandım, ama hızlı bir bakış bu kişinin daha uzun ve daha sert bakışlı olduğunu anlamak için yetti. Durarak onun bakışlarına karşılık verdim, şaşırtıcı bir şekilde, sanki bana selam verip varlığımı fark ettiğimi hiç umursamadığını göstermek istercesine başını salladı. Sokak lambalarından birinin ışığı adamın yüzüne düşüyordu. Siması hiç yabancı değildi. Yağmurluğunu çenesine kadar ilikleyerek öne doğru bir adım attı, daha sonra bana gülümseyerek bulvar boyunca yoldan gelip geçenlerin arasına karışıp uzaklaştı. İşte o anda onu tanıdım: Müfettiş Fumero Fermin'e saldırırken beni yere yatırarak tutan polis memuruydu.

Dükkândan içeri girdiğimde Fermín, merakla bana baktı.

"Bu surat da ne böyle?"

"Fermín, sanırım bir sorunumuz var."

Aynı akşam, Don Gustavo Barcelona birlikte tasarladığımız planı eyleme geçirmeye başladık.

"İlk olarak, bizim polis gözetimi altında olduğumuzdan iyice emin olman gerekiyor. O adamın hâlâ orda pusuya yatmış olarak bekleyip beklemediğini görmek için Els Quatre Gats'a doğru yürüyeceğiz. Ama babana tek söz etmek yok, yoksa adamcağız bir böbrek taşıyla aramızdan ayrılacak."

"Peki, ona ne söyleyeyim? Zaten yeterince kuşkulandı."

"Ona ay çekirdeği ya da başka bir şey almaya gittiğini söyle."

"İyi de, neden ille de Els Quatre Gats'a gitmemiz gerekiyor?"

"Çünkü, şu üç kilometrelik alan içinde en iyi jambonlu sandviçleri onlar yapıyor ve bir yerde oturup konuşmamız lazım. Oyun bozanlık yapma... söylediğim gibi yap yeter."

Herhangi bir etkinlik beni düşüncelerimden uzaklaştıracaktı, bu yüzden itiraz etmeden kabul ettim. Birkaç dakika sonra da, babama akşam yemeğinde evde olacağıma dair garanti vermiş, caddede ilerliyordum. Fermín köşede beni bekliyordu. Ona katılır katılmaz yürümeye başlamam gerektiğini işaret edercesine kaşlarını yukarı kaldırdı.

"Yirmi metre arkamızda bir çıngıraklı yılan var. Sakın başını o yöne çevirme."

"Bu aynı kişi mi?"

"Bu ıslak havalarda çekmemişse aynı olduklarını sanmıyorum. Bu bir çaylağa benziyor. Yanında altı günlük bir spor gazetesi taşıyor. Fumero, yardımcılarını düşkünler yurdundan seçiyor olmalı."

Els Quatre Gats'a vardığımızda, sivil polisimiz bizden birkaç metre uzaktaki bir masaya oturarak geçen haftanın futbol ligi raporlarını okuyormuş gibi yaptı. Her yirmi saniyede bir, bize yandan bir bakış atacaktı.

"Zavallı şey, şuna bak, nasıl da terliyor," dedi Fermín, başını iki yana sallayarak. "Sen de çok uzaklarda görünüyorsun, Daniel. Kızla konuştun mu, yoksa konuşmadın mı?"

"Telefona babası çıktı."

"Yani dostça, uygar bir sohbet yaptın?"

"Daha çok bir monologdu."

"Anlıyorum. Burdan, ona henüz baba diye hitap edemediğini mi çıkarmalıyım?"

"Bana kafamı patlatacağını söyledi."

"Elbetteki bu erotik bir fantezi."

O anda garson çevremizde dolaşmaya başladı. Fermín güvenle ellerini ovuşturarak bir alay askeri doyurmaya yetecek kadar yiyecek istedi.

"Ya sen, bir şey istemiyor musun, Daniel?"

Başımı iki yana salladım. Garson çeşitli bira bardakları, sandviçler ve çerezlerle dolu iki tepsiyle masaya geri döndüğünde Fermín, ona oldukça iyi bir miktar para uzatarak, üstünün kendisinde kalmasını söyledi.

"Dinle şef," diye ekledi. "Şu pencerenin yanındaki masada oturan adamı görüyor musun... Sanki bir koni gibi başını gazetenin arasına gömmüş, şu Jiminy Cricket gibi giyinmiş olanı?"

Garson bir işbirliği havasıyla başını salladı.

"Gidip ona Müfettiş Fumero'dan acil bir mesaj olduğunu söyler misiniz lütfen? Hemen Boquería Market'e giderek yirmi duroluk kavrulmuş leblebi satın alıp hiç oyalanmadan (eğer gerekliyse bir taksiyle) onları polis merkezine götürmesi gerekiyor... yoksa bir tabakta kendi yumurtalarını sunmak zorunda kalacak. Mümkünse benim için bunları tekrar eder misiniz?"

"Buna gerek yok efendim. Yirmi duroluk leblebi ya da yumurtaları bir tabakta."

Fermín, ona biraz daha bahşiş uzattı. "Tanrı seni korusun."

Garson saygıyla başını eğerek mesajı sahibine iletmek için peşimizdeki polisin masasına doğru yollandı. Talimatları duyduğunda gözcünün yüzü asıldı. Kopmuş bir halde on beş saniye masada kaldı, daha sonra caddeye doğru dörtnala koşturdu. Fermín gözünü bile kırpmamıştı. Başka bir zaman olsa bu durumun keyfini çıkarırdım, ama o gece Bea'yi aklımdan çıkaramıyordum.

"Daniel, bulutlardan aşağı gel, yapacak işlerimiz var. Yarın, hiç oyalanmadan, planladığımız gibi gidip Nuria Monfort'u ziyaret etmen gerekiyor.

"Peki, oraya gittiğimde ona ne söyleyeceğim?"

"Bir şeyler düşünürsün Sinyor Barceló'nun planını izlemek çok uygun bir öneri. Carax hakkında sana yalan söylediğini, sözde kocası Miquel Moliner'in onun dediği gibi hapishanede falan olmadığını, Fortuny Carax ailesinin dairesinden gelen gönderileri var olmayan bir aracı şirketin ismine açtığı posta kutusunu kullanarak topladığını bildiğimizi anlasın... Onun eteklerini tutuşturmak için ne gerekiyorsa söyle. Daha sonra sırf onu etkilemek için, bir süre onu kendi kuruntularıyla baş başa bırak."

"Ve bu sırada..."

"Bu sırada ben en son kamuflaj tekniklerini kullanarak uygun bir şekilde onu takip etmek için bekliyor olacağım."

"Bu işe yaramayacak, Fermín."

"Seni küçük vefasız! Bu kızın babası kafana ne soktu öyle? O tehditlere mi canını sıkıyorsun? Ona aldırış etme sen. Bakalım bizim deli ne demiş?"

Düşünmeden yanıtladım. "Gerçeği."

"Şehit Aziz Daniel’e göre gerçeği mi?"

"İstediğin kadar gülebilirsin. Bu beni haklı gösterir."

"Gülmüyorum, Daniel. Yalnızca seni böyle kendini cezalandırırken görmek beni kötü etkiliyor. Gören de seni kendi kendini cezaya çarptırdığını sanacak. Sen yanlış bir şey yapmadın. Bir engizisyon mahkemesi başkanı gibi kendine karşı fazla mesai yapmana gerek yok, zaten hayatta yeterince işkence var."

"Bunu tecrübeye dayanarak mı söylüyorsun?"

Fermín omuzlarını silkti.

"Fumero’yla nasıl karşılaştığını bana hiç anlatmadın," dedim.

"İbret alınacak bir öykü dinlemek ister misin?"

"Eğer anlatmak istersen."

Fermín kendine bir bardak bira doldurarak onu bir dikişte bitirdi.

"Amin," dedi kendi kendine. "Fumero hakkında sana söyleyebileceklerim genel bilgilerden ibaret. Ondan söz edildiğini ilk duyduğum zaman, geleceğin müfettişi anarşist sendikası FAI için çalışan bir kiralık katildi. Oldukça büyük bir ün kazanmıştı, çünkü korkusu ve vicdanı yoktu. Tek ihtiyacı olan şey herhangi birinin ismiydi, daha sonra güpegündüz caddenin ortasında suratına ateş ederek onun işini bitirirdi. Kargaşa zamanlarında böylesi yetenekler el üstünde tutulur. Onda olmayan şeyler sadakat, vefa ve inançtı. Merdivenin basamaklarını tırmanmaya yardımcı olduğu sürece yaptığı şeylerin nelere yol açtığı ona vız geliyordu. Dünyada onun gibi birçok pislik vardır, ama bunlardan birkaçı Fumero’nun yeteneğine sahiptir. Anarşistlerden komünistlere, aradan da faşistlere bir adımda geçiverdi. İçlerinde casusluk yaparak edindiği bilgileri bir gruptan diğerine satarak hepsinden para kazandı. Çok uzun zamandır gözüm onun üstünde. O zamanlar ben Generalitat Hükümeti’nde çalışıyordum. Kimi zaman beni gururlandıran bir şekilde Başkanlık Konseyi’nin çirkin bir üyesiyle karıştırıldığım oluyordu."

"Ne yapıyordun?"

"Her şeyden bir parça. Günümüzün pembe dizilerinde bu ispiyon olarak adlandırılsa da, savaş zamanı herkes bir casustur. İşimin bir kısmı, tehlikeli olmaya devam ettikleri sürece Fumero gibi tiplere göz kulak olmaktı. Bunlar imanı ve vicdanı olmayan zehirli yılanlar gibidir. Bir savaşta her yerde görülürler. Barış zamanında hemen maskelerini takınırlar. Ama hâlâ oradalar. Hem de binlercesi. Gerçek şu ki, onun oyunun ne

olduğunu er ya da geç keşfettim. Biraz geç kaldığımı söyleyebilirim. O zamanlar Barcelona önemli günlerin eşiğindeydi, ama şimdi artık eski çamlar bardak oldu. Ben işkence gören bir suçlu oldum ve amirlerim fareler gibi saklanarak yaşamak zorunda kaldı. Doğal olarak, Fumero şu anda "temizlik" operasyonundan sorumlu. Tasfiye işlemi caddelerde ya da Montjuîc Kalesi'nde insanlar öldürülerek açık bir şekilde gerçekleştirildi. Bazı amirlerim için bir Yunan kargo gemisiyle Fransa'ya bir geçiş ayarlamaya çalışırken limanda tutuklandım. Montjuic'e alınarak suyu ve havalandırması olmayan zifiri karanlık bir hücrede iki gün tutuldum. Daha sonra gördüğüm ilk ışık kaynak makinesinden çıkan alevler oldu. Fumero ve yalnızca Almanca konuşan bir adam beni ayaklarımdan baş aşağı asmıştı. Almanın ilk işi giysilerimi yakarak onlardan kurtulmak oldu. Yaptığı işte oldukça tecrübeli görünüyordu. Vücudumdaki tüm tüyler ütülenmiş, bir şekilde çırılçıplak kaldığımda, Fumero eğer ona amirlerimin nerede saklandığını söylemezsem asıl eğlencenin bundan sonra başlayacağını söyledi. Cesur bir adam değilim, Daniel. Hiçbir zaman da olamadım, ama sahip olduğum azıcık cesaretle ona gidip kendisini becermesini söyledim. Fumero'nun bir işaretiyle Alman bana kalçamdan bir iğne yaptı ve birkaç dakika beklediler. Daha sonra Fumero sigarasını içip beni izlerken, Alman kaynak makinesi yardımıyla beni kızartmaya başladı, izleri gördün zaten..."

Başımla onu onayladım. Fermín sakin bir tonda duygusuzca konuşuyordu.

"Bu izler işin en önemsiz kısmı. En kötü yaralar içerde kaldı. Ateşin altında bir saat ya da yalnızca bir dakika kaldım. Bilmiyorum. Ama en sonunda amirlerimin isimlerini, soyadlarını ve hatta gömlek numaralarını bile verdim. Beni çıplak ve yanmış bir halde Pueblo Seco'daki bir geçite bırakıp gittiler. Yardımsever bir kadın beni alıp evine götürdü ve bana iki ay boyunca baktı.

Komünistler kocasını ve iki oğlunu evlerinin kapı eşiğinde vurmuşlar. Niye vurduklarını bilmiyordu. Ayağa kalkabilecek duruma gelip sokağa çıktığımda, benim onları ihbar etmemden yalnızca saatler sonra tüm amirlerimin yakalanarak idam edildiğini öğrendim."

"Fermín, bunların hepsini anlatmak istemiyorsan..."

"Hayır, hayır. Bunları duymanı ve kiminle birlikte olduğunu bilmeni yeğlerim. Evime döndüğümde, tüm mal varlığımın hükümet tarafından kamulaştırıldığını öğrendim. Farkına varmadan meteliksiz biri olmuştum. İş

bulmaya çalıştım. Ama hep reddedildim. Bulabildiğim tek şey birkaç céntimoluk[2] bir şişe ucuz şarap oldu. Bu, insanın iç organlarını yakan asit gibi yavaş etki eden bir zehirdi ve er geç etkisini göstereceğini umut ediyordum. Kendi kendime, bir gün Küba'ya melez sevgilimin yanına döneceğimi söylüyordum. Havana'ya giden bir şilebe kaçak binmeye çalışırken yakalandım. Hapishanede ne kadar uzun süre kaldığımı anımsamıyorum. İlk yıldan sonra her şey, hatta aklını bile yitirmeye başlıyorsun. Dışarı çıktığımda daha sonra senin beni bulduğun bir sonsuzlukta, sokaklarda yaşamaya başladım. Benim gibi daha birçok insan vardı; hapishaneden ya da şartlı tahliye sürecinden çalışma arkadaşlarım. Şanslı olanların dışarıda güvenebilecekleri birileri, onları geri götürebilecek bazı şeyler ya da bazı kimseler vardı. Geri kalanlarımız malına mülküne el konulmuşlar ordusuna katıldı. Bir kere sana o kulübün kartı verildi mi, üyelikten bir daha hiç çıkamazsın. Çoğumuz yalnızca geceleri, dünya karanlığa büründükten sonra dışarı çıkıyorduk. Benim gibi birçok insanla karşılaştım. Onları bir daha ender görebildim. Sokaklardaki hayat çok kısadır. İnsanlar, hatta sana sadaka verenler bile yüzüne tiksinerek bakar, ama tabi ki bu senin kendi kendine hissettiğin duygusal değişimle karşılaştırılamaz bile. Açlık çeken, kötü kokan ve ölmeyi kabul etmeyen bir cesedin, yürüyen bir cesedin içinde sıkışıp kalmaya benziyor. Zaman zaman Fumero ve adamları beni, bazı saçma hırsızlık olaylarından ya da rahibe okulundan evlerine giden kız öğrencilere yolda sarkıntılık yapmaktan tutuklardı. Sonraki ay La Modelo Hapishanesinde daha fazla dayak ve tekrar sokaklara atılış. Bu maskaralıkların amacını hiç anlamadım. Oysa ki, polisin elinde ihtiyaç duyduğu anda kullanabileceği uygun zanlılar vardı. Günümüzün oldukça saygın bir kişiliği olan Fumero'yla karşılaşmalarımın birinde ona, diğerlerini öldürdüğü halde beni niye öldürmediğini sordum. Fumero gülerek bana ölümden daha kötü şeyler olduğunu söyledi. Hiçbir zaman bir muhbiri öldürmemişti. Onu çürüyerek yaşamaya zorluyordu."

"Fermín, sen bir muhbir değilsin. Senin yerinde kim olsa aynısını yapardı. Sen benim en yakın dostumsun."

"Senin dostluğunu hak etmiyorum, Daniel. Babanla sen hayatımı kurtardınız ve hayatım ikinize ait. Sizin için elimden gelen her şeyi yapacağım. Beni sokaklardan aldığınız gün Fermín Romero de Torres yeniden doğdu."

"Bu senin gerçek ismin değil, di mi?"

Fermín başını iki yana salladı. "Bunu Arenas Arenasındaki bir posterde gördüm. Diğeri gömüldü. Eskiden bu vücudun içinde yaşayan adam öldü, Daniel. Bazen, gördüğüm kâbuslarda geri dönüyor. Ama bana nasıl başka biri olabileceğimi siz gösterdiniz ve bir kez daha yaşamak için bana bir neden verdiniz; Bernarda'mı."

"Fermín..."

"Hiçbir şey söyleme, Daniel. Yalnızca, eğer yapabilirsen beni affet." Tek söz etmeden onu kucaklayarak ağlamasına izin verdim. İnsanlar tuhaf bakışlarla bizi süzüyordu, ben de onların bakışlarına düşmanca karşılık verdim. Bir süre sonra bize aldırmamaya başladılar. Daha sonra Fermin'le birlikte onun kaldığı pansiyona doğru yürürken arkadaşım sesini yeniden kazandı.

"Bugün sana anlattıklarım... Yalvarırım bunları Bernarda'ya anlatma...

"Bernarda'ya ya da başka herhangi birine kesinlikle anlatmam. Tek söz etmem, Fermín."

Tokalaşarak birbirimizden ayrıldık.

37

O gece sabaha kadar uyuyamadım. Işığı söndürmeden yatağıma uzanarak gözlerimi yıllardır hiçbir şey yazmayan şık Montblanc kalemime diktim... elleri olmayan birine verilmiş bir çift eldivene benziyordu. Birçok kez Aquilarların dairesine giderek daha olumlu bir sonuç beklentisiyle kendimi teslim etmeye niyetlendim. Ama konuyu daha derin düşündükten sonra, sabahın köründe Bealerin evine aniden girmenin sorunu çözmeyeceğini anladım. Şafak söktüğünde bitkin ve şaşkın bir halde en iyi şeyin suyu kendi akışına bırakmak olduğuna karar vermiştim; ırmak zamanla dargınlıkları uzaklara taşıyacaktı.

Dükkândaki küçük bir etkinlikle sabah yavaş yavaş hareketlenmeye başladı, babam bir flamingonun inceliğini ve dengesini anlatırken ayaküstü küçük bir şekerleme yapmak için durumdan faydalandım. Öğle paydosunda, Fermín’le bir gece önce ayarladığımız gibi, Fermín birkaç dikiş aldırmak için poliklinikte bir randevusu olduğunu söylerken, ben de bir yürüyüş için dışarıya çıkıyormuş numarası yaptım. Görebildiğim kadarıyla babam her iki yalanı da, aslını araştırmadan, olduğu gibi kabul etti. Sistemli bir şekilde babama yalan söyleme fikri, sinirlerimi bozmaya başlamıştı, bunu öğleye doğru babam bir iş için dışarı çıktığında Fermin’e de söyledim.

"Daniel, baba-oğul ilişkileri binlerce küçük beyaz yalanın üstüne kurulmuştur. Şimdiye kadar bize sunulanlar; üç kral, diş perisi, meritokrasi[3] ve başka birçok benzerleri. Bu da yalnızca bir fazlası. Yani suçluluk duymana gerek yok."

Vakit geldiğinde tekrar yalan söyleyerek yönümü, kokusunu ve dokunuslarını aklımdan bir türlü çıkaramadığım Nuria Monfort'un evine doğru çevirdim. San Felipe Neri Meydanının parke taşları bir güvercin sürüsü tarafından işgal edilmişti, ama diğer yandan dört yol ağzı ıssızdı. Düzinelerce kumrunun tedirgin bakışları altında kaldırımdan karşıya geçerek çevrede boşu boşuna Fermín’e bakındım. Tanrı bilir nereye gizlenmişti... planını bana açıklamayı kabul etmemişti. Binanın içine girdiğimde mektup kutusunda hâlâ Miquel Moliner’in isminin yazılı olduğunu gördüm, bunun, Nuria Monfort'un öyküsünde gösterebileceğim ilk kusur olabileceğini düşündüm. Karanlıkta merdivenden yukarı doğru

çıkarken neredeyse onun evde olmamasını isteyecektim. Hiç kimse bir yalancıya diğer insanlardan daha çok acıyamaz. Dördüncü katın merdiven sahanlığına vardığımda, cesaretimi toplamak ve ziyaretimi haklı çıkartacak mazeretler bulmak için durdum. Merdiven sahanlığının öbür ucundaki komşunun radyosu hâlâ çalıyordu, bu seferki radyo programı yarışmacıların dini bilgilerini ölçen bir oyundu. "Tanrı'nın Küçük Bir Yardımıyla" adıyla yayınlanan bu yarışma, rivayete göre her salı öğle saatlerinde tüm İspanya yi büyülüyordu.

"Ve şimdi beş puan için, Tanrı'nın küçük bir yardımıyla bize söyleyebilir misiniz Bartolomé, Joshua'nın kitabındaki başmelek ve sukabağı bölümünde Şeytan Tapınağının tecrübeli adamlarının karşısına hangi görünüşte çıktı? a) Genç bir çapkın olarak, b) Bir testi satıcısı olarak, c) Maymunlu bir akrobat olarak?"

Ulusal Radyo'nun stüdyolarındaki izleyicilerden gelen alkış tufanı altında ilerleyerek kendimi Nuria Monfort'un kapısının önünde buldum ve birkaç kez zile bastım. Dairenin içinde yayılan zil sesinin yankısını dinleyerek derin bir iç çektim. Kapıya doğru yaklaşan ayak seslerini duyduğumda oradan ayrılmak üzereydim. Gözetleme deliği bir ışık damlası gibi yandı. Gülümsedim. Anahtar kilidin içinde dönerken derin derin soluk alıyordum.

38

"Daniel."

Sigarasından çıkan mavi duman yüzünün çevresini sarmıştı. Dudakları, sürdüğü koyu renk rujun etkisiyle parlıyordu; dudak boyası ıslaktı ve işaret parmağıyla yüzük parmağı arasında tuttuğu fılitrede kurumuş kan lekeleri gibi iz bırakıyordu. İnsanlar vardır anımsarsınız, insanlar vardır hayal edersiniz. Benim için Nuria Monfort bir serap gibiydi: gerçekliğini sorgulamazsınız, gözden kaybolana ya da sizi yok edene kadar yalnızca onu izlersiniz. İçinde masasının, kitaplarının ve rastlantısal bir uyumla sıralanmış kalemlerinin olduğu dar, karanlık odaya kadar ben de onu izledim.

"Seni bir daha görmeyeceğimi sanıyordum."

"Sizi hayal kırıklığına uğrattığım için üzgünüm."

Çalışma masasının yanındaki sandalyeye oturarak bacak bacak üstüne atıp arkasına yaslandı. Gözlerimi onun boynundan kurtararak duvardaki rutubet lekesine yoğunlaştım. Pencerenin kenarına giderek dört yol ağzının çevresine çabucak bir göz attım. Fermín'den eser yoktu. Arkamda, Nuria Monfort'un soluk alışını duyabiliyor, gözleriyle ensemi okşadığını hissedebiliyordum. Gözlerimi pencereden ayırmadan konuştum.

"Birkaç gün önce, samimi bir arkadaşım eski Fortuny-Carax dairesinden sorumlu emlakçının konuyla ilgili yazışmalarını, gerçekte hiç var olmayan aracı bir şirket adına kiralanmış olan posta kutusuna gönderdiğini keşfetti. Yine aynı arkadaşım bu gönderilen yazışmaları posta kutusundan yıllardır alan kişinin sizin isminiz olan Sinyora Monfort'u kullandığını da tespit etti..."

"Kapa çeneni."

Arkamı döndüğümde onu gölgelerin içine çekilirken gördüm.

"Beni tanımadan yargılıyorsun," dedi.

"O zaman seni tanımam için bana yardım et."

"Bunu hiç kimseye anlattın mı? Az önce bana söylediklerini başka kim biliyor?"

"Sandığından daha çok insan biliyor. Polis uzun zamandır beni izliyor."

"Fumero?"

Başımla onayladım. Elleri titriyor gibi görünüyordu.

"Ne yaptığını bilmiyorsun, Daniel."

"O zaman anlat," diye yanıtladım, farkında olmadığım bir kabalıkla.

"Rastlantıyla bulduğun bir kitaptan dolayı tanımadığın insanların yaşamına girmeye, anlayamadığın ve seni ilgilendirmeyen şeylere karışmaya hakkın olduğunu sanıyorsun."

"İstesem de istemesem de artık beni ilgilendiriyorlar."

"Ağzından çıkanı kulağın duymuyor."

"Aldayaların evindeydim. Jorge Aldaya'nın orda saklandığını biliyorum. Carax'i öldüren kişinin o olduğunu da biliyorum." Bu sözlerin benim ağzımdan çıktığını duyana kadar bunlara inandığımı bilmiyordum.

Nuria sözcüklerini dikkatle seçerek uzunca bir süre bana baktı. "Fumero bunu biliyor mu?"

"Bilmiyorum."

"Bilsen iyi olur. Fumero seni bu eve kadar izledi mi?"

Gözlerindeki kızgınlık içimi yaktı. Savcı ve yargıç rolünü oynayarak konuya girişi gerçekleştirmiştim, ama her geçen dakika kendimi daha çok bir sanık gibi hissetmeye başlamıştım.

"Sanmıyorum. Biliyor muydun? Julian'ı öldürenin Aldaya olduğunu ve o evde saklandığını biliyor muydun? Niye bana anlatmadın?"

Acı acı gülümsedi. "Hiçbir şey anlamıyorsun değil mi?"

"Arkadaşım olarak gördüğün bir kişiyi öldüren adamı saklamak uğruna yalan söylediğini, tek amacı kitaplarını yakarak Julián Carax'in varlığının tüm izlerini silmek olan bir adamı korumak için yıllarca onun suçunu gizlediğini anlıyorum. Ayrıca, kocan hakkında bana yalan söylediğini de anlıyorum, o hapiste değil ve burda da olmadığı kesin. Anladığım işte bu."

Nuria Monfort yavaşça başını iki yana salladı. "Git burdan, Daniel. Bu evi hemen terk et ve bir daha da geri dönme. Yeterince şey yaptın."

Onu yemek odasında bırakarak kapıya doğru yürüdüm. Yolun yarısında durup geriye baktım. Nuria Monfort sırtını duvara yaslamış yerde oturuyordu, görünüşüyle ilgili tüm kaygıları gitmişti.

Kederli gözlerle San Felipe Neri Meydanı'nı geçtim. O kadının dudaklarından aldığım acıyı, sebebini bilmesem de artık hak ettiğimi duyumsadığım bir acı olarak yanımda taşıyordum. "Ne yaptığını

bilmiyorsun, Daniel." Tüm istediğim o yerden bir an önce uzaklaşmaktı. Kiliseyi geçerken zayıf, koca burunlu bir rahibin bir elinde tespih diğerinde dua kitabı ile kilisenin girişinde beklediğini önce fark etmedim. Yanından geçerken dinginlikle beni kutsadı.

39

Dükkâna neredeyse kırk beş dakika geç gittim. Babam beni gördüğünde hoşnutsuzlukla kaşlarını çatarak saate baktı.

"Sen buna saat kaç diyorsun? San Cugat'daki bir müşteriye uğramak için dışarı çıkmam gerektiğini biliyorsun ve yine de beni burda yalnız bırakıyorsun."

"Fermín ne oldu? Hâlâ dönmedi mi?"

Babam sıkıntılı olduğu zamanlarda yaptığı gibi başını seri bir şekilde iki yana salladı. "Aklıma gelmişken, sana bir mektup var. Onu kasanın yanına bıraktım."

"Baba, üzgünüm ama..."

Özürümü reddederek üstüne hışımla bir yağmurluk ve şapka geçirip hoşça kal bile demeden kapıdan çıktı. Onu iyi tanıdığımdan öfkesinin daha tren istasyonuna varmadan balon gibi söneceğini tahmin edebiliyordum. Bana tuhaf gelen şey ise Fermín'in yokluğuydu. Onu, San Felipe Neri Meydanı'nda güldürü programı sunan bir rahip gibi giyinmiş, Nuria Monfort'un aceleyle dışarı çıkarak onu gizemin kalbine götürmesini beklerken gördüğümden beri stratejimize olan inancımı yitirmiştim. Eğer Nuria Monfort dışarı çıkarsa, tahminimce Fermín, onu firma ya da eczaneye kadar takip edebilecekti. Ne büyük bir plan! Babamın sözünü ettiği mektuba bakmak için kasaya doğru gittim. Zarf beyaz ve bir mezar taşı gibi dikdörtgen şeklindeydi, haç işareti yerine o gün içimde kalan bir parça hevesi de alıp götüren bir adres yazılıydı.

BARCELONA SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞI
Askerlik Şubesi

"Tanrı'ya şükür," diye mırıldandım.

Mektubun içinde yazılı olanları daha zarfı açmadan biliyordum, ama öyle de olsa, sırf acı içinde yüzmek için onu açtım. Mektup kısa yazılmıştır tüm askeri yazışmaların tipik özelliğinde, bir opera parçasının aryası ile keskin bir bildiri arasında bir üslupla iki paragraftan oluşuyordu. İki ay içinde benim, Daniel Sempere'nin İberyalı bir erkeğin başına gelebilecek en kutsal ve erdemli görevi yerine getirme onur ve gururuna erişeceğimi

bildiriyordu: Batı’nın kutsal surlarını savunmak için, ulusal mücadele üniformasını giyerek vatana hizmet etmeye çağırıyordu. En azından Fermín’in bunda eğlenceli bir taraf bularak *Yahudi-Mason Komplosunun Çöküşü* nün şiirsel versiyonuyla bizi bir parça güldürebileceğini umut ettim. İki ay. Sekiz hafta. Altmış gün. Her zaman zamanı saniyelere ayırarak oldukça uzun bir sayı elde ederim. Özgürlüğümün bitmesine 5.184.000 saniyem kalmıştı. Babama göre de Volkswagen bile yapabilecek yetenekteki Don Federico belki bana frenli bir saat yapabilirdi. Belki birisi bana Bea’yi sonsuza dek kaybetmemek için neler yapmam gerektiğini açıklayabilirdi. Kapı çıngırağının şıngırtısını duyduğumda, Fermín’in dedektif olarak çabalarımızın kötü bir şakadan başka bir şey olmadığına kendini ikna etmiş bir halde geri döndüğünü düşündüm.

"Her ne kadar yüzü bir kedinin kuyruğu kadar uzun olsa bile, işte size kalesini koruyan veliaht prens. Neşelen biraz, seni küçük aynasız," dedi Gustavo Barceló. Deve tüyü bir kaban giymişti, elinde ihtiyacı olmamasına karşın bir kardinal asası gibi salladığı her zamanki fildişi bastonu vardı. "Baban içerde mi, Daniel?"

"Üzgünüm, Don Gustavo. Bir müşteriyi ziyarete gitti ve sanırım uzunca bir süre gelmez..."

"Mükemmel. Çünkü buraya babanı görmeye gelmedim ve sana anlatacaklarımı onun duymaması iyi olur."

Eldivenlerini çıkarıp dükkânın içine bakınarak bana göz kırptı.

"Meslektaşım Fermín nerde? Buralarda mı?"

"İş üstünde."

"Tahminimce, yeteneklerini Carax konusuna yoğunlaştırmıştır."

"Bedenini ve ruhunu. Onu en son gördüğümde bir papaz cüppesi giymiş *urbi et orbi* diye şükran duası okuyordu."

"Anlıyorum... Sizi yüreklendirmek benim hatamdı. Keşke hiç ağzımı açmasaydım."

"Oldukça endişeli görünüyorsunuz. Bir şey mi oldu?"

"Tam değil. Ya da bir şekilde evet."

"Bana ne söylemek istiyorsunuz, Don Gustavo?"

Kitapçı, bana uysalca gülümsedi. Her zamanki kibirli tavırları kaybolmuştu. Bunun yerine, ciddi ve endişeli bakıyordu.

"Bu sabah Don Manuel Gutiérrez Fonseca’yla karşılaştım. Elli dokuz yaşında müzmin bir bekâr ve 1924 senesinden beri Barcelona belediye morgunda çalışıyor. Karanlığın eşiğinde otuz yıllık bir hizmet. Bu onun

sözleri, benim değil. Don Manuel eski zaman terbiyesi almış bir beyefendidir... saygılı, tatlı ve nazik. Son on beş yıldır Ceniza Sokağı'nda, cenaze marşını mırıldanabilen bir düzine muhabbet kuşuyla birlikte kiralık bir odada yaşıyor. Liceo'da sezonluk bir bileti var. Verdi ve Donizetti'den hoşlanıyor. Bana, işinde en önemli şeyin kurallara uymak olduğunu söyledi. Kurallar olabilecek her şey için, özellikle de kişinin ne yapması gerektiğini bilmediği durumlar için hazırlanmıştır. On beş yıl önce Don Manuel polis tarafından bırakılan yelken bezinden bir çantayı açmış ve içinde çocukluk dönemindeki en iyi dostunu görmüş. Cesedin geri kalan kısmı ayrı bir çantada gelmiş. Bu olaydan sonra Don Manuel kurallara uyma konusundaki düşüncelerine geri dönmüş."

"Bir kahve ister misiniz, Don Gustavo? Biraz solgun görünüyorsunuz."

"Lütfen."

Termosun yanına giderek ona bir fincan kahveyle sekiz küp şeker koydum. Bir yudum aldı.

"İyi mi?"

"İdare eder. Söylediğim gibi 1936 Eylülü'nde Julián Carax'ın cesedini otopsi bölümüne getirdikleri gün Don Manuel nöbetçiydi. Elbetteki, Don Manuel ismi anımsayamadı, ama arşivlere bir göz atarak ve emeklilik fonuna yüz pesetalık bir yardımla belleğini mükemmel derecede tazeledi. Beni izliyor musun?"

Neredeyse bir trans halinde başımla onayladım.

"Don Manuel o günün tüm ayrıntılarını anımsıyor, çünkü bana söylediği kadarıyla bu kuralları çiğnediği ender anlardan biriymiş. Polis, cesedin şafaktan kısa bir süre önce Raval semtindeki bir geçitte bulunduğunu söylemiş. Ceset morga öğleye doğru getirilmiş. Cesedin üstünden bir kitapla, ölünün kimliğini 1900 Barcelona doğumlu Julián Fortuny Carax olarak tanımlayan bir pasaport çıkmış. Pasaporta son olarak La Junquera sınır karakolunda damga vurulmuş, bu damgadan Carax'ın ülkeye bir ay önce giriş yaptığı anlaşılıyormuş. Ölüm nedeninin kurşun yarası olduğu kesinmiş. Don Manuel bir doktor değildi, ama yıllar ona neye bakması gerektiğini öğretmişti. Onun bakış açısına göre, kalbin az üstüne isabet eden silah yakın bir mesafeden ateşlenmişti. Aynı akşam morga gelerek cesedi teşhis eden Carax'ın babası Sinyor Fortuny'nin yerini cesedin üstünden çıkan pasaport sayesinde bulabilmişler."

"Buraya kadar her şey Nuria Monfort'un anlattıklarıyla uyuşuyor."

Barceló başıyla onayladı. "Doğru. Nuria Monfort’un sana anlatmadığı şeye gelince; arkadaşım Don Manuel polisin olayla çok ilgilenmediği duygusuna kapılarak cesedin cebinde bulunan kitaptan ölünün ismini alıp Fortuny’nin gelişini bekledikleri sırada, aynı günün akşamüstü kendi inisiyatifiyle yayınevini aramaya karar vermiş."

"Nuria Monfort, bana, cesedin bulunmasından üç gün sonra, umumi bir mezarlığa gömüldüğünde morgta çalışan bir görevlinin yayıncıları aradığını söylemişti."

"Don Manuel’e göreyse, cesedin morga geldiği gün aramış. Aradığı için ona çok minnettar olduğunu söyleyen genç bir kadınla konuştuğunu bana kendisi söyledi. Don Manuel, genç kadının davranış şekline şaşırdığını anımsıyor. Onun sözcükleriyle: "Sanki kadının bundan haberi vardı."

"Peki ya Sinyor Fortuny? Oğlunu teşhis etmeyi kabul etmediği doğru mu?"

"Beni en çok şaşırtan da işin bu kısmı. Don Manuel, bana, akşama doğru iki polisin eşliğinde ufak tefek bir adamın titreyerek geldiğini söyledi. Bu Sinyor Fortuny’ydi. Don Manuel’e göre çok sevdiğiniz bir yakınınızı teşhis etme anı insanın alışması mümkün olmayan bir şeydir. Bunu kimsenin yaşamasını istemediğini söylüyor. En kötüsü de, ölünün genç birisi olup da onun anne-babasının ya da genç eşinin teşhis etmeye gelmesiymiş. Don Manuel, Sinyor Fortuny’yi çok iyi anımsıyor. Morga geldiğinde ayakta güçlükle durduğunu, iki polisin onu kollarından tuttuğunu ve bir çocuk gibi ağladığını söyledi. Sürekli inliyormuş: "Oğluma ne yaptılar? Oğluma ne yaptılar?"

"Cesedi görmeye gitmiş mi?"

"Don Manuel polislere normal yöntemi atlamalarının mümkün olup olmadığını sormayı düşünmüş. Bu onun kuralları ilk kez sorgulamasıymış. Çünkü ceset çok kötü durumdaymış. Morga getirildiğinde maktul öleli yirmi dört saatten fazla olmuş. Polisin iddia ettiği gibi o günün şafağında ölmemiş. Manuel zayıf yaşlı adamın onu gördüğünde ruhen yıkılmasından korkmuş. Bu sırada Sinyor Fortuny böyle olamayacağını, Juliân’ın ölmüş olamayacağını tekrar edip duruyormuş... Daha sonra Don Manuel cesedin üzerindeki örtüyü kaldırmış ve iki polis Fortuny’ye usulen bunun oğlu Julián olup olmadığını sormuş."

"Ne?"

"Sinyor Fortuny hayretler içinde kalmış. Nerdeyse bir dakika kadar gözlerini dikip cesede bakmış. Daha sonra dönüp gitmiş."

"Gitmiş mi?"

"Telaş içinde."

"Peki ya polisler? Onu durdurmamışlar mı? Oraya cesedi teşhis etmesi için getirilmemiş miydi?"

Barceló yaramazca gülümsedi. ’Teorik olarak öyle. Ama Don Manuel odada başka birinin, diğer iki polis Sinyor Fortuny’yi hazırlarken içeri sessizce gelen üçüncü bir polis memurunun daha olduğunu iyi hatırlıyor. Ağzında sigarasıyla duvara yaslanmış bir şekilde tek söz etmeden manzarayı seyrediyormuş. Don Manuel, onu iyi hatırlıyor, çünkü ona morgta sigara içmenin kesinlikle yasak olduğunu söylediğinde görevlilerden biri ona sesini çıkarmamasını işaret etmiş. Don Manuel’e göre Sinyor Fortuny ayrılır ayrılmaz üçüncü polis cesedin yanına gelerek ona bir göz atmış ve maktulün yüzüne bir tokat patlatmış. Daha sonra pasaporta el koyarak cesedin Montjuic’e gönderilerek günün ilk ışıklarıyla kimsesizler mezarlığına gömülmesi için emir vermiş."

"Hiç mantıklı değil."

"Don Manuel de böyle düşünüyor. Özellikle de, hiçbir şeyin kurallara uygun olmaması konusunda. 'Ama bu adamın kim olduğunu bilmiyoruz,’ demiş. Diğer iki polis yanıt vermeyince Don Manuel onları sinirli bir şekilde azarlamış: 'Yoksa kim olduğunu çok iyi mi biliyorsunuz? Çünkü bunun en az bir gün önce öldüğü hepimizce bilinen bir gerçek.’ Don Manuel yönetmeliklere bağlı ve aptal olmayan biriydi. Bana, üçüncü polisin bu itirazları duyunca, yanına gelerek dik dik gözlerinin içine baktığını ve maktule son yolculuğunda eşlik etmek isteyip istemediğini sorduğunu söyledi. Don Manuel korkmuş. Adamda bir akıl hastasının gözleri varmış ve Don Manuel, adamın neyi kastettiğinden bir an bile şüphe duymamış. Maktulün kim olduğunu kimsenin bilmediğini ve bu şartlarda gömülmesinin mümkün olmadığını, kendisinin yalnızca kanunlara uymaya çalıştığını mırıldanmış. "Ben kim diyorsam bu adam odur," diye yanıtlamış polis. Daha sonra kayıt formunu alıp imzalayarak dosyayı kapatmış. Don Manuel imzayı hiçbir zaman unutmayacağım söylüyor, çünkü savaş yıllarında ve sonraki yıllarda nerelerde öldürüldüğü belli olmayan -kimsenin teşhis etmeyi başaramadığı- düzinelerce ölümde o imzayla karşılaşmış..."

"Müfettiş Francisco Javier Fumero..."

"Merkezi Emniyet Teşkilatı’nın gururu ve kıvancı. Bunun ne anlama geldiğini anlıyor musun, Daniel?"

"En başından beri körlemecesine darbeler yediğimiz anlamına geliyor."

Barceló şapkasıyla bastonunu alıp kapıya doğru yürüyerek alçak sesle fısıldadı. "Hayır, aksine darbeler asıl şimdi başlıyor."

40

Öğleden sonrayı Fermín'in geri dönmesini bekleyerek askere alınacağımı ilan eden zalim mektubu inceleyerek geçirdim. Dükkân kapandıktan yarım saat sonra bile Fermín'in nerelerde olduğu hâlâ meçhuldü. Telefonu kaldırarak Joaquín Costa Sokağı'ndaki pansiyonu aradım. Bayan Encama yanıt verdi, sesi alkolün etkisiyle boğuklaşmıştı. Fermín'i o sabahtan beri görmediğini söyledi.

"Eğer önümüzdeki yarım saat içinde de gelmezse akşam yemeğini soğuk olarak yemek zorunda kalacak. Burası Ritz Oteli değil, biliyorsun. Umarım ona bir şey olmamıştır."

"Merak etmeyin, Bayan Encama. Yapması gereken bir işi vardı ve biraz gecikebilir. Ne olursa olsun, yatmadan önce onu görürseniz, beni aramasını söylerseniz memnun olurum. Ben, Daniel Sempere, arkadaşınız Merceditas'ın komşusu."

"Elbette, ama akşam sekiz buçukta yattığım için seni uyarmalıyım."

Daha sonra, Fermin'in Bernarda'yı ütü odasında sıkıştırmaya ya da kileri boşaltmaya gitmiş olabileceği umuduyla Barcelóları aradım. Clara'nın telefona yanıt vereceği hiç aklıma gelmemişti.

"Daniel, ne güzel bir sürpriz."

Bu sözleri benim söylemem gerekirdi, diye düşündüm. Öğretmen Don Anacleto'ya yakışır bir tarzda, dolaylı bir şekilde konuşarak arama sebebimi söyledim.

"Hayır, Fermín gün boyu hiç uğramadı. Tüm öğleden sonrayı Bernarda'yla birlikte geçirdim, bu yüzden biliyorum. Biz de tam senin hakkında konuşuyorduk."

"Ne sıkıcı bir konuymuş."

"Bernarda senin oldukça büyüdüğünü ve çok yakışıklı olduğunu söylüyor."

"Çok sayıda vitamin alıyorum."

Uzun bir sessizlik.

"Daniel, sence bir gün tekrar dost olabilir miyiz? Beni affetmen için kaç yıl daha geçmesi gerekiyor."

"Biz zaten arkadaşız Clara ve seni affetmemi gerektirecek bir şey yok. Bunu biliyorsun."

"Amcam, senin hâlâ Julián Carax'i araştırdığını söylüyor. Bazı akşamlar çay içmeye gelerek bana son durumları neden anlatmıyorsun. Benim de sana anlatacaklarım var."

"Bu aralar uğrarım, söz."

"Ben evleniyorum, Daniel."

Uzun uzun elimdeki almaca baktım. Sanki ayaklarım yere gömülüyormuş ya da boyum birkaç santim kısalmış gibi bir duyguya kapıldım.

"Daniel, orda mısın?"

"Evet."

"Şaşırdın."

Yutkundum... ağzım beton gibi olmuştu. "Hayır. Asıl beni şaşırtan şey senin bu vakte kadar evlenmemiş olman. Talibin hiç eksik olmaz. Kim bu şanslı adam?"

"Onu tanımıyorum. İsmi Jacobo. Gustavo Amca'nın bir arkadaşı. İspanya Bankası'nda müdür. Amcamın düzenlediği bir opera resitalinde tanıştık. Jacobo operayı çok seviyor. Benden yaşça daha büyük, ama çok iyi anlaşıyoruz, önemli olan da bu değil mi?"

Ağzım kötülükle doluydu, bu yüzden dilimi ısırdım. Zehir gibi bir tadı vardı. "Elbette... O zaman, tebrikler."

"Beni hiç affetmeyeceksin, değil mi Daniel? Senin için ben her zaman sadakatsiz Clara Barceló olarak kalacağım."

"Benim için her zaman Clara Barceló olarak kalacaksın, o kadar. Ve bunu sen de biliyorsun."

Saçlara sinsice ak düşmesine benzeyen bir sessizlik daha oldu.

"Senden ne haber, Daniel? Fermín bana, çok güzel bir kız arkadaşın olduğunu söyledi."

"Gitmem gerekiyor, Clara. Şimdi bir müşteri geldi. Seni bu aralar arayacağım, çay içmek için buluşuruz. Bir kez daha tebrik ederim."

Telefonu kapatarak derin bir iç geçirdim.

Babam müşteri ziyaretinden canı sıkkın dönmüştü ve sohbet edecek durumda değildi. Ben masada otururken, Fermín'i ya da günün nasıl geçtiğini bile sormadan akşam yemeğini hazırladı. Radyodaki haberlerin gevezeliğinin arkasına saklanarak yemek boyunca uzun uzun tabaklarımızı seyrettik. Babam iştahsızdı. Sanki dibinde altın arıyormuş gibi sulu, tatsız çorbayı karıştırdı durdu.

"Yemeğine hiç dokunmadın," dedim.

Babam omuzlarını silkti. Radyo saçmalık bombardımanına devam ediyordu. Babam masadan kalkarak onu kapattı.

"Askerlik şubesinden gelen mektup ne diyor?" diye sordu sonunda.

"İki ay sonra askere gitmem gerektiğini."

Yüzü on yıl yaşlanmış gibi görünüyordu.

"Barceló acemi eğitimi bittikten sonra, Barcelona'daki Sıkıyönetim Komutanlığına nakledilmem için torpil yapmaya çalışacağını söyledi. O zaman uyumak için eve bile gelebileceğim," diye ekledim.

Babam ruhsuz bir baş hareketiyle karşılık verdi. Bakışlarındaki acıyı hissettim, onun için kalkıp masayı temizlemeye başladım. Babam hiç istifini bozmadı, gözleri boşlukta kaybolmuştu ve ellerini çenesinin altında kenetlemişti. Üst kata doğru koşuşturan ayak seslerini duyduğumda bulaşıkları yıkamak üzereydim. Sert ve telaşlı ayak sesleri korkunç bir uyarının habercisiydi. Ayak sesleri bizim kapının önünde durdu. Babam ayağa kalkarak endişeyle kapıya doğru baktı. Bir saniye sonra kapıda, bana oldukça tanıdık gelen öfkeli bir ses uğultusuyla büyük bir gürültü duyduk.

"Polis! Açın kapıyı!"

Sanki beynime binlerce hançer saplanmıştı. İkinci darbeyle kapı sallanmaya başladı. Babam kapı sahanlığına kadar yürüyüp gözetleme deliğinin kapağını kaldırdı.

"Gecenin bu saatinde ne istiyorsunuz?"

"Kapıyı aç yoksa kıracağız, Sempere. Beni tekrar etmek zorunda bırakma."

Fumero'nun sesini hemen tanıdım, tüylerim diken diken oldu. Babam, bana sorgulayıcı bir bakış attı. Başımla onayladım. İçindeki sızıyı bastırarak kapıyı açtı. Fumero ve iki uşağı merdiven boşluğunun sarımtırak ışığı altında gri yağmurluklar giymiş soluk benizli kuklalar gibi belirdi.

"Nerde o?" diye bağırdı, Fumero. Babamı sert bir darbeyle kenara iterek hışımla yemek odasına daldı.

Babam, onu durdurmaya çalıştı, ama müfettişin arkasında duran polislerden biri kolunu kıvırarak onu duvara yasladı. Görevine alışkın bir adamın soğukluğu ve tecrübesiyle tutuyordu babamı. Fermin'le beni izleyen, Santa Lucía Huzurevi'nin dışında Fumero arkadaşımı döverken beni tutan ve birkaç gece önce benim peşime takılan aynı adamdı. Bana boş ve anlamsız bir bakış attı. Tüm soğukkanlılığımı toplayarak Fumero'nun

yanına gittim. Müfettişin gözleri kanlanmıştı. Sol yanağındaki son dönemde olmuş bir tırnak izi kabuk bağlamıştı.

"Nerde?"

"Ne nerde?"

Fumero aniden bakışlarını öne eğerek başını iki yana sallayıp kendi kendine mırıldanmaya başladı. Yüzünü kaldırdığında dudaklarında yırtıcı bir buruşukluk, elinde bir tabanca vardı. Gözlerini gözlerimden ayırmadan tabancasının sapıyla masanın üstünde duran solmuş çiçeklerle dolu vazoya hızla vurdu. Vazo küçük parçalara ayrılırken içindeki su ve kurumuş bitki sapları masa örtüsünün üstüne saçıldı. Her şeye rağmen ürperdim. İki polis tarafından sıkıca yakalanmış babamın bağırış sesleri girişteki salondan geliyordu. Ne dediğini zar zor anlayabildim. O an için fark edebildiğim tüm şey, yanağıma dayanmış silahın soğuk namlusu ve barut kokuşuydu.

"Seni küçük pislik, benimle kafa bulma, yoksa baban beynini yerden toplamak zorunda kalır. Beni anlıyor musun?"

Başımla onu onayladım. Tir tir titriyordum. Fumero namluyu yanağıma bastırdı. Demirin derimi kestiğini hissedebiliyordum, ama gözümü bile kırpmadım.

"Sana son kez soruyorum. Nerde o?"

Müfettişin siyah gözbebeklerinde kendi yansımamı gördüm. Başparmağıyla silahın horozunu kaldırırken yavaşça kaşları çatıldı.

"Burda değil. Öğle paydosundan sonra onu hiç görmedim. Doğru söylüyorum."

Fumero neredeyse bir dakika kadar dudaklarını şapırdatarak silahı yüzüme dayayıp suskun bir şekilde bekledi.

"Lerma," diye emretti. "Çevreye bir göz at."

Polislerden biri aceleyle dairenin içini aramaya başladı. Babam üçüncü görevliyle boş yere mücadele ediyordu.

"Eğer bana yalan söylüyorsan ve onu bu evin içinde bulursam, sana yemin ediyorum babanın her iki bacağım da kırarım," diye fısıldadı, Fumero.

"Babam hiçbir şey bilmiyor. Onu rahat bırak."

"Sen kiminle dans ettiğini bilmiyorsun. Ama arkadaşını yakalar yakalamaz bu oyun sona erecek. Yargılama yok, hastane yok, hiçbir boktan şey yok. Bu kez onun işini bizzat kendim göreceğim ve kullanımdan kalkacak. Bunu yapmak çok hoşuma gidecek, inan bana. Hiç acele etmeyeceğim. Onu görürsen bunları ona söyleyebilirsin. Çünkü şehirdeki

her taşın altına bakmam gerekse de, onu bulacağım. Ve sen listede bir sonrakisin."

Lerma denilen memur yemek odasına tekrar gelerek başını iki yana salladı. Fumero horozun üstündeki elini gevşeterek tabancayı yerine koydu.

"Yazık," dedi, Fumero.

"O, ne yaptı? Onu niye arıyorsunuz?"

Fumero, bana sırtını dönerek bir el işaretiyle babamı serbest bırakan polisin yanına doğru yürüdü.

"Bunu unutmayın," diye sataştı babam.

Fumero gözlerini babama dikti. Babam içgüdüsel olarak bir adım geri çekildi. Müfettiş Fumero'nun ziyaretinin daha yeni başlamış olmasından korktum, ama başını iki yana sallayan adam kısık sesle gülerek ani bir hareketle daireden ayrıldı. Lerma, onu izledi. Üçüncü polis, kapının eşiğinde bir ara duraksadı. Sanki bana bir şey söylemek istiyormuşcasma sessizce yüzüme baktı.

"Palacios!" diye seslendi Fumero, sesi merdiven boşluğunda yankılandı.

Palacios bakışlarını öne eğerek kapının arkasında kayboldu. Arkalarından merdiven sahanlığına çıktım. Komşuların yarı aralık kapılarından süzülen ışık huzmelerini görebiliyordum, korkulu gözlerle karanlıkta dışarısını gözetliyorlardı. Üç polisin karaltısı merdivenlerde gözden kayboldu, hiddetli ayak sesleri arkalarında bir korkunun artığını bırakarak öldürücü bir akıntı gibi uzaklaşıp gitti.

Kapıda yeniden ses duyduğumuzda gece yarısı olmak üzereydi. Bu seferki daha zayıf, neredeyse korkakçaydı. Fumero'nun silahının kestiği yanağımı tentürdiyotla temizleyen babam, olduğu yerde kalakaldı. Bir an göz göze geldik. Kapı üç kez daha vuruldu.

Bunun, belki de merdivenin karanlık bir köşesine saklanıp tüm yaşananları baştan sona görmüş Fermín olabileceğini düşündüm.

"Kim o?" diye sordu, babam.

"Don Anacleto, Sinyor Sempere."

Babam derin bir iç çekti. Kapıyı açarak her zamankinden daha solgun görünen öğretmeni karşıladık.

"Don Anacleto, hayırdır? İyi misin?" diye sordu babam, onu içeri alırken.

Öğretmenin elinde katlanmış bir gazete vardı. Ürkek bir bakışla gazeteyi bize uzattı. Kâğıt hâlâ sıcak ve mürekkebi kurumamıştı.

"Yarınki gazetenin akşam baskısı," diye mırıldandı Dan Anacleto. "Sayfa altı."

Gözüme ilk çarpan şey manşetin altındaki iki fotoğraf oldu. Birincisi, Fermín'in daha dolgun ve daha saçlı, belki de on beş, yirmi yıl önceki bir resmiydi. İkincisi ise mermer gibi soğuk tenli ve gözleri kapalı bir kadının yüzünü gösteriyordu. Onu tanımam birkaç saniyemi aldı, çünkü onu loş ışık altında görmeye alışkındım.

SERSERİNİN BİRİ GÜPEGÜNDÜZ KADIN ÖLDÜRDÜ

Barcelona / Basın Bürosu

> Polis, bu öğleden sonra 36 yaşındaki bir kadını bıçaklayarak öldüren serseriyi arıyor. Kadının ismi Nuria Monfort Masdedeu ve Barcelona'da yaşıyordu.
>
> Cinayet akşama doğru, kurbanın ortada hiçbir geçerli neden yokken serseri tarafından saldırıya uğradığı San Gervasio Mahallesi'nde gerçekleşti. Emniyet müdürlüğü yetkililerine göre, serserinin kadını henüz bilinmeyen nedenlerden dolayı takip ettiği kesin olarak saptandı.
>
> Cácares eyaletinin Inmunda kasabasından 55 yaşındaki Antonio José Gutiérrez Alcayete olduğu sanılan katilin, altı yıl önce La Modelo Hapishanesi'nden kaçan, değişik kimlikler kullanarak yetkilileri atlatmayı başaran ve akıl hastası raporu olan azılı bir suçlu olduğu bildirildi. Cinayetin işlendiği sırada bir papaz elbisesi giyen katil silahlı ve polis onu çok tehlikeli biri olarak tanımlıyor. Polis merkezine yakın kaynaklar her ne kadar tüm bulguların bunu işaret ettiğini bildirse de, kurban ve katilin birbirlerini tanıdıklarına dair henüz bir bilgi yok; ayrıca suçun altında yatan nedenler de henüz tanımlanamadı. Kurban karnından ve boğazından toplam altı kez bıçaklandı. Bir okulun yakınlarında gerçekleşen saldırıya, hemen öğretmenlerini uyaran bir grup öğrenci tanık oldu. Öğretmenler de olay yerine acilen polis ve bir ambulans çağırdı. Polis raporlarına göre çok sayıda yaralar ölüme neden olmuştur. Kurban 18.15'te Barcelona Clínico Hastanesi'ne vardığında kesin olarak ölmüştü.

41

Bütün gün boyunca Fermín'den bir haber alamadık. Babam sanki hiçbir şey olmamışçasına ve Fermín'in suçsuzluğunun bir ilanı olarak dükkânı her zamanki gibi açmakta ısrar etti. Bir polis memurunu kapının yanına, merdivenlerin başına nöbetçi dikmişler, bir diğeri de bir aziz büstü gibi kilise kapısının ardına saklanmış Santa Ana Meydanı'm gözetliyordu. Elleri yağmurluklarının cebinde, şafakla birlikte bastıran sağanak yağmurun altında titreyişlerini ve gün yavaş yavaş ilerledikçe görünürlülüğünü yitirmeye başlayan soluklarından çıkan buğuyu görebiliyorduk. Birkaç komşu dükkânın camekânına hızlı bir bakış atarak hiç oralı olmadan geçip gittiler, hiçbiri içeri girmeye cesaret edemedi.

"Söylentiler yayılmış olmalı," dedim.

Babam yalnızca başını sallamakla yetindi. Tüm sabahı benimle hiç konuşmadan, kendini mimiklerle ifade ederek geçirmişti. Nuria Monfort'un cinayet haberinin ayrıntılarını yazan sayfa tezgâhın üstünde duruyordu. Her yirmi dakikada bir onun çevresinde dolaşarak gözlerinde anlaşılmaz bir ifadeyle tekrar tekrar okuyordu. Tüm gün boyunca, öfkesini kendi içinde biriktirerek saklamıştı.

"Her ne kadar başlığı birçok kez okumuş olsan da, bu doğru değil," dedim.

Babam başını kaldırarak keskin bir ifadeyle bana baktı. "Bu şahsı tanıyor muydun? Nuria Monfort'u?"

"Birkaç kez onunla konuşmuştum."

Nuria Monfort'un yüzü düşüncelerimi teslim almıştı. İki yüzlülüğüm mide bulandırıcıydı. Kokusunun, dudaklarının dokunuşunun, kusursuz bir düzen içindeki o masanın ve kederli, bilge gözlerinin görüntüsünün hâlâ etkisi altındaydım. "Birkaç kez."

"Niye onunla konuşmam gerekti? Onun seninle ne gibi bir işi vardı ki?"

"O, Julián Carax'ın eski bir arkadaşıydı. Julián Carax hakkında ne anımsadığını sormak için onu görmeye gittim. Hepsi bu. O, bekçi Isaac'ın kızı. Onun adresini de Isaac'tan almıştım zaten."

"Fermín, onu tanıyor muydu?"

"Hayır."

"Nasıl emin olabilirsin?"

"Sen nasıl ondan kuşkulanıp da bu yalanlara inanabilirsin? Fermin’in bu kadın hakkında tüm bildiği şey, benim ona anlattıklarımdan ibaret."

"Ve bunun için mi onu takip ediyordu?"

"Evet."

"Çünkü sen ondan bunu istedin."

Cevap vermedim. Babam derin bir iç çekti.

"Anlamıyorsun, baba."

"Şundan emin olabilirsin. Seni ya da Fermm’i anlamıyorum..."

"Baba, Fermín’i tanıdığımız kadarıyla gazetede yazanların olması imkânsız."

"Peki, Fermín hakkında ne biliyoruz, ne? Baştan başlarsak, daha gerçek ismini bile bilmediğimiz ortaya çıkıyor."

"Onun hakkında yanılıyorsun."

"Hayır, Daniel. Yanılan biri varsa o da sensin. Başka insanların yaşamlarına burnunu sokmayı senden kim istedi?"

"İstediğim herkesle konuşmakta özgürüm."

"Sanırım, olayların sonuçlarına karşı da özgür olduğunu düşünüyorsun?"

"Bu kadının ölümünden benim sorumlu olduğumu mu ima ediyorsun?"

"Bu kadın dediğin kişinin bir adı ve soyadı var; sen onu tanıyorsun."

"Baba bunu anımsatmana gerek yok," diye yanıtladım gözlerimde yaşlarla.

Babam kederle bana bakarak başını iki yana salladı. "Ah, Tanrım, zavallı Isaac’ın neler hissettiğini düşünmek bile istemiyorum."

"Onun ölümü benim hatam değil," dedim alçak bir sesle, belki bu sözcükleri yeterince tekrar edersem, sonunda kendimi buna inandırabileceğimi düşünüyordum.

Babam arka odaya çekildi, hâlâ başını iki yana sallıyordu.

"Neden sorumlu olup olmadığını sen iyi biliyorsun, Daniel. Öyle anlar oluyor ki, artık seni tanıyamıyorum."

Yağmurluğumu kaptığım gibi kendimi kimsenin beni tanıyamayacağı caddeye ve yağmurun koynuna attım.

Kafamda gidecek özel bir yer olmaksızın kendimi dondurucu yağmurun altına attım. Gözlerimi önüme eğip, Nuria Monfort’un bıçak darbeleriyle delik deşik olmuş bedeninin soğuk mermer bir kaidenin

üzerinde yattığını gözümde canlandırarak yürüdüm durdum. Fontanella Sokağındaki bir yaya geçitine geldiğimde trafik ışıklarına bakmak için durmadım. Yüzüme çarpan soğuk hava akımıyla başımı çevirdiğimde bir ışık ve metal kütlesinin tam gaz üstüme doğru geldiğini gördüm. Son anda yoldan geçen biri beni arabanın yolundan çekti. Yüzümün bir ya da iki santim yanımdan geçen metal yığınına dikkatle baktım. Neler olduğunun farkına vardığım zaman hayatımı kurtaran gri yağmurluklu bir hayalet gibi yaya geçitinden karşıya geçiyordu. Soluk soluğa olduğum yere yapışıp kalmıştım. Yağmur sağanağı içinden kurtarıcımın caddenin karşı tarafında durarak beni seyrettiğini fark ettim. Bu, üçüncü polis Palacios'tu. Aramızda yoğun bir trafik akışı vardı ve tekrar baktığımda memur Palacios artık orada yoktu.

Daha fazla bekleyecek gücüm kalmadığından Bealerin evine doğru yürüdüm. Bea'nin bana verdiklerini, kendi içimde sakladığım küçük iyilikleri anımsamaya ihtiyaç duyuyordum. Merdivenlerden koşarak çıkıp Aguilarların daire kapısının dışında durdum, neredeyse soluksuz kalmıştım. Kapı tokmağını tutarak yüksek sesle üç kez kapıyı çaldım. Beklerken tüm cesaretimi toplayıp görünümümü gözden geçirdim: iliklerime kadar ıslanmıştım. Alnıma düşen saçları geri toplayarak kendi kendime artık dönüş olmadığını söyledim. Eğer Sinyor Aguilar bacaklarımı kırıp suratımı dağıtmaya hazırsa, bu ne kadar erken olursa o kadar iyiydi. Tekrar kapıyı çaldım ve bir süre sonra yaklaşan ayak seslerini duydum. Gözetleme deliği bir parça aralandı. Karanlık, kuşkucu bir göz uzun uzun beni süzdü.

"Kim o?"

Aguilar ailesinin yanında çalışan hizmetçilerden biri olan Cecilia'nın sesini tanıdım.

"Ben, Daniel Sempere, Cecilia."

Gözetleme deliği kapandı, birkaç saniye içinde kilit dilinin ve kapı mandalının açılış sesini duydum. Büyük kapı yavaşça açıldı, Cecilia elinde bir mumla beni karşıladı. Onun telaşlı yüz ifadesinden bir hayalete benzediğini anladım.

"Tünaydın, Cecilia. Bea evde mi?"

Anlamamış bir ifadeyle bana baktı. Ev halkıyla ilgili tecrübesine göre son günlerde artık olağandışı sayılmaya başlayan varlığım yalnızca eski okul arkadaşım Tomâs'la ilişkilendirilebilirdi.

"Bayan Beatriz burda değil..."

"Dışarı mı çıktı?"

En iyi dönemlerde bile ürkek biri olan Cecilia başıyla beni onayladı.

"Ne zaman döneceğini biliyor musun?"

Hizmetçi omuzlarını silkti. "Yaklaşık iki saat önce Sinyor ve Sinyora Aguilarla birlikte doktora gitti."

"Doktora mı? Bea hasta mı?"

"Bilmiyorum efendim."

Zavallı hizmetçiye daha fazla eziyet etmemeye karar verdim. Bea’nin anne babasının yokluğu başka konulardan söz açmaya fırsat verdi. "Peki ya Tomás? O evde mi?"

"Evet, Bay Daniel. İçeri buyrun, onu çağırayım."

Salona girerek beklemeye başladım. Eskiden dosdoğru arkadaşımın odasına giderdim, ama uzun zamandır bu eve gelmemiştim ve kendimi bir yabancı gibi hissediyordum. Cecilia, beni karanlıkta bırakarak aydınlık bir havayı da yanında sürükleyip koridorda kayboldu. Tomâs’ın sesini uzaktan duyar gibi oldum, daha sonra ayak sesleri bana doğru yaklaşmaya başladı. Vakitsiz ziyaretimi arkadaşıma açıklamak için hemen bir bahane uydurdum. Ama girişteki salonun kapısında görülen figür Cecilia’nınkiydi. Bana pişmanlıkla bakarak zoraki gülümsememi yok etti.

"Bay Tomás çok meşgul olduğunu ve sizi şu anda göremeyeceğini söyledi."

"Kim olduğumu ona söyledin mi? Ben, Daniel Sempere."

"Evet, Bay Daniel. Size gitmenizi söylememi istedi."

Mideme saplanan soğuk çelikten bir bıçak soluğumu kesti.

Ne diyeceğimi bilemeden başımı salladım. Hizmetçi, yakın bir zamana kadar ikinci evim olarak gördüğüm konutun giriş kapısını açtı.

"Bay Daniel bir şemsiye ister misiniz?"

"Hayır, teşekkür ederim, Cecilia."

"Çok üzgünüm, Bay Daniel," diye tekrarladı hizmetçi.

Hafifçe gülümsedim. "Canını sıkma, Cecilia."

Kapı beni gölgelerin içine bırakarak kapandı. Bir süre kapının önünde durdum ve daha sonra ağır adımlarla merdivenlerden indim. Yağmur acımasızca yağmaya devam ediyordu. Sokağa çıktım. Köşeye geldiğimde durarak bir an arkama döndüm. Başımı Aguilarların dairesine doğru kaldırdım. Yatak odasının penceresinde eski arkadaşım Tomâs’m siluetini görebiliyordum. Hareketsizce bana doğru bakıyordu. Ona el salladım, ama o selamıma karşılık vermedi. Birkaç saniye sonra odanın arka kısımlarına

doğru çekilerek camdan uzaklaştı. Neredeyse beş dakika kadar tekrar görünür umuduyla bekledim, ama gelmedi.

42

Dükkâna geri dönerken yolda Capitol Sineması'nın yanındaki sokaktan geçtim. İki boyacı bir yapı iskelesinin üstünde durmuş, daha yeni boyadıkları ofisin yağmurun altında boyalarının yol yol akmasını umutsuzluk içinde seyrediyordu. Uzaktan, dükkânın karşı tarafında konuşlanmış nöbetçinin kayıtsız şeklini seçebiliyordum. Don Federico Flavia'nın saatçi dükkânına girdiğimde saatçinin kapının eşiğinde durup sağanak yağmuru izlediğini fark ettim. Polis merkezinde gecelediği zamandan kalma yara izleri hâlâ yüzünde görülüyordu. Saf yünden gri bir kazak giymişti ve elinde yakmayı düşünmediği bir sigara tutuyordu. Ona el salladım, gülümseyerek karşılık verdi.

"Şemsiyelere düşman mısın, Daniel?"

"Yağmurdan daha güzel ne olabilir ki, Don Federico?"

"Zatürree. Haydi içeri gel, tamir işini hallettim."

Bir şey anlamadan ona baktım. Don Federico'nun gözleri benimkilere sabitlenmiş, gülümsemeye devam ediyordu. Başımı sallayarak olağanüstü dükkânına doğru onu izledim. İçeri girer girmez elime küçük kahverengi bir kâğıt paket tutuşturdu.

"Hemen gitsen iyi olur. Kitapçıyı gözetleyen bostan korkuluğu gözlerini bizden ayırmıyor."

Paketin içine baktım. İçinde deri ciltli küçük bir kitap vardı. Bir dua kitabı. Onu en son gördüğümde Fermín'in elinde tuttuğu dua kitabı. Don Federico ciddi bir baş hareketiyle bana kimseye bir şey söylemeyeceğine söz vererek beni sokağa doğru geri itti. Tekrar dışarı çıktığımda mutlu yüz ifadesini tekrar takınarak sesini yükseltti.

"Unutma, onu kurarken anahtarı zorlamak yok, yoksa yine gevşer. Tamam mı?"

"Merak etmeyin, Don Federico, teşekkür ederim."

Her attığım adımda beni iyice geren midemdeki bir düğümle yürümeye başladım. Kitapçıyı gözleyen sivil polis memurunun önünden geçerken onu, Don Federico'nun bana verdiği paketi tuttuğum elimle selamladım. Polis, bana belirsiz bir ilgiyle baktı. Hemen dükkâna süzüldüm. Babam, sanki oradan ayrıldığımdan beri hiç kımıldamamış gibi hâlâ tezgâhın arkasında duruyordu. Bana endişeli bir bakış attı.

"Dinle Daniel, bugün sana söylediklerim hakkında..."

"Canını sıkma. Sen haklıydın."

"Titriyorsun."

Kaygısızca başımı salladım ve babamın termosu aramaya gittiğini gördüm. Böylece, arka odanın yanındaki küçük tuvalete giderek dua kitabını incelemek için kendime zaman yaratmış oldum. Fermín'in notu kitabın arasından bir kelebek gibi kanat çırparak düştü. Onu havada yakaladım. Mesaj neredeyse şeffaf bir sigara kâğıdı parçasına ince bir yazıyla yazılmıştı, yazıyı çözebilmek için kâğıdı ışığa tutmam gerekti.

Sevgili Daniel,

> Nuria Monfort'un öldürülmesi hakkında gazetelerde yazanların bir kelimesine bile inanma. Her zamanki gibi, abartılı bir dedikodudan başka bir şey değil. Güvenli bir yerde saklanıyorum, sağlığım yerinde ve güvendeyim. Beni bulmaya ya da bana mesaj göndermeye çalışma. Bu notu okur okumaz hemen yok et. Yutmana gerek yok, yalnızca yak ya da küçük parçalara böl. Seninle ilişki kurmak için kendi yaratıcı zekâmı -ve dost aracıların yardımını- kullanacağım. Sana yalvarırım bu mesajın özünü kodlayarak ve tüm takdir hakkını kullanarak sevgilime ilet. Hiçbir şey yapma. Arkadaşın üçüncü adam.

FRdT

Birisi tuvaletin kapısını tıkladığında notu tekrar okumaya başlamıştım.

"İçeri gelebilir miyim?" diye sordu yabancı bir ses.

Kalp atışlarım hızlandı. Başka ne yapabileceğimi bilmediğimden sigara kâğıdını iyice ezerek ağzımın içine attım. Sifonun zincirini çektim, su borulardan ve sarnıçlardan gürültüyle akarken küçük kâğıt topunu yuttum. Balmumu vc Sugus şekeri gibi bir tadı vardı. Kapıyı açtığımda dükkânın önünde konuşlanan polis görevlisinin yılışık gülümsemesiyle karşılaştım.

"Özür dilerim. Tüm gün boyunca yağmurun sesini dinlemenin nasıl bir şey olduğunu bilmiyordum, ama insan yapısının gereği ansızın acil bir durum oluştu ve doğa kanunları..."

"Elbette," dedim ona yol vererek. ’’Buyrun."

"Çok minnettarım."

Çıplak ışık altında bana küçük bir çakalı andıran polis beni baştan aşağıya süzdü. Fare gözleri elimde tuttuğum dua kitabına takıldı.

"Eğer yanımda okuyacak bir şeyler yoksa, tuvaletimi yapamıyorum," diye açıkladım.

"Aynı şey benim için de geçerli. Bir de insanlar İspanyolların okumadığını söylüyor. Bunu ödünç alabilir miyim?"

"Sarnıcın üstünde *Ödül Eleştirileri'nin* son sayısını bulabilirsiniz," dedim konuyu kısa keserek. "Hiç şaşmaz."

Dinginliğimi kaybetmeden yürüyerek bana bir fincan köpüklü kahve doldurmuş babamın yanma gittim.

"O, burda ne yapıyor?" diye sordum.

"Altını ıslatmak üzere olduğuna dair annesinin ölüsü üstüne yemin etti. Ne yapmamı beklerdin?"

"İçeri almayacaktın. Altına işeseydi bize ne?"

Babam kaşlarını çattı.

"Sence sakıncası yoksa eve çıkacağım."

"Elbette yok. Üstüne kuru elbiseler giy. Kötü hastalanacaksın."

Daire soğuk ve sessizdi. Yatak odama giderek pencereden dışarısını gözetledim. İkinci nöbetçi hâlâ orada, Santa Ana Kilisesi'nin kapısının yanında duruyordu. Islak giysilerimi çıkararak üstüme kalın pijamalar ve büyükbabamdan kalma bir robdöşambr giydim. Işığı yakmadan kendimi karanlığın koynuna ve pencere camına çarpan yağmurun sesine bırakarak öylece yatağa uzandım. Gözlerimi kapayarak Bea'nin hayalini, dokunuşlarını ve kokusunu gözümde canlandırmaya çalıştım. Bir gece önce hiç uyuyamamıştım ve az sonra yorgunluk hakkımdan geldi. Rüyamda kukuleta giymiş bir ölüm figürü Barcelona'nın üstünde hüküm sürüyordu. Kulelerin ve çatıların çevresinde uçan hayali bir görüntü, ardında yüzlerce küçük beyaz tabuta bağlı siyah ipleri kuyruk gibi sürüklüyordu. Tabutlar arkalarında siyah çiçeklerden oluşan bir iz bırakıyordu, çiçeklerin yapraklarında kanla yazılmış Nuria Monfort'un ismi vardı.

Şafak sökmesine yakın uyandım. Pencereler buğulanmıştı. Kışlık elbiselerimi ve botlarımı giyerek koridora çıktım, daha sonra yönümü el yordamıyla bularak kapıdan dışarıya, sokağa süzüldüm. Bulvardaki gazete kulübelerinin yeni yanmış ışıkları uzaktan seçilebiliyordu. Tallers Sokağı'nın başındaki tezgâha doğru ilerleyerek hâlâ sıcak mürekkep kokan günün ilk baskı gazetesini aldım. Ölüm ilanları bölümünü bulana dek hızla sayfaları karıştırdım. Nuria Monfort'un ismi bir haç işaretinin altına

yazılmıştı, kendimi toplayıp ona bakamadım. Gazeteyi katlayıp kolumun altına alarak yürümeye başladım. Cenaze töreni öğleden sonra Montjuic Mezarlığı’ndaydı. Sitenin çevresinde bir tur attıktan sonra eve döndüm. Babam hâlâ uyuyordu, bu yüzden kendi odama çekildim. Çalışma masama oturarak Meinsterstück kalemini kutusundan çıkardım, daha sonra boş bir sayfa alarak kalemin ucunun bana yol göstermesini umut ettim. Nuria Monfort’a sunmak istediğim sözcükleri boşuna bir çabayla aklımda canlandırmaya çalıştım, ama onun artık olmadığını, bizden koparıldığını bilsem de, yokluğunun getirdiği dehşet dışında her şeyi hissetmeye ya da yazmaya gücüm vardı. Gelecek yıllarda ya da aylarda bir şekilde bana geri döneceğini ve bir yabancının dokunuşunda, artık bana ait olmayan hayalimdeki hatıralarda onu her zaman anımsayacağımı biliyordum.

43

Beni Montjüic'deki mezarlığa götürecek Poseo de Colón otobüsüne bindiğimde saat neredeyse üç olmuştu. Otobüsün camından tersanelerdeki gemi direkleri ve dalgalanan flamalardan oluşan ormanı görebiliyordum. Neredeyse boş olan otobüs Montjuic tepesinin çevresinden dolaşarak doğu kanadındaki sınırsız mezarlık kapılarına doğru çıkmaya başladı. Arabada kalan son yolcu bendim.

"Son otobüs saat kaçta kalkıyor?" diye sordum şoföre.

"Saat dört buçukta."

Servi ağaçlarından bir yol sisin içinde yükseliyordu. Daha tepenin eteklerindeyken bile yokuşun başından sonuna dek tırmanan ölümün engin kentini görebiliyordunuz: Mezarlardan oluşan yollar, mezar taşları ve mozole geçitleriyle kaplanmış kaldırımlar, kızgın melek figürleriyle taçlanmış kuleler ve birbirleriyle iç içe geçmiş görünen türbelerin oluşturduğu ormanın tamamı. Ölümün şehri ağır ağır çamurun içine batan, küflenmiş heykel taşlarından oluşan bir ordu tarafından korunan engin bir uçurumdu. Derin bir soluk alarak labirentin içine girdim. Yürüdüğüm patikanın yalnızca yüz metre uzağında annem yatıyordu. Attığım her adımda o yerin soğukluğunu, boşluğunu ve öfkesini hissedebiliyordum; solmuş çiçekler ve mumlarla süslenerek bırakılmış eski fotoğraflara hapsolmuş yüzlerin suskunluğundaki dehşeti görebiliyordum. Bir süre sonra gaz lambalarıyla çevrilmiş bir mezarın uzak görüntüsünü yakaladım, yarım düzine insan kül rengi bir gökyüzünün altında sıralanmıştı. Adımlarımı hızlandırarak rahibin sözlerini duyabileceğim bir mesafeye gelince durdum.

Çam ağacından yapılmış cilasız bir sandık şeklindeki tabut, çamur tabakasının üstüne bırakılmıştı. Küreklerine dayanmış iki mezar kazıcısı tabutun başında bekliyordu. Orada bulunanları alelacele gözden geçirdim. Yaşlı Isaac, Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı'nın bekçisi, kızının cenaze törenine katılmamıştı. Karşı dairede yaşayan komşuyu tanıdım. Bir adam uysal bir havada kadının sırtını sıvazlıyor, kadın da başını iki yana sallayarak hüngür hüngür ağlıyordu. Tahminimce adam, onun kocasıydı. Onların yanı başında kırk yaşlarında, siyahlar giyinmiş ve elinde bir demet çiçek taşıyan bir kadın duruyordu. Gergin dudaklarla mezardan uzağa bakarak sessizce ağlıyordu. Bu kadım daha önce hiç görmemiştim. Gruptan

ayrı bir yerde, koyu renk bir yağmurluk giymiş ve şapkasını elinde tutan polis, bir gün önce hayatımı kurtaran Palacios’tu. Gözlerini yukarı kaldırarak gözünü kırpmadan birkaç saniye beni inceledi. Rahibin anlaşılması güç, duygusuz sözcükleri hepimizi korkunç bir sessizliğe boğuyordu. Çamur bulaşmış tabuta uzun uzun baktım. Onun içine boylu boyunca uzanmış Nuria’yı hayal ettim, bu sırada siyahlar giymiş kadın yanıma gelip bana elindeki demetten bir çiçek uzatıncaya dek, ağladığımın farkında değildim. Cenazeye gelen grup dağılana dek orada kaldım. Rahipten gelen bir işaretle mezar kazıcılar işlerini yapmak için harekete geçtiler. Çiçeği montumun cebine koyup son kez vedalaşacak gücü kendimde bulamadan yürüyerek oradan uzaklaştım.

Mezarlığın kapısına vardığım zaman hava kararmaya başlıyordu. Son otobüsü kaçırdığımı düşündüm. Mezarlığın gölgesi altında limanın yanından geçen yolu izleyerek Barcelona’ya geri dönmek için uzunca bir yürüyüşe başlamak üzereydim. Siyah bir araba yaklaşık yirmi metre önümde durdu, iç aydınlatma ışıkları yanıyordu. İçinde bir karaltı sigara içiyordu. Yanına yaklaştığımda Palacios yolcu kapısını açtı.

"İçeri gel. Seni eve bırakayım. Günün bu saatinde buralarda taksi ya da otobüs bulamazsın."

Bir an duraksadım. "Yürümeyi tercih ederim."

"Gülünç olma. Bin hadi."

Emir vermeye ve itaat edilmeye alışık birinin çelik gibi ses tonuyla konuşuyordu. "Lütfen," diye ekledi.

Arabaya bindim, polis memuru motoru çalıştırdı.

"Enrique Palacios," dedi, elini bana doğru uzatarak.

Onunla tokalaşmadım. "Beni Colón’da bırakırsanız, iyi olur."

Araba hızlandı. Anayoldaki trafiğe bağlanarak tek bir söz etmeden uzunca bir süre yol aldık.

"Sinyora Monfort’un ölümüne çok üzüldüğünü bilmeni isterim."

Ondan gelen bu sözcükler iğrenç bir hakaret gibi görünüyordu.

"Geçen gün hayatımı kurtardığın için sana minnettarım, ama neler hissettiğinin umurumda bile olmadığını sana söylemek zorundayım, Sinyor Enrique Palacios."

"Senin düşündüğün gibi biri değilim, Daniel. Sana yardım etmek istiyorum."

"Eğer benden size Fermín’in nerde olduğunu söylememi bekliyorsan, beni hemen burda indirebilirsin."

"Arkadaşının nerde olduğu umurumda değil. Şu an görevde değilim."

Yanıt vermedim.

"Bana güvenmiyorsun, bunun için seni kınamıyorum. Ama en azından beni dinle. Bu iş çok büyüdü. Bu kadının ölmesini gerektiren bir sebep yoktu. Sana yalvarırım bu konuyu kapat ve şu adamı, Carax'i kafanın içinden sonsuza kadar çıkar."

"Sanki, tüm olanlar benim kontrolümde gerçekleşmiş gibi konuşuyorsun. Ben yalnızca bir seyirciyim. Tüm gösteri, senin ve patronun tarafından sahneleniyor."

"Cenaze törenlerinden bıktım, Daniel. Seninkine de gitmek zorunda kalmak istemiyorum."

"Çok iyi olur, çünkü davetli değilsin."

"Ben ciddiyim."

"Ben de. Lütfen dur ve beni indir."

"İki dakika içinde Colon'da olurum."

"Fark etmez. Bu araba, senin gibi ölüm kokuyor. İndir beni."

Palacios yavaşlayarak bir banketin kenarında durdu. Arabadan aşağı inip Palacios'un gözlerinden sakınarak kapıyı tüm gücümle çarptım. Onun gidişini bekledim, ama polis memuru motoru çalıştıracak gibi durmuyordu. Arkama döndüğümde onu arabanın camını açarken gördüm. Yüzündeki dürüstlüğü, hatta acıyı çok rahat okuyabiliyordum, ama buna inanmayı reddettim.

"Nuria Monfort kollarımda öldü, Daniel," dedi. "Sanırım son sözü senin için bir mesajdı."

"Ne dedi?" diye sordum, sesimde buz gibi bir soğukluğun etkisi vardı. "Benim ismimi mi söyledi?"

"Sayıklıyordu, ama sanırım seni ima ediyordu. İlk olarak sözcüklerden daha kötü hapishaneler var, dedi. Daha sonra, ölmeden az önce benden, sana o kızı bırakmanı söylememi istedi."

Bir şey anlamadan ona baktım. "Kimi bırakayım?"

"Penélope diye birini. Onun, kız arkadaşın olması gerektiğini düşündüm."

Palacios bakışlarını öne eğerek alacakaranlığın içine doğru yola çıktı. Mavi kırmızı bir toz bulutu içinde arabanın ışıkları gözden kaybolana kadar arkasından bakarak, orada öylece kalakaldım. Daha sonra Paseo de Colon'a doğru yürümeye başladım, hiçbir anlam çıkaramadan Nuria Monfort'un son sözlerini kendi kendime tekrarlayıp duruyordum. Portal de la Paz denilen

meydana vardığımda limana bakmak için gezi teknelerinin yanında durdum. Bulanık suların içinde kaybolan basamaklara, bir yüzü olmayan adam Lain Coubert'le karşılaştığım geçmişteki o gece oturduğum aynı yere tekrar oturdum.

"Sözcüklerden daha kötü hapishaneler vardır," diye mırıldandım.

İşte tam o zaman, Nuria Monfort'un mesajının benim için olmadığını fark ettim. Penélope'yi bırakmayan ben değildim. Son sözleri bir yabancıya, beş yıldır sessizce sevdiği bir adama: Julián Carax'a söylenmişti.

44

San Felipe Neri Meydanı'na geldiğimde neredeyse gece olmuştu. Nuria Monfort'u ilk kez gördüğüm bank bir sokak lambasının dibinde duruyordu. Üstüne bıçakla âşıkların ismi, hakaretler ve sözler kazınmıştı. Üçüncü kattaki Nuria Monfort'un evinin penceresine doğru bakınca bakır rengi, titrek loş bir ışık, bir mum ışığı fark ettim.

Mağara gibi derin fuayeye girerek el yordamıyla yönümü bulup üst katlara çıkmaya başladım. Üçüncü katın merdiven sahanlığına geldiğimde ellerim titriyordu. Yarı açık kapının çerçevesinden kırmızımsı bir ışık dilimi sızıyordu. Elimi kapı tokmağına yerleştirerek hareketsizce orada durup dinlemeye başladım. Bir fısıltı, kısık bir ses duyar gibi oldum. Bir an, kapıyı açtığımda onu sırtını duvara yaslayıp ayaklarını altına kıvırarak oturmuş bir şekilde balkonun yanında sigara içerken, onu bıraktığım aynı yerde beni beklerken bulacakmış gibi bir hisse kapıldım. Onu rahatsız etmekten çekinerek kibarca kapıyı açıp daireden içeri girdim. Yemek odasındaki balkona bakan perdeler dışarıdan gelen rüzgârın etkisiyle sallanıyordu. Pencerenin yanında tamamen hareketsiz bir şekilde, elinde yanan bir mum tutan bir karaltı oturuyordu. Yüzünü seçemedim, ama parlak bir inci gibi bir şey yanaklarından aşağıya doğru taze reçineye benzer bir şekilde süzülerek karaltının kucağına düşüyordu. Isaac Monfort döndü, yüzü gözyaşlarıyla yol yol olmuştu.

"Bu akşamüstü cenaze töreninde seni göremedim," dedim.

Gözyaşlarını ceket yakasının arka kısmıyla kurulayarak başını iki yana salladı.

"Nuria orda değildi," diye mırıldandı bir süre sonra. "Ölüler hiçbir zaman kendi cenaze törenlerine gitmez."

Sanki kızı aynı odada, hemen yanı başımızda karanlıkta oturmuş da bizi dinliyormuş gibi çevresine bakındı.

"Bu eve daha önce hiç gelmediğimi biliyor musun?" diye sordu. "Ne zaman buluşacak olsak, hep Nuria, bana gelirdi. "Senin için böylesi daha kolay, baba," derdi. "Tüm bu merdivenleri niye çıkasın ki?" Ben de her zaman ona, "Pekâlâ, eğer beni davet etmek istemiyorsan, ben de gelmem,"

derdim. O da, "Seni evime davet etmeye gerek yok baba. Yalnızca yabancılar bir davete gereksinim duyar. Sen ne zaman istersen gelebilirsin," diye yanıtlardı. On beş yıldır onu görmeye bir kez olsun gitmedim. Her zaman ona kötü bir mahalle seçtiğini söyledim. Yeterince ışık almıyor. Eski bir bina. Söylediklerimin doğruluğunu kabullenerek yalnızca başını sallamakla yetinirdi. Aynı, eskiden ona kötü bir hayat seçtiğini söylediğim zamanki gibi. Önünde parlak bir gelecek yoktu. İşi olmayan bir koca vardı. Sevdiğimiz kişiler artık burda olmayıp bizden koparılıncaya kadar, kendi böbürlenmelerimizin farkına varmadan başkalarım yargılamak eğlencelidir. Onlar bizden koparılmıştır, çünkü gerçekte hiçbir zaman bize ait olmamışlardır..."

Yaşlı adamın her zamanki ironisinden yoksun sesi titriyordu ve neredeyse bakışları kadar yorgun görünüyordu.

"Nuria seni çok seviyordu, Isaac. Bir an bile bundan kuşku duyma. Ve senin tarafından ne kadar çok sevildiğinin de farkında olduğunu biliyorum," dedim.

Yaşlı Isaac tekrar başını iki yana salladı. Gülümsedi, ama sessiz gözyaşlarının düşmesine engel olamadı. "Belki, benim onu kendi tarzımda sevdiğim gibi o da beni kendince sevdi. Ama biz birbirimizi tanımıyorduk. Çünkü onun beni tanımasına hiç izin vermedim ya da onu tanımaya yönelik hiçbir adım atmadım. Birbirlerini Tanrı'nın her günü gördükleri halde yalnızca nezaketen selâmlaşan iki yabancı gibi yaşamlarımızı geçirdik. Ve sanırım Nuria büyük olasılıkla beni affetmeden öldü.

"Isaac, seni temin ederim ki..."

"Daniel, sen gençsin ve zor olanı deniyorsun, ama her ne kadar biraz içtiysem ve ne söylediğimi bilmiyorsam da, sen felaketlerle kalbi kırılmış yaşlı ve ahmak bir adama yalan söyleyebilmeyi hâlâ öğrenememişsin."

Başımı öne eğerek yere doğru baktım.

"Polis, Nuria'yı öldüren adamın senin arkadaşlarından biri olduğunu söylüyor," diye öne sürdü Isaac.

"Polis yalan söylüyor."

"Biliyorum," diye onayladı.

"Seni temin ederim ki..."

"Buna gerek yok, Daniel. Senin doğruyu söylediğini biliyorum," dedi Isaac, montunun cebinden bir zarf çıkararak.

"Ölmeden bir gün önce akşamüstü Nuria eskiden olduğu gibi beni görmeye geldi. Daha bir çocukken onu götürdüğüm Guardia Sokağımdaki

bir kafeye yemek yemeye gittiğimiz o eski günleri anımsıyorum. Hep kitaplar, eski kitaplar hakkında konuşurduk. Kimi zaman bana işinden ve bir otobüste karşılaştığın bir yabancıya anlatılabilecek önemsiz şeylerden söz ederdi... Bir keresinde bana, beni hayal kırıklığına uğrattığı için üzgün olduğunu söyledi. Bü tuhaf düşünceye nerden kapıldığını sorduğumda, "Gözlerinden, baba. Gözlerinden," dedi. Belki de, aslında kendimin onu daha çok hayal kırıklığına uğratmış olabileceğimi hiç düşünmedim. Kimi zaman insanların bir piyango biletine benzediğini düşünürüz, en olanaksız hayallerimizi gerçekleştirmek için ordadırlar."

"Isaac tüm saygımla söylüyorum, çok fazla içmişsin ve ne söylediğinin farkında değilsin."

"Şarap bilge insanı bir aptala, aptalı da bilge bir insana çevirir. Kendi kızımın bana hiç güvenmediğini anlayacak kadar kendimi biliyorum. Seninle yalnızca birkaç kez karşılaşmasına karşın, sana daha çok güveniyordu, Daniel."

"Seni temin ederim ki, yanılıyorsun."

"Birbirimizi gördüğümüz son akşamüzeri bana bu zarfı getirdi. Yorgun görünüyordu ve konuşmak istemediği bir şeyler hakkında endişeliydi. Benden bu zarfı saklamamı ve ona bir şey olursa bunu sana vermemi istedi."

"Bir şey olursa mı?"

"Bunlar onun sözcükleri. Çok sıkıntılı bir hali vardı. Ona beraber polise giderek sorun neyse, bir çözüm bulmayı önerdim. Daha sonra, polis karakolunun yardım için gidebileceği son yer olduğunu söyledi. Bana neler olduğunu anlatması için ona yalvardım, ama gitmesi gerektiğini söyledi. Eğer birkaç gün içinde geri gelmezse bu zarfı sana vermem için bana söz verdirdi. Benden bunu açmamamı rica etti."

Isaac zarfı bana uzattı. Zarf açılmıştı. "Her zamanki gibi ona yalan söyledim," dedi.

Zarfı kontrol ettim. İçinde el yazısıyla yazılmış bir tomar kâğıt vardı. "Bunları okudun mu?" diye sordum.

Yaşlı adam yavaşça başını salladı.

"Ne diyor?"

Yaşlı adam yukarıya doğru baktı. Dudakları titriyordu. Onu son gördüğümden beri yüz yaş daha yaşlanmış görünüyordu.

"Senin aradığın öykü, Daniel. Her ne kadar benim ismimi ve kanımı taşısa da hiç tanımadığım bir kadının öyküsü. Artık sana ait."

Zarfı montumun cebine koydum.

"Sence sakıncası yoksa, beni onunla yalnız bırakmanı rica edeceğim. Kısa bir süre önce bu sayfaları okurken, bana sanki onu tekrar görebilecekmişim gibi geldi. Benim için denemesi ne kadar zor olsa da, onu yalnızca küçük bir kız olarak anımsayabiliyorum. Biliyor musun, o zamanlar oldukça sessiz bir kızdı. Her şeye dalgın dalgın bakar ve hiç gülmezdi. En çok hoşlandığı şey öykülerdi, onun kadar erken okumayı öğrenen bir çocuk daha olabileceğini sanmıyorum. Eskiden, bir yazar olmak, tarih ve felsefe üstüne ansiklopidelerle, tezler yazmak istediğini söylerdi. Annesine göre tüm bunlar benim hatamdı. Nuria'nın bana özendiğini ve babasının yalnızca kitapları sevdiğini düşündüğünden babasının sevgisini kazanmak için kitaplar yazmak istediğini söylüyordu."

"Isaac bu gece seni yalnız başına bırakmanın iyi bir fikir olduğunu sanmıyorum. Benimle birlikte eve gitmeye ne dersin? Geceyi bizimle geçirirsin ve böylece babama eşlik etmiş olursun."

Isaac tekrar başını iki yana salladı. "Yapacak işlerim var, Daniel. Sen eve git ve şu sayfaları oku. Onlar sana ait."

Yaşlı adam uzaklara bakıyordu, kapıya doğru birkaç adım attım. Kapının eşiğine geldiğimde Isaac'ın bir fısıltıyı andıran sesi beni çağırdı.

"Daniel?"

"Evet."

"Çok dikkatli ol."

Caddeye çıktığımda sanki karanlık, kaldırımlar boyunca gizlice ilerleyerek beni takip ediyordu. Adımlarımı hızlandırarak Santa Ana Sokağındaki apartmana varana kadar hiç yavaşlamadım. Eve çıktığımda babamı kucağında açık bir kitapla koltukta otururken buldum. Bir fotoğraf albümüne bakıyordu. Beni görünce, derin bir rahatlama ifadesiyle ayağa kalktı.

"Endişelenmeye başlıyordum," dedi. "Cenaze töreni nasıldı?"

Omuzlarımı silktim, babam temkinli bir şekilde başını salladı.

"Senin için akşam yemeği hazırlamıştım. İstersen onu ısıtabilirim, ve..."

"Teşekkür ederim, ama aç değilim. Daha önce bir parça atıştırmıştım."

Dikkatle bana bakarak tekrar başım salladı. Masaya koyduğu tabakları kaldırmak için döndü. O an, ne için yaptığımı bilmeden yanına giderek ona sarıldım. Ve babam da şaşırmış bir halde bana sarıldı.

"Daniel, sen iyi misin?"

Babamı kollarımın arasında sıkıca tuttum.

"Seni seviyorum," diye mırıldandım.

Nuria Monfort’un yazdıklarını okumaya başladığımda katedralin çanları çalıyordu. Küçük ve zarif yazısı bana kusursuz çalışma masasını anımsattı. Belki de bu sözcüklerde yaşamın ona bahşetmediği huzur ve güveni bulmayı denemişti.

---

[1] Eski İspanyol altın parası.
[2] Peseta’nın yüzde biri; kuruş.
[3] Mevkinin akademik yetenekle belirlendiği bir sistem.

NURIA MONFORT:

KAYIPLARIN ANISINA

1933-1955

1

Hayatta, pişmanlık duymanın dışında ikinci bir şans diye bir şey yoktur. Julián Carax'la 1933 yılının sonbaharında karşılaştık. O zamanlar ben, yayıncı Josep Cabestany'nin yanında çalışıyordum. Patronum, Carax'i 1927 yılında, Paris'e yaptığı "kitap-keşfi" yolculuklarından birinde bulmuş. Julián akşamları bir pavyonda piyano çalarak hayatını kazanıyor ve geceleri yazıyordu. İşletmenin sahibi irene Marceau Paris'teki yayıncıların çoğunu tanıyordu, Julián Carax ticari sonuçları felaket olan birkaç tane roman yayınlatmayı başarmıştı. Cabestany, Carax'in çalışmalarının yayın haklarını İspanya ve Latin Amerika için çok ucuz bir fiyata elde etmişti ve Fransızca orijinallerini İspanyolcaya yazarın kendisinin çevirmesi de ücrete dahildi. Cabestany roman başına üç bin tane satmayı umuyordu, ama İspanya'ya getirdiği ilk iki kitabın satışları tam bir başarısızlıkla sonuçlandı. Her biri zar zor yüz tane satmıştı. Bu üzücü sonuçlara karşın, Julián'dan her iki yılda bir yeni bir kitabın müsveddesini aldık. Cabestany yazarla bir anlaşma imzaladığını, kârın her şey demek olmadığını ve iyi yazın yapıtlarının bir şekilde desteklenmesi gerektiğini söyleyerek bu metinleri kabul etti.

Bir gün, merak edip çok az satmasına rağmen Carax'ın romanlarını basmaya neden devam ettiğini ona sordum. Soruma yanıt olarak Cabestany törensel bir edayla kitaplığına doğru yürüyerek Julián'ın kitaplarından birini aldı ve beni, onu okumaya davet etti. Ben de okudum. İki hafta sonra tüm kitaplarını okumuştum. Bu seferki sorum, bu romanlardan daha fazla satmanın nasıl mümkün olabileceğiydi.

"Bilmiyorum, canım," diye yanıtladı, Cabestany. "Ama denemeye devam edeceğiz."

Böylesine soylu ve övgüye değer bir davranışı Sinyor Cabestany'ye yakıştıramamıştım. Belki de onun değerini tam olarak anlayamamıştım. Onunla bağlantılı her şey gizemle kaplanmış gibi göründüğünden Julián Carax'ın kişiliğine karşı artan bir merak beslemeye başlamıştım. Ayda en az iki kez, birisi telefon açıp onun adresini istiyordu. Çok geçmeden, bunun her seferinde farklı isimler kullanmasına karşın aynı kişi olduğunu anladım. Ama ona her defasında Julián'ın kitaplarının arka kapağında okunabilecek kadarını söyledim: onun Paris'te yaşadığını. Bir süre sonra adam aramayı bıraktı. Sırf bu nedenle, Carax'ın adresini şirketin dosyalarından sildim. Ona yazan tek kişi bendim ve adresini ezbere biliyordum.

Aylar sonra, rastlantı eseri matbaacıların Sinyor Cabestany’ye gönderdiği bazı faturaları buldum. Onlara şöyle bir göz attığımda, Julián Carax’ın kitaplarının basım ücretlerinin tamamını ismini daha Önce hiç duymadığım birinin karşıladığını fark ettim: Miquel Moliner. Üstelik bu kitapların basım ve dağıtımının bedeli Sinyor Moliner’in ödediği paranın çok altındaydı. Rakamlar yalan söylemiyordu: yayıncı şirket doğruca depoya kaldırdığı kitapları basarak para kazanıyordu. Cabestany’nin finansal yolsuzluklarını sorgulayacak cesareti kendimde bulamadım. İşimi kaybetmekten korkuyordum. Tek yaptığım şey Miquel Moliner’in faturalarını gönderdiğimiz adresi not etmek oldu... Puertaferrissa Sokağı’nda sıradan bir konak. Onu ziyaret edecek cesareti toplayıncaya dek aylarca o adresi sakladım. En sonunda, vicdanım korkaklığımı yendi ve evini bularak Sinyor Cabestany’nin kendisini dolandırdığını söyledim. Bana gülümseyerek bunu zaten bildiğini söyledi.

"Hepimiz, en iyi olduğumuz şeyi yapıyoruz."

Onu, sık sık arayarak Carax’ın adresini isteyen kişinin kendisi olup olmadığını sordum. Kendisi olmadığını belirterek endişeli bir bakışla o adresi kimseye vermemem gerektiğini söyledi. Hiç kimseye.

Miquel Moliner biraz gizemli biriydi. Savaş taciri olarak tanınan ve silah imalatıyla zengin olmuş bir fabrikatör olan babasından miras kalmış geniş, artık dökülmeye başlayan bir konakta yaşıyordu. Lüks bir yaşamdan uzak, neredeyse bir keşiş hayatı süren Miquel kanla kirlendiğine inandığı babasının parasını okulların, kütüphanelerin, müzelerin, katedrallerin ve hastanelerin onarımına ve çocukluk arkadaşı Julián Carax’ın komşu kentte basılan çalışmalarını destekleyerek harcıyordu.

"İhtiyacımdan çok param var, ama Julián gibi arkadaşım fazla yok." Onun tek açıklaması bu oldu.

Kardeşleriyle ya da yabancı insanlar olarak gördüğü ailesinin geri kalan kısmıyla kırk yılda bir görüşüyordu. Hiç evlenmemişti ve yalnızca en üst katı hariç konağın geri kalan kısmım pek kullanmıyordu. Burayı, Barcelona ve Madrid’deki çeşitli gazetelerle dergilere makaleler ve denemeler yazmak, Fransızca ve Almancadan teknik metinler çevirmek ve ansiklopedilerle okul kitaplarını redakte etmek için ofis olarak düzenlemişti. Miquel Moliner çalışmamaktan suçluluk duyan insanların endişesini duyuyordu; her ne kadar diğer insanların hoşuna giden boş zamanlara saygı duysa, hatta imrense de bundan sakınıyordu. Manik çalışmalarından şeytani

bir haz almaktan uzak Moliner, sürekli etkinlikleriyle dalga geçerek korkakça bir şekilde bu huyundan vazgeçmeye karar verdi.

"Çalışırken gözünün önünde akıp giden yaşama bakmaman gerekiyor."

Neredeyse farkında bile olmadan onunla iyi arkadaş olduk. Çok fazla ortak noktamız vardı. Miquel, benimle kitaplar, aşkı Dr. Freud, müzik ve tüm bunların dışında eski arkadaşı Julián hakkında konuşmaktan hoşlanırdı. Neredeyse her hafta birbirimizi görüyorduk. Miquel, bana Julián'ın San Gabriel'deki günleri hakkında öyküler anlatıyordu. Yeniyetme Julián'ın yazdığı öyküler ve eski fotoğraflardan oluşan bir koleksiyonu vardı. Miquel, Julián'a hayrandı, bende Julián'ı onun sözcükleriyle anılarından tanıdım ya da en azından onun yokluğunda, kafamda onun bir hayalini yarattım. İlk karşılaşmamızdan bir yıl sonra Miquel, bana âşık olduğunu itiraf etti. Onu incitmeyi ya da kandırmayı istemiyordum. Miquel'i kandırmak olanaksızdı. Onu çok sevdiğimi, benim en iyi arkadaşım olduğunu, ama ona âşık olmadığımı söyledim. Miquel, bana, bunu zaten bildiğini söyledi.

"Sen Julián'a âşıksın, ama henüz bunu bilmiyorsun."

Ağustos 1933'te Julián *Katedral Hırsızı* diye yeni bir romanın müsveddesini bitirmek üzere olduğunu bana bildirdi. Cabestany, Gallimard'la eylülde yenilenmek üzere bazı antlaşmalar yapmıştı. Geçirdiği şiddetli bir gut kriziyle birkaç hafta iş göremez hale gelen patronum, kendimi işime adamamın bir ödülü olarak yeni antlaşmaların görüşmelerinde onun yerine Fransa'ya gitmem gerektiğine karar verdi. Aynı zamanda, Julián Carax'a uğrayarak onun yeni yapıtını alabilecektim. Eylül ortası olarak planlanan ziyaretimi bildirmek için Julián'a mektup yazdım, ona pahalı olmayan, emniyetli bir otel bulup bulamayacağını sordum. Julián yanıt olarak Saint-Germain semtindeki mütevazı dairesinde kalabileceğimi ve otel parasını başka işlere kullanabileceğimi söylüyordu. Ayrılmadan önceki gün Miquel'i görmeye giderek Julián'a bir mesajı olup olmadığını sordum. Uzun bir süre duraksadı, daha sonra ona iletilecek bir mesajı olmadığını söyledi.

Julián'ı ilk kez Austerlitz Garı'nda gördüm. Sonbahar Paris'e erken gelmişti; istasyon kalın bir sisle kaplıydı. Diğer yolcular çıkış kapısına doğru ilerlerken platformda bekledim. Kısa bir süre sonra tek başıma kalmıştım. Daha sonra, siyah bir mont giymiş bir adamın platformun girişinde dikilerek sigarasından çıkan dumanların içinden beni izlediğini gördüm. Yolculuk boyunca Julián'ı nasıl tanıyacağımı merak etmiştim.

Miquel Moliner'in koleksiyonunda gördüğüm fotoğrafları en fazla on üç ya da on dört yaşlanndayken çekilmişti. Platformun sağına soluna bakındım. Ortalıkta onunla benden başka kimse kalmamıştı. O adamın da bana merak içinde baktığını fark ettim: belki o da birini bekliyordu. O, Julián olamazdı. Hesaplarıma göre Julián otuz iki yaşında olmalıydı, bu adam daha yaşlı gösteriyordu. Saçları ağarmıştı, kederli ve yorgun görünüyordu. Çok solgun ve çok zayıftı ya da belki de tüm bunlar yol yorgunluğumdan ve sisten kaynaklanıyordu. Belleğimdeki tek resmin delikanlı çağındaki Julián'a ait olmasının da bunda payı vardı. Bunu anlamak için yabancının yanına giderek gözlerinin içine baktım.

"Julián?"

Yabancı gülümseyerek başını salladı. Julián Carax dünyadaki en etkileyici gülümsemenin sahibiydi. Yaşamın ondan alamadığı tek şey buydu.

Julián, Saint-Germain'deki bir tavan arasında yaşıyordu. Dairesi yalnızca iki odadan oluşuyordu; küçük bir mutfakta sisin ve balta girmemiş bir ormanı andıran çatıların arasından Notre Dame kulelerinin hayal meyal görülebildiği minik bir balkondan oluşan oturma odası ve içinde tek kişilik bir yatak bulunan, penceresiz bir yatak odası vardı. Banyo alt kattaki koridorun sonundaydı ve diğer komşularla ortak kullanılıyordu. Dairenin tümü Cabestany'nin ofisinden daha küçüktü. Julián evi temizlemiş ve bana sade bir karşılama düzenlemek için her şeyi hazırlamıştı. Hâlâ dezenfektan ve Julián'ın ustalıktan çok kararlılıkla sürdüğü mobilya cilası kokan evi beğenmiş gibi yaptım. Yatağın üzerindeki çarşaflar gıcır gıcırdı ve desen olarak kalelerle ejderhalardan oluşan bir modeldi. Yani, çocuk takımıydı. Julián özür diledi: onları çok düşük bir fiyata almıştı, ama kalite olarak üst düzeydeydiler. Desenli olmayan modeller iki kat pahalı ve iç karartıcıydı, diye açıkladı.

Oturma odasında, katedral kulelerinin manzarasıyla karşı karşıya duran eski bir ağaç kaplama çalışma masası vardı. Masanın üstünde Juliân'ın Cabestany'nin avansıyla satın aldığı Underwood marka bir daktiloyla biri boş diğeri her iki tarafı da yazılı olmak üzere iki top dosya kâğıdı duruyordu. Julián tavan arasındaki bu evi Kurtz ismini verdiği büyük beyaz bir kediyle paylaşıyordu. Hayvan efendisinin ayakları dibine yatmış, bir yandan pençelerini yalarken diğer yandan kuşkuyla beni seyrediyordu. Odanın içinde iki sandalye, eski püskü bir askılık ve birkaç önemsiz şey

daha gördüm. Geri kalanların hepsi kitaptı. Kitaplar zeminden tavana kadar iki sıra halinde duvara dizilmişti. Evi incelediğimi gören Julián iç geçirdi.

"İki blok ötede bir otel var. Temiz, fiyatı uygun ve güvenilir bir yer. Sana sormadan bir oda ayırtmıştım."

Bu fikri düşündüm, ama onu gücendirmekten korktum.

"Sana ya da Kurtz'a bir sıkıntı vermezsem, burası benim için uygun."

Kurtz'la Julián bir an göz göze geldi. Julián başını salladı ve kedi onu taklit etti. Bakışlarının birbirlerine ne denli benzediğini fark etmemiştim. Julián, onun yatak odasını kullanmam için ısrar etti. Zaten çok uyumadığını söyledi. Kendisine oturma odasında komşusu Mösyö Darcieu'dan -bir öpücük karşılığında genç kızların el falına bakan yaşlı bir hokkabaz- ödünç aldığı portatif bir karyola ayarlamıştı. İlk gece yol yorgunluğuyla deliksiz uyudum. Şafakta uyandığımda Julián'ın dışarı çıkmış olduğunu gördüm. Kurtz efendisinin daktilosunun üstünde uyuyordu. Mastı bir köpek gibi horluyordu. Masanın yanına gidince almaya gelmiş olduğum yeni romanın müsveddesini gördüm.

Katedral Hırsızı

İlk sayfada Julián'ın diğer romanlarında olduğu gibi el yazısıyla bir ithaf vardı:

P için

Okumaya başladım. İkinci sayfaya geldiğimde Kurtz'un bana gözucuyla bakmaya başladığını fark ettim. Julián'dan gördüğüm şekilde başımı salladım. Benden sonra kedi de aynı şekilde başını salladı. Daha sonra dosya kâğıtlarını aldığım yere geri koydum. Kısa bir süre sonra Julián göründü, yanında bir termos kahve, biraz peynir ve dumanı tüten taze ekmek getirmişti. Balkonda kahvaltı yaptık. Julián benimle göz göze gelmemeye çalışarak sürekli konuşup durdu. Şafağın solgun ışıkları altında yaşlı bir çocuk gibi görünüyordu. Tıraş olmuştu ve tahminimce en iyi giysisini giyinmişti: yıpranmış ama yine de şık krem rengi yün bir kazak. Onun Nötre Dame'ın gizemleri hakkında anlattıklarını dinledim. Geceleri Seine sularında, soğuk sulara atlayarak yaşamlarına son vermiş umutsuz âşıkların ruhlarını toplayarak ilerleyen hayali bir mavnanın varlığından söz etti. Sırf ona soru sormamı engellemek için anlattığı bin bir sihirli masal dinledim. Neredeyse hepsini ezbere bildiğim kitapların yazarı olan adamı, Miquel Moliner'in bana sıklıkla tarif ettiği çocuğu, onun mimiklerinde arayarak başımı sallayıp sessizce onu izledim.

"Paris'te kaç gün kalacaksın?" diye sordu.

Gallimard’la olan görüşmelerim bir ya da iki günümü alır, diye yanıtladım. İlk görüşmem o akşamüstüydü. Ona, Barcelona’ya dönmeden önce kenti tanımak için birkaç gün tatil yapmayı düşündüğümü söyledim.

"Paris için iki günden fazlası gerekir," dedi, Julián. "Mazeret kabul etmez."

"Daha fazla zamanım yok, Julián. Sinyor Cabestany cömert bir patron, ama her şeyin bir sınırı var."

"Cabestany bir korsan, ama senin iki günde ya da iki ayda hatta iki yılda Paris’ten bir şey anlayamayacağını o da biliyor."

Hiç konuşmadan gözlerini dikip uzun bir süre bana baktı ve daha sonra gülümsedi. "Niye olmasın? Seni bekleyen biri mi var?"

Gallimard’la olan görüşmeler ve Cabestany’nin iş yaptığı çeşitli yayınevlerine yaptığım nezaket ziyaretleri tam da benim öngördüğüm gibi üç günümü aldı. Julián beni koruması ve bana rehberlik etmesi için kenti çok iyi bilen, taş çatlasın on üç yaşında, Hervé adında genç bir çocuğu görevlendirdi. Hervé hangi kafelerde mola vermem, hangi sokaklardan sakınmam ve hangi yerleri gezmem gerektiğini bildiğimden emin olarak bana kapıdan kapıya eşlik ediyordu. Yüzündeki gülümsemeyi hiç kaybetmeden yayınevlerinin kapılarında saatlerce beni bekliyordu. Hervé biraz İtalyanca, biraz Portekizce karıştırarak eğlenceli bir şekilde bozuk bir İspanyolca konuşuyordu.

"Sinyor Carax hizmetimin karşılığını oldukça cömert ödedi."

Anladığım kadarıyla Hervé, Irene Marceau’nun işletmesinde çalışan kadınlardan birinin öksüz çocuğuydu ve pavyonun tavan arasında yaşıyordu. Julián, ona okumayı, yazmayı ve piyano çalmayı öğretmişti. Pazar günleri onu sinemaya ya da konsere götürüyordu. Hervé, Julián’ı idol olarak görüyordu ve bana, gerekli olduğunda dünyanın sonuna dek rehberlik edecek kadar onun için her şeyi yapmaya hazır görünüyordu. Beraberliğimizin üçüncü gününde bana Sinyor Carax’ın kız arkadaşı olup olmadığımı sordu. Olmadığımı, onunla yalnızca dost olduğumuzu söyledim. Hayal kırıklığına uğramış görünüyordu.

Julián çoğu geceleri uyanık, kucağında Kurtz’la çalışma masasının başında yazdığı sayfaları inceleyerek ya da uzaktan katedral kulelerinin siluetini seyrederek geçiriyordu. Bir gece, çatıya vuran yağmurun pıtırtısından uyuyamadığım için oturma odasına geçtim. Tek bir söz etmeden uzun uzun birbirimize baktık, Julián, bana bir sigara sundu. Uzun

bir süre sessizce yağmuru seyrettik. Daha sonra, yağmur kesilince ona P’nin kim olduğunu sordum.

"Penélope," diye yanıtladı.

Ondan, bana o kızı ve Paris’teki on üç yıllık sürgün hayatını anlatmasını istedim. Yarı aydınlık bir atmosferde Julián, kısık bir sesle Penélope’nin onun şimdiye dek sevdiği tek kadın olduğunu söyledi.

*

1921 kışında, bir gece Irene Marceau, Julián’ı öksürdükçe kan tükürerek ve ismini hatırlayamayacak bir durumda, Paris sokaklarında başıboş dolaşırken bulmuştu. Julián’ın üstünde yalnızca biraz bozuk para ve rulo halinde yazılı dosya kâğıtları vardı, irene onları okuyunca içkiyi fazla kaçırmış ünlü bir yazarla ya da belki bilinci yerine geldiğinde onu ödüllendirebilecek cömert bir yayıncıyla karşılaştığım düşünmüştü. En azından bu onun yorumuydu, ama Julián, onun kendisini bir acıma duygusuyla kurtarmadığını biliyordu. Julián, Irene’nin randevu evinin tavan arasmdaki bir odada altı ay kaldı. Doktorlar Irene’yi eğer bu adam kendini tekrar zehirlerse sorumluluk kabul etmeyecekleri konusunda uyardı. Julián’ın midesi ve karaciğeri büyük hasar görmüştü ve geri kalan günlerini yalnızca süt, süzme peynir ve taze ekmek yiyerek geçirmesi gerekiyordu. Julián tekrar konuşabilecek duruma geldiğinde Irene, ona kim olduğunu sordu.

"Hiç kimse," diye yanıtladı, Julián.

"Peki o zaman, hiç kimse burda benim sayemde yaşıyor. Ne yapabilirsin?"

Julián piyano çalabileceğini söyledi.

"Kanıtla."

Julián salondaki piyanonun başına geçerek iç çamaşırlarıyla duran on beş yaşındaki fahişelerden oluşan esrik bir izleyici topluluğu karşısında bir Chopin parçası çaldı. Duyduğu müziğin ölüler için olduğunu, kendisinin canlılarla iş yaptığını söyleyen Irene dışında herkes alkışladı. Bunun üstüne Julián, birkaç neşeli beste ve Offenbach’dan bir iki parça çaldı.

"Bu daha iyi. Bunu daha canlı çal."

Yeni işi ona bir hayat tarzı, bir çatı katı ve günde iki öğün sıcak yemek kazandırmıştı.

Julián, Paris’te Irene Marceau’nun yardımseverliği sayesinde hayatta kaldı, Irene, onu yazmaya cesaretlendiren tek kişiydi. Gözde kitapları, romantik romanlarla aşırı derecede ilgisini çeken azizlerin ve şehitlerin

hayat öyküleriydi. Ona göre Julián'ın sorunu onun kalbinin zehirlenmiş olmasıydı; bunun için, yalnızca bunun için dehşet ve karanlık yüklü o öyküleri yazıyordu. Ama, tüm itirazlarına karşın Julián ilk romanını basacak yayıncıyı Irene'nin sayesinde buldu. Dünyadan gizlendiği çatı katında onun yaşamasını sağlayan tek kişiydi, onu giydirerek biraz güneş ve temiz hava almaya çıkaran, ona kitaplar alan, pazar günleri kendisiyle birlikte ayinlere götüren ve daha sonra Tuileries'te bir gezintiye çıkaran tek kişi oydu. Irene Marceau dostluğundan ve yazmaya devam edeceğine dair verdiği sözden başka hiçbir karşılık beklemeden onun yaşaması için her şeyi yaptı. Zamanla, her ne kadar kardeş kardeş sarılıp yatsalar da kızlardan birini çatı katına çıkarmasına özellikle izin verdi, Irene kızların da neredeyse onun kadar yalnız ve sevgiye muhtaç olduğunu söylüyordu.

"Komşum Mösyö Darcieu, benim evrendeki en şanslı adam olduğumu düşünüyor," dedi, Julián.

Ona niçin Barcelona'ya dönüp Penélope'yi hiç aramadığını sordum. Uzun ve derin bir sessizliğe büründü, karanlıkta yüzüne baktığımda gözyaşlarının yanaklarından aşağı yuvarlandığını gördüm. Ne yaptığımın çok da farkında olmadan yanına diz çökerek ona sarıldım. Şafak sürpriz bir şekilde bizi yakalayana dek birbirimize sıkıca sarılmış bir halde kaldık. Kimin kimi ilk kez öptüğünü anımsamıyorum, bunun önemi de yoktu zaten. Onun dudaklarını bulduğumu, niye ağladığımın farkında olmadan beni okşamasına izin verdiğimi anımsıyorum. O şafakta ve daha sonra ve Julián'la geçirdiğim ilk hafta boyunca her şafakta birbirimizle tek bir söz etmeden yerde seviştik. Sonrasında bir kafede otururken ya da caddelerde dolaşırken onun gözlerinin içine baktığımda, soru sormaya hiç gereksinmeden onun hâlâ Penélope'ye âşık olduğunu anladım. O günlerde, hiç tanımadığım ve rüyalarımda çok sık görmeye başladığım on yedi yaşındaki bir kızdan (Penélope, bana göre her zaman on yedi yaşındaydı) nefret etmeyi öğrendiğimi anımsıyorum. Orada kalışımı uzatmak için bahaneler uydurarak Cabestany'ye telgraf çektim. İşimi ya da Barcelona'da bıraktığım kasvetli varlığımı kaybetmeyi artık hiç önemsemiyordum. Sık sık kendi kendime, Paris'e gelerek kendimi Julián'ın kollarına -istemedikleri halde sevgiye aç irene Marceau'un kızları gibi- atmadan önce yaşamımın ne kadar boş olduğunu sorguluyordum. Tüm bildiğim, Julián'la geçirdiğim o iki haftanın hayatımda ilk kez kendim olduğumu hissettiğim bir dönem olduğuydu; ömrümün geri kalanını bunu deneyerek geçirsem de,

Julian’ı sevdiğim şekilde bir başka adamı asla sevmeyeceğimi anlatılamayacak derecede umutsuz bir netlikle anladım.

Bir gün Julián bitkin bir halde kollarımda uyuyakaldı. Bir önceki günün akşamüzeri bir rehinci dükkânının yanından geçerken durarak bana yıllardır orada sergilenen bir dolmakalemi göstermişti. Rehinciye göre bu kalem önceleri Victor Hugo’ya aitmiş. Julián o kalemi satın almanın düşüncesine bile hiçbir zaman kapılmamış, ama her gün yoldan geçerken durup onu seyrediyormuş. Sessizce giyinerek rehinci dükkânına gittim. Kalem bir servet değerindeydi ve benim o kadar param yoktu, ama rehinci Paris’te şubesi olan herhangi bir İspanyol bankasının peseta çekini kabul edeceğini söyledi. Annem ölmeden önce bana bir gelinlik almak için para biriktireceğine söz vermişti. Gelinlik ve duvağın parası Victor Hugo’nun kalemine gitmişti. Bunun çılgınca bir şey olduğunu bildiğim halde hiçbir zaman böylesi bir mutlulukla para harcamadım. Dükkândan gösterişli bir kutuyla ayrıldığımda bir kadının beni izlediğini fark ettim. Kırlaşmış saçları ve hayatımda gördüğüm en güzel mavi gözleriyle çok kibar biriydi. Yanıma gelerek bana kendini tanıttı. O kadın, Julián’ın patronu Irene Marceau’ydu. Rehberim Hervé benden söz etmiş, o da yalnızca beni görüp Julián’ın yıllardır beklediği o kadının ben olup olmadığımı sormak istemişti. Onu yanıtlamadım, Irene sempatik bir edayla başını sallayarak yanağımdan öptü. Caddeden aşağıya doğru yürüyüşünü izledim ve o anda Julián’ın hiçbir zaman benim olmayacağını anladım. Kalem kutusunu çantama saklayarak eve geri döndüm. Julián uyanmış beni bekliyordu. Hiçbir şey söylemeden üzerimdekileri çıkardı ve son kez seviştik. Bana niye ağladığımı sorduğunda, ona bunların mutluluk gözyaşları olduğunu söyledim. Daha sonra, Julián biraz yiyecek almaya aşağı indiğinde kutuyu çantamdan çıkararak kalemi daktilonun üstüne yerleştirdim. Romanın müsveddesini bavuluma koyarak Julián dönmeden önce evden ayrıldım. Merdiven sahanlığında bir öpücük karşılığı, kızların avuç içlerinin falına bakan yaşlı sihirbaz Mösyö Darcieu’yla karşılaştım. Sol elimi tutarak bana kederle baktı.

"Vous avez poison au coeıır, mademoiselle." Zehir gibi bir kalbiniz var matmazel.

Ona ücretini ödemeye çalıştığımda başını kibarca iki yana sallayarak bunun yerine elimi öptü.

Austerlitz Garı’na gittim ve saat on ikide hareket edecek olan Barcelona trenine tam zamanında yetiştim. Bana bilet satan görevli kendimi

iyi hissedip hissetmediğimi sordu. Başımı sallayarak kendimi kompartımana kapattım. Pencereden dışarı bakıp platformda, daha önce onu ilk kez gördüğüm yerde Julián'ın siluetini gördüğümde tren hareket etmek üzereydi. Gözlerimi kapadım, beni kendine hayran bırakan, bir daha hiç dönmeyeceğim şehir ve istasyonun görüntüsü kaybolana kadar da açmadım. Ertesi sabah gün doğarken Barcelona'ya vardım. Bu, benim yirmi dördüncü yaş günümdü ve yaşamımın en güzel kısmının artık geride kaldığını biliyordum.

2

Barcelona’ya geri döndükten sonra bir süre Miquel Moliner’i ziyaret etmedim. Julián’ı kafamdan atmam gerekiyordu, Miguel, bana onun hakkında soru sorarsa ne diyeceğimi bilmiyordum. Tekrar buluştuğumuzda ona bir şey söyleme ihtiyacı duymadım, Miquel yalnızca gözlerimin içine bakarak bilmesi gerekenleri öğrendi. Paris seferimden önceki haline göre daha zayıflamış görünüyordu, yüzü, tahminimce kendini cezalandırmak için çok çalışmasından sağlıksız bir şekilde sararmıştı. Bazı ekonomik zorluklar yaşadığını söyledi. Miras olarak kalan parasının neredeyse tamamını hayırsever amaçlarına harcamıştı ve şimdi kardeşlerinin avukatları yaşlı Moliner’in vasiyetinde, Miquel’in konağın bakımını sağlaması koşuluyla orada yaşayabileceğini ve binanın bakımı için gerekli ekonomik gücü olduğunu kanıtlaması gerektiğini belirten bir madde olduğunu iddia ederek onu evden çıkarmaya çalışıyordu. Miquel bu şartları yerine getiremezse Puertaferrissa konağı kardeşlerinin himayesine geçecekti.

"Babam, daha sağlığında onun parasını son kuruşuna kadar hayatta en nefret ettiği işlerde harcayacağımı sezmişti."

Miquel’in bir köşe yazarı ve çevirmen olarak kazandığı para bu tür bir konutun temel ihtiyaçlarını karşılamaktan çok uzaktı.

"Para kazanmak kendi içinde zor bir iş değil," diye içini döktü. "Zor olan hayatını adadığın değerli şeyleri yaparak onu kazanmak."

Gizlice içki içmeye başladığını tahmin ediyordum. Kimi zaman elleri titriyordu. Her pazar onu görmeye giderek benimle dışarı çıkmasını, masasından ve ansiklopedilerinden uzaklaşmasını sağlıyordum. Beni görmenin ona acı verdiğini biliyordum. Bana evlenme teklif ettiğini ve benim onu reddettiğimi hiç anımsamıyormuş gibi davranıyordu, ama zaman zaman onu bana özlem ve yenilgi karışımı bir bakışla uzun uzun bakarken yakalıyordum. Onun, bana böyle zulüm etmesine katlanmamın tek sebebi tamamen bencilceydi; Julián ve Penélope hakkındaki gerçeği yalnızca Miquel biliyordu.

Julián’dan ayrı kaldığım bu aylar boyunca Penélope Aldaya uykularımı çalan, hayallerimi yağmalayan bir hortlak oldu, Irene Marceau’nun benim Julián’ın beklediği kadın olmadığımı anladığı zaman yüzündeki hayal kırıklığı ifadesi hiç gözümün önünden gitmiyordu. Penélope Aldaya’nın haince yokluğu benim için çok güçlü bir düşmandı.

Görünmez bir konumdaydı, bu yüzden onu kusursuz olarak hayal ediyordum. Onun yanında benim değersizliğim, sıradanlığını, kısacası her şeyim çok gerçekti. Birinden bu kadar çok nefret edebileceğimi hiç sanmıyordum... hayatımda hiç görmediğim ve hatta tanımadığım birinden. Eğer onunla karşı karşıya gelip kendimi ona kanıtlayabilirsem onun cazibesinin dağılacağını, Julián'ın tekrar özgür ve benimle birlikte olacağını düşünüyordum. Bunun yalnızca zaman ve sabır sorunu olduğuna inanmak istiyordum. Er ya da geç Miquel, bana gerçeği anlatacaktı ve gerçek beni özgürleştirecekti.

Bir gün, katedral manastırında gezerken Miquel, benimle ilgilendiğini bir kez daha çıtlattı. Ona baktığımda umut yoksunu yalnız bir adam gördüm. Onu eve götürdüğümde ne yaptığımı biliyordum ve beni baştan çıkarmasına izin verdim. Onu aldattığımın farkındaydım, o da bunu biliyordu. Bu şekilde sevgili olduk. Onun gözlerinde, Julián'ın gözlerinde görmek istediğim şeyleri görüyordum. Kendimi ona vererek Julián'dan, Penélope'den ve beni reddeden her şeyden öç aldığımı hissediyordum. Tutku ve yalnızlıkla hastalanan Miquel aşkımızın bir tiyatro oyunu olduğunu biliyordu, ama böyle olmasına karşın gitmeme izin veremiyordu. Her gün daha çok içiyor, benimle zar zor sevişebiliyordu. Daha sonra acı şakalar yapmaya başladı ve en sonunda, kayıtlarda mükemmel evli bir çift olduk. Kin ve korkaklık yüzünden birbirimizi incitiyorduk. Bir gece, Paris'ten dönüşümün üstünden neredeyse bir yıl geçtikten sonra, Miquel'den bana Penélope hakkındaki gerçekleri anlatmasını istedim. Miquel sarhoştu, onu daha önce hiç görmediğim kadar kötü oldu. Öfke içinde bana hakaret etmeye başlayarak aşağılık bir fahişe olduğumu, onu hiç sevmediğimi söyledi. Giysilerimi üstünden parçalayarak çıkardı, bana zorla sahip olmaya çalıştığında sessizce ağlayarak hiç direnç göstermeden vücudumu ona sundum. Miquel, buna bozularak onu affetmem için yalvarmaya başladı. İsteseydim onun tarafında kalmayı seçerek Julián'ı değil, onu sevebilirdim. Ama yapamadım. Karanlıkta birbirimize sarıldık ve çektirdiği tüm acılar için beni affetmesini istedim. Daha sonra, bana eğer benim için bu kadar çok önemliyse Penélope Aldaya hakkındaki gerçeği anlatacağını söyledi. Bir başka hatam da bu oldu.

1919'daki o pazar günü, Miquel Moliner arkadaşı Julián'a Paris biletini vermeye ve onu son kez görmeye gittiğinde Penélope'nin buluşma yerine gelmeyeceğini zaten biliyordu. İki gün önce, Don Ricardo Aldaya Madrid'ten döndüğünde karısı, Julián'la kızı Penélope'yi dadının odasında

yakaladığını itiraf etmişti. Jorge Aldaya tüm bunları hiç kimseye söylemeyeceğine yemin ettirerek bir gün önce Miquel'e açıklamıştı. Jorge, babasının haberi duyunca nasıl öfkelenerek Penélope'nin odasına koşturduğunu ve deli gibi bağırdığını anlattı. Babasının bağırışlarını duyunca Penélope kapısını kilitleyerek dehşet içinde ağlamaya başladı. Don Ricardo kapıyı kırdı, içeride dizlerinin üstüne çökmüş kızını korkudan titrerken ve merhamet dilerken buldu. Don Ricardo kızın yüzüne o kadar sert bir tokat attı ki, Penélope yere kapaklandı. Don Ricardo'nun öfke içinde kızına söylediği sözleri Jorge tekrar etmeye utanıyordu. Ailenin tüm üyeleri ve hizmetçiler, korkuyla ne yapacaklarını bilmeden alt katta bekleşiyorlardı. Jorge odasının karanlığına saklanmıştı, ama oradan bile Don Ricardo'nun savurduğu küfürleri duyabiliyordu. Jacinta aynı gün işten çıkarıldı. Don Ricardo, onu görmeye tenezzül bile etmedi. Hizmetçilerine onu evin dışına atmalarını emretti. Eğer herhangi biri onunla tekrar bağlantı kurarsa benzer bir yazgıyla karşılaşacaklarını söyleyip hepsini tehdit etti.

Don Ricardo kütüphaneye indiğinde neredeyse gece yarısı olmuştu. Jacinta'nın yatak odasında yaşananlardan dolayı Penélope'yi odasına kilitlemişti, emrinde çalışanların ya da aileden herhangi birinin onu görmek için yukarı çıkmasını kesinlikle yasaklamıştı. Jorge odasında anne ve babasının alt kattaki konuşmalarını duyabiliyordu. Gecenin ilerleyen saatlerinde doktor geldi. Bayan Aldaya, ona, Penélope'yi kilit altında tuttukları odaya kadar eşlik etti. Doktor Penélope'yi muayene ederken kapıda bekledi. Dışarı çıktığında doktor yalnızca başını sallayarak ücretini aldı. Jorge, babasının doktora eğer burda gördüklerini başkalarına anlatacak olursa mesleki kariyerini yok edeceğini ve bir daha kesinlikle hekimlik yapamayacağını söylediğini duydu. Jorge bile bunun ne anlama geldiğini biliyordu.

Jorge, Penélope ve Julián için endişeleniyordu. Babasını hiç böyle öfkeli görmemişti. Âşıkların işlediği suçun büyüklüğünü göz önüne alsa da, Jorge Aldaya'nın bu kadar öfkelenmesini anlayamıyordu. Başka bir şey daha olmalı, dedi, başka bir şey daha. Don Ricardo, San Gabriel Okulu'na Julian'ı kovmalarını emretmiş ve çocuğun babası şapkacıyla onu hemen askere göndermek için ilişkiye geçmişti. Miquel tüm bunları duyduğunda Julián'a gerçeği söylememeye karar verdi. Eğer Julián'a, Don Ricardo'nun Penélope'yi kilit altında tuttuğunu ve kızın onun çocuğunu taşıma ihtimali olduğunu açıklasaydı Julián Paris'e giden o trene kesinlikle binmezdi. Miquel, arkadaşının Barcelona'da kalmasının onun sonu olacağını çok iyi

biliyordu. Bu yüzden onu kandırmaya ve neler olduğunu bilmeden Paris'e gitmesini sağlamaya karar verdi; Julián'ın, Penélope'nin er ya da geç ona katılacağını düşünmesini sağlayacaktı. Francia Garı'nda o gün Julián'la vedalaştığında Miquel hiçbir şeyin kaybolmayacağına inanmak istiyordu.

Birkaç gün sonra Julián'ın kaybolduğu anlaşılınca kıyamet koptu. Don Ricardo Aldaya burnundan soluyordu. Kaçağı yakalamak amacıyla polis karakoluna neredeyse kamp kurdu, ama başarılı olamadı. Daha sonra şapkacıyı beraber kararlaştırdıkları planı sabote etmekle suçlayarak onu tamamen ortadan kaldırmakla tehdit etti. Neler olduğunu anlayamayan şapkacı da karısı Sophie'yi o alçak oğlunun kaçışına yardım etmekle suçlayarak onu evden atmakla tehdit etti. Her şeyi planlayanın Miquel Moliner olduğu hiç kimsenin aklına gelmedi... on beş gün sonra onu görmeye giden Jorge Aldaya'nın dışında hiç kimse bunu bilmiyordu. Jorge önceki korku ve endişesini üstünden atmıştı. Bu, tüm masumiyetinden arınmış farklı bir Jorge'du. Don Ricardo'nun öfkesinin ardındaki sırrı öğrenmişti. Ziyaretinin sebebi çok açıktı: Julián'ın kaçışına yardım eden kişinin Miquel Moliner olduğunu biliyordu. Arkadaşlıklarının bundan böyle bittiğini ve onu bir daha görmek istemediğini söyledi. İki hafta önce ona açıkladığı şeyi başkalarına anlatacak olursa onu öldürmekle tehdit etti.

Birkaç hafta sonra Miquel sahte bir gönderici ismiyle Paris'teki Julián tarafından postaya verilmiş bir mektup aldı. Mektubun içinde ona adresini yazmıştı, iyi olduğunu, onu çok özlediğini söylüyor ve annesiyle Penélope'nin nasıl olduklarını soruyordu. Penélope'ye gönderilmesi için bir mektup daha vardı. Miquel bunu, Barcelona'dan postaya verdi. Bu, Penélope'nin hiçbir zaman okuyamayacağı birçok mektubun birincisiydi. Miquel tedbir olarak birkaç haftanın geçmesini bekledi. Julián'a haftada bir kez yazarak yalnızca kendi duygularından bahsediyordu. Julián'sa ona Paris'ten, her şeyin altüst olmasının ne kadar zor olduğundan, kendisini yalnız ve umutsuz hissettiğinden söz ediyordu. Miquel, ona para, kitaplar ve dostluğunu yolluyordu. Her mektupta Julián bir tane de Penélope'ye yazıyordu. Her ne kadar yerine ulaşmayacağını bilse de Miquel bunları her seferinde farklı bir postaneden postaladı. Julián mektuplarında devamlı Penélope'yi soruyor, ama Miquel, ona hiçbir şey söylemiyordu. Miquel, Jacinta'dan babasının Penélope'yi üçüncü kata kilitlemesinden sonra onun Tibidabo Bulvarı'ndaki evden hiç ayrılmadığını öğrenmişti.

Bir gece Jorge Aldaya evinden iki blok ileride karanlıkta Miquel'in yolunu kesti. "Beni öldürmeye mi geldin?" diye sordu Miquel. Jorge, ona ve

arkadaşı Julian’a bir iyilik yapmaya geldiğini söyledi. Ona bir mektup uzatarak bunun her nerede saklanıyorsa Julián’a ulaştığından emin olmasını istedi. "Herkesin hatırı için," diye uğursuz bir edayla bildirdi. Zarfta, Penélope Aldaya’nın kendi el yazısıyla yazdığı bir not vardı.

> *Sevgili Julián,*
>
> *Sana evleneceğimi bildirmek ve bana artık yazmamanı, beni unutarak kendine yeni bir yaşam kurmanı senden rica etmek için yazıyorum. Sana karşı en ufak bir kızgınlığım yok, ama seni hiç sevmediğimi ve sevemeyeceğimi itiraf etmezsem dürüst davranmamış olacağımı düşünüyorum. Dilerim her neredeysen tüm güzellikler senin olsun.*
>
> *Penélope*

Miquel mektubu binlerce kez yeniden okudu. El yazısında bir yanlışlık yoktu, ama bir an bile Penélope’nin bu mektubu kendi rızasıyla yazdığına inanamıyordu: '...her neredeysen’. Penélope kesinlikle Julián’ın nerede olduğunu, Paris’te onu beklediğini çok iyi biliyordu. Onun nerede olduğunu bilmiyormuş gibi davranıyorsa Miquel’e göre bu, sevgilisini korumak içindi. Ama yine de Miquel, ona bu cümleleri yazdıran şeyin ne olduğunu anlayamıyordu. Don Ricardo, onu aylarca bir odada tutsak gibi kilitli tutmaya ek olarak başka ne tür tehditler öne sürebilirdi ki? Penélope bu mektubun zehirli bir hançer gibi Julián’ın yüreğine saplanacağını herkesten çok daha iyi biliyordu: herkesin terk ettiği, uzak ve vahşi bir şehirde kaybolmuş, yalnızca onu görmek umuduyla hayatta kalmayı başarabilen genç bir çocuğun. Onu bu şekilde cezalandırarak nasıl korumak isteyebilirdi? Konunun üzerinde çok düşündükten sonra Miquel mektubu göndermemeye karar verdi. Önceleri neden böyle davrandığını bilmiyordu. İyi bir gerekçesi olmaksızın o hançeri arkadaşının ruhuna kendi eliyle saplamak istemiyordu.

Birkaç gün sonra Don Ricardo Aldaya’nın, Jacinta’nın bir nöbetçi gibi evinin kapısının önünde bekleyerek Penélope’den haber almak için yalvarmasından bıkıp ilişkilerini kullanarak onu Horta Akıl Hastanesi’ne gönderdiğini öğrendi. Miquel Moliner, onunla görüşmeye çalıştıysa da, başaramadı. Jacinta Coronado ilk üç ayını tek başına tecritte geçirmek zorundaydı. Üç aylık sessizlik ve karanlıktan sonra doktorlardan biri -neşeli ve genç biri- hastanın artık sakinleştiğini söyledi. Miquel bir önseziyle Jacinta’nın evden kovulduktan sonra kaldığı *pansiyonu* ziyaret etmeye karar verdi. Miquel, kendini tanıtınca, pansiyon işletmecisi kadın Jacinta’nın ona

bir not bıraktığını ve hâlâ üç haftalık kira borcu olduğunu söyledi. Böyle bir borcun olduğundan kuşku duysa da Miquel parayı ödeyerek notu aldı. Notun içinde bakıcı kadın, Aldayaların hizmetçilerinden biri olan Laura'nın, Penélope'den Julián'a gizlice bir mektup postaladığının ortaya çıkması üzerine işten atıldığını öğrendiğini söylüyordu. Miquel esaret altındaki Penélope'nin, onların daha sonra Paris'teki Julián'a ulaştıracağını umut ederek mektubu gönderebileceği tek adresin Ronda de San Antonio'daki Julián'ın ailesinin yaşadığı daire olduğunu düşündü.

Miquel mektubu alıp Julián'a göndermek için Sophie Carax'i ziyaret etmeye karar verdi. Fortunylerin evine geldiğinde Miquel'i kötü bir sürpriz bekliyordu: Sophie Carax artık orada yaşamıyordu. Birkaç gün önce kocasını terk etmişti... ya da en azından çevredeki komşular böyle düşünüyorlardı. Daha sonra Miquel, günlerini kendine kızgınlık ve utanç içinde dükkânına kapanarak geçiren şapkacıyla konuşmaya çalıştı. Ona, birkaç gün önce oğlu, Julián adına gelmesi gereken bir mektubu almaya geldiğini söyledi.

"Benim oğlum yok." Aldığı tek yanıt oldu.

Miquel Moliner en sonunda mektubun kapıcıda olduğundan habersiz bir şekilde oradan ayrıldı ve yıllar sonra sen Daniel o mektubu bulacak, Penélope'nin Julián'a yazdığı bu sefer gönlünden gerçekten geçen sözleri: Onun hiçbir zaman öğrenemediği sözleri okuyacaktın.

Miquel, Fortuny şapka dükkânından ayrılınca, apartmandaki dairelerin birinde oturan ve kendini Viçenteta olarak tanıtan biri yanına yaklaşarak ona, Sophie'yi arayıp aramadığını sordu. Miquel aradığını ve Juliân'ın bir arkadaşı olduğunu söyledi.

Viçenteta, Sophie'nin postanenin arkasında kalan küçük bir sokaktaki bir pansiyonda kaldığını, onu Amerika'ya götürecek geminin limandan ayrılışını beklediğini anlattı. Miquel verilen adrese gitti. Hava ve ışıktan yoksun dar, sefil bir merdivenden yukarı çıktı. Spiral şeklindeki tozlu basamakların sonunda, dördüncü kattaki karanlık ve rutubetli bir odada Sophie Carax'i buldu. Julián'm annesi eski püskü bir yatağın kenarına oturmuş pencereden dışarıya bakıyordu. Yatağın üstünde, içine Barcelona'daki yirmi iki yılını sığdırdığı, ağızlan kapalı, tabuta benzeyen iki bavul duruyordu.

Jorge Aldaya'nın Miquel'e verdiği Penélope imzalı mektubu okuduğunda Sophie gözyaşlarına engel olamadı.

"Biliyor," diye mırıldandı. "Zavallı çocuk, biliyor..."

"Neyi biliyor?" diye sordu, Miquel.

"Bu, benim hatam," dedi, Sophie. "Hepsi benim hatam."

Miquel, onun elini tuttu, hiçbir şey anlamıyordu. Sophie, onun gözlerine bakmaya cesaret edemedi.

"Julián ve Penélope abi kardeşler," diye fısıldadı.

3

Antoni Fortuny'nin kölesi olmadan yıllarca önce Sophie Carax yaşamını kendi yetenekleriyle kazanan bir kadındı. Barcelona'ya, aslında hiçbir zaman gerçekleşmeyecek bir iş vaadiyle geldiğinde yalnızca on dokuz yaşındaydı. Ölmeden önce babası, Barcelona'da saygın bir yer edinmiş Alsacelı tüccarlardan zengin bir aile olan Benarenslerin yanında çalışmaya başlayabilmesi için gerekli referansları sağlamıştı.

"Öldüğüm zaman," diye ısrar etti kızına. "Onlara git. Onlar sana öz kızları gibi bakacaktır."

Gördüğü sıcak karşılama sorunun bir parçasıydı. Mösyö Benarens gerçekten onu bağrına bastı, Madam Benarens'e göre çok sıcak karşılaşmıştı. Madam Benarens, Sophie'ye yüz peseta vererek ona ve kötü talihine karşı bir acıma duygusu göstermeden kızı kapı dışarı etti.

"Senin önünde koskocaman bir hayat var; ama benimse yalnızca bu alçak ve şehvet düşkünü kocam var."

Diputación Sokağı'ndaki bir müzik okulu Sophie'ye özel müzik ve piyano öğretmeni olarak iş vermeyi kabul etti. O günlerde, hali vakti yerinde olan ailelerin kızları için oturma odalarında konuşulan yüzeysel müzik bilgilerinin sosyal bir zarafet göstergesi olarak bir saygınlığı vardı ve bu yazınsal tartışmalar ya da sohbetlerden daha az sakıncalı görülüyordu. Böylelikle Sophie Carax resmi ve sessiz hizmetçilerin kendisine müzik odasına kadar eşlik ettiği muhteşem konakları ziyaret etmeye başladı. Endüstriyel aristokrasinin saldırgan evlatları orada, onun aksam, utangaçlığı ya da alçakgönüllülüğüyle alay etmek için hazır bekliyordu... Sophie'nin müzikten iyi anlaması buna engel değildi. Sophie parfüm kokan böcekler statüsünden yükselerek geride kalanları unutan bu az sayıdaki öğrencilerle anlaşmayı zamanla öğrendi.

Hemen hemen aynı dönemde Sophie kendisiyle flört etmeye kararlı görünen Antoni Fortuny isminde genç bir şapkacıyla (profesyonel bir gururla bu şekilde anılmak hoşuna gidiyordu) tanıştı. Sophie'nin sıcak bir dostluğun dışında başka bir şey hissetmediği Antoni Fortuny çok geçmeden ona evlenme teklif etti, ama Sophie bu teklifi reddetti... ve bir ay içinde on iki kez reddetmek zorunda kaldı. Her ayrıldıklarında Sophie onu bir daha görmemeyi umut ediyordu, çünkü onu incitmek istemiyordu. Şapkacı, onun bu teklifleri geri çevirişini hiç önemsemeden onu dansa, gezmeye ya da

Canuda Sokağı'nda sıcak çikolata içmeye davet ediyordu. Koskoca Barcelona'da bir başına kalan Sophie, onun bu dirençli şevkini, dostluğunu ve sadakatini çok farklı buluyordu. Antoni Fortuny'ye onu hiçbir zaman sevemeyeceğini bilerek bakmıştı. Onu bir gün seveceği biri olarak hayal etmiyordu. Ama onun esrik gözlerindeki kendi yansımasını gözardı etmek de zor geliyordu. Bir tek o gözlerin içinde her zaman olmak istediği Sophie'yi görebiliyordu.

Ve daha sonra ister ihtiyaçtan, ister zayıflıktan, Sophie, şapkacının bir gün sevgisini kazanacak ve yaşamına yeni bir yön verecek bir kızla karşılaşacağına inanarak onun ısrarlarına göz yummaya devam etti. Aynı zamanda karşı tarafın istekli oluşu ve ona değer verişi, geçmişte özlemini duyduğu her şeyin ve yalnızlığının acısını hafifletmeye yetiyordu. Antoni'yi pazar günleri ayinden sonra görüyordu. Haftanın geri kalanı müzik dersleriyle geçiyordu. Gözde öğrencisi büyük çabalar ve fedakârlıklar sonucunda servetini sığırdan var etmiş, zengin bir tekstil makinesi fabrikatörünün çok yetenekli kızı, Ana Valls'tı. Ana'nın en büyük isteği büyük bir besteci olmaktı ve Sophie'ye Grieg ve Schumann motiflerini taklit ederek hünerle bestelediği küçük parçaları dinletiyordu. Sinyor Valls her ne kadar kadınların giysi örmek ve yatak örtüsü işlemek dışında bir iş becerebileceklerine inanmasa da, kızını güçlü bir soyadının vârisiyle evlendirme planı için onun klavye başındaki yeteneğini onaylıyordu. Kibar insanların, evlenecekleri kızlarda uysal ve doğurgan bir gençliğin yanında olağandışı nitelikler keşfetmekten hoşlandıklarını çok iyi biliyordu.

Sophie, Vallsların oturdukları evde Sinyor Valls'ın en büyük velinimeti ve fınansal babası, Aldaya imparatorluğunun vârisi ve yüzyılın sonundaki Catalan oligarşisinin umudu Don Ricardo Aldaya'yla tanıştı. Birkaç ay önce, Don Ricardo Aldaya telaffuz edilemeyen ismiyle göz kamaştırıcı güzellikteki zengin mirasyedi bir kadınla evlenmişti. Her ne kadar yeni evlendiği kocası onun güzelliğinin farkında olmayarak isminden bu kadar çok söz edilişini umursamıyor görünse de, kadın hakkında konuşulanlar doğruydu. Bunun, duygusal bir bağ olmaksızın aileler ve bankalararası bir birleşme olduğunu söylüyordu Sinyor Valls, ona göre evlenmenin işin bir parçası, geri kalan kısmın mantık olduğu çok açıktı.

Sophie, Don Ricardo Aldaya ile yalnızca bir kez göz göze gelmişti ve kara yazgısının farkına varmıştı. Aldaya'nın yırtıcı, aç ve keskin gözleri vardı, bunlar, ne zaman nerede saldırıya geçeceğini bilen bir adamın gözleriydi. Sophie'nin elini, parmaklarının boğumunu dudaklarıyla

okşayarak yavaşça öpmüştü. Şapkacının kibarlığı ve sıcaklığının tıpatıp benzerine sahip Don Ricardo çevresine gaddarlık ve güç yayıyordu. Sinsi gülümsemesi, Sophie'nin arzu ve düşüncelerini okuyabildiğini ve bunları gülünç bulduğunu açıkça gösteriyordu. Sophie sebebini bilmeden bilinçsizce arzu ettiğimiz şeylerin aniden içimizde uyanması gibi ona karşı tepeden bakarak acıma hissi duyuyordu. Kendi kendine onu bir daha görmeyeceğini, eğer Ricardo Aldaya'yla olası bir karşılaşmanın önüne geçecekse, gözde öğrencisine ders vermeyi bile keseceğini söyledi. Hayatında hiçbir şey kendi teni altında yatan bu hayvansı duygular kadar onu korkutmamıştı. Sözde bir bahane uydurarak odayı terk etmesi yalnızca birkaç saniyesini almıştı. Bu hareketi Sinyor Valls'ı şaşırtmış, Aldaya'nın hoşuna gitmiş ve insanları yaptığı bestelerden daha iyi tanıyan ve öğretmenini telafisi olanaksız bir şekilde kaybettiğini anlayan küçük Ana'yı kederlendirmişti.

Bir hafta sonra Sophie, Don Ricardo Aldaya'yı Diputación Sokağındaki müzik okulunun çıkış kapısında beklerken gördü. Don Ricardo sigara içiyor ve bir gazeteye göz atıyordu. Birbirleriyle göz göze geldiler ve tek bir söz etmeden Don Ricardo onu iki blok ötedeki bir binaya götürdü. Burası yeni bir binaydı, içinde henüz kimse oturmuyordu. Birinci kata çıktılar. Don Ricardo kapıyı açarak onu içeri aldı. Sophie orayı bir ev olarak tanımlamak için gerekli olan mobilya, boya, lamba ve diğer nesnelerden yoksun koridorlar ve salonlardan oluşan bir labirente benzeyen daireye girdi. Don Ricardo kapıyı kapadı ve birbirlerine bakmaya başladılar.

"Tüm hafta boyunca seni düşünmeden duramadım. Bana aynı şeyleri kendinin de yaşamadığını söyle seni bırakacağım ve beni bir daha hiç görmeyeceksin," dedi, Ricardo.

Sophie başını iki yana salladı.

Gizli buluşmaları doksan altı gün sürdü. Öğleden sonraları her zaman Cataluña Bulvarı'yla Diputación Sokağı'nın kesiştiği köşedeki boş dairede buluşuyorlardı. Birliktelikleri hiçbir zaman bir saatten fazla sürmedi. Kimi zaman Sophie, Aldaya çıktıktan sonra evde yalnız kalarak ağlıyor ya da yatak odasının bir köşesinde titriyordu. Daha sonra, pazar günü geldiğinde Sophie, şapkacının gözlerinin içine aynı anda hem aldatma, hem de bağlılık arzusu duyarak kendini bitiren bir kadının umutsuz bakışlarıyla bakıyordu. Şapkacı, Sophie'nin vücudundaki yara ve yanıkları, tenindeki izleri görmedi. Şapkacı, kızın gülümsemesinde ve uysallığında yatan kederi görmedi. Şapkacı hiçbir şey görmedi. Belki de sırf bu sebepten Sophie,

onun evlenme teklifini kabul etti. O dönem, Aldaya’nın çocuğunu taşıdığım tahmin ediyor, ama en az bebeği kaybetme korkusu kadar, bunu dile getirmekten de korkuyordu. Sophie’deki bu teslimiyetçiliği gören bir kez daha Aldaya oldu. Ona beş yüz peseta ve Platería Sokağı’nda bir adres vererek bebekten bir an önce kurtulmasını emretti. Sophie bunu kabul etmedi. Bunun üstüne Don Ricardo Aldaya, kulaklarından kanlar gelene kadar onu tokatladı, daha sonra eğer herhangi birine birlikteliklerinden bahseder ya da çocuğun ondan olduğunu söylerse onu öldürmekle tehdit etti. Sophie birkaç çapulcunun kendisine Pino Meydanı’nda saldırdığını söyleyince, şapkacı ona inandı. Onun karısı olmak istediğini söyleyince, şapkacı ona inandı. Evlilik günlerinde birisi kiliseye yanlışlıkla bir cenaze çelengi gönderdi. Don Ricardo Aldaya'nın kendisini evlendiği gün bile unutmadığını çok iyi bilen Sophie’nin dışında herkes çiçekçinin bu hatasına sinirli sinirli güldü.

4

Sophie Carax yıllar sonra Ricardo'yla tekrar karşılaşacağını -o güne kadar aile imparatorluğunun başına geçmiş, iki çocuk babası olgun bir adam olarak- ya da onun beş yüz pesetaya ortadan kaldırmayı düşündüğü çocuğu görmeye geleceğini hiç tahmin etmiyordu.

"Belki de yaşlanmaya başladığımdandır," tek açıklaması oldu. "Ama benim kanımdan ve canımdan olan bu çocuğu tanımak ve ona yaşamını düzenlemesi için olanaklar sunmak istiyorum. Yıllardır aklımın ucundan bile geçmediği halde şimdi şaşılacak bir şekilde onu düşünmeden edemiyorum."

Ricardo Aldaya ilk çocuğu Jorge'da kendini bulamadığına karar vermişti. Çocuk, babasının değişmez özelliklerinden yoksun, zayıf ve çekingen biriydi. Çocuğun gerçek bir soyadı dışında hiçbir şeyi yoktu. Bir gün Don Ricardo hizmetçilerden birinin yatağında uyandığında, vücudunun yaşlanmaya başladığını ve Tanrı'nın verdiği nimetleri ondan geri almaya başladığını hissetti. Panik içinde koşuşturarak çıplak bir şekilde aynanın karşısına geçti. Ayna yalan söylüyordu. Karşısındaki adam Ricardo Aldaya olamazdı.

Artık kaybolmuş o eski adamı bulmak istiyordu. Yıllardır şapkacının oğlunu biliyordu. Ve Sophie'yi unutmamıştı. Don Ricardo Aldaya hiçbir zaman hiçbir şeyi unutmazdı. Çocukla karşılaşma zamanı gelmişti. On beş yıl sonra ilk kez kendisinden korkmayan, ona karşı gelme, hatta gülme cesaretini gösteren biriyle karşılaşmıştı. Çocuktaki, ahmakların göremeyeceği suskun bir hevese bürünmüş, yiğitliği tanıdı. Tanrı, ona gençliğini geri bağışlamıştı. Sophie'nin, anımsadığı bir kadının yalnızca yansıması olarak onların arasına girecek gücü bulması olanaksızdı. Şapkacı tek isteği Aldaya'nın alışverişe devam etmesi olan kindar, kızgın ve soytarı ruhlu bir köylüydü. Julián'ı yoksulluğun ve bayağılığın kol gezdiği bu sıkıcı dünyadan kopararak ona finansal cennet kapılarını açmaya karar verdi. San Gabriel Okulu'nda öğrenim görecek, sınıfının tüm ayrıcalıklarından faydalanacak ve babasının onun için seçtiği yolda yeni bir yaşama başlayacaktı. Don Ricardo kendine değerli bir vâris yetiştirmek istiyordu. Jorge zaten her zaman sınıfının ayrıcalıklarıyla sarmalanmış bayağılıktan uzak bir yaşam sürüyordu. Penélope, güzel Penélope bir kadındı ve bir hâzineydi, ama hâzineyi yöneten kişi olamazdı. Julián bir şairin ruhuna

sahipti, bu yüzden onda katil ruhlu biri olmasını sağlayacak her şey vardı. Bu yalnızca bir zaman sorunuydu. Don Ricardo on yıl içinde çocuğu istediği kıvama getireceğini düşünüyordu. Julián’ın Aldayalarda aileden biri gibi (seçilmiş biri bile olsa) gelip gittiği dönemde, Don Ricardo, Julián’m ondan yalnızca Penélope’yi istediğini hiçbir zaman anlayamamıştı. Julián’ın gizliden gizliye onu adam yerine koymadığını, sevgisinin yapmacık olduğunu, her şeyin Penélope’ye yakın olmak için yalnızca bahane olduğunu hiç fark etmemişti. Hepsi Penélope’ye tamamen sahip olmak içindi. Bu konuda baba oğul birbirlerine benziyorlardı.

Karısı, ona Julián ve Penélope’yi çıplak halde bir arada yakaladığım söyleyince tüm dünyası tutuşup yanmıştı. Anlatılamayacak bir şekilde karşı karşıya kaldığı bu iğrenç ihanete duyduğu öfke, kendinden bir parça olarak gördüğü birinin onun oyununda daha akıllı davranarak onu alt etmesinden, onu rezil etmesinden ve sırtından vurmasından kaynaklanıyordu. Tüm bu duygular şiddetle üstüne saldırıyor ve bundan dolayı çektiği acının büyüklüğünü hiç kimse anlayamıyordu. Penélope’yi muayene etmek için gelen doktor kızın bekâretini kaybettiğini ve muhtemelen hamile olduğunu söyleyince Don Ricardo’nun ruhu kör bir düşmanlığın koyu, yapışkan sıvısı haline geldi. Yüreğinin derinliklerine hançer saplayan Julian’da kendini görüyordu. Henüz bunu bilmiyordu ama Penélope’nin üçüncü kattaki yatak odasına kilitlenmesini emrettiği gün aslında ölmeye başladığı gündü. O andan sonra yaptığı her şey kendi yıkımının yalnızca son acılarıydı.

Gerçekte adam yerine koymadığı şapkacıyla iş birliği yaparak Juliân’ın Barcelona’dan ayrılmasını ve verdiği emirle bir "kazaya" kurban gideceği orduya katılmasını ayarladı. Penélope’yle kilit altında tutulduğu, hastalık ve ölüm kokan o odada kaldığı aylar boyunca görüşmeyi evdeki herkese -kendisi ve karısı dışında aile üyelerine, hizmetçilere ve doktorlara- yasakladı. O zamana kadar Aldaya’nın ortakları desteklerini ondan geri çekmiş, Aldaya’nın idarelerine bıraktığı serveti kullanarak güçlerini arttırmak için arkasından dolaplar çevirmeye başlamışlardı. O zamana kadar Aldaya imparatorluğu Madrid’de, suskun koridorlarda ve Cenevre bankalarında yapılan gizli idari toplantılarda parçalanmaya başlamıştı. Julián, Aldaya’nın tahmin ettiği gibi kaçmayı başarmıştı. Her ne kadar onu öldürmeyi düşünse de Don Ricardo için için bu çocukla gurur duyuyordu. Julián kendi tarafında yapması gerekeni yapmıştı. Julián’ın yaptığı şeylerin bedelini başkaları ödeyecekti.

26 Eylül 1919'da Penélope Aldaya ölü bir erkek çocuk dünyaya getirdi. Eğer onu bir doktor muayene edebilseydi bebeğin tehlikeli günlere girdiğini ve sezaryenle alınması gerektiğini söyleyecekti. Eğer bir doktor sağlanmış olsaydı, diğer tarafta babası sessizce ağlayıp annesi de kocasının korkusuyla geri çekilmeseydi Penélope çığlık çığlığa kilitli kapıyı tırmaladığında belki de onun hayatına mal olan kanamayı durduracaktı. Eğer bir doktor sağlanmış olsaydı orayı karanlık ve kanlı bir hücre olarak tanımlayıp Don Ricardo Aldaya'yı cinayetle suçlayacaktı. Ama hiç kimse yoktu, kapıyı açıp Penélope'yi kendi kanından oluşmuş bir birikintinin içinde parlak, mor renkli bebeği kucaklamış bir halde bulduklarında kimse bu manzaraya karşı söyleyecek bir söz bulamadı. Her iki ceset de bodrumdaki tapınağa gömüldü, bir tören ya da tanık yoktu. Çarşaflar ve doğumdan sonra odada kalanlar kalorifer kazanma atılarak yakıldı, oda tuğla bir duvarla kapatıldı.

Jorge Aldaya suçluluk ve utanç duygusuyla sarhoş olarak tüm olan biteni Miquel Moliner'e anlattı. Miquel bunun üzerine Julián'a onu sevmediğini, kendisini unutmasını istediğini ve yakında evleneceğini bildiren Penélope imzalı bir mektup yazmaya karar verdi. Julián'ın bu yalanlara inanarak hayatını yeniden kurmasını istiyordu. Miquel'e göre kendini aldatılmış hissetmek gerçekleri bilmekten daha iyiydi. İki yıl sonra Bayan Aldaya öldüğünde bazıları bu ölümü konağın lanetine bağlıyordu, ama oğlu Jorge onu öldüren şeyin sürekli olarak başında çınlayıp duran "Penélope'nin çığlıkları ve kapıya vuruşları olduğunu çok iyi biliyordu. O ana kadar aile zarafetini çoktan kaybetmiş, Aldaya serveti bir hırs ve intikam karışımıyla silinip süpürülmüş ve imparatorluk kumdan bir kale gibi çökmüştü. Yazmanlar ve muhasebeciler Arjantin'e kaçmasını öneriyordu; orada yeni ve daha mütevazı bir ticari hayata başlayabilirdi. Önemli olan şey bir an önce buralardan uzaklaşmaktı. Her zaman olduğu gibi Aldaya konağının koridorlarında koşuşturup duran hortlaklardan bir an önce uzaklaşması gerekiyordu.

1926 yılında bir sabah şafak sökerken onları Atlantik Okyanusu'nun karşı tarafındaki La Plata Limam'na götürecek gemiye sahte isimlerle binerek Barcelona'dan ayrıldılar. Jorge ve babası aynı kamarayı paylaşıyordu. Yaşlı Aldaya pis kokuyor ve güçlükle ayakta duruyordu, ölmek üzereydi. Penélope'yi görmelerine izin vermediği doktorlar gerçeği söyleyerek onu çok korkutmuşlardı, ama o, Julián'a bakmaya karar verdiği sabah Tanrı'nın kendisinden almaya başladığı yaşamının eriyip gittiğini ve

o gemiye kendi ölümüyle bindiğini çok iyi biliyordu. Gemiyi baştan sona dolaşan, güvertede oturan, battaniyelerin altında tir tir titreyen ve okyanusun sonsuz boşluğuyla yüzleşen Don Ricardo karayı hiç göremeyeceğini çok iyi biliyordu. Kimi zaman, geminin kıç tarafında oturarak Tenerife'den ayrıldıklarından beri peşlerinden ayrılmayan köpekbalığı sürüsünü seyrediyordu. Geminin zabitlerinden birinin, böylesi uğursuz bir eskortun transatlantik seferleri için normal olduğunu söylediğini duymuştu. Geminin dümen suyuna atılan büyükbaş hayvan artıkları bu balıkların besin kaynağıydı. Ama Don Ricardo böyle düşünmüyordu. Bu şeytanların kendisini izlediğine inanıyordu. Beni bekliyorsunuz, diye düşündü. Onlar da Tanrı'nın gerçek yüzünü gördüğüne emindi. İşte o zaman, sık sık her gördüğü ve artık son çare olarak kabullendiği oğlu Jorge'a yaklaşmaya başladı, ona son isteğini yerine getirmesi için yemin ettirdi. "Julián Carax'i bulup onu öldüreceksin. Bunu yapacağına söz ver."

Buenos Aires'e varmalarına iki gün kala, Jorge şafakta uyandığında babasının ranzasının boş olduğunu fark etti. Ona bakmak için kamarasından dışarı çıktı; güverte çiy ve sisle ıslanmış, ıssız bir haldeydi. Geminin kıç tarafında babasının pijamalarını buldu, hâlâ sıcaktılar. Geminin dümen suyu, duru sulardaki bir leke gibi kırmızıya boyanmıştı, sanki okyanusun bir yerleri kanıyordu. İşte o anda Jorge köpekbalıklarının artık onları izlemeyi bıraktığını fark etti. Uzaktan, sırtlarındaki yüzgeçlerin bir daire şeklinde dans eder gibi ahenk içinde sallandığını gördü. Sefer süresince bir daha hiçbir yolcu o sürüyü görmedi.

Jorge Aldaya Buenos Aires'de gemiden indiğinde gümrük görevlisi ona yalnız yolculuk edip etmediğini sordu. Jorge yalnızlığını onaylayan bir edayla başını salladı. Çok uzun zamandır tek başına yolculuk ediyordu.

5

Buenos Aires'te karaya çıktıktan on yıl sonra Jorge Aldaya ya da onun yorgun gücü Barcelona’ya döndü. Aldaya ailesini yavaş yavaş yok etmeye başlayan talihsizlikler Arjantin’de artarak devam etmişti. Jorge, babasının manevi gücü ya da huzuru olmaksızın dünyada tek başına kalmıştı. Jorge, Buenos Aires’e duygusuz bir yürekle, pişmanlık içinde mahvolmuş bir halde ulaşmıştı. Yeni Dünya, mezar yazıları ya da mazeretlerden oluşan bir yanılsama, vahşi hayvanların oluşturduğu bir kara parçası, diyecekti daha sonraları ve o, eski Avrupa’nın -uyuşukluk içinde bir arada duran ölü bir kıtanın-anlamsız incelikleri ve ayncalıklarıyla yetişmişti. Yalnızca birkaç yıl içinde saygınlığından başlayarak en son babasının ilk komünyonunda kendisine hediye ettiği altın saatle son bulacak şekilde her şeyini kaybetti. Saatin sayesinde kendisine bir dönüş bileti alabildi. İspanya’ya geri gelen adam neredeyse bir dilenci, belleğindeki duyguların kendisinden çalındığını düşünen ve çöküşünden sorumlu tuttuğu kişiden, Julián Carax’tan nefret eden bir yenilgiler ve acılar yığınıydı.

Babasına verdiği söz hâlâ beynini dağlıyordu. Barcelona’ya gelir gelmez Julián’ın izini bulmaya çalıştı; yalnızca Carax’ın da kendisi gibi Barcelona'dan kaçtığının dışında bir şey bulamadı. Tam da o anda, ister şans, ister vazgı deyin gençlik döneminden tanıdık biriyle karşılaştı. Eyalet hapishanelerinde ve ıslahevlerinde göze çarpan bir kariyer edindikten sonra Francisco Javier Fıımero teğmen rütbesine yükselerek orduya katılmıştı. Birçok insan onu geleceğin generali olarak görüyordu, karanlık bir skandal onun ordudan atılmasına neden olmuştu. Yine de ünü rütbesinden daha dayanıklıydı. Hakkında çok şey konuşuluyordu ama hepsinden önemlisi ondan çok korkuluyordu. Francisco Javier Fumero, San Gabriel Okulunun bahçesindeki kurumuş yaprakları toplayan o utangaç tedirgin çocuk şimdi artık bir katildi. Kötülüğüyle ün salmış kişileri para için öldürdüğü, istek üzerine politik insanları idam ettiği hakkında söylentiler dolaşıyordu. Fumero’nun ölümün insan vücuduna bürünmüş hali olduğu söyleniyordu.

Aldaya ve Fumero, Novedades Kafe’nin buğulu atmosferi içinde birbirlerini hemen tanıdılar. Aldaya hastaydı, Güney Amerika ormanlarında bulunan haşerelerden tuhaf bir ateşli hastalık kapmıştı. "Orada, sivrisinekler bile orospu çocuğu," diye yakındı. Fumero, onu hayranlık ve

öfke karışımı bir duyguyla dinledi. Sivrisineklere ve tüm haşerelere genelde saygı duyuyordu. Onların disiplinine, sabırlarına ve örgütlenmelerine hayrandı. Onlarda tembellik, saygısızlık ve ırkçı dejenerasyon diye bir şey yoktu. En sevdiği tür örümceklerdi; kendilerine bir tuzak örüp kurbanın er ya da geç ister aptallığından, isterse dikkatsizliğinden yakalanacağını bilerek sonsuz bir sabırla avlarını beklemeleri onun için kutsal bir manzaraydı. Ona göre insanların böceklerden öğrenmesi gereken çok şey vardı. Aldaya'nın manevi ve fiziksel çöküntüsü açık bir şekilde belli oluyordu. Dikkate değer bir halde yaşlanmıştı; bedenen çökmüş ve kılıksız bir haldeydi. Fumero bedenen çökmüş insanlara katlanamıyordu. Onun midesini bulandırıyorlardı.

"Javier, kendimi berbat hissediyorum," diye inledi, Aldaya. "Bana birkaç gün yardımcı olabilir misin?"

Fumero, Jorge Aldaya'yı evine götürmeyi kabul etti. Raval semtindeki Cadene Sokağı'nda kasvetli bir apartman dairesinde oturuyordu. Evinde yarım düzine kadar kitap ve kavanozlarda sakladığı çok sayıda böcek vardı. Fumero böcekleri sevdiği kadar kitaplardan nefret ediyordu, ama orada sıradan kitaplar yoktu: bunlar Carax'in Cabestany Yayınevinden yayınlanan romanlarıydı. Karşısındaki dairede iki tane fahişe yaşıyordu, özellikle ay sonlarında işler yavaşlayınca canlarının acıtılmasına, üzerlerinde sigara söndürülmesine izin veren bir anne ve kızı. Fumero kendisi işteyken Aldaya'ya göz kulak olmaları için onlara para verdi. Onu ölü olarak görmek istemiyordu. En azından şimdilik.

Francisco Javier Fumero Asayiş Bürosu'na katılmıştı. Orada, en güç koşullara, namuslu vatandaşların neşeli bir umursamazlıkla yaşamlarını sürdürebilmeleri için gizlice çözülmesi gereken sorunlara göğüs gerebilecek kişilere her zaman iş vardı. Bu konudaki en güzel sözleri, Fumero'nun katıldığı polis teşkilatını komuta eden ve görkemli bildiriler yayınlayan bir adam, Teğmen Durân söylemişti.

"Polislik bir iş değil, bir görevdir," derdi, Durân. "Ispanya'nın daha çok cesarete ve daha az konuşmaya ihtiyacı var."

Yazık ki Teğmen Durân kısa bir süre sonra da, La Barceloneta bölgesindeki bir polis baskını sırasında üzücü bir kaza sonucu öldü: bir anarşist grubuyla karşılaştıklarında çıkan kargaşada bir çatının penceresinden düşerek beşinci kattan ölümüne atladı. Herkes, İspanya'nın çok büyük bir adamı, engin görüşlü bir halk kahramanını, çalışmaktan kaçmayan bir düşünürünü kaybettiğine inanıyordu. Fumero, Durân'ı bu iş

için artık çok yaşlı olduğu düşüncesiyle cezalandırarak doğru bir iş yaptığını biliyordu, gurur içinde onun görevini devraldı. Fumero sağlıklı bir vücuda sahip olsalar da, yaşlı insanları iğrenç buluyordu... sakatları, çingeneleri ve zanlıları bulduğu gibi. Bazen Tanrı da hata yapıyordu. Bu küçük hataları düzelterek dünyayı daha yaşanır bir hale getirmek her dürüst vatandaşın göreviydi.

Martta, Novedades Kafe'deki buluşmalarından birkaç hafta sonra Jorge Aldaya kendini daha iyi hissetmeye başlayarak yüreğini Fumero'ya açtı. Okul yıllarında ona çok kötü davrandığı için af dileyerek yalvardı. Gözlerinde yaşlarla hiçbir şeyi atlamadan Fumero'ya tüm öyküyü anlattı. Fumero başıyla onaylayarak onu aldatıp sessizce dinledi, aslında bıı sırada Aldaya'yi hemen orada öldürmesi ya da beklemesi gerektiğine karar vermeye çalışıyordu. Aldaya'nın çok zayıf olduğunu, bu yüzden yılların getirdiği tembellikle yumuşayan bu pis yaratığa bıçağı saplayınca ılık bir dirençle karşılaşacağını hesaplıyordu. Bilimsel deneyimi ertelemeye karar verdi. Öykü, özellikle Julián Carax'i ilgilendirdiği yere kadar ilgisini çekmişti.

Yayınevinden aldığı bilgilerden Carax'ın Paris'te yaşadığım biliyordu, ama Paris büyük bir şehirdi ve Cabestany'de çalışan hiç kimse tam adresini bilmiyordu. Onu kendinde saklayan Monfort isminde bir kadının dışında hiç kimse. Fumero, kadının dikkatini çekmeden iki ya da üç kez ofise giderken onu izlemişti. Hatta, bir tramvayda kadınla birlikte, ondan yalnızca bir metre kadar uzakta yolculuk yapmıştı. Zaten kadınlar onu hiç fark etmezdi, eğer fark edecek olurlarsa da, onu görmemeyi yeğleyerek yüzlerini başka yöne çevirirlerdi. Bir gece, onu San Felipe Meydanındaki evinin tam dış kapısına kadar takip ettikten sonra Fumero evine geri dönerek öfkeyle mastürbasyon yapmıştı; bu sırada kendini bir bıçağı kadının vücuduna saplarken hayal ediyor, yavaşça uygun bir tempoda kadının gözlerinin içine bakıyordu. İşte belki o zaman ona, Carax'in adresini vermeyi kabul edecek ve kendisine bir polis görevlisine yakışır bir şekilde saygıyla davranacaktı.

Julián Carax, Fumero'nun kafasında bitirmesine karşın gerçekte öldürmeyi başaramadığı tek insandı. Bu belki de, Fumero'nun ilk gözağrtsı olmasından kaynaklanıyordu ve oyunun efendisi olmak zaman alacaktı. Fumero o ismi tekrar duyduğunda, komşusu fahişelerin oldukça ürkütücü bulduğu bir şekilde gülümsedi: gözlerini kımıldatmadan yavaşça üst dudağını emerek gülümsüyordu. Carax'in, Penélope Aldaya'yı Tibidabo Bulvarı'ndaki büyük konakta öpüşünü hâlâ anımsıyordu. Onun

Penélope'unu öpmüştü. Onun sevgisi sinemalarda görülen saf ve gerçek bir sevgiydi. Fumero filmlere çok düşkündü ve haftada en az bir kez sinemaya giderdi. Zaten bir sinemada Penélope'nin onun hayatının aşkı olduğunu anlamıştı. Geri kalanlar, özellikle de annesi bir sürtükten başka bir şey değildi. Aldayaların öyküsünün son bölümünü dinlerken Jorgé'yi daha sonra öldürmeye karar verdi. Doğrusu onları tekrar bir araya getiren yazgıya minnettardı. Çok hoşuna giden filmlerdeki başrol oyuncuları gibi onun da bir öngörüsü vardı: Aldaya diğerlerini ona bir tabakta eliyle sunacaktı. Er ya da geç hepsi onun örümcek ağına düşeceklerdi.

6

1934 kışında, Moliner kardeşler Miquel'i Puertaferrissa Sokağı'nda bugün bile terk edilmiş ve boş bir halde duran evden çıkarmayı sonunda başardı. Tüm istedikleri onu sokaklarda, onları kızdıran ve böylesine derin bir nefretle dolduran kitaplarından, özgürlüğünden ve bağımsızlığından yoksun olarak görmekti. Bana hiçbir şey söylemedi ya da yardım istemeye gelmedi. Kardeşlerinin yapının envanterindeki bazı şeyleri silerek yasal eşkıyalara kiraladıklarını, ona ait birkaç eşyayı sattıklarını öğrenip onu aradığımda onu yalnızca bir dilenci gibi yaşarken buldum. Miquel birkaç gecedir Canuda Sokağı'ndaki kasvetli, rutubetli ve daha çok bir randevu evini andıran ahır gibi bir pansiyonda kalıyordu. Onu penceresi olmayan ve bir mahkûm ranzasına benzeyen yatağıyla tabut gibi bir odada hapsolduğunu görünce, onu oradan alarak eve getirdim. Öksürüğü hiç durmuyordu ve bir deri bir kemik kalmıştı. Bunun kolay kolay geçmeyen bir soğuk algınlığı olduğunu, canı sıkılınca bir kocakarı yakınması gibi kendiliğinden sona ereceğini söyledi. İki hafta sonra daha da kötü oldu.

Her zaman siyah renk elbiseler giydiği için, gömlek kollarındaki lekelerin kan lekesi olduğunu anlamam biraz zaman aldı. Hemen bir doktor çağırdım. Doktor Miquel'i muayene ettikten sonra bana niye onu çağırmak için bu kadar zaman beklediğimi sordu. Miquel verem olmuştu. İflas etmenin ve hastalığın etkisiyle artık yalnızca anıları ve pişmanlıklarıyla yaşıyordu. Hayatımda tanıdığım en şefkatli ve narin insan, benim tek dostumdu. Soğuk bir şubat sabahı yerel bir evlendirme dairesinde evlendik. Balayımız bir otobüse atlayıp Güell Park'a giderek oranın yılankavi taraçalarından altımızdaki Barcelona'ya -küçük bir sis dünyasına- bakmaktan ibaretti. Evlendiğimizi hiç kimseye, Cabestany'ye, babama ya da onun öldüğünü sanan Miquel'in ailesine söylemedik. Yalnızca Juliân'a durumu anlatan bir mektup yazdım, ama onu da hiç göndermedim. Bizimkisi gizli bir evlilikti. Nikâh töreninden birkaç hafta sonra ismi Jorge Aldaya olan biri kapımızı çaldı. Darmadağın olmuş bir adama benziyordu ve dışarıda acı bir soğuk olmasına karşın suratından terler boşanıyordu. On yıldan sonra Miquel'i tekrar gördüğünde, Aldaya acı acı gülümseyerek, "Hepimiz lanetlendik, Miquel. Sen, Julián, Fumero ve ben," dedi.

Ziyaretinin sebebi, rahmetli babası Don Ricardo Aldaya'dan Juliân'a çok önemli bir mesaj getirdiği için artık onunla nasıl bağlantı kurabileceğini kendisinden saklamayacağına inandığı eski dostu Miquel'le barışmıştı. Miquel, Julián Carax'ın nerede olduğunu bilmediğini söyledi.

"Yıllar önce bağlantımız kesildi," diye yalan söyledi. "En son duyduğuma göre İtalya'da yaşıyormuş."

Aldaya böyle bir yanıt alacağını biliyordu. "Beni hayal kırıklığına uğrattın, Miquel. Zamanın ve yaşadığın talihsizliklerin seni daha engin görüşlü biri yapacağını ummuştum."

"Bazı hayal kırıklıkları onları içine çeken insanlara onur verir."

Çökmüş ve yıkılmanın eşiğine gelmiş Aldaya güldü.

"Fumero evliliğin için sana en içten tebriklerini gönderdi," dedi kapıya doğru giderken.

Bu sözcükler yüreğimi dondurdu. Miquel konuşmak istemedi, ama o gece ikimiz de uyuyormuş gibi yapıp yan yana yatarken Aldaya'nın haklı olduğunu biliyordum. Hepimiz lanetliydik.

Birkaç ay Julián'dan ya da Aldaya'dan hiçbir haber almadan geçti. Miquel hâlâ Barcelona ve Madrid'teki gazetelere düzenli olarak yazıyordu. Tramvayda her gün işe gidip gelen insanları doyurmak için daktilosunun başına geçerek aklına gelen her şeyi yazıyor, durmaksızın çalışıyordu. Ben de yayınevindeki işime belki de kendimi orada Julián'a yakın hissettiğimden devam ediyordum. Julián, bana, birkaç ay içinde bitirmeyi umut ettiği *Rüzgârın Gölgesi* adlı yeni bir romanın üstünde çalıştığını bildiren kısa bir not göndermişti. Mektupta Paris'te yaşananların hiçbirinden söz etmiyordu. Mektuptaki hava öncekilere göre daha soğuk ve daha uzaktı. Ama benden nefret etmesi için verdiğim çabalar boşa çıkmıştı. Juliân'ın bir insan değil bir hastalık olduğuna inanmaya başlamıştım.

Miquel'in benim duygularım hakkında hiç kuruntusu yoktu. Dostluğumun ve belki onu takdir etmemin dışında hiçbir beklentisi olmadan bana sevgisini ve sadakatini sunmuştu. Dudaklarından bana karşı ne bir sitem, ne de bir yakınma çıktı. Zamanla, bizi bir arada tutan dostluğun ve daha sonra parçalanmamıza sebep olan acıma duygusunun dışında ona karşı büyük bir şefkat hissetmeye başlamıştım. Miquel gazetecilikten kazandığı paranın neredeyse tamamını benim adıma açtırdığı bir banka hesabına yatırıyordu. Bir makaleye, bir eleştiri yazısına ya da bir dedikodu haberine hiçbir zaman hayır demedi. Üç değişik takma isimle günde on dört ya da on beş saat yazıyordu. Niçin bu kadar çok çalıştığını ona sorduğumda yalnızca

gülümseyerek eğer bir şeyler yapmazsa canının çok sıkılacağını söyledi. Aramızda sessiz bir şekilde bile en küçük bir yalan dolan olmadı. Miquel çok yakında öleceğini biliyordu.

"Eğer bana bir şey olursa bankadaki parayı alıp yeniden evleneceğine, çoluk çocuğa karışacağına ve benimle başlayan ikimiz hakkındaki her şeyi unutacağına dair bana söz vermelisin."

"Kiminle evleneceğim, Miquel? Saçma sapan konuşma."

Kimi zaman onu, sanki varlığım onun en büyük hâzinesiymiş gibi soylu bir gülümsemeyle bana bakarken yakalıyordum. Her akşamüstü, tüm gün boyunca tek dinlenme vaktinde beni ofis çıkışı karşılamaya gelirdi. Güçlü gibi görünmeye çalışıyordu, ama yürürken nasıl kamburunun çıktığını, nasıl öksürdüğünü görebiliyordum. Beni yemeğe ya da Fernando Sokağı'ndaki dükkânların vitrinlerini gezmeye götürürdü ve daha sonra gecenin ilerleyen saatlerine kadar çalışmaya devam edeceği eve geri dönerdik. Beraber geçirdiğimiz her anı ve o adamı beni sevdiği gibi sevmediğim, Julián'ın etkisi altında kalarak anlamsızca onu terk ettiğim için duyduğum kızgınlıkla gözyaşlarımı bastırıp ona sarılarak uykuya daldığım her geceyi sessizce kutsuyordum. Birçok gece Julián'ı unutacağıma, hayatımın geri kalanını bu zavallı adamı mutlu etmeye adayacağıma ve bana verdiği bazı küçük parçaları ona geri vereceğime dair kendi kendime yemin ettim. İki haftalığına Julián'ın sevgilisi olmuştum, ama hayatımın geri kalanını Miquel'in karısı olarak geçirecektim. Daniel eğer bir gün bu sayfalar sana ulaşırsa bu pişmanlık aynasındaki kendi yansımama bakarak kendimi yargıladığım gibi beni yargılamalı ve bu şekilde anımsamalısın.

Julián'ın son romanının müsveddesi 1935'in sonlarına doğru elimize ulaştı. İnadına mı ya da korkudan mı bilmiyorum, onu okumadan basıma gönderdim. Miquel elinde kalan son paralarla yayım masraflarını aylar önceden, peşin olarak ödemişti, o zamanlar zaten sağlık sorunları olan Cabestany bunu çok önemsemedi. O hafta, Miquel'le ilgilenen doktor ofise beni görmeye geldi, endişeli görünüyordu. Bana Miquel'in daha az çalışarak dinlenmeye zaman ayırması gerektiğini, aksi halde veremle savaşında ona çok yardımcı olamayacağını söyledi.

"Onun bu kömür kokulu havayı soluduğu Barcelona'da değil, dağlarda olması gerekiyor. Ne o dokuz canlı bir kedi, ne de ben bir dadıyım. Onun mantığın sesini dinlemesini sağla. Beni hiç dinlemiyor."

O öğle paydosunda eve giderek onunla konuşmaya karar verdim. Dairenin kapısını açmadan önce içeriden gelen sesler duydum. Miquel birisiyle tartışıyordu. İlk önce bunun gazeteden biri olduğunu düşündüm, ama daha sonra konuşmaların içinde Julián'ın isminin geçtiğini duyar gibi oldum. Kapıya doğru yaklaşan ayak sesleri duyunca hızla merdiven arasına saklandım. Oradan ziyaretçinin bir anlık görüntüsünü yakalayabildim.

Kolay tanımlanamaz yüz hatları ve açık bir yara gibi kalın dudaklı, siyahlar giyinmiş bir adamdı. Gözleri balık gözleri gibi siyah ve ifadesizdi. Merdivenlerden inmeye başlamadan önce karanlığa doğru incelercesine baktı. Soluğumu tutarak duvara dayandım. Ziyaretçi sanki benim kokumu almış bir köpek gibi sırıtıp dudaklarını yalayarak bir süre orada öylece durdu. Saklandığım yerden çıkıp eve girmeden önce yabancının ayak seslerinin tamamen uzaklaşmasını bekledim. Bir kâfur kokusu havayı kapladı. Miquel pencerenin yanına oturmuş kolları sandalyesinin kenarlarından yumuşakça sarkıyordu. Dudakları titriyordu. O adamın kim olduğunu ve ne istediğini sordum.

"O, Fumero. Julián'dan haber getirmiş."

"Julián hakkında ne biliyor?"

Miquel uzun uzun bana baktı, her zamankinden daha keyifsizdi. "Julián evleniyor."

Bu haber karşısında nutkum tutuldu. Bir sandalyeye çöktüm, Miquel ellerimi tuttu. Yorgun görünüyor ve zorlukla konuşuyordu. Konuşmak için yetecek gücü toplamaya çalışırken Miquel, bana, Fumero'nun ona söylediklerinin ve bunlardan çıkardığı sonucun kısa bir özetini anlattı. Fumero Paris polisindeki bağlantılarını kullanarak Julián'ın nerede olduğunu bulmuş ve onu izlemeye başlamış. Bu aylar ya da hatta yıllar önce olmuş, dedi, Miquel. Onu endişelendiren Fumero'nun Carax'i bulması değildi -bu yalnızca bir zaman sorunuydu- ama bunu ve beklenmeyen bir evlilik hakkındaki tuhaf haberi bir arada Miquel'e anlatmaya karar vermesi onu şaşırtıyordu. Görünüşe bakılırsa nikâh 1936 yazının başlangıcında gerçekleşecekti. Gelin hakkında tüm bilinen onun ismiydi: Irene Marceau, Julián'ın yıllardır piyanist olarak çalıştığı kulübün sahibi.

"Anlamıyorum," diye mırıldandım. "Julián patronuyla mı evleniyor?"

"Aynen. Bu bir nikâh değil. Bir anlaşma."

Irene Marceau, Julián'dan yirmi beş ya da otuz yaş daha yaşlıydı. Miquel, kadının evlilik yoluyla servetini Julián'a aktarmaya ve onun geleceğini garanti altına almaya karar verdiğini tahmin ediyordu.

"Ama zaten ona yardım ediyordu. Bunu hep yaptı."

"Belki de sonsuza kadar onun çevresinde olamayacağını anladı," dedi, Miquel.

Bu sözcüklerin yankısı her ikimizi de en hassas noktadan vurmuştu. Yanına diz çökerek ona sıkıca sarıldım. Dudaklarımı ısırıyordum, çünkü onun beni ağlarken görmesini istemiyordum.

"Julián bu kadını sevemez, Nuria," dedi. Üzüntümün kaynağının bu olduğunu düşünerek...

"Julián kendisi ve lanet kitapları hariç kimseyi sevmez," diye mırıldandım.

Başımı yukarı kaldırdığımda Miquel'in yaşlı bir çocuğun engin gülümsemesiyle baktığını gördüm.

"Peki Fumero bu konuyu şimdi gündeme getirerek ne kazanmayı umuyor?"

Bunu anlamak çok zamanımızı almadı. İki gün sonra bir hayalete benzeyen çukur gözlü Jorge Aldaya öfkeden kudurmuş bir halde bizim eve geldi. Fumero, ona, Julián'ın görkemli ve romantik bir törenle zengin bir kadınla evleneceğini söylemiş. Aldaya, kendisi mahvolurken bundan sorumlu adamın şimdi sahte bir çekiciliğe bürünerek bir servetin üstüne oturduğu düşüncesiyle kendi kendini yemeye başlamıştı. Fumero, Irene Marceau'nun zengin bir kadın olmasına rağmen kimi peri masallarındaki bir prenses değil de, bir randevuevinin sahibi olduğunu söylememişti. Aldaya'ya gelinin Carax'dan otuz yaş daha büyük olduğunu, bunun bir evlilikten çok yolun sonuna gelmiş bir adama karşı yardımsever bir anlaşma olduğunu anlatmamıştı. Ona nikâh töreninin ne zaman ve nerede olacağını da henüz söylememişti. Fumero'nun tüm yaptığı Aldaya'nın pörsümüş ve kirlenmiş bedeninde kalan son enerjiyi de harcayacak bir fantezinin tohumlarını ekmekti.

"Fumero sana yalan söylemiş, Jorge," dedi, Miquel.

"Ya sen yalancılar kralı, kardeşini suçlamaya cesaret ediyorsun!" diye bağırdı çılgın bir halde Aldaya.

Aldaya'nın düşüncelerini açmasına gerek yoktu. Sararıp solmuş bir adamın bir hortlağı andıran suratını kaplayan solgun teninin altındaki bu düşünceler kolayca okunabiliyordu. Miquel, Fumero'nun oyununu net olarak görüyordu. Hepsinin üstünde, yirmi yıl önce San Gabriel Okulu'nda ona satranç oynamasını öğreten kişi Miquel'di. Fumero bir

peygamberdevesi böceğinin stratejisine ve ilahların sabrına sahipti. Miquel, Julián'a bir uyarı notu gönderdi.

Fumero doğru anın geldiğine karar verdiğinde Aldaya'yı bir kenara Çekerek ona Julián'ın üç gün içinde evleneceğini söyledi. Bir polis olduğundan bu tarz işlere karışamayacağını söyledi. Ama Aldaya, bir sivil olarak Paris'e gidebilir ve söz konusu nikâhın hiç gerçekleşmemesini sağlayabilirdi. Nasıl, diye sordu sabırsızlanan Aldaya, gözünü kin bürümüştü. Onu nikâhın olduğu gün bir düelloya davet ederek, diye yanıtladı Fumero. Hatta, Jorge'a hanedanlığını yıkan taş yüreği parçalayacak silahı bile kendisi ayarlayacaktı. Paris polis teşkilatından daha sonra gelecek rapor, Aldaya'nın ayaklarının dibinde bulunan silahın bozuk olduğunu, yaptığı işten başka bir işe yaramayacağını söyleyecekti: Silah Jorge'un elinde patlamıştı. Fumero, Francia Garı'nda o silahı Aldaya'ya verirken zaten bunu biliyordu. Hastalık, aptallık ve körlemesine öfke, Aldaya'nın bir düelloda Julián Carax'i öldürmesini engelleyemese de taşıdığı silahın bunu tam olarak yapacağını çok iyi biliyordu. O düelloda ölmesi gereken Carax değil Aldaya'ydı.

Ayrıca Fumero, Julián'ın zaten ölmekte olan eski dostu Aldaya'nın sızılarını azaltmak için onunla karşı karşıya gelmeyi hiçbir zaman kabul etmeyeceğini de biliyordu. Bunun için Fumero, Aldaya'ya atacağı her adımı dikkatle anlattı. Yıllar önce Penélope'nin Julián'a yazdığı evlenmek üzere olduğunu söyleyen ve ondan kendisini unutmasını isteyen mektubun yalan olduğunu söyleyecekti. Kız kardeşi, Julián'a karşı ölümsüz bir aşk besleyip umutsuzluk içinde ağlarken onu bu pis yalanları yazdırmaya zorlayan kişinin kendisi, Jorge Aldaya olduğunu açıklayacaktı. Julián'a, Penélope'nin kırık bir kalple kan ağlayarak onu beklerken yalnızlıktan öldüğünü anlatacaktı. Ve tüm bunlar yeterli olacaktı. Tüm bunlar Julián'ın tetiği çekerek onu suratının ortasından vurmasına yeterli olacaktı. Tüm bunlar onun nikâh planlarını unutarak Penélope'yi aramaktan başka hiçbir şey düşünmeden Barcelona'ya dönmesine yeterli olacaktı. Ve bir kez Barcelona'ya, onun örümcek ağına düştü mü, Fumero onu bekliyor olacaktı.

7

Julián Carax, İç Savaş'ın başlamasından birkaç gün önce Fransız sınırını geçti. *Rüzgârın Gölgesi*"nin ilk ve tek baskısı ciltlenmek üzere iki hafta önce matbaadan çıkmıştı. Miquel artık güçlükle çalışmaya başlamıştı: günde iki ya da üç saat daktilonun başında oturmasına karşın, hastalık ve zayıflık kâğıdın üstüne düşen kuvvetsiz sözcük damlalarından başka bir şey yazmasına engel oluyordu. Son teslim tarihini geçirdiği için düzenli olarak yazdığı birkaç köşeyi kaybetti. Diğer gazetelerse isimsiz tehditler almaya başladıktan sonra onun makalelerini yayınlamaya korkuyordu. Yalnızca günlük bir gazete olan *Diario de Barcelona'da* "Adrián Maltés" takma ismiyle yazıyordu. Savaşın heyula gibi dikildiği havada hissedilmeye başlamıştı. Ülkeyi korkunun pis kokusu sarmıştı. Kendisini meşgul edecek bir şey bulamayan ve aynı zamanda bu durumdan yakınmak için çok zayıf olan Miquel, Julián'ın kitaplarından birini sanki bir muska gibi sürekli yanında taşıyarak meydana gezmeye iniyor ya da Catedral Bulvarı boyunca yürüyüşlere çıkıyordu. Doktorun onu en son tarttığında elli altı kilo gelmişti. Fas'taki isyan haberlerini radyoda dinledikten birkaç saat sonra Miquel'in çalıştığı gazeteden bir mesai arkadaşı yanımıza gelerek gazetenin başyazarı Cansinos'un iki saat önce Canaletas Kafe'nin karşısında boynuna isabet eden bir kurşunla öldürüldüğünü söyledi. Cesedi yerinden oynatmaya kimse cesaret edememişti, hâlâ orada bir kan birikintisiyle kaldırımı kirleterek duruyordu.

Terörün kısa ama şiddetli günleri kısa bir süre sonra başladı. General Goded'in birlikleri Diagonal ve Paseo de Gracia'dan çatışmaların merkezine doğru yürüyüşe geçti. Bir pazar günüydü ve birçok insan günü Los Planas Caddesi boyunca piknik yaparak geçirebileceklerini düşünerek sokaklara çıkmıştı. Barcelona'daki savaşın en karanlık günleri henüz iki yıl uzaktaydı. Çatışmanın başlamasından kısa bir süre sonra bir mucize ya da komutanlar arasında iletişim kopukluğu sonucu General Goded'in birlikleri teslim oldu. Lluis Companys'in kurduğu hükümet kontrolü ele geçirmiş görünüyordu, ama birkaç hafta sonra neler olacağını kimse bilemedi.

Barcelona anarşist sendikaların eline geçti. Sokak çatışmalarıyla geçen kargaşalı günlerin ardından, dört isyancı generalin teslim olduktan kısa bir süre sonra Montjuic Kalesi'nde idam edildiğine dair söylentiler dolaşmaya

başladı. Miquel’in bir arkadaşı, idamlara tanıklık eden bir İngiliz gazeteci idam mangasının yedi kişiden oluştuğunu ama son anda düzinelerce militanın bu partiye katıldığını söyledi. Ateş açtıklarında cesetler mermilerle delik deşik olmuş, tanınmaz hale gelmiş. En sonunda da neredeyse sıvı bir durumda tabutlara koymak zorunda kalmışlar. Bu olayın kargaşanın sonu olduğuna, faşist birliklerin Barcelona’ya hiç gelmeyeceğine ve isyanın bastırıldığına inanmak isteyenler vardı.

Julián’ın Barcelona’ya Goded’in teslim olduğu gün geldiğini Irene Marceau’dan aldığımız bir mektupla öğrendik. Julián’in Jorge Aldaya’yı Pere Lachaise mezarlığındaki bir düelloda öldürdüğünü söylüyordu. Daha Aldaya ölmeden önce, kimliğini gizleyen biri olayı polise ihbar etmişti. Julián bir katil olarak arandığından, polis takibinden kurtulmak için hemen Paris’ten kaçmaya zorlanmıştı. O ihbarı kimin yaptığına dair en ufak bir kuşkumuz yoktu. Sezdirmeden yaklaşan tehlikeye dair onu uyarmak ve Fumero’nun ona hazırladığı daha kötü bir tuzaktan -gerçeği öğrenmesinden- onu korumak için Julián’dan endişe içinde haber bekleyip durduk. Aradan üç gün geçmesine rağmen Julián hâlâ ortalarda yoktu. Miquel kuruntularını benimle paylaşmak istemiyordu, ama onun ne düşündüğünü çok iyi biliyordum. Julián, Penélope için gelmişti, bizim için değil.

"Gerçeği öğrendiğinde ne olacak?" diye sordum.

"Öğrenmemesini sağlayacağız," diye yanıtladı, Miquel.

İlk keşfedeceği şey Aldaya ailesinin kaybolduğu olacaktı. Penélope’yi aramaya başlayabileceği çok fazla yer yoktu. Bir liste yaparak kendi araştırmamıza başladık. Tibidabo Bulvarındaki konak sarmaşık perdeler ve zincirlerin ardına kilitlenmiş yalnızca boş bir yapıydı. Evin karşısında gül ve karanfil demetleri satan bir çiçekçi son dönemde evin yakınlarında gezen yalnızca bir kişi gördüğünü, ama onun da biraz topal yaşlı bir adam olduğunu söyledi.

"Doğrusu adam oldukça huysuz birine benziyordu. Yakasına takması için ona bir karanfil satmaya çalıştım, ama adam bana def olup gitmemi, bir savaş olduğunu ve çiçeklere ayıracak zamanı olmadığını söyledi."

Başka da birini görmemişti. Miquel ondan biraz solmuş gül aldı ve bu sayede ona *Diario de Barcelona* gazetesinin telefon numarasını verdi. Eğer bizim tanımladığımız gibi birisi kazara oralarda dolaşırsa çiçekçi o numaraya bir mesaj bırakabilecekti. Bir sonraki durağımız Miquel’in eski okul arkadaşı Fernando Ramos’la karşılaştığı San Gabriel Okulu oldu.

Fernando o dönemde rahiplik rütbesiyle Yunanca ve Latince öğretmenliği yapıyordu. Miquel'i öyle zayıf görünce çok üzüldü. Julián'ın kendisini görmeye gelmediğini söyledi, ama eğer görürse bizimle bağlantı kuracağına ve onu korumaya çalışacağına söz verdi. Fumero'nun bizden önce oraya uğradığını ve savaş zamanlarında çok dikkatli olması konusunda kendisini uyardığını korku içinde itiraf etti.

"Çok yakında birçok insanın öleceğini ve üniformalıların -askerler ya da rahiplerin- mermilere karşı korunmalarının mümkün olmayacağını söyledi..."

Fernando Ramos ayrıca Fumero'nun şimdi hangi gruba bağlı çalıştığının belli olmadığını, kendisinin de bunu sormaya cesaret edemediğim ekledi. Daniel Barcelona'daki savaşın ilk günlerini sana anlatabilmemin imkânı yok. Sanki hava korku ve nefretle zehirlenmiş gibiydi. İnsanlar birbirlerine kuşkuyla bakıyorlardı ve sokaklar insanın midesini düğümleyen bir sessizliğe bürünmüştü. Her gün, her saat taze dedikodular ve söylentiler yayılıyordu. Miquelle birlikte bulvardan aşağıya, eve doğru yürüdüğümüz bir geceyi anımsıyorum. Sokaklar tamamen ıssızdı. Miquel loş binalara uzun uzun bakarak kapalı panjurlar ardına gizlenmiş yüzlerin sokaklardan geçen gölgeleri nasıl izlediğine dikkat çekti. O duvarların ardında bileylenen bıçakları hissedebildiğini söyledi.

Ertesi gün, Julián'ı orada bulacağımıza dair pek fazla umudumuz olmamasına rağmen, Fortuny Şapka Dükkânı'na gittik. Binada yaşayanlardan biri şapkacının son günlerdeki kargaşadan korkarak kendisini dükkâna kilitlediğini söyledi. Ne kadar çalarsak çalalım kapıyı açmadı. O akşamüzeri yalnızca bir blok ötede bir çatışma yaşanmıştı ve kaldırımı kaplayan kan gölü hâlâ tazeydi. Ölü bir at, mermilerle delik deşik olmuş, karnını parçalamakla meşgul başıboş köpeklerin insafına bırakılmış bir halde orada boylu boyunca yatıyor, bir grup çocuk manzarayı izleyip köpeklere taş atıyordu. Yalnızca şapkacının korkmuş yüzünü kapının demir parmaklıkları arasından görmeyi başarabildik. Ona, oğlu Julián'ı aradığımızı söyledik. Şapkacı oğlunun öldüğünü ve onu yalnız bırakmamızı aksi takdirde polis çağıracağını söyledi.

Günlerce Julián'ı arayarak kafeleri ve mağazaları dolaştık. Otellerle pansiyonlarda, tren istasyonlarında ve Julián'ın para bozdurabileceğini umduğumuz bankalarda araştırma yaptık... hiç kimse Julián'ın tanımına uyan bir adamı anımsamıyordu. Fumero'nun civcivlerine yakalanmış olmasından korkuyorduk. Miquel polis merkezinde bağlantıları olan

gazeteden bir arkadaşının yardımıyla Julián'ın hapishanede olup olmadığını araştırdı. Orada da bir iz bulamadık. İki hafta geçmişti ve sanki Julián toz olup uçmuştu.

Miquel, arkadaşından haberler alma umuduyla zar zor uyuyordu. Bir akşam her zamanki ikindi yürüyüşünden elinde bir şişe porto şarabıyla döndü. Bunu ona gazetenin idari müdürünün armağan ettiğini söyledi, çünkü editör ona gazetedeki sütunun iptal edileceğini bildirmişti.

"Anladığım kadarıyla sorun istemiyorlar."

"Peki, ne yapacaksın?"

"Başlangıç için sarhoş olacağım."

Miquel güçlükle yarım bardak içebildi, ama ben midemin boş olduğunu hiç umursamadan neredeyse tüm şişeyi bitirdim. Gece yarısına doğru üstüme bir ağırlık çöktü ve kanepede sızıp kaldım. Miquel'in alnımı öperek üstüme bir şal örttüğünü hayal meyal hatırlıyorum. Uyandığımda şiddetli bir baş ağrısı hissediyordum.

Beni sarhoş eden parlak fikrini söylediği saate sövüp sayarak Miquel'i aramaya gittim, ama evde yalnız olduğumu fark ettim. Miquel'in çalışma masasına doğru geldiğimde daktilonun üstünde endişelenmememi ve onu orada beklememi isteyen bir not buldum. Julián'ı aramak için dışarı çıkmıştı ve kısa bir süre sonra onu eve getirecekti. Notu, beni sevdiğini söyleyerek bitirmişti. Not, ellerimden aşağı düştü. Daha sonra, Miquel'in ayrılmadan önce sanki bir daha onları kullanmayacağını düşünerek çalışma masasından eşyalarını topladığını fark ettim. Onu bir daha asla göremeyeceğimi biliyordum.

8

O öğleden sonra çiçekçi *Diario de Barcelona’nuı* ofisini arayarak bizim tanımımıza uygun bir adamı eski konağın çevresinde hayalet gibi sinsi sinsi dolaşırken gördüğünü söyleyen bir mesaj bırakmış. Miquel, Tibidabo Bulvarı’ndaki 23 numaraya vardığında vakit gece yarısını geçmişti. Geceleri orası, koruluğun içine süzülen sivri birer ok şeklindeki mehtap ışıklarının delik deşik ettiği ıssız ve karanlık bir vadi görünümündeydi. Onu on yedi yıldır görmemiş olmasına rağmen Miquel, Julián’ın siluetini çeşmenin yanındaki bahçenin gölgeleri arasında sessizce hareket ettiğini tıpkı bir kedi gibi hafif adımlarla yürüyüşünden onu hemen tanıdı. Julián bahçe duvarının üstünden atlayarak içeri girmiş, hareketsiz bir hayvan gibi evin yanında bekliyordu. Miquel, ona seslenebilirdi, ama civardaki insanların dikkatini çekmekten çekindi. Komşu konakların karanlık pencerelerinden sinsi gözlerin caddeyi gözetlediğini seziyordu. Eski tenis kortları ve öğretmen evlerinin olduğu kısma gelene kadar yapımn bahçe duvarı boyunca yürüdü. Orada, büyük olasılıkla Julián’ın basamak olarak kullandığı duvardaki yarığı ve en üstteki gevşemiş halde duran parke taşını fark etti. Kendini yukarı doğru çekti, neredeyse soluğu kesilmişti. Göğsünde şiddetli bir acı hissediyordu ve zaman zaman yaşadığı göz kararması nöbetlerinden birine tutulmuştu. Duvarın üstüne uzandı, elleri titriyordu. Fısıltıyla Julián’a seslendi. Çeşmenin yamnda duran karaltı diğer heykellere katılmış bir şekilde hâlâ orada hareketsizce duruyordu. Miquel, Julián’ın on yedi yılın ve sağlığım bütünüyle yok eden bir hastalığın üstüne kendisini tanıyıp tanıyamayacağını merak etti. Karaltı sağ elinde uzun, parlak bir nesne tutarak yavaşça yaklaştı. Bir cam parçası.

"Julián..." diye mırıldandı, Miquel.

Figür olduğu yerde durdu. Miquel cam parçasının çakıl taşlarının üstüne düştüğünü duydu. Gölgelerin içinden Julián’ın yüzü belirdi. Yüzünü eskisinden daha sert gösteren iki haftalık bir sakal kaplamıştı.

"Miquel?"

Miquel bahçeye atlayacak ya da caddeye geri inecek gücü olmayan bir halde elini ona doğru uzattı. Julián duvarın üstüne doğru uzanarak bir eliyle arkadaşının avucunu sıkıca kavrayıp diğerinin avuç içiyle onun yüzüne

dokundu. Uzun bir süre, yaşananların açtığı yaraların acısını hissederek birbirlerine baktılar.

"Burdan ayrılmamız gerekiyor, Julián. Fumero seni arıyor. O Aldaya işi bir tuzaktı."

"Biliyorum," diye mırıldandı Carax, tekdüze bir şekilde.

"Ev kilitli. Yıllardır burda kimse yaşamıyor," diye ekledi, Miquel. "Haydi, aşağı inmeme yardım et de, bir an önce burdan gidelim."

Carax duvarın üstüne tırmandı. Miquel'i iki eliyle sıkıca kavradığında arkadaşının kendisine bol gelen giysilerin altındaki eriyip gitmiş vücudunu hissetti. Sanki hiç et ve kas kalmamıştı. Diğer tarafa indiklerinde Carax, Miquel'i koltukaltlarından sıkıca kavrayarak neredeyse onu taşımaya başladı. Bu şekilde Román Maçaya Sokağı'nın karanlığına doğru yürüdüler.

"Senin neyin var?" diye fısıldadı, Carax.

"Bir şey yok. Biraz ateş hepsi bu. İyileşiyorum."

Miquel'den hastalığın kokusu sızıyordu, Julián daha fazla soru sormadı. Bir kafenin ışıklarını gördükleri Paseo de San Gervasio'ya gelene dek XIII. Leon'dan aşağıya doğru indiler. Girişten ve pencerelerden uzakta oturacak bir masa bakındılar. Birkaç sürekli müşteri bara oturmuş sigara içiyor, radyodan günün haberlerini dinliyorlardı. Solgun benizli, bakışları kederli bir garson siparişlerini aldı. Sıcak konyak, kahve ve yiyecek olarak ne bulunuyorsa onlardan istediler.

Miquel yemeğine hiç dokunmadı. Açlık çektiği her halinden belli olan Carax, onun yerine de yedi. İki arkadaş kafenin yapışkan ışığı altında büyülenmiş bir şekilde uzun uzun birbirlerine baktılar. Birbirlerini en son yüz yüze gördüklerinde şimdiki yaşlarının yarısındaydılar. Genç birer çocuk olarak ayrılmışlardı ve şimdi hayat onlardan birini firari, diğerini ölmek üzere olan bir adam haline getirmişti. Her ikisi de bunun kendilerine dağıtılan kartlardan mı, yoksa oynama biçimlerinden mi kaynaklandığını merak ediyorlardı.

"Miquel yıllar boyunca benim için yaptıklarına teşekkür edecek fırsatım olmadı."

"Başlama şimdi. Yapmam gerekeni ve yapmak istediklerimi yaptım. Bana teşekkür etmeni gerektiren bir şey yok."

"Nuria nasıl?"

"Bıraktığın gibi."

Carax bakışlarını öne eğdi.

"Üç ay önce evlendik. Sana yazıp yazmadığım bilmiyorum."

Carax’ın dudakları buz kesti, yavaşça başını iki yana salladı.

"Ona sitem etmeye hiç hakkın yok, Julián."

"Biliyorum. Benim hiçbir şeye hakkım yok."

"Yardım için bize niye gelmedin, Julián?"

"Size sorun olsun istemedim."

"Bu artık senin elinde değil. Tüm bu dönem boyunca nerelerdeydin? Yer yarıldı da içine düştün sandık."

"Nerdeyse öyle oldu. Evdeydim. Babamın evinde."

Miquel şaşkınlık içinde gözlerini Julián’a dikti. Julián, nereye gideceğine emin olmadan Barcelona’ya geldiğinde orada artık hiç kimsenin yaşamadığından korkarak çocukluk evine doğru nasıl yola koyulduğunu anlatmaya başladı. Şapka dükkânının kapısı her zamanki gibi açıktı, içeride gözlerinde ışık, başında saç kalmamış yaşlı bir adam tezgâhın ardında duruyordu. Julián içeri girmeyi ya da babasının geri döndüğünü öğrenmesini istemedi, ama Antony Fortuny gözlerini tezgâhtan kaldırarak vitrinin karşısındaki yabancıya uzun uzun baktı. Gözleri buluştu. Her ne kadar Julián oradan kaçmak istediyse de olduğu yerde felç geçirmiş gibi kalakaldı. Şapkacının gözlerinden süzülen yaşları, kendisini kapıya doğru atarak hiç konuşmadan sokağa çıkışını gördü. Tek bir söz etmeden oğlunu dükkâna sokarak metal kepenkleri çekti. Dış dünyayla tüm bağlantıları kesildikten sonra şapkacı onu sıkıca kucakladı, acı içinde inleyerek titriyordu.

Daha sonra Fortuny iki gün önce polisin civarda Julián’ı sorup soruşturduğunu anlattı. Fumero diye biri -yalnızca bir ay önce General Goded’in faşist birliklerinde yer almasına karşın şimdi anarşistlerle iyi dostluklar geliştiren, kötü bir üne sahip bir adam- ona, Julián Carax’in Barcelona’da olduğunu, Paris’te Jorge Aldaya’yı soğukkanlı bir şekilde öldürdüğünü ve daha birçok suça karışmaktan arandığını söylemişti. Fumero uzak bir olasılık dahilinde de olsa, şapkacının işe yaramaz oğlunu görürse bir vatandaş olarak görevini yapıp kendisini bilgilendireceğine inanıyordu. Fortuny, Fumero gibi bir yılanın onu bu kadar alçak biriymiş gibi görmesine için için kızmasına karşın ona öyle bir durumda kesinlikle yardımını esirgemeyeceğini söyledi. O uğursuz adamın dükkândan ayrılmasından kısa bir süre sonra şapkacı, Sophie’yle ilk karşılaştıkları katedrale doğru yola çıktı. Orada azizine dua ederek çok geç olmadan oğlunu kendisine geri göndermesi için yalvardı. Ve şimdi Julián gelmişti, artık onu bekleyen tehlikeye karşı uyarabilirdi.

"Oğlum, seni Barcelona’ya getiren her neyse, sen evde saklanırken söyle ben yapayım. Odan aynı bıraktığın gibi duruyor ve ihtiyacın olduğu kadar orda kalabilirsin."

Julián, Penélope Aldaya’yı aramak için döndüğünü belirtti. Şapkacı onu bulacağına, tekrar bir araya geldiklerinde Fumero’dan, geçmişten ve her şeyden uzakta güvenli bir yere kaçmaları için onlara yardımcı olacağına söz verdi.

Şapkacı kentte Penélope’den bir iz ararken Julián günlerce Ronda de San Antonio’daki dairede gizlendi. Julián günlerini babasının söylediği gibi hiç değişmemiş eski odasında geçirdi. Odadaki her şey, sanki nesneler zamanla çekmiş gibi daha küçük görünüyordu. Birçok eski defteri hâlâ oradaydı. Paris’e gideceği hafta, uçlarını açtığı kalemler, okunmayı bekleyen kitaplar, dolaptaki temiz çocuk giysileri hepsi yerli yerindeydi. Şapkacı, Julián’a evden kaçışından hemen sonra Sophie’nin kendisini terk ettiğini, yıllarca ondan hiç haber alamadığını, en son olarak başka bir adamla birlikte yaşadığını Boqota’dan yazdığını anlattı. Düzenli olarak mektuplaşıyorlardı. "Hep senin hakkında konuşuyoruz," diye ekledi şapkacı. "Çünkü bizi birbirimize bağlayan tek şey bu." Şapkacı bu cümleleri sarf ettiğinde Julián, babasının artık onu tamamen yitirmesine karşın annesini sevmekten vazgeçmediğini anladı.

"Onun farkına varamasan bile hayatta yalnızca bir kez âşık olursun, Julián."

Tüm yaşamı boyunca peşini bırakmayan talihsizlikten kurtulmuş, şimdi zamana karşı bir yarış vermeye hazırlanan şapkacı, Penélope’nin oğlunun hayatının aşkı olduğundan çok emindi. Farkında olmadan, eğer Julián’ın onu bulmasına yardım ederse belki kendisinin de yitirdiği bazı şeyleri yeniden bulabileceğini, kemiklerine kadar işleyen bir lanet gibi hiç peşini bırakmayan mutsuzluktan kurtulabileceğini düşündü.

Kararlılığına ve çok umutlu olmasına karşın şapkacı kısa bir süre sonra tüm Barcelona’da Penélope’den ya da ailesinden en ufak bir eser olmadığını keşfetti. Yaşamı boyunca hep sorunları çözmeye çalışmış alçakgönüllü kökenlere sahip bir adam olarak şapkacı paranın gücünün ve sosyal konumun sürekli olarak kalacağına inanıyordu, ama on beş yıllık yıkım ve yoksulluk konakları, fabrikaları ve bir hanedanlığın ayak izlerini dünya yüzeyinden tamamen silmişti. Artık Aldaya isminden bahsedildiğinde onu duyan çoktu, ama önemini bilen pek yoktu.

Miquel Moliner'le şapka dükkânına giderek Julián'ı sorduğumuz gün, şapkacı bizim Fumero'nun adamı olduğumuzdan kesinlikle emindi. Bir daha hiç kimsenin oğlunu ondan koparmasına izin vermeyecekti. Bu kez her şeyin mutlak hâkimi, tüm yaşamı boyunca şapkacının dualarını önemsemeyen Tanrı bile göklerden inip Julián'ı tekrar ondan koparmaya cüret edecek olursa Fortuny memnuniyetle onun gözlerini oyabilirdi.

Çiçekçinin birkaç gün önce Aldaya konağının çevresinde gezerken gördüğü adam şapkacıydı. Çiçekçinin onu "oldukça aksi" biri olarak yorumlaması yalnızca, boşa giden zamanlarını telafi etmeye çalışan, hayatında ilk kez kendine bir amaç edinmiş biriyle karşılaşmasından kaynaklanıyordu. Ne yazık ki. Tanrı bir kez daha şapkacının yalvarıp yakarmalara aldırış etmemişti. Umudun eşiğinden karşı tarafa geçen yaşlı adam oğlunun dolaylı olarak da kendi kurtuluşu için ihtiyaç duyduğu şeyi -kızdan bir iz- hâlâ bulamamıştı. Açlığını dindirmek için daha ne kadar kayıp ruha ihtiyacın var Tanrım? diye sordu şapkacı. Tanrı, her zamanki mutlak sessizliğine bürünmüş bir halde gözünü kırpmadan uzun uzun ona baktı.

"Onu bulamıyorum, Julián... Yemin ederim ki..."

"Üzülme, baba. Bu, benim yapmam gereken bir şey. Sen zaten elinden geldiğince bana yardımcı oldun."

O gece, en sonunda Julián, Penélope'yi bulma niyetiyle Barcelona sokaklarına çıktı.

*

Miquel, arkadaşının anlattıklarını dinlerken, garsonun telefona giderek onların arkasında bir şeyler mırıldanmasından ya da daha sonra gizlice kapıyı gözetleyerek kirli bardaklar öteki tarafta durmasına rağmen temizleri adamakıllı silmesinden hiç kuşkulanmamıştı. Fumero'nun yakın dönemde o kafeye ve Aldaya konağına bir taş atımı uzakta olan bütün kafelere uğrayabileceğini hiç düşünmemişti; Carax onlardan birine adımını atar atmaz onu arayacaklardı. Polis arabası kafenin önünde durup garson mutfağa geçerek ortadan kaybolduğunda Miquel yazgının berrak sessizliğini ve soğukluğunu duyumsadı. Carax, onun düşüncelerini okudu, ikisi de aynı anda arkalarına dönerek üç gri yağmurluklu adamın pencereye doğru eğildiğini, üç suratın buhar çıkararak pencere camından içeriye süzüldüğünü gördüler. İçlerinde Fumero yoktu. Akbabaları ondan önce gelmişti.

"Hemen burayı terk etmeliyiz, Julián..."

"Gidecek bir yer yok," dedi Carax, tuhaf sayılabilecek kadar sakin bir tonda.

İşte o zaman Miquel, Julián'ın elindeki tabancayı fark etti. Kapı çıngırağının sesi radyonun mırıltısını bastırdı. Miquel, Carax'in elinden silahı kopararak gözlerini ona dikti.

"Evraklarını bana ver, Julián."

Üç polis bara oturuyormuş gibi yaptı. İçlerinden biri yandan bir bakış atarak uzun uzun Miquel'le Julián'ı süzdü. Diğer ikisi yağmurluklarını çıkardı.

"Evrakların, Julián. Şimdi."

Carax sessizce başını iki yana salladı.

"Yalnızca bir ayım var, bilemedin iki ay. İçimizden birinin burdan çıkması gerekiyor, Julián. Benden daha çok şansın var. Penélope'yi bulup bulamayacağını bilmiyorum, ama Nuria seni bekliyor."

"Nuria, senin karın."

"Yaptığımız anlaşmayı hatırla. Öldüğüm gün benim olan her şey senin olacak..."

"...Hayallerin hariç."

Birbirlerine son kez gülümsediler. Julián, ona pasaportunu uzattı. Miquel, onu ilk günden beri sürekli yanında taşıdığı *Rüzgârın Gölgesi*'ni yanına koydu.

"Yakında görüşürüz," diye fısıldadı Julián.

"Acele etmene gerek yok. Bekliyor olacağım."

Polislerin üçünün de onlara doğru döndüğü sırada Miquel masadan kalkarak polislerin yanına doğru gitti. İlk olarak ölümün eşiğinde gibi görünen solgun ve titrek bir adamın kendilerine gülümseyerek yaklaştığını gördüler. İnce ve cansız dudaklarının kenarından kan sızıyordu. Daha sonra adamın sol elinde bir silah olduğunu fark ettiler, Miquel onlardan hemen hemen üç metre uzaktaydı. İçlerinden biri çığlık atmak üzereydi ki, ilk mermi üst çenesinden girdi. Polis, Miquel'in ayaklarının dibine cansız bir şekilde dizüstü düştü. Diğer iki polis ancak silahlarına davranmaya zaman bulabilmişti. İkinci mermi yaşlı olanın midesinden geçerek omurgasına saplandı. Miquel üçüncü atışı yapacak zamanı hiçbir zaman bulamadı. Üçüncü polis silahını çoktan ona doğrultmuştu. Miquel, onu kaburga kemiğinde, kalbinde hissetti ve adamın panik içinde parlayan çelik gözlerini gördü.

"Sakın kıpırdama, orospu çocuğu, yoksa seni paramparça ederim."

Miquel gülümseyerek yavaşça silahını polisin suratına doğru kaldırdı. Adam en fazla yirmi beş yaşlarındaydı ve dudakları titriyordu.

"Fumero'ya Carax'tan şunu ilet: onun küçük denizci elbisesini hiç unutmadım."

Hiçbir acı ya da yanma hissetmedi. Boğuk bir patlama şeklindeki darbe onu pencereye savurdu, nesnelerin rengi ve sesi yok olmuştu. Pencere camından dışarı fırlarken boğazından aşağıya doğru süzülen keskin, soğuk bir ürperti ve rüzgârda bir toz tanesi gibi savrulan bir ışık hissetti. Miquel Moliner başını son kez çevirdiğinde arkadaşı Julián'ın caddeden aşağıya doğru koşturduğunu gördü. Miquel otuz altı yaşındaydı ve umut ettiğinden daha çok yaşamıştı. Kanlı gözlüğüyle kaldırıma düştüğünde çoktan ölmüştü.

9

O gece, Miquel'i öldüren polis memurunun çağırmasıyla bir minibüs geldi. Miquel'in kendisini kimin öldürdüğünün farkında olduğunu sanmıyorum, bende onun ismini hiç öğrenemedim. Özel ya da toplumsal tüm savaşlarda olduğu gibi o şahıs yalnızca bir sahne dekoruydu. İki adam bar yöneticisinin o gece orada olanları unutması gerektiğini anladığından emin olarak polislerin cesedini arabaya taşıdı. Savaşların başlamasını unutabilme yeteneğini hiçbir zaman küçümseme, Daniel. On iki saat sonra Miquel Moliner'in cesedi Raval semtindeki bir geçite terk edildi, böylece onun ölümüyle iki polis memurunun ölümü arasında bir bağlantı kurulamadı. Son olarak ceset morga geldiğinde öleli iki gün olmuştu. Miquel dışarı çıkmadan önce evraklarını evde bırakmıştı. Morgda çalışan tüm görevliler Miquel'in üzerinde yalnızca Julián Carax adına bir pasaport ve *Rüzgârın Gölgesi*'nin bir kopyasını bulabilmişlerdi. Pasaporttaki adres hâlâ Rondo de San Antonio'daki Fortuny dairesini gösteriyordu.

O zamana kadar haberler Julián'a veda etmek için morga gelen Fumero'ya ulaştı. Fumero orada polisin cesedi teşhis etmesi için getirdiği şapkacıyla karşılaştı. Julián'ı iki gündür görmeyen Sinyor Fortuny çok korkmuştu. Cesedin iki hafta önce dükkâna gelerek Julián'ı soran adama (onu Fumero'nun adamı olarak düşünmüştü) ait olduğunu anladığında çığlık atmaya başlayarak oradan ayrıldı. Polis, onun bu davranışını cesedi tanımlamış olarak yorumladı. Bu manzaraya tanıklık eden Fumero cesedin yanma giderek sessizce onu inceledi. Miquel Moliner'i gördüğünde tüm yaptığı, gülümseyerek söz konusu cesedin Julián Carax'a ait olduğunu anlayıp adli raporu imzalamak oldu. Daha sonra, onun bir an önce Montjuic'de bir kimsesizler mezarlığına gömülmesini emretti.

Uzun bir süre niye böyle davrandığını merak ettim. Ama bu basit bir mantıktı. Miquel, Julián'ın kimliğiyle ölerek istemeden de olsa Fumero'ya mükemmel bir suç fırsatı yaratmıştı. O andan itibaren Julián Carax artık yoktu. Fumero'yla er ya da geç bulup öldürmeyi düşündüğü adam arasında kanuni bir bağ kurulamayacaktı. O dönemler savaş zamanıydı ve ismi bile belli olmayan birinin ölümünü kurcalayacak insan sayısı çok azdı. Julián kimliğini kaybetmişti. O artık bir gölgeydi. İki gün boyunca evde Julián'i ya da Miquel'i bekledim, çıldırmanın eşiğindeydim. Üçüncü gün, yani

pazartesi günü yayınevine işe gittim. Sinyor Cabestany son birkaç haftadır hastanede yatıyordu ve o gün ofise gelmeyecekti. En büyük oğlu Alvaro tüm işleri üstlenmişti. Kimseye hiçbir şey söylemedim. Dönebileceğim hiç kimse kalmamıştı.

Aynı günün sabahı bir morg görevlisi olan Manuel Gutierrez Fonseca'dan bir telefon aldım. Sinyor Gutiérrez Fonseca, Julián Carax isminde birinin morga getirildiğini söyledi. Ölü adamın pasaportundaki isimle, üstünde çıkan kitabın yazarının ismini karşılaştıran Sinyor Fonseca polisin gevşek davranmasından dolayı kuralları çiğnemekten korkarak, bunu bir ahlaki görev olarak görüp yayınevini aramaya ve olanlar hakkında onları bilgilendirmeye karar vermiş. Onu dinlerken neredeyse ölmüştüm. İlk düşündüğüm şey bunun Fumero'nun hazırladığı bir tuzak olduğuydu. Sinyor Gutiérrez Fonseca sesinde başka bir şeyler, açıklamakta güçlük çektiği bir şeyler olsa da, vicdanlı bir kamu görevlisinin düzgün sesiyle kendini ifade ediyordu. Telefon geldiğinde Cabestany'nin ofisindeydim. Tanrı'ya şükürler olsun ki Alvaro öğle yemeğine çıkmıştı ve ofiste yalnızdım. Öteki türlü neden ağladığımı ve telefonu tutarken ellerimin neden titrediğini açıklamak zor olurdu. Sinyor Gutiérrez Fonseca olanlardan beni bilgilendirmesinin doğru olacağım düşündüğünü söyledi.

Tüm benzeri görüşmelerin yapmacık formalitesiyle, aradığı için ona teşekkür ettim. Almacı yerine bırakır bırakmaz ofis kapısını kilitleyerek çığlık atmamak için avuçlarmı ısırdım. Yüzümü yıkadım ve Alvaro'ya iyi olmadığımı, yarın sabah her zamankinden daha erken gelerek işlerimi bitireceğimi bildiren bir mesaj bırakarak eve gitmek için hemen ofisten ayrıldım. Caddede, saklayacak bir şeyi olmayan insanların sakinliğiyle yürümeye çalışarak koşmamak için kendimi zor tuttum. Anahtarı dairenin kapısına yerleştirince kilidin zorlanmış olduğunu fark ettim. Donup kaldım. Kapı tokmağı içeriden dönmeye başladı. Miquel'e neler olduğunu öğrenemeden bu karanlık merdiven sahanlığında öleceğimi düşünmeye başladım. Kapı açıldığında Julián Carax'in karanlık gözleriyle karşılaştım. Tanrı beni affetsin, ama o anda yaşamın bana geri döndüğünü hissettim ve bana, Miquel'in yerine Juliân'ı verdiği için Tanrı'ya şükrettim.

*

Uzun bir kucaklaşmanın içinde eriyip gittik, ama dudaklarına doğru yaklaştığımda Julián uzaklaşarak gözlerini kaçırdı. Kapıyı kapayıp Juliân'ın ellerini tutarak onu yatak odasına götürdüm. Birlikte sessizce yatağa uzandık. Akşamın karanlığı içeri süzülmeye ve dairenin içi mor renkli

gölgelerle kaplanmaya başlamıştı. Savaşın başlangıcından beri her gece olduğu gibi yine uzakta silah sesleri duyuluyordu. Julián göğsüme yaslanarak ağlamaya başladı, sözcüklerle tarifi imkânsız bir yorgunluk hissettim. Daha sonra, gece olunca dudaklarımız buluştu, koyu karanlığı kendimize sığınak yaparak korku ve ölüm kokan elbiselerimizi çıkardık. Miquel'i anımsamak istiyordum, ama karnımdaki o ellerin ateşi tüm utangaçlığımı ve acılarımı almıştı. Şafakta tükeneceğini, belki de pişman olacağımızı bilerek birbirimizin gözlerinin içine bakamadan ya da ne tarz insanlar olduğumuzu düşünmeden o ellerin büyüsünde kaybolmak istiyordum.

10

Şafağın ilk ışıklarında yağmurun patırtısıyla uyandım. Yatak boştu, oda gri bir ışık huzmesiyle yıkanıyordu.

Julián'i Miquel'in çalışma masasınm başında daktilonun tuşlarını okşarken buldum. Gözlerini kaldırıp bana baktı ve hiçbir zaman benim olmayacağını söyleyen o uzak, kayıtsız gülümsemesiyle gülümsedi. Kendimi, ona gerçeği açıklamış ve incitmişim gibi hissettim. Aslında bu çok basitti. Ona, Penélope'nin öldüğünü söyleyebilirdim: Bir yalanı yaşadığını. Dünyada artık sahip olduğu tek şeyin ben olduğumu.

"Barcelona'ya hiç dönmemeliydim," diye mırıldandı, başını iki yana sallayarak.

Yanına diz çöktüm. "Aradığın şey burda değil, Julián. Gidelim burdan. ikimiz birlikte. Burdan çok uzaklara. Hâlâ buna zamanımız var."

Julián gözlerini kırpmaksızm uzun uzun bana baktı. "Bana anlatmadığın bir şeyler var, değil mi?" diye sordu.

Başımı iki yana sallayarak yutkundum. Julián yalnızca başıyla beni onayladı.

"Bu gece oraya geri döneceğim."

"Julián, lütfen..."

"Emin olmalıyım."

"O zaman ben de seninle geleceğim."

"Hayır."

"Son kez burda kalıp beklediğimde Miquel'i kaybettim. Sen gidersen ben de giderim."

"Seni ilgilendiren bir şey yok, Nuria. Bu, yalnızca benim sorunum."

Sözlerinin canımı ne kadar acıttığının farkında olup olmadığını ya da bunu önemseyip önemsemediğini merak ettim.

"Bu senin düşüncen," dedim.

Çenemi okşamaya çalıştı ama elini ittim.

"Benden nefret etmelisin Nuria, bu sana daha uğurlu gelecektir."

"Evet, biliyorum."

Günü, hâlâ sıcak çarşaf ve ten kokan dairenin bunaltıcı karanlığından uzakta, dışarıda geçirdik. Julián denizi görmek istedi. Onunla birlikte La Barceloneta'ya gittim, neredeyse ıssız sayılabilecek kadar boş plajda, yaz

esintilerinin yavaş yavaş kaybolmaya başladığı, titrek kumlar arasında dolaştık. Kıyıya yakın bir yerde çocukların ya da yaşlı insanların yaptığı gibi kumlara oturduk. Julián hiçbir şey söylemeden gülümsedi.

Akşam karanlığı çökmeye başlayınca akvaryumun yanından bir tramvaya binerek Vía Layetana'dan Paseo da Gracia'ya çıktık, daha sonra gezintimizin sonuna gelinceye dek Lesseps Meydanı'na ve oradan da Avenida de la República Arqentino'ya gittik. Gezerken Julian sanki kentin içinde kaybolmaktan korkar gibi sessizce caddelere bakıyordu. Yolun yarısında elimi tutup hiçbir şey demeden saygıyla öptü. Tramvaydan ininceye kadar da sıkıca tuttu. Beyazlar giymiş küçük bir kıza eşlik eden yaşlı bir adam uzun uzun bize bakarak gülümsedi ve nişanlı olup olmadığımızı sordu. Román Maçaya Sokağı'ndan yukarı doğru çıkarak Tibidabo Bulvarındaki Aldayaların eski konağına geldiğimizde karanlık iyice bastırmıştı. Taş duvarları gümüşi bir renkte kaplayan bir ahmak ıslatan yağıyordu. Arka taraftan, tenis kortlarının yanındaki dış duvara tırmandık. Büyük ve düzensiz ev yağmurun içinden yükseliyordu. Onu hemen tanıdım. Julün'ın kitaplarında onun bin farklı görünüşüyle karşılaştım. *Kırmızı Ev* ise iç kısmı dışından daha büyük, uğursuz bir konaktı. Şekli yavaşça değişecek yeni koridorlar, galeriler ve hiç umulmayan çatı katları oluşuyor, hiçbir yere varmayan sonsuz merdivenler çıkıyordu. Bir yumruk şeklindeki asma kilit ve zincirlerle kilitlenmiş dış kapının önünde durduk. Birinci kattaki geniş pencereler sarmaşıklarla kaplanmış tahta plakalarla sıkıca örülmüştü. Havaya yabani ot ve rutubet kokusu yayılıyordu. Yapışkan ve karanlık yağmurun etkisiyle taşlar büyük bir sürüngenin iskeleti gibi parlıyordu.

Bir bazilikanın ya da hapishanenin kapısına benzeyen meşe kaplama büyük kapıdan nasıl geçmeyi düşündüğünü Julián'a sormak istedim. Ama tam da o anda Julián montunun cebinden bir kavanoz çıkararak kapağını açtı. İçinden yavaşça mavimsi bir duman bulutu, pis kokusuyla dışarı yayılmaya başladı. Asma kilidi bir ucundan tutarak asidi kilide boşalttı. Metal parçası sıcak-kırmızı bir demir gibi ıslık sesi çıkararak sarı bir duman bulutu çıkardı. Birkaç dakika bekledik, daha sonra sarmaşıklar arasından bir parke taşı alarak beş altı kez kilidin üstüne vurdu. Sonra kapıya sert bir tekme savurdu. Kapı bir mezar kapağı gibi ağır bir rutubet kokusu çıkararak yavaşça açıldı. Kapının ardında kadife gibi yumuşak bir karanlık hissedebiliyordum. Julián yanında benzinle çalışan bir lamba getirmişti, giriş holündeki birkaç başarısız denemeden sonra onu yaktı. Ardımızdaki kapıyı aralık bırakarak onu izlemeye başladım. Julián birkaç metre kadar

lambayı başının hizasında tutarak yürüdü. Tozdan bir halı bizim ayak izlerimizin dışında hiçbir iz taşımaksızın ayaklarımızın dibine serilmişti. Çıplak duvarlar alevlerden çıkan yansımayla kehribar rengi bir tona bürünmüştü. Ortalıkta mobilya, ayna ya da lambaya benzer bir şey yoktu. Kapılar hâlâ menteşeleriyle duruyordu, ama bronz kaplama kapı tokmakları çıkarılmıştı. Konak tam anlamıyla bir iskelete benziyordu. Merdivenin başında durduk. Julián yukarıya doğru baktı, gözleri yüksekleri tarıyordu. Bir an arkasına dönerek bana baktı. Gülümsemek istedim ama yarı aydınlıkta güç bela gözlerimizi görebiliyorduk. Julián'in Penelope'yi ilk kez gördüğü basamakları çiğneyerek merdivenden çıktık. Nereye gittiğimizi biliyordum ve içimde oranın nemli havasıyla sınırlı olmayan bir soğukluk hissettim.

Evin sol kanadma açılan dar bir koridorun olduğu üçüncü kata çıktık. Burada tavan daha alçak ve kapılar daha küçüktü. Burası hizmetçilerin yaşadığı kattı. Son odanın Jacinta Coronado'nun odası olduğunu Juliân'ın bana söylemesine gerek kalmadan anladım. Julián korkulu bir edayla, yavaşça oraya yaklaştı. Burası Penélope'yi son kez gördüğü, on yedi yaşındaki genç bir kızla seviştiği ve aylar sonra o kızın kan kaybından öldüğü yerdi. Onu durdurmak istedim, ama Julián kapıya varmış ve dalgın dalgın içeriye bakmaya başlamıştı. Onunla beraber odayı inceledim. Tüm süslerden yoksun, sade bir odacıktı. Yer döşemesini kaplayan toz kümesinin altından daha önce orada duran yatağın izleri seçilebiliyordu. Karmaşık şekillerdeki siyah bir boya lekesi odanın ortasına yayılmıştı. Julián neredeyse bir dakika kadar dik dik boşluğa baktı, canı sıkılmıştı. Bakışlarından, zalim bir yanılsama gibi görünen manzaradan dolayı orayı güçlükle hatırladığını sezebiliyordum. Onu kolundan tutarak merdivene geri götürdüm.

"Burda bir şey yok Julián," diye mırıldandım. "Arjantin'e gitmeden önce her şeyini satmış."

Julián zayıf bir edayla başını salladı. Merdivenlerden aşağıya indik. Giriş katına gelince Julián kütüphaneye doğru yöneldi. Raflar boştu ve şömine molozlarla doluydu. Ölümcül bir solgunluktaki duvarlar alevlerden çıkan buğuyla titrek bir görünüme bürünmüştü. Alacaklılar ve tefeciler şimdiye kadar çoktan bir hurdalığa dönmüş olan konağın tüm malzemelerini parçalamayı başarmıştı.

"Bir hiç uğruna geri geldim," diye homurdandı, Julián.

Böylesi daha iyi, diye düşündüm. Kapıyla aramızdaki mesafede geçen saniyeleri sayıyordum. Onu oradan götürmeyi başarabilirsem hâlâ bir şansımız vardı. Anılarını temize çıkarması için Julián'ın o yerin yıkıntılarını özümsemesini bekledim.

"Geri dönüp tekrar görebilirsin," dedim. "Şimdi artık burda bir şey olmadığını biliyorsun. Burası yalnızca büyük, eski ve ıssız bir ev Julián. Haydi evimize geri dönelim."

Solgun görünüyordu, bana bakarak başını salladı. Elini tuttum ve çıkışa açılan geçite doğru yürümeye başladık. Dış kapının çatlağından süzülen ışık yalnızca on metre kadar uzaktaydı. Havadaki yabani ot ve çisenti kokusunu alabiliyordum. Daha sonra Julián'ın elini benden çektiğini fark ettim. Durdum ve onu görmek için geri döndüm. Gözlerini karanlığa dikmiş hareketsizce duruyordu.

"Ne oldu, Julián?"

Yanıt vermedi. İpnotize olmuş bir şekilde mutfak bölgesine açılan dar bir koridorun başına doğru dik dik bakıyordu. Onun yanına doğru yürüyerek gölgelerin içine ben de baktım. Koridorun sonundaki kapı tuğla ile örülmüştü, kırmızı tuğlalardan oluşan bir duvar köşede yükseliyordu. Ne olduğunu tam olarak anlayamadım, ama soluğumu kesen buz gibi bir soğukluk hissettim. Julián yavaş adımlarla oraya yaklaştı. Koridordaki tüm kapılar -aynı zamanda evdeki tüm kapılar- açıktı. Kilitleri ve kapı tokmakları gitmişti. Bu hariç hepsi aynı şekildeydi.

"Julián, lütfen, gidelim..."

Avuç içiyle tuğla duvara vurduğunda öteki taraftan derin bir yankı yükseldi. Lambayı yere koyarak bana birkaç adım geri çekilmemi işaret ettiğinde ellerinin titrediğini görür gibi oldum.

"Julián.."

İlk tekmeden sonra aşağıya kızıl bir toz yağmuru döküldü. Julián tekrar yüklendi. Kemiklerinin kırıldığını duyar gibi oluyordum, ama Julián ısrarcıydı. Bir mahkûmun kendisini özgürlüğe götürecek öfkesinin gücüyle tekrar tekrar duvara vurdu. İlk tuğla kırılıp öteki tarafa düştüğünde elleri ve kolları kan içinde kalmıştı. Karanlıkta, kanayan parmaklarıyla Julián kendine bir geçit açmaya çalışıyordu. Nefesi kesildi, yorgun düştü ve başarabileceğini aklıma getirmediğim bir şekilde öfke içinde soğukkanlılığını hiç yitirmedi. Birer birer tuğlaları söktü ve sonunda duvar yıkıldı. Julián soğuk terle kaplanmış bir halde durdu, elleri soyulmuştu. Lambayı alarak tuğlalardan birinin köşesine yerleştirdi. Melek motifleriyle

süslenmiş ağaç bir kapı karşı tarafta duruyordu. Julián sanki bir hiyeroglif okur gibi ağaçtaki kabartmaları okşadı. Ellerinin baskısıyla kapı çöktü.

Karşı taraftan yapışkan bir karanlık üstümüze çöreklendi. Biraz ileride bir merdiven şekli göze çarpıyordu. Koyu karanlıkta kaybolana dek siyah taş basamaklar aşağı doğru iniyordu. Julián bir an geri döndü ve gözlerimiz buluştu. Sanki aşağıda yatan şeyin ne olduğunu sezmişçesine gözlerindeki umutsuzluk ve korkuyu gördüm. Ona aşağı inmemesini söylemek yerine başımı iki yana sallayarak yalvardım. Arkasını döndü, kederlenmişti. Ve koyu karanlığın içine daldı. Tuğla çerçevenin içinden bakarak onun sallana sallana merdivenden aşağı inişini gördüm. Lambanın alevleri titreşiyordu, şimdi artık her yer şeffaf bir maviliğe boyanmıştı.

"Julián?"

Yanıt derin bir sessizlik oldu. Merdivenin sonunda hareketsizce duran Julián'ın gölgesini görebiliyordum. Mermer duvarlarıyla dikdörtgen bir odaydı. Oradan keskin, etkili bir ürperti yayılıyordu. Lambadan yansıyan alevlerde çürümüş ipek gibi etrafa yayılmış örümcek ağlarıyla kaplı iki mezartaşı seçilebiliyordu. Beyaz mermerin üstü, yontucunun keskisinin yarattığı çatlaklardan süzülen kan lekelerine benzeyen siyah rutubet damlalarıyla kaplanmıştı. Lanetlenmişler gibi yan yana, birbirlerine zincirlenmiş bir şekilde yerde yatıyorlardı.

PENÉLOPE ALDAYA DAVID ALDAYA

1902-1919 1919

11

Çok sık o sessizlik anı hakkında düşündüm durdum ve Julian'ın on yedi yıldır beklediği kadının öldüğünü, çocuklarının da onunla birlikte gittiğini ve hayalini kurduğu yaşamın aslında hiç olmadığını keşfettiği anda neler hissettiğini tahmin etmeye çalıştım. Çoğumuzun güçlükle fark edebildiğimiz yaşamdaki başarısızlıklarımızı yavaş yavaş görmek için az ya da çok bir şansı olmuştur. Julián'ın durumundaysa bu kesinlik ona saniyeler içinde gelmişti. Bir an, onun merdivenlerden koşarak yukarı çıkacağını, o lanetli yerden kaçacağını ve böylece onu bir daha hiç göremeyeceğimi düşündüm. Belki de en iyisi bu olurdu.

Lambadan çıkan alevlerin yavaşça söndüğünü ve Julián'ın siluetini kaybettiğimi anımsıyorum. Koyu karanlığın içinde ellerimle onu aradım ve suskun bir şekilde titrerken buldum. Bir köşeye çekilmiş zar zor ayakta duruyordu. Ona sarılarak alnından öptüm. Hiç kımıldamadı. Parmaklarımla yüzünü okşadım, ağlamıyordu. Belki de farkında olmadan tüm o yıllar boyunca yaşananları zaten bildiğini, kendini özgür kılmak için gerçekle yüzleşmesi gerektiğini düşündüm. Yolun sonuna gelmiştik. Julián artık onu Barcelona'da tutacak hiçbir şeyin kalmadığını anlayacak ve buralardan uzaklara gidebilecektik. Şansımızın dönmeye başladığına ve en sonunda Penélope'nin de bizi bağışlayacağına inanmak istedim.

Yerdeki lambayı bularak yeniden yaktım. Julián mavimtırak alevlere boş boş ve farklı bir şekilde bakıyordu. Yüzünü ellerimin arasına alarak onu, bana doğru bakmaya zorladım. Kızgınlık ve kayıpla iç içe geçmiş boş; cansız gözler buldum. Damarlarından yavaşça çevreye yayılan öfkenin acısını hissedebiliyor, düşüncelerini okuyabiliyordum. Onu aldattığım için benden nefret ediyordu. Artık açık bir yara gibi hissettiği bir yaşamı ona bağışladığı için Miquel'den nefret ediyordu. Ama tüm bunların üstünde bu felsefede, bu ölümün ve acının izlerine neden olan adamdan: kendisinden nefret ediyordu. Tüm hayatını adadığı ve hiç kimsenin önemsemediği o iğrenç kitaplardan nefret ediyordu. Kendisinden çalınan her saniyeden nefret ediyordu.

Bir yabancıya ya da tuhaf bir nesneye bakar gibi gözlerini dikip uzun uzun bana baktı. Ağır ağır başımı iki yana salladım, ellerim onun ellerini

aradı. Aniden, kabaca benden uzaklaştı ve öylece durdu. Koluna sarılmaya çalıştım, ama beni duvara doğru itti. Artık tanıyamadığım bir adam olarak sessizce yukarı doğru yürüdüğünü gördüm. Julián Carax ölmüştü. O vakte kadar ben de peşinden bahçeye çıkmıştım, ama ondan bir iz yoktu. Bahçe duvarına tırmanıp öteki tarafa atladım. Issız sokaklar yağmurda solmuş gibiydi. Tenha caddenin ortasına doğru yürüyerek karanlığa ismini bağırdım. Çağrıma yanıt gelmedi. Eve geldiğimde saat sabahın dördü olmuştu. Dairenin içi sigara dumanı ve yanık kâğıt kokusuyla kaplanmıştı. Julián benden önce oraya gelmişti. Koşarak pencereleri açtım. Çalışma masamın üstünde yıllar önce Paris'te bir servet ödeyerek satın alıp ona hediye ettiğim Victor Hugo'nun dolmakalemine ait küçük bir kutu buldum. Duman evdeki sobadan çıkıyordu. Sobanın kapağım açtığımda Julián'ın kendi romanlarını ateşlerin içine attığını gördüm. Yalnızca deri ciltlerin üstündeki roman başlıklarını okuyabiliyordum; geri kalan kısımları küllere karışmıştı. Kitap raflarına baktım: tüm kitapları gitmişti.

Saatler sonra öğleye doğru yayınevine gittiğimde Alvaro Cabestany beni ofisine çağırdı. Babası artık güçlükle işe gelebiliyordu; doktorlar -tıpkı benim o şirketteki durumum gibi- günlerinin sayılı olduğunu söylemişlerdi. Cabestany'nin oğlu Lain Coubert ismindeki bir beyefendinin sabahleyin erkenden gelerek stoklarımızda bulunan tüm Julián Carax romanlarıyla ilgilendiğini ve onları satın almak istediğini söyledi. Yayıncının oğlu ona Pueblo Nuevo Mahallesi'ndeki bir antrepoda tüm romanları sakladığımızı söylemişti. Ama Coubert'in önerdiğinden daha yüksek bir fiyat talep etmişti. Coubert blöfü görmemiş ve gitmişti. Şimdi Alvaro Cabestany bende Lain Coubert denilen bu adamı bularak teklifini kabul ettiğimizi bildirmemi istiyordu. Ahmak herife Lain Coubert, diye birinin hiç olmadığım söyledim; Carax'ın romanlarından birindeki bir karakterdi. Gerçekte kitapları satın almak gibi bir isteği yoktu; tek amacı onları nerede sakladığımızı öğrenmekti. Yaşlı Sinyor Cabestany'nin şirketinde basılan her kitabın bir kopyasını kütüphanesinde saklamak gibi bir alışkanlığı vardı. Julian Carax'ın romanlarının birer kopyası da oradaydı. Sessizce odaya süzülerek onları aldım.

O akşam Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı'nda babamı ziyaret ederek kitapları hiç kimsenin, özellikle de Julián'ın bulamayacağını düşündüğüm yere sakladım. Oradan ayrıldığımda gecenin karanlığı çökmüştü. Bulvardan aşağıya doğru indim ve oradan da Julián'la birlikte denizi seyrettiğimiz yeri arayarak La Barceloneta'ya doğru plajın yolunu tuttum. Pueblo Nuevo'daki

antrepodan çıkan alev yığınları uzaktan görülebiliyordu. Alevlerin kehribar rengi denizin üstünde yayılıyor, yılankavi bir duman bulutu gökyüzünü kaplıyordu. İtfaiyeciler alevleri şafaktan kısa bir süre önce söndürmeyi başardıklarından geriye metal yığınlar ve tuğla parçalarından başka bir şey kalmamıştı. Orada on yıllık gece bekçimiz Lluis Carbo'yu buldum. İçin için yanan yıkıntıya inanmayan gözlerle bakıyordu. Kaşları ve kolundaki kılları yanmıştı, teni yaş bir bronzlukta parlıyordu. Yangının gece yarısından hemen sonra başlayarak şafağın ilk ışıklarında bir kül nehriyle karşılaşıncaya dek binlerce kitabı yuttuğunu bana söyleyen oydu. Lluis hâlâ elinde yangından kurtarmayı başarabildiği bir avuç kitap tutuyordu; Verdaguer'in seçilmiş şiirleri ve *Fransız Devriminin Tarihi* nin iki cildi. Tüm kurtarabildikleri bunlardı. Çeşitli sendika üyeleri itfaiyecilere yardıma gelmişti. İçlerinden biri bana itfaiyecilerin enkazın içinde yanmış bir insan vücudu bulduğunu söyledi. İlk olarak adamm ölmüş olduğunu sanmışlar, ama daha sonra hâlâ soluk aldığını fark ederek onu en yakındaki Mar Hastanesi'ne kaldırmışlar.

Onu gözlerinden tanıdım. Ateş tenini, ellerini ve saçlarını yutmuştu. Alevler elbisesini parçalamış, tüm vücudu bandajların altından sızan yaralarla soyulmuştu. Onu koridorun sonunda plaj manzaralı bir odaya kapatıp ölmesini beklerken narkozla uyuşturmuşlardı. Elini tutmak istedim, ama hemşirelerden biri bandajların altında neredeyse hiçbir et parçası olmadığı konusunda beni uyardı. Yangın gözkapaklarını da almıştı. Beni yere çökmüş bir vaziyette ağlarken bulan hemşire onu tanıyıp tanımadığımı sordu. Tanıdığımı söyledim: o benim kocamdı. Ona son duasını okumak için gelen rahip çığlıklarım karşısında korkup kaçtı. Üç gün sonra Julián hâlâ yaşıyordu. Doktorlar bunun bir mucize olduğunu, yaşama isteğinin ona ilaçların veremediği bir güç kazandırdığını söyledi. Yanılıyorlardı. Bu bir yaşama isteği değildi. Nefretin ta kendisiydi. Bir hafta sonra bu ölümün eşiğinde duran bedenin son nefesini vermeye niyetli olmadığını anladıklarında, onu resmen Miquel Moliner olarak kabul ettiler. Orada on bir ay kalacaktı. Hem de sessizlik içinde, ateş saçan gözleri ve geriye kalan bir şeyi olmaksızın.

Her gün hastaneye gidiyordum. Kısa bir süre sonra hemşireler bana daha dostça davranmaya, beni kendi salonlarında yemeğe davet etmeye başlamışlardı. Hepsi tek başına ayaklarının üstünde durabilen, erkeklerinin cepheden dönmesini bekleyen güçlü kadınlardı. Bana, Julián'ın yaralarını nasıl temizleyeceğimi, bandajlarım nasıl değiştireceğimi, onu yataktan

kaldırmadan nasıl çarşaflarını değiştirerek yatağını yapacağımı öğrettiler. Ayrıca bana, kemik yığınına dönmüş o adamı her gördüğümde umutlarımı yitirmemenin yollarını da gösterdiler. Üç ay sonra yüzündeki bandajlan açtık. Julián yalnızca bir kurukafadan ibaretti. Dudakları ya da yanakları yoktu. Yanarak kömür haline gelmiş oyuncak bir bebek gibi suratında hiçbir şey kalmamıştı. Göz çukurları daha da büyümüş ve artık daha keskin bir ifadeye bürünmüştü. Hemşireler bana belli etmemeye çalışıyordu, ama onun görünümünden neredeyse korkarcasına tiksiniyorlardı. Doktorlar bana yaralar iyileştikçe derisinin eflatuni bir renkte, bir çeşit kertenkele gibi yavaşça yerine geleceğini söyledi. Kimse onun akıl sağlığıyla ilgili yorum yapmaya cesaret edemiyordu. Herkes Julián'ın -Miquel'in- alevlerde belleğini yitirdiğini, insanlar korkuyla ondan kaçarken karısının yoğun ilgisi sayesinde hayatta kaldığını kabul ediyorlardı. Julián'ın hâlâ orada, canlı olduğunu bilerek gözlerinin içine baktım, kendine işkence ederek bekliyordu.

Dudaklarını kaybetmişti, ama doktorlar ses tellerinin fazlaca bir hasar görmediğini, dilindeki ve boğazındaki yanıkların umulandan daha önce iyileştiğini düşünüyorlardı. Julián'ın belleğini yitirdiği için hiçbir şey konuşmadığını kabul ediyorlardı. Yangından altı ay sonra bir akşamüstü, odada ikimiz yalnız olduğumuz bir sırada eğilerek onu alnından öptüm.

"Seni seviyorum," dedim.

Artık bir köpeğinki gibi buruş buruş olmuş ağzından acı, keskin bir ses çıktı. Gözleri yaşlarla kızardı. Bir mendille gözlerini kurulamak istedim, ama o sürekli aynı sesi çıkarıyordu.

"Bırak beni," dedi.

"Bırak beni."

Antrepodaki yangından iki ay sonra yayınevi iflas etti. O yıl ölen yaşlı Cabestany oğlunun şirketi altı ay içinde batıracağını daha önceden söylemişti. Başka yayınevlerinde iş bulmaya çalıştım, ama savaş her şeyi yok etmişti. Hepsi bu kargaşanın çok yakında sona ereceğini ve her şeyin eskisi gibi olacağını söylüyordu. Ama gerçekte savaşın bitmesine henüz iki yıl vardı ve en kötüsü daha başlamamıştı. Yangından bir yıl sonra doktorlar bir hastanede yapılabilecek her şeyi yaptıklarını söylediler. Artık şartlar değişmişti ve odaya ihtiyaçları vardı. Julián'ın Santa Lucía Huzurevi gibi bir sanatoryuma kaldırılmasını önerdiler, ama ben kabul etmedim. 1937 Ekimi'nde onu eve götürdüm. "Bırak beni" den başka henüz tek bir söz etmemişti.

Her gün ona onu sevdiğimi söyledim. Onu battaniyelerle sarmalayarak pencerenin yanında bir koltuğa oturttum. Meyve suları, tostlar ve sütle besledim. O zamanlar bunları bulmak oldukça zordu. Her gün ona birkaç saat kitap okudum. Balzac, Zola, Dickens... Vücudu dolgunlaşmaya ve eve gelişinden kısa bir süre sonra ellerini ve kollarını oynatmaya başladı. Boynunu kımıldatabiliyordu. Kimi zaman eve geri döndüğümde eşyaları dağıtılmış, battaniyeleri yerlere atılmış olarak buluyordum. Bir gün onu yerde yatarken buldum. Yangından bir buçuk yıl sonra fırtınalı bir gece yarısı uyandığımda birisini yatağın kenarına oturmuş, saçlarımı okşarken buldum. Gozyaşlarımı saklayarak ona gülümsedim. Hepsini saklamış olmama rağmen evdeki aynalardan birini bulmayı başarmıştı. Kısık bir sesle bana, hayali yaratıklarından birine Lain Coubert'e dönüştüğünü söyledi. Görüntüsünün beni rahatsız etmediğini göstermek için onu öpmek istedim, ama buna izin vermedi. Zorla da olsa yalnızca ona dokunmama izin verdi. Gün geçtikçe eski gücünü tekrar kazanmaya başlamıştı. Yiyecek bir şeyler bulmak için dışarı çıktığımda evin içinde dolaşıyordu. Miquel'in bana bıraktığı para bizi ayakta tutmuştu, ama kısa bir süre sonra evdeki eski eşyaları ve mücevherlerimi satmaya başladım. Başka bir seçenek kalmayınca Paris'ten satın aldığım Victor Hugo'nun kalemini alarak onu en yüksek fiyatı veren yere satmaya gittim. Askeri hükümet binasının arkasında bu tarz şeyleri satan bir dükkân buldum. Dükkânın yöneticisi kalemin Victor Hugo'ya ait olduğuna dair ettiğim yeminlerden pek etkilenmiş gibi görünmüyordu, ama onun türünün en güzel örneği olduğunu söyleyerek bana ödeyebileceği en yüksek fiyatı vermeyi kabul etti. Bu günleri büyük darlık günleri olarak görüyordu.

Julián'a sattığımı söylediğimde onun öfkelenmesinden korkuyordum. Doğru olanı yaptığımı, o kaleme hiçbir zaman layık olmadığını söyledi. Çoğu günler iş aramak için dışarı çıkıyordum. Bu günlerden birinde eve döndüğümde Julián evde yoktu. Şafak sökene kadar da geri gelmedi. Nerede olduğunu sorduğumda yalnızca (Miquel'e ait) paltosunun ceplerini boşaltarak masanın üstüne bir avuç dolusu para bıraktı. O günden sonra neredeyse her gece dışarı çıkmaya başladı. Karanlıkta şapkasının ve atkısının ardına gizlenip bir yağmurluk ve eldivenlerle de görünümünü pekiştirince artık daha çok bir gölgeye benziyordu. Nereye gittiğini bana hiç söylemedi, neredeyse her seferinde para ve mücevherlerle geri geliyordu. Sabahları, bir koltuğa oturarak gözleri açık bir şekilde uyuyordu. Bir

keresinde ceplerinden birinde bir çakı buldum. Otomatik olarak açılan iki tarafı keskin bir bıçaktı. Bıçağın yüzü karanlık kan lekeleriyle kaplıydı.

Tam da o dönemler, birinin geceleri ortaya çıkıp kitapçıların camlarını kırarak içerideki kitapları yaktığı yönünde şehirde dolaşan söylentiler kulağıma gelmeye başlamıştı. Başka zamanlarda da, tuhaf kılıklı bir vandal, bir kütüphanenin ya da bir koleksiyoncunun kitaplarını yürütecekti. Her zaman daha sonra yakmak üzere iki ya da üç çift alıyordu. 1938 Şubatı'nda ikinci el kitap satan bir dükkâna giderek piyasada Julián Carax'in romanlarından herhangi birisini bulmamın mümkün olup olmadığını sordum. Yönetici bunun olanaksız olduğunu söyledi: birisi onları ortadan kaldırmıştı. Kendisinde olan bir çift kitabı da sesi güçlükle anlaşılan, yüzünü gizlemiş çok tuhaf bir insana satmıştı.

"Son günlere kadar burda ve Fransa'daki özel koleksiyonlarda birkaç tane vardı, ama çoğu koleksiyoncu onlardan kurtulmak istemeye başladı. Korkuyorlar," dedi. "Onları kınamıyorum."

Gittikçe artan bir şekilde Julián tüm gün boyunca ortadan kayboluyordu. Kısa bir süre sonra da haftada bir kez ortaya çıkmaya başladı. Her zaman geceleri gidip geliyordu ve her seferinde de para getiriyordu. Hiçbir zaman bir açıklama yapmadı ya da yaptıysa da bunlar çok anlamsız şeylerdi. Bana Fransa'da: Paris, Lyons, Nice'da olduğunu söyledi. Zaman zaman Fransa'dan Lain Coubert adına mektuplar gelmeye başladı. Hemen hepsi ikinci el kitap satanlardan ya da koleksiyonculardandı. Birisi Julián Carax'ın neredeyse tüm çalışmalarını topladığı haberini alınca aç bir kurt gibi birkaç gün ortadan kayboluyor, daha sonra geri dönüyordu.

Onun yine ortadan kaybolduğu günlerden birinde katedral manastırının çevresinde düşüncelere dalmış bir şekilde aylak aylak dolaşan şapkacı Fortuny'yle karşılaştım. İki yıl önce, Miquel'le birlikte Julián'ı sormak için ona gittiğimiz günden beni hatırladı. Beni bir köşeye çekerek Julián'ın hayatta olduğunu bildiğini söyledi, ama oğlu tam olarak çıkaramadığı bazı nedenlerden dolayı bağlantı kurmuyordu. "Bunun o zalim adam Fumero'yla bir ilgisi olmalı." Benim de aynı şeyleri hissettiğimi söyledim. Savaş zamanı Fumero için oldukça bereketli geçiyordu. Anarşistlerden komünistlere oradan da yoluna kim çıkarsa bağlılığı aydan aya değişiyordu. Bir casus, bir uşak, bir kahraman, bir katil, bir suikastçi, bir düzenbaz, bir kurtarıcı, bir şeytan olarak anılıyordu. Onun için çok şey değişmiyordu. Herkes ondan korkuyordu. Herkes onun tarafında olmak istiyordu. Belki de

Barcelona’nın savaş zamanı entrikalarıyla çok meşgul olduğundan Fumero, Julián’ı unutmuş görünüyordu. Büyük olasılıkla o da şapkacı gibi Julián’ın kaçtığını, ona ulaşamayacağını düşünüyordu.

Sinyor Fortuny, bana oğlunun eski arkadaşı olup olmadığımı sordu. Arkadaşı olduğumu söyledim. Benden ona Julián’ı, nasıl biri olduğunu anlatmamı istedi, çünkü onu çok iyi tanımıyordu. "Hayat bizi birbirimizden ayırdı, biliyor musunuz?" Bana, Julián’ın romanlarını Barcelona’daki tüm kitapçılarda aradığını ama bulamadığını anlattı. Birisi ona çılgın bir adamın şehrin her köşesinde o kitapları aradığını ve bulduğu zaman da yaktığını söylemişti. Fortuny sanığın Fumero olduğundan emindi. Onu yalanlamadım. Ona acıdığımdan ya da nefret ettiğimden, söyleyebileceğim en iyi yalanı uydurdum. Ona Julián’ın büyük olasılıkla Paris’e döndüğünü, iyi olduğunu, şapkacı Fortuny’yi çok sevdiği gerçeğini bildiğimi ve şartlar uygun olur olmaz onu görmeye geleceğinden emin olduğumu söyledim. "Hepsi bu savaşın yüzünden," diye yakındı. "Her şeyin bozulmasına neden oldu." Birbirimizden ayrılmadan önce ısrarla bana kendisinin ve "yanlış anlama’ yıllarından sonra tekrar bağlantı kurduğu eski karısı Sophie’nin adresini vermek istedi. Sophie’nin artık Bogotâ’da tanınmış bir doktorla birlikte yaşadığını söyledi. Kendi müzik okulunu açmıştı ve sık sık yazarak Julián’ı soruyordu.

"Görüyorsun, bizi tekrar bir araya getiren tek şey bu. Anılar. Hayatta çok fazla hata yaptık genç hanım, ama yaşlılık hissettirmeden yaklaşmaya başlayınca yalnızca bunları anımsıyoruz. Söyle bakalım, dindar mısın?"

Julián’dan bir haber alırsam onu ve Sophie’yi bilgilendireceğime söz vererek izin istedim.

"Annesini hiçbir şey onun nasıl olduğunu duymaktan daha mutlu edemez. Siz kadınlar kalbinizin sesini saçma şeylerden daha çok dinlersiniz," diye bitirdi, şapkacı. "Bunun için de daha uzun yaşıyorsunuz ya."

Onun hakkında çok korkunç öyküler duymama rağmen zavallı yaşlı adama üzülmeden edemedim. Oğlunun dönmesini beklemekten başka hayatta yapacak az şeyi kalmıştı. Büyük bir bağlılıkla katedraldeki tapınakların da ziyaret ettiği azizlerden mucizeler bekleyerek geçmişi geri getirme umuduyla yaşıyor gibi görünüyordu. Eskiden onu kızgın ve alçak bir adam olarak bir canavar gibi hayal ediyordum, ama şimdi karşımda gerçeklere karşı kör, herkes kadar mahcup ve nazik bir adam görüyordum. Belki de bana, kitaplara ve gölgelere sığınarak herkesten, kendisinden bile

saklanan babamı anımsattığından ya da Julián’ı yeniden geri kazanma umuduyla birbirimize bağlanmaktan kaynaklanan, ona karşı artan bir sevgi hissediyor, onun bu hayattaki tek dostu olmak istiyordum. Juliân’ın haberi olmadan sık sık onu Ronda de San Antonio’daki daireden arıyordum. Şapkacı artık alt kattaki dükkânında çalışmıyordu.

"Gücüm, görüş açım ya da müşterim kalmadı..." diyordu.

Hemen hemen her perşembe beni bekler, kahve, çörek ve pasta ikram ederdi. Kendisi bu ikramlara pek el sürmüyordu. Julián’ın çocukluğunda birlikte şapka dükkânında nasıl çalıştıklarına dair anılarını yad ederek zamanını geçiriyordu. Bana fotoğraflar gösterirdi. Daha sonra beni bir müze gibi koruduğu Julián’ın odasına götürür, daha önce göstermiş olduğuna aldırmadan her seferinde odadaki eski defterleri, günlük eşyaları çıkarırdı. Hemen her seferinde bir önceki ziyarette anlattığı öyküleri tekrar eder dururdu. Hiçbir zaman var olmamış bir geçmişi tekrar kurmaya çalışıyor gibiydi. Bu perşembelerden birinde üst kata çıkarken Fortuny’yi muayeneden gelen doktorla merdivende karşılaştım. Şapkacının ne durumda olduğunu sordum. Bana tuhaf bir şekilde baktı.

"Akrabası mısınız?"

Zavallı adamın en yakınındaki kişi olduğumu söyledim. Bunun üzerine doktor, bana Fortuny’nin çok hasta ve ölümünün an meselesi olduğunu söyledi.

"Neyi var?"

"Sorunun kalbinde olduğunu söyleyebilirim, ama onu gerçekten öldüren şey yalnızlık. Anılar mermilerden daha kötüdür."

Şapkacı, beni gördüğüne sevinerek, doktora hiç güvenmediğini söyledi. Ona göre doktorlar yalnızca ikinci sınıf büyücülerdi. Tüm yaşamı boyunca şapkacı derin dini inançları olan bir adamdı, yaşlılık yalnızca bunu güçlendirmişti. Her yerde şeytanın elini görüyordu. Şeytan, dedi, aklı bulandırarak insan ırkını yok ediyor.

"Şu savaşa ya da bana bir bak. Kuşkusuz ki artık yaşlı ve zayıfım, ama genç bir adamken bir korkak olarak çürüdüm."

Julián’ı ondan alan şeyin de şeytan olduğunu ekledi.

"Tanrı bize hayat verdi, ama dünyanın toprak ağaları şeytan..."

Ve bu şekilde ilahiyat üstüne konuşarak, bayatlamış kurabiyelerden atıştırıp öğleden sonralarımızı geçirdik.

Bir keresinde Julián’a eğer babasını ölmeden önce son bir kez görmek istiyorsa acele etmesi gerektiğini söyledim. Daha sonra aslında onun da

şapkacıyı ziyaret ettiği ortaya çıktı: akşam karanlığında meydanın uzak bir köşesine oturarak onu seyrediyordu. Julián şimdiki halini görmektense yaşlı adamın yıllar boyunca beyninde yarattığı oğul imgesinin kalmasını yeğlediğini söyledi.

"Benim için bunu sürdür," dedim, ardından hemen söylediklerimden pişmanlık duydum.

Bana yanıt vermedi, ama bir süre, sanki berrak bir şekilde konuyu yeniden düşünüp cehennemin en dibinde olduğumuza iyice emin olmuş gibi göründü.

Doktorun tahmininin gerçekleşmesi çok uzun sürmedi. Sinyor Fortuny savaşın sonunu görecek kadar yaşamadı. Koltuğuna oturmuş bir biçimde Sophie ve Julián'ın eski resimlerine bakarken ölü bulundu.

Savaşın son günleri daha kötü şeylerin başlangıcına gebeydi. Kent çekişmeler, çarpışmalar, bombardımanlar ve açlıkla geçen aylarla ağır ağır zonklayan bir yara gibi uzaktaki bir kavganın içinde yaşamıştı. Cinayetlerin, kavgaların ve suikastlerin dehşet saçan görüntüleri yıllarca kentin kalbini aşındırmıştı, ama buna rağmen birçok insan hâlâ savaşın geçip gidecek bir fırtına gibi uzakta olduğuna inanmak istiyordu. Fırtına koptuğunda, acıma duygusu ortadan kalkmıştı.

Unutkanlığı savaştan daha iyi hiçbir şey besleyemez, Daniel. Hepimiz sessiz kalmayı yeğledik ve bizi gördüklerimizin, yaptıklarımızın, kendimiz hakkında öğrendiklerimizin ve diğerlerinin geçip gidecek bir kâbus, bir yanılsama olduğuna inandırmaya çalıştılar. Savaşın anısı yoktur, gerçekte neler olduğunu anlatacak hiç kimse kalmayıncaya, onları artık anımsamayacağımız zaman gelinceye ve arkalarında bıraktıkları her şeyi yok etmek için başka bir isim ve suratla geri dönünceye kadar hiç kimse onları anlama cesaretini göstermedi.

O zamana dek Julián yakılması gereken çok az kitap bırakmıştı. Hakkında konuşmaktan özellikle kaçtığımız babasının ölümü onu iyice hasta etmişti. Başlangıçta onu yaşama bağlayan kin ve öfke harcana harcana tükenmişti. Dedikodular içinde hayatımızı tecrit edilmiş bir şekilde yaşıyorduk. Fumero'nun savaş zamanında ilerlemesine yardım eden herkese ihanet ederek şimdi galiplerin tarafında çalışmaya başladığını duyduk. Montjuic Kalesi'nin zindanlarında, baş düşmanlarını bizzat kendisinin infaz ettiği söyleniyordu, bir tabancayla ağzına ateş etmek seçtiği yöntemdi. Toplumsal unutkanlığın ağır örtüsü silahların gölgesinin tamamen ortadan kalktığı gün çevremizi iyice saracak gibi görünüyordu. O

günlerde, kendi tarafında düşenleri hiçbir zaman anlatmaksızın, sırf maceralarını anlatmak için yaşayan bir kahramandan daha korkunç bir şey olmadığını öğrendim. Barcelona'nın düşüşünden sonraki haftaların tanımını yapmak neredeyse imkânsız. O günlerde çarpışmaların olduğu dönemlerden daha çok kan döküldü... bu sefer daha sinsi, daha gizli oldu. **En sonunda barış, mezarlıkları ve hapishaneleri doldurarak ruhları çürüten bir utangaçlık ve sessizlik örtüsüyle geldi.** Artık suçsuz eller ya da masum bakışlar kalmamıştı. Tüm beklentilerden uzak bir şekilde o günleri yaşayan bizler o sırları kendimizle birlikte mezara götüreceğiz.

Normal bir yaşantının donuk renkteki küfü yaşamı yeniden onarıyordu, ama o zamana kadar Julián'la ben sefil bir yoksulluk içinde yaşamaya başlamıştık. Lain Coubert'in gece maceralarından gelen ganimet ve birikimlerin hepsini harcamıştık ve evde de satılacak bir şey kalmamıştı. Umutsuzca bir çevirmen, yazıcı ya da temizlikçi olarak iş arıyordum ama Cabestany'daki geçmişim beni sakıncalı biri yapıyordu. İnsanlar kuşkuyla yaklaşıyorlardı. Kalem bıyıklı, parlak saçlı, gıcır gıcır yeni giysisiyle bir hükümet görevlisi -o günlerde marangozluk dışında dalkavukluk yaparak geçinen yüzlerce insandan biri- benim gibi alımlı bir kızın gündelik bir işte çalışmaması gerektiğini ima etti. Komşularım, savaşın bir sonucu olarak sakat ve yatalak kalmış kocam Miquel'e baktığım şeklindeki öykümü kabullendi. Bize, ülkenin çeşitli bölgelerindeki akrabalarının gönderdiği tuzlanmış balık, sosis, ekmek, peynir ya da süt getiriyorlardı. Zorluklarla geçen aylardan sonra Julián'ın romanlarından birinde okuduğum bir taktiği hayata geçirmeye karar verdim.

Kendimi, rahmetli Sinyor Fortuny'nin son günlerinde işlerini yoluna koymak için tuttuğu bir avukat olarak tanıtıp Julián'in Bogotâ'daki annesine yazdım. Şapkacının bir vasiyetname bırakmadan öldüğü için Ronda de San Antonio'daki daire ve alt katındaki dükkânı da kapsayan mal varlığının teorik olarak, Fransa'da sürgünde yaşadığına inanılan oğlu Juliân'a kaldığı konusunda onu bilgilendirdim. Ölüm işlemlerinin henüz tamamlanmadığı ve kendisinin de yurtdışında olduğu için avukat (okul yıllarında beni ilk kez öpen çocuğun ismi olan José María Requejo'yu seçmiştim) ondan mal varlıklarını Paris'teki İspanyol Konsolosluğu aracılığıyla ilişki kurduğu oğlunun üstüne geçirebilmek için yetki istiyordu. Bu arada kendisini adı geçen malların geçici sahibi olarak görüyor, onların finansal karşılığı konusunda kendini yetkili olarak kabul ediyordu. Ayrıca, Sophie'den binanın yöneticisiyle bağlantı kurmasını, yapının giderleriyle

birlikte tüm evrakları Sinyor Requejo'nun ofisine -onun adına Aldaya konağının yıkıntılarından iki blok ötede eski ve kullanılmayan bir garaj adresine açtırdığım posta kutusuna- göndermesi için ona talimat vermesini istedim. Julián'a yardımcı olabilme ve onunla tekrar bağlantı kurma ihtimaliyle körleşen Sophie'nin özellikle de uzakta, Kolombiya'da olmasından dolayı karmaşık kanuni işlerle ilgilenmeyip bize yardım edeceğini umut ediyordum.

Birkaç ay sonra yapının yöneticisi, Sophie'nin kendisinden istediği gibi José María Requejo'nun avukatlık şirketinin ücretini ve Rondo de San Antonio'daki dairenin giderlerini kapsayan aylık para ödemesini almaya başlayarak Barcelona'daki 2321 No.'lu posta kutusuna yetkisizce kesinti yaptığını fark ettim, ama hiçbir şey söylememeyi yeğledim. Bu şekilde işlerimize burnunu sokmayacaktı. Kalan para Julián'la hayatta kalmamıza yetiyordu. Korkunç sefalet yılları böylece geçti, bu süre zarfında ben de çevirmen olarak düzenli bir işe başladım. Artık kimse Cabestany'yi anımsamıyordu, insanlar eski acıları ve çekişmeleri bir kenara bırakarak unutmaya ve affetmeye başlamıştı. Fumero'nun tekrar geçmişi karıştırmaya karar vermesinden sürekli endişe duyuyordum. Kimi zaman bunların olmayacağına, şimdiye kadar Julián'ı öldürmekten vazgeçtiğine ya da onu unuttuğuna kendimi inandırıyordum. Fumero artık yıllar önceki katil değildi. Şimdi Carax'ın hayaletinin peşinden koşma lüksü olmayan, faşist rejimin hırslı bir üyesi ve kamusal bir kişilikti. Kimi zamanlar ise terler içinde uyanarak polisin kapıyı çaldığını sanıyordum. Bazı komşuların evden hiç dışarı çıkmayan kocamdan -ara sıra çığlıklar atarak delirmiş gibi duvarlara vuran- kuşkulanmaya başlayarak bizi polise bildirmelerinden korkuyordum. Julián'ın tekrar kaçması ve bir kez daha kendi kitaplarının avına çıkmaya karar vermesi olasılığı beni oldukça korkutuyordu. Korkular içinde yaşamak beni o kadar yormuştu ki, yaşlanmaya başladığımı, yaşamın geçip gittiğini ve gençliğimi şimdi artık neredeyse bir hayalete dönen bir adama adadığımı unutmuştum.

Ama yıllar huzur içinde geçti. Zaman eskiden olduğundan daha hızlı geçiyordu. Bir anlam ifade etmeyen hayatlar senin istasyonunda durmayan trenler gibi yanından geçip gidiyordu. Bu sırada savaşın açtığı yaralar zorunlu olarak iyileşti. Birkaç yayınevinden biraz iş buldum ve günün çoğunu evden dışarıda geçirmeye başladım. Sinema ya da metroda karşılaşıp yalnızlığımı paylaştığım isimsiz sevgililerim oldu. Daha sonra tuhaf bir şekilde suçluluk duygusu hissediyordum. Julián'ı gördüğümde

ağlamaya başlıyor, sanki buna bir mecburiyetim varmış gibi ona bir daha kesinlikle ihanet etmeyeceğime dair yeminler ediyordum. Otobüste ya da sokakta kendimi benden daha genç kadınların küçük çocuklarının elini tutup gezmelerini seyrederken buluyordum. Sanki o küçük canlılar dünyanın tüm boşluğunu dolduruyormuş gibi hepsi mutlu ya da en azından huzurlu görünüyordu. Daha sonraları kendimi o kadınların yerine koyup Julián'ın çocuğunu kucağımda gezdirirken hayal etmeye başladığımı hatırlıyorum. Ondan sonraysa savaşı çıkarıp onu sürdürenlerin de bir zamanlar çocuk olduğu aklıma geliyordu. Bir gün birisi evimize geldiğinde neredeyse dünyanın artık bizi unuttuğuna inanmaya başlamıştım. Bu, gözlerine baktığımda yüzü kızaran bir rahip adayı, bir çocuk gibi genç görünümlü biriydi. Okul yıllığında bazı evrakları güncelleştirdiğini söyleyerek Miquel Moliner'i sordu. Bana Sinyor Moliner'in birtakım ayrıntıları güncelleştirmek şartıyla eğer buna uygun bir durumdaysa emekli aylığı almaya hak kazanabileceğini söyledi. Ona Sinyor Moliner'in savaşın başlangıcından beri burada olmadığını, yurtdışına gittiğini anlattım. Buna çok üzüldüğünü söyleyip bana öfkeli bir şekilde yan yan bakarak evden ayrıldı. O genç bir muhbirin yüzüne sahipti ve artık o gece Julián'ı evden çıkarmak zorunda olduğumu biliyordum. O vakte kadar Julián iyice sararıp solmuştu. Bir çocuk kadar yumuşak başlıydı ve tüm yaşantısı birlikte geçirdiğimiz akşamlardan ibaretti. Bu akşamlarda bir yandan radyoda müzik dinlerken diğer yandan sessizce elimi avuçlarının içine alarak okşuyordu.

Gecenin karanlığı çöktüğünde binanın yöneticisinin Sinyor Requejo adına gönderdiği Ronda de San Antonio'daki dairenin anahtarını alarak Julián'ı doğup büyüdüğü eve geri götürdüm. Ona kendi odasını hazırlamıştım ve çok dikkatli olmasını tembihleyerek ertesi gün geri döneceğime söz verip oradan ayrıldım.

"Fumero yine seni arıyor," dedim.

Sanki Fumero'nun kim olduğunu anımsayamamış ya da hiç önemsemiyormuş gibi başıyla belirsiz bir işaret yaptı. Birkaç hafta bu şekilde geçti. Hep geceleri gece yarısından sonra onun yanına gidiyordum. Julián'a gün boyu neler yaptığını sorduğumda anlamamış bir ifadeyle yüzüme uzun uzun baktı. Birbirimize sarılarak geceleri birlikte geçirdik. Her seferinde günün ilk ışıklarıyla elimden geldiğince erken döneceğime söz verip ayrılıyordum. Ve evden her ayrılışımda dairenin kapısını

kilitliyordum. Julián'da anahtarın kopyası yoktu. Yaşamını riske atmaktansa onu orada bir tutsak gibi saklamayı yeğledim.

Daha sonraları başka hiç kimse Miquel'i sormadı, ama kocamın Fransa'da olduğuna dair mahallede dedikoduların dolaştığından emin olmak istiyordum. Paris'teki İspanya Konsolosluğu'na birkaç mektup yazarak o kentte yaşayan İspanyol vatandaşı Julián Carax'i bulmak için onlardan yardım istedim. Er ya da geç mektuplarımın doğru ellere geçeceğini umut ediyordum. Tüm tedbirleri önceden almıştım, ama bunun yalnızca bir zaman sorunu olduğunu biliyordum. Fumero gibi insanlar hiçbir zaman düşmanlıklarından vazgeçmezdi.

Ronda de San Antonio'daki daire en üst kattaydı. Merdivenin en sonunda evin çatısının üstündeki taraçaya açılan bir kapı keşfettim. Taraça, apartman sakinlerinin çamaşırlarını kurutmak için astığı bir yerdi ve birer metre yükseklikteki duvarlarla birbirlerinden ayrılmış tüm bloku kaplayan bir ağ şeklindeydi. Blokun öteki ucunda ön kapısı Jaquin Costa Sokağı'na açılan bir bina bulmam çok uzun sürmedi. Böylece kimselere görünmeden oranın taraçasını kullanarak Ronda de San Antonio'dakı apartmana girip çıkıyordum. Bir keresinde binanın yöneticisinden, komşularının Fortuny'nin dairesinde sesler duymaya başladığını söyleyen bir mektup aldım. Ona Requejo'nun adıyla yazarak, bazı kâğıt ve evraklara bakması için şirketten birini eve gönderdiğimi, seslerin geceleyin duyulmasına rağmen, endişe edilecek bir şeye rastlanmadığını söyledim. Centilmenler için -muhasebeciler ve avukatlar- gizli bir garsoniyer tutmanın çok pahalı olduğunu ima eden bir de eleştiri ekledim. Yönetici profesyonel bir şekilde anlayış göstererek durumu tam anlamıyla anladığını, artık endişelenmemi gerektirecek bir şey kalmadığını söyledi.

O yıllar boyunca, Sinyor Requejo rolünü oynamak benim tek eğlence kaynağımdı. Ayda bir kez Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı'na babamı ziyarete gidiyordum. Buluşmalarımızda ortalarda gözükmeyen kocamla hiç ilgilenmedi, ben de hiçbir zaman kocamla tanışmasını teklif etmedim. Genelde sohbetlerimizde, su yüzeyine çıkan kayalardan savaşmayı başaran tecrübeli denizciler gibi yüzeysel konular etrafında dönüp duruyorduk. Çoğu zaman bir yardıma ihtiyacım ya da yapabileceği bir şey olup olmadığını soruyordu.

Kimi zaman cumartesi günleri şafakta Julián'ı denizi seyretmeye götürüyordum. Çatıya çıkıp diğer binaların taraçalarına geçiyor daha sonra da Joquin Costa Sokağı'na iniyorduk. Oradan, Raval semtinin dar

sokaklarını kullanarak limana doğru yollanıyorduk. Hiçbir zaman kimseyle karşılaşmadık. Belirli bir mesafeden dahi insanlar Julián'dan korkuyordu. Zaman zaman dalgakıranın ucuna yürüyorduk. Julián kayalara oturup şehri seyretmeyi çok seviyordu. Neredeyse hiç konuşmadan saatlerimizi bu şekilde geçiriyorduk. Bazı akşamüstleri sessizce bir sinemaya, gösteri başlar başlamaz süzülüyorduk. Karanlıkta kimse Julián'ı fark etmiyordu. Aylar bu şekilde geçerken doğal olarak rutini birbirine karıştırdığımı anladım ve zaman içinde kurduğum düzenin mükemmel olduğuna inanacak bir noktaya geldim. Ne kadar ahmakmışım.

12

Bin dokuz yüz kırk beş, acıların üstünün küllendiği yıl. İç Savaş'ın bitişinin üstünden yalnızca altı yıl geçmişti ve onun bıraktığı yaralar olduğu gibi dursa da, kimse bunlar hakkında açık açık konuşmuyordu. Şimdi insanlar artık başka bir savaştan, tüm yerküreyi hiçbir zaman gitmeyecek ceset kokularıyla kirleten dünya savaşından söz ediyordu. Bu yıllar, bizi suskunluk ve sakatlığın içine çeken -merhamet duygularının gelgitleri arasında- bir çeşit barışla kutsanmış yoksulluk ve acı yıllarıydı. En sonunda, bir çevirmen olarak boş yere iş aradığım yıllardan sonra, yeni türeyen bir işadamının -Pedro Sanmarti- işlettiği bir yayınevinde editör olarak iş buldum. Sanmarti şirketi kayınpederinin mal varlığıyla kurmuş, daha sonra da onu hemen Bañolas Gölü'nün kıyısındaki bir huzurevine göndermiş ve oradan gelecek kayınpederinin öldüğünü bildiren mektubu beklemeye koyulmuştu. Sonradan görme işadamı kendisini, o zamanlar çok moda olduğu üzere kendi ayakları üstünde duran bir adam olarak tanıtıp yarı yaşındaki genç kızlarla gezip tozmaktan hoşlanıyordu. Bunun geleceğin dili olduğuna inanmış bir halde boğuk aksanıyla kırık bir İngilizce konuşuyor, cümlelerini "okay"le bitiriyordu.

Sanmartfnin şirketi (ismini Endymion olarak koymuştu, çünkü bunun kitap satmak için sevimli ve etkileyici bir isim olduğunu düşünüyordu) ilmihaller, görgü kurallarını anlatan küçük el kitapları, kahramanları mutlu ve dürüst devlet memurları, Kızıl Haç çalışanları ya da genç rahibeler olan manevi ağırlıklı romanlar basıyordu. Ayrıca *Cesur Komando* isminde, askerler hakkında komik bir kitap dizisi yayınlıyorduk... kahraman yaratma isteğindeki gençler arasında görkemli bir başarısı vardı. Şirkette, Sanmarti'nin sekreteri ve bir savaş dulu olan Mercedes Pietro'yla çok iyi bir dostluk kurdum ve kısa bir süre sonra kendimi ona çok yakın hissetmeye başladım. Mercedes'le çok fazla ortak yanımız vardı: İkimiz de ölmüş ya da dünyadan saklanan adamlar tarafından kuşatılmış, tek başına yalnız yaşayan kadınlardık. Mercedes'in adale yetmezliği rahatsızlığı çeken yedi yaşında bir oğlu vardı. Kadıncağız ona bakmak için elinden gelen her şeyi yapıyordu. Yalnızca otuz iki yaşında olmasına rağmen yüzündeki çizgiler zorlu bir yaşamı anlatıyordu. Tüm o yıllar boyunca Mercedes her şeyi anlatabilecek kadar kendime yakın hissettiğim tek kişiydi.

Sanmarti'nin ünlü Müfettiş Javier Fumero'yla sıkı dost olduğunu Mercedes'ten öğrendim. Her ikisi de savaşın yıkıntıları arasından yükselerek vantuzlarını kentin her yanına salmış yeni seçkin bir güce, bir takıma üyeydi.

Bir gün Fumero yayınevinde ortaya çıktı. Birlikte öğle yemeğine çıkmak için arkadaşı Sanmarti'yi ziyarete gelmişti. Bazı bahanelerin ardına sığınarak onlar şirketten ayrılana kadar dosya odasında saklandım. Çalışma masama döndüğümde Mercedes, bana bir bakış attı; bir şey söylemeye gerek kalmamıştı. O andan sonra Fumero'nun yayınevinin ofisine her gelişinde saklanabilmem için beni önceden uyaracaktı.

Sanmarti'nin her türlü bahaneyi kullanarak beni tiyatroya, sinemaya ya da akşam yemeğine götürmeye çalışmasıyla geçmeyen bir gün bile olmadı. Ona her zaman kocamın evde beni beklediğini, saatin geç olduğunu ve karısının da onu merak etmeye başlayacağını söyleyerek, konuyu geçiştiriyordum. Sinyora Sanmarti, kocasının gözde semti Bugatti'nin aşağısından hali vakti yerinde bir kadındı. Gerçekte birlikte oynadıkları sessiz sinemaya benzeyen evliliklerinde rolünü yitirmeye başlamıştı ve şimdi babasının serveti artık Sanmarti'nin ellerine geçmişti. Daha kısa bir süre önce Mercedes beni uyarmıştı. Sanmarti'nin her yeni gelen genç kadına -ki bu şu anda ben oluyordum- karşı duyduğu budalaca zamparalık isteği gelip geçici bir hevesti. Her türlü manevrayı deneyecekti:

"Bana kocanın, şu Sinyor Moliner'in bir yazar olduğunu söylediler... Belki de arkadaşım Fumero hakkında bir kitap yazmak onun ilgisini çekebilir. Kitabın başlığı hazır: Fumero, Suçluların Baş Belası. Sen ne düşünüyorsun Nurieta ?"

"Çok sevindim Sinyor Sanmartí, ama Miquel şu anda bir roman yazmakla meşgul. Size yardımcı olabileceğini sanmam."

Sanmartí kahkahayı bastı.

"Bir roman mı? Tanrım, Nurieta... romanın devri çoktan kapandı. New York'taki bir arkadaşım geçen gün söyledi. Amerikalılar sinemaya benzeyen, yalnızca evde çalışan televizyon, diye bir şey bulmuş. Artık kitaplara, kiliselere ya da benzer şeylere ihtiyaç kalmayacak. Kocana söyle roman işini unutsun. Çok tanınmak istiyorsa bir futbolcu ya da bir boğa güreşçisi olmayı denesin... Bak, Bugatti'ye giderek Castelldefels'te peella[1]yerken bunları tartışmaya ne dersin? Haydi, kadın biraz çaba göster... Biliyorsun sana yardım etmek istiyorum. Ve tabi güzel kocana da.

Sen de çok iyi biliyorsun ki, bu ülkede doğru yerlerde doğru arkadaşların yoksa hiçbir şey yapamazsın."

Dindar bir dul gibi ya da gün ışığıyla ölümcül günah karıştıran şu kadınlar gibi giyinmeye başladım. İşe hiç makyaj yapmadan, saçlarımı arkadan toplayarak gidiyordum. Tüm taktiklerime rağmen Sanmartí, yağlı ve kokuşmuş gülüşüyle bana kur yapmaya devam ediyordu. Onun bu gülüşü derneklerin merdivenlerinin tepesinden sarkan dolgun sosisler gibi kendini bir şey sanan kimselere ait kibirli, tepeden bakan bir gülüştü. Başka yerlerle iki ya da üç iş görüşmesi yaptım, ama er ya da geç Sanmarti'nin başka bir versiyonuyla karşılaşacaktım. Hayvan gübrelerinde gelişen bir çeşit mantar hastalığı gibi gittikçe her yeri saran bir belaydı. İş baktığım yerlerden biri Sanmarti'ye telefon açıp ona Nuria Monfort'un çaktırmadan iş aramaya başladığını söylemiş. Sanmarti beni ofisine çağırdı, nankörlüğüme içerlemişti. Elini uzatarak yanağımı okşamaya çalıştı. Parmakları tütün ve kütlü ter kokuyordu. Betim benzim attı.

"Haydi, eğer mutlu değilsen, tüm yapman gereken bana söylemek. İş koşullarını iyileştirmek için ne yapabilirim? Sana ne kadar değer verdiğimi biliyorsun, senin bizden ayrılmak istediğini duymak beni çok üzdü. Bıınu onarmak için bir akşam yemeğine çıkmaya ne dersin? Sen ve ben."

Ondan iğrendiğimi saklamayı beceremeden suratımdaki elini ittirdim.

"Beni hayal kırıklığına uğrattın Nuria. Ayrıca senin bir takım oyuncusu gibi görünmediğini, artık bu şirketin ticari işlerine gereken özeni göstereceğine inanmadığımı eklemek zorundayım."

Mercedes er ya da geç böyle bir şeyin olacağı konusunda beni uyarmıştı. Birkaç gün sonra, gramer bilgisi bir maymundan daha iyi olmayan Sanmarti, düzelttiğim tüm müsveddeleri yanlışlarla dolu olduğunu öne sürerek geri göndermeye başladı. Dolayısıyla her gece saat ona ya da on bire kadar ofiste kalarak Sanmarti'nin işaretlediği yerleri sayfa sayfa tekrar yazmak zorunda kaldım.

"Geçmiş zamana ait çok fazla fiil var. Ölüm ve cansızlık kokuyor... Noktalı virgülden sonra üç nokta kullanılmaz. Bunu herkes bilir."

Kimi geceler Sanmarti de kendi işleriyle uğraşmak için geç saatlere dek işyerinde kalıyordu. Mercedes de ofiste kalmak için çabalıyordu ama Sanmarti birçok kez onu eve yolladı. Daha sonra yalnız kaldığımda ofisinden çıkarak çalışma masamın çevresinde dolaşıp duruyordu.

"Çok fazla çalışıyorsun Nuria. İş her şey demek değil. Eğlenmeye de ihtiyacın var. Ve hâlâ çok gençsin. Ama gençlik bir gün geçer, bilirsin. Ve

zamanın nasıl akıp geçtiğini anlamayız."

Masamın bir kenarına oturarak uzun uzun bana bakardı. Bazı zamanlar arkamda dikilerek birkaç dakika orada dururdu. İğrenç soluğunu saçlarımda hissederdim. Diğer zamanlar ellerini omuzlanma koyardı.

"Gerginsin. Rahatla biraz."

Titriyordum, çığlık atmak ya da bir daha o ofise hiç dönmemek üzere oradan kaçmak istiyordum, ama o işe ve üç kuruş maaşa ihtiyacım vardı. Bir gece Sanmarti rutin masajına başladı ve daha sonra beni bağrına bastı.

"Bu günlerde beni çılgına döndürüyorsun," diye homurdandı.

Onun kollarının arasından sıyrılarak paltomu ve çantamı alıp çıkış kapısına doğru hızla fırladım. Ardımda, Sanmarti gülüyordu. Merdivenin sonunda karanlık bir figürle karşılaştım.

"Bu ne güzel bir sürpriz, Sinyora Moliner..."

Müfettiş Fumero bana sinsi yılan gibi gülümsedi. *"Sakın bana en iyi dostum Sanmarti'nin yanında çalıştığını söyleme! Şanslı kız. O da benim gibi mesleğinin doruk noktasında. Söyle bakalım, kocan nasıl?"*

Artık vaktimin dolduğunu biliyordum. Sonraki gün ofiste Nuria Monfort'un -Don Pedro Sanmarti'nin cazibesine ve soğan kokan nefesine bağışıklık gösterdiği için lezbiyen olduğu yönünde söylentiler dolaşmaya başlamıştı ve Mercedes Pietro'yla aşk yaşadığı ima ediliyordu. Birden fazla genç adam "bir çift sürtük kadını" dosya odasında öpüşürken gördüğüne dair yemin ediyordu. O öğleden sonra Mercedes yoluma çıkarak benimle kısa bir görüşme yapmak istediğini söyledi. Güçlükle bana doğru bakabiliyordu. Tek bir söz etmeden köşedeki kafeye gittik. Orada Mercedes bana Sanmarti'nin kendisine söylediklerini aktardı: Sanmarti bizim dostluğumuzu onaylamıyordu ve polis benim komünist bir geçmişim olduğu konusunda onu uyarmıştı.

"İşimi kaybetmeyi göze alamam, Nuria. Oğluma bakmak için buna ihtiyacım var."

Utanç ve aşağılanma duygusuyla yanarak ağlamaya başladı.

"Üzülme Mercedes. Anlıyorum," dedim.

"Bu adam, Fumero, senin peşinde Nuria. Niye sana karşı bilmiyorum, ama bu onun yüzünden okunuyor."

"Biliyorum."

O pazartesi işe geldiğimde yağlı saçlı, sıska bir adamı masamda otururken buldum. Kendini Salvador Benados, yeni editör olarak tanıttı.

"Ve siz kimsiniz?"

Eşyalarımı toplarken ofistekilerden bir kişi dahi bana bakmaya ya da benimle konuşmaya cesaret edemedi. Merdivenden aşağı inerken Mercedes peşimden koşturarak bana içinde biraz bozukluk ve bir demet paranın olduğu bir zarf uzattı.

"Hemen hemen herkes elinden geldiğince katkıda bulundu. Bunu al lütfen. Hatırımız için

O gece Ronda de San Antonio'daki daireye gittim. Julián her zamanki gibi, karanlıkta oturmuş beni bekliyordu. Benim için bir şiir yazdığını söyledi. Bu, dokuz yılda bana yazdığı ilk şeydi. Onu okumak istedim, ama Julián'ın kollarına düştüm. Ona her şeyi anlattım, çünkü daha fazla saklayamazdım. Julián, bana sarılıp saçlarımı okşayarak hiç konuşmadan beni dinledi. Yıllar sonra ilk kez ondan destek alabileceğimi hissettim. Yalnızlıktan çok bunaldığım için onu öpmek istedim, ama Julián'ın bana sunabilecek dudakları ya da teni yoktu. Onun odasındaki çocuk ranzasına kıvrılarak Julián'ın kollarında uyuyakaldım. Uyandığımda Julián yoktu. Şafakta çatı taraçasmdan gelen ayak seslerini duydum ve hâlâ uyuyormuş gibi yaptım. Benim için taşıdığı önemi fark etmeden radyodaki haberleri dinlemeye başlamıştım. Pasco del Borne'de bir bankta oturur şekilde bir ceset bulunmuştu. Ölü adam ellerini göğsünde kavuşturmuş Santa María del Mar Bazilikası'na bakıyordu. Bir grup güvercinin adamın gözlerini gagaladığını gören bir semt sakini polise haber vermişti. Cesedin boynu kırılmıştı. Sinyora Sanmarti kocası Pedro Sanmarti Monegal'i teşhis etmişti. Mevtanın Bañolas'daki huzurevinde kalan kayınpederi haberi duyduğunda Tanrı'ya şükrederek kendi kendine artık huzur içinde ölebileceğini söylemişti.

13

Julián, o romanlarından birinde rastlantıların yazgının yara izleri olduğunu yazmıştı. Rastlantı diye bir şey yok, Daniel. Bilinçaltımızda yatan tutkuların kuklalarıyız hepimiz. Yıllarca Julián’ın -ya da ondan kalanların- hâlâ âşık olduğum adam olduğuna inanmak istedim. Münferit sefalet ve umut patlamalarını birlikte aşabileceğimize inanmak istedim. Lain Coubert’in öldüğüne, bir kitabın sayfalarına geri döndüğüne inanmak istedim. Gerçeğin kendisinden başka her şeye inanmayı istiyorduk.

Sanmarti’nin öldürülmesi gözlerimi açtı. Lain Coubert’in Julián’ın yanmış bedeninde, onun anılarından beslenerek hâlâ yaşadığının farkına vardım. Ronda de San Antonio’daki daireye girip çıkmasını sağlayan, iç bahçeye açılan bir pencere bulmuştu ve onu bırakıp gittiğimde her seferinde kilitlediğim kapıyı hiç zorlamadan evden çıkabiliyordu. Lain Coubert’in kentte dolaştığını, eski Aldaya konağına gidip geldiğini keşfettim. Delicesine yeraltı kemerine geri döndüğünü, mezar taşlarını kırarak Penélope ve oğlunun tabutlarını oradan aldığını keşfettim. Ne yaptın, Julián?

Eve geri döndüğümde polis, yayıncı Sanmarti’nin ölümü hakkında sorgulamak için beni bekliyordu. Beni merkeze götürdüler. Karanlık bir odada beş saat kadar bekledikten sonra Fumero geldi. Siyahlar giymişti, bana bir sigara uzattı.

"Sen ve ben iyi dost olabiliriz, Sinyora Moliner. Adamlarım bana kocanın evde olmadığım söyledi."

"Kocam beni terk etti. Nerde olduğunu bilmiyorum."

Suratıma vurduğu sert bir tokatla sandalyeden aşağı savruldum. Korku içinde bir köşeye kıvrılmıştım. Başımı kaldırmaya cesaret edemedim. Fumero yanıma diz çökerek saçlarımı kavradı.

"Bunu anlamaya çalış, seni aşağılık sürtük. Onu bulacağım ve bulduğumda, ikinizi de öldüreceğim. Önce senin işini halledeceğim ki, bağırsaklarından asılmış bir şekilde seni görebilsin. Daha sonra sıra ona gelecek, ama önce ona mezara gönderdiği öbür fahişenin kendi öz kardeşi olduğunu söyleyeceğim. "

"O seni daha önce öldürecek, orospu çocuğu."

Fumero yüzüme tükürüp beni bıraktı. Beni döveceğini düşündüm, ama daha sonra koridordan aşağı doğru yürürken çıkardığı ayak seslerini duydum. Ayaklarımın üstüne dikildim, titriyordum. Yüzümdeki kanı sildim. Tenimde o adamın ellerinin kokusunu hissedebiliyordum, ama bu sefer korkunun kokusunu tanıyordum.

Beni o odanın karanlığında susuz altı saat tuttular. Gece olunca da bıraktılar. Dışarıda sağanak bir yağmur vardı, caddeler buğulanmıştı. Eve geldiğimde bir yıkıntı deniziyle karşılaştım. Fumero'nun adamları oraya uğramıştı. Dağılmış mobilyalar, çekmeceler ve yerlere atılmış kitap rafları arasında tüm giysilerimi yırtılmış bir şekilde buldum. Miquel'in kitapları harap edilmişti. Yatağımın üstünde bir öbek insan dışkısı buldum, duvarlara bu dışkıyla yazı yazılmıştı. Sürtük kelimesini okudum.

Fumero'nun gözcülerinin beni izlemediğinden iyice emin olmak için bin dolambaçlı yollardan geçerek Joaguin Costa Sokağı'ndaki kapıya doğru koştum. Çatı teraslarını -sağanak yağmurdan göle dönmüştü- geçtim. Dairenin giriş kapısı hâlâ kilitliydi. Temkinli bir şekilde içeri girdim, ama ayak seslerimin yankısı bana oranın boş olduğunu önceden haber veriyordu. Julián orada yoktu. Şafağa kadar yemek odasında karanlıkta oturup fırtınayı dinleyerek onu bekledim. Sabahın pusu balkon panjurlarina yapıştığında çatı katına çıkarak kurşuni bir gökyüzünün altında ezilen kenti seyretmeye başladım. Julián'ın dönmeyeceğini biliyordum. Onu sonsuza dek yitirmiştim.

Onu bir daha iki ay sonra gördüm. Soğuk, boş daireme dönmek istemediğim için gece tek başıma bir sinemaya gitmiştim. Macera heveslisi Romanyalı bir prensesle yakışıklı bir Amerikalı gazeteci arasında geçen aptal bir aşk öyküsünün anlatıldığı filmin ortasında bir adam yanımdaki koltuğa oturdu. Bu ilk kez olmuyordu. O günlerde sinemalar terli ve titreyen ellerini ölmüş, balık dilleri gibi kullanan, kolonya, idrar ya da yalnızlık kokan isimsiz erkeklerle doluydu. Julián'ın buruşuk karaltısını tanıdığımda kalkıp yer göstericiyi uyarmak üzereydim. Sıkıca beni kavradı. Oynayan filmi görmeden ekrana bakarak o şekilde kaldık.

"Sanmarti'yi sen mi öldürdün?" diye mırıldandım.

"Onu özleyen biri mi var?"

Gölgeye benzeyen rakiplerinin görünüşteki başarısıyla kıskançlıktan benizleri atmış, koltuklarına yayılmış kasvetli adamların dikkatli bakışları altında fısıltıyla konuştuk. Ona nerede saklandığını sordum ama yanıt vermedi.

*"Rüzgârın Gölgesi'*nin bir kopyası daha var," diye mırıldandı. "Burda, Barcelona'da."

"Yanılıyorsun Julián. Hepsini yok ettin."

"Biri hariç hepsini. Görünüşe bakılırsa benden daha zeki biri benim onu hiçbir zaman bulamayacağım bir yere saklamış. Bu, sensin."

Senin ismini ilk kez bu şekilde duydum. Gustavo Barceló isminde şapşal bir kitapçı *Rüzgârın Gölgesi'*nin bir kopyasının yerini bildiğini öne sürerek bir grup koleksiyoncuya hava atmıştı. Değerli kitaplar dünyası bir yankı odası gibidir. Barceló iki aydır Roma, Paris ve Londra'daki koleksiyonculardan kitap için teklif alıyordu. Julián'ın kanlı bir düellodan sonra Paris'ten gizemli kaçışı ve İspanya İç Savaşı'nda öldüğü söylentileri onun çalışmalarının pazardaki değerini arttırmıştı. Yüzü olmayan birinin onları her kitapçıda, kütüphanede ve özel koleksiyonlarda arayıp daha sonra da onları bulduğunda yaktığı yönündeki kara efsane ilgiyi ve fiyatı arttırmıştı. "Bizim kanımızda şamata var," diyordu, Barceló.

Kendi sözcüklerinin gölgesinde iz sürmeye devam eden Julián, kısa bir süre sonra söylentileri duydu. Bu şekilde kitabın Gustavo Barceló'da olduğunu öğrendi: gerçekte kitap onu şans eseri bulan, romandan ve onun gizemli yazarından etkilenerek onu satmayı reddedip en değerli hâzinesiymiş gibi saklayan bir çocuğa aitti. Bu çocuk sendin, Daniel.

"Tanrı aşkına Julián, bana bir çocuğu inciteceğini söyleme sakın..." diye fısıldadım, niyetinden çok emin değildim.

Daha sonra Julián, bana çaldığı ve imha ettiği tüm kitapları hiçbir şey hissetmediği, yalnızca işlerini yapan ya da onları merak için saklayan insanlardan aldığını anlattı. Kitabı hiçbir fiyata satmayıp Carax'i geçmişin çukurlarından kurtarmaya çalışman onda sana karşı tuhaf bir sempati, hatta saygı uyandırmıştı. Senin haberin olmadan Julián seni araştırıp üzerinde çalışıyordu.

"Belki de benim kim ve ne olduğumu keşfetse o da kitabı yakmaya karar verir."

Julián hiçbir anlam ifade etmeyen bir gerçekliğe takılıp kalarak iki yüzlülükten kaçan delilerin tek taraflı berraklığıyla açık açık konuşuyordu.

"Bu çocuk kim?"

"İsmi Daniel. Miquel'in eskiden sıkça gittiği Santa Ana Sokağı'ndaki bir kitapçı dükkânının sahibinin oğlu. Dükkânın üstündeki bir dairede babasıyla birlikte yaşıyor. Daha çok küçükken annesini kaybetmiş."

"Sanki kendini anlatıyor gibi konuşuyorsun."

"Belki de. Bu çocuk bana kendimi anımsatıyor."

"Onu rahat bırak, Julián. O yalnızca bir çocuk. Tek suçu sana hayran olmak."

"Bu bir suç değil, bir yanlış anlama. Ama bunu anlayacak. Belki o zaman kitabı bana iade eder. Bana hayran olmayı bırakıp beni anlamaya başlar."

Filmin bitmesine bir dakika kala Julián ayağa kalkarak oradan ayrıldı. Aylarca birbirimizi bu şekilde, gece yarıları karanlıkta, sinemalarda ya da geçitlerde gördük. Her seferinde Julián, beni buluyordu. Hep tetikteydim ve onun sessiz varlığını daha onu görmeden hissedebiliyordum. Kimi zaman senden söz ediyordu. Ne zaman senin hakkında konuşsa, sesinde kafasını karıştıran, onda görmeye alışık olmadığım bir yumuşama seziyordum. Bu o güne kadar artık aklımdan bile geçirmeyi unuttuğum bir şeydi. Aldaya konağına döndüğünü, Penélope’den ve oğlundan kalanları seyrederek yarı dilenci, yarı hayalet bir şekilde orada yaşamaya başladığını öğrendim. Kendini hâlâ eskisi gibi hissettiği tek yer orasıydı. Sözcüklerden daha kötü hapishaneler var.

İyi olduğuna ya da en azından yaşadığına emin olmak için ayda bir kez oraya gidiyordum. Yıkık duvarlardan yapının, caddeden görünmeyen kısmına atlıyordum. Kimi zaman onu orada buluyordum, kimi zaman da Julián ortadan kayboluyordu. Ona yiyecek, para, kitaplar vs. bırakıyordum. Hava kararana dek saatlerce bekliyordum. Birkaç kez o yıkıntı evde araştırma yaptım. Bu araştırmalar sonucunda onun mezar taşlarını kırarak tabutları yeraltı kemerinden çıkardığını keşfettim. Artık Julián’ın deli olduğunu ya da sıradan biri gibi canavarca hareketleriyle saygısızca davrandığını düşünmüyordum. Onu o evde bulduğum zamanlar ateşin başına oturarak saatlerce konuşuyorduk. Julián tekrar yazmaya çalıştığını ama bunu beceremediğini itiraf ediyordu. Kitaplarını, sanki daha önce okuduğu başka birinin kitaplarıymış gibi güçlükle anımsıyordu. Yazma girişimlerinin ona acı verdiği açıktı. Bir gün, ben orada yokken hararetle yazıp daha sonra yaktığı sayfaları buldum. Onun orada olmayışından faydalanarak küllerin arasından bir tomar kâğıt kurtardım. Senden söz ediyordu. Julián bir keresinde bana bir öykünün aslında yazarın kendisine yazdığı, başka türlü keşfedemeyeceği şeyleri kendisine anlattığı bir mektup olduğunu söylemişti. O ana dek Julián birkaç kez aklını kaçırıp kaçırmadığını sorgulamıştı. Delirmiş bir adam kendi deliliğini bilebilir mi? Ya da kendi gerçek düşüncelerinin mantıksızlığını sağlamlaştırarak bunlara

inanmayı sürdüren şu deli insanlar ne kadar farkındadır? Julián seni dikkatle inceliyor, nasıl biri olacağını merak ederek büyümeni izliyordu. Varlığının bir mucize, kendi hatalarını tekrar etmemeyi sana göstererek kazanmayı umduğu bir af olup olmadığını merak ediyordu. Çoğu kez kendi kendime Julián'ın senin geçmişte kaybettiği oğlu ya da anımsamaktan başka bir şey ekleyemediği bir öyküye yeniden başlayabilmesi için beyaz bir sayfa olduğun hakkında bir sonuca varıp varmadığım sordum.

O yıllar eski konakta geçti, Julián seni, gelişme sürecini daha çok izlemeye başladı. Benimle arkadaşların hakkında, âşık olduğun Clara isminde bir kadın hakkında, hayranlık duyduğu ve değer verdiği bir adam olan baban hakkında, Fermín ve başka bir Penélope olarak görmek istediği bir kız -Senin Bea'n- hakkında sohbet ediyordu. Sanki sen, onun oğluymuşsun gibi konuşuyordu. İkiniz de birbirinize çok benziyordunuz, Daniel. Senin saflığının onu kendisinden kurtaracağına inanmak istiyordu. Kitaplarının peşine düşmeyi, onları yok etmek istemeyi bıraktı. Sende geçmiş çocukluğunu yeniden kazanarak gözlerinin yardımıyla dünyayı tekrar görmeye başlamıştı. Evime ilk geldiğin gün kendimi seni tanıyor gibi hissettim. Bende uyandırdığın korkuyu saklayabilmek için senden kuşku duyuyormuş gibi yaptım. Julián'ı dinlemekten, onun dediği gibi hepimizin tuhaf bir yazgı ağıyla birbirine bağlandığına inanmaya başlamaktan, kaybettiğim Julián'ı sende tekrar yakalamaktan korkuyordum. Senin ve arkadaşının geçmişimizi araştırdığınızı, er ya da geç gerçeği bulacağınızı biliyordum, ama bunların anlamını anlayabileceğin zaman, yani vakti gelince bunun olacağını umut ediyordum. Ve er ya da geç Julián'la karşılaşacağını biliyordum. Bu benim hatamdı. Çünkü başka biri daha bunu biliyordu. Zaman içinde senin Julián'ı bulacağını sezen biri: Fumero.

Artık geri dönüş kalmadığında neler yaşanacağını çok iyi biliyordum, ama senin bizi unutarak izimizi kaybedeceğine ya da yaşamın -seninki, bizimki değil- seni bizden uzağa, güvenli yerlere götürme ihtimaline dair umutlarımı hiç yitirmedim. Zaman bana umutlarımı yitirmemeyi, ama onlara çok da güvenmemeyi öğretmişti. Umut insafsızdır ve vicdanı yoktur. Uzun bir süredir Fumero, beni izliyordu. Er ya da geç tökezleyeceğimi biliyordu. Hiç acelesi yoktu. Kendinden intikam alarak yaşıyordu. Öfke ya da kin duygularından yoksun olarak ortadan kaybolmuşken Fumero senin ve arkadaşının onu, Julián'a götüreceğini çok iyi biliyordu. On beş yıldan sonra, benim dayanacak çok fazla gücümün ya da olanaklarımın kalmadığının farkındaydı. Yıllardır benim yavaş yavaş yok oluşumu

seyrediyordu. Yalnızca bana son darbeyi indireceği anın gelmesini bekliyordu. Bir gün onun beni öldüreceğine inanıyordum. Şimdi o anın yaklaştığını hissediyorum. Bu sayfaları babama verip eğer bana bir şey olursa sana ulaştırmasını isteyeceğim. Benim yoluma hiç çıkmayan Tanrı'ya bu sayfaları hiçbir zaman okumak zorunda kalmaman için dua ediyorum, ama tüm bu isteklerime ve boş umutlarıma karşın yazgımın bu öyküyü senin ellerine sunacağını hissediyorum. Gençliğine ve saflığına karşın seninki onu özgür bırakacaktır.

Bu sözcükleri, bu anılar hapishanesini okuduğunda, sana istediğim gibi bir veda edemeyeceğim, senden bizi özellikle de Julián'ı affetmeni ve artık ben olmadığım için ona iyi bakmanı isteyemeyeceğim demektir. Senden bir şey istemeye hakkım olmadığını biliyorum, ama yine de senden kendine çok iyi bakmanı istiyorum. Belki de çok fazla yazmak senin her zaman bir dostun olarak kalacağıma tek umudumun, tek gerçek umudumun sen olduğuna beni inandırmayı başardı. Julián'ın tüm yazdığı şeyler içinde kendime en yakın hissettiğim cümle, hatırlandığımız sürece hayatta kalırız olmuştur. Julián'la tanışmadan önce sıklıkla olduğu gibi seni tanıdığımı, eğer güvenebileceğim biri varsa bunun sen olduğunu hissediyorum. Yalnızca bir köşede gizli bir şekilde kalsam da beni hiç unutma, Daniel. Sonsuza dek yok olmama izin verme.

Nuria Monfort.

---

[1] Sebze, balık, tavuk ve pirinçten oluşan bir çeşit İspanyol yemeği.

RÜZGARIN GÖLGESİ'NDE

1955

1

Nuria Monfort'un yazdıklarını okumayı bitirdiğimde gün ağarmaya başlamıştı. Bu benim öykümdü. Bizim öykümüz. Carax'ın ayak izlerinin kaybolmasında şimdi kendi kayıplarımı buluyordum. Huzursuzluk içinde ayağa kalkarak odanın içinde bir aşağı bir yukarı dolanmaya başladım. Tüm yorgunluğum, korkum önemsiz görünüyordu; oysa ki yorgunluk, korku ve pişmanlık beni tüketmişti, ama kendi izlerimden saklanarak bu şekilde orada kalmamın mümkün olmadığım hissettim.

Montumu giyerek kâğıtları katlayıp cebime koydum ve merdivenlerden aşağı koşarak indim. Dışarı çıktığımda kar yağmaya, soluğumda buharlaşan ışık damlaları erimeye başlamıştı. Cataluña Meydanı'na doğru koşturdum. Meydan, merkezdeki çok güzel bir mont giymiş uzun beyaz saçlı bir adamın heykeli dışında hemen hemen ıssız sayılırdı. Şafağın kralı kendi kendine gülerek gözlerini gökyüzüne kaldırmış, eldivenleriyle kar tanelerini yakalamaya çalışıyordu. Yanından geçerken bana bakarak cesurca gülümsedi. Gözleri bir çeşmenin dibindeki büyülü madeni bir para gibi altın rengindeydi.

"İyi şanslar," dediğini duyar gibi oldum.

Bu iyiliğe tutunmaya çalışarak adımlarımı hızlandırdım. Çok geç kalmamış olmaya, Bea’nin, kendi öykümün Bea’sinin hâlâ beni bekliyor olmasına dua ediyordum.

Aguilarlann yaşadığı binaya koşarak soluk soluğa vardığımda soğuktan boğazım yanıyordu. Kar yavaş yavaş tutmaya başlamıştı. Binanın girişine konumlanmış Don Saturno Molleda’yı şansımın yardımıyla buldum. Don Saturno binanın kapıcısıydı ve (Bea’nin bana söylediği kadarıyla) gizli bir sürrealist şairdi. Kar yağışını seyretmek için elinde süpürgeyle dışarı çıkmıştı. Üstüne en az üç kat giysi ve ayaklarına uzun çizmeler giymişti.

"Bu Tanrı’nın kepeği," dedi hayret içinde, kar yağışına yayınlanmamış şiirlerinden bir alıntı sunarak.

"Aguilarlann dairesine çıkacağım," diye bildirdim.

"Hepimiz erkenci kuşların solucan yakaladığını biliriz, ama sen bir fil yakalamaya çalışıyorsun, genç adam."

"Bu acil bir durum. Beni bekliyorlar."

"Ego te absolvo," diye alıntı yaparak beni kutsadı.

Merdivenlerden koşarak çıktım. Yukarı çıkarken bir yandan da seçeneklerimi gözden geçirdim. Eğer şans benden yanaysa hizmetçilerden biri kapıyı açacaktı ve nezaket kurallarını hiçe sayıp kadının ablukasını kırmaya hazırdım. Ama şans bana yardımcı olmazsa, o saatlerde belki de Bea’nin babası kapıyı açacaktı. Evdeki mahremiyetinde, en azından kahvaltıdan önce silahlı olmayacağını düşünmeyi istedim. Kapıyı çalmadan önce soluğumu düzenlemek ve söyleyeceklerimi aklımda tasarlamak için bir süre durdum. Aslında bunların çok önemi yoktu. Kapı tokmağıyla sert bir şekilde üç kez kapıyı çaldım. On beş saniye sonra kalbimin çarpıntısını ve alnımdaki soğuk terleri önemsemeden aynı işlemi tekrarladım. Kapı açıldığında kapı tokmağı hâlâ elimdeydi.

"Ne istiyorsun?"

Eski arkadaşım Tomâs’ın gözleri öfkeden kudurmuş bir şekilde içimi delip geçti.

"Bea’yi görmeye geldim. Bunun hoşuna gideceğini düşünüyorsan suratıma bir tane patlatabilirsin, ama onunla konuşmadan burdan ayrılmayacağım."

Tomás dik bakışlarıyla beni uzun uzun inceledi. Beni o anda ikiye bölüp bölmeyeceğini merak ettim. Güçlükle yutkundum.

"Kardeşim burda değil."

"Tomás...”

"Bea gitti."

Öfkesini güçlükle bastırabildiği sesinde acı ve keder vardı.

"Gitti mi? Nereye?"

"Senin bildiğini sanıyordum."

"Benim mi?"

Tomâs’m yaklaşan yumruklarını ve tehditkâr yüz ifadesini önemsemeden dairenin içine süzüldüm.

"Bea?" diye bağırdım. "Bea, benim Daniel..."

Koridorun yarısına geldiğimde durdum. Dairede sesimin yankısı çınlıyordu. Sinyor Aguilar, karısı ya da hizmetçiler bağırışlarımı duymuş gibi görünmüyordu.

"Burda kimse yok. Sana söyledim," dedi, Tomás arkamdan. "Şimdi def ol git ve bir daha geri gelme. Babam, seni öldüreceğine yemin etti ve bir dahaki sefere onu durduran kişi ben olmayacağım."

"Tanrı aşkına Tomás. Kardeşinin nerde olduğunu söyle."

Sanki suratıma tükürüp tükürmemeye ya da beni önemseyip önemsememeye karar verememiş gibi bana uzun uzun baktı.

"Bea evden ayrıldı, Daniel. İki gündür annemle babam ve polis her yerde umutsuzca onu arıyor."

"Ama..."

"Geçen gece seninle buluştuktan sonra eve geldiğinde babam onu bekliyordu. Ağzından kan gelene kadar onu dövdü. Ama merak etme, senin ismini vermedi. Ona layık biri değilsin."

"Tomás..."

"Kapa çeneni. Ertesi gün annemle babam onu doktora götürdü."

"Ne için? Bea hasta mı?"

"Senin yüzünden hasta, aptal. Kardeşim hamile. Sakın bana bilmediğini söyleme."

Dudaklarımın titrediğini hissettim. Keskin bir soğukluk tüm bedenimi kapladı, sesim gitti, gözlerim karardı. Kendimi ön kapıya doğru attım, ama Tomás beni kollarımdan sıkıca yakalayarak duvara savurdu.

"Ona ne yaptın?"

'Tomás, ben..."

Gözleri sabırsızlıkla parlıyordu. İlk darbe soluğumu kesti. Sırtım duvara gelecek şekilde yere yapıştım, dizlerimi karnıma çektim. Güçlü bir

kavrayış beni boğazımdan tutarak ayağa dikti ve duvara yapıştırdı.

"Ona ne yaptın, orospu çocuğu?"

Ondan kurtulmaya çalıştım, ama Tomás suratıma vurduğu başka bir darbeyle beni yere serdi. Kafam acı içinde zonklamaya başladı, dünyam karardı. Koridor fayanslarının üstüne düştüm. Yerde sürünerek kaçmaya çalıştım ama Tomás montumun yakasından tutarak beni yerde sürüklemeye başladı. Bir çöp parçası gibi beni merdivenden aşağı savurdu.

"Bea’ye bir şey olursa, yemin ederim seni öldürürüm," dedi kapının eşiğinden.

Sesimi yeniden kazanmak için zamana yalvararak dizlerimin üstünde doğruldum. Ama kapı kapanarak beni karanlığa terk etti. Sol kulağımda keskin bir acı vardı, şiddetli bir zonklamayla elimi başıma koydum. Suratımdaki sıcak kanı hissedebiliyordum. Elimden geldiği kadarıyla ayağa kalkmaya çalıştım. Tomás’ın ilk yumruğunu indirdiği midem acıyordu -bu yalnızca bir başlangıçtı- merdivenden aşağı indim. Don Saturno, beni gördüğünde başını iki yana salladı.

"Kendini daha iyi hissedene kadar bir süre içeriye, buraya gel."

Her iki elimle midemi tutarak başımı iki yana salladım. Sanki kemikler dışarı çıkmak istiyormuş gibi başımın sol yanı çatlarcasına ağrıyordu.

"Kan kaybediyorsun," dedi, Don Saturno endişeli bir bakışla.

"Bu ilk değil..."

"Pekâlâ, eğer aylak aylak dolaşmaya devam edersen, çok şansın kalmayacak. İçeri gir ve bir doktor çağırayım, lütfen."

Ana kapıdan çıkarak kapıcının nezaketinden kurtulmaya çalıştım. Kar, şimdi daha hızlı yağıyordu ve kaldırımlar beyaz bir sisle kaplanmıştı. Buz gibi soğuk rüzgâr giysilerimi delip geçiyor, suratımda kanayan yarayı sızlatıyordu. Acıdan, öfkeden ya da korkudan mı ağladığımı bilmiyorum. Kaygısızca yağan kar korkak gözyaşlarımı kuruttu, fazladan bir gölge olarak Tanrı’nın kepeklerinde izler bırakarak şafağın içine doğru ağır ağır yürüdüm.

2

Balmes Sokağı’ndan karşıya geçerken kaldırıma yakın giden bir arabanın beni izlediğini fark ettim. Şiddetli ağrı başımı döndürdüğü için duvarlara tutunarak sendeleyerek yürüyordum. Araba durdu ve iki adam indi. Keskin bir ıslık sesi kulaklarımı çınlattı. Motorun gürültüsünü ya da beni sıkıca kavrayan iki karaltının seslerini duyamıyordum, beni aceleyle arabanın içine tıktılar. Mide bulantısıyla arka koltuğa düştüm. Kör edici bir ışık seli beynimin içinden gelip geçti. Arabanın hareket ettiğini hissettim. Bir çift el yüzümü, kafamı ve kaburga kemiklerimi yokladı. Montumun içine sakladığım Nuria Monfort’un mektubunu bulunca karaltılardan biri onu benden aldı. Pelteleşmiş ellerimle onu durdurmaya çalıştım. Diğeri üzerime doğru eğildi. Soluğunu suratımda hissettiğimde konuşmaya başladığım anladım. Fumero’nun yüzünü görmek için aydınlığı beklerken bıçağının keskin tarafını boğazıma dayadığım hissettim. Bir çift göz üzerime dikildi, bilincimi kaybederken Fermín Romero de Torres’in dişsiz, samimi gülümseyişini fark ettim.

*

Tenimi dağlayan bir terle uyandım. Kendime geldiğimde iki el beni omuzlarımdan sıkıca tutarak mumlarla sarmalanmış küçük bir yatağa yerleştiriyordu. Sağ tarafımda Fermín’in yüzü belirdi. Gülümsüyordu, ama o yarı baygın halime rağmen ondaki endişeyi hissedebiliyordum. Onun hemen yanında ayakta duran saatçi Don Federico Flaviâ’yı tanıdım.

"Sanki kendine geliyor, Fermín," dedi, Don Federico. "Canlanması için ona bir et suyu çorbası hazırlasam mı?"

"Ona zarar verecek bir şey olmasın. Çorbayı pişirirken bana da bir sandviç hazırlayabilir misin? Ne bulabilirsen. Eğer sakıncası yoksa çift katlı olsun. Tüm bu heyecan aniden iştahımı açtı."

Federico telaşla çıktı ve Fermín’le baş başa kaldık.

"Nerdeyiz Fermín?"

"Güvenli bir yerde. Teknik olarak söylemek gerekirse Ensanche semtinin sol yakasındaki küçük bir dairede, hayatımızı borçlu olduğumuz Don Federico’nun arkadaşlarına ait bir binada. İftiracılar burayı bir aşk yuvası olarak tanımlıyor, ama bizim için bir sığınak."

Oturmaya çalıştım. Kulağımdaki sızı gittikçe şiddetleniyordu.

"Sağır mı olacağım."

"Bunu bilmiyorum, ama biraz daha dayak yeseydin çürümüş bir sebze gibi yol kenarına bırakılırdın. Bu mağara kaçkını Sinyor Aguilar nerdeyse posanı çıkaracakmış."

"Beni döven Sinyor Aguilar değil, Tomás."

"Tomás mı? Arkadaşın? Mucit?"

Başımla onu onayladım.

"Bunu hak edecek bir şeyler yapmış olmalısın."

"Bea evden kaçmış..." diye başladım.

Fermín kaşlarını çattı. "Devam et."

"O hamile."

Fermín ağzı bir karış açık şekilde uzun uzun bana baktı. İlk defa yüz ifadesi anlaşılmaz bir hal aldı.

"Bana öyle bakma Fermín, lütfen."

"Benden ne yapmamı istiyorsun? Sigaraya mı başlayayım?"

Ayağa kalkmaya çalıştım, ama acı ve Fermín'in elleri beni durdurdu.

"Onu bulmalıyım, Fermín."

"Otur oturduğun yere. Bir yere gidecek durumda değilsin. Kızın nerde olduğunu bana söyle, ben onu bulurum."

"Nerde olduğunu bilmiyorum."

"Senden biraz daha açık olmanı rica ediyorum."

Don Federico elinde bir kâse buharı üstünde tüten et suyu çorbasıyla göründü. Bana içten bir şekilde gülümsedi.

"Kendini nasıl hissediyorsun, Daniel?"

"Daha iyi, teşekkür ederim, Don Federico."

"Çorbayla birlikte şu haplardan iki tane al."

Başıyla onu onaylayan Fermín'e bir bakış attı.

"Bunlar ağrı kesici."

Beyaz İspanyol şarabı tadındaki et suyunu içerek hapları yuttum. Kibar ruhlu Don Federico odadan çıkıp kapıyı kapadı. O zaman Fermin'in kucağında duran Nuria Monfort'un mektubunu fark ettim. Masanın kenarındaki saat biri gösteriyordu... öğlen olduğunu düşündüm.

"Hâlâ kar yağıyor mu?"

"Bu ifade onun yanında hafif kalır. Bu Nuh tufanının toz hali."

"Onu okudun mu?" diye sordum.

Fermín basitçe başını salladı.

"Çok geç olmadan Bea’yi bulmalıyım. Sanırım nerde olduğunu biliyorum."

Fermín’in kollarını iterek yatağa oturdum. Çevreme bakındım. Duvarlar yabani otlar gibi sallanıyor, tavan hareket ediyordu. Güçlükle ayaklarımın üzerinde dikilebildim. Fermín, beni tekrar yatağa yatırmaya çalıştı.

"Hiçbir yere gitmiyorsun, Daniel."

"O haplar neydi?"

"Morpheus’un[1] romatizma ilacı. Kütük gibi uyuyacaksın."

"Hayır, şimdi değil, yapamam..."

Gözkapaklarım kapanana dek boşboğazlık etmeyi sürdürdüm, günahkâr ve boş bir uykunun, bir karanlığın içine düştüm.

Üzerimden mezar taşı kalktığında neredeyse akşam karanlığı çökmüştü. Masamın kenarında titreyen iki yorgun mumun aydınlattığı karanlık bir odaya gözlerimi açtım. Fermín köşedeki koltuğa çökmüş, kendisinden üç kat büyük bir adamın şiddetiyle horluyordu. Nuria Monfort’un mektubu bir sel damlaları gibi ayaklarının dibine saçılmıştı. Baş ağrım ılık bir çarpıntı şeklinde azalmıştı. Parmaklarımın ucuna basarak yatak odasının kapısına kadar gittim. Oradan balkona bakan küçük bir salona çıktım. Karşımdaki kapı büyük olasılıkla merdivene açılıyordu. Montum ve ayakkabılarım bir koltuğun üzerinde duruyordu. Eflatuni bir ışık huzmesi yanar döner bir leke bırakarak pencereden süzülüyordu. Balkona doğru yürüdüm, kar hâlâ tüm şiddetiyle yağıyordu. Barcelona’daki çalıların yarısı beyaz ve kırmızı renklerle beneklenmişti. Uzaktan teknik üniversitenin kuleleri güneşin son ışınlarına sıkıca sarılarak sisin içinde göğe yükselen iğneler gibi görünüyordu. Pencere camı buzla kaplanmıştı. Cama işaret parmağımla yazdım:

Bea ’yi bulmaya gidiyorum, sakın beni izleme. Yakında dönerim.

Sanki bir yabana rüyamda kulağıma fısıldamış gibi uyanır uyanmaz gerçeği kavradım. Merdiven sahanlığına çıkarak merdivenlerden aşağı doğru koşturdum ve ön kapıdan dışarı çıktım. Rüzgâr karı buraya doğru süpürmeye başladığında Urgel Sokağı parlak beyaz kumdan oluşmuş bir ırmak gibi görünüyordu. Sisin içinde sokak lambaları ve ağaçlar gemi direkleri gibi ortaya çıkmıştı. Tramvay durağının yanındaki Clínico Hastanesini geçtim. Gazete bayiindeki akşam gazeteleri ön sayfalarında karlar içindeki bulvarın ve solgunlaşmış sarkıtlara benzeyen Canaletas çeşmesinin fotoğraflarıyla haberleri veriyordu. Manşetler yüzyılın kar

yağışından söz ediyordu. Platformdaki bir banka çökerek tünellerin kokusunu ve trenlere sinmiş kurum kokularını soludum. Rayların öbür tarafına asılmış bir poster Tibidabo eğlence parkının özelliklerini gösteriyordu. Mavi tramvay bir sokak partisi gibi parlıyor, ardında Aldaya konağının silueti seçiliyordu. Bea'nin aynı resmi görüp görmediğini merak ettim ve gidecek başka bir yeri olmadığını anladım.

3

Metrodan çıktığımda, karanlık çökmeye başlamıştı. Tibidabo Bulvarı konaklar ve servi ağaçlarının oluşturduğu uzun bir hat içinde tamamıyla ıssızdı. Duraktaki mavi tramvayı fark ettim, kondüktörün çanı rüzgârı deliyordu. Hızlı bir koşuyla hareket etmeye başlayan tramvaya yetişerek atladım. Kondüktör, eski tanışım homurdanarak bozuklukları aldı. Kardan ve soğuktan biraz olsun korunabileceğim vagonun içine oturdum. Tramvayın buz tutmuş pencerelerinin ardında kasvetli, karanlık konaklar yavaşça, sıralar halinde akıyordu. Kondüktör, yüzünde merak ve şaşkınlık karışımı donmuş bir ifadeyle beni süzdü.

"Otuz iki numara, genç adam."

Soluma döndüğümde ileride karanlık bir geminin pruvası gibi yükselen Aldaya konağının siluetini gördüm. Tramvay bir titremeyle durdu. Kondüktörün dik bakışlarından kaçarak araçtan indim.

"İyi şanslar," diye mırıldandı.

Tramvayın ardında yalnızca çanının yankısını bırakarak caddenin yukarısında gözden yitip gitmesini izledim. Karanlık çevremi kuşatmıştı. Arka taraftaki yıkılmış duvarlardan oluşan geçiti arayarak bahçe duvarı boyunca aceleyle koşuşturdum. Duvara tırmanırken karda, karşı kaldırımdan yaklaşan ayak sesleri duyar gibi oldum. Bir süre durarak duvarın üstünde hareketsizce bekledim. Ayak seslerinin yankısı rüzgârda solup gitti. Karşı tarafa atlayarak bahçeye girdim. Donmuş yabani otlar kristal saplara dönüşmüştü. Yere düşmüş melek heykelleri buz kalıplarıyla kaplanmıştı. Volkanik bir kristalden oluşan bir kılıç gibi sarkan heykelin taş pençesinden akan su donmuş siyah bir ayna gibi parlıyordu. İşaret parmağından sarkan buzlar aralık duran kapıyı işaret ediyordu.

Adımlarımdan çıkan boğuk seslere aldırmadan koşarak merdivenlerden çıktım. Kapıyı iterek girişteki salonun içine yürüdüm. Bir dizi mum iç kısımlara doğru düzgün bir hat boyunca sıralanmıştı. Bunlar Bea’nin mumlarıydı ama neredeyse diplerine kadar yanmışlardı. Onları takip ederek büyük iç merdivenin dibinde durdum. Mumların oluşturduğu patika birinci katın merdivenlerine kadar devam ediyordu. Duvarlara düşen gölgemi izleyerek merdivenlerden yukarı çıktım. İlk katın merdiven sahanlığına vardığımda fazladan iki mumun koridorun kenarlarına yerleştirilmiş olduğunu gördüm. Üçüncü mum daha önceden Penélope’nin

olan odanın girişinde titreyerek yanıyordu. Kapının yanına giderek kibarca çaldım.

"Julián?" diye keyifsiz bir ses geldi.

Kapı tokmağını sıkıca tutarak yavaşça kapıyı açtım. Bir battaniyeye sarınmış Bea odanın bir köşesinden dik dik bana bakıyordu. Yanına koşarak ona sarıldım. Gözlerinden süzülen yaşları hissedebiliyordum.

"Nereye gideceğimi bilmiyordum," diye mırıldandı. "Birkaç kez sizin evi aradım, ama cevap alamadım. Çok korktum..."

Bea gözyaşlarını avuç içiyle kurulayarak gözlerini gözlerime dikti. Başımla onu onayladım; sözcüklere gerek yoktu.

"Niye bana, Julián diye seslendin?"

Bea yarı açık kapıya bir bakış attı. "O burda. Bu evde. Gelip gidiyor. Geçen gün eve girmeye çalışırken beni buldu. Ben daha hiçbir şey söylemeden kim olduğumu ve olanları biliyordu. Beni bu odaya çıkartıp battaniye, su ve biraz yiyecek getirdi. Bana beklememi, her şeyin yoluna gireceğini, senin benim için geleceğini söyledi. Geceleyin saatlerce konuştuk. Bana, Penélope'yi, Nuria'yı anlattı... tüm bunların üstüne senin ve ikimizin hakkında uzun uzun konuştu. Bana, onu unutmayı sana öğretmem gerektiğini söyledi..."

"Şimdi nerde?"

"Alt katta. Kütüphanede. Birini beklediğini ve burdan hiç kımıldamamamı söyledi."

"Kimi bekliyor."

"Bilmiyorum. Seninle birlikte gelecek biri, senin birini getireceğini söyledi..."

Koridora bir göz attığımda alt katta, merdivenin yakınlarından gelen ayak seslerini duydum. Duvarlara düşen örümceğe benzer gölgeyi, siyah yağmurluğu, kukuleta gibi aşağı sarkan şapkayı ve bir tırpan gibi elinde parlayan silahı tanıdım. Fumero'ydu. Bana her zaman birini ya da bir şeyi anımsatmıştı, ama o ana dek neyi anımsattığını kavrayamamıştım.

4

Parmaklarımla mumları söndürüp Bea’ye sessiz olması için işaret ettim. Bea elimi sıkıca tutarak sorgulayan gözlerle uzun uzun bana baktı. Fumero’nun alt kattan gelen ağır adımlarını duyabiliyordum. Bea’yi odanın içine geri götürerek ona kapının arkasına saklanıp orada kalmasını söyleyen bir işaret çaktım.

"Ne olursa olsun, bu odadan ayrılma," diye fısıldadım.

"Şimdi beni bırakma, Daniel, lütfen."

"Carax’i uyarmalıyım."

Bea, bana yalvaran bir bakış attı, ama koridora çıkarak ayaklarımın ucuyla merdivenin başına gittim. Fumero’dan bir iz yoktu. Karanlığın içinde bir yerde durmuş, hareketsizce ve sabırla bekliyordu. Konağın ön kısmına gelene kadar koridordan aşağı doğru yürüyerek yatak odalarını geçtim. Büyük bir pencere durgun su gibi karanlık mavi ışıkları ikiye ayıran buzla kaplanmıştı. Pencerenin yanına gittiğimde, siyah bir arabanın, ışıkları açık bir şekilde konağın önüne park etmiş olduğunu gördüm. Teğmen Palacios’un arabasını hemen tanıdım. Sigarasının parlak kırmızı ateşi direksiyonun arkasındaki varlığını ele veriyordu. Yavaşça merdivenin başına geri döndüm ve ayaklarımı sonsuz bir dikkatle yerleştirerek adım adım sessizce aşağıya inmeye başladım. Yarı yolda durarak zemin katını yutmuş karanlığı inceledim.

Fumero içeri girdiğinde giriş kapısını açık bırakmıştı. Rüzgâr mumları söndürmüş, donmuş yaprakları ve kar tanelerini salona savuruyordu. Duvara tutunarak dört basamak daha aşağı indiğimde kütüphanenin büyük pencerelerini gördüm. Hâlâ Fumero’dan bir iz yoktu. Bodrum katına ya da yeraltı kemerine inip inmediğini merak ettim. Dışarıdan içeriye savrulan tipi ayak izlerini kapatmıştı. Sessizce merdivenin başına süzülerek ana kapıya açılan koridora bir göz attım. Buz gibi esen bir rüzgâr yüzüme çarptı. Dışarıdaki melek heykelinin eli görünüyordu. Karşı tarafa baktım. Kütüphanenin ana girişiyle merdivenin başı arasında yaklaşık on metre bir mesafe vardı. Kütüphaneye açılan öndeki oda karanlığa gömülmüştü. Fumero’nun bulunduğum yerden yalnızca birkaç metre ötede beni izliyor olabileceğini düşündüm. Bir kuyunun dibindeki su kadar koyu karanlığın içine baktım. Derin bir soluk alarak kütüphanenin girişiyle aramdaki mesafeyi el yordamıyla geçtim.

Pencerenin öteki tarafından şiddetli yağan karın oluşturduğu gölgelerle beneklenmiş loş, sisli bir ışık içinde geniş ve oval bir salon belirdi. Fumero'yu arayarak boş duvarları gözden geçirdim... acaba girişte bekliyor olabilir miydi? Sağ tarafımda, yalnızca birkaç metre uzağımda duvardan dışarı doğru çıkıntı yapan bir nesne duruyordu. Bir ara hareket ettiğini görür gibi oldum, ama bu sadece bıçağın üstüne düşen ayın yansımasıydı. Bir bıçak, belki de ağaç oymakta kullanılan iki tarafı keskin bir çakıydı. Karton ya da kâğıt parçasını bu çakıyla ağaç panele çakmıştı. Yakına geldiğimde manzarayı hemen tanıdım. Bu daha önce bir yabancının kitapçının kasasına bıraktığı yarı yanmış fotoğrafın aynısıydı. Resimde Julián ve Penélope gençlik çağlarında mutluluk içinde gülümsüyordu. Bıçak Julián'ın göğsünü delmişti. O zaman, fotoğrafı bir davetiye gibi bana bırakan kişinin Julián Carax ya da Lain Coubert olmadığını anladım. O, Fumero'ydu. Fotoğraf zehirli bir yemdi. Elimi kaldırarak onu bıçaktan kurtarmaya çalıştım, ama ensemde hissettiğim Fumero'nun silahının soğukluğu beni durdurdu.

"Bir görüntü binlerce sözcükten daha değerlidir, Daniel. Baban boktan bir kitapçı olmasaydı şimdiye kadar bunu sana çoktan öğretirdi."

Yavaşça arkamı döndüğümde tabancanın namlusuyla karşılaştım. Taze barut kokuyordu. Fumero'nun suratı dehşet içinde buruşmuştu.

"Carax nerde?" diye sordu.

"Burdan uzakta. Senin, onun için geleceğini biliyordu. Burdan, gitti."

Fumero sessizlik içinde beni inceledi. "Senin beynini patlatacağım, çocuk."

"Bunun sana çok faydası olmayacak. Carax burda yok."

"Ağzını aç," diye emretti, Fumero.

"Ne için?"

"Ağzını aç yoksa bir mermiyle ben açarım."

Dudaklarımı araladım. Fumero tabancasının namlusunu ağzıma soktu. Gırtlağımdan yükselen bir mide bulantısı hissettim. Fumero'nun başparmağı tabancanın horozunu çekti.

"Şimdi, piçkurusu yaşaman için bir sebebin olup olmadığını düşün. Ne diyorsun?"

Ağır ağır başımı salladım.

"O zaman söyle, Carax nerde?"

Mırıldanmaya çalıştım. Fumero yavaşça silahı ağzımdan çekti.

"Nerde o?"

"Alt katta, yeraltı kemerinde."

"Yolu göster. Bıçağı sapladığımda Nuria Monfort’un nasıl inlediğini o orospu çocuğuna anlatırken senin de orda olmanı istiyorum."

Fumero’nun omzundan arkasına baktığımda sanki güçlükle ayakta duran, gözleri yanık suratı olmayan bir karaltının bize doğru hareket ettiğini görür gibi oldum. Fumero gözyaşlarıyla dolu gözlerimde bu yansımayı görmüş olacak ki, yavaşça suratını ekşitmeye başladı.

Arkasına dönerek onu sarmalayan karanlık örtüye rastgele ateş açtığında teni deforme olmuş pençe boğazına yapıştı. Bunlar Julián Carax’ın alevlerden çıkan elleriydi. Carax, beni kenara çekerek Fumero’yu duvara yapıştırdı. Müfettiş tabancasını sıkıca kavrayarak onu, Carax'in çenesinin altına yerleştirmeye çalışıyordu. Tetiği çekemeden Carax, onun bileğini yakalayarak duvara vurdu, tekrar tekrar denemesine karşın Fumero'nun elindeki silahı düşüremedi. Karanlıktaki ikinci patlama ağaç panelde bir delik açarak duvara saplandı. Yanan barut damlaları ve sıcak kırmızı kıymıklar müfettişin yüzünden aşağı akıyordu. Ortalığa yanık bir et kokusu yayıldı.

Şiddetli bir silkinmeyle Fumero boğazını sıkan güçten kurtulmaya çalışarak silahını kaldırdı, ama Carax, onu bırakmadı. Fumero öfkeyle kükreyerek Carax’in avucunu dişleyebilecek konuma gelene kadar başını eğdi. Bir hayvan öfkesiyle çılgına dönmüştü. Dişleri yanmış deriyi yırtarken çıkan sesi duydum ve Fumero’nun dudaklarındaki kanı gördüm. Carax acıyı önemsemeden ya da belki onu hissetmeden duvara saplanmış bıçağı kavradı. Onu duvardan çıkararak müfettişin sağ bileğine neredeyse kabzasına kadar sapladı. Bıçak arkadaki ağaç panele dek girmişti. Fumero korkunç acı bir çığlık attı. Acıyla kasılan eli açıldı ve silah yere, ayaklarının dibine düştü. Carax, ona bir tekme vurarak gölgelerin içine gönderdi.

Bu dehşet verici manzara birkaç saniye içinde gözlerimin önünden geçti. Felç geçirmiş gibi oldum. Hareket edemiyor, hatta düşünemiyordum. Carax, bana doğru dönerek gözlerini üzerime dikti. Ona bakarken bir yandan da fotoğraflardan ya da eski öykülerden sıklıkla hayal ettiğim kayıp yüz hatlarını yerine koyuyordum.

"Beatriz’i burdan götür, Daniel. Yapman gerekeni o biliyor. Onu gözünün önünden ayırma. Onu kimsenin senden koparmasına izin verme. Hiç kimsenin ya da hiçbir şeyin. Onu her zaman koru. Kendi yaşamından bile üstün tut."

Başımı sallamaya çalıştım, ama gözlerim bileğine girmiş bıçaktan kurtulmaya çalışan Fumero’ya takıldı. Onu zorla çıkararak dizlerinin üstüne

çöktü. Kanayan yaralı kolunu tutuyordu.

"Git şimdi," diye mırıldandı, Carax.

Fumero kanlı bıçağı sol elinde tutarak kinle kör olmuş bir şekilde yerden bizi seyrediyordu. Carax, ona döndü. Yaklaşan aceleci adımların sesini duyabiliyordum, bunların silah sesleriyle telaşlanarak patronuna yardıma gelen Palacios'a ait olduğunu anladım. Carax, Fumero'nun elinden bıçağı alamadan Palacios elinde silahıyla kütüphaneye girdi.

"Geri git," diye yalvardı.

Zorlukla ayağa kalkmaya çalışan Fumero'ya bir bakış atarak daha sonra bizi süzdü... önce beni, sonra Carax'i. Yüzündeki dehşet ve kuşkuyu görebiliyordum.

"Geri git, dedim."

Carax duraksayarak geri çekildi. Palacios ne yapması gerektiğini anlamaya çalışarak soğuk bir ifadeyle bizi inceledi. Gözlerini bana dikti.

"Sen, çık burdan. Burda seni ilgilendiren bir şey yok. Git."

Bir ara duraksadım. Julián başıyla onay verdi.

"Burdan kimse ayrılamaz," diye araya girdi, Fumero. "Palacios, bana silahını ver."

Palacios yanıt vermedi.

"Palacios," diye tekrarladı Fumero, kanayan elini tutarak silahı istedi.

"Hayır," diye mırıldandı Palacios, dişlerini gıcırdatarak.

Çıldırmış gözleri kibir ve hiddetle dolan Fumero, Palacios'un eline kuvvetli bir darbe vurup onu kenara iterek silahı kavradı. Palacios'a bir bakış attığımda neler olacağını anladım. Fumero yavaşça silahı kaldırdı. Eli titriyordu ve silah kanla parlıyordu. Carax karanlığa bakarak bir adım geri çekildi, ama artık kaçış yoktu. Silahın namlusu onu izledi. Vücudumdaki tüm kaslar nefretle yanmaya başladı. Fumero'nun ölümcül yüzü ve bir deli gibi dudaklarını yalama şekli suratıma vurulan bir tokat gibi beni şok halinden uyandırdı. Palacios sessizlik içinde başını iki yana sallayarak bana bakıyordu. Onu önemsemedim. Carax o ana dek umudu kesmiş, odanın ortasında hareketsizce durmuş mermiyi bekliyordu.

Fumero, beni hiç görmedi. Onun için yalnızca Carax ve silahı tutan kanlı eli vardı. Üstüne atladım. Ayaklarımın yerden kesildiğini hissettim, ama sanki her şey havada donmuş gibiydi. Uzaklaşan bir fırtınanın yankısına benzeyen patlamanın çıkardığı rüzgâr beni yolda yakaladı. Acı yoktu. Mermi kaburgalarıma girdi. Sanki bir metal çubukla itilerek havada birkaç metre geri savrulmuşum gibi ilk gördüğüm kör edici bir parlaklık

oldu. Duvarların birbirine yaklaştığını, tavanın büyük bir hızla üstüme doğru çöktüğünü görür gibi oldumsa da, düştüğümü hissetmedim.

Bir el başımın arkasından tuttu ve Julián Carax'in yüzünün bana doğru eğildiğini gördüm. Gözümün önündeki görüntüde sanki alevler onun yüz hatlarına hiç zarar vermemiş gibi Carax tam da onu hayal ettiğim gibi görünüyordu. Gözlerindeki dehşeti fark ettim. Elini göğsüme nasıl yerleştirdiğini gördüm ve parmaklarının arasından akan duman gibi sıvının ne olduğunu merak ettim. İşte o zaman sanki içimde közler yanıyormuşcasına korkunç bir ateş hissettim. Bağırmaya çalıştım ama sıcak kandan başka hiçbir şey çıkmıyordu. Yanımda duran Palacios'un yenik, pişmanlık dolu yüzünü tanıdım. Gözlerimi kaldırdığımda onu gördüm. Bea yavaşça kütüphane kapısından içeri doğru ilerliyordu. Yüzü dehşet ifadesiyle kaplanmış, elleri dudaklarındaydı. Titriyor ve hiç konuşmadan başını iki yana sallıyordu. Onu uyarmaya çalıştım, ama acı bir soğukluk kollarımı kapladı, oradan da tüm vücuduma yayıldı.

Fumero kapının arkasında saklanıyordu. Bea, onun varlığını fark etmedi. Carax atlayıp Bea arkasını döndüğünde müfettişin silahı neredeyse kızın alnına değecekti. Palacios, onu durdurmak için atıldı. Çok geç kalmıştı. Carax oraya varmıştı bile. Bea'nin ismini haykıran uzak çığlığını duydum. Patlamanın parlaklığıyla odanın içi aydınlandı. Mermi Carax'ın sağ elini delip geçti. Peşinden suratı olmayan bir adam Fumero'nun üstüne düştü. Başımı kaldırdığımda Bea'nin sağ salim benim olduğum yere doğru koştuğunu gördüm. Carax'i aradım ama bulamadım. Onun yerini başka bir figür almıştı. Bu, yıllar önce bir kitabın sayfalarında okuyup yalnızca korkmayı öğrendiğim Lain Coubert'di. Bu sefer Coubert pençelerini kanca gibi Fumero'nun gözlerine batırarak onları çekip çıkardı. Onlar kütüphane kapısının yanında dövüşürken müfettişin ayaklarını görmeyi başardım. Coubert merhametsizce onu kapıya doğru sürüklerken vücudunun nasıl kasıldığını, dizlerinin mermer basamaklara sürtünüşünü, suratına çarpan kar tanelerini, yüzü olmayan adamın onu boynundan tutup oyuncak bir bebek gibi havaya kaldırarak donmuş çeşmenin çukuruna atışını seyrettim. Meleğin eli mızrak gibi göğsüne girdi. Lanetlenmiş ruh donmuş su yüzeyinin üstüne donuk damlalar gibi düşerek siyah bir duman şeklinde çekti gitti.

Gözlerimi daha fazla açık tutamayarak düştüm. Gözbebeklerimden beyaz bir ışık akıp geçti ve Bea'nin yüzü uzaklaştı. Gözlerimi kapadım. Yanağımdaki elini, Tanrı'ya beni almaması için yakarırken soluğunun

sıcaklığını hissedebiliyordum. Kulağıma eğilerek beni çok sevdiğini, gitmeme izin vermeyeceğini fısıldadı. O an tuhaf bir huzur tüm vücudumu kaplayarak içimdeki yangının acısını sildi geçti. Tüm hatırlayabildiklerim bunlardı. Bea'yle kendimi -yaşlı bir çift olarak- Barcelona sokaklarında el ele yürürken gördüm. Babamla Nuria Monfort'un mezarıma beyaz güller bıraktığını, Fermín'in Bernarda'nın kollarında ağladığını ve sonsuza dek sessizliğe bürünen eski dostum Tomâs'ı gördüm. Onları çok hızlı bir trenden seyreden bir yabancı gibi görüyordum. Tam da o anda neredeyse hiç farkında olmadan annemin yüzünü, yıllar önce kaybettiğim bir yüzü sanki eski bir parçanın kitabın sayfaları arasından birdenbire düşüşü gibi hatırladım. Kendimden geçtiğimde benimle birlikte gelen tek şey onun ışığıydı.

---

[1] Uyku Tanrısı Samnus'un oğlu olan düşler tanrısı (Roma Myth).

ÖLDÜKTEN SONRA

KASIM 1955

Beyaz renkli oda titrek çarşaflar, şeffaf perdeler ve parlak gün ışığıyla doluydu. Penceremden mavi renkli denizi görebiliyordum. Bir gün birisi beni Corachán Kliniği'nden denizi göremeyeceğime; odalarının beyaz ya da havai olmadığına ve kasım ayında denizin kurşuni bir havuz gibi soğuk ve vahşi olduğuna; o hafta Barcelona üç metre karın altında kalana kadar kar yağdığına ve edebi iyimser Fermín'in bile benim tekrar öleceğimi düşündüğüne inandırmaya çalıştı.

Zaten daha önce ambulansla Bea ve üniforması kanımla kirlenmiş Teğmen Palacios'un kollarında ölmüşüm. Onları duyamadığımı düşünen doktorlar, merminin iki kaburga kemiğini parçalayarak kalbimi sıyırıp geçtiğini, atardamarı kopardığını ve yoluna çıkan her şeyi tahrip ederek tüm hızıyla çıktığını söylüyordu. Kalbim altmış dört saniye hiç atmamış. Kısa seyahatimden edebiyete geri döndüğümde bilincimi kaybetmeden önce gözlerimi açarak gülümsediğimi söylediler.

Sekiz gün boyunca kendime gelemedim. O zamana kadar gazeteler Francisco Javier Fumero'nun silahlı bir çete grubuyla girdiği çatışmada öldüğünü yazmıştı. Yetkililer üstün nitelikli polis müfettişinin anısını yaşatmak için ismini değiştirebilecekleri bir sokak ya da bir geçit bulmaya çalışmakla meşguldü. Eski Aldaya konağında bulunan tek ceset onunkiydi. Penélope ve oğlunun cesetleri hiçbir zaman bulanamadı.

Günün ilk ışıklarıyla uyandım. Sıvı altın gibi çarşaflara dökülen ışığı anımsıyorum. Kar yağışı durmuştu ve birisi penceremin dışındaki denizi birkaç salıncağın görebildiği beyaz bir alanla değiştirmişti. Yatağımın yanındaki bir sandalyede uyuyakalmış babam başını yukarı kaldırarak sessizce uzun uzun bana baktı. Ona gülümsediğimde gözyaşlarına boğuldu. Koridorda bir bebek gibi uyuyan Fermín ve başı göğsüne düşmüş Bea, babamın yüksek sesli inleyişlerini duyarak odaya girdi. Fermín'in bir balık kılçığı gibi beyaz ve ince göründüğünü anımsıyorum. Bana, damarlarımda dolaşan kanın Fermín'e ait olduğunu, kendiminkilerin tümünü kaybettiğimi ve ihtiyacım olacağını düşünerek dostumun daha fazla kırmızı kan hücresi üretmek amacıyla günlerini hastanenin kantininde etli sandviçler tıkınarak geçirdiğini anlattılar. Belki de bu, kendimi niye Daniel'den daha tecrübeli hissettiğimi açıklıyordu. Orada bir çiçek ormanı oluştuğunu ve öğleden sonra -ya da iki dakika sonra, bilemiyorum- Gustavo Barceló ve yeğeni Clara'dan tutun da Bernarda ve gözlerime bakmaya cesaret edemeyen, ona sarıldığımda sokağa kaçan Tomâs'a kadar tanıdığım tüm insanların odaya doluştuğunu anımsıyorum. Merceditas ve öğretmen Don Anacleto'yla birlikte gelen Don Federico'yu hayal meyal hatırlıyorum. Diğerleri neşe içinde çığlıklar atarak Tanrı'ya şükrederken tek söz etmeden uzun uzun bana bakan Bea'yi özellikle anımsıyorum. Ve inanmadığı bir Tanrı'ya dua ederek yedi gün boyunca o sandalyede uyuyan babamı hiç unutmadım.

Doktorlar tüm topluluğa odamı boşaltmalarını, istemediğim bir istirahat için beni yalnız bırakmalarını söylediğinde, babam bir ara yanıma gelerek bana, yazmak isteyebileceğimi düşünerek kalemimi, Victor Hugo'nun dolmakalemini ve bir defter getirdiğini söyledi. Fermín kapının eşiğinden, hastanedeki tüm doktor heyetiyle görüştüğünü, doktorların artık askere gidemeyeceğimi temin ettiklerini bildirdi. Bea, beni alnımdan öperek babamı temiz hava almak için kendisiyle birlikte dışarı çıkardı, çünkü bir haftadır babam da benim gibi o odanın dışına hiç çıkmamıştı. Bitkinlikten zayıf düşmüş bir halde odada bir başıma kalmıştım, başucumdaki masada duran kalem kutusuna bakarken uykuya daldım.

Kapıdan gelen ayak sesleriyle uyandım. Yatağın ucunda babamı ya da benim yeniden yaşama dönüşümün bir mucize olduğuna inanan, bundan dolayı da gözlerini hiç üstümden ayırmayan Dr. Mendoza'yı görmeyi bekliyordum. Ziyaretçi yatağın etrafında bir tur atıp babamın sandalyesine oturdu. Ağzım kurumuştu. Julián Carax başımı kaldırarak bir bardak su verdi, dudaklarımı onunla ıslattım. Gözlerinde bir veda konuşması

okunuyordu, onlara dikkatle bakınca Penélope'nin gerçek kimliğini kesinlikle öğrenmemiş olduğunu anladım. Tam olarak ne dediğini ya da sesinin tınısını hatırlayamıyorum. Elimi tuttuğunu, kendimi sanki onun için yaşamamı istiyormuş gibi hissettiğimi ve onu bir daha göremeyeceğimi söylediğini iyi biliyorum. Ona söylediğim şeyi ise hiç unutmadım. Ona, her zaman ona ait olan o kalemi alarak yeniden yazmaya başlamasını söyledim.

Uyandığımda Bea kolonyalı bir mendille alnımı kuruluyordu. İrkilerek ona, Carax'ın nerede olduğunu sordum. Şaşırarak bana baktı ve Carax'in sekiz gün önceki fırtınada, ardında karın üstünde bir kan izi bırakarak kaybolduğunu, herkesin onun ölmüş olduğuna inandığını anlattı. Bunun doğru olmadığım, yalnızca birkaç saniye önce burada, benim yanımda olduğunu söyledim. Bea hiçbir şey söylemeden bana gülümsedi. Tansiyonumu ölçen hemşire yavaşça başını sallayarak altı saattir uyuduğumu, bu süre zarfında hep kapının yanındaki çalışma masasında oturduğunu ve içeri giren kimseyi görmediğini açıkladı.

O gece uyumaya çalışırken yastıktaki başımı çevirdiğimde kalem kutusunun açık olduğunu fark ettim. Kalem gitmişti.

MART SULARI

1956

Üç ay sonra Bea'yle Santa Ana Kilisesi'nde evlendik. O vakte kadar benimle tek heceli sözcüklerle konuşan ve düğünün sonuna kadar aynı soğukluğu gösteren Sinyor Aguilar, başımı bir tepside ele geçirememenin imkânsızlığı karşısında kızının elini bana uzattı. Bea'nin kayboluşu onun öfkesini silmişti, torununun kısa bir süre sonra bana baba diyeceği ve yaşamın, bir mermi yarasıyla onun hayatına soktuğu haylaz bir çocuk şeklinde kızını -çift odaklı gözlüklerine rağmen hâlâ ilk komünyonundaki giysisiyle, sanki bir gün bile yaşlanmamış bir halde çocuk gibi gördüğü bir kızı- ondan çaldığı gerçeğine teslim olarak sürekli bir şok durumunda yaşıyor gibiydi.

Törenden bir hafta önce Bea'nin babası kitapçı dükkânına gelerek bana, babasına ait altın bir kravat iğnesi hediye edip benimle tokalaştı.

"Bea, şimdiye dek hayatımda yaptığım tek güzel şey," dedi. "Ona, benim için çok iyi bak."

Babam yaşlanmaya başladıklarının farkında olan adamların yumuşak başlılığı ve kederiyle ona kapıya kadar eşlik ederek Santa Ana Sokağı'ndan aşağı doğru yürüyüşünü seyretti.

"O, kötü bir insan değil, Daniel," dedi. "Hepimiz kendi tarzımızda seviyoruz. Hepsi bu."

Ayaklarımın üzerinde yarım saatten fazla durabileceğime kuşkuyla bakan Dr. Mendoza, tüm bu hazırlıkların ve nikâh koşuşturmalarının, ameliyat masasında can vermekten son anda kurtulan bir adam için iyi olmayacağı konusunda beni uyardı.

"Merak etmeyin," diye onu temin ettim. "Benim bir şey yapmama izin vermezler."

Yalan söylemiyordum. Fermín Romero de Torres kendisini tören, ziyafet ve bunlarla ilgili tüm meselelerde mutlak bir diktatör olarak görüyordu. Cemaat rahibi mihraba çıkan gelinin hamile olduğunu anladığında nikâh kıymayı açıkça reddederek düğünü iptal etmek için yüce engizisyonun ruhunu çağırmakla bizi tehdit etti. Fermín öfkelenerek onu kilisenin dışına çıkardı. Herkese onun cemaat içinde alışkanlıkları bakımından değersiz biri olduğunu haykırarak eğer rahip kaşlarını çatmaya devam ederse böyle bir skandal karşısında piskoposluğu harekete geçireceğine ve böyle bir durum karşısında en azından onun maymunlara Hıristiyanlık öğretmek için Cebelitarık kayalıklarına sürüleceğine yeminler etmeye başladı. Birkaç konuk onu coşkuyla alkışladı ve meydandaki çiçekçi, yaprakları kısa yakasıyla aynı renge gelene kadar klapasında taşıyacağı beyaz bir karanfil verdi. Rahibin yokluğunda herkes gitmeye hazırlanırken Fermín, San Gabriel Okulu'na giderek hayatında hiç nikâh kıymamış ve uzmanlık alanı Latince, trigonemetri ve cimnastik olan Peder Fernando Ramos'tan yardım istedi.

"Görüyorsunuz saygıdeğer efendimiz, damat çok zayıf ve onun rahatını bir daha bozamam. Siz de Aziz Thomas, Aziz Augustine ve Bakire Fatma Ana'mızla birlikte ana kilisenin tanrısal haşmetinin bir yansımasını görüyor. Böyle göründüğüne bakmayın, bu çocuk benim gibi tam bir dindardır. Bir mistik. Eğer ona beni reddettiğini söyleyecek olursam, nikâh yerine bir cenaze töreni tertiplemek zorunda kalırız."

"Öyle diyorsanız..."

Diğerlerinin daha sonra bana anlattıklarından -çünkü tam olarak hatırlayamıyorum ve evlenme törenleri her zaman başkalarının belleğinde daha net kalır- seremoninin başlamasından önce Bernarda ve Gustavo

Barceló (Fermin'in talimatlarına uyarak) zavallı rahibi sahne korkusundan kurtarmak için onu misket şarabıyla sakinleştirdiklerini öğrendim. Peder Fernando töreni yönetme anı geldiğinde aziz gibi bir gülüş ve mutlu bir görünüş takınarak protokol kurallarını hiçe sayıp Pablo Neruda'nın *Corinthians'a Mektup* şiirinden bir aşk dörtlüğü okudu. Sinyor Aguiların bazı konukları şiirin bir Bolşevik ve tescilli bir komüniste ait olduğunu onaylarken diğerleriyse bunun, olması yakın Evrensel Hıristiyan Birliği'nin ilk etkilerinden biri olduğunu düşleyerek bu kâfir saçmalıklarına kulak asmadan dua kitaplarına bakmaya devam ettiler.

Nikâhtan bir gün önce Fermín, bana yalnızca kendisiyle benim davetli olduğumuz bir bekârlığa veda partisi düzenlediğini anlattı.

"Bilmiyorum, Fermín. Bundan gerçekten hoşlanmıyorum..."

"Bana güven."

Suç gecesi, tüm Akdeniz kıyılarının en etkin kızarmış yiyecekleriyle insanlığın leş kokusunu bir arada barındıran Escudellers Sokağı'ndaki pis ve ahır gibi bir yere kadar uysalca Fermín'i izledim. Kiralık namuslarıyla sıraya dizilmiş kadınlar -ve birçok saatlik kiracı- bir diş hekimliği öğrencisini heyecanlandıracak bir gülümsemeyle bizi karşıladı.

"Rociito için geldik," diye bilgilendirdi Fermín, favorileri şaşırtıcı bir şekilde Finisterre burnuna benzeyen kadın simsarına.

"Fermín," diye fısıldadım korkuyla. "Tanrı aşkına..."

"İnan bana."

Rociito tüm şaşaasıyla geldi -şalındaki püsküller dışında üstünde on üç civarında taş ve vücut hatlarını gösteren kırmızı şeffaf ipek bir giysiyle-ve beni tepeden tırnağa süzdü.

"Selam, sevgili... Tanrı aşkına doğruyu söylemek gerekirse seni daha yaşlı bekliyordum."

"Müşterin bu değil," diye açıkladı, Fermín.

O zaman meselenin ne olduğunu anlayınca korkum geçti. Fermín hiçbir zaman verilmiş bir sözü, özellikle de onu ben verdiysem unutmazdı. Üçümüz dışarı çıkarak bizi Santa Lucía Huzurevi'ne götürecek bir taksi aramaya başladık. Yolculuk sırasında Fermín sağlık koşullarımı ve evlilik durumumu göz önüne alarak beni ön koltuğa oturtup Rociito'yla birlikte arkaya oturdu ve onun hamlelerini açık bir meyille karşıladı.

"Bir papaya uygun güzel bir kızsın, Rociito. Senin bu kışkırtıcı kalçaların Botticelli'ye göre bir vahiy."

"Oh, Sinyor Fermín kendine bir kız arkadaş bulduğundan beri, beni unuttun. Seni çapkın..."

"Bir kadın olarak sen bana çok fazlasın Rociito ve artık ben tek eşliyim."

"Yok ya! Güzel yağcı Rociito, onu iyi bir penisilinle ovarak senin için tedavi eder."

Moncado Sokağı'na gece yarısından sonra vardık. Rociito'nun cennetsel vücuduna eşlik ederek onu huzurevinin arka kapısından -ölüleri çıkarmak için kullandıkları cehennemin yemek borusu gibi görünen ve kokan bir geçitten- içeri soktuk. Tenebrarium'un gölgelerinin içine girdiğimizde, ben ölüm ondan hıncını almadan önce Eros'la son bir dans sözü verdiğim büyük dedeyi bulmaya çalışırken Fermín, Rociito'ya son talimatlarını veriyordu.

"Unutma Rociito, ihtiyar bunağın kulakları bir kütük gibi sağır, onun için onunla yüksek sesle bildiğin şekilde açık saçık ve arsızca konuş. Ama çok da ileri gitme. Onun kalbinin durmasını ve zamanı gelmeden önce öteki dünyaya gitmesini istemiyoruz."

"Endişeye gerek yok sevimli maymun. Ben profesyonelim."

Bu isteklerin yalnız alıcısını ilk katın bir köşesinde buldum. Gözlerini kaldırarak dik dik bana baktı, şaşırmıştı.

"Öldüm mü?"

"Hayır. Çok sağlıklısın. Beni hatırladın mı?"

"Seni ilk aldığım ayakkabılar kadar iyi anımsıyorum genç adam, ama seni böyle solgun görünce öteki taraftan bir hayal olduğunu düşündüm. Burda, siz dışardakilerin basiret dediği şeyi kaybediyorsun. Öyleyse bu bir hayal değil mi?"

"Hayır. Eğer konuk kabul edersen asıl hayal alt katta seni bekliyor."

Fermín'le Rociito'nun mumlar ve parfüm kokularıyla bayram yeri gibi donattığı odaya kadar yaşlı adama eşlik ettim. Bizim Endülüslü Venüs'ümüzün bereketli güzelliğini gören yaşlı adamın yüzü aydınlandı.

"Ulu Tanrı hepinizi korusun."

"Ve bunu görecek kadar seni de yaşatsın," dedi, Fermín, Escudellers Sokağı'ndan olan deniz kızına giysilerini çıkarması için bir işaret çakarak.

Kadının sonsuz nezaketle yaşlı adamın yanaklarına süzülen gözyaşlarını öperek onu kucakladığını gördüm. Onlara hakları olan mahremiyeti paylaşmaları için Fermín'le oradan ayrıldık. Umutsuzluk koridorlarındaki dolambaçlı yolculuğumuza devam ederken huzurevini

yöneten rahibelerden biri olan Hemşire Emilia'yla karşılaştık. Bize zehirli bir bakış fırlattı.

"Bazı hastalar bana, sizin buraya bir fahişe getirdiğinizi söylüyor. Şimdi hepsi bir tane istiyor."

"Çok şerefli hemşire, bizi ne sanıyorsunuz? Burdaki varlığımız tamamıyla evrensel bir olgu için. Kutsal Ana Kilisesi'nin gözünde yarın bir erkek olacak bu çocuk ve ben hastanız Jacinta Coronado'ya bakmak için geldik."

Hemşire Emilia kaşlarını çattı. "Akrabası mısınız?"

"Manevi olarak."

"Jacinta iki hafta önce öldü. Bir gece önce bir bey onu ziyarete gelmişti. Acaba sizin bir akrabanız mıydı?"

"Peder Fernando'dan mı söz ediyorsunuz?"

"Bir rahip değildi. İsminin Julián olduğunu söyledi. Soyadını hatırlayamıyorum."

Fermín dikkatle bana baktı, afallamıştı.

Hemşire Emilia başıyla onayladı. "Birkaç saat Jacinta'yla kaldı. Yıllardır onun güldüğünü duymamıştım. Julián gittiğinde bana gençliklerindeki eski günler hakkında konuştuklarını söyledi. O adamın, kızı Penélope'den haberler getirdiğini anlattı. Jacinta'nın bir kızı olduğunu bilmiyordum. Sabahleyin Jacinta'nın bana gülümsediğini ve ona niye bu kadar mutlu olduğunu sorduğumda eve, Penélope'ye gideceğini söylediğini hatırlıyorum. Şafakta, uykudayken öldü."

Kısa bir süre sonra Raciito, yaşlı adamı Morpheus'un ellerinde neşeli ve yorgun bir halde bırakarak aşk ayinini bitirdi. Ayrılırken Fermín, ona iki kat ücret ödedi, ama Tanrı'nın ve şeytanın yüzüstü bıraktığı bu zavallı, yardıma muhtaç insanların görüntüsü karşısında ağlayan Rociito ücretini Hemşire Emilia'ya vermesi için ısrar etti. Böylece hepsi bir öğün sıcak çikolata ve şekerleme yiyebilecekti. Çünkü, Rociito yaşamın sıkıntılarını unutmak için her zaman böyle yapıyordu.

"Çok fazla duygulandım. Şu zavallı yaşlıya bir bak Sinyor Fermín... Tüm istediği sarılmak ve sevilmek. İnsanın kalbini burkuyor..."

İyi bir bahşişle Rociito'yu bir taksiye bindirerek puslu ve ıssız Princesa Sokağı'na doğru yürümeye başladık.

"Yarın için bir an önce uyumamız gerekiyor," dedi, Fermín.

"Uyuyabileceğimi sanmıyorum."

La Barcelóneta’ya doğru yola çıktık. Manzaranın farkında olmadan dalga kıran boyunca yürüdük. Sessizliğe bürünmüş kentin liman sularına çarpan yansıması ayaklarımızın dibinde evrendeki en görkemli serap gibi parlıyordu. Bu görüntünün tadını çıkarmak için mendireğin kenarına oturduk.

"Bu kentin büyücü bir kadın olduğunu biliyor musun, Daniel? Teninin altında gezer ve daha sen farkına varmadan ruhunu çalar."

"Raciito gibi konuşuyorsun, Fermín."

"Sakın gülme, onun gibi insanlar bu alçak dünyayı yaşanılası bir yer yapıyor."

"Fahişeler mi?"

"Hayır. Bir şekilde hepimiz fahişe sayılırız. Ben iyi kalpli insanları kastetmiştim. Ve bana böyle bakma. Nikâhlar beni pelte gibi yapıyor."

O özel sessizliği kucaklayıp suyun üstündeki yansımaları seyrederek orada kaldık. Kısa bir süre sonra şafak gökyüzünü kehribar rengine boyadı ve Barcelona uyanmaya başladı. Limanın karşı kıyısında sisin içinde ortaya çıkmış Santa Maria del Mar Bazilikasından gelen uzak çan seslerini duyduk.

"Carax’in hâlâ orda, şehirde bir yerlerde olduğunu düşünüyor musun?" diye sordum.

"Bana başka bir soru sor."

"Yüzükler sende mi?”

Fermín gülümsedi. "Haydi, gidelim. Bizi bekliyorlar, Daniel. Yaşam bizi bekliyor."

Bea fildişi rengi bir elbise giymişti ve gözlerinde dünyayı taşıyordu. O mart sabahı kiliseyi dolduran umut dolu konukların yüzlerini ya da rahibin sözlerini zar zor anımsıyorum. Belleğimde tüm kalanlar, onun dudaklarının dokunuşu ve ömrümün her günü anımsayacağım yarı açık gözlerimle ettiğim gizli yemin oldu.

OYUNDAKİ KİSİLER

1966

Julián Carax, *Rüzgârın Gölgesi*’ni zamanı geldiğinde karakterlerinin yazgısını birbirine bağlayarak kısa bir sonla bitirir. 1945’in o uzak gecesinden sonra birçok kitap okudum, ama Carax’ın son romanı hep favorim olarak kaldı. Bugün, ardımda bıraktığım otuz yılda da düşüncelerim değişmedi.

Kitapçı dükkânımın kasasında oturmuş bu satırları yazarken, yarın on yaşına girecek olan oğlum Julián, belki de kendi babasının da sözcüklerin ve kitapların büyüsüne kapıldığına inanmış bir şekilde çoğaldıkça çoğalan sayfalara merakla bakıyor, tatlı bir gülümsemeyle beni izliyordu. Julián’da annesinin gözleri ve zekâsı vardı. Aynı zamanda, benim merak duygularımın onda da olduğunu görmek beni mutlu ediyordu. Artık, kitap kapaklarını bile güçlükle okuyabilen babam şimdi evde, üst katta. Kimi zaman kendi kendime onun mutlu ve huzurlu olup olmadığını, birlikte yaşamamızın onu rahatlatıp rahatlatmadığını ya da hâlâ anılarıyla ve hep onu izleyen kederle yaşayıp yaşamadığını sorarım. Şimdi kitapçıyı Bea’yle birlikte işletiyoruz. Ben hesap işlerine bakarak tahsilatları yapıyorum, Bea

satın alma işlerine ve onu bana tercih eden müşterilere bakıyor. Onları kınamıyorum.

Zaman onu güçlü ve bilge yaptı. Onu sessizlik, onların da, kendiyle baş başa ıssız bir adaya terk edilmiş gibi sık sık yakalasam da, geçmişle ilgili konuşmaktan çok hoşlanmıyor. Julián, annesini aşırı derecede seviyor. İkisi beraberken onları izliyorum ve güç bela anlamaya başlayabildiğim görülmez bir ağla birbirlerine bağlı olduklarını biliyorum. Kendilerine yarattıkları adanın bir kısmını hissetmek ve ne kadar şanslı olduğumu bilmek benim için yeterli. Kitapçı dükkânı, mütevazı yaşadığımız halde zar zor geçinmemize yetiyor, ama kendimi başka bir işte hayal edemiyorum. Satışlarımız yıldan yıla daha da düşüyor. Hep iyimser biri oldum. Sık sık kendime her çıkışın bir inişi olduğunu ve her inişinde mutlaka bir çıkışı olduğunu söyleyerek teselli buluyorum. Bea okuma alışkanlığının yavaş yavaş öldüğünü, kitabın bize içimizi gösteren bir ayna, içten bir ayin olduğunu, okuduğumuz zaman bir işi tüm kalbimizle ve aklımızla yaptığımızı ve büyük okurların gün geçtikçe daha da azaldığını söylüyor. Her ay kitapçı dükkânını televizyon, kemer ya da ayakkabı satan bir mağazaya çevirmek için teklifler alıyoruz.

Fermín'le Bernarda kilise koridorlarından 1958 yılında geçtiler ve şimdi hepsi erkek, babalarının burnu ve kulaklarıyla kutsanmış dört çocukları var. Kimi zaman, dünyanın sorunlarını çözdüğümüz şafaktaki mendirek yürüyüşlerini hâlâ tekrarlasak da, Fermín'le eskisi kadar sık görüşemiyoruz. Fermín kitapçıdaki işini yıllar önce bıraktı. Isaac Monfort öldüğünde onun yerine Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı'nın bekçisi oldu. Belki bir gün birisi Nuria'nın oraya sakladığı Julián Carax kitaplarının tamamını bulur. Isaac, Montjuic'de Nuria'nın hemen yanı başına gömüldü. Sık sık onları ziyaret ediyorum. Nuria'nın mezarında her zaman taze çiçekler oluyor.

Eski dostum Tomás Aguilar sanayi makineleri imal eden bir şirkette mühendis olarak çalışmak için Almanya'ya gitti. Hiçbir zaman anlayamadığım harika buluşlar yapmaya devam ediyor. Ara sıra ondan mektup alıyoruz, hep Bea'ye yazıyor. Birkaç yıl önce evlendi ve hiç görmediğimiz bir kızı var. Her ne kadar her seferinde bana selam gönderse de yıllar önce onu sonsuza dek kaybettiğimi biliyorum. Ara sıra yaşamın hiçbir neden göstermeden, bizden çocukluk arkadaşlarımızı kapıp götürdüğünü düşünüyorum, ama buna hiç inanmıyorum.

Mahalle yine aynı mahalle ve Barcelona’nın eski parlaklığına kavuştuğunu hissettiğim günler hâlâ çoğunlukta. Don Anacleto ortaokuldaki görevinden ayrıldı. Şimdi kendini, erotik şiirler ve gün geçtikçe daha gösterişli olmaya başlayan reklam ilanları yazmaya adadı. Don Federico Flaviâ ve Merceditas, saatçinin annesi ölünce birlikte yaşamaya başladı. Her ne kadar leoparın beneklerini değiştiremeyeceğini iddia eden art niyetli insanlar varsa ve Don Federico bir çingene kraliçe gibi giyinerek gece âlemlerine gidiyorsa da, mükemmel bir çift oldular.

Don Gustavo Barceló kitapçı dükkânını kapayarak elindeki tüm stokları sattı. Kitap ticaretiyle yeteri kadar geçindiğini ve gelecekte yeni mücadelelere girmeyi düşündüğünü söyledi. Bunlardan ilki, aynı zamanda sonuncusu Julián Carax’ın çalışmalarını gün ışığına çıkarmak için bir yayınevi kurmak oldu. Julián’ın üç romanını kapsayan I. cilt (Cabestany ailesine ait andrepodaki eşyalar arasında çok olan matbaa baskılarının yeniden yapılmasıyla) ünlü boğa güreşçisi El Cordobés’in hayatını anlatan yılın çok satan kitabının on binlerce sattığı dönemde yalnızca 342 adet sattı. Don Gustavo şimdi kibar hanımlarla Avrupa’da dolaşıyor ve katedrallerin posta kartlarını gönderiyor.

Yeğeni Clara milyoner bir bankerle evlendi, ama birliktelikleri ancak bir yıl sürdü. Taliplerinin listesi hâlâ çok uzun, ama yıllar geçtikçe güzelliği gibi onlar da yavaş yavaş azalıyor. Şimdi Real Plaza’daki dairede yalnız başına yaşıyor. Daha çok, Bea, bana onun yalnızlığını ve umduğumdan daha kötü olan talihini hatırlattığı için eskiden onu ziyaret ettiğim bir dönem oldu. Geçen yıllarla birlikte, her ne kadar o, bunu ince bir alayla dünya nimetlerinden uzak durma şeklinde gizlemeye çalışsa da, onda büyüyen acıyı görebiliyorum. Ara sıra, onun hâlâ on beş yaşındaki Daniel’in gölgelerin içinden hayranlıkla çıkıp gelmesini beklediğini düşünüyorum. Bea’nin ya da başka bir kadının varlığı onu zehirliyor. Onu son gördüğümde yüzünün kırıştığını hissetmeye başlamıştı. Senfonisi hâlâ bitmeyen ve görünüşe bakılırsa Liceo bölgesindeki kadınlar arasında bir jigolo olarak kariyer yapmış, yatak odası cambazlıklarıyla "Büyülü Fülüt" lakabını almış eski müzik öğretmeni Adrián Neri’yle zaman zaman görüştüklerini duydum.

Yıllar Müfettiş Fumero’nun hatıralarına karşı hiç nazik olmadı. Ondan nefret eden ya da korkanlar dahi, artık onu hatırlamıyor. Polisliği bırakarak Bonanova semtindeki bir okulda cimnastik öğretmenliği yapan Teğmen Palacios’la yıllar önce Paseo de Garcia’da karşılaştım. Bana Vía

Layetana'daki Emniyet Müdürlüğü'nün zemin katında hâlâ Fumero'nun adına bir anı levhası bulunduğunu, ama yeni meşrubat makinesinin onu tamamen kapattığını söyledi.

Aldaya konağına gelince, tüm kehanetlere rağmen hâlâ orada duruyor. En sonunda Sinyor Aguiların emlak bürosu onu satmayı başardı. Bina tamamıyla restore edildi, melek heykelleri yıkılarak eski Aldayaların bahçesinin yerini çakıllarla kaplı araba parkı aldı. Bugün orası, çok zengin işadamları için spor arabaların, kaymağı alınmış sütlerin ve pamuklu çorapların görkemini anlatan o tuhaf şiirlerin yaratıldığı bir reklam ajansı. İtiraf etmeliyim ki, bir gün en sudan bahanelerle oraya giderek evin içinde gezebilmek için ricacı oldum. Neredeyse hayatımı kaybettiğim eski kütüphane şimdi büyüleyici gücü olan deterjan ve deodorantları öven posterlerle dekore edilmiş bir idare olarak kullanılıyor. Bea'nin Julián'a hamile kaldığı yer şimdi yöneticinin banyosu.

O gün eski evi ziyaret ettikten sonra kitapçıya döndüğümde Paris kaşeli bir paket buldum. İçinde *Sis Meleği* isimli bir kitap, Boris Laurent'in bir romanı vardı. Sayfalarını karıştırarak tüm yeni kitaplarla gelen o büyülü kokuyu içime çektim ve o ara gözüme takılan bir cümlenin başlangıcını okudum. Onu kimin yazdığını hemen anladım ve ilk sayfayı çevirdiğimde çocukken taparcasına sevdiğim o kalemin mavi dokunuşlarıyla yazılmış şu sunuyu bulduğumda hiç şaşırmadım:

Sesimi ve kalemimi geri veren arkadaşım Daniel'e...

Ve her ikimize yaşamlarımızı geri veren Beatriz'e...

Günün ilk ışıkları bakır rengi bir çelengin içinden Santa Monica Bulvarı'nın üzerine süzülürken, kül rengi bir gökyüzünün altına sıkışıp kalmış Barcelona sokaklarında saçları kırlaşmış genç bir adam yürüyordu.

Elinden tuttuğu on yaşındaki erkek çocuğun gözleri heyecanla parlıyordu. O sabah babası onu Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı'na götürmeden önce bir şeye söz vermesini istemişti. "Julián bugün göreceklerini hiç kimseye söylememelisin. Hiç kimseye."

Çocuk fısıltıyla, "Anneme de mi?" diye sordu.

Babası tüm yaşamı boyunca yüzünden silinmeyen mahsun gülümsemesiyle içini çekti.

"Tabi ki ona söyleyebilirsin," diye yanıt verdi. "Ondan hiç gizlimiz saklımız yok. Ona her şeyi söyleyebilirsin."

Ve kısa süre sonra sislerden oluşmuş gibi görünen şekiller, baba oğul kalabalık bulvarda gözden kayboldular, rüzgârın gölgesi ayak seslerini sonsuza dek sildi.